VI. ÉVOLYAM. 40. SZÁM

Nemzeti Sport és az Automobil

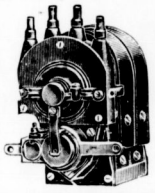

S. Erben & Arnold Friedmann

Sürgönycim: ERBENZÜNDER. WIEN, I., Stuhenring 14. Telefon: 20.539

A Monarchia legnagyobb szaküzlete:
AUTOMOBIL- FELSZERELESEK és :: KELLÉKEKBEN. ::
„Erbengyujtó“ elektromagneses gyujtók.
Antiderapant „Houben“ ❁ „Englebert“ Pneu.
Árjegyzék ingyen!

Tenniszezők különös figyelmébe.

Ajánlom Tennis-raket telelő és megóvó intézetemet, ahol is minden egyes ütőért 1 korona biztositási dij vétetik. Hur szakadásért felelősséget vállalok. Társaságok több ütő beküldésénél megfelelő kedvezményben részesülnek. Minden egyes ütő présbe tétetik és konserválva lesz. Saison kezdetére teljesen felfrissitve, tisztázva szolgáltatik vissza. Esetleges hur szakadásért nem lesz felszámitva. Bővebb prospektussal készséggel szolgálok.

Macher Rezső
Tennis-raket javitó mester, sport üzlete
IV., Koronahereeg-utca 3.
(Az udvarban.)

R. Legros urhölgy, ki az evreusi meetingen fényes sikert aratott.

Tusnádfürdői ❁ ❁ ❁ Sporttelep.
Igazgató-tulajdonos
FILIPP ENDRE
Központi iroda:
VII., Városligeti fasor 7.
Megnyilik 1908. junius 15-én.
Vasutállomás, posta, távirda, telefon.
Vivás, uszás, evezés, svédtorna, athletika, lawn-tennisz, céllövészet, galamblövészet, vadászat, halászat.
Téli sportok:
ski, bobsleigh, toboggán, skeleton stb.
Étterem, kávéház, szállodák minden kényelem.
Légfürdők, napfürdők.
Országos és nemzetközi versenyek.
Hölgyszalon, játéktermek

Szám garage
Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.
VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

Legrégibb magyarországi automobil javitó műhely. Preciziós munka, szolid árak. Modern garage. Automobil-anyag, pneumatik-, olaj-, benzin-raktár.
Jókarban lévő használt automobilok jutányos árban.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken 44 fillér).

Lawn-tennis. Football.

Angol és magyar sportjátékok összes kellékei. Teljes lawn-tennis felszerelések. Amerikai, angol és francia **prima raketek.** Wright und Ditson, Slazenger, Ayres, Sykes, Davis, Bussey, Prosser, Jaques, Mass & Cie, Williams stb. gyárosok raketjei. Raketjavitások elsőrangu szakmunkás által. Versenylabdák. Slazenger, Standard, selected, Ayres, Champion, Sinnet, Climax stb. Közép és bekeritő hálók stb. Oszlopok. Raketprések. A Magyar Országos lawn-tennis szövetség hivatalos játék- és versenyszabályai. Versenyjegyzőkönyvek.

Uj „Diaboló-játék" minden kivitelben.

Hitelesitett athlétikai sportcikkek egyedüli főraktára.

Tornaszerek. Valódi olasz Perez-féle **vivőeszközök.** Izomerősitők. Hockey, Golf, Lovas, Polo, Croquet.

Sportöltözékek és felszerelések legnagyobb raktára. Képes sportárjegyzék ingyen és bérmentve.

Kertész Tódor

sportüzlete

BUDAPEST, IV., Kristóf-tér.

Állandó sportkiállitás.

Sport-, diszmű- és játékárúk.

Utazási és háztartási cikkek.

Alapittatott 1861-ben.

KÖHOGÉS ELLEN a legjobb

CONTRATUSSIN

BAYER

Pasztilla-alakban is kapható!

A legcélszerübb arc és kézkenőcs a

PARK-CLUB CRÉME.

Vörös kereszt gyógyszertár, Budapest, VI., Andrássy-út 84.

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönlegességek árjegyzéke kivánatra ingyen és bérmentve.

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

TELEFON: 80—44.

A sportot üző közönség előtt a

THERMOS

palack nélkülözhetetlen. Télen a meleget melegen, nyáron a hideget hidegen tartja tüz és jég nélkül. Kérjen árlapot a

Geittner és Rausch

cégtől

Budapest, VI., Andrássy-ut 8.

hol a sport összes ágazataiba vágó minden cikkből állandóan nagy raktár van.

THERMOS.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ¼ órányira. Direkt villamos összeköttetés az összes sporttelepekhez.

MLAKA JÁNOS

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

BUDAPEST, VI., Csengery-u. 30.

Modern izlésü butorokat, fantasztikus diszitéseket készit. Elvállal javitásokat fürdő- és nyaralótelepeken.

TOPOR ENDRE

ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOSMESTER.

BUDAPEST

VI., EÖTVÖS-UTCA 30. SZ.

Készit mindennemü butort régi és uj stilusban, belső épitészeti munkát, üzletberendezést, portált terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzását és javitását pontosan elkészíti.

HALUSKA PÉTER

érczfényező és mázoló

Budapest, VI., Andrássy-út 77.

(Rózsa-utcza sarok.)

Fürdőkádak és vasbutorok fényezése. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületek, kávéházak, szállodák és mindennemü butorok festését és erezését a legegyszerübb kiviteltől a legfinomabb kivitelig.

EGYLETI TŰZZOMÁNC

JELVÉNYEK

JEROUSCHEK K.

ÉKSZERÉSZ

BUDAPESTEN

HAZAI GYÁRTMÁNY

TELEFON: 4-37

SEMMELWEIS-UTCA 7.

VI. évfolyam. 1908. október 3. 40. szám

NEMZETI SPORT

és a

MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vívómester alapitotta. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Előfizetési ár: EGÉSZ ÉVRE 20 korona. FÉL „ 10 „ NEGYED „ 5 „

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetések és pénzküldemények következőleg cimzendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest — Postatakarékpénztár 20438.

Szerkesztőség és kiadóhivatal helyisége: IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5. SZ., II. 2. Hivatalos órák este 4—8-ig.

Főszerkesztő: Dr. POLÓNYI DEZSŐ
Felelős szerkesztő: FRIEDRICH NÁNDOR

Kézirat és mindenféle levelezés VIII., ESTERHÁZY-UTCA 6. SZÁM. alá cimzendő.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére: Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strasbourg 12.

Vívóink az Olympiádon.

Irta: **Nagy Béla dr.**

(Második közlemény.)

A világverseny napja a magyar vivókra nézve kedvezőtlen időszakra esett. Külföldön a nagy tréning, a nagy versenyek időpontja a nyár. Nálunk április után teljes a fegyverszünet. Nagy kérdés volt, hogy fog-e sikerülni vivóinkat egészen julius közepéig teljes formában tartani. És sikerült. Nincs az az akadály, amit komoly férfiak erős akarattal, igazi lelkesedéssel le ne győzhetnének. Becsületesebb munkát, több lelkesedéssel, mint az olympiai tréning alatt, sohasem végeztek még magyar sportolók. Pedig nehéz volt a tréninget összehozni. A kiküldöttek öt különböző klubból valók. Ha azok otthon mester és jóformán ellenfél nélkül tréniroznak, az egész vállalkozás sikerét kockáztatjuk. Valamely magánteremben vivni a tréninget, amint ezt inditványozták, nem lehetett a többi mester teljesen jogosult érzékenysége sulyos megsértése nélkül. Egyetlen helyes megoldás csak az lehetett, hogy az a klub rendezi a tréninget és látja vendégül az idegen vivókat, amelyik legtöbb kiküldetésre tarthat jogos igényt. Igy is történt. Az ügy iránti lelkesedésből, félre téve minden rivalizálást, a vivók együtt és közösen egymástól tanulva, dolgoztak két teljes hónapig. Hogy minő sikerrel, arról az eredmények beszélnek.

Néhány nappal előre mentem Londonba, hogy ami kedvezőt lehet, még megszerezzek vivóink számára. A hivatalos bemutatkozások után elsősorban a vivás helye érdekelt. Megvallom, rendkivül aggasztott a talaj és a szabad levegő kérdése. Vivóink zárt helyhez, sima talajhoz vannak szokva, nagy kérdés volt, hogy képesek lesznek-e a szabadban, kavicsos, göröngyös földön dolgozni. Sejtelmem valóra vált, bár a szabályokban erről egy szó sem volt, mégis kint a szabadban, a puszta földön készitették elő a vivógroundokat. Egyébként pompás volt a berendezés. Két párhuzamos, kavicsozott kerti utat készitettek, mintegy 60 méter hosszut, ebből 24 méter volt egy-egy mérkőző pár számára, a többi középen átjáró volt. Négy pár vivhatott tehát egyszerre. A körülbelül 5 méter széles vivóporond el volt keritve. A két szélén és közepén volt elhelyezve a közönség. A vivóporondok felett magasan keskeny ponyvatető, egyébként oldalfalak nélkül. Két sátor: egyik a fegyverkovácsnak, a másik a versenyirodának. Mikor először kint jártam, épen a 8 legjobb angol amatőr epévivó vivott a 8 legjobb mesterrel. A következő alkalommal, mikor a vivókat is kivittem, ugyanily próbaversenyféle volt karddal. Már ekkor láttam, hogy a hengerezett talaj az első néhány assaut után teljesen felbomlik, ugy hogy biztos mozgás a keletkezett hepe-hupák miatt szinte lehetetlen.

Mindjárt megkezdettem a talaj ellen a küzdelmet. Sajnos, ez volt jóformán az egyetlen dolog, amit keresztülvinni nem tudtam. Bármily jóindulattal és érdemem feletti kitüntetéssel halmoztak el, ebben a pontban még hallani se akartak engedményekről. Azt mondották, hogy egész sereg nemzet, u. m. a franciák, belgák, hollandok, svédek ehhez a feltételhez kötötték részvételüket. Még a conventionel nemzetek se jöttek segitségemre. Legérdekesebb volt *Eckrath de Bary*-nak, a németek kapitányának kijelentése: — Uram, nekünk kedvezőtlen ez a talaj, de sokkal kedvezőtlenebb önöknek, akik párbajtőrt sohasem vivnak, még kedvezőtlenebb az olaszoknak, akik nem fognak tudni ugrálni, már pedig a többi nemzet legalább kardban aligha fog számitani.

Eltekintve attól, hogy az angol vivók heteken, sőt hónapokon át ott tréniroztak a pályán, még egy fontos ok volt, amely miatt zárt helyre, pódiumra nem akarták, nem lehetett vinni a versenyt. Csakis igy, mint szabadtéri sportot fogadták el az angolok *stadium event*-nek és számitották a hivatalos statisztikába. Ha teremben, másutt folyik le, akkor olympiai szempontból oly jelentéktelenné sülyedt volna, mint azok az apró-cseprő sportok, melyeket a nagy versenyek előtt és után tömegszámra rendeztek az angolok és akkor nem lobogott volna kétszer is a magyar trikolór a Stadion diadalmi árbocán.

Annál fényesebben sikerült a londoni tréning kérdését megoldani. Eredetileg a *Politechnic Harriers*-t jelölték ki számunkra tréninghelyül, fel is vettek e klubba minden magyar vivót tiszteletbeli tagul, azonban a fényes helyiségek közül csupán a nagyszerü uszodát vettük igénybe, mert időközben sikerült engedélyt és meghivást szerezni arra, hogy a *Sword Club*-ban dolgozhassunk. A londoni vivóklubok közül sportszempontból csupán a Sword Club tesz számot. Valamennyi olympiai angol vivó innen került ki.

A London Fencing Club tagjai ugyan csaknem kizárólag arisztokraták, de ez a klub versenysporttal nem foglalkozik.

A *Sword Club* fényes helyiségeiben folyt tehát reggelenkint a tréning. A verseny előtti gyakorlás célja kettős. A vivó akaraterejét és erélyét kell elsősorban növelni, hogy képes legyen egy hétig tartó verseny izgalmai közben is a legkülönbözőbb ellenfelekkel szemben állandóan teljes lélekkel dolgozni, oly lelki erővel, hogy egyetlen kedvező momentumot se hagyjon kiaknázatlanul. Magam is, Zulavszky százados is minden nap minden vivóval vivtunk, erre az állandó tempókeresésre és a szinte verekedésszerü erély növelésére fektetve a sulyt. Szükséges volt e mellett az állandó iskola is, amely az akciók biztonságát emeli és tartja szinvonalon. Nem szivesen láttam, hogy *Zulavszky*, kinek egyéni küzdelmeire fektettem sulyt, iskolázik a többiekkel, épen ez okból nagy hálára kötelezett bennünket *Gerentsér* László dr., hogy a tréning alatt állandóan iskoláztatta vivóinkat. *Gerentsér* dr. amit tett vivóink és atlétáink érdekében, ezt pusztán az ügy iránti lelkesedésből tette. Daeára, hogy a sport tanitása, hivatása, se a bizottságtól, se senkitől sem vivómesteri, sem atlétikai müvezetői működéséért jutalmat, fizetést nem kért, nem kapott. Igaz, hogy hálából aztán, amiért lelkesedését, munkáját és pénzét az olympiai ügyre pazarolta, megkapta a becsületes munkának a magyar sportban immár megszokott jutalmát: — a piszkolódást és rágalmakat. No, de erről ennyi elég.

Növelte a Sword Clubbeli tréning értékét az, hogy e klubnak szabadtéri vivógroundja is van és pedig a vivóterem közelében. Mi voltunk az egyetlen idegen nemzet, amely Londonban a verseny előtt a puszta földön, szabad levegőn is trénirozott. Ekként nemcsak megszokták vivóink az eltérő viszonyokat, hanem meg is nőtt önbizalmuk, mikor látták, hogy elvégre ez se ördögi mesterség annak, aki tud. Nemkevésbbé volt fontos az sem, hogy módunkban állott felszereléseinket, főleg a cipőket a talajhoz képest előre megcserélni.

Kitünő hangulatban telt el az első hét. Csupán *Szántay* érzékeny természete nem birta megszokni a változott viszonyokat, a többi vivó nagyszerü formában volt. Az önbizalom és lelkesedés magas fokon állott.

Végre eljött a várva-várt szombat s hivatalos jelentkezés és a fegyverek lemérlegelésének ideje. Most fogjuk megtudni, hogy kik jöttek hát? Különös bár, de igazán azt kivántuk, hogy csak itt legyen az egész világ, mindenki, akinek neve van, aki számot tesz. Mi győzni akartunk az egész világ felett. S mit ér az olyan győzelem, melynél a legyőzöttek közül a legjobbak hiányoznak.

A londoni olympiád magasabb szinvonalu volt, mint a világ bármely más versenye. Ennek titka a versenyszabályokban rejlett. Már nálunk is számos igazán nagyszabásu katonatiszt mestervivó van (Zulavszky, Berty, Szarvassy stb.), aki a mi amatőrparagrafusaink szerint a versenyből ki van zárva. Még jobban áll ez a külföldre, ahol mint pl. Franciaországban, a kard jóformán a tisztek fegyvere és a tisztek között pedig épen a mestervivók a legjobbak. Minthogy pedig az AFA. szabályai mindenkinek megengedték a résztvételt, aki nem közvetlenül a vivással szerez magának anyagi előnyöket: Londonban csak katonatiszti fizetést élvező mestervivók mind indulhattak és indultak is.

*

A nagy világversenyeknek mindig egyik legérdekesebb része a bemutatkozás napja. Különösen gyönyörüség ez annak, aki mint én is, a nagyvilág vivóinak tulnyomó részét személyesen ismeri. Hosszu idő telik el, amig ujra-ujra összejöhetünk. Férfiak a világ minden sarkából. Különböző világrészek lakói. Más és más gondolat, érzelemvilággal. Egyikben a dél forró tüze lobog, a másik hideg, mint a jég a fagyos fjordok ölén. Nagy, hatalmas világbirodalmak büszke alattvalói, kicsiny, szabadságukért küzködő népek fiai. Összehozta őket a közös ideál: *a kard fenséges kultusza*. Ki merné azt mondani, hogy sport az, amit üznek? Hogy a kard se más, mint a többi sport eszköze. A kard, amely egyidős az emberiséggel, a kard, amely évezredek óta ott forog a harcosok kezében, a kard, melynek lelke van, amelylyel kezében két embert ér az igaz férfiu. *Nos ambo* — mint Rákóczi véráztatta fringiája mondja.

Évezredes tradició, évezredes gyakorlás messze kiemeli a vivást a testedzés sportjai körében és felemeli a müvészet magaslatára. És ha nem éles is most fegyverünk, ha sisak boritja is homlokunkat, a küzdelem nem kevésbbé komoly, szivvel-lélekkel, utolsó erejéig harcol itt mindenki nemzete zászlaja becsületéért.

A zsüri sátora előtt állva vártam a nemzetek bevonulását. Vidáman, telve önbizalommal jött mindenki. Elsőnek a *franciák*. Alibert, Lippmann, Olivier, Berger, Colignon, Granier, a francia tőrvivás világraszóló nevei. Szemeim de la *Falaiset* keresik. A nagybajuszu, kistermetü világbajnok derült arccal rázza meg kezem. — Karddal nehéz lesz a küzdelem, de epével nagyban birunk — mondja. Arcán látom, hogy ő, ki 17 világversenyen vett részt és ebből tizet megnyert, bizik a kardban is.

Vele vannak hazája legjobb kardvivói: Lesseps, Perroden, Renaud. Csak két tőrvivójuk maradt otthon: Gaudin, aki most még katona és Dillon Kavagnagh, ki Athénben a tőrversenyt nyerte és most nem jöhetett.

Az *olaszokat* Massanielli *Parise*, a Scuola igazgatója kiséri. Rengeteg erővel vonultak fel. Itt van az idén legtöbb versenyt nyert Bertinetti, továbbá Mangiarotti, Novack, Dino, Pizzio, Biroli, Ceccherini. *Ceccherini* jól tudja, hogy az ő neve egy határkő hazánk vivótörténetében. A világhirü matador kissé megöregedett, kis fején rövidre nyirott haja őszbe vegyül már, de temperamentuma még mindig a régi. Nagy kedvvel beszél hazánkról és budapesti barátairól. Mosolyogva jő a bergami Novack, aki még emlékszik rá, hogy Trientben én voltam az, aki jóformán felfedezte őt és annyi szót emeltem, hogy a gironéba vegyék be. Ott és azóta fényes diadalokat aratott. — A párbajtőr nehéz lesz — ez a véleményük — a franciák is, belgák is örökké csak ezt gyakorolják, de karddal a legerősebb vivóinkat hoztuk el.

Az *angolok* természetesen mind itt vannak. *Seligmann* bár be van nevezve, nem áll sikra, nincs formában. Lord *Desborough*-nak ezuttal nagyobb hivatása van. Karddal Notley, tőrrel Montjomerie, Haig és Holt a legjobb közöttük.

A németek itt vannak teljes erővel. *Casimir* néptanitói állását a vivómesterséggel cserélte fel. Azóta most *Schön* a legjobb német amatőr, vele jön a hires teoretikus, *Eckrath de Bary*, a rettenetes kövér, de époly kitünően vivó Pétri, továbbá Naumann, Moldenhauer, az öreg Krünert, Jack és Adam. Övék az athéni kard csapatbajnokság. Meg is akarják azt védelmezni. A csehek *Goppold von Lobsdorf* köré csoportosulnak, ugy festenek az óriás termetü vén bajnok körül, mint a csibék a kotló mellett. Fiatal emberek, sohasem hallott nevek: a két Lado fivér, Scheibal, Tucek, Tvrszky, Dusek és a többiek. Pedig mily jól vivnak. *Ausztriából* csak *Flesch* van itt, árván egyedül. Jó formában, nagy önbizalommal. Rajta kivül senki. Áldatlanok az osztrák sportviszonyok.

Belgiumból a java jött el. Karddal Six, du Bosch, Voodt, Auspach a legjobbak, de ők törre fektetik a fősulyt a *peril belge-t* Feyernick Auspach, Bosman, Montigny, Renard, Langenhous képviselik.

Egyik legerősebb vivó nemzete a világnak *Hollandia*. A versenyek legnépszerübb alakjai ezek a pompásan vivó hallgatag gentlemanok. Az öreg Van Loben Seltz vezeti őket, köztük a kedves Van Rossen, a kitünő Doorman, a herkulesi termetü Labouchere, van Blyenberg és Vigeveno és a többiek. *Dániából* Ostrup és Schwarcz Nilsen a legerősebbek. Nyolc vivóval jött *Svédország*, kettővel *Norvégia*, mig *Délafrikát* az ügyes Gate képviseli.

Itt van mindenki, aki számot tesz a világon. Joggal mondá egyik szónok a kapitányok bankettjén: „A legnagyobb és leghatalmasabb küzdelem kezdődik holnap. Ehhez fogható még nem volt a világon."

(Folytatjuk.)

Köztudomásu, hogy a BRÁZAY-féle sósborszesz a legjobb. Kapható mindenütt.

A svédrendszerü torna szabadgyakorlatairól.

Dr. Cselőtei Lajos értekezése.

Tizenhatodik közlemény.)

71-ik gyakorlat.

Vigyázz! (álló alaphelyzet).

$\frac{Jobb}{Ba}$ *térdállás* — *Kezeket válltartásba* — **Rajta!**

A $\frac{jobb}{bal}$lábbal sarktól sarkig számitott három lábfejhosszal hátralépek s térdre bocsájtkozom. A térdenálló láb felső szára az alapzatra függélyes, térde a lépési egyenesbe esik, feje ujhegy támaszban a térdelő alaphelyzetü tartásnak megfelelőleg sarkkal kissé befelé dül. A kezeket egyidejüleg válltartásba hajlitom.

71.

Törzshajlás hátra — **Rajta!**

A törzset a derékból nyugodtan 45°-ra hajlitom. (Kiinduló helyzet).

Páros kézfeszités hátsó rézsutos magastartásba — **Egy!**

A kezeket vállszélességü párhuzamos, nyugodt mozgással hátsó rézsutos magastartásba feszitem.

Vissza — **Kettő!**

A kezeket válltartásba hajlitom.

Befejezésül: *Álló alaphelyzet* — **Rajta!** vezényszóra a testsulyt az előrehelyezett lábra viszem át, ezt egyenesbefeszitem, a másik lábat kiegyenesitve mellé helyezem, közben a kezeket lebocsájtott mélytartásba feszitem, szóval az álló alaphelyzetbe, azután **Pihenj!** vezényszóra bármelyik pihenőbe térek.

72-ik gyakorlat.

Vigyázz! (álló alaphelyzet).

Térdelő alaphelyzet — Kezeket csipőtartásba — **Rajta!**

A térdelő alaphelyzetbe az 5-ik gyakorlat szerint helyezkedem. Egyidejüleg a kezeket csipőtartásba hajlitom.

I. rész.

Kiinduló a meglevő helyzet.

Törzshajlás hátra — **Egy!**

A törzshajlást a derékból kezdem, a könyököt kissé hátraszoritom. A hajlást átveszik azután a váll, nyak és fejrészek, végül a felső lábszár. Oly mélyre végzem a hajlást, aminőre szervezetem engedi.

Vissza — **Kettő!**

Először a felső lábszárat hozom vissza a derékszögü tartásba, azután a törzset a függélyesbe feszitem, végül a vállnyak, fej és a könyök helyezkednek a kiinduló helyzetbe.

II. rész.

Törzshajlás hátra — **Rajta!**

(Kiinduló helyzet).

72.

A törzshajlás megtörténte után:

Páros kézfeszités elülső középtartásba, innét lendités függélyes magastartásba, innét hátsó középtartásba, innét hajlitás csipőtartásba — **Egy!**

A kezeket elülső középtartásba feszitem!

Kettő!

A kezeket feszitett helyzetben, vállszélességü, párhuzamos, nyugodt mozgással függélyes magastartásba lenditem.

Három!

A kezeket nyugodtan, s a törzshajlás fokozásával hátsó középtartásba lenditem.

Négy!

A kezeket hátra-le végzett mozgással csipőtartásba hajtom visszsza

A gyakorlat **Egy! Kettő! Három! Négy!** tagolással néhányszor ismételhető. Befejezésül: *Álló alaphelyzet* — **Rajta!** vezényszóra a törzset derékszögü tartásba feszitve, a kezeket lebocsájtott mélytartásba helyezem s egyidejüleg az álló alaphelyzetbe, azután **Pihenj!** vezényszóra bármelyik pihenőbe térek.

73-ik gyakorlat.

Szabadugrások.

Az alapzat se ugródeszkával, se szőnyeggel, se puhatalajbehelyezéssel nem módositható.

I. rész.

Vigyázz! (álló alaphelyzet).

Szabad magasugrás helyben — **Egy!**

Lábujjhegyre emelkedem. A kezek lebocsátjott mélytartásban vannak.

Kettő!

A lábakat térdben behajlitva, felveszem a térdbenhajlitott középállást (lásd 33-ik gyakorlatot). A kezek lebocsájtott mélytartásban maradnak.

Három!

(Elugrás és leugrás.)

A lábujjhegyek támaszában a lábinakat, izmokat erélyesen és gyorsan egyenesbe feszitem, miáltal a terhet függélyesen fölfelé dobom, amennyire csak birom. Közben a lábakat merevség nélkül összezárom, vigyázok, hogy a csipőrészek hátra, a fej előre ne essék s hogy az egész elugrás könnyed legyen.

A mint az elugrási erő hatálya megszünik, a leugrás alapzatra, a kiinduló helyre történjék. A lábak zárt sarokkal lábujjhegygyel érjék az alapzatot. Az érintkezés pillanatában mérsékelt térdhajlást is kell végeznünk, hogy az ütközés rázkódását gyengitsük.

A gyakorlat néhányszor ismételhető és pedig különösen a kezdőknél legelőször csipőtartásu, majd függélyes magastartásu kezekkel, a mely esetekben **Vigyázz!** után *Kezeket csipőtartásba* — **Rajta!** illetőleg *Páros kézfeszités függélyes magastartásba* — **Rajta!** vezénylendő.

II. rész.

Szabad magasugrás helyben kézterpeszszel — **Egy!**

Lábujjhegyre emelkedem. A kezek lebocsájtott mélytartásban vannak.

Kettő!

A térdhajlitást végzem. (Lásd I. rész. **Kettő!** mozzanatát).

Három!

Az elugrást és leugrást ugy végzem, mint az I. rész **Három!** mozzanatánál. Miközben azonban a test a [illegible]evegőbe emelkedik, a kezeket terpeszbe (13-ik gyakorlat) 'end'tem. A karok kilenditése akkor kezdődjék, amikor a lábak egyenesbe feszitése. Ezzel a karlenditéssel egyuttal segitem az egész testet felfelé. Amint a test a leugrást végzi, a karokat lebocsájtom.

Négy!

Az álló alaphelyzetet veszem fel.

III. rész.

Szabad magasugrás helyben, lábterpeszszel — **Egy!**

Lábujjhegyre emelkedem. A kezek lebocsájtott mélytartásban vannak.

Kettő.

A térdhajlitást végzem az I. rész K[illegible] szerint.

Három!

Az elugrást és leugrást [illegible]
nata szerint. A lábaka[illegible]
oldalt terpesztem, [illegible]
összezárom.

[illegible]ettő! moz[illegible]

[illegible] végzem az I. rész Há[illegible]
[illegible]onban az elugrás id[illegible]
birom s a leugrás

Az olympiai tornaversenyről.

Irta: *Dr. Gerentsér László.*

Az idén lefolyt olympiai versenyeknek egy önálló és rendkivül érdekes részét képezték a tornaversenyek, amelyben minden számitásba jövő nemzet tornászai részt vettek.

A tornászati kérdések most napirenden vannak, s a testnevelési reformok keretében megoldásra várnak. E fontos kérdéssel különösen az utóbbi években igen sokan foglalkoztak, de még mindig anélkül, hogy helyesen megfejtették volna, mert a kérdést több félreértéssel, mint igazsággal és fejtegetéssel tárgyalják. Igen sok tettrevágyó ember van, felteszem, hogy mindegyik az igazságot keresi és akarja elérni, valamennyi saját képessége, célja és nevelése által akarja eltalálni. Annyi tény, hogy valóságban most mi egy Babel-toronyban lakunk, ahol mindenki más-más nyelvet beszél és saját felfogása szerint cselekszik és innen származik az a sok tájékozatlanság és nehézség, amely egy igazán hasznavehető és gyakorlati rendszer kialakulását hátráltatja.

Két évvel ezelőtt Athenben lefolyó olympiai versenyek alkalmával jelentek meg nagy készültséggel először a svédek, hogy Ling által tudományosan feldolgozott rendszerüket a nagyvilág előtt bemutassák és az ő metódusuk helyességéről a testneveléssel foglalkozó paedagógusokat meggyőzzék.

Mint minden lényeges ujitás, ugy a svéd-rendszer is, nagy forradalmat csinált. Tekintetét mindenki a stockholmi testgyakorló-intézet felé forditotta és a szélsőségek fanatikusai áldáz dühvel csaptak össze, hogy vélt igazaikat minden áron megvédelmezzék. A csatározások hosszu ideig tartottak. Sőt ma sincs befejezve a harc, de már lassankint egalizálódnak a végletek; az igazság iránti szeretet sokakat kibékitett és közös munkára serkentett.

A svédek paedagógiai rendszerük mellé sokat átvettek a német szertornából, viszont a német tornászat egész nagyságában felfogta a Ling féle metódus geniálitását, amelyen semmi javitani való nincs, s a tornászok látóköre óriási módon megnagyobbodott. Megértette mindenki azt a fontos szociális szerepet, amelyet a racionálisan alkalmazott testnevelés játszik.

Aki jól megfigyelte a londoni olympiai tornaversenyeket, az észrevehette, hogy egy helyes és egészséges tornarendszer van kialakulóban. E rendszer áll egyrészt a test felépitését és okszerü fejlődését biztositó egészségi tornából, amely a Ling-féle metódust használja fel; és az ügyességet, bátorságot, kedélyt nevelő szertornászásból, amelynek alapjai a német tornarendszerben fekszenek. E két tornarendszer kombinációján kivül még egy jelenséget észlelhettünk. Azt, hogy valamint az emberi szervezet és felépitése egyforma, ugy a különböző nemzetek által bemutatott tornagyakorlatok is egyöntetüek voltak. A heves olaszok és könnyüvérü franciák épp oly nyugodtan és méltóságosan végezték a Ling-féle gyakorlatokat, mint az északi népek bármely csapata, — viszont a szertornázásnál a svédek azt a játszi kedélyt, versenyzési örömet és temperamentumos munkát áruták el, ami a déli éghajlatuaknak sajátja.

Láttuk tehát, hogy nem áll meg az a felfogás, hogy a svéd gimnasztika az északi éghajlatnak felel meg és nem tud alkalmazkodni a déli meleg éghajlathoz; és láttuk azt, hogy a fátyolos észak hallgatag kedélyü és bánatos arcu ifjai kedvvel tornásznak a német szereken.

A való pedig az, hogy minden szélesség alatt az embereknek van szivük, tüdejük, emésztő szervük és hőmérsékletük egyformán. Azt hiszem tehát, hogy azoknak az argumentuma, kik azt állitják, hogy a gimnasztika tornarendszerének minden szélesség alatt változnia kell — *hamis.*

A tanulságok, amelyeket levonhatunk a IV-ik olympiai tornaversenyek alkalmából, igen értékesek, és nézetem szerint nagyon alkalmasak lesznek az annyira óhajtott egységes tornarendszer kialakulására. A mi tornászatunk igen szerencsésnek mondható a tekintetben, hogy egy olyan kiváló, tanulni vágyó és máris rendkivül képzett szakember képviselte, amilyen Kmetykó János tornatanár. Ő nemcsak a magyar tornászokat látta el jó tanácsokkal, hanem egy egész halom anyagot gyüjtött ugy az egyéni-, mint a csapatversenyekről, amelyeket itthon tornászatunk javára bizonyára jó eredménynyel fog felhasználni. De nemcsak feljegyezte magának a látott gyakorlat-anyagot, hanem érintkezést keresett a dánok, svédek, finnek és németek hires tornász-pedagógusaival, akikkel folytatott eszmecsere mindenesetre szélesitette látókörét és növelte eddig is nagy tudását.

A versenyek julius hó 14., 15. és 16-án tartattak meg és két részből állottak. Egyéni versenyekből és csapat-versenyekből. Az egyéni versenyben 128 benevezett tornászból 96 indult. Ezek 7 csoportba lettek beosztva. Minden csoportnak megvolt a külön rendezője, aki a reábizott tornászokat az egyik szertől a másikhoz vezette és a szükséges kérdésekben utasitással ellátta volna, ha tudott volna másképpen beszélni, mint angolul. Minden tornaszernél más 3-3 tagból álló zsüri itélkezett. Idegenek a zsüribe nem vétettek fel. Ez a körülmény a pontozást nagyban befolyásolta. Nem akar ez a kijelentésem gyanú lenni, mert az angolok hagyományos igazságszeretetéről minduntalan meggyőződtem. De meggyőződtem arról is, hogy az angol tornászat nem olyan fejlett még, hogy elég szakértő zsüri-tagot tudott volna kiállitani. Éppen ugy, mint a vivásnál. A jóakarat és igazságérzés megvolt ugyan náluk, de nem volt meg a szükséges szaktudás és gyakorlat a biráskodásban.

Legjobbak voltak az egyéni versenyekben a franciák, németek és olaszok. Ezek után a belgákat, dánokat és magyarokat lehet emliteni. A magyar tornászok dicséretes munkát végeztek és általános tetszésben részesültek. Nyisztornak 15-ik helye igen tiszteletreméltó.

Láttunk néhány egyszerü és komplikált gyakorlatot, amely a bevégzettség benyomását keltette, de láttunk hosszu cirkuszi gyakorlatokat, amelyek alkalmasak voltak a zsüritagok és közönség megtévesztésére.

Az egyéni versenyben az első 15 helyezett a következő volt. 1. Braglia (olasz) 317 pont. 2. Tysall (angol) 312 pont. 3. Segura (francia) 297 pont. 4. Steinernagel (német). 5. Wolf (német). 6. Hodgetts (angol). 7. Lalu (francia). 8. Diaz (francia). 9. Potts (angol). 10. Roland (francia). 11. Nidal (francia). 12. Bailey (angol). 13. Borchert (német). 14. Costa (francia). 15. Nyisztor (magyar).

A csapatversenyek sokkal nagyobb érdeklődést keltettek. Valóban meg is érdemelték a közönség nagy rokonszenvét. A modern tornatudomány minden találmányát felhasználták a csapatok, hogy minden tekintetben tökéleteset mutassanak be a zsürinek és a közönségnek. A németek, svédek, finnek, norvégek, dánok, franciák és olaszok gyönyörü összmunkával lepték meg a közönséget. A csapatverseny győztese a svéd csapat lett, ámbár azt hiszem, hogy szakértő zsürinek igen megnehezitette volna a német csapat az itélkezést, mert a németek is a legtökéletesebbet mutatták, de szerencsétlenségükre későn, szakadó esőben, közönség nélkül kellett versenyanyagukat bemutatni, amely körülmény a pontozást erősen befolyásolta.

A csapatversenyről és bemutató gyakorlatokról röviden a következőket adhatom elő. A csapatversenyt Finnország kezdte meg, amely 26 gyönyörüen felépitett fiatal embert vezetett be az arénába. Az ő bámulatos, egyöntetü és preciz mozgásaik nagyon megcsodáltattak. Csak az volt a sajnálatos, hogy a nézőközönség állandóan nem láthatta őket, mert jóllehet az összhatás kiváló volt, bizonyos mértékben a tornászok előtt álló betolakodott tömeg azt lerontotta. Franciaország következett ezután 40 emberrel. Tetszetős, esztétikai tekintetben értékes dolgokat produkáltak, szépen kombinált mozgásaikat tánclépésekkel kötötték össze, és a nehéz egyensulyozás közben pompás és hibátlan összmunkát

Marton Alajos és Fia
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 10. sz.
Diszmű- és ezüstáruk nagy raktára.
Verseny-dijtárgyak gazdag választékban.
Sportegyletek tisztelt tagjainak engedményes árak

nyujtottak. Őket Svédország követte 59 tornászszal, kiket a néző-közönség nagyszerü fogadtatásban részesitett. Bemutatott gyakorlataik magyarázat nélkül beszéltek. Szinte gépies pontossággal hajtották végre mozgásaikat, s a benyomás az volt, hogy nem 59, hanem egy ember dolgozott. A tornászok a legnehezebb mozgási gyakorlatokat kecsesen, könnyedén hajtották végre, s midőn elhagyták a porondot, hatalmas elismerésben volt részük.

A bemutatott mintagyakorlatok között első sorban a női gyakorlatokról kell megemlékeznem, melyek elragadóak voltak. Három női csapatban volt részünk gyönyörködni. Az egyik az északi Politechnic Institut, a másik a Jorkshire Amateur Gymnastic Association és a harmadik Dánia női tornászcsapata volt. A dán nők gyakorlatai igazán a szépségek gyüjteménye volt, amelyek már a megnyitó ünnepély napján is óriási sikert arattak. Az angol leányok is kitünően dolgoztak, de el kell ismerni, hogy Dánia kiküldöttei messze felülmulták őket. A dán nők a szereken is komplikált és szépen fejlődő gyakorlatokat mutattak be. A bordás falon ritka agilitással és rutinnal dolgoztak, mig a keskeny deszkán való egyensulyozó gyakorlataikat rendkivül kecsesen végezték. Ilyen gyakorlatokat mi még nem láttunk és nagyon el voltunk ragadtatva.

Érdekes megemliteni azt, hogy a dán leányok egy-két kivételével országuk munkásosztályából kerültek ki.

Ezeken kivül még egy tornászati bemutatás volt. A Metropolitan és Southern (déli megyék) A. G. A. vonult fel, amelyekben Orion G. G. S., St. Andrew's (Newington), Northampton Institut (férfiak és leányok), Bowes, South Essex Boy's Brigade és St. Paul's (Paddington) Societies — különböző gyakorlatokat mutattak be.

Julius 18-án a csapatversenyek elhalasztott számai döntötték el az eredményt. Ekkor a norvég-, olasz- és holland-csapatok tornáztak tökéletes pontossággal, többnyire Ling elvei alapján felépitett gyakorlatokat mutattak be tetszetős formában.

Késő délután hirdették ki, hogy a svédek megnyerték a csapatversenyt. A németek ugy találták, hogy ez az itélet reájuk nézve nagyon igazságtalan és megfogadták, hogy többé Angla földjére nem lépnek.

Válasz Swordsmannak.

Ezen név alatt volt szives egyik klubtagunk arra a propoziciómra, hogy az olympiai vivó-győzőinknek bankettet rendezzünk, e rovatban azt válaszolni, hogy azért nem lehet bankettel megülni a diadalt, mert verseny után nem lehet bankettet rendezni, mert az a jelszó „megtámadni, meggyanusitani azokat, akik az ügy érdekében dolgozni merészkedtek."

Hát kedves Swordsman! — Engem ez a két utolsó mondat nem hágy már hetek óta nyugodni. Engedje meg tehát, hogy ezen soraimmal némileg könnyitsek magamon.

Hogy, hát odáig jutottunk volna már Magyarországon, hogy aki valamit tesz a jó ügy érdekében, azt ledorongoljuk, leszóljuk, modern szokás szerint, háta mögött megtámadjuk, meggyanusitjuk?!

Hiszen éppen e napokban megmondta gróf *Andrássy* Gyula az országházban, amikor a választójogi kérdés alkalmával megtámadták, „hogy még az utolsó csirkefogóról sem szabad olyant terjeszteni és állitani, amit nem lehet bebizonyitani . . ."

Alkalmazva ezt a mi esetünkre, hát ki az, vagy kik azok, akik az igazán önzetlenül fáradozókat meg merik támadni és meggyanusitani. Nem lehetne-e azoknak ugy magyarosan a körmükre koppintani, hogy elmenjen a kedvük egyszer s mindenkorra valakit igaztalanul meggyanusitani.

Hogy enyhén fejezzem ki magam, igazán szomoru, hogy nálunk már Gang und gebe valakit meggyanusitani, háta mögött megtámadni. Ezen segiteni kell, ezt ki kell irtani a mi országunkból, mert ez nem magyar szokás.

Ki-ki a maga hatáskörében legyen rajta, hogy jelenlétében másokról igaztalan, be nem bizonyitott dolgokat ne legyen szabad mondani. S ha mond valaki olyat, ugy azt kérdőre kell vonatni, hadd legyen vége eme szláv szokásnak, amely társadalmunkat egészen megmételyezi s sok ártatlan embernek anyagi és szellemi kárt okoz.

Legkivált nem szabad volna ezt türni a sportklubokban, legkevésbbé pedig a vivó-klubban. Kardélre vele, akinek nagyon hegyes a nyelve!

Gáspár Károly.

SPORTÉLET MISKOLCON. Talán az egyetlen hazánk nagyvárosai között Miskolc, melyben ez ideig igazi sportélet nem fejlődött ki. Mint most örömmel értesülünk, egy nagy és erős egyesület keletkezett, melynek alakitója és mozgatója az ismert kitünő vivó- és sportember Nikell József városi rendőrtanácsos.

Az egyesület elnöke Kubik Béla főispán lett, tagjai sorába a városi notabilitások csaknem teljes számban beléptek.

Az egyesület a viváson kivül a tenniszt, korcsolyázást, birkózást, tornát és atlétikát vette fel eddig programmjába.

MESTERAKADÉMIA. Köztudomásu, hogy vivóéletünk óriási fellendülésével egyáltalán nem áll arányban a magyar mesterek száma és még most is állandóan olasz mesterek inportálására szorulunk. E hiányon segitendő a Hivatásos Vivók-Egyesülete legközelebb egy inditványal fog foglalkozni, mely egy mesterakadémia felállitását célozza. Az akadémia 2 éves tanfolyammal mestereket képezne ki, akik a tanfolyam elvégzése után megfelelő bizonyitványt nyernének.

Tekintve, hogy a vivómesteri hivatás hazánkban a jövedelmező kenyérkeresetek közzé tartozik, az idea kétségtelenül nagyszámu lesz a jelentkező.

UJ OLASZ MESTER HAZÁNKBAN. Marosvásárhelyen eddig Piacenti Marco tanitott. Piacenti azonban ez évben nem jön Magyarországra. A marosvásárhelyiek most mesterül Santermit, egy jeles fiatal olasz vivómestert szerződtettek.

A KINIZSI VIVÓ-CLUB ELNÖKE. A Kinizsi Vivó-Club, mely tudvalevőleg Arlow lovag vivótermében müködik, elnökévé Halász Gyula koronaőr századost választotta meg. Ez a szerencsés választás teljes biztositéka az uj egylet jövő fejlődésének.

Versenynaptár.

Október 4.: MAC. őszi viadal.
Október 11.: PTE. Pozsony; orsz.
Október 18.: KAC. Kassa; országos.
Október 18.: PTE. Pozsony; nemzetközi.
Október 18.: MTK.; 5 km. gyaloglás.
Október 25.: FTC. nemzetközi.
November 1.: MAC. évzáró hadk. vers.

A BEAC. nemzetközi versenye.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club idei versenye siker tekintetében semmivel sem maradt el előző társaitól. A nagy helybeli sportkonkurrencia dacára szépszámu és elő-

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 28. II. em.
Lelkiismeretes tanitás urak, hölgyek és gyermekeknek.
Ez evben megnagyobbitva
Kard-, vitőr- és ökölvivás, tornázás.

Sulydobás

kelő közönség kereste fel a lágymányosi versenypályát. *Székely* István dr., a kir. tudományegyetem rektor-magnificusa is kitüntette a versenyt megjelenésével, nagy érdeklődést tanusitván az egyes mérkőzések iránt. Ugyszintén megjelent *Gerenday* György dr., a MASz. alelnöke.

Sportszempontból véve, a verseny örvendetes tanuságot tett arról, hogy versenyzőink mind nagyobb számmal fordulnak az atlétika legtartalmasabb része: a futások felé. Habár az egyes futószámokban klasszis tekintetében a legkülönbözőbb versenyzők kerültek össze, épen a startolók nagy száma miatt az egyes versenyek igen érdekesek voltak. A futóversenyek közül a legértékesebb eredményt kétségkivül a 220 yardos hendikepben *Simon* Pál érte el, dacára annak, hogy szkrecsről indulva csak a második helyet tudta elfoglalni. Jellemző a hendikep gyöngeségére, hogy dacára, hogy *Simon* a 220 yardot 22.8 mp.-nél valamivel jobban, tehát a fennálló 23.2 mp. rekordon $^2/_5$ mp.-el belül futotta, mégis csak a második helyre tudott jutni. *Simon* erős tréningje Londonban mutatott nagy formáját kezdi eléretni vele. A vasárnapi formája után itélve, bátran állitható, hogy végre nagy képességeinek megfelelőleg, neve nemsokára a rekordtáblázaton fog szerepelni. Meglepetést keltett a 100 yardos juniorban *Jankovits* István pompás futása és egész váratlan győzelme. Képessége a sprint terén óriásinak mutatkozik s a kezdőt jellemző stilus fogyatékosságán javitva, *Simon* méltó utóda lehet. Elért 11.2 mp.-es ideje, melyet igen könnyen ért el, alig 2—3 tréning eredménye, mely tény már maga is sokat mond.

A BEAC. versenyének érdekességét nagyban emelte *Bodor* Ödön indulása. Bodor részvétele már maga is elég, hogy egy versenyt az általános érdeklődés középpontjába helyezze. A körülmények nem kedveztek rekordjavitási szándékának. Az aránylag laza pálya és az ellenszél, de elsősorban a konkurrencia hiánya volt sikertelenségének magyarázója. A középtávoknál általában ritkán lehet konkurrencia nélkül jó eredményt elérni. Legcélszerübb volna egy jól felállitott $^1/_2$ ang. mfd.-es hendikepben Bodornak rekordjavitásra alkalmat adni. A hendikep azonban a lehetőség határain belül mozogjék, hogy a győztes megint világrekordot javitson. Mostani fél mfd.-es eredménye is magyar viszonyokhoz arányitva, természetesen fényes, alig $^1/_5$ mp.-el maradván el *Nagy* József által tartott magyar rekordtól, de agliai eredményét tartva szem előtt, hol a 800 m.-t 1 p. 56 mp. körül futotta, természetesen ez képességeitől messze elmarad. A negyed ang. mfd.-es főiskolai versenyben szép küzdelem volt *Gräber* és *Auerbach* között, melyet mint várható volt, *Gräber* nyert meg. Ideje 55.6 mp. azonban váratlanul gyenge volt. Auerbach szép stilusban fut és a jövőben nagy eredményeket fog még elérni. Izgató versenyt eredményezett a 4-szer 200 m.-es főiskolai stafétafutás, amely a MAFC. és BEAC. páros küzdelme volt. Általában a BEAC. győzelme volt várható, de *Opré* rossz futása tönkre tette esélyüket. A két utolsó futó, *Gräber* és *Wiesner* körülbelül egyszerre indultak, de *Wiesner* már kétszer futván az nap 220 yardot, fáradtnak mutatkozott ahhoz, hogy jól futó versenytársa kétségbeesett finisére válaszolni tudjon s három méter differenciával a második helyre szorult.

Az ügyességi gyakorlatok közül messze kiemelkedett a sulydobás. *Mudin* Imre ismét megjavitotta saját, Debrecenben felállitott 12.91 m.-es rekordját 12.98 cm.-re. *Mudin* fejlődése az 1908. év alatt szembeszökő. Tavalyi legjobb eredménye 12.30 cm. körül volt. Egy év leforgása alatt tehát 70 cm.-t fejlődött s mint a jelek mutatják, még korántsem állapodott meg fejlődése utjában. Ha sulyban és erőben — mint várható — gyarapodni fog, neve idővel, mint sulydobó, a világ legjobbjai között fog szerepelni. Nagytehetségü sulydobó a szegedi *Rácz* is, kinek stilusa azonban sok kivánni valót hagy hátra. Mint értesülünk, tanulmányai folytatására Debrecenbe fog menni. Debrecen jó sulydobó iskola. Ott mihamarább hatalmasat fog javulni. A magasugrás közepes sportot hozott. *Domonkos* 171 cm.-es ugrása elég jó az adott körülmények között. *Zöld* Józsefnek nem konveniálnak a budapesti pályák. Odahaza Debrecenben a legbiztosabb, itt a legbizonytalanabb ugró. A távolugrásban *Holicsot* immár hagyományossá vált szerencséje most sem hagyta el. Az utolsó ugrásig Háber vezetett, mikor Holics, mint már annyiszor az idén, ugy most is két cm.-rel tulugrotta versenytársát. Emlitésre méltó még *Rácz* László 51 m.-en felüli gerelydobása. Dobásai mind 50 körül jártak, sőt volt 52 m.-en felüli is, de óriási rohama több izben kivágta.

A verseny gyorsan és rendben bonyolittatott, ami elsősorban dr. *Speidl* Zoltán érdeme. A MASz. képviseletében *Stankovits* Szilárd, a MASz. titkára volt jelen.

Részletes eredmények:

I. 100 *yardos junior sikfutás.* A BEAC. tiszteletdija. I. *előfutam.* 1. Joanovits József (MAFC.) 12.2 mp. 2. Antal Pál (MTK.) két induló. II. *előfutam.* 1. Jankovits István (MAC.) 11.6 mp. 2. Fischer Márton (Typ. SC.). Indultak még: Ébner Miklós (BEAC.) és Poór István (BEAC.). III. *előfutam.* 1. Kulcsár György (MAC.) 11.6 mp. 2. Barna Sándor (MTK.). Indult még: ifj. Ostrich Sándor (BEAC.). *Döntőben.* 1. Jankovits István (MAC.) 11.2 mp. 2. Antal Pál (MTK.) 3. Fischer Márton (Typ. SC.). Kulcsár György 1 m. kiugrás miatt egy m. hátránynyal indult. A második start sikerült s kb. egyformán kerül el a hat futó a vonalról. 30 m.-nél azonban már Jankovits az élen van s előnyét folyton nagyobbitva 3 m.-rel feltartva nyer. 1 m.-rel harmadik.

II. $^1/_2$ *ang. mfd. sikfutás.* A kultusz miniszterium dija. 1. Bodor Ödön (Postás) 2 p. 4 mp. 2. Ertl József (Kőb. TE.). 3. Csurgay István (MAC.). Indultak még: Berger József (BEAC.), Fülep Ernő (MAFC.) és Kovách Béla (BEAC.). Bodor lövés után rögtön az élre áll s végig vezetve 35 m.-rel győz, 15 m.-rel harmadik. Bodor első köre 58 mp. volt. A

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

második kör első fele azonban igen gyenge volt, ugy hogy a hatalmas finis sem tudta ellensulyozni.

III. 1 *ang. mfd.-es egyéni- és csapat-verseny.* Egyéni győztes a BEAC. diját nyeri. 1. Bodor Ödön (Postás) 4 p. 54.2 mp. 2. Lovas Antal (MTK.). 3. Kazár Tivadar (MTK.). A két első körön át Bodor, Lovas, Bán és Kazár, e sorrendben együtt tartanak. A harmadik körben *Bodor* előre megy s kb. 20 m. előnynyel vezet. Ez a különbség 200 m.-rel a cél előtt 35 m.-re emelkedik. Bodor könnyen veszi a dolgot s nem csinál finist, ugy hogy az erősen finiselő *Lovas* a célegyenesben erősen felnyomul. 10 m.-rel nyerve 30 m.-rel harmadik.

A *csapatversenyt* a MTK. nyerte meg. A befutás sorrendje: 2. Lovas A. 3. Kazár T. 4. Bán K. 5. Goldmann A. 6. Kún B. mind a MTK. csapatának tagjai. 7. Holics R. 8. Goldfahn Mihály és 9. Déry Emil a BEAC. csapatának tagjai. 1. MTK. 9 pont. 2. BEAC. 24 pont.

IV. 220 *yardos sikfutás hendikep.* I. *előfutam.* 1. Fischer Márton (Typ. SC.) 22 m. előnynyel. Idő: 23.2 mp. 2. Zrinyi Miklós (MAFC.) 15 m. e. 3. Simon Pál (MAC.) skr. II. *előfutam.* 1. Sattler Sándor (BEAC.) 20 m. e. Idő: 23.4 mp. 2. Kelemen Sándor (MAFC.) 18 m. e. 3. Greiner József (Postás) 16 m. Döntőben az előfutamok három első helyezettje indul. *Döntőben.* 1. Fischer Mór (Typ. SC.) 22 m. e. Idő: 22.6 mp. 2. Simon Pál (MAC.) skr. 3. Zrinyi Miklós (MAFC.) 15 m. e. Igen szép verseny. A pompásan futó scratchman a célegyenesben már lekapcsolja a tömeg hátrább levő részét s mind jobban nyomul az él felé. 15 m.-rel a cél előtt *Zrinyit* is befogja, de a nagyon kiereszteti Fischert csak megközeliteni tudja. 1 yarddal első, 2-vel harmadik. *Simon* ideje 22.8 mp. körüli volt.

V. *Összetett verseny* (220 yardos sikfutás és gerelyvetés). I. 220 *yardos sikfutás.* I. *előfutam.* 1. Wiesner Frigyes (BEAC.) 24.2 mp. 2. Opré Tivadar (BTC.). Indult még Rácz László (Szegedi AC.). II. *előfutam.* 1. Rácz Vilmos (BEAC.) 25.4 mp. 2. Szende Andor (MAFC.). Indult még: Hautzinger S. (BTC.) és Wagner Gyula (BEAC.). A döntőben indultak az első négy futamok első és második helyezettjei; az ötödik, hatodik és hetedik helyért pedig az előfutamok harmadik és negyedik helyezettei. 1. *csoport.* 1. Wiesner Frigyes (BEAC.) 24.2 mp. 2. Rácz Vilmos (BEAC.). 3. Opré Tivadar (BTC.). 4. Szende Andor (MAC.). Wiesner biztosan és fölényesen nyeri a versenyt. Erős küzdelem a második helyért, melyből Rácz kerül ki 1 rövid yarddal győztesen. Rossz negyedik. 2. *csoport.* 1. Hautzinger Sándor (BTC.) 31 mp. 2. Wagner Gyula (BEAC.) 3. Rácz László (SzAC.). A versenyzők besétáltak küzdelem nélkül.

VI. *Gerelyvetés.* 1. Rácz László (SzAC.) 51.11 m. 2. Szende Andor (MAFC.) 44.68 m. 3. Hautzinger Sándor (BTC.) 44.49 m. 4. Wiesner Frigyes (BEAC.) 40.15 m. 5. Opré Tivadar (BTC. 35.57 m. 6. Rácz Vilmos (BEAC.) 35.30 m.

Végeredmény. 1. Wiesner Frigyes (BEAC.) 1+4=5 pont. 2. Szende Andor (MAFC.) 4+2=6 pont. 3. Rácz László (SzAC.) 1+7=8 ponttal.

VII. *Sulydobás.* 1. Mudin Imre (MAC.) 12.98. *Országos rekord!* 2. Rácz László (SzAC.) 12.04 m. 3. Antal Pál (MTK.) 11.60 m. Indultak még: Hautzinger S. 11.26 és Kemény Antal (MTK.), ki háromszor kilépett. Mudin dobásai: 12.16, 12.39, 12.73, 12.65, 12.98 és 12.69.

VIII. *Magasugrás.* 1. Domonkos György (MAFC.) 171 cm. 2. Zöld József (DTE.) 166 cm. 3. Holits Rezső (MTK.) 156 cm. Hat induló.

IX. *Diszkoszvetés.* A BEAC. tiszteletdija. 1. Antal Pál (MTK.) 38.16 m. 2. Rácz László (SzAC.) 34.62 m. 3. Jakoby Antal (BEAC.) 29.40 m. Hét induló.

X. *Távolugrás.* Az Egyetemi Tanács dija. 1. Holics Rezső (MTK.) 624 cm. 2. Haber Antal (BTC.) 622 cm. 3. Szende Andor (MAFC.) 580 cm.

Főiskolai versenyek.

XI. ¼ *ang. mfd. sikfutás.* 1. Gräber Géza (MAFC.) 55.6 mp. 2. Auerbach János (BEAC.). 3. Kelemen Ferenc (MAFC.). Indult még: Holits Rezső (BEAC.), de feladta. Az elején nagyon gyenge a tempó. A célegyenesben rövid küzdelem van Gräber és Auerbach között, melyből az előbbi került ki győztesen. Három m.-rel nyerve. Rossz harmadik.

XII. *Staféta sikfutás.* 4×200 m.-re. 1. A MAFC. csapata (Joanovits, Déri, Szende, Gräber). Idő 1 p. 38.4 mp. 2. A BEAC. csapata (Olasz, Rácz, Opré, Wiesner). Erős küzdelem után 2 m.-rel nyerve.

A BBTE. versenye.

A rendező egyesület szénatéri pályáján ismét hatalmas közönség gyült egybe, hogy megszemlélje az érdekesnek igérkező versenyt. A programmon egypár érdekes szám szerepelt, mely alkalmat nyujtott az első klasszisu atlétáknak erejük összemérésére. A 100 m.-es versenyben a szokott gárda állott a vonalra és *Simon* ismét győzött az obligát 3 m.-rel Scheer ellen. Simon hatalmas formában van s minden jel odamutatott, hogy ez évi programmját vereség nélkül fogja lebonyolitani. A *Darányi*-dijat, mely távolugrás és diszkoszvetésre volt kiirva, *Lichteneckert,* a kiváló székesfehérvári atléta nyerte meg, különösen a távolugrásban érvén el imponáló eredményt. Nagy formája mellett bizonyit a magasugrásban elért 170.5 cm.-es ugrása, melyet a legnagyobb könnyedséggel ért el. Küzdelem esetén jóval többre láttuk képesnek. Bizonyos tekintetben szenzációszámba megy *Penninger* győzelme, illetve elért ideje a 3000 m.-es versenyben. Hosszu, sikertelen, de szorgalmas munka után, végre most kezdi aratni fáradsága gyümölcseit, melyeket lankadatlan és csüggedést nem ismerő vasszorgalmával méltán kiérdemelt. Elért ideje 9 p. 56.1 mp. kontinentális viszonylatban is elsőrendü s 2 ang. mfd.-re kb. 10 p. 20 mp.-nek felel meg. A gátfutásban Kovács pompás időt ért el, amely jobb az általa tartott magyar rekordnál.

A verseny minden tekintetben kifogástalanul volt megrendezve, aminek elérésében *Bély* Mihály, *Schubert* József dr. és *Galambos* Ede tevékenykedtek legnagyobb mértékben.

Részletes eredmények:

I. *Távolugrás. Hatos csapatverseny.* 1. Budapesti (Budai) Torna-Egylet (Kováts Nándor, Kövesdy Géza, Nagy József, Szalay István, Tomits Miklós, Ergovits Lajos) 34.62 m. Átlag 5.77 m.

II. *Távolugrás.* 1. Lichteneckert László (SzTC.) 6.42 m. 2. Kováts Nándor (BBTE.) 6.41 m. 3. Kövesdy Géza (BBTE.) 6.19 m. Az utolsó ugrásig Kovács Nándor vezet, ki állandóan 630-on felül ugrik, sőt 641 cm.-t kétszer is ugrott. Lichteneckert utolsó ugrásánál, melyet pompás roham előzött meg, lépése is kijött s jó légakció után 1 cm.-rel lehuzta Kovácsot.

III. *Diszkoszvetés.* 1. Jeschina Ferenc (PTE.) 38.28 m. 2. Mudin Imre (MAC.) 37.67 m. 3. Csalótzky Károly (BBTE.) 37.30 m. 4. Kobulszky Károly (Postás) 33.83 m. Mudin, ki a BEAC. versenyén is indult, kissé elkésett, de a rendező egylet előzékenysége folytán indulhatott, de dobásait egymásután kellett eszközölnie.

IV. *A távolugrás-diszkoszvetés összetett verseny eredménye.* 1. Lichteneckert László (SzTC.) 4 ponttal. 2. Kövesdy Géza (BBTE.) 7 ponttal. 3. Kobulszky Károly (Postás) 8 ponttal. 4. Kováts Nándor (BBTE.), Csalótzky Károly (BBTE.) és Nagy József (BBTE.) 9 ponttal.

V. 100 *m. sikfutás.* Három előfutam után. 1. Simon Pál (MAC.) 11.3 mp. 2. Scheer Kornél (BTC.). 3. Hámos Loránt (BBTE.). 4. Ludinszky Lajos (BBTE.). Az első előfutamban Hámos győzött Tőzsér előtt, a másodikban Scheer Ludinszky előtt, a harmadikban Simon Ergovits előt. A starter csak harmadik kisérlet után engedte el a mezőnyt, de ez a start is gyengén sikerült. Simon métereket veszit, de 40 m.-nél már egy magasságban van Scheer-rel. Mell-mell mellett mennek 70 m.-ig, hol *Simon* finise érvényesülni kezd és biztosan elhuz. 3 m.-rel első, 1 m.-rel harmadik, féllel negyedik.

VI. 400 *m.-es sikfutás.* 1. Nagy József (BBTE.) 53.6 mp. 2. Radóczy Károly (MTK.).- 3. György Vince (ÓTE.). Lövés után Tőzsér van elől, de 100 m. után már *Nagy* van az élen. *Tőzsér* jól tartja magát s másodiknak látszik. *Radóczy* azonban 40 m.-rel a cél előtt erős küzdelem után felzárkozik.

Világra szóló magyar találmány!

(Szabadalmi igénye 6437. védjegye 17.523. szám alatt belajstromozva. A természettudomány legujabb vivmánya folytán, a haj, szakál, bajuszszálak magvát képező anyagnak felfedezése alapján készitve. A **„Hajvédő Sámsonid"** a **hajhullast megszünteti.** A „Hajtermő és növesztő Sámsonid„ néhány heti használat után az utasitás betartása mellet a legöregebb egyén teljesen kopasz fején is **a haj termését előidézi,** a ritka és rövid hajzatot pedig dus sürüvé eszi és igen **hosszura meg növeszti** Ugyan az bajusz- és szakálra nézve is. a hatás a növesztő Sámsonid"-nak, kenőcs vagy folyadék (hajszesz) alakjában **20 korona** A „Hajvédő Sámsonid" **ára 10 kor.** Kapható postai aton kizárólag a feltalálónál és egyedüli készitőnél: **Dr. Hollósy Istvánnál. Budapest, VII., Hársfa-utca 36. szám.**

Jó eredményéről a feltaláló kezeskedik. Ára a end vül becses hajmagvakat tartalmazó „Hajtermő és haj-

Mell-mell mellett küzdenek, melyből nehány cm.-rel Radóczy kerül ki győztesen. 4 m.-rel biztosan első.

VII. 100 *m.-es gátfutás.* Két előfutam után. 1. Kováts Nándor (BBTE.) 16.4 mp. 2. Bendl Alajos (BBTE.). 3. Balás József (BBTE.). Az első előfutamban nyer Vitéz ellen, a másodikban Kováts Balás ellen. A döntőben *Kovács* gyönyörü iramban kezd s minden gátat simán véve 10 m.-rel győz. Rossz harmadik.

VIII. *Gerelyvetés (magyar stilus).* 1. Paulin János (III. ker. TVE.) 38.29 m. 2. Jeschina Ferenc (PTE.) 37.95 m. 3. Kobulszky Károly (Postás) 36.01 m. Mudin Imre is indult, de a döntőbe nem tudott bejutni.

IX. *Magasugrás.* 1. Lichteneckert László (SzTC.) 170.5 m. 2. Zöld József (DTE.) 1.68 m. 3. Tomits Miklós (BBTE.) 1.64½ m. Lichteneckert a 170.5 cm.-t elsőre ugorja, a beálló félhomály miatt azonban nem folytatja.

X. 3000 *m.-es sikfutás.* 1. Penninger Gusztáv (BTC.) 9 p. 56.1 mp. 2. Nagy József (BBTE.). 3. Becske Kálmán (MAC.). A vezetést mindjárt Nagy ragadja magához, mely helyét a hatodik körig meg is tartja. Itt *Penninger* váltja fel rövid időre, hogy ismét Nagy vegye át a vezetését. 600 m.-rel a cél előtt *Penninger* végspurtba fog, könnyen elhuz s előnyét folyton nagyobbitva 40 m.-rel győz. 30 m.-rel harmadik.

KOMET—SLAVIA atlétikai klubközi mérkőzést rendeztek Berlinben a Komet pályáján. Az idő nem kedvezett a mérkőzésnek, annak dacára nagy számu nézőközönség nézte végig a versenyt. A mérkőzést a *Komet* nyerte meg 51:43 pont arányban. *Részletes eredmények*: I. 100 *m. sikfutás.* 1. Hoffmann (K.) 11.8 mp. 2. Eisenberger (S.). 3. Beetz (K.). 4. Burda (S.). II. 1500 *m. sikfutás.* 1. Nejedly (S.) 4 p. 24 mp. 2. Dietrich (K.). 3. Jarolinek (S.). 4. Quarg (K.). III. *Magasugrás.* 1. Buchmann (K.) 169 cm. 2. Meyer (K.) 157 cm. 3. Suk (S.) 152 cm. 4. Ivan (S.) 152 cm. IV. 400 *m. staféta futás.* 1. Komet 49.2 mp. 2. Slavia 7 m.-rel. V. *Sulydobás.* 1. Abraham (K.) 11.44 m. 2. Welz (K.) 11.29 m. 3. Klubal (S.) 10.89 m. 4. Suk (S.) 10.85 m. VI. 3000 *m. staféta futás.* 1. Slavia 8 p. 52 mp. 2. Komet 15 m.-rel. VII. *Diszkoszvetés.* 1. Klubal (S.) 37.85 m. 2. Welz (K.) 37.42 m. 3. Suk (S.) 36.75 m. 4. Abraham (K.) 31.56 m. VIII. *Távolugrás.* 1. Hoffmann (K.) 646 cm. 2. Suk (S.) 623 cm. 3. Meyer (K.) 574 cm. 4. Ivan (S.) 563 cm. IX. 300 *m. sikfutás.* 1. Nejedly (S.). Idő: ? 2. Jarolinek (S.). 3. Huter (K.). 4. Caesare (K.). X. 400 *m. sikfutás.* 1. Beetz (K.) 56 mp. 2. Meyer (K.) 3. Skokan (S.). 4. Pribamszky (S.). A mint az eredményekből látszik a Komet megnyerte az összes sprint versenyeket és ugrási számokat, mig a Slavia a távfutásokat. A Slavia most általában gyenge atléta gárdával rendelkezik. A diszkosz dobást is csak véletlen szerencsével nyerte meg, amennyiben *Welznek* egy 39 m.-en felüli dobását nem mérték. Nagy csalodást keltett *Quarg* szereplése, ki Lipcséből Berlinbe költözködvén a Komet szineiben versenyez. Az 1000 m.-es német rekorder igen gyengén szerepelt.

E. H. MONTAGUE UJ VILÁGREKORDJA. A London Athletic Club mult szombaton rendezett őszi viadalának legnagyobb szenzációja, hogy E. H. *Mantague*, a tavalyi ½ ang. mfd.-es angol bajnok, a LAC. viadalán a 600 yardos sikfutást 1 p. 11 mp. alatt nyerte meg, mely idejével beállitotta T. E. *Burke* által 1896-ban New-Yorkban felállitott világrekordot. Ezzel együtt természetesen megjavitotta az angol rekordot is, melyet E. C. *Bredin* tartott 1892 óta 1 p. 11.8 mp.-el. Érdekes verseny volt a 300 yardos gátfutás match L. A. *Burton* és J. B. *Densham* között, melyet az előbbi nyert meg 37.8 mp. alatt 2 yarddal. Ez idő 1.2 mp.-el rosszabb, mint O. *Groenings*-nek e távon felállitott ideje, de tekintve, hogy az füvön éretett el s az AAA.-nak e távra salak pályán sines hitelesitett rekordja, valószinüleg ezt az időt rekordnak fogja elfogadni. A 3 ang. mfd.-es csapatverseny egyéni győztese A. J. *Robertson* lett 14 p. 54 mp.-es idejével. Tekintve, hogy csak két nappal érkezett meg Stokholmból, hol több versenyben indult, ideje igen jó. Részlet idei 1 mfd.-re 4 p. 45.2 mp.; 2-re 9 p. 50.6 mp.

A KARLINSZKY MEMORIAL volt a főeseménye a két héttel azelőtt Prágában megtartott nemzetközi atlétikai versenynek, melyről mult számunkban már röviden megemlékeztünk. A külföldiek nem nagy számmal, de kiváló erőkkel voltak képviselve. Igy az amerikai Lighbody, a német Berti *Weinstein* és *Kovács* Nándor adtak a versenynek jelentőséget. *Kovács* megnyerte a nagyértékü *Karlinszky* emléket, mely a hirneves eseh atlétát startnál gugolva ábrázolja. *Részletes eredmények*: I. 110 *m. gátfutás.* 1. Kovács Nándor (BBTE.) 17.2 mp. 2. Lawrence (Spárta). 3. Burda (Slavia). 4. B. Weinstein (Berlin) könynyen nyerve. II. *Rudugrás.* 1. Irsak (Spárta) 290 cm. 2. Kovács Nándor 280 cm. III. *Távolugrás.* 1. B. Weinstein 654 cm. *Csch rekord!* 2. Kovács Nándor 624 cm. 3. Prager (Kolin) 602 cm. IV. 100 *yardos sikfutás.* 1. Weinstein 10.4 mp. (!) 2. Eisenberger (DFC.). 3. Burda (Slavia). 4. Kovács Nándor. V. *Magasugrás.* 1. Weinstein 170 cm. 2. Kovács N. 165 cm. 3. Lawrence (Sparta) 162 cm. Ezekből állott a Karlinszky emlék verseny. Első hely 4, a második 3, a harmadik 2 és a negyedik hely 1 pontot számitott. Győztes *Kovács* Nándor (BBTE.) 14 ponttal. 2. B. Weinstein (Berlin 13 pont. 3. Laurence (Spárta) 6 pont. Ezenkivül voltak még versenyek s pedig: VI. 400 *m. sikfutás.* 1. Lightbody (Amerika) 56.4 mp. 2. Prager (Kolin). Tetszés szerint nyerve. VII. 1500 *m. sikfutás.* 1. Lightbody 4 p. 17.4 mp. 2. Dvorak (Sparta) 4 p. 19.4 mp. Dvorak idejét külön mérték s ez *csch rekordot* jelent. VIII. 2 *ang. mfd.* 1. Dvorak (Sparta) 10 p. 0.6 mp. *Cseh rekord!* A többi futók egy körrel hátrább. IX. 800 *m. sikfutás.* 1. Prager II. (Kolin) 2 p. 13.4 mp. 2. Tobiás (Sparta). Mellszélességgel nyerve.

A B. SHAW, ki az olympiádon a 110 m. gátfutásban harmadik lett, Chikagóban, szept. 12-én, 15 mp.-es idejével beállitotta *Smithson* világrekordját.

KIIRÁS. A Magyar Testgyakorlók Köre 1908 október 11-én, vasárnap d. u. ½22 órakor a Thököly-uti (Millenáris versenypályán) nemzetközi atlétikai versenyt rendez. Sorrendje: 1. 300 yardos sikfutás. 2. ½ angol mértföldes sikfutás (tiszteletdij). 3. 2 angol mértföld sikfutás ötös csapatok részére és egyéni. (Egyéni győztesnek tiszteletdij.) 4. Diszkoszdobás (tiszteletdij). 5. Sulydobás ötös csapatoknak és egyéni. 6. 56 fontos kalapácsvetés. 7. Magasugrás ötös csapatoknak és egyéni. 8. Távolugrás ötös csapatoknak és egyéni. (Egyéni győzteseknek tiszteletdij.) 9. Sulyemelés Magyarország 1908. évi bajnokságáért a MASz. megbizásából. Védő Weisz Richárd (MTK.). 10. 2 ang. mértf. gyaloglás. 11. 220 yardos sikfutás handicap. — Ifjusági számok: 12. 60 méteres sikfutás (tiszteletdij). 13. 4×100 méteres staféta futás. 14. Sulydobás. 15. Távolugrás.

Feltételek: Az 5-ik számu csapat versenyre Serény Gyula Jánosné urnő vándordija. (Védő a DAAC. 1907. évi győzelmével.) A 8. számu csapatverseny az MTK. alapitó tagjai által felajánlott vándordij. (Védő a MTK. 1907. győzelmével) s a 7. számu csapatversenyre a MTK. által Heteés Antal dr. a MTK. tiszteletbeli tagjának nevére alapitott vándordija van kitüzve.

A nevezések legkésőbb 1908 október hó 6-ig (kedd) este 8 óráig a MTK. választmányához (VII., Wesselényi-utca 38. sz.) küldendők.

A második dij 4, a harmadik 7, a negyedik dij 10 részvételénél adatik ki. Kivételt képez a 9. számu verseny, hol az indulók számára való tekintet nélkül, három dij adatik ki. Az ifjusági versenyekben csakis az egyesületek ifjusági tagjai indulhatnak, akik aznap csakis ifjusági versenyben indulnak. Ezen atlétikai verseny egyuttal a „Duna" Evezős-Egylet által, annak 10 éves jubileuma alkalmából a MTK.-nek felajánlott vándordijáért folyó egyletek számára kiirt point versenyt képez. Védő a MTK. 1906. év és 1907. évi győzelmével. Minden egyesület tagjai által elért győzelemért 3, a második helyezésért 2, a harmadik helyezésért 1 pontot kap. Győztes a legtöbb pontot elért egyesület. Holtverseny esetén a negyedik, esetleg az ötödik helyezések többsége dönt. A 3., 5., 7. és 8. számu versenyeknél csak a csapat helyezése számit. A Duna vándordij végleges megnyerése háromszor való egymás utáni, vagy sorrendhez nem kötött ötszöri győzelemhez van kötve. Amindenkori győztes neve a dijra rávésetik. A handicap és ifjusági számok a Duna-dij pontozásánál nem számitanak. Az 5., 7. és 8. számu csapatversenyekre kiirt vándordijak végleges megnyerése két egymásutáni vagy háromszori sorrend nélküli győzelemhez van kötve. A vándordijak egyéb feltételei azonosak a Duna-vándordij feltételeivel. A sulyemelésnél tetszés szerinti suly lökendő jobb kézzel, bal kézzel, két kézzel. Egy kézzel való lökésnél a sulyzót két kézzel és szabad a vállhoz emelni; fokozódó javitás háromszori kisérlettel meg van engedve. A lökésnél a helyről való kilépés és egyáltalában mindennemü testmozdulat kivéve térdreesés) egykaru, egykaru lökésnél a másik kézfél a földön való alátámasztása meg van engedve. Minden versenyzőnek a legjobb lökése számit, ezeket összeadva a legtöbb sulytlökő a győztes.

A MAGYAR TESTGYAKORLÓK KÖRE ÁLTAL 1908. évi október hó 18-án, vasárnap d. e. 10 órakor a székesfehérvári országut 3.5 kilométeres követől 5 kilométeres országuti gya-

A „Sámsonid" kapható még: **Török József** Király-uteai és Andrássy-uti gyógytárában, a Deák Ferencz-tér 4. szám alatti gyógytárban és **Szőllő y István** gyógytárában, I., Krisztina-körut 19. Megrendelhető az összes helybeli és vidéki gyógytárakban. **Hogy ezen valóban csodaszer a haj ter ését elői éz i még a legöregebb egyénnek teljesen kopasz fején is, álljon itt a következő ismerő-levél**: Tek. dr. Hollósy István urnak Budapest. Ezelőtt harmine évvel, igen sürü hajamat egy ásványviz-fürdő kurájának hosszabb használata folytán teljesen elvesztettem pár hét alatt. Mult év végén jutottam hozzá az Ön által feltalált hajtermőhöz. A „Hajtermő és növesztő Sámsonid" használata folytán ma már 43 cm. hosszu gesztenyebarna és ysatag hajfonatom van, s remélem, hogy 78 éves korom dacára visszanyerem egy méternél telességét mi alólirottak kik a 78 éves s nálunk lakó urasszonyt évtizedek óta ősmerjük, igazoljuk. Budapest, 1908. julius 12. **Özv. Reiznerné, Flesch Berta, Flesch Lipót** MAV. tisztviselő. (VII. kerület, Izabella-utca 23. szám alatt.

loglóversenyt rendez. Feltételei: 1. A versenyen részt vehet minden magyar egyesület oly amatőr tagja, ki bajnokságot még nem nyert. 2. Díjazás: a verseny győztesének nagy ezüst-, másodiknak és harmadiknak ezüst-érem. Mindazok, kik a távot 30 percen belül teszik meg, időérmet nyernek. 3. Nevezési díj 2 korona. 4. Nevezéseknek tartalmazni kell a versenyző nevét, polgári állását, egyletének az igazolását, valamint a tétet. 5. A nevezések elfogadása felett a MTK. választmánya dönt. 6. Nevezési zárlat 1908 október hó 15, esti 8 óra. 7. Nevezések a MTK. választmánya címére VII., Weselényi-u. 38. sz. küldendők. 8. A verseny a MASz. szabályai szerint rendeztetnek.

A Magyar Athletikai Club őszi viadala.

A MAC. nemzetközi viadala a multban is mindig az őszi idény legkimagaslóbb eseménye volt. Évről-évre az ország legkiválóbb atlétáit gyüjtötte egybe a startnál s a rekordok óriási hányadának emléke e viadal terminusaihoz füződik. Jellegzetes vonása e viadalnak a nemzetközi részvétel, mert a közel vagy távol országokból, ha csak a győzelem legkisebb reménye füződött is az idegen versenyzők szerepléséhez, mindig eljöttek szerencsét próbálni. Az idei viadal fényben, erőben és sport-értékben talán felül fogja multni összes elődeit. Biztos indulók Prágából, a hirtelen feltünt cseh távfutó *Dvorák*, ki csak mult héten futotta 10 p. 06 mp. alatt a 2 ang. mfd.-et. Ugyszintén *Soucek* és *Lawrence*. Soucek most különösen a diszkoszvetésben van óriási formában és Kolinban két hét előtt 40 m.-en felüli dobásával uj cseh rekordot állitott fel. Midőn e sorokat irjuk, komoly forrásból értesülünk, hogy a legnagyobb valószinüség szerint a kiváló amerikai futó James *Lightbody* is részt fog venni a versenyen az ¼ ang. mfd.-es *Andrássy* és 1. ang. mfd.-es Coburg-dijban. Indulása lenne a viadal szenzációja, mert jelenleg kiváló formában van. Bécsből *Kwieton* és *Schönecker* indulása várható. Az egyes versenyekre a hazai atléták is váratlan nagy számban adták le neveiket. A 100 *yardon Simon, Scheer, Hámos, Lichteneckert, Ludinszky, Wiesner, Gräber*, a cseh *Lawrence*, a debreceni Fényes és a kassai *Korány* nevei emelkednek ki. *Simon* győzelme nem kétséges, de a helyekért erős küzdelem lesz. Összesen 13 nevezés van. Az *Andrássy*-dijban a győzelem *Bodor* és *Nagy* között fekszik. *Lightbody* indulása esetén a győzelem nem vitatható el tőle és ideje 52 mp.-en alul lesz. Itt *Gräber* is jelentős szerepet fog játszani. Kilenc nevezés. Az 1 *ang. mfd.-re* 10 nevezés érkezett, közöttük Bodor, Nagy és Penninger nevei a leghangzatosabbak. Szép szerepet fog itt még játszani a cseh *Dvorák*. A 4. *ang. mfd.-ön Dvorák, Penninger, Lovas* és *Becske* nevei a legértékesebbek. Itt 8 induló van jelezve. A viadal a Margitszigeten rendeztetik és pont fél 3 órakor kezdődik.

Szilánkok.

A 440 yardos főiskolai bajnokság ügye, melyet a mult heti számunkban foglaltatott levél hirtelen az érdeklődés középpontjává tett, tisztázódni kezd. Kiderült ugyanis, hogy Tolnai csak *tréfából* jelentette ki nyilvánosan, tanuk előtt, hogy ő a Budapesti Kereskedelmi Akadémia hallgatója és tényleg még nem volt beiratkozva sehol. Ellenben igéretet tett arra nézve, hogy mihelyt módjában lesz, inscribáltatja magát a bécsi Handelsakademie-re. *Ezen* a címen startolt. Véleményünk szerint a F. Sp. Sz. nem tartotta be szigoruan az Általános Rendszabályok 20. §-át, mely következőképen hangzik: „A FSpSz. fönhatósága alatt rendezendő minden versenyen valamely főiskolai hallgató csak azon főiskolai reprezentativ egyletének szineiben indulhat, amely iskolának beiratkozott hallgatója. Amely főiskolán sportegyesület nincsen, ott az illető főiskola szinei kötelezők. Minden esetben *igazolandó*, hogy az illető főiskolának *csakugyan* rendes hallgatója." A szabály rendelkezése világos: kifejezetten csakis tényleg beiratkozott rendes hallgatók birnak indulási joggal. Minthogy értesüléseink szerint az engedély csak feltételesen adatott meg, érdeklődéssel várjuk a fontos precedensül szolgálható döntést, mely a FSpSz. igazgatóságának van fentartva.

*

A kizárásos versenyek szaporultával egy fontos kérdés tisztázandó, amire ezennel felhivjuk az illetékes körök figyelmét. A számtalanszor kiirt „bajnokok kizárva" versenyek ugyanis mindig élénk vitának adtak aktualitást, hogy a főiskolai bajnokok indulhatnak-e ilyenekben vagy nem? Voltak vélemények, melyek szerint a főiskolai bajnokság annyira zárt jellegü, hogy még csak a juniorság elvesztését sem jelenti egy ilyennek a megnyerése, mások ismét — azok országos testület által iratván ki, — viszont teljes sulyu és értékü bajnokságoknak hajlandók őket tekinteni. Idején való lenne, ha a Magyar Uszó-Szövetség érdemileg foglalkoznék a kérdés elbirálásával és döntvény alakjában véget vetne a vélemények divergálásának.

*

Illetékes forrásból értesülünk, hogy a MASz. tényleg megtagadta bajnoki érmének kiadását és az eddigi, szerencsésebb, már aranyérmük birtokában levő bajnokok is csak tévedés, illetőleg félreértés következtében jutottak hozzá. Ujabb csapás ez a Szövetségre nézve, melylyel kapcsolatban még elnökválsági, eddigelé azonban szerencsére beigazolást nem nyert hirek keringtek lapunk zártakor, ugy hogy nem voltunk abban a helyzetben, hogy bővebb és részletesebb információt nyerhessünk. A közhangulat és vélemény azonban teljesen megállapodott és kialakult abban az értelemben, hogy „Ez nem mehet igy tovább." Létérdeke, értsük meg jól, *létérdeke* a Szövetségnek, hogy a helyzeten gyökeresen változtassanak, helyesebben mondva javitsanak.

A crawl-tempó.

Irta: **C. M. Daniels.**

Forditotta: **Donáth Leó.**

Ezen uszásmodor, melyet a szakértők a jövő tempója gyanánt tekintenek, a közönséges „magyar uszás"*) lényegesen gyorsitott kéztempójának és egy speciális, az ausztráliaiak által a Déli Tenger szigetlakóitól ellesett lábtempónak a kombinációja. A lábmozdulatot tulajdonképen nem is lehet tempónak nevezni; nem más az, mint a lábszáraknak a térdektől lefelé való részének folytonosan váltogatott**) erőteljes mozgása. Ausztráliában a karok és lábak mozgása ellentétes, vagyis a jobb kar akkor megy hátra, mikor a balláb lefelé megy és forditva. Amerikában, kevés kivétellel, a legtöbb uszó kezével és lábával egymástól függetlenül dolgozik, a lábak egymáshoz közelebb, kevésbbé szétterpesztve dolgoznak.

Hogy ez a mi rendszerünk a legjobb, az kétségtelennek látszik, ha egyáltalán számit uszásban valamit az elmélet. Mr. Robert Sandon, akit uszódolgokban a világ első szaktekintélyei közé sorolok, az okot oly módon magyarázza, melyet meggyőzőnek vélek. Azt mondja, hogy figyeljük meg egy lapos kőnek a repülését, melyet a viz felületéhez egész közel hajitottak el és jegyezzük meg előrehaladását. Amig a lapos oldal surolja a vizet, addig zökkenés nélkül ugrik a hajitáskor beleadott erő hatásának megszüntéig; de ha csak a legkisebb rész is belemerül a vizbe, akkor rögtön megáll, bármily nagy erővel dobtuk is el. Ezt alkalmazzuk már most az uszásra. A „magyar" (trudgeon*** vagy over-arm), sőt

*) Szerző „Over-Arm stroke" kifejezést használ, mely szószerint nem adható vissza; az „Over-Arm" tempó megfelel a mi magyar uszásunknak, lábtempóval.

**) Föl-le= up and down.

***) A trudgeon tempó az over-arm kézmozdulatából és ollozó lábmozdulatából áll.

Rőser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.
I. Háromosztályu felsőkereskedelmi iskola.
II. Négyosztályu polgári iskola. III. Nevelő internátus.
IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

még az ausztráliai crawl-tempónál is, ha könnyen uszunk, van idő, mikor a hajtóerő szünetel, a test mélyebben merül a vizbe és zökkenés, megállás vehető észre; sok uszóban ez erősen jut érvényre. Az amerikai crawl-tempónál azonban a lábak folytonos működése a testet állandóan mozgásban tartja, ugy hogy nincs lemerülés vagy megállás és utóbbi tempó kell, hogy a gyorsabbiknak bizonyuljon. Természetes, hogy az ausztráliai crawl-tempóval sprintelve, az emlitett szünet oly végtelenül kicsiny, hogy az amerikai crawl-nak előbbi felett csak igen csekély előnye lehet, de minthogy nagyon valószinü, hogy esetleg minden távon fogjuk a crawlt használni, e szempont sem hagyandó figyelmen kivül. Néhány amerikai uszó magáévá tette az ausztráliai crawlt a maga kiadós és váltogatott lábtempójával, de hozzáadtak még egy kis pótlólagos, kiegészitő lábmozdulatot, mintegy csak könnyed lebegtetést, amely az előrehaladást folytonossá teszi.

A kar- és lábtempó egymásközti időbeli viszonyát az amerikai crawlban vagy az egyén, vagy trénere határozza

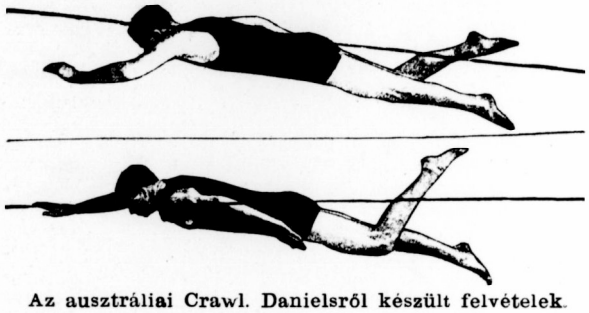

Az ausztráliai Crawl. Danielsről készült felvételek.

1. Első helyzet: A tempó kiindulása. 2. Második helyzet: A tempó befejezése.

meg; ha valakinek erős karja és gyenge lába van, akkor sajátitson el gyors kartempót és lassu lábmozdulatot, erős láb birtokában pedig az ellenkezője ajánlatos. Ez az amerikai crawl egyik legjobb tulajdonsága, mert minden emberhez alkalmazható. Leggyorsabb amerikai sprintereink néhánya majdnem kizárólag csak a karját használja és pl. H. J. Handy (Chicago) csak huzza a lábát maga után*†) Mások viszont csak a lábukkal majd oly gyorsan haladnak előre, mint mikor a karjukat is működésbe hozzák.

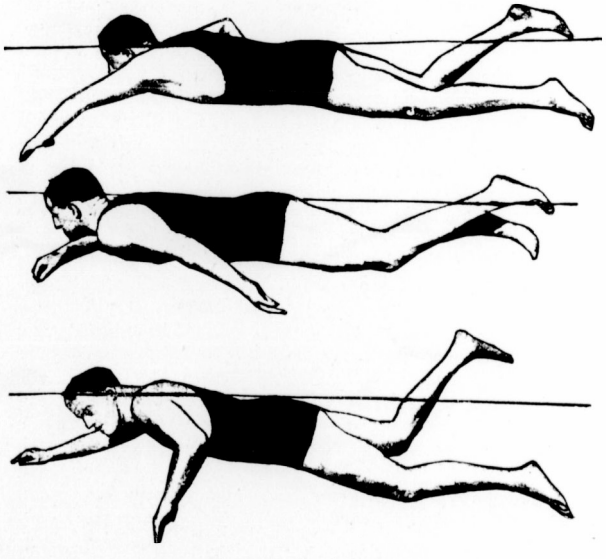

Az amerikai Crawl.

1. Első helyzet: A tempó kiindulása. 2. Második helyzet: A tempó közepén. 3. Harmadik helyzet: A tempó befejezése.

Sokat vitatkoztak afelett, hogy a crawl-nál kell-e mozgatni a csuklókat vagy nem. Mr. Gus Sundstrom, a New-York Athletic-Club trénere, aki közvetve ugyszólván felelős volt a crawlnak Amerikában való meghonositásáért és akinek pusztán lábtempóval kifejtett gyorsasága nagyobb, mint valaha csak más uszónál láttam, nemcsak hogy előrehátra hajlitja csuklóit, de még ugy is vélekszik, hogy csodás gyorsaságát ezen a réven kapja. Lábmozdulata továbbfejlesztése a lépő mozgásnak, a lábujjakat is felemeli a lábszár felfelé vitelekor és leereszti őket, mikor a láb visszacsapódik a vizbe. Néhány uszónk mozgatja kissé a csuklókat, de legtöbbje mereven tartja őket. Mostanság nem tudnám még megmondani, melyik a helyesebb rendszer, de Mr. Sundstrom sikeréből következtetve, azt lehetne mondani, hogy az ő tempója a hasznosabbik.

A crawlnak napjainkban már annyiféle változata van, mint ahány uszó használja. Ketten sem usszák teljesen egyformán és mindenki engedélyez magának egy kis saját szakállra való kisérletezést. Ez fokozatosan fogja a fejlődést előidézni és valószinü, hogy amint a versenyzők kiküszöbölik a hatálytalan mozdulatokat a hatályosak kedvéért, a különféle változatok végleges tempókban fognak megszilárdulni, melyekből esetleg a legjobbat ki lehet választani.

Az amerikai crawl megtanulására a karokkal kell kezdenünk. Addig, amig jó ötven yardot nem tudunk csak karral uszni, addig nem is szabad a lábakkal kisérletezni. Feküdjünk ki laposan elnyujtózkodva a vizen, a karok könyökben könnyedén meghajlitva a fej fölé nyuljanak ki, ugy hogy a kézesuklók a fejtől jobbra-balra számitva kevéssé hajlott egyvonalban legyenek; a tenyerek kissé befelé hajlitva. Most erőteljes mozdulattal huzunk és élénken félkört irunk le velük, végig, a viz felületéig és onnan tisztán és gyorsan előre visszük ismét. A karok valamivel széjjelebb vannak, mint a trudgeon-nél és szélesebb kört irva le, mélyebbre is viendők le. A viz alá menő kar akkor kezdi a mozdulatot, mikor a vizfeletti végzi.

A lábtempó megtanulásánál arra kell ügyelni, hogy a lábszárak váltogatva föl-le emeltessenek, csipőben feszesen tartva, térdek zártan közel egymáshoz. Ezt könnyü megtanulni, ha valaki már meg tudja csinálni, mert legegyszerübb mód az elsajátitásra a leirás elolvasása után megfigyelni, hogy milyen a gyakorlatban. Utánozása, mielőtt a leirást elolvasta az ember, nem könnyü, de megtanulni, amig nem látta az ember, még nehezebb; mindkettőnek segitségével azonban néhány napi gyakorlás elegendő. A lábak ne legyenek $1\frac{1}{2}$—2 deciméternél jobban szétnyitva saroktól lábujjig. A crawl igazi nehézsége a kar- és lábmunkát sima tempóvá összeegyeztetni és a fárasztó lábtempó birása egy bizonyos megadott távon.

A test helyzete a crawlnál teljesen lapos és kinyujtózkodott, arc lefelé, majdnem ugyanugy, mint a trudgeon-tempónál; a test ne forogjon és mozogjon lehetőleg semmit; belégzés minden második vagy harmadik tempónál veendő a fej gyors félrefordítása által akkor, mikor a viz feletti kar épen lemegy a viz alá; a kilégzés akkor történik, mikor a viz alatti kar előre megy. Ha a crawlt lassan usszuk, hosszabb távolságra, akkor megnyulik a kartempó, hasonlitván a trudgeonéra és a lábmunka is meglassul a távhoz képest; lélekzetet minden tempó után veszünk.

Anglia 100 yardos bajnoksága.

Meyboom (Belgium), győz 1 p. 00·6 mp. alatt!

(Saját tudósitónktól.)

London, 1908. szeptember 26.

Éveken keresztül a legszenzációsabb versenyek egyike szokott lenni Anglia klasszikus sprintbajnoksága, melyért ugyszólván a világ minden számottevő rövidtávuszója fel szokta évről-évre venni a küzdelmet. A tavaly Daniels és az Önök Halmay-ja közt lefolyt klasszikus párharcnak emléke tegnapelőtt már háromnegyed órakor a verseny előtt, 7 óra előtt óriási tömeget vonzott a Hornsey Road Baths gyönyörü, tágas uszodájába, melynek hossza 44 yard. A közönség körében már suttogták, hogy a magyar sprinter nem fog indulni és izgatottan forgatva a programmot, hevesen latolgatták az egyes versenyzők esélyeit. Az érdekesség kedvéért itt közlöm a 100 yardos bajnokság nevezési listáját: *100 yards National championship* (Holder C. M. Daniels NYAC.; English amateur record Daniels 55.4 sec. Manches-

*†) Akáresak a mi sprintereink:

ter Sept. 7 th, 1907. 3 turns. Heat 1: (Station 1) F. W. *Fisher-Brown*, Richmond SC.; (2) Zoltan de *Halmay*, Magyar Testgyakorlók Köre; (3) A. J. *Sanderson*, Newts SC.; (4) C. C. *Stimson*, Bedford SC.; (5) Max *Ritter*, Zephyr SC. Heat 2: (Station 6) Hermann *Meyboom*, Cercle de Natation de Brussels; (7) P. *Radmilovic*, Weston-super-Mare SC.; (8) Geo. *Innocent*, City of London Police SC.; (9) J. H. *Derbyshire*, Old Trafford SC. Heat 3: (Station 10) H. *Whittle*, Radcliffe SC.; (11) C. W. *Edwards*, Chester SC.; (12) G. S. *Dockrell*, Dublin University SC.; (13) H. H. *Brown*, Holloway United SC. Heat 4: (Station 14) E. J. L. *Cooke*, Mosman Club, New South Wales; (15) J. *Hodgson*, Polytechnic SC.; (16) H. W. *Faircloth*, Holloway United SC.; (17) A. D. *Spiers*, jun., Richmond SC.

Az első előfutam beigazolta a sportemberek várakozását: Halmay nem állt starthoz. Fejes után Ritter ment élre és az egy hosszat (44 yard) 25.4 mp. alatt vezette. Stimson egy lábbal fordult másodiknak utána, Sanderson karcsapással harmadik; 60 yardnál Stimson kezdett feljönni, két hossznál már ½ yard előnynyel fordult és ugyanennyivel győzött; 1 yarddal harmadik. *Eredmény:* 1. C. C. Stimson (Bedford SC.) 1 p. 04.2 mp. 2. M. Ritter (Zephyr SC.) 1 p. 06 mp. 3. A. J. Sanderson (Newts SC.) 1 p. 07.2 mp. Indult még: F. W. Fisher-Brown (Richmond SC.). A második előfutamban a közönség legnagyobb meglepetésére és meglehetős zajos elégedetlenségére Derbyshire nem indult, anélkül, hogy ezt bárki is várta volna, mert el voltunk a jelenleg legjobb angol sprinter győzelmére (Halmay nem indulása esetén) készülve, sőt biztosra vettük azt; annál inkább is rosszul esett ez az indokolatlan és érthetetlen távolmaradás. Meyboom vezetett 44 yardnál (24.4 mp.) 1 yarddal Radmilovic előtt, aki a második hosszban igyekszik helyzetén javitani, de sikertelenül, mert 88 yardnál megmaradt köztük e távolság; a végspurtban aztán visszaesett kissé a belga, mindamellett ½ yarddal második helyre utasitotta Radmilovicot, 2 yarddal harmadik. *Eredmény:* 1. H. Meyboom (Cercle de Natation, Bruxelles) 1 p. 01.8 mp. 2. P. Radmilovic (Weston-s.-Mare SC.) 1 p. 02.2 mp. 3. S. Innocent (City of London Police) 1 p. 08 mp. A harmadik előfutamban volt a legkisebb küzdelem, Dockrell ugy győzött, ahogy akart: Whittle-t elengedte menni és ½ yarddal fordult 26 mp.-es ideje után, a második hosszban erőlködött és 2 yard vezetésre tett szert, amit kb. meg is tartott a célban. *Eredmény:* 1. G. S. Dockrell (Dublin University SC.) 1 p. 03.2 mp. 2. H. Whittle (Radcliffe SC.) 1 p. 06 mp. Indult még: H. H. Brown (Holloway United SC.) 1 p. 08 mp. A negyedik és utolsó előfutamot az ausztráliai Cooke nyerte meg; végig vezetett, az első fordulót 25.2 mp. alatt érintve. Faircloth előtt karcsapással előnynyel, mely 2 hossznál 1½, végeredményben 2 yardra nőtt; 1 lábbal harmadik. *Eredmény:* 1. E. J. L. Cooke (New South Wales) 1 p. 04.8 mp. 2. H. W. Faircloth (Holloway) 1 p. 06 mp. Indult még: J. Hodgson (Polytechnic SC.) 1 p. 06.8 mp. és A. D. Spiers (Richmond SC.) 1 p. 07.8 mp. A döntőfutamban Meyboom 24 mp. alatt uszva az első hosszt, ½ yarddal vezetett a fordulónál Dockrell és Radmilovic előtt; a második hosszban még jobban elment és 88 yardnál már 2 yard előnye volt; a hátralevő 12 yardon még ½ yarddal előzte meg Dockrellt, aki Radmilovic előtt egy lábbal végzett. *Végeredmény:* Bajnok: H. Meyboom 1 p. 00.6 mp. 2. Dockrell 1 p. 02.4 mp. 3. Radmilovic 1 p. 02.6 mp. 4. Cooke 1 p. 04 mp. 5. Stimson 1 p. 05 mp.

Islington 100 yardos bajnoksága ifjuságiak és hölgyek számára ugyane versenyen dőlt el; előbbiben A. E. Watson, utóbbiban Miss Lily Smith győzött 1 p. 13.6 mp., ill. 1 p. 34.2 mp. alatt.

Dacára Daniels és Halmay távollétének, mégsem tudták tehát az angol uszók a 100 yardos bajnokságot Angliának megszerezni. Hogy Daniels nem indul, azt indokolással együtt még juliusban megirtam Önöknek; Halmay és Derbyshire elmaradását azonban egyáltalán nem vagyok képes megérteni. Akármelyikük, főleg előbbi, fölényes győzelmet aratott volna. Meyboom az olympiád 100 m.-es versenyében Halmay előfutamában uszott és Radmilovic, illetve Benenga (hollandi) mögött még csak harmadik sem tudott lenni. Azóta kétségkivül javult, amit az aránylag hosszu pályán elért jó idő is bizonyit, de ugy az ő, mint egyáltalán az egész verseny klasszisa nagyon messze áll a tavalyi 100 yardos bajnokságától, mikor a hatodik és utolsó ember is még 1 p. 03 mp.es eredményt ért el. Befejezésül még itt közlöm az angol 100 yardos bajnokság győzteseit 1887 óta: 1888: J. Nuttall 1 p. 6.2 mp. 1889: C. J. Lenton 1 p. 7.8 mp. 1890: W. Evans 1 p. 8.6 mp. 1891: W. Evans 1 p. 8.4 mp. 1892: J. H. Tyers 1 p. 5.8 mp. 1893: J. H. Tyers 1 p. 7.8 mp. 1894: J. H. Tyers 1 p. 5 mp. 1895: J. H. Tyers 1 p. 4 mp. 1896: J. H. Tyers 1 p. 1.4 mp. 1897: J. H. Tyers 1 p. 3.6 mp. 1898: J. H. Derbyshire 1 p. 0.8 mp. 1899: J. H. Derbyshire 1 p. 0.4. 1900: J. H. Derbyshire 1 p. 1.4 mp. 1901: J. H. Derbyshire 1 p. 1.4. 1902: F. C. V. Lane 1 p. 1903: J. H. Derbyshire 1 p. 1.6 mp. 1904: J. H. Derbyshire 1 p. 0.8 mp. 1905: Z. de Halmay 0.59 mp. 1906: C. M. Daniels 0.58.6 mp. 1907: C. M. Daniels 0.55.4 mp. 1908: T. Meyboom 1 p. 0.6. mp.

Frog.

Belföldi hirek.

AZ INTÉZETI USZÓVERSENY, melynek kiirását mult heti számunkban közöltük, ma szombat délután lesz a női Császáruszodában. A nevezések igen szépen sikerültek; legérdekesebb versenynek az 50 yardos gyorsuszás, ahol legjobb középiskolai sprintereink, mint Baronyi, Tetényi, Beleznay és Schwendtner találkoznak. A staféta-versenyek a III. ker. gimn. és a kegyesrendi gimn. párharca.

ÚJ ORSZÁGOS REKORDOT állitott fel mult szombaton Donáth Leó, a MAFC. sprintere 25 mp.-el, ami Halmay 25.1 mp.-es rekordját dönti meg. Idő- és pályamérők Moór Jenő és Támedly Mihály voltak. Donáth tavalyi stagnálása után ismét visszanyerte régi gyorsaságát, mely a nyáron keresztül még erősen növekedett is; az uj rekord igen jó és erős, teljes egy másodpercnyi javulást mutat tavaszhoz képest, mikor Donáth 26 mp.-el állitott fel főiskolai rekordot.

A MTK. MAGDEBURGBAN holnap, vasárnap nagy számban indul; kár, hogy számos nevezés történt helytelenül, a mennyiben Toldi, Hornung, Hajós, Hendl és Munk oly számokra neveztettek, ahol aranyérmet nyert versenyzők ki voltak zárva; közbenjártunk azonban a MTK.-nál az inkorrekt nevezések visszavonása érdekében és igy remélhetőleg nem fog hiba esni. A 200 m.-es versenyben Las-Torres, Halmay, Schiele, Sheff, Hornung és Munk, a 100 m.-es főversenyben ugyanezek (Munk kivételével), az 500 m.-es magdeburgi nagydijban Sheff, Hajós és Las-Torres, a 3×100 m.-es stafétaversenyben (tetsz. sz.) MTK. és Magdeburger SC. a főbb nevezők. A verseny különösen azért tarthat számot fokozott érdeklődésre, mert elsősorban találkozik egy elsőrangu magyar staféta egy olyan német csapattal; még érdekesebb volna a dolog, ha kötött uszás volna előirva.

LAS-TORRES Drezdában belépett SC. Germániába és országos versenyeken utóbbinak, nemzetköziben pedig a BEAC. szineiben akart versenyezni, sőt a mult vasárnapon drezdai országos versenyen már ehhez képest is volt nevezve. A dolog azonban nehézségekbe ütközött és igy Las-Torres nem indult, csak versenyen kivül, ugy a rövid, mint a hosszutávu főversenyt Gubernek, ill. Schielenek engedve át. A dologra visszatérünk.

Külföldi hirek.

A BERLINER SC. GERMANIA október 25-én, Berlinben, nemzetközi versenyt rendez 21 m.-es pályán; főbb versenyek: melluszás 315 m. (vándordij). Berlini nagydij staféta 5×42 m. (tetszés szerint), főverseny 84 m. (aranyérem és tiszteletdij), főversenyműugrás (tiszteletdij), főverseny 315 m. (aranyérem és tiszteletdij), gyorsuszás 63 m. (bajn. kiz.; tiszteletdij), oldaluszás 84 m. (tiszteletdij), 3×84 m. staféta (tetszés sz.), 4×42 m.-es staféta (vegyes) tiszteletdij, vizipóló a trónörökös dijért. Nevezések okt. 17-éig W. *Moseler* cimére (Berlin 542. Ritterstr. 84.) küldendők.

Jelvények, plakettek, érmek, tiszteletdijak
izléses és olcsó kivitelben
FABRI I. és társa Ferenciek-tere 2. sz., Király-bazár.

Budapest székesfőváros szerződtetett a Magyar Athletikai Szövetség a Magyar Athletikai Club és több előkelő egyesület szállitója

OLASZ REKORDOT JAVITOTT Meister, a francia Libellule bajnoka, Lavenoban ottani tartózkodása alkalmából 100 m.-en 1 p. 19 mp.-el.

A PÁRISON ÁTI USZÁS amatőrök számára idén igen későn, mult héten dőlt el Les Sports rendezésében a következő eredménynyel: 1. Bonenfant (Hâvre) 1 ó. 23 p. 01.4 mp. 2. L. Vasseur (Páris) 1 ó. 23 p. 5.2 mp. 3. Bach (Bordeaux) 1 ó. 27 p. 10.4 mp. 4. Beaubrat (Choisy-le-Roi) 1 ó. 29 p. 5. Barriere (Trouville) 1 ó. 32 p. 25 mp. 6. Mlle Michel (Páris) 1 ó. 35 p. 02 mp. Idén nem indult külföldi, óriási, 400.000 főnyi nézőközönség volt jelen. A tavalyi győztes Jarvis ideje sokkal rosszabb, 2 ó. 41 p. 05 mp., minek magyarázata, hogy a táv idén jóval rövidebb volt a tavalyi 12 km.-nél.

WALES REKORDJÁT 100 yardon javitotta meg pénteken Radmilovic 1 p. 02.4 mp.-ről 1 p. 01.2 mp.-re.

A VILÁG LEGNAGYOBB USZODÁJÁT adták át mult hónapban a közhasználatnak Sydneyben; hossza teljes 110 yard és az uszóversenyekre való tekintettel 6000 nézőnek biztositottak benne helyet.

HENRY WILLIAM, a Royal Life Saving Society agilis titkára a Kanári-szigetekre utazott, ahol az életmentés mellett propagandát csinálva, Life-Saving-fiókegyleteket fog alakitani.

AZ OESTERREICHISCHER SCHWIMMSPORT-AUSSCHUSS mult héten formai ülést tartott, ilyen néven utolsszor és kimondta, hogy működését ezentul mint Verband Österreichischer Schwimm-Vereine fogja folytatni. Az OeSA. a jövőre nézve tehát megszünt létezni.

SUSSEX BAJNOKA 120 yardon A. J. *Joyce* (Hartings) lett 1 p. 26.2 mp. jó idő alatt W. G. Greed (Bexhill) előtt.

SKÓCIA BAJNOKSÁGÁT 440 yardon csütörtökön Aberdeenben tartották meg. J. *Greenless* (Thistle, Glasgow) lett a bajnok 6 p. 19 mp. alatt 10 yarddal G. Donaldson (Dee Club, Aberdeen) ellen. 3. A. Howard (Arnhall, Dundcee).

ANGLIA KÖZÉPISKOLAI STAFÉTA BAJNOKSÁGA Salisburyban volt mult szerdán 3×70 yardon; a védő intézet a liverpooli Seamen's Orphanage nem indult, bajnokcsapat a hull-i Beverley Counal Shool 2 p. 34.2 mp. alatt 51 mp.-es átlaggal; a csapat tagjai J. Hopkinson, H. Haidsine és A. Tivell voltak; második Abbott Street, Manchester, harmadik Surrey County Shool, Sutton.

A CSATORNA ÁTUSZÁSÁRÓL emlékeztünk meg mult héten egy Reuter-ügynökségi táviratkapcsán, melyről utóbb kiderült, hogy tévedésen alapult. Wolffe ugyanis csak 6—700 m.-nyire volt már a calais-i kikötőtől, mikor a kimerültség annyira erőtt vett rajta, hogy ájultan huzták el a kisérő csónakba. Valóban bámulatot érdemel az ilyen fanatikus, rajongó erély, mely egy csalóka ábrándkép üldözésében ily hallatlan erőfeszitésre képesiti Wolffe-ot.

MATCH SPRINGFIELD ÉS TAYLOR KÖZT folyt le 500 yardon kedden: 6 p. 25.2 mp.-el utóbbi fölényesen győzött 35 yarddal (100 y. 1 p. 11 mp., 200 yard 2 p. 28.2 mp., 300 yard 3 p. 48 mp., 400 yard 5 p. 07 mp.). A versenyen volt egy 100 yardos meghivási hendikep is, melyben M. Ritter 1 p. 05.2 mp.-es időt uszott, de E. Sandberg, a győztes, annyira ki volt eresztve, hogy 54.6 mp.-et kellett volna usznia Ritternek, hogy megnyerje a versenyt.

MEGDŐLT A 440 YARDOS VILÁGREKORD! Természetesen Henry Taylort illeti a dicsőség. Mult héten tudvalevőleg beállitotta Billingben 5 p. 32.2 mp.-ét és e hét hétfőjén sikerült 5 p. 27.6 mp.-el a világrekord dicsőségét nevéhez füznie; pálya $33^1/_3$ yard volt; a 200 yardot 2 p. 21.2 mp. alatt tette meg. Csütörtökön ismét megpróbálkozott, hogy lehetőleg még jobban leszoritsa eredményét, de már csak 5 p. 37 mp.-et ért el; nem volt jó kondicióban.

H. W. FAIRCLOTH a 150 yardos Southerni Counties bajnok, szerdán, egy 67 yardos hendikepben 40.4 mp.-et ért el scratchről, de csak harmadiknak végzett a döntőben.

A LONDONI UJSÁGIRÓK mult héten uszóversenyt tartottak, melyen a stafétaversenyt a „Morning Post" szerkesztőségének csapata nyerte a „The Times"-é ellen. A 220 yardos ujságiró-bajnokságot az ismeretes J. Hodgson (a „Daily News" munkatársa) nyerte 0 p. 34 mp. alatt S. H. Gooday, a jóképességü melluszó ellen.

KENT PLUNGINGBAJNOKSÁGÁT S. Goodchild (Beckenham SC.) 19 m. 70 cm.-es respectabilis ugrással nyerte meg.

BILLINGTON szerdán 300 yardot uszott saját 3 p. 32 mp.-es professzionista világrekordjának megjavitására, de, bár az uuszoda 20 yardos volt, csak 3 p. 32.2 mp.-et uszott. Anglia amatőr-rekordját e távon R. Cavill 3 p. 34.6 mp.-el tartja.

A DREZDAI VERSENYEN Las-Torres, mint lapunk más helyén emlitjük, versenyen kivül indult a rövidtávu főversenyben 96 m.-re Gubenert mult vasárnap 1 p. 08.6 mp. alatt fölényesen 4 m.-rel megverte. A verseny részletes eredményét jövő számunkban hozzuk.

A REPÜLŐ-CSÓNAK, melyet Korvin főhadnagy szerkesztett és azzal Bécsből Budapestre utazott, most a Pannonia Evezős-Club csónakházánál van kikötve s onnan személyes vezetése alatt naponta apróbb kirándulásokra mennek ezen igen gyors hajóval, mely ugy szólva repül a vizen és emellett alig ver hullámot. Ezt azáltal éri el, hogy kitünő szerkezete folytán a csónak nem merül el a vizben, hanem mint egy deszkaszál, a vizen uszik. A csónak szerkezetének az a főelve, hogy a viz tömegével szemben minél kevesebb ellentállásra találjon. Hogy ezt elérje, a legkönnyebb és emellett a legerősebb anyagokból készült. A csavart, amelyet tizenkét lóerejü motor hajt, ellentétben a szokásos hajócsónakokkal, nem vizszintes tengelyre szerelték, hanem ferde tengelyre, ami által a forgásban lévő csavar nemcsak előre, hanem fölfelé is taszitja a járművet. Ennek következménye az, hogy a járműnek a vizzel való érintkezése a minimumra redukálódik. A viz ellenállása igy igen csekély, minek következtében a csónak gyorsasága fokozódik. A csónakban két személy foglalhat helyet: a gépész és a kormányos. Rendkivül kell vigyázni a gép alkatrészeire, amelyek bár a legfinomabb anyagból készültek és annak dacára mégis könnyen eltörnek. Komáromnál is a homokzátonyra való jutásnál a csavar eltörött és majdnem egy nap kellett a csavar megcsinálásához.

E csónakkal Bécsből Budapestig terjedő utat négy óra huszonöt perc alatt tette meg. Pozsonytól Komáromig igen sok homokzátony volt s ezek egyikén Komáromban a hajó csavarja el is törött. Utja idáig 2 óra hosszat tartott. Hajója kijavitása után Budapestre az Erzsébet-hidig 2 óra 25 perc alatt jött le.

Korvin még az összel egy másik csónakot épit, amelynek motorja ötven lóerejü lesz. Ezzel hatvan-hetven kilométer sebességet akar elérni. Ezzel a csónakkal Párisból a Szajnán, Marne-on, Rajnán és Dunán Bécsbe, illetve Budapestre jön. Kisérleteit később egy repülőgéphez akarja felhasználni. A Korvin szerkesztette csónaknak az a nagy előnye, hogy vizen felfelé haladva is a gyorsaságot csak igen kis mértékben csökkenti és igy evezős-tréning céljaira egy ideális motoros volna.

J. H. CLASPER halála után kiterjedt nagy hajóépitő ipartelepének vezetését unokája J. G. Rough vette át, ki eddig is éveken át ugyanott müködött.

TRIESZTI REGATTA. Szombaton szeptember 6-án d. u. tartották a Societá delle Regatta 24. regattáját Triesztben. A verseny nemzetközi jellegét az olasz evezősök részvétele adta meg. Az idő a versenyzőknek nem kedvezett, mert az észak-északkeleti széltől igen hullámos vizen kellett evezniök. Az 1500 méteres pályát a skiff kivételével, mely egyben Adria bajnoksága is volt, mind Yolle de mer hajókban evezték. Az egyes versenyek eredménye a következő volt: I. kezdők négyese: 1. Circolo Ca-

KODAK
gépek elismert elsőrangu kamarák.
Napfény melletti előhivó készülékek 6·50 K.-tól feljebb
Minden jobb szaküzletben kaphatók.
KODAK, Gesellschaft, m. b. H. Wien, I., Graben No. 29.

nottieri „Diadora"-Zara. 2. Associazzione Gimnastica Triest; 3 induló. II. Adria bajnokság, skiff, G. A. Bruniatti („Annienne" Roma) row-over. III. Négyes Assoc. Gimnastica Trieszt; 3 induló IV. négyes: 1. Circoló Canottieri, Barion-Bari; két induló. V. junior kettes Assoc. Gimnastica Triest,; 2. Circolo Cannottieri Barion-1. Reale circolo Canottieri Barion-Bari; 2. Triest. Fiumei evező-Club Cannottieri „Libertas"-Capodistria, öt induló. VII. kettes: 1. Reale corcolo Canottieri Barion-Bari; 2 Triest. Fiumei evezősök a versenyen ezuttal nem vettek részt.

A NEPTUN budapesti evezős-egylet vasárnap, szeptember 27-én tartotta háziversenyét a Margit-sziget melletti pesti Dunaágban. A verseny, melynek igen nagy nézőközönsége volt, fényesen sikerült. A győztesek értékes tiszteletdijakat kaptak, melyek közül a skiff versenydiját Mészáros Ferenczné urnő, a többi győztesekét az egyesület adományozta. A részletes eredmény a következő: *Skiff*: 1. Jakabfalvy Ferenc, 2. Ridly István dr. Indult 5 hajó. *Négyes*: 1. Mészáros József (v. e.), Bajor Károly, Ridly István dr., Gászner Béla dr., Jakabfalvy Ferenc (korm.) 2. Dombó Károly (v. e.), Gallus Béla, Kozák Endre, Hausner Károly, Lakner Károly (korm.). Indult 5 hajó. *Nyolcas*: 1. Dáni Nándor (v. e.), Milits Gyula, Horváth Kálmán, Bajor Károly, Ridly István dr., Barnabás Pál dr., Téry Tivadar dr., Gászner Béla dr., Jakabfalvy Rerenc (korm.). Indult 3 hajó.

A „TISZA" EVEZŐS-EGYLET mult hó 23-án rendkivüli közgyülést tartott, melyen Zrumetzky Béla alapitó tagot szerzett érdemei elismeréseül tiszteletbeli taggá választották, továbbá az alapszabályok jelentékenyebb módositása is elhatároztatott e közgyülésen, mert az egylet alakulásakor szerkesztett alapszabályok ma már nem feleltek meg és különösen a tagok ki- vagy belépése tekintetében igen nehézkesek lévén — a módositásra igen reá szorultak. A közgyülés után délután evezős felvonulás, este pedig társasvacsora volt. A felvonulásnak különösen az adott érdekességet, hogy abban részt vettek a Szebeny testvérek, a Pannónia Evezős-Club kiváló tehetségü tagjai is.

Most kapta meg az egylet James-től a tavasszal megrendelt uj Klinker-verseny négyesét, mely az eddigi kipróbálások szerint kitünőnek bizonyult. Különösen nagy előnye az, hogy alig valamivel nehezebb a legmodernebb race-hajónál is. Az egylet tavaszra hivatásos trénert szándékozik szerződtetni, mert a jövő évi verseny-szezonban az eddigieknél élénkebb részt óhajtanak venni.

A „PANNONIA" EVEZŐS-CLUB házi versenyét október 4-én, vasárnap délután ½3 órakor tartja meg. Előző nap délután fejeződik be a tennisz-verseny döntő küzdelme.

Külföldi hirek.

Alapitvány evezős célokra Angliában.

Amikor a jól ismert milliomos, William *Whitley*, akit tavaly meggyilkoltak, végrendeletét felbontották, kitünt, hogy a nagy sportbarát vagyonából 5000 fontnyi összeget hagyományozott „a sport pártolására". E végrendelkezés igen sok üzleti spekuláció, számitás alapja lett, mert sok egylet jelentkezett érte, gondolva, hogy leginkább az ő sportjuk szorul pártolásra. Az összeg hováforditása körül sok tanácskozást tartottak, mig végül ez az összeg bizalmi emberek kezébe tétetett le, kik oly értelemben döntöttek, hogy évenkint 200 font, a fenti összeg 1 évi kamatja négy egyenlő részre osztatván fel, melyből 50—50 font forditassék evezés, uszás, football és cricket céljaira. A rendezendő versenyek, az alapitó intenciójának megfelelően „tisztességes jellemü és kereskedő cégeknél alkalmazott fiatalemberek" számára lennének nyitva. Az alapitványt kezelő bizalmi tanács azonban emellett még fentartja a jogot magának arra, hogy e versenyre bárkit is meghivjanak, akiket jónak látnak. Megállapitották azt is, hogy az evezős versenyek május—augusztus hó között tartassanak meg. A teljes összeg mindenkor dijakra fog fordittatni, a rendezés költségeit a tétektől remélik bevételezni. A tét minden evezős egyén részéről 2 shilling. A meghivások a megfelelő egyletek titkárjai utján történnek, de a bizalmi férfiak fentartják maguknak a jogot arra, hogy jelentkezéseket visszautasithassanak. A bizalmi férfiak rendelkeznek egyedül ellenőrzési joggal, de végrehajtó-bizottság gyanánt tartoznak az amateur-szövetség 6 tagját a végrehajtó-bizottságba felkérni G. Wheatley titkárságával. A dij csak nyolcas versenyre iratik ki. A győztes csapat 9 ezüst-kelyhet kap, azonkivül az évenkint rendelkezésre álló összeg egy része félretétetik az alapitó nevét viselendő egy vándordij beszerzésére. Jelen évben speciális intézkedéseket tettek, tekintettel az idény előrehaladott voltára. Csak a West End Rowing Association tagjait szólitották fel a versenyre. A jelentkezőket azután képességeik szerint osztályozták és csapatokba sorsolták. A beosztott csapatoknak épen egy heti idejük maradt, hogy összeevezhessenek. A verseny távja egy angol mértföldre (1609 m.) állapittatott meg, cél a Hammersmith-hidnál a West End Rowing klubháza. A versenyre oly nagy számmal jelentkeztek, hogy 16 nyolcas csapat volt alakitható, akiket négyenkint inditottak s a négyes csoportok győztesei, tehát ismét négy nyolcas csapat indult a döntő mérkőzésben. Ezen öt gyönyörü versenynek igen sok nézője akadt. Ily nagyszabásu versenyt már régen nem rendeztek a Themsén. Győztes lett az I. előversenyben győzött csapat és pedig F. Brutnell (bow), J. C. Wordsworth, A. H. Finchett; A. C. R. Perkins; H. A. Johnson; M. H. F. Broughton, O. F. R. Jeatman és H. C. Page (str.), A. O. Tyler (korm.), kik ½ hosszal nyerték meg a versenyt. Az előversenyben 2 hosszal győztek. A verseny után tartott lakomán osztották ki a dijakat.

PÁRISBAN A SZAJNA BAJNOKSÁGI VERSENYT szeptember 20-án tartották meg. E versenyben ismét Delaplane győzött nagy fölénnyel, most már egymásután negyedizben. Az 1800 méteres távon 6.34 alatt győzött több hosszal Vincent, Tethard és Boissiere ellen. E versenyen kivül még két skiff-versenyt tartottak, egyet juniorok és egyet öreg urak számára. A junior számot 3 induló közül Douchateau nyerte 6.37 alatt. Az öreg urak versenyét négy induló közül Schmit 6.45 alatt nyerte egy hosszal. A győztes 42 éves. A skiff-versenyen kivül kezdő evezősöknek is rendeztek versenyt race-hajóban, melyben 4 egylet inditotta csapatát. E versenyt küzdelem után a Rowing-Club de Paris nyerte meg.

A KIEL (GERINC) NÉLKÜLI HAJÓK. Chester evezősei a napi lapokban Clasperről megjelent nekrológokban olvasván azt, hogy Claspernek vindikálták egyes napilapok a kiel nélküli, race-hajók feltalálását, e valóságnak meg nem felelő hirt rectificálták. Az első race-hajót a Tyne folyón épitették, feltalálója pedig az elhunyt Matt. Taylor volt, ki azt a Royal Chester Rowing-Club számára épitette 1856-ban. E klub nyerte meg e hajóval az évben a Grand Cup-ot és a Ladies Platet igen könnyen, kitünő ellenfelekkel szemben, kik azonban mind kiel-lel biró hajókban eveztek. Mattew Taylor a következő évben a Chester Rowig-Clubnak egy race-négyest is épitett. Ugyanezen évben az egyetemi evezősök is elfogadták az uj hajó tipust és mindkét egyetem nyolcasa számára Taylor épitette az első ily hajókat. Ugyancsak Taylor vezette az évben az oxfordiak tréningjét is, kik bámulatos nehezen szokták meg uj hajójukat

GAZA AMERIKÁBAN. A hamburgi regatta után Gaza Amerikába vitorlázott, hogy ott a Harlem folyón New-Yorkban megtartott bajnoki regattán részt vegyen. E versenyben Scholes torontói (Canada) evezős legyőzte, akit pedig ő az olympiai Henley-regatta egy előversenyében legyőzött. Gaza skiffje a versenyig nem érkezett meg Amerikába s igy idegen hajóban evezett, amit amerikai tréningjében is használt. Érthetetlen, hogy mily lassusággal történnek ezek a hajószállitások. Henleyből is elkésve kapta meg Gaza hajóját Hamburgban, ugy hogy ott emiatt nem is startolt. A hajója Hamburgból azután New-Yorkba küldetett, de oda is megkésve érkezett. Kiváncsian várjuk, hogy vajjon klubja fog-e ezért szigoru vizsgálatot inditani.

HOLLANDIA BAJNOKSÁGÁÉRT szeptember hó 20-án tartották meg a skiff-versenyt, melyet J. B. Schoonenberg amsterdami evezős nyert meg. E versenyben idén csak egyetlen külföldi vett részt a német Nüninghoff (Rudergesellschaft Ruhort), akit már az egyik előversenyben legyőzött Höft holland evezős.

ANGLIA BAJNOKSÁGÁÉRT evezendő match két jelöltje igen erős tréningjét folytat. Georg Towns bajnok már teljesen kiheverte influencáját és igen jó erőben van. Hatalmasan dolgozik nyugodt hosszu csapásaival Tom Sullivan és Laurie Beedell trénereivel. Towns stilusa oly tökéletes és hajója oly gyors, hogy ő a verseny favoritja. Ernst Barry szeptember 23-ika óta megváltoztatta stilusát, eddigi rövidebb és gyorsabb csapásait lassubb és hosszabbra váltotta, ugy hogy most percenkint csak 24 csapást evez. A hosszu bajnoki távon (4¼ angol mértföld) gyorsabb csapásokkal nem is tudott volna boldogulni különben oly nagy ellenféllel szemben mint G. Towns.

Kérjük mindig határozottan BRÁZAY-sósborszeszt, nehogy utánzatot kapjunk.

A hétről. Magasra csaptak a hullámok mult vasárnap a millenáris pályán, a MAC.—BTC. bajnoki mérkőzésük alkalmával. Tulajdonképen nem is annyira a mérkőzés, mint inkább a közönség viselkedése fajult el. Érdemes ezzel egy keveset foglalkozni és fürkészni a botrányok okait, amelyek mind gyakoriabbá válnak a millenáris pályán. Erről leginkább a turnikék tudnak felvilágositást adni. A turnikék tanusága szerint a 3300 főnyi közönségből csak 2654 fizetett beléptidijat. A 754 és ki tudja még hány, akik a turnikéket valamelyes uton-módon elkerülték, ennek a számnak legalább a fele nem törvényes uton került a tribünökre s az állóhelyekre. Ezek a botrányok kutforrásai, kik azzal vélik meghálálni bebocsátóik jóakaratát, hogy az illetők csapata mellett tüntetnek. Ha jól megy a kedvenc csapat dolga, akkor csak a lármás tüntetés határain belül mozognak. Ha ellenben rosszul megy s nem kedvez neki a szerencse, akkor a tüntetés botránynyá fajul, mely bünbakot keres s azt rendesen a biró személyében találja meg. Mert az a 3—400 potya publikum, amely semmit sem fizetett, a legzsarnokabb. Fékeveszett orditása és okvetetlenkedése felizgatja a közönség tisztességes és sportszerető részét, annak egyik, lázongásra hajló részét magával ragadja s csak kedvező alkalom kell, hogy kész legyen a botrány. A pályatulajdonosnak kellene mindent elkövetnie, hogy e rakoncátlan gyerekekből és suhancokból álló tömeget távol tartsa, ahelyett, hogy mint jelenleg teszi, elősegiti és megengedi, hogy ellepjék a pályát. Ez nem vezet jóra s mihamarább az egész labdarugó sport megfogja érezni az elrontott közönség fellépésének hatását, ami egy nagy tömegnek a football-mérkőzésektől való elmaradását fogja eredményezni.

A magyar válogatott csapatnak a londoni olympiádra való kiküldetésének kérdése ugy látszik az alvás stádiumába lépett. A MLSz. beadott egy memorandumot az Olympiai Bizottság utján a kultuszminiszterhez s ezzel befejezte működését. Pedig a csapat kiküldetése nem tartozik a lehetetlenségek sorába. Hogy a kultuszminisztérium első intrádára nem mondta, hogy itt van ennyi és ennyi korona, az természetes. Az analog esetek is azt mutatják, hogy a kiküldetésre szükséges összegeket erős utánjárás mellett lehetett csak megszerezni. Az olympiai football-bizottságban helyet foglaló MLSz. vezérférfiak hozzájárultak ahhoz, hogy a MLSz. az Olympiai Bizottságtól függetlenül is szorgalmazza illetékes helyen e kérdés kedvező elintézését. A mult héten kellett volna a MLSz. vezetőségének előzetes megállapodás szerint küldöttségileg tisztelegni a kultuszminisztériumnál. A tisztelgés és szóbeli előterjesztés elmaradt s ezzel az ügy érdekében semmi érdemleges dolog nem történt. Ugy látszik a MLSz. véglegesen letett már a kiküldetés gondolatáról.

A vidékről nap-nap után hoz a posta panaszos leveleket, amelyek főképen a kerületi bajnokságból folynak. Mikor a MLSz. megalkotta a vidéki kerületeket és a kerületi bajnoki szabályzatokat, mi ismételve rámutattunk és erősködtünk amellett, hogy az egyes kerületek a lehető legszélesebb autonomiával ruháztassanak fel. Ez elmaradt s a kormányzás teljesen középponti maradt. Ennek hátrányai a kerületi élet erősebb kialakulásával mindinkább szembeszökővé válik. Ehhez járul még a birókérdés is. A MLSz. szabálya szinte kényszeriti a vidéki egyleteket arra, hogy a fővárosból hozassanak birót: horribilis költségen. Egy biró kiküldetése a mérkőző egyleteknek több mint 50 koronájukba kerül. Vajjon mi lett volna a fővárosi labdarugósportból, ha annak fejlődése elején egy bajnoki mérkőzésen csak a biró került volna 50 koronába. Vagy mit szólnának a másod- és harmadosztályu fővárosi egyletek, ha egy bajnoki mérkőzésre a biró olyan horribilis összeg mellett venné kezébe a sipot. Ez könnyen elkerülhető volna, ha a vidéken az elismert jobb birókat rögtön képesitenék kerületi bajnoki mérkőzések vezetésére. Ehelyett azonban, még a legkiválóbbakat is, mint csak legutóbb *Kiss* Menyhértet, Kolozsvárt, aki pedig már évek óta közmegelégedésre biráskodik a legerősebb helyi mérkőzéseken, csak *barátságos* mérkőzésekre minősiti. Legyünk őszinték. Ezzel a politikával elérhető, hogy a vidéki mérkőzésekre fővárosi birók ránduljanak ki, de azt is elérjük, hogy a vidéki egyeletek egymásután fognak a bajnokságtól visszalépni. A Kaposváriaktól is panaszos levelet kaptunk. Panaszkodnak a beosztásuk miatt, mely őket Délmagyarországhoz sorozza. Ez vasutközlekedés szempontjából elviselhetetlen terheket ró rá s inkább visszaléptek a bajnokságtól, semhogy egyesületüket az anyagi romlás szélére vigyék. A vidéki állapotokat és hangulatot hüen visszatükröztetik az alábbi levelek, melyeket érdekességüknél fogva teljes terjedelemben közlünk.

A „Nemzeti Sport" 38. számának football-rovata a „jövő footballszezon" cim alatt foglalkozván a vidéki sport fejlettségével, rámutat egyes vidéki egyesületekre, mint Sopron-, Temesvár- és Komáromra, hogy huzódnak a bajnokságtól, ilyen szavakkal élve: miért huzódnak, mire várnak, talán csak nem arra a bizonyos sült galambra?

Ezt nem hagyhatjuk figyelmen kivül, hanem a helyzet megvilágitására kell, hogy értesitsük a központot, igenis nem várunk arra a bizonyos sült galambra, hanem csakis a szövetségen mulik, hogy nincs módjukban résztvenni, ill. nincs kedvük résztvenni a vidéki egyesületeknek a bajnoki mérkőzésekben. Leginkább megmagyarázza ezt a tényt a most Pozsonyban előfordult esett, hogy bajnoki mérkőzések alkalmával kénytelenek voltak Pestről küldött szövetségi birót elfogadni és ennek horibilis költségeit fedezni. Kérdezzük most, vajjon lehet-e ily körülmények közt egy vidéki egyletnek kedve a bajnokmérkőzésekre, mikor ugyszólván egytől-egyik anyagi gondokkal küzd. Vegyük csak szemügyre az egyes mérkőzéseknek bevételeit és kiadásait, fogjuk látni, hogy mindig deficit az eredmény, ha ehhez még hozzájön a birói számla, akkor lehetetlen, hogy az egyesület létét biztositsa, jobb ha mindjárt feloszlik.

Ezek miatt kényszerülve voltak a vidéki egyesületek, még pedig: Pozsony, Győr és Sopron egymással érintkezésbe lépve oly értekezletet tartani, melyet szabad legyen bővebben tárgyalni. Mindenekelőtt megállapodtak abban, hogy folyamodványt intéznek a szövetséghez, hogy a „Nyugatmagyarországi bajnokságot irja ki ujabban, mivel Sopron, a titkárváltoztatás folytán, idejekorán nem értesült a nevezésről és emiatt lekésett. Egyszermind kérik a bpesti szöv. birák mellőzését és a saját biráiknak felváltva való kiküldetését. Abban az esetben pedig, ha Pozsony vagy Sopron közötti mérkőzésekre e két egyesület el nem mehetne, ugy e mérkőzés Győrben folyna le, mivel a vasuti összeköttetés mindkét egyletnek sokkal kedvezőbb mint direkte. Hisszük, hogy a szövetség, kinek a vidéki football-sport ügye épugy szivén fekszik, akár a fővárosé, teljesiteni fogja a kérelmet.

Igy egymással szoros érintkezésben és barátságban hisszük, hogy a vidéki football-sport nemsokára még magasabb nivóju lesz, mint eddig volt és küzdelmeik révén a főváros nagyrabecsülését is kiérdemlik.

Sopron, 1908 szeptember hó 28-án.

Mély tisztelettel **Székesi Ferencz**
a „Soproni Football- és Atlétikai Club" titkára.

Kassáról ugyancsak a következő panaszos levelet kaptuk:

A felsőmagyarországi kerületi bajnokság ugyancsak sokat veszitett érdekességéből azáltal, hogy az Eperjesi Torna- és Vivó-Egylet ez idén nem hajlandó résztvenni a mérkőzésekben és igy a Kassai Atlétikai Club könnyen fog elbánni inferioris elenfeleivel, a Kassai Munkás Torna-Egylettel és a Sóvári Torna-Egylettel. A szövetség bizonyára módot találhatott volna arra, hogy az eperjesieket elhatározásuk megmásitására birja, de ugylátszik érdemesnek sem tartja, hogy a vidéki labdarugás érdekében bármilyen lépést is tegyen. Jellemző, hogy az eperjesiek be sem neveztek, a szövetség azért mégis kiirta az ő mérkőzéseiket is, sőt szeptember 20-ára birót is küldött le hozzájuk. Még jellemzőbb a szövetség igazgatására az a tény, hogy a mult évi bajnokság eredményét még most sem tette közzé, pedig nagyon érdekelné a kerülethez tartozó egyesületeket, hogy miként is áll a mult évi bajnokság ügye. Lassanként arra a meggyőződésre kell jutnunk nekünk, vidékieknek, hogy a szövetség a maga nehézkes és fontoskodó eljárásával nemhogy előbbre viszi, hanem épen hátráltatja az oly szép fejlődésnek indult vidéki labdarugást. Több körültekintést és figyelmet kérünk, vagy tessék bemondani a csődöt! (S.)

A harmadosztályu bajnoksághoz.

Előbbi számunkban az első és másodosztályu bajnokságban szereplő csapataink esélyeit és kilátásait mérlegeltük bővebben, jelen számunkban a III. osztályu csapatainkról, — akiket még sportközönségünk nem igen ismer — közöljük a következőket:

Az 1908/9. évben először kiirt III. osztályu bajnokságra 11 egyesület adta le nevezését, melyek közül azonban a „*Nemzeti Athlétikai Club*" időközben fuzionált a BAK.-kal, igy tehát 10 egylet fogja összemérni erejét, hogy megszerezze a büszke bajnoki cimet és jövőre már mint II. osztályu egylet szerepelhessen.

A bajnokságnak egyik legjogosultabb aspiránsa a „*Budapesti Labdarugó Ifjak*", kik tavaly még mint ifjusági csapat szerepeltek, s a bajnokságban a II-ik helyet foglalták le; azóta szorgalmas tréning és uj játékosok beállitásával annyira fejlődtek, hogy nem igen csalódik az, aki a bajnokság győztesét benne véli feltalálni.

Komoly jelölt a „*Lithografia Football-Club*" is. Tagjai legnagyobbrészt lithografusok és nyomdászok. A csapat lelke *Bednár* Nándor, aki a III. osztályu csapatokban a legjobb középcsatár, jó erőt képviselnek még: *Muriny*, *Balog* és az FTC.-től átkerült *Kovalcsik*.

A „*Ferencvárosi Sport-Club*" a tavalyi ifjusági bajnokcsapat szintén nagy reményekkel megy a küzdelembe; jó játékos *Angyal*, a kapus, azonkivül *Laczkovits* és *Hajdu*.

Az „*Erzsébetvárosi Torna-Club*" szintén ifjusági csapat volt ezideig, a bajnokságért folytatott küzdelemben azonban nem igen tudott eredményesebb dolgot produkálni, mivel a kebelében duló örökös viszályok miatt az egyesület hol feloszlott, hol pedig megalakult, csak azért, hogy aztán ujból feloszoljon. Végre mégis erősebb kezekbe került a vezetés, minek eredménye az lett, hogy nyilvánositotta magát; a bajnokságban való esélye a Ferencvárosi SC.-al körülbelül egyenlő. Jó játékos itt *Dominák* és *Ángyán*.

Erősen bele fog szólni a helyezésekbe az „*Egyetértés Sport-Club*" is. E club, melynek tagjai csekély kivétellel éttermi pincérek, tavaszszal még a leggyöngébb csapatok közé tartozott; egymás után érték a leglehetetlenebb vereségek (BTC. 23:0—MAFC. 18:0), dacára ennek, csüggedést nem ismerő energiával látott hozzá a további munkához és szorgalmas tréningjének meg lett az az eredménye, hogy most már bátran számithatja magát a bajnokság első helyezettjei közé. A csapatnak legjobb embere *Schultz* Manó kapuvéd, aki bármelyik II. osztályu csapatban is kitünően állaná meg helyét. *Németh*, *Fuchs*, *Karch*, valamint a jó technikáju *Korács* szintén a jobb játékosok közé sorozhatók.

Jó klasszist képvisel a *Vivó- és Athletikai-Club*. Tagjai fő- és középiskolai tanulókból kerülnek ki. Csapatjának a védelme elsőrangu, csatársora a mezőnyben szép összjátékkal dolgozik, a kapu előtt azonban határozatlan. A jobb játékosok közé tartozik: *Zengő*, *Goldmann*, *Ábrai* és *Déry*.

A „*Sportkedvelők Köre*" játékosainak zömét a „Kereskedelmi Részv.-Társ." fiatalabb koru tisztviselői alkotják. A csapat, — mely különben fair játékáról ismeretes — néhány kitünő egyéni játékossal rendelkezik, ilyenek: *Poffery*, a kapus, *Salgó* és *Kürschner*, erélyes hátvéd *Koppel*. Nagy hibája a játékosoknak, hogy mérkőzés közben sokat beszélnek, miáltal csak egymást zavarják. A csapat még szép eredményeket fog elérni.

A „*Magyar Torna-Club*", mely tavaly szintén ifjusági csapat volt, fiatal, fejlődőképes játékosokból áll, kik helyes vezetés és tréning mellett kemény ellenfélé fognak fejlődni. Jó erők: *Mónus* és *Tihanyi*.

A „*Fekete 11-ek Football-Egyesülete*" tagjai nagyrészt ausztriai születésüek. Van egy pár kitünő egyéni játékosuk, legnagyobbrészt azonban kezdők, kik még fejlődve jó klasszist fognak képviselni.

Hátra van még a „*Budai Testgyakorlók Köre*", mely a budai, a sportért rajongó ifjuságot egyesiti magában. Igen jó kvalitásu játékosokkal rendelkezik. A csapatnak főerőssége a két *Pfeifer* testvér.

Mindezekből látható, hogy a III. osztályu bajnokságért is rendkivül heves harcok fognak folyni, melyek erősen próbára fogják tenni a résztvevő egyesületek erkölcsi, de különösen anyagi erejét és körülbelül azok a klubok fogják a bajnokság első helyeit lefoglalni, amelyek legjobban győzik majd anyagiakkal.

Neumann Ernő.

I. oszt. bajnokság.

MAC.—BTC. 2:1 (Müllenáris.) A mult vasárnapi mérkőzések a BTC. győzelme a FTC. felett és az MTK. veresége a MAC.-tól tette érdekessé a MAC. és BTC. találkozását, összehozván az emlitett mérkőzések győzteseit. Az a tudat, hogy az innen kikerülő győztes a bajnokság élére kerül, mindkét csapatot kemény munkára hivta fel. Az első félidő tényleg két mindenekfölött győzni akaró ellenfél hatalmas küzdelmét mutatta. A küzdelem — a mérkőzés ezen részében — szép, élvezetes és fair volt, haladást mutatott az iránt, hogy csapataink nyugalma arra az óhajtott magaslatra emelkedett, ami nagyobb, még döntő jellegü mérkőzéseknél is megkivánható. A második félidőben azonban a szenvedélyek a biró egy itélete miatt, — amely a mérkőzés sorsát döntötte el — kitörtek és a mérkőzés valósággal botránnyal végződött. A biró a 12. percben *Sári* ismételt durva faultját, miután a büntető területen belül történt, 11-essel bünteti, amelyből kifolyólag a sárga-kékek a győzelmet jelentő gólt szerzik meg. Ebbe a változhatatlan ténybe, ugy látszik, nem birt a BTC. beletörődni, aminek haragos játékával adott kifejezést: *Simon* valóságos verekedést vitt véghez, amit természetesen mindkét fél átvett. Hogy *Hildebrand* és *Major* voltak a szenvedő alanyok, az csak a BTC. pillanatnyi offenzivájának eredménye! A közönség (!) pedig buzditott, sőt, hogy részt vegyen, ő is a küzdelemben, a birót kővel kezdi dobálni, akinek a hirtelen beállott homály jön segitségére, ami miatt a játékot berekesztheti. A biró rendőri asszisztencia mellett a MAC.-al együtt kivonul, a piros-fehérek azonban a pályán maradnak és valóságos tüntetést rendeznek, aminek részleteinek elmondásába már nem bocsátkozhatunk. *Mint hirlik — ezek után — a BTC. a szövetségnél keres orvoslást, s a mérkőzés megsemmisitését kéri?!?* A játékról, mint ilyenről csak a második félidő 12-ik percéig lehet beszélni, mert ami ezentul a befejezésig történt, az egyáltalában nem tekinthető ennek. Mint emlitettük, az első félidő szép küzdelmet nyujtott, a mezőnyben a BTC. sokkal mozgékonyabb volt ellenfelénél, amelynek viszont támadásai voltak veszélyesebbek. Általában a pályát a BTC. uralta; az egész csapat, de különösen a csatársor rendkivül mozgékony emberekből áll, akik jó futóképességük mellett gyorsan adogatják a labdát, de a 16-osra érve, a támadásuk a MAC. nehéz beckje miatt nem fejlődött tovább, hanem pár helybeni dribli után jól leadott lövéssel végződött, amit a MAC.-kapusnak aránylag könnyü volt védeni. A két szélső közül csak *Molnár III.* érvényesült, akinek gyakori lefutásai csak rossz centerei miatt nem jártak esetleges eredménnyel — mert *Medgyessy Dobót* teljesen lefogta. A védelemben toronymagasságban emelkedett ki *Szendrő* klasszisjátéka. A labdát mesésen fogja és kitünően helyezi, szedése pedig elsőrangu s bár erélyes, játéka mégis ment minden durvaságtól. A MAC. gyorsaságáról ismert csapata fürge ellenfelével szemben szinte lassunak tünt fel. Ha azonban a labdát a csapat hatalmába keritette, akkor támadása mindig nagy sulylyal indult meg és mindig veszélylyel járt. Annál is inkább, mert szélsői rendkivül gyorsak lévén, a labdát levitték, *Kelemen* és *Krempels* pedig nagy labdatartó képességgel rendelkezvén, kapuelőtti leleményességük miatt támadásuk mindig veszélyt jelentett a BTC.-kapura. A BTC. fürgébb volt és többet támadott, a MAC. támadásai nagyobb sulylyal voltak intézve és sokkal veszélyesebbek voltak. A MAC. csapatában *Medgyessy* volt a legjobb, akinek nagystilü játéka teljesen érvényre jutott. *Hildebrand* lelkesen dolgozott, de *Fecht* nem felelt meg feladatának. A csatársorban *Krempels* és *Kelemen* nagy erőt képviselnek, összjátékuk jó összeszokottságuknak eredménye. Makó helyett *Szigeti* játszott, vele, ha formába jön, nagyot fog a MAC. védelme emelkedni.

MAC.: Sipos—Major, Oláh, Fecht, Duda I., Medgyessy—Vangel, Krempels, Kelemen, Duda II., Borbás.

BTC.: Bihary—Sáry, Szendrő—Ficzere, Simon, Schassek—Dobó, Korda, Késmárky, Kunz, Molnár III.

A BTC. élénk iramban támad s rövidesen két korner és két

szabadrugás terheli a MAC.-ot, majd Borbás szalad le, de végül Sárinak menteni sikerül. A MAC. ujabb támadása, melyet a jobb szárny intéz, eredménynyel jár, mert Vangelnak a korner vonalról szépen visszahuzott labdáját Krempels a gólba helyezi. (8. p.) A BTC. fokozott tempóban folytatja a játékot s a MAC.-ot visszaszoritja, ugyancsak sok munkát juttatva Siposnak, aki Kunz jó lövését és a BTC. kornerét szépen védi, a következő percben azonban Késmárky könyen védhető lövését lábbal próbálja védeni, de a labda fölé rug, amely igy a hálóba jut; meghozza a kiegyenlitést. (17. p.) Most a MAC. uj munkához fog, s a BTC. kapuját ostrom alá veszi, Kelemen lövését Bihary fogja ki, a következő percekben Krempels és Kelemen által közvetlenül egymás után lőt két biztosnak látszó lövésnek a kapufélfa áll ellen. Nehéz helyzetéből kiszabadul végül a BTC. és Molnár révén szép ellentámadást vezet, amely Korda magas fejesével végződik. Most Borbás fut le, de centerét egymásután 3-an hibázzák el!! A MAC. kornert rug, amely után a BTC. támad erősen, majd ismét a MAC. kerekedik felül, de Kelemen lövése ismét a gól fölött hasitja át a levegőt. A félidő végén BTC. van offenzivában. Félidő 1:0. A második félidőt is a BTC. támadása nyitja meg, s rövidesen Kuncz lövése és a 4-ik percben elért korner hozza veszélybe a sárga-kékek hálóját. A MAC. Borbás révén támad, amelyet Sáry faulttal akadályoz meg a 16-oson belül, amit a biró nem torol meg, de a BTC. jobb hátvédjének ujabb, Kelemenen elkövetett durva gáncsát már 11-essel bünteti, amely utóbbi révén az elfekvő Bihary teste alatt a gólba jut. (12. p.) Ettől kezdve a mérkőzés nagyon elfajul, ugy hogy a biró alig győzi a sok szabálytalanságot megtorolni. Az egyes játékosok teljesen elvesztik hidegvérüket, inkább egymás testi épségének rovására, mint becsületes munka árán törekednek eredményt elérni. A védelmek természetesen e tekintetben fölényben vannak a támadásokkal szemben, s miután a BTC. kornere (32. p.) nem hoz eredményt, előre láthatólag több eredmény nem esik. Herczog Ede biró 10 perccel a befejezés előtt a beállott sötétség miatt, amelynek leple alatt a kövek is kezdenek feléje repkedni, a mérkőzést felfüggeszti.

MTK—UTE 1:1 (Amerikai-u. p.) A Magyar Testgyakorlók csapata ismét csalódást okozott hivei körében, amennyiben reorganizált csatársora az előbbit is megszégyenitő gólképtelenségéről tett tanuságot, mert az UTE. meggyengült legénysége épen nem tekinthető az egykor oly félelmes 11-nek, amelylyel szemben a Testgyakorlók el ne bánhattak volna. Most rossz napok járnak a kék-fehérekre s ennek teljes gólképtelenségük az oka, ami viszont sajátságos játékmodorukban keresendő. A Testgyakorlók csatár- és fedezetjátéka valósággal *„öntetszelgés"*. Akcióikat nem a legegyszerübb, legrövidebb és legcélhozvezetőbb uton, hanem különböző trükkökkel, mutatványszerü dolgokkal hajtják végre, amelyek a szemnek tetszenek ugyan, de miután a kapu előtt — valamire való védelemmel szemben — kivihetlenek: játékuk teljes meddőségét eredményezik. A football-játéknál, a szép játék mellett mindenek fölött fontos a „gól", a MTK. játéka a fent vázoltak miatt erre nem alkalmas, innen van, hogy a kék-fehérek gólképtelenek, góljaikat legföljebb 11-esből érik el. Az ujonnan beállitott játékosok közül különben *Elemér II.* és *Kertész* mutattak szép játékot. Az UTE. csapatában *Kazár* kapus mellett *Vranák* és *Ludvig* védték kapujokat legeredményesebben. A mérkőzés mindkét félidejében a Testgyakorlók nagy fölényben voltak, de gólt lőni nem tudnak, mert az UTE. védelme helyén volt, megakadályozta törekvéseikben. *Félidő 0:0.* A 20-ik percben *Károly* 11-eshez juttatja csapatát, amely az MTK. gólját eredményezi. A kékfehérek csatársorának mókajátéka átragad az erre hajló *Révészre* is, akinek hibájából UTE.-nek sikerül kiegyenliteni. (30. p.) A mérkőzés többi része ismét meddő.

Biró: *Schubert M. Ferencz* (MUE.).

Főv. TC.—Typ. SC. 2:1 (Népsziget.) Egyenrangu ellenfelek szép küzdelmét nyujtotta a Főv. TC. és Typ. SC. találkozás a népszigeti pályán. E két csapat összekerülése mindig érdekes küzdelmet szokott eredményezni és a mérleget a nagyobb szerencse vagy pedig a döntő pillanatokban pillanatnyi jobb kondició szokta jobbra vagy balra billenteni. Hogy ezuttal a mérkőzést a fővárosiak nyerték meg, abban csatársoruk jobb klasszisa és halfsoruk nagyobb állóképessége szerepelt döntő körülményként. Mindkét csapat legnagyobb tudását vitte küzdelembe, s mindvégig élvezetes játékot produkált. A Typografiánál a két hátvéd igen jó munkát végzett s különösen *Geiser II.* szolgált rá az elismerésre, de *Kanyarek* is méltó segitője volt. A kapuban *Hauber* nem volt diszponálva. A halfsorban a középfedezet játéka emelkedett ki, a két szélső fedezet közepes munkát végzett. A csatársor gólképessége nem kielégitő, csak a mezőnyben játszik jól, bár *Rizsovits* biztos lövéseivel általános feltünést keltett. A Főv. TC.-nál a csatársor elsőrangu. Testileg erősek, jól lőnek és emellett jó futók. Hogy mennyire veszélyesek bármely első osztályu ellenféllel szemben, azt már a FTC. ellen megmutatták. Az elpusztithatatlan *Rooz* mellett *Salamon* és *Maly* voltak jók. A halfsor fizikai fölénye mellett játéktudás és kitartásra nézve is felülmulta ellenfele fedezetsorát. A védelemben a reprezentativ *Beimel* kiváló munkát végzett, amiben hátvédei *Rauch* és *Nemetz* segitették.

A csapatok következő összeállitásban vették fel a küzdelmet. *Főv. TC.*: Beimel—Rauch, Nemetz—Schönfeld, Jávor, Vértes—Rusz, Rooz II., Rooz I., Salamon, Maly. *Typ. SC.*: Hauler—Geiser II., Kanyarek—Kocsis, Krausz, Weisz I.—Blitz, Rizsovits, Steiner, Weisz II., Mandl. Typ. azonnali offenzivájával indul meg a mérkőzés és a Főv. TC. kapusnak ugyancsak sok dolga akad. Majd a Főv. TC. pillanatnyi támadása után középre terelődik a játék, de csakhamar *Rusz* keriti hatalmába a labdát: kapura lő, a kapus rosszul véd, az ujonnan hozzá került labdát *Rusz* a gólba helyezi. (20 p.) A Főv. TC. ezután deffenziv játékra szorul, és erőszakosan védi kapuját. Változatos támadások után Főv. TC. kornerét *Geiser* II. még jókor menti meg és a Főv. TC. ujabb eredménytelen kornerével véget ér a félidő. *Félidő* 1:0. Bár mindkét csapat bizonyos vigyázatossággal folytatja a küzdelmet, a Főv. TC. mégsem akadályozhatja meg, hogy a 9-ik percben *Rizsovits* szép lövése a kapuba ne találjon. (1:1). Főv. TC. fölénybe kerül; *Ruszt* a biró kiállitja magaviselete miatt! A vezetés nem soká késik, mert *Krausz* I. oktalan gáncsa miatt Főv. TC. a lefaultalt *Rooz* I. révén a döntő gólt éri el. (18 p.) A Főv. TC. támadásainak *Geizer* és *Kanyarek* állanak ellen, s különösen az utolsó negyed órában akad sok dolguk, mikor a Főv. TC. ismét offenzivában van. Biró *Hajós József* (FTC.).

FTC.—BAK. 2:1 (Millenáris-p.) A mult heti vereség után FTC. uj csapattal kisérletezett, amelyről végleges véleményt még nem mondunk, de valószinüleg nem is mondhatunk, mert a FTC. alkalmasint nem áll meg e kisérletnél. A csatársor uj jobb széle nem végzett a többi csatárokkal arányos munkát. Sábián Weinber helyét elég jól töltötte be, de Weinber mint hátvéd abszolut rossz volt. Fritz jó védéseivel megmutatta, hogy a mult heti eredményt a rossz kapus mennyire elősegitette.

A BAK. az egész mérkőzés alatt dicséretes munkát végzet és szép játékot produkált. A kapus elsőrangu, a hátvédek mérkőzésről-mérkőzésre javulnak, aminek az a magyarázata, hogy az izléstelen feleselést Müller távozása óta, kiküszöbölték. A fedezetsor aránylag a legjobb, ámbár ha Rudas, Gerő és Halász a csatársort jobban és az összjátékra alkalmasabban táplálnák, a csatársor egyike lenne a legkiválóbbaknak. Igy is igen jó a csatársor, különösen a balszélső és a jobb szárnyon Révész, aki uj partnerével szép akciókra van hivatva. A centercsatárnak rossz napja volt, mig Gállos, ki azelőtt éles lövéseiről volt ismeretes, még nincs formában.

FTC.: Fritz—Rumbold, Weinber—Gorszky, Bródy, Sábián—Szeitler, Schlosser, Koródy, Tokárszky, Gerstl.

BAK.: Grosz—Grünwald, Weisz—Rudas, Gerő, Halász—Grosz, Gállos, Cseh, Varga, Révész.

A vezetőgólt Grosz révén BAK. érte el, aki fél pályán át egyedül támadva vitte a Gállos által előre adott labdát. Szép volt Schlosser éles lövése, amely a kapufáról pattant vissza. A félidőben, mely 1:0 arányban végződött a BAK. javára, mindkét fél 2 kornert ért el. A második félidőben FTC. a kiegyenlitéshez erélyes támadással készül, amely eredménynyel is jár, amennyiben gól előtti kavarodásból Koródy gólt lő. Schlosser ujabb támadását a kapus kifutással menti, de a labda ujból Schlosserhez kerül, aki a vezető s egyszersmind utolsó gólt rugja. BAK. támad ezután, de a jól védő Fritz igen ügyesen fogja Varga biztosnak látszó lövését. A második ugyanilyen lövést Weinber menti. A félidő FTC. erős támadásával végződik, amikor Grosz bravuros védéseket produkál. Végeredmény 2:1 FTC. javára. Biró: Fehéry Ákos (BTC.) volt.

II. oszt. bajnokság.

III. TVE—Kőb. TE. 4:0 (Határ-u. p.) A III. kerületieknek a TLE. ellen mutatott gyenge formája után, vasárnap a KTE. ellen elért imponáló gólarányu győzelme váratlanul hatott a sportközönségre. A III. kerületiek rövid idő mulva ismét viszafogják nyerni régi formájukat, mert a csapat most ismét igen jó erőkből áll, akiknek csak kellő tréning és összgyakorlás szükséges ahhoz, hogy a csapat ereje gólokban kifejezetten emelkedjen.

A csatársor máris igen szép játékot produkált, különösen Singer középcsatár árult el nagyobb kvalitást. A KTE. csapata most gyenge formában van, különösen védelme szorul gondos változtatásra, mert ez a csapatnak igen gyenge része. A III. kerületiek állandó fölényben játszottak, az eredmény gólokban azonban csak első félidőben tükrözteti ezt vissza. Félidő 4:0. A második félidő gól nélkül telt el. Biró: Bakó Gyula (BEAC.).

33 FC—TLE. 2:1 (Soroksári-u. p.) A Tisztviselők a bajnoki mérkőzésről lemondtak, azért csak barátságos mérkőzésre állott ki a két egylet legénysége. A játék igen barátságos, unalmas lefolyásu volt, a „33"-ok igen könnyen győztek.

URAK—MAFC. 4:1 (félbeszakitva) (Mező-u. p.) A mező-utcai football-pálya teljesen hasznavehetetlen állapotban van, ugy hogy azon komoly mérkőzést tartani teljesen lehetetlen! Vajjon hajlandó-e a pályatulajdonos URAK. ezen segiteni, a szövetség pedig igazolni fogja-e az ott lefolyt mérkőzések eredményét? Ez a kérdés az érdekelteket nagyon is érdekli !! A MAFC. csapata — tiltakozva match bajnoki jellege ellen — ennek dacára kiáll a mérkőzésre, azonban játékosai a pályatalajon (!?) annyira félénken mozogtak, hogy az otthonosan (!) játszó URAK-nak valósággal könnyü dolga akadt velök. Kezdet után 8 perc mulva Székely révén a MAFC. érvénytelen offside gólhoz jut. Az URAK. gólja ellenben a következő percekben kornerből kifolyólag szabályos lévén, vezetést jelent. Burghardt nemsokára az URAK második gólját szerzi meg, amit az első félidőben még egy — 11-esből — követ. (35. p.) Félidő 3:0. A MAFC. 10 emberrel folytatja a játékot, de ennek dacára támad. Majd URAK. kezdenek ismét támadni, s Hámos (ekkor már hátvéd) hibázását kihasználva, szép játék után negyedszer juttatják a labdát a technikusok hálójába. (22. p.) A MAFC. most ujra támad, amely eredményt hoz részére, Szücs faultja miatt u. i. 11-eshez jut, ami Benda révén rendeltetési helyére kerül. A biró 15 perccel a befejezés előtt beállott sötétség miatt a játékot abbanhagyta. Biró: Havas (BAK.).

III. osztályu bajnokság.

Ismét két mérkőzés folyt le a III-ad osztályu bajnokságért. A lejátszott mérkőzésekben a favorit csapatok győztek, mindamellett kiemelendő a Ferencvárosi Sp. C. imponáló győzelme az Egyetértés SC. ellen. Az erzsébetvárosiak a Budai TK.-val szemben elég biztos győzelmet arattak.

FERENCVÁROSI SC.—EGYETÉRTÉS SC. (Millenáris p.) 5:0. A ferencvárosiak az első félidőben három gólt lőnek. (Félidő 3:0.) amit a másodikban — fölényüket megtartva — még kettővel megtoldanak. Biró: Fehéry (BTC.).

ERZSÉBETVÁROSI SC.—BUDAI TK. (Hölgy-u. p.) 5:1. Az első halftimében igen változatos a játék képe, az ellenfelek teljesen egyenranguaknak mutatkoznak. (Félidő 2:1.). De már a második félidőben szemmel látható lesz az erzsébetvárosiak fölénye, ami a mérkőzés ezen részében beadott 3 gól által is kifejezésre jut. Biró: Zoltán (Nemzeti SC.).

Szövetségi dij.

BTC. II.—MAC. II. 7:0. (Millenáris.) A BTC. II-ik csapata óriási fölénynyel győzött a MAC. hiányos II-ik csapata ellen. Félidő 3:0. Biró: Hollóssy (ILSz.).

FTC. II.—BAK. II. 5:0. (Millenáris.) A BAK. a szöv. dijmérkőzésről lemondván 2×30 perces barátságos mérkőzést játszottak. Biró: Zoltán (NSC.).

FŐV. TC. II.—TYP. SC. II. (Népsziget.) 4:3. Barátságos mérkőzés. A vesztes fél a mérkőzés lemondására köteleztetett. Félidő 3:1.

MTK. II.—UTE. II. (Amerikai u. p.) 5:0. Biró: Vadász (SKK.).

URAK. II.—MAFC. II. (Mező-u. p.) 2:0. (Félidő 2:0.) Biró: Vámos (Főv. TC.).

III. KTVE. II.—KŐB. TE. II. (Határ-u. p.) 3:1. (Félidő 2:1.) Biró: Krist (URAK.).

„33" FC. II.-vel szemben TLE. II. visszalépett.

Vidéki mérkőzések.

Nemzeti Sport Club Győri Egyetértés 2:2. A Pozsonyi Torna Egyesület a győri Egyetértés ellen a folyó szeptember 27-ére kisorsolt kerületi bajnoki mérkőzését ellenfele javára lemondván, a győri Egyetértés a budapesti Nemzeti Sport Club csapatát látta vendégül vasárnap Győrött. A mérkőzés a győrieknek 5000 kor. befektetéssel ujjá alakitott gyönyörü sporttelepén folyt le, mely a nagyméretü, kitünő football-pálya mellett az atlétikai sportok üzésére is kellően fel van szerelve s tágas tribün áll rendelkezésre a közönség befogadására. Mintegy 800 főnyi lelkes közönség előtt folyt le a *pályaavató mérkőzés*, melyen a győri Egyetértés csapata oly lelkesedéssel játszott, hogy a N. Sp. C. csapatának a győzelmet lehetetlenné tette és a vendégcsapat a legnagyobb erőfeszitései dacára is kénytelen volt eldöntetlen eredménnyel megelégedni. A győriek csapatáról csak a dicséret hangján emlékezhetünk meg; a csapat minden tagja lelkes, agilis játékos, főelőnyük a nagy gyorsaság és testi erejüket is csupán a megengedett határokon belül használják ki. Külön kiemelendő *Matesz* középfedezet és *Payer II.* középcsatár, mindketten higgadt, megfontolt játékukkal és kitünő labdaosztogatásukért; mellettük a két hátvéd, továbbá *Grimm* balszélső játéka volt kimagasló. A Nemzeti Sport Club játékán, különösen az első félidőben észlelhető volt az utazás okozta fáradtság, a csapat kedvetlenül, bágyadtan kezdte a játékot és csupán az első kapott gól után vált játéka erőteljessé. Nem volt előnyös a csapatra *Skrabáknak* hátvédként való szerepeltetése, valamint a csatársor uj összeállitása sem vált be; dicséretet csak *Feldmann* kiváló játéka érdemel, ki a mezőny legjobb embere volt.

A mérkőzés a győriek részéről diktált heves tempóban indul s váltakozó támadások után Győr jut vezetéshez a 21-ik percben, Krausz N. sikerült lövése révén, mely a kapufáról NSC. hálójába jut. Nemzetiek teljes erővel dolgoznak a kiegyenlitésért, miközben Kirchmejer, majd Hlavay egy-egy biztosnak látszó helyzetet hagynak kihasználatlanul. A 40-ik percben a Kirchmejer lövését tartó Szerencsét, Hlavay a labdával együtt a kapuba löki, de a biró a lökést szabálytalannak minősiti és nem itél gólt. Félidőben 1:0. Ujra kezdés után Nemzetiek már sikeresebbek és a 6-ik percben Herskovics leadásából Kirchmejer a kiegyenlitő gólt lövi. Változatos játék következik, melyben ismét Győr az eredményesebb, amennyiben Payer II. ügyes kiszökés révén megszerzi csapatának a 8-ik percben a vezetést, — ezt azonban Győr nem sokáig tarthatja meg, mert Nemzeti Hlavay pompás támadása révén már a 33-ik percben ujból kiegyenlit. További eredmény nincs, habár Győr a 42-ik percben csaknem győzelmet jelentő gólhoz jut Grimm menthetetlennek látszó lövése révén, melyet Tanyay bravurosan véd.

Biró: Puskás István (Typ. SC.). Csapatösszeállitások:

NSC.: Tanyay—Skrabák I., Feldmann—Reich, Herskovits, Palóc—Romet, Kirchmejer, Hlavay, Házy, Tóth.

Győr: Szerencse—Holzmann, Rozmann—Bischoff, Matesz, Kaufmann—Beleznay, Krausz N., Payer II., Drinár, Grimm. A mérkőzést ünnepélyes társasvacsora követte, melyen a győri Egyetértés elnökének szép szavait a Nemzetiek nevében Sugár István titkár, emelkedett hangu beszédben köszönte meg.

Kolozsv. KASp. Kör—Kol. Vasutas SC. 4:1 Tulajdonképpen bajnoki mérkőzést kellett volna játszani a két csapatnak. Biráskodásra csak *Koncz Rudolf* (KAC.) lett volna jogositva és a két mérkőző klub bizton számitott arra, hogy a MLSz. — amint ezt eddig is megtette — ez alkalommal is hivatalosan felszólitja a birói tiszt vállalására. E felszólitás — alighanem véletlenül — elmaradt és igy a két egylet csak a helyszinén kérhette fel Konczot a mérkőzés vezetésére. Nagy meglepetésre erre nem lett kapható, mert „nem lévén alkalmi biró, elvárná, hogy már napokkal előbb kérjük őt meg." A két klub közös megállapodással *Kayser* (Kassai AC.) vezetése mellett igy csak barátságos mérkőzést játszhatott. A szép számmal összegyült közönség hangosan adott kifejezést nem-tetszésének és a deprimált játékosok sem mutattak be valami tetszetős játékot. Az ilyen személyeskedések Kolozsvártt immár napirenden vannak és ha rövid időn belül nem változik meg a helyzet, a keleti kerületnek szépen indult labdarugó sportja csakhamar a hanyatlás lejtőjére jut. A közönségnek nagynehezen felkeltett érdeklődése máris veszendőben van.

Pozsonyi Torna-Egyesület Pozsony Ujvárosi LE. 2:0 A „Pozsony Ujvárosi Labdarugó-Egylet" csapata örvendetes haladásnak adta tanujelét f. hó 27-én a „PTE."-vel tartott mérkőzésen, mikor egy még eddig el nem ért kedvező eredménnyel fejezte be a játékot. Bajnoki mérkőzés helyett — mert a Szövetség a két egyesület közös kérelmét eddig nem intézte el — barátságos mérkőzésre állottak ki a csapatok és a szemlélő egy lelkesedéssel játszó és egy elbizakodottsággal küzdő csapatnak játékát élvezhette. Az „Ujvárosiak" védelme nemcsak hogy kifogástalanul

működött, de csatársora is sokszor támadólag lépett fel és bár az I. félidőben a PTE. két gólt (az egyik egy 11 méteres büntetőrugásból) ér el, a II félidő mindkét részről eredménytelenül záródott, mikor is az „Ujvárosiak" főleg védelemre szoritkoznak. Az „Ujvárosiak" lelkes csapatában ki kell emelni Matuschek hátvéd és a kapus játékát, a csatárok azonban sokszori „offside" állásal több támadást meghiusitottak. A PTE. csapata pedig okuljon ezen a mérkőzésen és ne becsülje le soha — ellenfele értékét. A mérkőzést Czapek Ödön szöv. biró vezette.

Hirek.

A KOLOZSVÁRI KERESKEDELMI AKADÉMIAI SPORTKÖR RENDES KÖZGYULÉSE szeptember 27-én délelőtt folyt le a Kolozsv. Keresk. Akadémia disztermében. A körnek immár 330 tagja van és a lelépő választmány az elmult évről csak kedvezőt jelenthetett. A tisztikar egyhangu választással a következőképpen alakult: *Elnök*: Kuntner Róbert, ker. akad. tanár. *Alelnökök*: Lendvay Emil, kir. tanácsos, az Erdélyi bank vezérigazgatója. Mihályi Zoltán, az Első Magy. Ált. Biztositó Társaság titkára. Bagaméry József, az Erdélyi Bank pénztárosa. *Főtitkár*: Strauch Jenő, a Kolozsv. Takarékpénztár és Hitelbank tisztviselője. *Jogi tanácsadó*: dr. Biró Balázs, ügyvéd. *Kluborvosok*: dr. Benel János, egyetemi magántanár. Dr. Szilágyi György, egyet. tanársegéd. *Titkár*: Betnár Endre, akad. hallgató. *Pénztáros*: Bányai Kálmán, p. ü. igazgatósági ellenőr. *Ellenőrök*: Balázs Gyula, ker. és iparkamara h. titkára. Mina János, a Kolozsv. Takpt. és Hitelbank főcégvezetője. Ludmann István, akad. hallgató. *Jegyző*: Glazsevszky Adám, a Magy Lesz. és Pénzváltó bank tisztviselője. *Szertáros*: Rázsó Ferenc, a Kol. Ker. Akad. tornatanára. *Választmányi tagok*: Hangay Oktáv, Hantz Samu, Hegyi Zoltán, Kapos Mór, Kátay Sándor, Kaupé Richárd, László Gyula, Pethő Bertalan, Lutz József, Reich Ernő, Repeczki Andor, dr. Vincze Frigyes. *Szakosztályvezetők*: Football: Kuntner Róbert. Torna és füleslabda: Rázsó Ferenc. Atlétika: Strauch Jenő. Vivás: Bagaméry József. Hósport: Hirschfeld Sándor. Jégsport: Holecsek Ernő. Kerékpár: Andrásoffszki Géza. Birkózás: Moldován József.

AZ OLYMPIAI FOOTBALL-TORNA, melyre tudvalevőleg a magyar reprezentativ csapat is nevezve van, október 19-én kezdődik. A sorsolás a következőképen adódott ki: I. *forduló*. okt. 19. 1. Magyarország—Hollandia; 2. Franciaország II. csapata—Dánia. okt. 20. 3. Csehország—Franciaország I. csapata; 4. Anglia—Svédország. *Elődöntő* okt. 22. A 2. győztese a 3. győztesével és az 1. győztese a 4. győztesével. Tehát azon esetre, ha magyar csapat Londonba menne és feltéve, hogy a *Hollandia* ellen győzne, a második fordulóban Anglia csapatával kerülne össze. Anglia fölényes és végleges győzelme annyira biztos, hogy az minden kétségen felül áll. Anglia erejének ismertetésére elég ha megemlitjük a tavalyi év végén s az idei esztendő folyamán az egyes országokkal szemben elért eredményeit, amelyeket a reprezentativ csapata vivott ki a kontinentális németek csapatai ellen. 1907 december havában Darlinglonban az angol csapat 12:2-re verte Hollandia csapatát s ez év március hónapjában nagy gólaránynyal 12:0-ra verte Londonban a francia válogatott csapatot. Husvétkor Brüsselben Belgium ellen 8:2, Berlinben Németország ellen 5:1 arányu győzelmet aratott. Ezek a győztes angol csapatok kizárólag amatőr játékosokból állottak. Junius havában már amatőr és profeszionista játékosokból összeállitott csapattal jött a kontinensre a EFA. E csapat körülbelül a legjobb csapat volt, melyet az EFA. egyáltalán kiállithatott, mert majdnem azonos volt azzal a csapattal, amely az idén a skótok ellen játszott. Ez a csapat az osztrákokat Bécsben 6:1 és 11:1, a magyar vállogatott csapatot pedig Budapesten 7:0, mig a prágai reprezentivokat 4:0-ra verte. Két héttel az előtt mérköztek Götlenburg-ban a svédekkel, s 5:1 arányban győztek. Legjobb eredményt tehát a csehek értek el az angolokkal szemben s tekintve, hogy a sorsolás elég kedvező a cseheknek, valószinü, hogy a cseh labdarugás ereje a második hely elnyerésével kifejezésre is fog jutni.

A „PTE." október 4-én a „Wiener Sport-Club" I. csapatával méri össze erejét — Pozsonyban.

A SPORTFUTÁR cimü hétfői sportlap pályázatát, amely a szept. 20-iki kettős bajnoki mérkőzésen szerepelt, négy csapat közül legszebb játékot mutatott csapatot illeti a FTC. csapata nyerte meg 783 szavazattal a BTC. (325), MAC. (238) és MTK. (52) előtt.

MLSZ. fegyelmi tanácsa következőképen alakult meg: Olgyay István dr., Bognár Ferenc dr., Neuvelt Emil, Zoltány Kálmán. A lemondott *Stobbe* helyett szövetségi kapitánynak *Minder Frigyest* választották meg.

Osztrák eredmények.

— Saját tudósitónktól. —

WAC.—WIENER SPORT-CLUB 3:1. A mai nap folyamán csak két mérkőzés jutott eldöntésre, amelyek érdekesebbike és fontosabbika a fenti match, a dornbachi pályán ment végbe. Nagyszámu érdeklődő vette körül a pályát, akiket egytől-egyig ugyanesak nagy meglepetés ért. A WSpCl. ugyanis mai játékával nagy haladás tanujelét adta és a biztos győzelem alig lett volna tőle elvitatható, ha nem küzd oly roppant balszerencsével. A fekete-fehérek legénysége ma nagyszerüen állta meg helyét, sőt a védelem is elsőrangunak bizonyult. — WAC. ellenben az első félidő folyamán nagyon bizonytalanul játszott: a csatársor idegesen kapkodott a labda után, a magas szinvonalu összjátéknak nyomát sem láttuk, mig a fedezetsor és védelem sem felelt meg feladatának, csupán a kapus játszott roppant szerencsével, habár a kapufák ezuttal igen nagy segitségére voltak. — WAC.-é a kezdés joga és már a 3-ik percben egy szabadrugás hozza frontba; majd a WSpCl. támad és egy sarokrugást ér el (10 p.), amire WAC. szintén kornerrel válaszol. (12 p.). A WSpCl. ujabb sarokrugása, Beranek révén a fekete-fehérek első és egyetlen gólját eredményezi. (13 p.) Ismét korner veszélyezteti WAC. kapuját, amelyet azonban a kapus véd. Most WAC. viszonozza a vehemens támadásokat, amelyek két sarokrugásban nyilvánulnak. (36, 37 p.) Az utolsó előtti percben még egy szabadrugás, majd egy korner hozza a WAC. kapuját veszélybe. Félidő 1:0 a WSpCl. javára. Szünet után WAC. erős tempóba fog és két eredménytelen korner után a 15-ik percben Adi Stürmer révén kiegyenlit. Szép küzdelem következik ezután, miközben a támadások villámgyorsan változnak. A WSpCl. két sarokrugást kiaknázatlanul hagy. (27, 30 p.) WAC. balszélsőjének támadása már eredményesebb, amennyiben ez egy gyönge lövéssel a 37-ik percben a vezető gólt éri el, amelyet Studnicka a 40-ik percben a harmadik góllal megtold. Biró Retschury (Vienna) nagyon elnéző volt.

WrSpCl. II.—WAC. II. 2:0. Biró Ferry.

CRICKETER—RAPID 1:1 ELDÖNTETLEN. Nagyon meglepő eredmény mindazok részére, akik a fenti két csapat eddig mutatott játéka alapján, Rapid fölényes győzelmét vártak. A mult heti Cricketterekre azonban alig ismertünk rá. Bár nem mondható, hogy a fenti eredmény szép összjáték következménye, azonban a kék-feketék oly önfeláldozóan, hévvel és kedvvel küzdöttek az utolsó percig, amely okvetlen nagy dicséretükre válik. Rapid, amely az első tiz percben 10 emberrel játszott, alig hitte volna, hogy a Cricketterekben ily kemény ellenfélre akad. Ily körülmények között nehéz volt neki veretlenségét továbbra is megőrizni. Ez elvégre sikerült. A Cricketterek vehemens támadással kezdenek, amely a 6-ik percben egy kornerhez juttatja őket. A következő percben Vladar büntetőrugást hibáz, amelyet Kolisch góllá értékesit. A 10-ik percben a biró Rapid javára itél egy 11-est, melyet Linsch Práger kezébe rug. Az első félidő végéig változnak a támadások, miközben Rapid 3, Cricket 2 kornert ér el. Félidő 1:0. Ujrakezdés után eleinte Rapid bizonyul jobbnak, támadásai azonban rendesen a Cricketterek védelmén akadnak meg, mig végre a 20-ik percben Linsch a védelem hibája folytán kiegyenlit. Rapid további három sarokrugáshoz jut (23, 28, 30 p.), a 40-ik percben Hussak kiszabadul, lerohan és egy gyönyörü gólt ér el, amelyet azonban a biró állitólagos off-side miatt érvénytelenit.

Schindler Alfréd nagyon rossz biró volt. A közönség felháborodását nem helyeseljük, de érthetőnek találjuk.

RAPID II.—CRICKETER II. 5:0.

FIRST VIENNA müncheni mérkőzése elmaradt, mivel a németek sürgönyileg lemondtak.

GERMANIA Grácban az ottani Athletiksport-Club ellen mérkőzött a Herbstmesse-Pokal döntőjében és szép küzdelem után 2:0 arányban győztesként került ki e mérkőzésből.

VICTORIA PRÁGÁBAN DFC. ellen játszott. A prágai csapat 6:1 arányu könnyü győzelmet aratott. Félidő 5:0.

PRÁGA. Slavia—Olympique Lillois 6:2. Félidő 2:2.

WIEN—BERLIN válogatott csapatok mérkőzéséhez, amely vasárnap a Hohe-Warte pályán megy végbe, az Oest. Fussball-Verband a következő csapatot állitja: Kaltenbrunner (Rapid)—Weyrauch (Rudolfshügel), Smolek (Rapid)—Knöll Cricket), Preiss (Victoria), Dlabar (WAC.), Hussak (Cricket), csapat kapitánya Studnicka. Az osztrák szövetség ugyane napon még egy válogatott csapatot küld Prágába, amely egy ottani német válogatott csapat ellen mérkőzik.

A BÉCSI MÁSODOSZTÁLYU csapatok válogatott legénysége vasárnap Brünnben egy ottani kombinált csapat ellen játszott és érdekes küzdelem után 7:1 arányu győzelmet aratott.

LANG, a Cricketterek kitünő középfedezete, önkéntességi évét leszolgálta és ma már Rapid ellen játszott.

NÉMET EREDMÉNYEK. A tulajdonképeni football szezon csak két héttel az előtt kezdődött, jóllehet a német csapatok legnagyobb része már augusztus végétől kezdve állandóan játszottak. A két hét előtti mérkőzések közül legfontosabb a *Halle* és *Leipzig* városok közötti mérkőzés volt, amelyet az előbbi nyert meg 4:2 arányban. Frankfurtban a *Germania* győzte le barátságos mérkőzésben a Krickers-t 5:3 arányban. Hamburgban Sykes Cup-ben Altona 7:0-ra verte a hamburgi Viktoriát. *Berlinber* a legfontosabb mérkőzések a berlini „Pokal"-ért folytak és pedig az első fordulóban mint selejtező, a másod és harmad osztályu egyletek között: Elf—Stern 2:1; Fortuna—Schönberger Borrussia 8:2; Favorit—Rapid 3:1; Sparta—Helgoland 7:1 és Weissensee—Wacker 4:0. *Mult vasárnapi eredmények.* A berlini első osztályu egyletek legnagyobb része játszott mult vasárnap és pedig: Preussen—Germania 5:0 (5:0); Berliner BC.— Union 2:0 (2:0); Victoria—Hertha 4:1, Britannia—Concordia 8:4. Hamburgban az északi szövetség mérkőzött a délivel, az északiak fölényesen 6:2 (2:0) arányban győzvén. *Magdeburgban* a Magdeburg—Halle városok közötti mérkőzés az előbbiek 2:0 győzelmével végződött. *Frankfurtban*: Kickers—Victoria 1:1. *Karlsruheban*: Phoenix—Karls. FV. 1:1 (1:0).

ANGOL EREDMÉNYEK. Angliában a liga-mérkőzések teljes erővel megindulván, természetesen a főérdeklődés azok felé fordul. A vasárnapi eredmények általában papirformához hiven folytak le. Az érdeklődés középpontjában az Aston Villa contra Chelsea állott, mely mérkőzés a Chelsea londoni pályáján folyt le 50 ezer főnyi közönség előtt. A játék igen magas szinvonalon mozgott s bár kezdetben a londoniak nagy fölényben voltak, a játék későbbi folyamán Aston Villa eredményesebben dolgozott s félidőnként egy-egy gólt érvén el 2:0 arányban reális győzelmet aratott. Meglepetést keltett az erősen meggyengült Woolwich Arzenal győzelme a megerősödött Preston North End ellen. Ugyanis a W. A. rosz financiális helyzete miatt kénytelen volt legjobb játékosait eladni. A Manchester United megőrizte veretlenségét, Liverpolt 3:2 arányban vervén le. A liga-bajnokságban jelenleg a MU. veretlenül áll az élen. Ötször játszott, ötször győzött. Adott eddig 16 gólt és kapott 7 gólt. Összesen 10 pontja van. Második helyen a Newcastle United áll 6 játékkal és öt győzelemmel vagyis szintén 10 ponttal, mig a harmadik helyet a Sheffield U. birja 8 ponttal. A déli ligában Southampton óriási fölénnyel és veretlenül vezet 14 ponttal, mig hozzá legközelebb a Crystal Palace áll 8 ponttal. Szombaton:

A déli ligában Southampton—Portsmouth 2:0, Brighton and Hove—Brentford 4:0, Norwich City—Northampton 1:0, Bristol Rovers—Millvall 4:2, Watford—New-Bromton 2:1, Swindon—Leyton 2:1, West ham United—Luton 4:0, Plymouth Argyle—Crystal Palace 0:0, Exeter City—Reading 2:1, Southend United—Coventry City 5:2.

A ligában: Woolwich Arsenal—Preston North End 1:0, Sheffield Wed.—Newcastle United 2:0, Aston Villa—Chelsea 2:0, Bristol City—Notts County 1:0, Leicester Fosse—Middlesbrough 1:1, Everton—Manchester City 6:3, Manchester United—Liverpool 3:2, Bradford City—Bury 4:1, Sheffield United—Blackburn Rovers 1:0, Sunderland—Notts Forest 2:1.

○○○○○ Ifjusági Labdarugás. ○○○○○

Bajnoki mérkőzések,

MEGYERI SPORT-CLUB—BUDAPESTI ATLÉTIKAI CLUB 6:0 (félidő 4:0). BAK. pályán vasárnap d. e. folyt le a fenti mérkőzés a Megyeriek fölénye mellett. A BAK. i. cs. meggyengitett csapattal állott ki, Wotopivec, Komarek 2—2 gólt, Novák, Goldstein 1—1-et lőttek. Megyeriekből kitünt Matyik, Kovács, a BAK.-ból a két Gerendai. A mérkőzés Megyer részéről durva volt, aminek következménye lett a sok szabadrugás és Wotopivec kiállitása. Biró: Friedmann (Föv. TC.).

KŐBÁNYAI SPORT-CLUB—R.-SZT.-MIHÁLYI MŰ- ÉS SP. K. KÖRE 1:1. (Félidő 0:0.) Törekvés pályán mérkőzött a fenti két csapat, mely a két rivális ellenfél elkeseredett küzdelme volt. A mérkőzés mindvégig heves és változatos volt. KSC.-ből jó volt Kuruc, Burián, Szt.-Mihályból Menich, Roden. Biró: Gerő Ferenc (NSC.).

FŐVÁROSI TORNA-CLUB IFJ. CSAPATA—MAGYAR TORNA-CLUB I. 7:0 (5:0.) félbeszakitva. A Föv. TC.—Typ. mérkőzés előtt folyt le a fenti mérkőzés, az ifjusági bajnokság vezető csapata és a III. osztályu MTC. közt. A mérkőzésen a fővárosiak állandó fölényben voltak, s az MTC.-ot szinte a kapuhoz szegezték. Pach 6 gólt, Szántó egyet lőtt. A Fővárosiakból kitünt Pach, Katona és Hamburger. Az MTC.-nál jó volt Bodis, Wesler, durvaságával pedig kitünt Tihanyi. MTC. a hetedik gól után a második félidő 20 p.ercében kiállt.

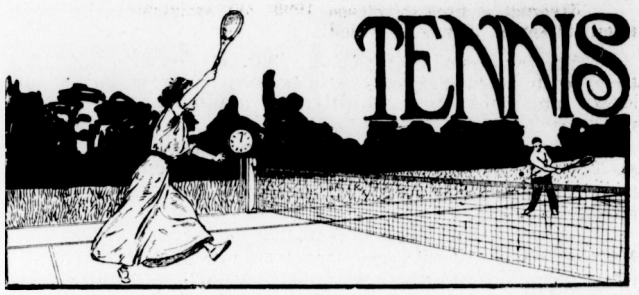

A KASSAI ATLÉTIKAI CLUB szeptember hó 18., 19. és 20. napjain helyi jellegü lawn-tennis-versenyt rendezett Rákóczi-köruti sporttelepén. A verseny várakozáson felül kitünően sikerült és a kassai tenniszezők rátermettségéről tett bizonyságot. A verseny eredményei a következők:

Férfi egyes. 1. *Jurenák* Aladár, 2. Zoltán Dénes, 3. Orlovszky István. *Női páros.* 1. *Stokovszky* Bruna—*Naményi* Elza, 2. Maurer Mici—Wagner Ella. *Férfi páros.* 1. *Szirmay* Sándor—*Zoltán* Dénes, 2. Jurenák Aladár—Maurer Károly, 3. dr. Fenyves Ödön—Záborszky Béla. *Vegyes páros.* 1. *Stokovszky* Bruna—*Jurenák* Aladár, 2. Maurer Mici—Zoltán Dénes, 3. Wirtschafter Irénke—dr. Fényes Andor.

A hölgyjátékosok közül Stokovszky Bruna válik ki, aki a mult évi pécsi versenyen is eredményesen szerepelt, a férfiak közül pedig Jurenák Aladár, Szirmay Sándor és Zoltán Dénes a legjobb erők. A versenyrendezés munkáját Bartay Oszkár, dr. Horváth Lajos és Majunke Erik kitünően végezték. A helyi jellegü verseny sikerén felbuzdulva a klub a tavaszszal nagyobbszabásu versenyt szándékszik rendezni.

A klub kebelében megalakult a tennis-szakosztály, elnöke Jurenák Aladár, előadója pedig Szirmay Sándor lett.

A DAVIS CUP előmérkőzésében, mely tudvalevőleg Amerikában folyt le, Amerika és Anglia között, Amerika nagy fölénnyel győzött. A komplet eredmények a következők: *Egyes versenyek*: W. A. Larned (Amerika)—F. C. Parke (Anglia) 6:3, 6:3, 7:5. M. J. G. Ritchie (Anglia)—Beals C. Wright (Amerika) 6:1, 6:3, 6:2. Larned (Amerika)—Ritchie (Anglia) 4:6, 6:3, 6:2, 6:3. Wright—Parke 8:10, 3:6, 6:4, 6:3, 6:2. *Párosverseny*: Hackett és Alexander (Amerika)—Ritchie és Parke (Anglia) 6:3, 2:6, 7:5, 6:1. Az amerikai csapat a jövő hóban indul Ausztráliába.

A F. WILDING az oly nagy hirre jutott játékos e hó végén végleg visszatér hazájába, hol ügyvéd lesz.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körut 41.) *Alelnökök:* Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9.) (Ujlaki Tégla- és Mészégető RT. Füzeséry Zoltán dr. (Andrássy-ut 48.) *Főtitkár:* Malecki Román (VI, Andrássy-ut 48. II. 10.) Hivatalos órák minden szerdán este 7—8-ig az Edison-kávéház külön termében. *Titkár:* Cseke Gyula (II., Csalogány-u. 7.) *Jegyző:* Sugár István (Baross-utca 4. I. em. 7.). *Pénztáros:* Glauber József (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. *Intéző-bizottság:* Oprée Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik. A birák bizottságának elnöke: Füzesséry Árpád dr. *Ülések:* VI., Teréz-körut 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

Kivonat az igazgató-tanács 1908. évi szeptember hó 25-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

A Fédération átiratilag értesitette a MLSz.-et arról, hogy az MLSz. tagegyesületei a fennálló bojkott dacára lejátszhatják a Cesky Svaz Footbalovy egyesületeivel mindazon mérkőzéseket, melyeket a még legutóbb Bécsben tartott nemzetközi kongresszus előtt kötöttek volt meg.

A napirendre tüzött választások megejtése előtt az igazgató-tanács határozatilag kimondja, hogy folyó hó 11-iki ülésen fegyelmi bizottság megalkotása tárgyában hozott határozatát — ezen kifejezetten eleddig nem szabályozott részében — ugy értelmezi, hogy a fegyelmi bizottság tagjai csakis az igazgató-tanács tagjai sorából választhatók.

Ezután a választások megejtetvén, — a fegyelmi bizottság tagjaivá választattak: Bognár Elek dr., Neuwelt Emil, Olgyay István dr., Zoltány Kálmán. Szövetségi kapitánnyá: Minder Frigyes, — szövetségi jegyzővé: Sugár István választatott meg.

Steiner Bertalan („33" FC.) játékjogának büntetésképen 1908. évi junius hó 15-ig való intéző-bizottsági felfüggesztési határozat a legközelebbi tanácsülés napirendjére kitüzetett, mikor is az intéző-bizottság előterjesztendi ez ügyben hozott határozatának indokolását is.

Sugár István jegyző.

Kivonat a birák-bizottsága 1908. évi szeptember hó 28-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Az Oesterreichischer FV. az 1908. évi október 4-én tartandó osztrák-német szövetségi mérkőzésre magyar biró kiküldetése iránt keresvén meg a MLSz.-t, a bizottság a kérdéses mérkőzés vezetésére Minder Frigyest ajánlja.

Figyelmezteti a bizottság az egyesületeket, hgoy mérkőzéseiknek biráit — különbeni megtorló lépések terhe mellett — csakis a bizottság által megküldendő birói névjegyzékből választhatják.

A Kolozsvári Vasutas Sport-Club és társai által Kiss Menyhért birói minősitésének tárgyában benyujtott beadvány fölött a bizottság napirendre tér s a beadványt a netán szükségesnek látott megtorló lépések megtétele végett a fegyelmi bizottsághoz teszi át. Egyszersmind kifejezést kiván adni a bizottság azon álláspontjának, hogy Kiss Menyhért birói kvalifikálásának helyességét épen a bizottsághoz intézett éretlen tartalmu beadvány is igazolja.

A MAC.—BTC. folyó hó 27-iki bajnoki mérkőzéséről Herzog Ede által benyujtott birói jelentés azzal tétetik át az intézőbizottsághoz, hogy vizsgálja meg, hogy a két rendező-egyesület mennyiben felelt meg a biró személyes biztonságának megvédésére fennálló kötelezettségének.

A Marosvásárhelyi Sp. E.—Kolozsvári FC. között 1908. november 1-én tartandó kerületi bajnoki mérkőzésre biróul Ordódy Béla küldetik ki.

A bizottságnak folyó 1908. évi október hó 5-én este 8 órakor az Edison-kávéház külön termében tartandó ülésére a FTC.—Manchester United mérkőzés ügyében leendő kihallgatása céljából Gabrovitz Emil játékbiró azzal idéztetik meg, hogy távolmaradása esetén ez ügyben a bizottság meghallgatása nélkül fog határozni.

A bizottságnak ugyancsak a fenti helyen és időben tartandó ülésére szóbeli birói vizsgára ezennel megidéztetnek: Steiner Sándor, Friedmann Mór, Tolnay Béla, Hovanetz János, Székely Sándor.

Dr. Füzesséry Árpád elnök. **Sugár István** jegyző.

Kivonat az intéző-bizottság szeptember hó 30-iki ülésének jegyzőkönyvéből.

A Ferencvárosi SC. és a Vivó és Atlétikai Club be nem fejezett mérkőzése ügyében kimondatott, hogy a hiányzó 21 perc november 1-én játszandó le.

A Budapesti LIE. és Budai TK. bajnoki mérkőzésének idejéül 1908 október hó 4. jelöltetett ki.

Bácska Szabadkai AC. és az Aradi AC. közös kérelmére a fennforgó méltánylást érdemlő okra való tekintettel kivételesen megengedtetett, hogy a november hó 15-ére kisorsolt mérkőzésüket, október hó 18-án játszhassák le.

Tudomásul vétetett, hogy az Eperjesi TVE. az északkerületi bajnokságtól visszalépett.

Budapest Kőbányai Torna-Egyesület I. és II. csapatai a Nemzeti Sport-Club, Tisztviselők Labdarugó Egyesülete II. csapata, a 33-as Football-Club II. és a Budapesti III. ker. TVE. II. csapata részére lemondván, a 2—2 pontok az emlitett ellenfelek javára irattak.

MAC. I.—BTC. I. bajnoki mérkőzésről szóló birói jelentés áttétetett a fegyelmi bizottsághoz.

Kovácsik Endre Lytografia FC. részére 1334. sz. a. történt igazolása megsemmisittetett. Nevezett továbbra is a Ferencvárosi torna-Club részére igazolt játékos.

A Müegyetemi AFC.-nak a f. hó 27-én az URAK. pályáján az URAK. csapatával tartott mérkőzés, illetve pálya ellen 20 korona dij lefizetése mellett emelt óvás folytán és a már előzőleg tett panaszra Cseke Gyula szövetségi titkár küldetett ki, hogy a pályát vizsgálja fölül és a hasznavehetőségére nézve tegyen jelentést.

Minthogy a Budapesti LIE. és a Budai TK. közötti mérkőzés az URAK. pályáján e pályatulajdonos hibája folytán megtartható nem volt, a bizottság a Budai TK. beadványára kötelezi az URAK. pályájának tulajdonosát arra, hogy a Budai TK.-nak felmerült 7 korona 90 fillér utazási költséget, illetve kárt a BTK.-nak, továbbá a fél birói tiszteletdijat 2 kor. 50 fillért a birónak megtéríteni köteles.

Tudomásul vétetett, hogy a Kolozsvári Kereskedelmi Akadémiai Sportkör október 4-én a Törekvés Sport-Egyesülettel Kolozsvárott barátságos mérkőzést tart.

Cseke Gyula szöveségi titkár október hó 7., a bizottság engedelmével, 4 heti szabadság-időt nyervén, *értesitletnek az egyesületek, hogy az igazolásokkal a titkár távollétében Sugár István szöv. jegyző bizatott meg, miért is az igazolási és minden más ügyben beadandó iratok Sugár István szöv. jegyző címére (lak. Budapest, VIII. Baross-utca 4. I. em. 7. a.) küldendők. A szövetségi jegyző minden hét keddjén esti 6—½8 órák között a hivatalos helyiségben található.*

Cseke Gyula, titkár.

Igazolások 1889-től 1921-ig. MAC. Zwaller István; Kőb. TE. Chinorai Károly (Typ. SC.-ból); BAK. által Stern Lipótnak ezen egyesületből augusztus hó 31-vel történt kilépése megállapitása ellen beadott óvásnak hely adható nem volt, mivel a kérdéses kilépési nyilatkozaton a BAK. a láttamozást teljesiteni megtagadta; URAK. Kovásznai Antal; Főv. TC. Kossa István; Aradi Postás Nöszt József; MTC. Weisz Ernő (KAOE.-ból); URAK. Décsey Oszkár, Sümegi József, Kalmár Lajos, Einwag Lajos; BAK. Kiss Tivedar; MTC. Monus Kálmán; Egyetértés SpC. Német János; Ferenvárosi SpC. Fancsek Károly; Marcinkievitz Lajos a Kolozsvári Keresk. Akad. Sportkör részére annak dacára, hogy egyesülete a Kolozsvári Athl. Club kiadta, az általános rendszabályok 10. §-ának d) pontja értelmében igazolható nem volt; Kolozsvári Vasutas Sport-Club Balog Béla, Komlósi Géza, Ehrenberger Mátyás, Pázsy János, Hoffmann Árpád (ez utóbbi a Törekvés SpE.-ből), Brenkmann Dániel; MTC. Böhm Elemér, BTC. Biró Ágoston, Bayer Henrik; Főv. TC. Nagyhegyi Mátyás; Fekete 11. Pápai Ernő, Cselkó János, Böhm József; Budapesti Posta és TT. SpE. Fitt József, Fekete Leó (mindkettő a MAFC.-ból), Zeidler Antal (Törekvés SpE.-től); MTFC. dr. László Simon, MAC. ifj Taxis Emil báró, Taussig Ottó; Ujj Dezső a MAC. részére igazolható nem volt, mivel nevezett a Pozsonyi TE. játékosa.

Szerkesztői üzenetek.

Kassai tudósitónk. Tudósitása jövő számunkban jön.

K. M—t. Kolozsvár. Tudósitásait kérjük hétfői postával küldeni, jelen esetben is későn érkezett, s igy nem használhattuk fel.

B— Kálmán titkár. Szivesen látjuk lapunk munkatársai közé, football-rovatvezetőnk levele megy.

WEINBERGER IZIDOR

sport-üzlete

BUDAPEST, V., Városház-tér 2. sz. földszint főlépcső 1. sz.

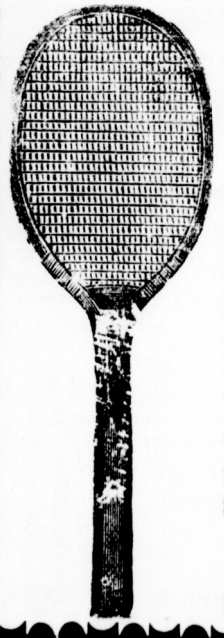

Lawn-tennis, football és athletikai sporteikkek rendkivüli előnyös beszerzési forrása.

Kizárólag

!! Magyar gyár mány !!

2 kg.	**diszkosz** . . . K	8.—
2 „	ugyanaz hitelesitett „	10.—
2 „	**füles labda** . . „	9.—
2 „	ugyanaz hitelesitett „	11.—
5-ös	**Diadal football** . . „	7.30
5-ös	**Rambler footbali** . „	10.—
7¼ kg.	**Vasgolyó** . . „	3.—
7¼ „	ugyanaz hitelesitett „	3.50
Gerely	. . . . . „	4.—
	ugyanaz hitelesitett . „	4.50
Svéd gerely	. . . . . „	5.—

Saját gyártmányu VIVÓSZEREK egyedüli nagybani szállitója.

: KÉPES ÁRJEGYZÉK :
INGYEN ÉS BÉRMENTVE:

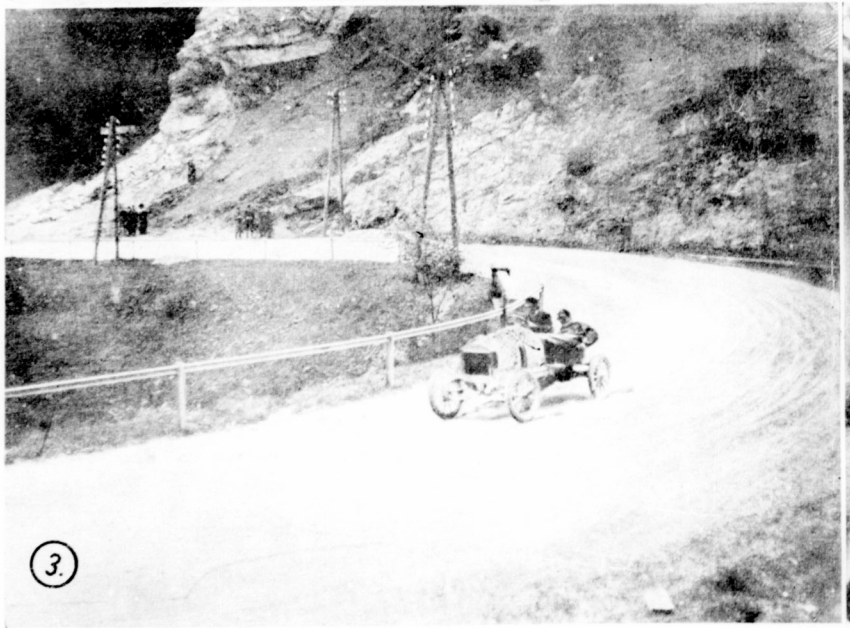

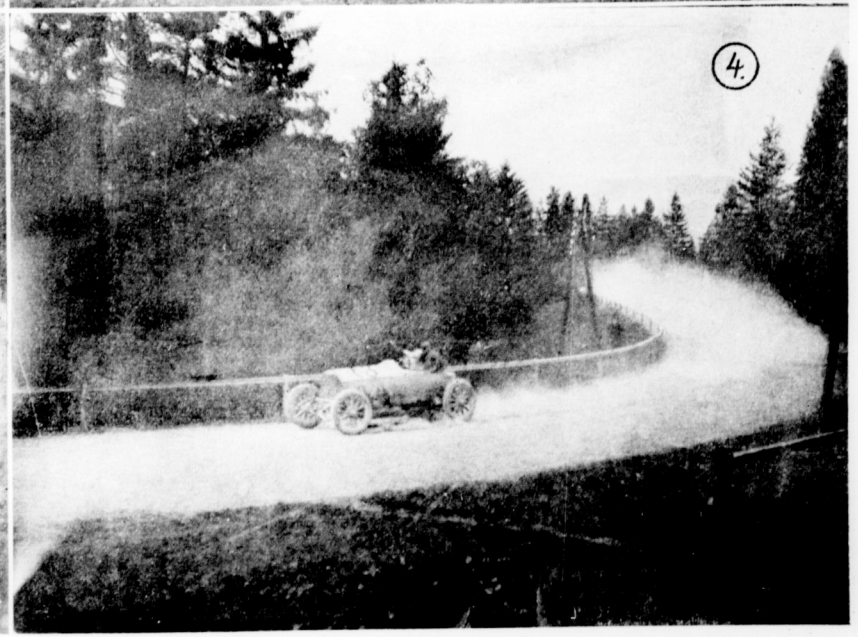

Képek a Semmering-versenyről.

1. Porga Willy egy fordulóban. 2. Egy Beno-kocsi versenyközben. 3. A negyedik kategoriából (Laurint & Klement). 5. Salzer, a rekorder Mercedes kocsiján.

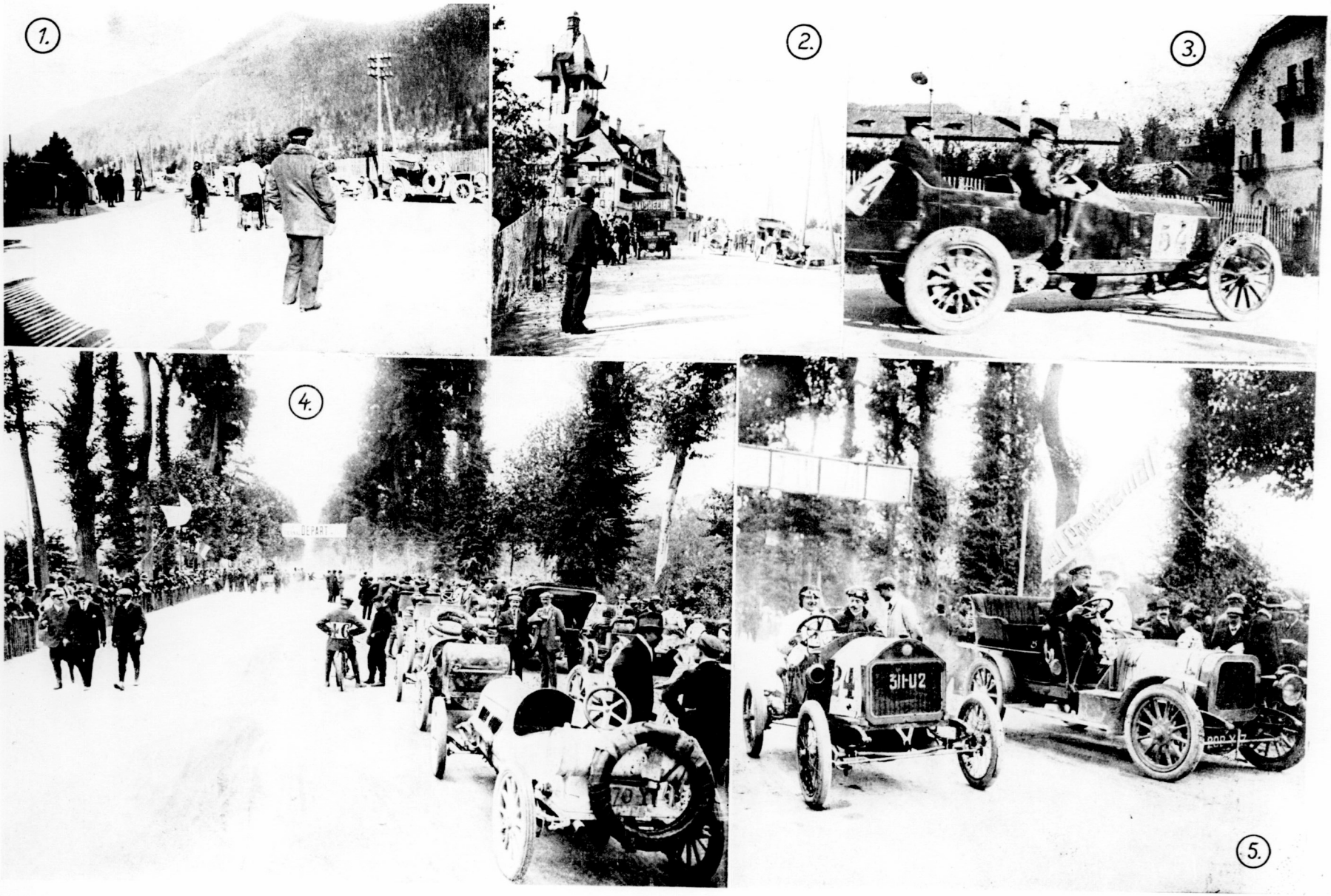

1. A Semmering-verseny céljánál. 2. Az Erzherzog Johann szálloda, előtérben a Michelin reklám-kocsi. 3. A Fiat versenykocsi. 4. Az evreusi meeting startja. 5. A Darracq és Lagros kocsik indítása.

VI. évfolyam. 1908. október 3. 40. szám

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Motor Club“ hivatalos lapja.

A könnyü „F. N.“ kocsi.

Az automobilgyártásban örvendetes áramlás észlelhető, melyet bár minden ismerője az automobilizmusnak előre látott, de ily gyors bekövetkezésére nem volt elkészülve. Ez az áramlat a könnyü kocsinak, a jövő használati kocsijának folytonos tökéletesitése felé vezet. A fejlődés ezen folyamatára nagy befolyással van az a tény, hogy e kocsik előállitására oly gyárak is vállalkoztak, melyek a gépgyártás terén elsőranguak, s már nevük is emeli a gyártmány értékét.

A fegyvergyártás, mint olyan, egyike a gépgyártás azon ágának, melyek a legnagyobbfoku pontosságot követelik meg; ha egy ily gyár automobilok készitésével foglalkozik, ez már egymagában is bizonyos garancia arra, hogy, hacsak konstruktiv hibái nincsenek a kocsinak, az igazán kevés fennakadással fog futni.

A fegyvergyárak között valóban első helyen álló, *Fabrique National d'Armes de Guerre*“ (*F. N.*) gyártmányaiban az észszerü konstrukció és a kifogástalan kivitel mintha találkozót adtak volna. Hiszen már a négyhengeres *F. N.* motorkerékpárok is diadalmasan állották meg helyüket; az uj, természetesen szintén négyhengeres könnyü F. N.-kocsi azonban annál is inkább megérdemli, hogy vele kissé behatóbban foglalkozzunk.

A 14/16 lóerős motor hengerei párosával vannak együvé öntve és az egyes hengerek között bőséges köz van a hütőviz akadálytalan keringésére. Az egymás közt kicserélhető szivó- és kiömlő-szelepek a motor egyik oldalán vannak és egyetlen vezértengelytől nyerik mozgásukat. A forgattyutengely három hosszu csapágyban van ágyazva; ez és a szintén hosszu forgattyucsapok és a hajtórudfejek symmetrikus elhelyezése a motor üzembiztosságát és élettartamát fokozzák. A tartósságot még egy, sajnos sok automobilmotornál még nem alkalmazott elrendezés is növeli. Ugyanis a hengerek középvonalai nem metszik a forgattyutengely forgástengelyét, hanem attól eltérnek,

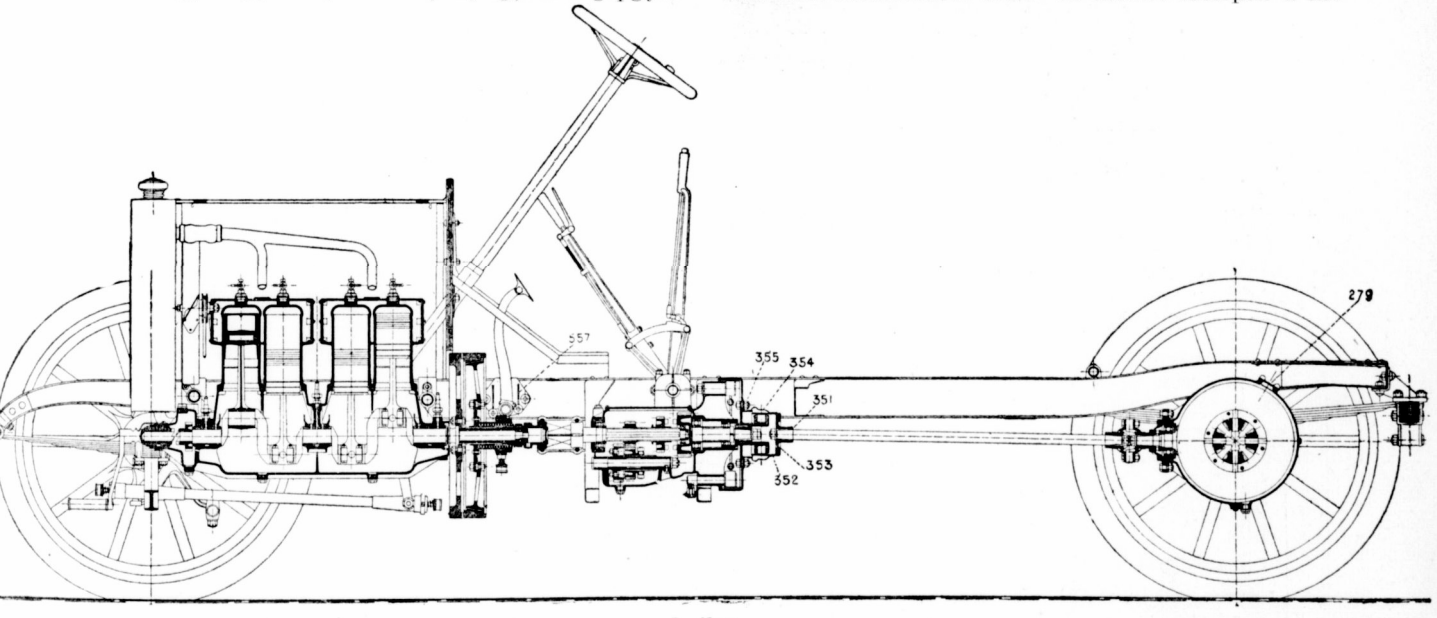

1. ábra.

Benoidgáz világitás
Gyár: ARAD.
kastélyok, villák és uradalmak számára. Főzés, fütés, világitás, vizszivattyuzás. Legkedveltebb világitási mód. Teljesen tüzbiztos. Robbanás kizárva. Több mint 200 kastélyban berendezve. Költségvetéssel szolgál a
Magyar Benoidgáz Részvény Társaság.
Főraktár; Budapest, VI., Andrássy-út 17.

még pedig oly értelemben, hogy a dugattyuk felső holtpontjában a forgattyutengely mozgásának irányában el vannak tolva. Ez elrendezés első sorban is rövidebb hajtórud alkalmazását engedi meg, hol az könnyü szerrel levehető, teljesen felesleges, másrészt előnyös is, mert igy az olaj kifolyása tömitetlenségek révén ki van zárva.

A forgattyutengelynek hütő felőli oldalán levő

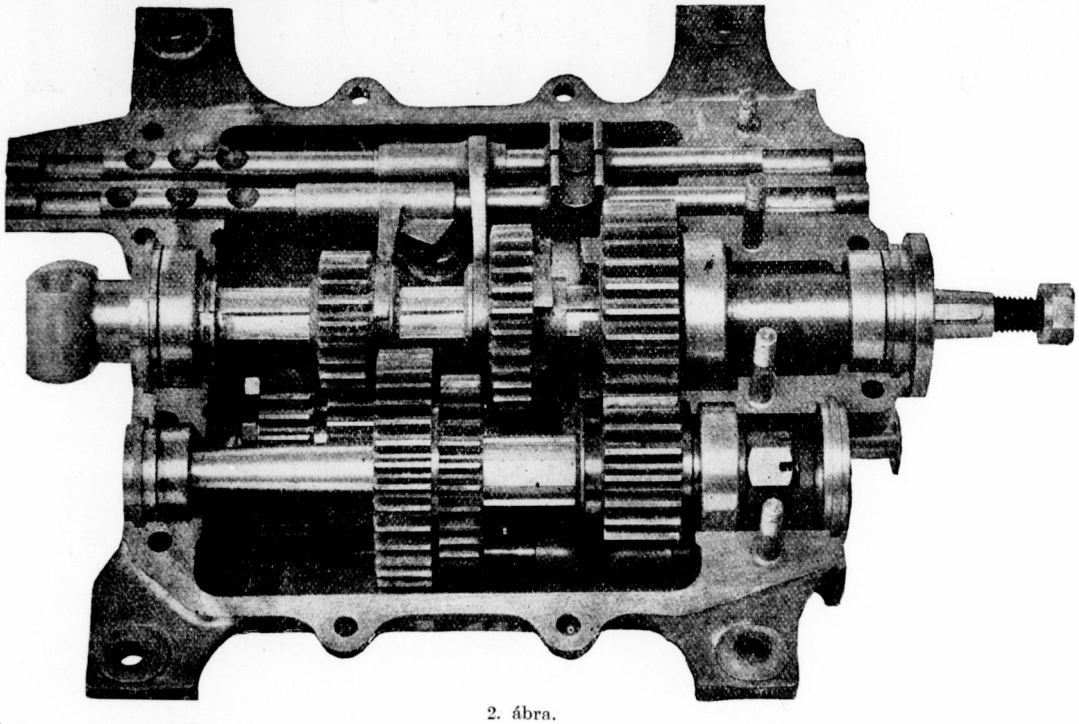

2. ábra.

de e mellett azzal az előnynyel is jár, hogy a dugattyu keresztfejnyomásai, melyek tudvalevőleg az expanziólöket alatt a legnagyobbak, lényegesen csökkennek, ami a mechanikai hatásfok csökkenése mellett a kopásokat is kisebbiti. Másik nem megvetendő előnye ez

fogaskerék közlőkerekek beiktatásával a nagyfeszültségü magnetot, a vezértengelyt és a centrifugál-hütővizszivattyut hajtja. A hütő mögötti ventilátor a magneto tengelyéről nyeri hajtását sodrott szij által s tengelye golyós csapágyakban fut.

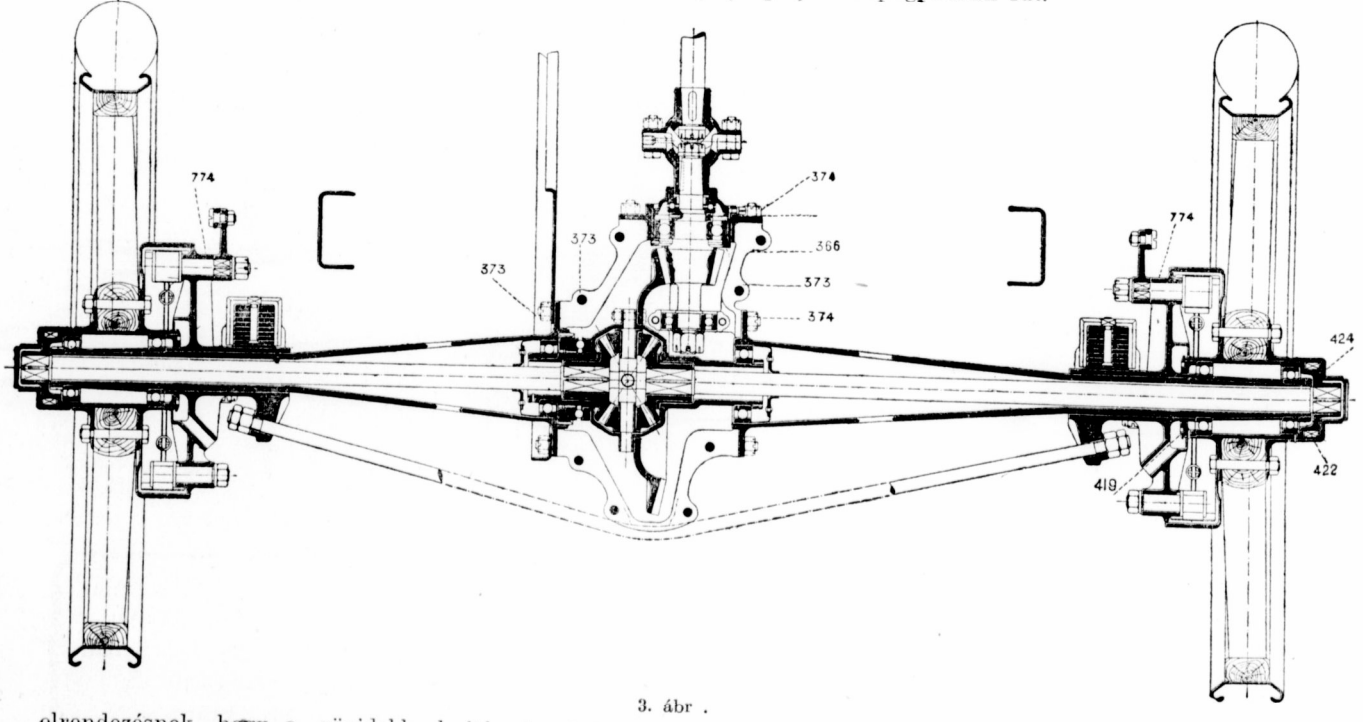

3. ábr .

elrendezésnek, hogy a rövidebb hajtórud révén a motor magassága és sulya is kisebbedik. A forgattyuház alsó része, mely a csapnyomásoktól ment, megfigyelő nyilásokkal nem bir, ami egyrészt ez esetben,

A porlasztó állandó felszinü s önmüködő levegőpótlással dolgozik; innen egy elágazó csövön jut a gáz két-két henger közös beömlő nyilásához. A pótló levegő felmelegitése a kipuffogócsővel történik; a hő-

mérsék és a pótló levegő szabályozása egy, a szerelékfalon levő emeltyükar által. A keverék fojtása egy, a kormánykeréken levő emelő által fojtótolattyuval történik. Hogy a tengelykötés kikapcsolásakor a motor meg ne futamodjék, a szivócső közös részében egy csapótolattyu van beiktatva, mely a pedál lenyomásakor elzárja a keverék utját. A gyujtás időpontjának szabályozására a kormánykeréken levő emeltyü szolgál. A motor kenése fogaskerék-olajszivattyuval történik.

A motornak a vázra való megerősitése nem a forgattyuházzal egybeöntött, könnyen törésnek kitett

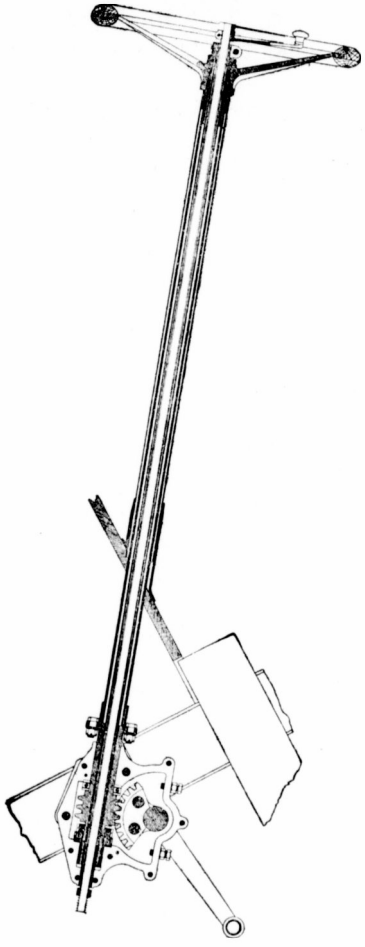

4. ábra.

karok, hanem csövek által történik, melyek a forgattyuház felső részén levő szemekben vannak megerősitve.

A lenditőkerékben a kupos tengelykötés van elhelyezve; ennek végén levő négyszögletes kettős kardan közvetiti a munkát, a 2. ábrában látható sebességváltoztatóhoz, mely három sebességi fokozattal és hátramenettel van ellátva. A két tolórud által mozgatható osztott train-balladeur a harmadik (direkt) fokozatnál az előtéttengelyt is kikapcsolja, ugy, hogy ez üresen sohasem jár. Az összes tengelyek golyókon futnak. A kardan egyuttal a lábfék dobját is hordja.

A kardantengely elrendezése, mint az az 1. ábrán is látható, minden tekintetben kitünő; azáltal ugyanis, hogy középállásban a motor- és sebességváltó tengelyének folytatásába esik, egyenetlenségi foka igen kicsiny, ami a törések veszélyét lényegesen csökkenti és kevesebb kopást okoz.

A nagyon szilárd hátulsó tengelyben a kupkerékhajtás és a differentiál a szokásos módon vannak elhelyezve; a hátulsó kerekek agyán belső segmensfékek vannak, melyeket a kézifék emelője működtet. A 3. ábra a hátsó tengelyt mutatja; ezen a forgató nyomaték felvételére szolgáló előrenyuló kar is igen jól látható.

A kormánykerék tengelye, mint a 4. ábrán feltünik, két helyen van igen mereven ágyazva; mozgását csavar és csavarkerékkel adja át az elősző kerekeknek. A kormánynégyszög összekötő rudja az elősző tengely mögött, tehát jól védett helyen van.

A kocsiváza hátul felemelkedik, hogy a hátsó tengelynek nagyobb legyen a rugózási utja. A rugózás elől a szokásos módon van készitve; hátul a lágy rugózás céljából harmadik (kereszt-) rugó van alkalmazva.

Azt hisszük, hogy ez a modern eszközökkel, modern elvek alapján készült typus már megközeliti az annyira óhajtott használati kocsit.

Versenyek.

A MONT-VENTOUXI HEGYIVERSENY. Az Automobile-Club Vauclusiennek hirneves hegyiversenye, melyet a francia gyárosok épp úgy, mint vevőik igen komoly és nehéz, s azért fontos próbának tartanak az egyes gyártmányok jóságára vonatkozólag, a rendkivül kedvezőtlen időjárás miatt ez évben nem járt azzal a sikerrel, mint elődei. Első nap olyannyira esett az eső, hogy valósággal megbontotta a rendezői apparátust és a vezetőségnek csak nagynehezen sikerült a protestáló résztvevők tömege dacára a versenyt mégis megtartani. A második napon valamivel jobb volt az idő és igy az eredmények is. A nap legnagyobb eseménye mindenesetre *Bablot* (Brasier) rekordjavitása volt, amelylyel Cagno (Itala) tavalyi eredményét 4 másoperccel javitotta meg. A verseny távja 21.600 kilométer volt. Az eredmények a következők:

Motorkerékpárok:

1. kategória: 1. Gauthier (Griffon), 28 perc 23,2 mp.

3. kategória: 1. Bastini (Motosacoche), 36 p. 13 mp. 2. Vergod (Motosacoche), 36 p. 16,6 mp. 3. Escoffier (Magnat-Debon), 36 p. 25,2 mp.

Kocsik:

1. kategória: 1. Asquier (Sizaire és Naudin), 51 p. 26 mp.

2. kategória: 1. Vonlatum (Gladiator), 41 p. 05 mp.

3. kategória: 1. Peluso (Bayard-Clement), 49 p. 20,6 mp. 2. Brodeur (La Buire), 53 p. 57,2 mp.

4. kategória: 1. Scoffier (La Buire).

5. kategória: 1. Lacharnay (La Buire), 25 p. 51,4 mp. 2. Mieusset Sohn (Germain), 29 p. 07. mp.

Hornyák Ferenc és társa
VI., Szondy-utca 55. sz.
motorok, kis typusu automobilok, mechanikai alkatrészek gyártása. Garage és javitó-mühely.

6. kategória: 1. Champoiseau (Imperia), 24 p. 07 mp. 2. Creterin (Imperia), 25 p. 33,6 mp. 3. Masse (de Dion), 38 p. 21,4 mp.

7. kategória: 1. Delaville (Cottin-Desgouttes), 25 perc 01,4 mp.

8. kategória: 1. Deydier (Cottin-Desgouttes), 22 p. 02,6 mp.

9. kategória: 1. Mottard (La Buire), 22 perc 16 m.

11. kategória: 1. Bablot (Brasier), 19 p. 08,8 mp.

AZ EVREUXI MEETING. A *„Les Sports"*, Franciaország egyik legelterjedtebb sportnapilapja, a mult vasárnapon rendezte evreuxi meetingjét, amely a szokásos automobilversenyektől annyiban különbözött, hogy két-két versenyző startolt a 20 méter széles országuton egymás mellett. A sebesség élvezete mellett a közönségnek igy a kocsik küzdelmében is része volt, ami mindenesetre érdekessé tette a versenyt. A meeting, mely szép időben és óriási közönség jelenlétében folyt le, *Bablot* (Brasier) győzelmét eredményezte a Coupe d'Evreaux-ben, aki Saloni és Mont-Ventouxi kiváló eredményei után nagy favorit is volt. A nap leggyorsabb kocsija *Alezy* hathengeres *Bayard-Clement*-je volt, mely a kilométert 20·8 mp. alatt végezte és igy 180-as óraátlagot ért el.

A verseny részletes eredményei a következők:

Egy kilométeres versenyek repülő starttal.

I. Egyhengeres kocsik 100 mm. furatig. 1. *Crespelle* (Crespelle) 45 mp. 2. Truffault (Truffault) 53⁴/₅ mp. 3. Pernette (Albatros) 1 p. 2¹/₅ mp.

II. Kéthengeres kocsik 90 mm. hengerfuratig. 1. R. *Legros* (Legros) 1 p. 4 mp. 2. Antoine M. (Brasier) 1 p. 8 mp. 3. Lebrun (Brasier) 1 p. 52 mp.

III. Négyhengeres kocsik 75 mm. hengerfuratig. 1. *Collier* (Collier) 1 p. 12 mp. 2. Demester (Demester) 1 p. 41²/₅ mp.

IV. Négyhengeres kocsik 76—85 mm. hengerfuratig. 1. *Meaus* (Ariès) 43 mp. 2. De Montigny (Roy) 44²/₅ mp. 3. Anatole (Roy) 50⁴/₅ mp.

V. Négyhengeres kocsik 86—90 mm. hengerfuratig. 1. *Herveu* (Werner) 43¹/₅ mp. 2. A. Simon (Brouhot) 49⁴/₅ mp.

VI. Négyhengeres kocsik 91—100 mm. hengerfuratig. 1. A. *Stern* (Darracq) 30¹/₅ mp. 2. Lie (Ford) 50³/₅ mp. 3. Legros (Legros) 55 mp.

VII. Négyhengeres kocsik 101—110 furatig. 1. *Bourgoing* báró (Labor) 52 mp.

VIII. Négyhengeres kocsik 111—120 mm. furatig. 1. *René* (Guillemin) 32·8 mp. 2. S. René 33·8 mp.

IX. Négyhengeres kocsik 121—130 mm. furatig. 1. *Champoiseau* (Imperia) 34·8 mp.

X. Négyhengeres kocsik 131—140 mm. furatig. 1. *Charron* (Vernet) 42·8 mp.

XI. Hathengeres kocsik 110 mm. hengerfuraltal. 1. *Porthos* (Simon) 29·8 mp. 2. Brasier (Combier) 34·8 mp.

XII. Grand-Prix Voiturettek. 1. *Demeester* (Demeester) 41·4 mp. 2. Perrot (Ariès) 43 ³/₅ mp. 3. Le Metais 45·6 mp.

XIII. Grand-Prix-kocsik. 1. *Bablot* (Brasier) 22 mp.

XIV. Megszoritás nélküli versenykocsik. 1. *Alezy* (Bayard-Clement) 20·8 mp.

XV. Rugalmassági verseny. 1. *Brasier hathengeres.* 2. Pellecat. 3. René.

Egy mértföld álló starttal:

I. Egyhengeres kocsik 100 mm. furattal. 1. *Crespelle* 1 p. 40 mp. 2. Truffault 2 p. 10·2 mp.

II. Kéthengeres kocsik. 1. *Lebrun* (Brasier) 2 p. 5·6 mp. 2. Antoine (Brasier) 2 p. 16·2 mp.

III. Kéthengeres kocsik 90 mm. furattal. 1. *Legros* R. (Legros) 2 p. 20·5 mp.

IV. Négyhengeres kocsik 75 mm. furatig. 1. *Demeester* (Demeester) 1 p. 33·4 mp. 2. Collier (Collier) 1 p. 43 mp.

V. Négyhengeres kocsik 76—86 mm.-ig. 1. *Meaux S. Marc* (Ariès) 2 p. 3·6 mp.

VI. Négyhengeres kocsik 86—90 mm.-ig. 1. *Herveu* (Werner) 1 p. 17·4 mp. 2. Simon (Brouhot) 1 p. 51·4 mp.

VII. Négyhengeres kocsik 91—100 mm.-ig. 1. *Stern* (Darracq) 1 p. 5·4 mp. 2. Legros (Legros) 2 p. 6·6 mp.

VIII. Négyhengeres kocsik 100—120 mm.-ig. 1. *Champoiseau* (Imperia) 1 p. 12·4 mp. 2. Bourgoing (Labor) 2 p. 12 mp.

IX. Négyhengeres kocsik 102—120 mm.-ig. 1. S. *René* (Porthos) 1 p. 31 mp.

X. Négyhengeres kocsik 121—130 mm.-ig. 1. *Charron* 1 p. 46·6 mp.

XI. Négyhengeres kocsik 131—140 mm.-ig 1. *René* (Porthos) 1 p. 11¹/₅ mp.

XII. Grand-Prix voiturettek. 1. *Perrot* (Ariès) 1 p. 52·6 mp. 2. Le Metais 1 p. 53 mp.

XIII. Grand-Prix-kocsik. 1. *Bablot (Brasier)* 52·6 mp.

XIV. Megszoritás nélküli kocsik. 1. *Alesy* (Bayard-Clement) 58·4. mp.

MILYEN SZABÁLYZAT SZERINT VERSENYEZNEK 1909-BEN? E kérdést tárgyalta utolsó ülésében a német motorkocsigyárosok egyesülete, amelyen a legnevezetesebb gyárak képviselői vettek részt. Az Opel-cég ajánlata a furat és löket fixirozását kivánta, azonban a Daimler-cégben, mely minden tekintetben szabadkezet akart biztositani a gyárosnak, erős ellenzékre talált. A többség végül elhatározta, hogy a furatot kell nemcsak meghatározni, hanem az eddigi határt jelentékenyen le is szállitani. A mult évi ostendei konferencia által megállapitott 155 mm-nyi furatot határozottan nagynak találták, és az idei Grand-Prix eredményeivel érveltek, amely bebizonyitotta, hogy a 155 mm furat mellett elért sebességek az abroncsozat anyagának elégtelensége miatt céltalanok. A löket hosszának korlátozását az értekezlet nem tartotta szükségesnek.

A Párisban tartandó konferencián tehát a németek a furat méreteinek leszállitását fogják inditványozni.

BENZINT bármely szerkezetü **automobilok** és **motorok** részére, **foltisztitási célra, hydrurt, gazolint, ligroint világitási célra,** nemkülönben **PETROLEUMOT, ÁSVÁNYKENŐOLAJOKAT, PARAFINT, MOTORKÉKOLAJAT** legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett szállit a **MAGYAR PETROLEUM-IPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 53. szám.**

A LAURIN & KLEMENT-CÉG A GRAND-PRIX-BEN. A Semmering hőse a jövő évben mérész tervet akar megvalósitani: résztvesz a francia Grand-Prix-ben, a világ legnagyobb automobilversenyében. Nincsen még eldöntve, vajjon a nagy- vagy a kiskocsik versenyét, vagy esetleg mindkettőt fogja-e a cég választani, de hogy feltétlenül képviselteti magát, az bizonyos. A cégnek annak idején a Motocycle Club de France által rendezett Coupe Internationale-ban való fényes győzelme mindenesetre bizonyos jogot ad arra, hogy a nagyobb járművek versenyében is sikeres szereplést várjunk tőle. A Grand-Prix-kocsik vezetői előreláthatólag Hieronymus és Kolovrat gróf lesznek, akikben, amint a semmeringi verseny is mutatta, szakértelem, ügyesség és bátorság egyaránt megvan.

COUPE DES VOITURETTES. A *L'Auto* vasárnap tartotta meg óriási közönség jelenlétében a Compigne—Pierrefonds—Crépy en Valois—Compiegnei körpályán szokásos automobil-versenyét a kiskocsik serlegéért. A körpálya távja 50 kilométer volt, melyet nyolcszor kellett befutni, ami 400 kilométer össztávolságnak felel meg. A verseny pályája helyenként tetemes emelkedésekkel és éles fordulókkal bir, ugy, hogy meglehetős nehéz feladatot ró a versenyzőre. A verseny a Sizaire és Naudin kocsik fényes győzelmével végződött, amelyek az 1., 2. és 4. helyet foglalták el s amellett a reguláritás díját is megnyerték, a nálunk is ismert Martini-kocsik előtt és a legnagyobb körrekord (77·35 kilométeres óraátlag) is őket illeti.

A verseny végleges eredménye a következő volt:

1. Naudin (Sizaire-Naudin) 5:14:08, óraátlag 76·430 kilométer. 2. Sizaire (Sizaire-Naudin) 5:21:20. 3. Gour (Peugeot) 5:42:50. 4. Lebour (Sizaire-Naudin) 5:43:53. 5. Collomb (Corre) 5:47:27. 6. Menard (La Joyeuse) 6:14:49. 7. Couvico (Martini) 6:19:29. 8. Beck (Martini) 6:19:43. 9. D'Avaray (Gullemin) 6:39:48. 10. Nichard (Martini) 6:36:16. 11. Rivierre (Gullemin) 6:39:48. 12. Boillot (Peugeot) 6:40:59. 13. Roison (Alcyon) 6:54:48. 14. Gassier (Werner) 6:57:22. 15. Meaux-Saint Marc (Ariès) 7:03:16. 16. Schweitzer (Taine) 7:03:41. 17. Giraud (Truffault) 7:33:02.

A TOURIST-TROPHY-versenyt, mely a mult hét végén tartatott meg Man-szigetén, *Watson* (Hutson) nyerte meg Ler Guiness (Darracq) és George (Darracq) előtt. A verseny méltatására még visszatérünk.

Hirek.

A HENRIK HERCEG-TÚRAUT ügyében a Császári Automobil-Club, továbbá az osztrák és bajor automobil-klubok képviselői a Semmering-verseny után ismét értekezletet tartottak, amelyben a túrautnak Berlin—Brünn—Budapest—Wien—Salzburg—München utvonalon való keresztülvezetésében állapodtak meg. Az utirány változtatásának okául azt hozzák fel, hogy a Breslau—Tátralomnitzi ut tulságos hosszu, s hogy különben sem tartják meg a hegyiversenyt, hanem helyette inkább két sikversenyt tartanak, egyet a túra kezdetén és egyet a végén.

Ezen propoziciót nemcsak magyar szempontból, de a túraut általános érdekében is helytelennek tartjuk, először, mert a Brünnből Magyarországba vezető utak korántsem oly kitünőek, mint a tátra—budapesti ut, s másodszor azért, mert a cseh és morva vidékeken egy ilyen nagy német társaság keresztülvonulása provokációként fog hatni, s esetleg kellemetlenségekkel jár a német turisták számára.

A *Magyar Automobil-Club* a Prinz Heinrich-Fahrt tárgyában október hó folyamán rendkivüli közgyülést fog tartani 30 tag kivánságára. Az aláirók nevében ott találjuk hazai automobilizmusunk legkiválóbb képviselőit, ami megnyugtat bennünket a Prinz Heinrich-Fahrt sorsára nézve.

A „RICOCHET" BUDAPESTEN. Érdekes vendége volt a mult héten Budapestnek, Korvin főhadnagy hirneves csuszó-csónakja, a Ricochet XVI. és tulajdonosa személyében. A csónak, mely mellékelt képünkön jól látható, 4 méter hosszu, 1.12 méter széles és egy 12 l. e. V benzinmotorral van ellátva, mely körülbelül a jármü közepén van elhelyezve. Menetrekész állapotban a csónak sulya összesen 180 kg. és ára nem haladja tul az 5000 frankot. Feltalálói és gyártói Korvin főhadnagy, ki származását a Corvin családra vezeti vissza és Le Las francia konstrukteur. A Ricochet szerkezetének jellemző része, hogy sulypontja előtt lépcsőfok van, amelyen a csónak menetközben ricochetiroz. (A mozgás ezen módját a gyerekek által igen kedvelt kacsázás, a lapos kővel való dobáláshoz hasonlithatjuk leginkább), sőt hullámos vizben valósággal hullámhegyről hullámhegyre szökel. Ezen mozgásmód magyarázata az, hogy a levegő és viz a ferde orr által a lépcső mögé szorittatva, valósággal felemelik a csónakot, mihelyt a kissé ferdén elhelyezett csavar elkezd forogni. Minthogy ilyen helyzetben egyedül a levegő ellenállást és a csavar surlódási munkáját kell legyőzni, ezen repülő-halhoz hasonlitható alkotmány jelentékeny sebességet, álló vizben 60 kilométert bir kifejteni. Ha meggondoljuk, hogy a leggyorsabb angol torpedóhajók is 12—16,000 l. e. gépeikkel sem érnek el nagyobb sebességet, valóban imponálónak találjuk a kis Ricochet teljesitményét. A kis csónak, amelyben egymás mögött ülnek sofför és kormányos, nem éppen kényelmes, azonban nagyobb fajtája, amelyet szerkesztői 25 l. e. motorral látnak el, már kellemes kirándulási csónak. Érdekes,

„Automobilia"
első magyar PNEUMATIC javító mühely. Elsőrangu nyersanyag, leggondosabb vulcanizálás.
BUDAPEST, VI., Szerecsen-utca 56. sz.
Sürgönycim: AUTOMOBILIA. Távbeszélő 105-08.
Mühelyünket szept. 1-én Vörösmarty-u. 20. helyeztük át.

LAURIN & KLEMENT gyárt
motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt.
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweiss-utca 9. sz.

hogy a csónak itt volt szerkesztője, Korvin főhadnagy, azon reményének adott kifejezést, hogy járművével viz ellen is majdnem ugyanakkora sebességet fog kifejteni, mint lefelé.

GELLER PÁL MEGHALT. Az Adler-kocsik hirneves vezetője, ki a Prinz Heinrich-Fahrtnál is rendkivül sikeresen szerepelt, a Forstenriedi-parkban egy automobilszerencsétlenségnek esett áldozatul. Az Adlerművek az elhunytban tehetséges és megbizható hivatalnokukat vesztik.

TELEK MINT VERSENYDIJ. A *Wildwood Motor-Club* gyorsasági versenye számára egy 5000 Sh. értékü telket tüzött ki tiszteletdijul. A versenyre állitólag igen nagyszámu nevezés érkezett.

AUTOMOBIL A SZERB HADSEREGBEN. *Belgrádból* jelentik, hogy a hadügyminiszter különböző gyáraknál tiz automobilt rendelt meg, amelyeket a legközelebbi hadgyakorlaton ki fognak próbálni. Ha ezek a próbák sikerülnek, akkor a hadügyminiszter mindegyik hadosztály számára három automobilt fog megrendelni.

ELŐLJÁRÓSÁGOK A GARÁZSOK ELLEN. Egyes budapesti előljáróságok vezetői most ujabb módját találták ki a garázstulajdonosok zaklatásának, amely alkalmas arra, hogy amugy is csekélyszámu budapesti garázstulajdonosainkat érzékenyen megkárositsa, sőt végső következményeiben a garázsüzemet lehetetlenné tegye. Egy miniszteri rendelet értelmében benzintartányokon Hencze-féle biztonsági háló alkalmazandó. Nem vitatkozunk azon, hogy miért élvezi éppen a Hencze-féle szerkezet ezt az előjogot és tudtunkkal a garázstulajdonosok sem tiltakoztak ezen legalább is szokatlan protekció ellen, hanem felszereltették tartányaikat a Hencze-féle szerkezettel. Azt várhatná mindenki, hogy az ipari köröknek a Hencze-protekcióval szemben tanusitott elnéző eljárását, az illetékes körök a szabályzatnak liberális alkalmazásával hálálják meg, de nem igy történik. Egyik legnagyobb garázsunk tulajdonosát ki akarják lakoltatni, mivel a nála levő idegen automobilokon nincsen Hencze-szerkezet. Hogy képzeli a tisztelt előljáró ur, aki nyilván még a párisi áruház égésének hatása alatt áll, hogy a ma Olaszországból érkező automobilt, mely két napig áll a garázsban, gazdája ezért Hencze-szerkezettel látja el. Igaz, hogy a szabályokhoz való ragaszkodás az előljáró urat minden kellemetlenségtől mentesiti, de talán mégsem lehet egy előljáró hivatalos működésének az az egyedüli célja, hogy a felelősséget magáról elháritsa. Nem-e lett volna szebb és célravezetőbb az illetékes forumoknál előterjesztést tenni, hogy a garázsüzem különleges volta azt kivánja, hogy az automobiloknál a Hencze-szerkezet kizárólagos alkalmazásától tekintsenek el és engedjék meg más (talán jobb) szerkezeteknek alkalmazását is. Ezért az előljáró ur, akinek bizonyára van nagy praxisa a felelősségelháritásban, éppugy tudta volna magát mentesiteni, mint a garázstulajdonosnak kellemetlenséget megtakaritani. De hát ki is kivánhatja az előljáró urtól, hogy valamit mérlegelés tárgyává tegyen, mikor oly kényelmes a szabály *egyszerü* alkalmazása.

Az egész ügyet Bárczy István polgármester ur figyelmébe ajánljuk, akinek van automobilja, de talán még mindig Hencze-szerkezet nélkül.

Kempelen Béla családtörténeti (genealógiai) irodája :: és cimerfestészeti müintézete. :
Budapest, VI., Rózsa-utca 71. (Andrássy-ut mellett
Nemess gek, cimerek, e ősnevek (külföldieké is) kikutatása. **Cs. és kir. kamarási** stb. **ősfák** egybeállitása. Minden **nemesi ügy** (nemesség átruházása, külföldi lovagrendekbe való felvétel stb.) elintézése. **Cimereknek** (müvészi és heraldikailag szabályos) festése, vésetése, égetése, himezése papirra, pergamentre, bőrre, fára, üvegre **csontra, bronzra, márványra** stb., **családfák, ősfák, családi kronikák megszerkesztése és megfestése.**

Blázsei Miklós
automobil-kocsigyártó.
Javitások. Uj carrosseriák.
Budapest, VIII., Práter-u. 67.

A SZÉKESFŐVÁROSI

M. KIRÁLYI ÁLLAMRENDŐRSÉG FŐKAPITÁNYI HIVATALÁNAK

GÉPEREJÜ JÁRÓMÜVEKRE VONATKOZÓ HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

ad 31168. szám, fk. I. 1908. **Bárdi József** autom. részv. társaság feljogosittatik 2019. motorszámu, 60 lóerejü, Berliet-gyártmányu automobiljának a székesfőváros területen való forgalombahozására. Automobil folyószám 503.

Budapest, 1908. szeptember hó 11-én.

—

ad 31171. szám, fk. 1908. **Nagy István,** ki folyó hó 9-én automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

Budapest, 1908. szeptember hó 11-én.

—

ad 31170. sz., fk. 1908. **Rauss Frigyes** ur, ki folyó hó 9-én automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

Budapest, 1908. szeptember hó 11-én.

—

ad 31169. sz., fk. I. 1908. **Prek Brok Henrik** ur, ki f. hó 9-én automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

Budapest, 1908. szeptember hó 11-én.

—

31009. szám, fk. I. 1908. **Mertz Antal** budapesti lakos automobiltulajdonosnak hozzám tett azon jelentését, hogy a nevén álló 227-es rendszámu automobilját Nyulász Jánosnénak eladta, tudomásul veszem; fenti rendszámnak utóbbi nevére leendő átirását ezennel elrendelem.

Budapest, 1908 szeptember hó 21-én.

—

32181. szám, fk. I. 1908. A **Velodrom Automobil Vállalatnak** azon bejelentését, hogy Szontag Jenő automobiltulajdonos a nevén álló 38-as rendszámu automobilját Huszár Elemér keszegi lakosnak eladta, tudomásul veszem, kérdéses autom. rendszámnak utóbbi nevére leendő átirását ezennel elrendelem.

Budapest, 1908 szeptember hó 19-én.

Főszerkesztő: **Friedrich Nándor.**

Felelős szerkesztő: **Lindner Ernő.**

Főmunkatársak: **Biró Alajos és ifj. Holub József.**

Automobilnaptár.

Szept. 15—30. Piacenzai teherkocsi verseny.
Szeptember 17—20. Hollandi túraverseny.
Szeptember 20. Semmeringi-verseny.
Szeptember 27. Chateau-Thierry hegyi-verseny.
Október 3. Brooklandi verseny.
Október 3—11. Lipcsei motorjármű-kiállitás és vásár.
Október 11. Gailloni hegyi-verseny.
Október 11—18. Nemzetközi utügyi kongresszus és kiállitás Párisban.
Október 20—31. Az Oesterreichischer Automobil-Club teherkocsi versenye.
Október 23—24. „Graphic" Trophy és a Royal Automobil-Club gyorsasági versenye a Man-szigeten.
November 26. Az Automobile-Club of America Grand-Prixje, Savannah.
November 28—december 13. Párisi Salon luxuskocsi kiállitása.
December 22—29. A Párisi Salon haszonjármű kiállitása.

Lapunk zárlata

kedden délben *van, miért is kérjük a közleményeket eddig beküldeni. Közlésre alkalmas sportképeket szivesen veszünk.*

A szerkesztőség.

Használt elsőrendü gyártmányu **automobilok**

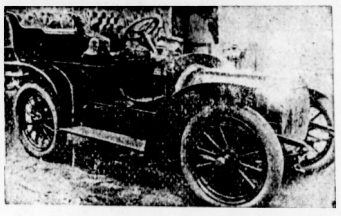

állandóan raktáron vannak

Kozma Mihály-nál

Budapest VIII., Tavaszmező-utca 8.

KOZMA KOCSIGYÁR Alapitási év: 1882.

A „NEMZETI SPORT" 1907-iki évfolyama

kapható a kiadóhivatalban.

(BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 5.)

Füzve 11, bekötve pedig 12 koronáért.

RENAULT Frères

autogyár. BILLANCOURT (Seine)

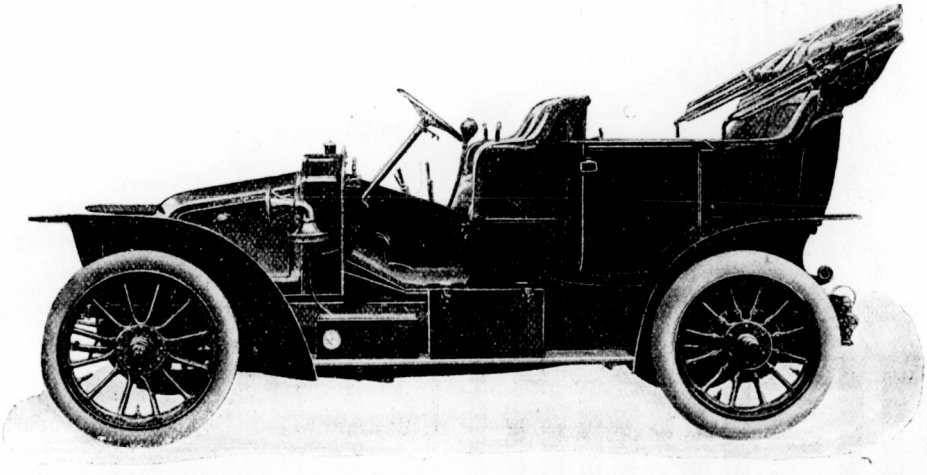

Városi kocsik, túrakocsik, üzleti kocsik.

HAJÓ- és REPÜLŐGÉP-motorok, IPARMOTOROK és ELEKTROGYUJTÓK.

100% gummi megtakarítás!

HERKULES

szabadalmazott **asbest**
légtömlő védő **szallag**
használata mellett.

Nincs többé defekt szakadás repedés átmelegedés.

Prospektust küld:

Kell Jenő

Budapest, VI., Gyár-utca 26.

100% gummi megtakarítás!

Különleges **automobil**-ruházat vizhatlan angol **szövetekből** és mosható dániai **„LAVALA"**-bőrből.

WESZELY ISTVÁN

angol sport-, gummi- és acél-árú cikkek raktára

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 9. szám, — Telefon 79—04. sz. —

LÁNG LAJOS

BUDAPEST

VIII., Stáhly-utca 7.

Kocsigummi-, automobil- és pneumatik-javitások.

Bárminő gummik megvétetnek.

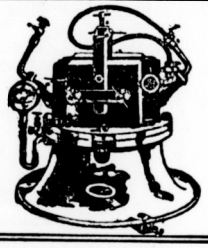

Automobilok és motoros kerékpárok

használtak is. Továbbá **motoros cséplők, gőzgépek** és **malomberendezések** nagyon olcsón.

FISCHER ERNŐ

BUDAPEST, VII. kerület, Ovoda-utca 41. szám.

Speciálista Automobil-fényezésekben,

HÉJJA BÉLA épület-, portá s mű-butor-asztalosmester

Budapest, Klauzál-utca 14. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkát jutányos árakon, teljes garancia mellett. **Szabadalmazott ágyvasalás.** Teljes lakberendezések. **Modern üzletberendezéseket jótállás mellett készit.**

DUNLOP LESZERELHETŐ ABRONCS

10 m.-perc
alatt fel- és leszerelve.

Nagy időnyereség
IDŐ = PÉNZ
tehát nagy
pénzmegtakarítás.

Magyarországi vezérképviselet:

Sürgönycim: DUNLOP.

VAS GÉZA és Fia

Távbeszélő: 65—43.

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 6. szám.

Lovag Tichtl Károly
genealogus, heraldikus
mindenféle nemesi ügyekben
felvilágositást ad.
Budapest, VIII., Baross-utca 32. sz.

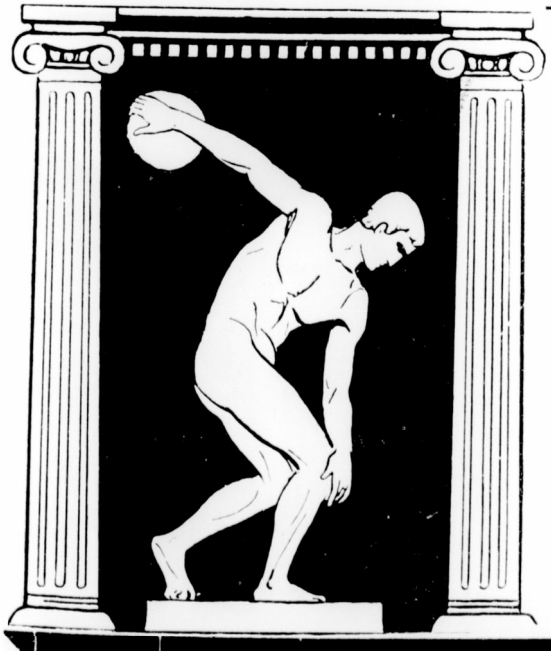

BRÁZAY
SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB.

NÉLKULÖZHETETLEN HÁZISZER.

KAPHATÓ MINDENÜTT.

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTOL.

SOCIÉTÉ ANONYME

WESTINGHOUSE

vezérképviseletét átvettük.

20/30 — 35/40 lóerős cardan- és lánc-hajtásu kocsik a napokban érkeznek. Kérjük az érdeklődők szives látogatását.

Bárdi József r. t.

Főüzlet: VI., Mozsár-utca 9.

Városi üzlet és pneumatik javitó műhely:

VI., Liszt Ferenc-tér 15.

Telefon 116—34.

LÉGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST.

VI. ÉVFOLYAM. 41. SZÁM

Nemzeti Sport és az Automobil

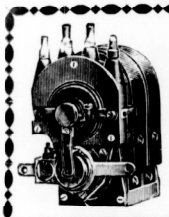

S. Erben & Arnold Friedmann

Sürgönycim: ERBENZÜNDER. WIEN, I., Stubenring 14. Telefon: 20.539

A Monarchia legnagyobb szaküzlete:
AUTOMOBIL- FELSZERELÉSEK és :: KELLÉKEKBEN. ::
„Erbengyujtó“ elektromagneses gyujtók.
Antiderapant „Houben“ ❁ „Englebert“ Pneu
Árjegyzék ingyen!

Tenniszezők különös figyelmébe.

Ajánlom Tennis-raket telelő és megóvó intézetemet, ahol is minden egyes ütőért 1 korona biztositási dij vétetik. Hur szakadásért felelősséget vállalok. Társaságok több ütő beküldésénél megfelelő kedvezményben részesülnek. Minden egyes ütő présbe tétetik és konserválva lesz. Saison kezdetére teljesen felfrissitve, tisztázva szolgáltatik vissza. Esetleges hur szakadásért nem lesz felszámitva. Bővebb prospektussal készséggel szolgálok.

Macher Rezső

Tennis-raket javító mester, sport üzlete

IV., Koronaherceg-utca 3.

(Az udvarban.)

Dvorák és Lawrence az A. C. Sparta (Praga) tagjai.

Tusnádfürdői ❁ ❁ Sporttelep.

Igazgató-tulajdonos
FILIPP ENDRE
Központi iroda:
VII., Városligeti fasor 7.
Megnyilik 1908. junius 15-én.
Vasutállomás, posta, távirda, telefon.

Vivás, uszás, evezés, svédtorna, athletika, lawn-tennisz, céllövészet, galamblövészet, vadászat, halászat.
Téli sportok:
ski, bobsleigh, toboggán, skeleton stb.
Étterem, kávéház, szállodák minden kényelem.
Légfürdők, napfürdők.
Országos és nemzetközi versenyek.
Hölgyszalon, játéktermek

Paar János

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3.
MŰTEREM
TARJÁN-PAAR V., Városház-utca 3. sz. (Mezzanin).

34 TELEFON 75—70.

VERSENY-DIJAK
az összes sportágaknak megfelelően érmek, plaketek és jelvények hazai gyártása.

Szám garage

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.
VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

Legrégibb magyarországi automobil javító műhely. Precizios munka, szolid árak. Modern garage. Automobil-anyag, pneumatik-, olaj-, benzin-raktár.
Jókarban lévő használt automobilok jutányos árban.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken 44 fillér).

Valódi Perez-féle veronai

Vivó-eszközök

Barbasetti, Perez, Radaelli, Parise mintáju vivókardok és vitörök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék. Vivókeztyük-, arc- és fejvédők. Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllövő pisztolyok és puskák.

Athletikai sportczikkek.

Diszkosz, gerely, suly.

A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és hitelesitett sportczikkek egyedüli raktára. Téli sportcikkek. Ski, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR ❀ ALAPITTATOTT 1861-BEN

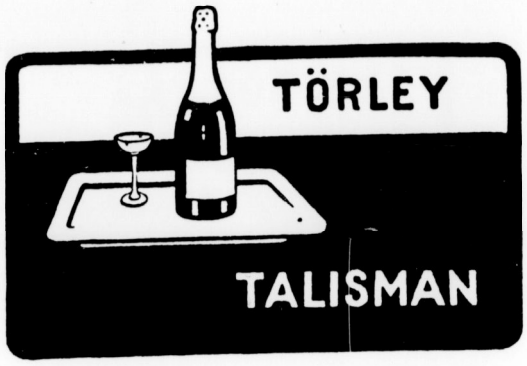

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönlegességek árjegyzéke kivánatra ingyen és bérmentve.

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

TELEFON: 80—44.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől 1/4 óránylra. Direkt villamos összeköttetés az összes sporttelepekhez.

A sportot üző közönség előtt a

THERMOS

palack nélkülözhetetlen. Télen a meleget melegen, nyáron a hideget hidegen tartja tüz és jég nélkül. Kérjen árlapot a

Geittner és Rausch

cégtől

Budapest, VI., Andrássy-ut 8.

hol a sport összes ágazataiba vágó minden cikkből állandóan nagy raktár van.

THERMOS.

MLAKA JÁNOS

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

BUDAPEST, VI., Csengery-u. 30.

Modern izlésü butorokat, fantasztikus diszitéseket készit. Elvállal javitásokat fürdő- és nyaralótelepeken.

TOPOR ENDRE

ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOSMESTER.

□ BUDAPEST □

VI., EÖTVÖS-UTCA 30. SZ.

Készit mindennemü butort régi és uj stilusban, belső épitészeti munkát, üzletberendezést, portált terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzását és javitását pontosan elkészíti.

HALUSKA PÉTER

ércfényező és mázoló

Budapest, VI., Andrássy-út 77.

(Rózsa-utca sarok.)

Fürdőkádak és vasbutorok fényezése. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületek, kávéházak, szállodák és mindennemü butorok festését és erezését a legegyszerübb kiviteltől a legfinomabb kivitelig.

VI. évfolyam. 1908. október 10. 41. szám

NEMZETI SPORT

és a

MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly müegyetemi vivómester alapitotta. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Előfizetési ár: EGÉSZ ÉVRE 20 korona. FÉL „ 10 „ NEGYED „ 5 „

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetések és pénzküldemények következőleg cimzendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest — Postatakarékpénztár 20438.

Szerkesztőség és kiadóhivatal helyisége: IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5. SZ., II. 2. Hivatalos órák este 4—8-ig.

Főszerkesztő: Dr. POLÓNYI DEZSŐ
Felelős szerkesztő: FRIEDRICH NANDOR

Kézirat és mindenféle levelezés VIII., ESTERHÁZY-UTCA 6. SZÁM. alá cimzendő.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére: Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strasbourg 12.

A tönk szélén.

Az 1848-iki bécsi szabadságmozgalom idejében a forradalmi irányu lapok közül az egyik folyvást napirenden tartotta a *Metternich*-kérdést. Nem volt a lapnak egyetlen száma, ahol a mindenható kormányzó ellen ki ne tört volna. Ha már a vezércikk, anterfilé, napihir témája elfogyott, akkor a lap alján hirdetésszerüen oda nyomta vastag rámában kiabáló betükkel:

Metternich még mindig nem bukott meg.!!

Pedig Metternich herceget nem is a személye miatt gyülölték. Szeretetreméltó uri ember volt, elragadóan szellemes, jószivü, szinte bohémfajta. Mikor a napimunka terhét lerázta magáról, kiment az uteára és ügyes varrólányok, gyári munkásfruskák után szaladgált, mint valami éretlen diák.

Hanem gyülölt volt a személyében az eszme, az ósdi, ujitástól fázó abszolut uralmi eszme, ami az embertömegek mellére ült.

Nekünk is van Metternichünk. Nem személy. Eszme, de annál gyülöltebb. Rosszul mondom: szinte személyszámba megy már, annyira formát öltött az idők folyamán. Ugy hijják, hogy „testnevelő copf“. Vagy: „iskolai vaskalap“.

A mi kötelességünk ébren tartani ellene a harcot. Nem csak az a hivatásunk, hogy a petit-sorok rengetegében vége-szakadatlan eredményeket gombolyitsunk. Az csak a mindennapi kenyér. A nagyobb kérdések: a jövő sorsa felett is kell eszmét váltanunk. Élen tartjuk a kérdést mindaddig, mig összeomlik a régi elméletek agyaglábu szörnyetege.

Ne hogy félreértessünk: nem a torna ellen akarunk küzködni. A mi ideálunk ugyan a szabadtéri sportok egyeteme, a szomoru mult kinövésének tartjuk ugyan a fölnőttek torna-kényszerét, a helytelen nevelés következményének tekintjük a torna abnormis favorizálását, de pirulnánk az értelmetlenségünk fölött, ha a saját seregünket indulnánk kaszabolni, mikor a torna is egy jó eszköz a célhoz; és amikor az ellentábor munkája egyformán sujtja a szabadtéri sportokat csak ugy, mint a tornát.

Tiltakozunk, és a tiltakozásunkhoz csatlakozásra hivjuk tornász bajtársainkat is, a jelenleg uralkodó testnevelő rendszer ellen.

Egyáltalán mi jusson tituláljuk ezt a ma divó, sorvasztó rendszert testnevelő-nek? Sokkal több joggal mondhatnám, hogy harcolunk a test *nem* nevelő rendszer ellen.

Hol van minálunk iskolai testnevelés? Egy kis tornaórát, — hetenkint egy-kétszer, — azt is a tanitás után, olyan kimért adagokban szolgálnak ki az ifjuság részére, mint az evőkanálnyi orvosságot a beteg embernek. A tornatanár lekicsinylett egyéniség a vaskalaposok diszes karában. Aféle hatalommal odaerőszakolt csellengő, aki megrontja az ész nemes összhangját. Az elemi iskolai tanitó már tudósra játsza ki magát a tornatanárral szemben. Undorral fordul el a testedzéstől. Megbuvik a poros, bűzös osztályában, mint a hernyó a gubójában, és a mi szegény gyerekeink, a jövő agyoncsépelt reményei ott sorvadnak száraz agygyal biflázva és soha meg nem tanulva a végnélküli tudnivalókat.

Elmondom megint — Isten tudja, hányadszor! — hogy az egész tanitási rendszerünk kutyának való. Egyoldalu, mert az agy mértéktelen megterhelésén alapul; a test szimmetrikus fejlesztésével nem törődik. Gyermekeink tudásbefogadó képessége egyre fogy, mert halálra gyötrik a töméntelen tananyaggal. Összehalmoznak ebbe az anyagba élő és holt nyelveket, egymást kizáró tudományágakat. Az eredmény:

1. a gyereknek nem marad ideje a testét fejleszteni;
2. alaposan semmit se tud;
3. elfogy az élet-energiája.

A külföld okos emberei torkuk szakadtából kiabálják, a gyermek sokkal többet tanulna *meg* ha fele annyi időt forditanának a padok közötti oktatásra és a többi időt a szabadban töltenék.

Fölváltva szemléleti oktatás és szabadtéri játék odakint, — elméleti tanitás és torna odabent. Akkor aztán a gyermek agya pihenten fogna a tudnivalóhoz, — falná és emésztené is. Igy azon fáradozik, hogy miként csalhassa meg a tanitóját és hogyan játszhassa ki az ellenőrzést.

Valóságosan a sibilla-könyvek históriája ez: a napi határai tanulás felét testedzésre forditjuk s a megmaradt három óra alatt ugyanannyit; — nem igaz — két annyit tanul a gyermek.

Az sem ujság többé, hogy a mi korunk gyermekei terhelt idegzettel születnek. Trombitálja a világ valamennyi

orvosa, — csak a tanügyi bácsik nem hallják. Magam is látom a saját fiamon. A vásárban vettem neki egy durva hangu tülköt. Valóságos félelemmel volt iránta. Bántotta a gyönge idegeit a nyers hang. Bezzeg mikor én akkora voltam, a cirkuszi oroszlán bőgését is kiábrándulva hallgattam: „csak ennyi az egész?“

Azt hittem, hogy csak az enyém ilyen ideges fajta. Valóságos tanulmánytárgyává tettem a véle egyivásu pajtásait: *minden egyes gyerekben felfedeztem a fáradt idegzet munkáját.* A mi gyerekeink finomak, érzékenyek, gyöngék. Ma már csak a szegény osztály gyerekei hangosak, verekedők, pajkosak, szóval épek.

Hát ennek az ifjuságnak ez az agyontanitó rendszer a gyilkosa lesz.

Külföldön belátták már, hogy a városi osztályok gyerekeit máskép kell nevelni, ha azt akarják, hogy támaszai legyenek a maguk korának. Az erdőbe épitenek iskolákat, — tavasztól őszig szól az iskolai év. Az erdei iskolákban fele időt szánnak a padban ülésre, — a másik fele bódorgás a szabadban, sok futkosás, lapdázás és szemléltető oktatás.

Csak a mi tanitási rendszerünk van még kinai falakkal övezve. Meg is látszik a hatás: az öngyilkos diákok revolvere szakadatlanul durrog, — s akik protekcióval, tanári elnézéssel végeznek: szük mellü, ványnyadt testü, fáradt, rövidlátó, penészszinü, munkaképtelen roncsok. A rendszer aggastyánjai. A kávéházak bajnokai.

Már előre reszketek, hogy az iskola az én szegény fiamból is ilyen roncsot farag. És sajnálom a pajtásait. Azokat a piros arcu édes angyalokat, ennek az erős fekete földnek a csemetéit, azt a millió apróságot, aki megindul igy őszön a taposó malomba, ahol sovány, kedvetlen barmot formálnak belőle és amit kiörökölnek velük, az nem élet, nem tudomány, csak polyva.

Azért kell hát civilizálódnunk, azért kell az eszméknek uralkodni anyag és tér felett, hogy a vérünk folytatása: kicsinyeink elsenyvedjenek, hogy kipusztuljon az intelligens ember? Tudom, jő helyükbe a föld porából más, egészségesebb anyag. De a körforgásban azoknak az unokái is fáradt, életerőtlen kihaló nemzedékké válnak. Az volna tehát a civilizáció célja, hogy pusztuló fajt teremtsen?

Ezt a civilizációt nem fogadom el. És nem fogadja el a gyermeke épségeért aggódó sok-sok szülő. *Ezt* a célt a tökélesedés nem is szolgálhatja. Akik tehetetlen emberroncsá nevelik a gyermekeinket, azok félreismerik a civilizációt. Azok nem arra valók, hogy Magyarország fiatalságának tanitását vezessék. Azok nem előre viszik az emberi fajt, hanem a megsemmisülésbe. És mi esztelenek vagyunk, ha az őrülteknek kést adunk a kezébe, hogy operálják a betegeket.

Bocsánatot kérek, nem *Apponyi* Albertet aposztrofálom. Sem a mult minisztereit, Berzeviczyt, vagy akárki mást. Sőt a segitőiket sem. Bünös ebben a kérdésben minden törvényhozó, maga a közszellem és az oktatásügy minden egyes munkása. Gyávaságból, kényelemszeretetből állani hagyjuk a halálra itélt régi rendszert. Nem merészelünk egy pár maradi alak kisszerü okoskodásával szembeszállani. Nem döntjük halomra az egész mostani oktatási rendszert, s nem hozunk helyébe jót, modernet, emberanyag-kimélőt. Pedig nem kell attól félni, hogy az uj rend megalkotója segitőtársak nélkül marad. Azok az apró alakok, akik ma a régi eszme mellett hadonásznak, ész nélkül fogadják el az ujat, ha látják, hogy az kenyér kérdéssé vált nekik. Eddig is csak azért voltak bölcsek, mert sokat hallgattak rájuk. Azoknak a tökéletlen tanügyi embrióknak vezetés kell. Energikus, kiméletlen.

A tornatanári kurzust modernné kell tenni. Legyen benne egészségtan; orvosi oktatás arról, hogy minő az emberi szervezet, miként óvható a tulterheléstől. Legyen benne a szabadtéri sportok tüzetes tanitása. A tanárokkal *ezt* a kurzust el kell végeztetni. Mindegyikkel. Át kell faragni a tanrendet: kötelezővé kell szabni minden napra ugyanannyi szabadtéri oktatást, amennyi az iskolában ülésre szánva van. Elő kell irni a testnevelés meggyarapodott munkáját és részeltetni kell benne mindegyik oktatót, hogy ne nézhesse le többé a szellem nevelője a test nevelőjét.

Ha ezt mihamarabb meg nem tesszük, — bizony mondom elvész a jövő nemzedéke. A kis emberek körülöttünk lézengenek kimerülten, sápadtan. Tekintetükből kiolvashatjuk a félelmet az iskola iránt. Megrettenve kérdezik ártatlan szemeikkel, hogy mi bűn okáért vesszük el tőlük a napfényt, a levegőt, az orcájuk hamvát?

Nem tudunk segiteni rajtuk. A régi oktatás avatag szelleme mint valami uj Heródiás körbe jár és öli kisdedeinket. Gyávaságból, ostobaságból, kényelem okáért, de öli, könyörtelenül, rakásra.

Dobák Emil dr.

Vivóink az olympiádon.

— Irta: *Nagy Béla dr.* —

(*Harmadik közlemény.*)

Ha a versenybiróság pártatlan és következetes, ugy jól kiképzett és rutinirozott versenyvivókra nem bir döntő fontossággal, hogy minő felfogás és elvek szerint birálják el a tussokat. Előnyös, ha megszokott modorunkban vivhatunk, de nem szerencsétlenség, ha modorunkat a zsüri felfogásához képest módositanunk is kell.

A londoni versenybiróságban teljes mértékben megtaláltuk a pártatlanságot és a következetességre való törekvést. Az Amateur Fencing Association mindent elkövetett, hogy a versenyrendezés és biráskodás kifogásolható ne legyen. A benne ülő komoly, idős férfiak hihetetlen lelkiismeretességgel tanulták meg a nekik eddig teljesen ideges szellemü szabályokat. Alkalmazni is nagy buzgalommal és kielégitő szakértelemmel alkalmazták. Többet kivánni olyan uraktól, kik a kardban nem teljesen otthonos szaktekintélyek, akik először alkalmazzák az uj szellemü szabályokat, igazságosabb nem lehetett. Jobb zsüri még világversenyen nem müködött. Lesznek esetleg a Londonban volt vivók között olyanok, akik e nézetemet nem osztják, de ez természetes. Vivó nem lehet elfogulatlan birája a versenybirónak. Ha két kétes tusst javamra, kettőt terhemre döntenek el, ugy a javamra eldöntöttekről nem beszélek, azt természetesnek tartom, a két terhemre eldöntöttre azonban könnyen ráfogom, hogy égbekiáltó igazságtalanság.

Sajátszerü ujitás volt az a szabály, mely a zsüri elnökének korlátlan hatalmat biztositott a verseny vezetése és a tussok elbirálása tekintetében. A többi 2—4 biró a szabályok szerint legfeljebb oly szerepet játszhatott, mint a footballnál vagy tennisnél a vonalbiró. Mindjárt a verseny elején kiosztottak egy utasitásfélét a zsüritagoknak, melyben felhivják e szabályra a figyelmüket, azonban kérik az elnököt, hogy diszkrécionális jogait nagy körültekintéssel alkalmazza. Baj ebből a hatalomátruházásból alig lett. Én magam talán az egész verseny alatt legfeljebb kétszer döntöttem a többi zsüritag véleménye ellen. *Roll* ezredes és *Staveley* ezt gyakrabban megtette, azonban a legkisebb ellentmondás vagy megjegyzés sem kelt határozata nyomán.

A versenybiróság elnökeit az A. F. A. rendező-bizottsága választotta. Mint olvasóink tudják, az idegenek közül egyedül engem ért az a rendkivüli megtiszteltetés. Helyesebben nem engem, hanem az egész magyar vivó-sportot, mert hiszen, nagy részben azon a réven jutottam e tisztséghez, hogy a magyar vivószabályok képezték a versenyek alapjait. Részben pedig az is befolyással birt megválasztatásomra, hogy a külföldi vivók mintegy háromnegyedrészét személyesen ismertem és ezek, tulzott és egyáltalán meg nem érdemelt véleményt nyilvánitottak rólam. Később, hogy a nemzetek küzdelmeiben ismételten egyhangulag engem kértek fel az egyes országok az elnöklésre, annak titka abban rejlik, hogy én voltam az egyetlen szakember, aki a párbajtőr hegemóniáért folyó nagy küzdelemben sem egyénileg sem nemzetem révén érdekelve nem voltam.

Meg kell jegyeznem, hogy London nem volt Athén, a hol a versenybirák abban versenyeztek, hogy ki tud jobban

Jelvények, plakettek, érmek, tiszteletdijak
izléses és olcsó kivitelben
FABRI I. és társa Ferenciek-tere 2. sz., Király-bazár.
Budapest székesfőváros szerződtetett
a Magyar Athletikai Szövetség
a Magyar Athletikai Club
és több előkelő egyesület szállitója

kedvezni, magyarán mondva, többet csalni honfitársának. Itt megesett, hogy egyik külföldi zsüritag kétszer tévedett honfitársa javára, helyesebben kétszer más véleményen volt, mint a vele egy oldalon állott angolok: azontul többé nem is kérdezték véleményét, később lassankint még a zsüriből is kifelejtették. Legalább is oly fontos nemzeti szempontból az, hogy a világ minden országából összejött vivók gentlemannak tartsák az illető ország vivósportját vezető versenybirákat, mint maga a világbajnokság. Ezt a versenybirák tulnyomó része érezte is, ezért a legteljesebb bizalommal kisérték egymás müködését.

A versenybiróság felfogása eltért a nálunk szokásostól. A tempóakciókat másként bírálták el, mint nálunk szokás. Olaszországban a támadó az első vágást (szúrást) követő második ütemben is jogosan viheti be támadását. Például fej-oldal-fej cselnél, ha a fejcselre elővágást kapok, még mutahatok oldalt, kivághatom a fejet és a támadásom érvényes. A magyar felfogás szerint az elővágást közvetlen követő ütemben kell elérnem ellenfelem szemben. Vagyis az előbbi példában, az oldalt jogosan kiüthetném, de a fejjel elkéstem volna. Az angolok tovább mentek és ha a támadás nem az elővágás ütemében ült, már elkésettnek számították. E felfogás óriási előnyt adott az elő-, esetleg közbevágásoknak. Helytelenül számitották a pengetámadásokat is, mert, ha a megtámadott a pengetámadásra visszavágott, azt mondották, hogy parád-riposzt és ugy is számitották. Végül a kitérő-szurásokat bírálták el teljesen helytelenül, az ezekre vonatkozó elvek figyelmen kivül hagyásával.

Ez a tussszámitás okozta aztán, hogy támadni egyátalár nem volt érdemes. Ez különben a talaj miatt is nagy nehézségekbe ütközött. Pengetámadást csinálni nem lehetett. A vonalját ék értékét vesztette.

Felmerülhet az a kérdés, hogy miért nem hatottam oda, hogy a mi felfogásunkat fogadják el. Eleinte próbálkoztam vele és az általam elnökölt csoportokban a mi felfogásunkat juttattam érvényre, de az egész zsüri ellen ezt keresztül vinni aligha lehetett volna. De meg nem is volt okvetlen szükséges. Egyetlen vivónk volt és pedig *Szántay*, a kinek a felfogás abszolut kedvezőtlen volt, mert nagyszerü támadásait nem alkalmazhatta. Még most is csodálom, hogy ily módon meghendikeppelve, mégis oly fényes eredményt ért el. *Apátinak* se volt a zsüri előnyös, mert az ő főereje is a támadásban rejlik. *Zulavszkinak* csak eleinte volt nehéz, amig kitünő pengetámadásait mind ellene számitották, a végén azonban már teljesen alkalmazkodott a zsürihez és eredményesebben vivott, mint valaha. A többi vivók *Tóth, Gerde, Werkner, Földes,* akik főként terz-kvarttal dolgoznak, sokat és jól vágnak elő, nem rohannak tulsokat, igen jól kitudtak jönni e tusszámitás mellett is. *Fuchs* dr.-nak pedig, aki sohasem támad pengére, sohase rohan és főként elővág, mintha a testére szabták volna a szabályt.

Tőrversenyt nem rendeztek, csak tőrakadémiát. Azt hozták fel okul, hogy a tőrversenyt elbirálni annyira nehéz, hogy arra nem vállalkozhattak. A párbajtőr egész más, annak sulya és számitásmódja kizárja a nehéz elbirálásu akciókat, tühegye nagy segitségére van a zsürinek. Bár igazat kellett az angoloknak adnom abban, hogy a tőr elbirálása ily világversenyeken rendkivül nehéz és sok vitára alkalmat adó, mégis az igazi müvészet szempontjából végtelenül sajnáltam, hogy e nagyszerünek igérkezett verseny elmaradt. A tőr display nem pótolhatta a versenyt, bár ezen is fényemérközéseket láttunk, különösen a franciák, belgák és olaszok részéről, nagyszerüen sikerült a magyar mérközés is *Zulavszky* és *Tóth* között, bár a két vivó ellentétes vivórendszere és modora miatt kevésbbé biztam abban. Pedig egyike lett a legnagyobb sikert aratott számoknak.

Az epèverseny szinvonala a legmagasabb volt minden eddig rendezett verseny között. A mi vivóink szeretik azt hinni, hogy az epèvivás valami könnyü dolog, csak „piszkálni" kell. Nagy tévedés ez. Ha az epé változatosságra és az akciók szépségére messze a tőr mögött áll is, az igazi belső szépséget a realitás adja meg neki. Ez a valódi art toucher, sans être touché. Elképzelhetetlen türelem és hidegvér kell ahhoz, hogy valaki jó párbajtőr vivó legyen. Tizenöt percig elleselkedni egy alkalmas pillanatra, amig egyet szurhatunk és ez alatt folyton teljes lélekkel figyelni arra, hogy ellenfelünknek rést, tempót ne adjunk, emberfeletti feladat. De aztán meg is edzi az idegeket. A magyarok közül csak *Zulavszki* és *Tóth* próbálkoztak vele. Számbavehető siker nélkül. Egy-két évi gyakorlás kellene, hogy némi sikerrel felvehessük a versenyt. A többi benevezett vivót és csapatunkat nem engedtük indulni. Nem jó a világot hozzászoktatni ahhoz a gondolathoz, hogy a magyar vivókat meg is lehet verni.

Párbajtőrrel nagyon kevés rendszerkülönbség látszott a vivók között. Olasz rendszerü epével csupán az olaszok vivnak, a többi nemzetek a francia epét használják. Ez utóbbi tekintve, hogy fogását az alkalomhoz képest váltogatni lehet, nézetem szerint jobb. Egyébként az olaszok vivómodora komplikáltabb, akciók nehezebbek, bár nem egyszersmint eredményesebbek. Teljesen kinyujtott kar jellemezte a versenyt, legfeljebb a hollandok között találkoztak a leeresztett tőrnek hivei. Apró kézszurások, csak ritkán egy-egy riposzt, még ritkábban a kötés és lerohanás adták meg a vivás jellegét. Oly nagyszerü arret, mint aminővel például *Alibert Ceccherinit* felspékelte, talán egyedül álló volt a versenyen. Legjobban a franciák vivtak, a legnagyobb rutinjuk és türelmük nekik volt. A belgák ezuttal nem a legfényesebben dolgoztak. Feltünő jók voltak az angolok, kiknek a vérmérsékletükhöz ez a fegyver annyira illik. Kitettek magukért a hollandok is. A verseny egészen a franciák diadalával végződött. Az egyéni is, a csapat is. Leirhatatlan boldogság támadt a győzelem nyomán a francia vivók között.

A kardvivásban két alapiskolát láthattunk. Az egyik volt az *olasz*. E szerint vivtak az olaszok, magyarok, csehek, németek és az osztrákok. A másik a *francia*. Ennek hivei a franciák, belgák, hollandok, angolok, svédek, norvégek, dánok és délafrikaiak voltak. Megjegyzem, hogy a francia iskola sem idegen az olasz formáktól, hiszen számos olasz mester működése hagyott azon nyomot. A különbség oka inkább a vérmérséklet és a combat-számitásban keresendő.

Tiszta olasz iskolát egyedül az olaszok képviselték. Ez az ortodox olasz iskola elég messze áll a realitástól és tulságosan a szabályokra épült fel. Pengejáték a vonalban, ez a legfőbb jellemzője. A pengét nyujtva ellenfelemnek szegzem, ő beszaladás veszélye nélkül csak ugy támadhat, ha pengetámadással indul. Ez elől kitérek, neki a kitérést védeni kell, mire megindul az akcióknak szebbnél-szebb változatossága. Az olasz vivó igen kihasználja a lábát, messziről erélyesen támad, sokat cselez és kötelezőnek tartja e sok csel védését. Riposztja is sok csel, u. n. kereső riposzt. A többi olasz iskolát vivó nemzet vivása egyszerübb, reálisabb. Elsősorban jóval kevesebb a csel, kisebb a lábak igénybevétele is. A pengejáték nem megy tulságba, egy-egy kemény akció gyorsan végez vet a menetnek. A magyarok vivásáról már sokat irtam és még fogok is irni. A csehek a prim-szekondból dolgozó *Scheibalt* kivéve, erősen kvart-tercelnek. Akcióik egyszerüek, Goppold nyomán szeretnek védeni és visszavágni. A németek teljesen otthonosak az olasz iskolaban, mindent csinálnak, de mindent csak közepesen. Ezuttal nem volt közöttük olyan kimagasló egyéniség, mint Athénben *Casimir*.

A francia iskolának legjellemzőbb sajátsága a vágás. A francia tipusu vivók, amig lehet nem kezdenek akciót, hanem megvárják mig ellenfelük hibát csinál. Rendszerint terében állanak fel, lassan lépnek közelebb és ha sikerül ellenfelüket meglepni egy egyszerü tempovágás minden, amit megkisérelnek. Ha az ellenfél mozdul, azonnal közbevágnak és pedig igen jó tempóban. Ez a főerejük. Védeni nem szeretnek, inkább nagy vivótávolságban hátrálnak. Egy-egy jó riposztot ritkán látni tőlük. Szúrásaik azonban, ha formátlanok is, de veszedelmesek. Szemre nem szép ez a vivás, azt hiszi az ember, hogy ily modorban tusserőt nem is lehet kifejteni. Ha azonban szemben állunk velük, akkor érezzük, hogy a távolság tartás és a tempó mily félelmetes eszközök. *Mészáros* Ervin jelenlegi vivómodora rendkivül hasonlit a francia vivókéra.

Az elmondottakból kiviláglik, hogy a francia vivóknak legjobban a combat-számitás konveniál, amely megköveteli az egyszerü akciókat és távolságtartást, de azért az igazi vivónagyságok megállják a conventionel birálatot is. E vivómodorban a hollandok a legerősebbek, itt a legjobb az átlagos szinvonal. Franciaországban de la *Falaise* és *Perrodon* emelkednek ki. A belgák, angolok és a többiek még csak kezdők a kardban.

(Folytatása köv.)

Háziversenyek.

A PANNONIA EVEZŐS-CLUB háziversenye érdekességét növelte az, hogy Korvin főhadnagy motorosa kisérte a versenyzőket. Maga a verseny csak arra volt jó, hogy a közönségnek egy nagyobb szabásu regattát mutasson be, amely közönség a pesti nagy regatták row-overjein szokott unatkozni. Sportjelentősége e házi versenynek se volt, pedig szerettük volna, hogy ezen első sportklub sportszerüt mutasson és a pesti sablonokkal szakitson. A verseny eredménye a következő volt:

Junior skiff. 1. Vida József 4 hoszszal. Irdult 3 hajó.

Junior négyes. Első csapat: Szabó, Kirchknopf E., Medek, Szebeny M. (vezérevezős), Párnitzky (kormányos). 1/3 hoszszal nyerve. Indult 5 hajó.

Szenior négyes. Első csapat: Vida, Zádor dr., Novák, Szebeny Gy. (vezérevezős), Koch (kormányos). 2 hoszszal nyerve. Indult 5 hajó.

Nyolcas. Első csapat: Willner, Kuzma dr., Szebeny A., Páris E., Hilbert, Ábrai, Bányai, Schärtlin (vezérevezős), Kulmann (kormányos). 1¼ hoszszal nyerve. Indult 5 hajó.

Ugyanaznap fejezték be a Pannonia házi lawn-tennisz hendikep-versenyét, melynek győztese Jamnitzky Kálmán, második helyezettje pedig Raics Lajos lett.

SIRÁLY evezős egylet okt. 4-én délelőtt 11 órakor rendezte meg a Herczka Rezső-távversenyt, mely az Ujpesti hidtól a Sirály klubházáig vezető távon. Ezen érdekfeszitő versenyt, melyben 4 csapat vett részt, gőzhajón kisértek. A verseny eredménye a következő volt:

1. Fuchs Jenő dr., Mangold József, Oppler Pál, Freund Pál (stroke), Kann Sándor dr. (korm.) 18 p. 40 mp.

2. Fodor Iván dr., Borbély Elemér, Picker Gerő, Jacobi Olivér dr. (stroke), Gellért Lajos (korm.).

3. Ágoston Pál dr., Bleyer István, Kunstädter Andor, Kanitz Emil dr. (stroke), Lukács Bernát dr., (korm.).

4. Gerő Ottó, Strompf Árpád, Freund Henrik, Nógrádi Zsolt (Willoner Zoltán) stroke, Iványi Emil (korm.). Nagy fölénnyel nyerve.

A „NEMZETI HAJÓS-EGYLET" szept. 27-én tartotta ezidei háziversenyeit, mely az előző évi hasonló versenyeinél jóval fényesebben sikerült. E versenyükön, amint a regattáinkon régen nélkülözünk, láttunk oar csapatokat, sőt négyes és három nyolcas versenyét. Ezt jó jelnek vesszük és reméljük, hogy a budapesti regattára is jut anyag bőven belőle. Az egyes versenyek lefolyása a következő:

Doubl. 1. Elischer—Graf. 2. Schwicker—Killer. Indult 4 csapat.

Nyolcas. 1. Artner, Pozár, Pözel, Schwicker, Killer, Mayer, 2. Schwicker, Halász, Medveczky, Levitzky, (korm.) Elischer. Indult 4 csapat.

Nyolcas. 1. Artner, Pozár, Pözel, Schwickler, Killer, Mayer, ifj. Graf, Rumpellan, (korm.) Bánó. Indult 3 csapat.

A PANNONIA EVEZŐS-CLUBNAK magas vendégei voltak a napokban, kik az angliai szerepléséről hirneves magyar evezős-klubot tekintették meg, Szapáry Pál gróf a klub alapitótagjának kalauzolása mellett. E vendégek voltak Teck herceg és neje, továbbá Lord Goschen, Anglia bécsi nagykövete és titkárja, kiket a klub választmánya fogadott és kalauzolt végig a klub értékes dijakkal megrakott termeiben. A magas angol vendégek szerencsekivánataikat is kifejezték angliai remek nyolcas győzelmükért, majd a klub hajóparkját tekintették meg. Ezalatt oda kérették Conrád főhadnagyot is, ki a Pannonia csónakdájában elhelyezett saját találmányu motor-hajóját mutatta be, melynek képét lapunk jelen számában mutatjuk be.

Külföldi hirek.

Angol bajnoki mérkőzés.

Georg Towns és Ernst Barry közötti verseny előkészületei nagy serényen folynak. Megállapitották a verseny tisztikarát és a Themse felügyelő-bizottság engedélyét megszerezték a hajóforgalom korlátozására. Eszerint a start október 12-én, hétfőn d. u. 2 óra 45 perckor lesz Putney-hidnál. A versenyzőket kisérő hivatalos hajón kivül, melyen csakis a verseny funkcionáriusai foglalhatnak helyet, még három hajó fog a kisérő nézőközönség rendelkezésére állani. E hajók belépti dijai elég magasak, egyikre személyenkint 10 shilling, a másik kettőre személyenkint 1 font.

Mindkét versenyző igen kitünő formában van s igy a verseny teljesen nyilt. Towns október 1-én evezte meg a teljes 4¼ angol mfdes pályát (6838 m.) igen jó idő alatt, 22:25 alatt. A táv végén levőknek, valamint Tom Sullivan trénerének, ki doubloban Follett társaságában coacholta, az a nézetük, hogy jobb időt is tud még elérni. Ezentul rövidebb távokat evez Sullivan és Follett vezetése mellett és naponta kétszer száll vizre. E. Barry október 2-án akarta időre evezni a távot, evezés közben azonban észrevette, hogy Towns trénere, Sullivan is méri idejét, a pálya ¾ részén stoppolt. E tréningjéről irva, az angol lapok e tényét komikusnak tartják. Barry egyébként jó kondicióban van, egyes strokejai között sebesen halad hajója, dacára hogy most nem oly gyors csapásokkal dolgozik. Barrynek szándéka, ha e versenyt megnyeri, a világbajnoki cimért matsholni. A világbajnoki cimet 1875 óta nem viseli a szigetország szülöttje. 1831-től 1875-ig Robert Coombes, Harry Kelley és J. H. Sadler viselték. Sadlert 1876-ban legyőzte Edward Trickett, ki ezzel a világbajnokságot és az érte folyó küzdelmeket átvitte Amerikába, majd onnan Ausztriába került. Anglia professzionista skiffbajnokságáért 1878-ban eveztek, azelőtt külön angol bajnokságot nem rendeztek, mig a világbajnokság is Angliában volt. Ekkor a „New-Castle Chronicle" adományozta a serleget, melyet a bajnoki cimmel John Higgins nyert el. 1882 óta a Sportsman c. lap serlegét kapja a győztes, mely örökös vándordij, ezt először E. Hanlan nyerte meg, kit követtek J. Largan, G. J. Perkins, Georg Bubear, W. G. East, C. R. Harding, W. A. Barry és G. Towns. W. A. Barry Anglia professzionista bajnoka volt csak, a világbajnoki cimért sohasem versenyzett.

A most mérkőző bajnokjelöltek közül Towns 41 éves, E. Barry 26 éves. Barry Sims-hajóban evez, mely 27 láb hosszu. Towns rövidebb skiffet használ, melyet maga épitett Ausztráliában s ugyanaz, melyben Webb elleni legutóbbi matshét megnyerte.

FRANKFURTI TÁVVERSENY. A Frankfurter Regatta-Verein már 18 éve rendezi az idény végén távversenyét, melyet 25 kilométer távolságra irnak ki. E verseny két négyesből egy I. oszt. és egy II. oszt. négyesből áll. Az idén tekintettel arra, hogy a Hamburgban ülésezett német evezős szövetség kimondotta, hogy a távversenyen győztes versenyzők nem vesztik el juniorságukat a pályaversenyekre, a nevezések igen jól sikerültek, a mennyiben a II. osztályu négyesre 7 csapat nevezett és indult. Ezek jobb időt értek is el, mint az I. osztályu csapatok, amenyiben az első négy ideje jobb mint a senior I. osztályu versenyzők győztesének ideje. A versenyt szept. 27-én délelőtt eveztek, a mely után az offenbachi Undine klubházában rendezett társasebédnél száz evezősnél sokkal többen vettek részt. A részletes mény a következő: I. oszt. négyes: 1. Frankurter uder-Verein 1:35:19.4; 2. Offenbacher Ruder-Verein 1:38:12; 3 induló csapat. II. oszt. négyes: 1. Frankfurter „Germania" 1:31:14.8; 2. eredmény a következő: I. o. négyes: 1. Frankfurter Ruder-Verein cher Ruder-Verein 1:32:57; 4. Frankfurter Ruder-Club II. számu csapata 1:35:14; 5. Offenbacher Ruder-Gesellschaft „Undine" 1:35:21; 7 induló csapat. A 25 kilométeres pálya folyás irányában Krotzenburg és Offenbach közötti Majna szakaszon volt kitüzve.

Marton Alajos és Fia
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 10. sz.

Diszmű- és ezüstáruk nagy raktára.
Az amerikai „Gillette"-borotva főraktára.
10 napi próbára is kapható, ára 12 kétélü késsel bőrtokban 24 korona.

A NECKAR-SERLEGET az idén a győztes Mannheimi egylet irta ki, s e versenyre 4 skuller jelentkezett, de csak kettő állt starthoz. A 2000 méteres távon rendkivül hullámos vizben D. Neckenauer (Mannheim, Amititie) győzött O. Fickeisen (Ludwigshafen) ellen.

A „HELLAS" BERLINI EVEZŐS-EGYLET 25 éves jubiláris ünnepi sorozatát szeptember 28-án kezdte meg, amikor is családias jellegü ünnepélyt rendezett. Összesen 11 négyessel távevezést rendezett és a Sportemléket megkoszoruzták. A nagyszabásunak tervezett jubiláris ünnepélyei sorozatát október folyamán fogja megrendezni.

BLACKSTAFFE az olympiai skiff világbajnok jövőre skullversenyekben már nem fog résztvenni. Ezért tisztelői gyüjtést inditottak egy értékes emléktárgy átadására. E gyüjtés eddigi eredménye 230 font. A bizottság legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a gyüjtést még folytatni fogja és az emléktárgyat, egy aranyból készült skiffet fognak emléktárgyul készittetni.

tünk. Hornung is, Munk is indultak, noha mindketten az idei bécsi császárjubileumi versenyen nyertek aranyérmet. A Szövetség figyelmét felhivjuk e körülményre, melyet legerélyesebben helytelenitünk és mely sürgős és határozott reparációt igényel, mert ugy látszik, az erős centrális vezetés hiánya gombamódra burjánoztatja fel az olyan jellegü *tréfák* tömegét, hogy az uszók derüre-borura startolnak küföldön olyan versenyekben, melyekből félremagyarázhatatlanul ki vannak zárva. Tessék élni a nemzetközi uszóértekezlet azon döntésével, melyhez hiszen a mi Szövetségünk két vezetőembere is hozzájárult, hogy tudniillik, külföldi starthoz szükséges a megfelelő Szövetség szankciója. Ezen a réven hamarosan orvosolható a baj.

*

Anglia uszó bajnokai és rekorderei 1908-ban.

Frog.

Táv	Bajnok	Bajnoki eredm.	Rekorder	Rekord	Régi rekorder	Régi rekord	Tavalyi bajnok	Tavalyi bajnoki eredm.	Bajnokság helye és dátuma	Rekord helye és dátuma	Az idei bajnokság második helyezettje	Az idei bajnokság harmadik helyezettje	Magyar országos rekord és rekorder
50 y.	nem bajnoki táv	—	C. M. Daniels	25·4 mp.	nem volt javitás	—	—	—	—	Liverpool 1906. VI/25.	—	—	**Dunáth** 25 mp.**
100 y.	H. Meyboom	1 p. 00·6 mp.	C. M. Daniels	55·4 mp.	nem volt javitás	—	Daniels	55·4 mp.	London IX/24.	Manchester 1907. IX/7.	G. Dockrell	P. Radmilovic	Halmay 57 mp.**
100 y. hátúszók	J. Fletcher*	1 p. 18 mp.	J. Fletcher	1 p. 17 mp.	nem volt javitás	—	J. Fletcher	1 p. 18 mp.	London IX/3.	Manchester 1907. IX/27.	J. Steer	D. Curven	—
150 y.	nem bajnoki táv	—	C. M. Daniels	*†) 1 p. 32·4 mp.	Daniels	1 p. 33 mp.	—	—	—	Manchester 1908. VII/8.	—	—	Halmay 1 p. 36 mp.***
150 y. hát	F. A. Unwin*	1 p. 59 mp.	F. A. Unwin	*†) 1 p. 59 mp	Unwin	1 mp. 59·2 mp.	Unwin	1 p. 59·2 mp.	Nottingham IX/17.	Nottingham 1908. IX/17.	J. R. Taylor	J. H. Watson	Fülöp 1 p. 59·8 mp
200 y. mell	P. Courtman*	2 p. 47·4 mp.	F. Holman	*†) 2 p. 45 mp.	W. Robinson	2 p. 47 mp.	Courtman	2 p. 55·4 mp.	Manchester VII/8.	Exeter 1908. VII/30.	Baronyi	Toldi	**Baronyi** 2 p. 41·8 „**
220 y.	F. Beaurepaire	2 p. 37·8 mp.	F. C. V. Lane	2 p. 28·6 mp.	nem volt javitás	—	Halmay	2 p. 34 mp.	Nottingham VII/27.	Weston 1902. VIII/18	Radmilovic	Dockrell	**Halmay** 2 p. 26·4 „**
300 y.	nem bajnoki táv	—	R. Cavill	3 p. 34·6 mp.	nem volt javitás	—	—	—	—	Liverpool 1902. IX/25.	—	—	—
440 y.	sósvizi F. Beaurepaire	4 p. 59·4 mp.	H. Taylor	*†) 5 p. 27·6 mp.	D. Billington	5 p. 32·2 mp.	H. Taylor	4 p. 43 mp.	Weston-s Mare VIII/10.	London 1908. IX/21.	T. Battersby	Radmilovic és Springfield	Halmay 5 p. 31·6 mp.
500 y.	H. Taylor*	6 p. 14 mp.	B. B. Kieran	6 p. 07·2 mp.	nem volt javitás	—	H. Taylor	6 p. 22 mp.	Manchester VII/29.	Leeds 1905. VIII/28	T. Battersby	F. Beaurepaire	—
880 y.	F. Beaurepaire	12 p. 44 mp.	H. Taylor	11 p. 25·4 mp.	nem volt javitás	—	H. Taylor	12 p. 16·2 m.	Bradford VII/11.	Runcorn 1906. VII/21.	H. Taylor	T. Battersby	Sheff 11 p. 44 mp.***
1000 y.	nem bajnoki táv	—	D. Billington	13 p. 34·8 mp.	nem volt javitás	—	—	—	—	Liverpool 1905. VII/22.	—	—	—
1609 m.	F. Beaurepaire	25 p. 15·4 mp.	T. Battersby	*†) 24 p. 33 mp.	D. Billington	24 p. 42·6 mp.	H. Taylor	25 p. 04·6 mp.	Leicester VIII/4.	London 1908. VII/27.	T. Battersby	H. Taylor	**Hajós** 24 p 27·2 mp. **
9000 m.	folyamban W. Springfield	70 p. 57 mp.	—	—	—	—	P. Radmilovic	69 p. 15·2 mp.	London VII/4.	nincs rekord	Radmilovic	H. Judd	—
Plunging	W. Allason	23 m. 58 cm.	W. Taylor	25 m. 18 cm.	nem volt javitás	—	H. W. Allason	23 m. 14 cm.	Newcastle IX/28.	London 1906. IX/5.	H. W. Allason	H. Davison	Römer 20 m. 08 cm.

*) 1907. évi védő.
**) A MUSz. előtt van elfogadás céljából.
***) Csak hiteles eredmény.
*†) Az ASA. előtt van elfogadás céljából.

Szilánkok.

Mult héten nyomatékosan kiemeltük, hogy Munk és Hornung, a MTK. versenyzői nem birnak indulási joggal a Magdeburgban eldőlő 100 és 300 m.-es ugynevezett II. Seniorschwimmen-ben, sőt még külön is közbenjártunk a jogosulatlan nevezések visszavonására. Hiszen merő komikum, hogy Hajós Henriket *tizenegy*, (hat magyar, négy cseh és egy osztrák) bajnokság és egy egész sereg, többek közt *Magdeburgban* nyert aranyérem birtokosát benevezik egy oly versenyszámba, melyben a Deutscher Schwimm-Verband egy döntvénye, de a propozició világos és határozott kitétele szerint: *„Inhaber goldener Ehrenzeichen ausgeschlossen."* Bizton reméltük, hogy figyelmeztetésünk hatni fog. Tévedtünk. Hornung is, Munk is indultak, noha mindketten az idei bécsi császárjubileumi versenyen nyertek aranyérmet. A Szövetség figyelmét felhivjuk e körülményre, melyet legerélyesebben helytelenitünk és mely sürgős és határozott reparációt igényel, mert ugy látszik, az erős centrális vezetés hiánya gombamódra burjánoztatja fel az olyan jellegü *tréfák* tömegét, hogy az uszók derüre-borura startolnak küföldön olyan versenyekben, melyekből félremagyarázhatatlanul ki vannak zárva. Tessék élni a nemzetközi uszóértekezlet azon döntésével, melyhez hiszen a mi Szövetségünk két vezetőembere is hozzájárult, hogy tudniillik, külföldi starthoz szükséges a megfelelő Szövetség szankciója. Ezen a réven hamarosan orvosolható a baj.

Megdöbbentő hir szárnyalta végig a napokban az uszósport fórumát: Virava János dr., Brüll Alfréd elnökök és Vida Henrik ügyvezető alelnök lemondottak s ezzel elnökválság csapása is sujtja a Magyar Uszó-Szövetséget, melynek fejei, mintha immár kétségbeesnének a sivár jelen folytán a jövő felett. Vida lemondásának oka személyes és nem igen lehet ilyenformán kilátás, hogy ne érezze magát inkompatibilisnek. Virava és Brüll lemondása azonban teljesen érthetetlen és bizunk abban, hogy nem is végleges. Hiszen főleg Virava uszósportunknak ugyszólván egyik doyen munkása, akinek erős, céltudatos kezét, tiszta, világos és higgadt judiciumát áldásosan érezte a MASz. uszószakosztálya és nem tudja nélkülözni a MUSz. sem. Átlátjuk jól, hogy a duló személyes élü huza-vona kinosan érinti az ő fenköltt és tiszta sportszeretettől áthatott lelküket, de az *egész uszosport* érdekében és nevében kérjük őket, hogy tegyenek le végzetessé válható eltökélésükről, ne álljanak félre a sorból és ne vessék oda a gyeplőket ebben a sulyos, válságos helyzetben, ne vonják le a legvégső konzekvenciát. Ha valakiben, ugy bennük bizakodunk; ne hagyják cserbe ezt a porbahanyatló, a vigyorgó kárörömtől sárral befecskendezett nemes lobogót. A MUSz. ügye, mintha szakadék felé rohanna menthetetlenül: *talpig férfi* kell oda, hogy belemarkoljon Ixion kerekének csattogó küllőibe és megállitsa, megforditsa a romlást. E feladat *reájuk* háramlik.

*

Az angol hátuszó-rekordról tavaly élénk, sajtóban is megnyilvánuló polémia folyt le uszókörökben: Unwin ugyanis a bajnokságot 1 p. 59.2 mp. alatt nyerte és rövid idővel később Sheffieldben egy bemutató uszás alkalmával 1 p. 57.2 mp.-et uszott 150 yardon; mikor aztán Fülöp 1 p. 59.8 mp.-el állított fel országos rekordot, akkor némi bizonytalanság volt észrevehető, mert egyesek $^3/_5$, mások ismét 2 p. $^3/_5$ mp. különbséget mondottak a kettő közt. Most tani számunkban közölt hiteles rekordlista tanusága szerint azonban az Amateur Swimming Association valamely óknál fogva nem fogadta el az 1 p. 57.2 mp.-et hanem a másik eredményt, melyet a mult hónapban szoritott le Unwin $^1/_5$ mp.-el, ugy, hogy kiváló országos rekordunk még mindig csak $^4/_5$ mp.-el rosszabb csupán amannál. Amit most itt teljes bizonyossággal megállapitunk.

V. New-Yorki levél.

Irta: Tóbiás Zoltán, amerikai munkatársunk.

New-York, 1908 szeptember 28-án.

Már az idejét se tudom, hogy mikor irtam utóljára. Bocsánatot kell kérnem olvasóimtól, hogy igy elhanyagoltam őket. Utóljára, ha jól emlékszem, az amerikai próbaversenyeket irtam meg röviden; időközben lezajlott a hatalmas olympiád, melyet innen aggódva, lelkendezve kisértem figyelemmel; a csalódás, mely bennünket, uszókat ért, keservesen érintett engem, ide kiszakadt sportsmant is. Alighogy hazaérkeztek az amerikai atléták, sulyos betegség döntött ágynak, a „Presbyterian" kórházba voltam kénytelen menni, ahol hat hétig tartottak vissza; azonfelül sok mindennapi, ügyes-bajos dolog is rendkivül leköt, ugy hogy nagyon is indokolttá tudom hallgatásomat tenni, nem uszhattam, de uszással egyáltalán nem is foglalkozhattam.

Hamarosan igyekszem rövid néhány szóval kepótolni, amit fontosabb események regisztrálásával elmulasztottam. *Aug. 15-én* rendezte a NYAC. Travers Islandon a 440 yardos nyilt távu Metropolitan-bajnokságot, melyet J. H. Reilly (YMCA.) nyert meg 6 p. 20 mp. alatt karcsapással C. Schmidt és 10 yarddal L. B. Goodwin (mindketto NYAC.) utóbbi olympiai kiküldött ellen. *Aug. 22-én* voltak Philadelphiában a Middle Atlantic bajnokságok; főbb eredmények:

100 y. a Sackett-serlegért: 1. J. H. Reilly (N. Y. Thousend Harris Hall), 2. G. South (NYAC.) Idő 1 p. 05.8 mp. 100 y. M. A. bajnokság: 1. T. G. Whitaker, (Philadelphia SC.) Idő: 1 p. 14.4 mp. 880 y. M. A. bajnokság: 1. Dr. Robert Ferguson (Philadelphia SC.) Idő: 15 p. 39.2 mp. 1 ang. mértf. M. A. bajnokság: 1. Dr. Robert Ferguson, (Philadelphia SC.) Idő: 33 p. 18.4 mp. 220 yardos handicap. 1. E. White (Bath Beach Svimming Club) 23 yard előny, 2. W. Coaling. (Baltimore SC.) 22. y. előny. Idő 3. p. 16.8 másodperc.

Ugyancsak aug. 22-én dőlt el New-Yorkban a 3 angol mértföldes uszás hölgyek részére. A start előtt miss Elaine Golding uj rekordot akart felállitani 100 yardra, de elért 1 p. 15 mp.-es idejét nem lehetett világrekordnak hitelesiteni, mivel azt folyón lefelé uszta meg. A távuszás a Hudson folyón Irwington és Piermont között volt, s győztese miss Elaine Golding (Bath Beach Sw. Cl.) 1 óra 26 p. alatt, 2-ik Clara Hurst (Stapleton SC.) 1 óra 27 p. 2 mp. 3-ik Ettel Duer (Brooklyn Sw. Cl.) Elsie Thiel, a negyedik résztvevo 1 ang. mértföld beuszása után göresöt kapott s a versenyt feladta. Következő nap, aug. 23-án rendezték New-Rochelletől Coney Islandig az 5 ang. mértföldes metropolitan championshipet. Tizenhárom startoló közül csak 4 érte el a célt, a többiek a versenyt feladták. A versenyt erősen áramlo vizben L. B. Goodwin (NYAC.) nyerte meg 2 óra 10 p. és 25 mp.-es idejével. Ideje elég gyenge, mert az áramlás a mi Dunánk folyásánál erősebb volt. 2-ik E. E. Wenck yr. (NYAC.) 9 perccel elmaradva a győztestől. 3-ik holtversenyben Fred H. James, (Bath Beach Sw. Cl.) és Norbert Manley (NYAC.) Aug. 30-án nálunk az „old country"-ben teljesen ismeretlen versenyt, u. n. marathoni uszást rendezett az Amateur Athletic Union 13 angol mfd.-es (20.917 m. tehát majdnem 21 km. távon; harmincan indultak, de az őrült hosszu távot csak négyen uszták végig; ugyancsak L. B. Goodwin nyerte 4 óra 30 p. alatt, rossz nyelvek szerint azonban csónakból huzták, L. Manley ugyancsak a NYAC. tagja 5 ó. 15 p. alatt lett második és orvosi segitségre szorult a rosszullét miatt, mig Goodwin egészen friss volt. A. Anderly (American Life Saving Society) 3 perccel később lett harmadik, F. H. James (Bath Beach) 5 ó. 35. p. alatt lett negyedik. A többi, mint emlitettem feladta. Szept. 5. Travers Islandon tartották a 880 yardos metropolitan bajnokságot. Győztes 110 yardos pályán L. B. Goodwin (NYAC.) 13 p. 23 mp. alatt, 2-ik J. H. Reilly, 3-ik Ch. Schmidt NYAC. 6 induló. Szept. 7. Az American Life Saving Society rendezte az 1 mértföldes metropolitan bajnokságot. Győztes 220 yardos pályán L. B. Goodwin NYAC. 28 p. 37 mp., 2-ik Wenck yr. NYAC., 3-ik Manley NYAC. 20 induló.

Gyönyörü olympiai győzelme folytán persze Daniels most általános és megérdemelt ünneplésben részesül; az uszósporttól — mint mindenütt hangoztatta — visszavonul és megházasodik. Ezen indokolással maradt távol a 100 yardos angol bajnokságtól is. Annál nagyobb meglepetést keltett tehát, hogy szept 19-én mégis starthoz állt. Hogy szándékát állandóan vagy csak alkalomszerüleg változtatta-e meg, azt még nem tudom. Travers Islandon a NYAC. rendezésében 110 yardos pályán, sósvizben a 440 yardos National AAU. bajnokságot Ch. M. Daniels 5 p. 54 mp. uj amerikai nyilttávi rekordidő alatt nyerte meg. (Régi rekord 6 p. 6 mp. Daniels). 2-ik Reilly, 3-ik Schmidt NYAC. Goodwin nem indult.

Belföldi hirek.

Versenynaptár

Okt. 11. MUE. Rudasfürdő (Plungingbajnoks.).
Okt. 11. Poseidon Berlin.
Okt. 18. Hamburg.
Okt. 25. Germania, Berlin.
Okt. 8. v. 15. WAC. Bécs.
Okt. 15. BAK. (Rudasfürdő).
Okt. 22. Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport (Rudasfürdő, középiskolai bajnoks.).
Okt. 29. WSC. Austria, Bécs.
Dec. 6—8. I. WASC. Bécs.

A RINGER-USZODÁRÓL ujabban annyi ellentétes hir került forgalomba, hogy a kérdés tisztázása érdekében lapunk tudósitója felkereste az uszoda tulajdonosát. Igy legilletékesebb helyről nyert értesüléseink alapján irhatjuk, hogy a téli szezonban semmi körülmények közt nem nyilik meg a Hungária uszoda; ez a legjobb esetben csak tavaszszal fog megtörténhetni. Az uszoda hosszára nézve végérvényesen a 40 yardban történt megállapodás.

A MUSZ. INTÉZŐ-BIZOTTSÁGA, mint értesülünk, végre-valahára letárgyalta az általunk annyiszor megsürgetett versenyszabályok első részét és azt a többi elintézett restanciával együtt még október folyamán a tanács elé fogja terjeszteni.

A BAK. TÉLI VERSENYE november 15-én (vasárnap) lesz a Rudasfürdőben, nagyjában ugyanazon sorrenddel, mint azt szeptember 20-ára tervezte, a távok csak annyiban fognak változást szenvedni, amennyiben az uszodahossz megváltozása ezt szükségessé teszi.

A III. KER. GIMNÁZIUM VERSENYE fényes sikerrel folyt le mult szombaton a női Császáruszodában nagyszámu néző és a kis hiján teljes tanári kar, élén dr. *Morvay* Győző gimnáziumi igazgatóval, jelenlétében. A verseny létrejötte évről-évre — immár a harmadik versenyt rendezi fenti intézet — Kmetykó János tornatanár buzgalmának és tág, az atlétikai sportok jelentőségét is felölelő látókörének köszönhető; modern, felvilágosult sportpaedagogus létére tisztában van azzal, hogy a torna mellett még egyéb testgyakorlat, legfőként az uszás is hat edzőleg, erősitőleg az ifjuságra. A rendezés kifogástalan volta rajta kivül még *Zsoldos* Károly tevékeny és szakértő közreműködésének is köszönhető. A versenyen, melyen öt gimnázium (I., II., III., IV., és VIII. ker.), két kereskedelmi iskola (V. és II. ker.) és egy reáliskola (V. ker.) vettek részt, figyelemre és dicséretre méltó volt *Nagy* Géza (II. ker. gimn.) fölényes győzelme 400 yardon a nálánál sokkal idősebb és régebben versenyző Keller (Domonkos) Pál ellen; igen jó volt az 50 yardos gyorsuszás sportja is, ahol Schwendtner 27 mp.-es ideje érdemel emlitést, izgalmas végküzdelem után nyerte meg az 5×50 yardos stafétaversenyt a II. ker. gimnázium, megint csak Nagy Géza bravuros uszása folytán, a vegyes stafétában könnyen aratott győzelmet ugyanezen intézet, a favorit piaristák nem állván starthoz. Részletek: I. 50. *yardos hendikep.* (I—IV. oszt.). Két előfutam után a döntőben. 1. *Doby* Ivor (III. ker. gimn.) 3 mp.

h. 40.8 mp. 2. Morvay Szilárd (III. ker. gimn.) 5 mp. h. 43.4 mp. 3. Szigeti J. (I. ker. gimn.) 12 mp. h. 16 induló. II. 100 *yardos hendikep.* (V—VII. oszt.) 1. *Eisner* Rezső (III. ker. gimn.) 8 mp. h. 1 p. 26.8 mp. 2. Wendelin István (V. ker. gimn.) 12 mp. h. 1 p. 30.2 mp. 3. Horváth Antal (III. ker. gimn.) 9 mp. h. 13 induló. III. *Vendégek versenye* 400 *yard.* 1. *Nagy* Géza (II. ker. gimn.) 5 p. 52.6 mp. Indult még Keller (Domonkos) és Somogyi Ödön. IV. *Melluszás hendikep* 100 *yard.* 1. *Wenk* János (III. ker. gimn.) 7 mp. h. 1 p. 32 mp. 2. Nagy Jenő (II. ker. gimn.) 1 p. 38.8 mp. 3. Kálmán N. (II. ker. gimn.) 8 mp. h. 7 ind. V. *Staféta* 5×50 *yard.* 1. *II. ker. gimnázium* (Herresbacher, Zakariás, Erdődy, Lindner, Nagy G.) 2 p. 51.4 mp. 2. III. ker. gimn. (Szentessy, Eisner, Széchy D., Széchy E., Wenk) 2 p. 51.6 mp. III. I. ker. gimn. Ind. 4 csapat. Nagy Géza 3 m. hátránnyal indulva karcsapással győz. VI. *Hátuszás* 100 *yard.* 1. *Schleichard* Ferenc (III. ker. gimn.) 1 p. 31 mp. Indult három. VII. *Gyorsuszás* 50 *yard.* 1. *Schwendtner* Pál (VIII. ker. gimn.) 27 mp. 2. Tetmajer Géza (IV. ker. gimn.) 27.5 mp. Indult 4. Tetmajer vezetett a fordulóig, mely rosszul sikerült neki, Schwendtner ott élre ment és ½ m.-el győzött. VIII. *Stafétaverseny* 3×50 *yard.* (vegyes). 1. *A II. ker. gimnázium* (Lindner, Nagy I., Nagy G.) 1 p. 46.2 mp. II. a III. ker. gimn. (Wenk, Schleichardt, Eisner R.) 1 p. 56.6 mp. Fölénnyel nyerve; indult négy csapat. IX. *Hendikep* 200 *yard.* 1. *Beleznay László* (IV. ker. gimn.) versenyen kivül 25 mp. h. 3 p. 09 mp. 2. Széchy Endre (II. ker. gimn.) 10 mp. h. 3 p. 14 mp. 3. Szentessy Sándor (III. ker. gimn.) 3 p. 33.4 mp. 6 ind. X. *Intézeti zártverseny* 100 *yard.* 1. *Széchy* Dezső (III. ker. gimn.) 1 p. 19.4 mp. 2. Széchy D. (III. ker. gimn.) 1 p. 22.2 mp. 4 ind. Az intézetközi pontversenyt a rendező gimnázium nyerte 23 ponttal a II. ker. gimn. 8 pontja ellenében.

MAGYAR-OSZTRÁK MATCH érdekes tervét vetették fel a legutóbb Budapesten indult bécsi versenyzők, a match 4×34 m.-en kerülne eldöntésre a Dianabadban és revanche 4×40 m.-en lenne nálunk a Rudasfürdőben a tél folyamán mell-, hát-, oldal- és magyar-uszás stafétában. A szomszédok Scheidl, Kellner, Sheff O. és Honisch összeállításukban erősen bizakodnak, pedig véleményünk szerint a) és b) csapat is megverné őket magyar részről. A) csapat: Baronyi, Kósza, Hornung, Halmay, B) csapat: Toldi, Fülöp, Apor, Donáth. Ajánljuk a dolgot az irányadó körök figyelmébe.

HAJÓS NEM A MTK. TAGJA, mint legilletékesebb helyről informálnak bennünket és a napisajtóban megjelentek ellenére *nem* lépett vissza régi egyletébe és Magdeburgba is tudtán és akaratán kivül nevezte be tagjaként nevezett klub.

A MUE. HOLNAPI VERSENYÉRE leadott szépszámu, 200 felé járó, (többek közt néhány külföldi) nevezés jó sportot igér; a nap legszebb küzdelmét kétségkivül a 60 m.-es gyorsuszás fogja eredményezni, Hornung, Onody, Munk, Zsoldos és Donáth teljesen egyforma esélyekkel állnak starthoz és nagyon valószinü, hogy a célban nevezetteket csak karcsapások fogják elválasztani. A versenyek várható eredményére nézve a következőket irhatjuk: a 60 m.-es juniormelluszás mezőnyében Elek (MUE.) indul legnagyobb chance-al, a sajátos kiirásu 3×60 m.-es stafétát (bajn. kiz., hát, oldal, magyar) alkalmasint a rendező-egylet nyeri, a plungingbajnokságban a védő Holub (MAC.) nem nevezett, bajnok alighanem a rekorder Römer (MUE.) lesz, bár tréning hiánya folytán Zimmermann (Silesia, Boroszló) könnyen megszorithatja; a 60 m.-es hendikep 26 nevezője közül Honti (Balaton) és Hégner I. (MUE.) adják a legtöbb előnyt; a 100 m.-es melluszáshendikepre tiz nevezés adatott le, legjobban hangzó név Lenkeié (Balaton). A hölgyek versenyét Lengyel Juci k. a. nyeri meg 10 ellenfelével szemben, a 400 m.-es nagy hendikepben (11 nevezés) Onody J. a scratch, a 140 m.-es hátuszás előrelátható győztese Pois (ÓTE). A gyermekmelluszás 40 m.-en 9 nevező közt teljesen nyilt, mig a sprintet Róth H. (MTK.) nyeri 11 nevezés közül; a 100 m.-es ifjusági hendikepre 14-en neveztek; a 100 m.-es oldaluszásban Apor (MUE.) biztosan győz 8 ellenfele felett, mert Hornung, aki megszorithatná, bajnok létére, ki van zárva; a 800 m.-es juniorverseny 12 nevezése közül Nagy Gézáé látszik a legtöbb esélyekkel birónak, a 40, 40, *nyolcvan*, 40 (mell, hát, *oldal*, magyar) stafétát a MUE. nyeri alkalmasint, mert a MAFC. Wiesel helyén tartalékkal lesz kénytelen beérni és igy esetleg nem is indul; a boroszlói Silesia alkalmasint csak statisztál. A műugrás bajosan lehet sport- és versenyszerü, megfelelő deszka hiján, Zimmermann, Ugró, Rajágh és Széchy részvétele teszi érdekessé. A buváruszásban és tányérkeresésben a német Zimmermann-nal, ill. Jeltsch-sel szemben Schlivicka és Kankovszky képviselhetik sikerrel a magyar szineket.

A MAGYAR VIZIPÓLÓBAJNOKSÁGOT, minthogy a MUSz-nél más egylet nem nevezett, idén ismét swim-overben nyerte a MUE., mely a bajnokságra kiirt és MASz. által felajánlott vándordij védelmét ezzel másodszor sorrendben megszerezte.

Külföldi hirek.

ANGLIA PLUNGINGBAJNOKSÁGÁVAL mult hétfőn eldőlt az utolsó bajnokság is; W. *Allason* (Otter SC.) nyerte meg testvére H. W. Allason (Otter), a védő ellen 23 m. 58 cm.-es remek ugrással, de a második helyezett is 23 m. 50 cm.-t ugrott. Harmadik H. Davison (Birmingham YMCA.) 21 m. 23 cm. Aktuálisnak tartjuk londoni munkatársunknak tollából a teljes bajnoki és rekorderi listát lapunk más helyén közölni; megjegyezzük, hogy a középiskolai stafétabajnokságnál nem lévén állandó távu, azt nem vettük fel; idén A. *Beverley Council School* (Hull) nyerte 2 p. 34.2 mp.-el, 2. Abbott Street, Manchester, 3. Surrey County School, London. A verseny szept. 23. volt Salisburyban, a tavalyi győztes, a liverpool-i Seamen's Orphanage nem állt starthoz. A műugró- és vizipólóbajnokság más természetü lévén, azokat is itt regisztráljuk. Előbbit a tavalyi győztes, H. *Smryk* (Cygnus SC.) nyerte meg 80.1 ponttal, 2. H. Clarke, 3. H. E. Pott; utóbbiban a Hyde Seal SC. győzött Polytechnic SC. ellen, a döntőt 5:1 arányban nyerve; a tavalyi bajnokcsapat, Weston-super-Mare SC. még egy előmérkőzésből kiesett. A sósvizi és távbajnokságban nem érhető el rekord, mert mindkettő áramló vizben dől el, ezért Beaurepaire látszólag érthetetlen 4 p. 59.4 mp.-es ideje; a leggyorsabb eredményt tavaly érte el Taylor 4 p. 43 mp.-el A listán végigtekintve látjuk, hogy Ausztrália öt bajnokságot vitt el, sőt az ausztráliai születésü Smyrk műugróbajnokságát is hatodik gyanánt odaszámithatjuk. Beaurepaire-en kivül eddig még csak egy külföldinek sikerült egy és ugyanazon évben négy angol uszóbajnokságot nyerni; ez B. B. Kieran volt, aki 1905-ben 220, 440, 500 és 880 yardon győzött. A tetszés szerinti uszások közül (szám szerint *hét*) Angliának csak egyesegyedül az 500 yardost sikerült idén megnyerni Taylorrel, aki tavalyi négy bajnokságával szemben kénytelen volt egygyel beérni. A rekordlista elég alaposan megváltozott, főleg hosszabb távokon. Battersby csodajó 1609 m.-es rekordja sajnos, kétes, hogy hitelesittetik-e, mert szabályszerint 500 yardon felül egy hossznak 110 yard hosszunak kell lenni, Battersby pedig rekordját tudvalevőleg a Stadion 100 m.-es medencéjében érte el, ami 54 cm.-nyi különbséget tesz ki, de a fordulók számát, melynek redukálása tulajdonképeni célja a szabálynak, ez nem érintette és igy sajnálatos lenne az ASA. részéről, ha betükbe kapaszkodva, elzárkóznék a rekord elfogadása elő. Összehasonlitás kedvéért a magyar rekordok táblázatát is mellékeljük, a vastagabb betükkel jelzettek rekordja jobbak az angol rekordnál.

AUSZTRIA ŐSZI TERMINUSAI kissé eltolódtak, ugy hogy a versenyek beosztása igy fog alakulni: november 8. vagy 16. (még bizonytalan) WAC. 500 m.-es bajnokság és Rothschild-dij (védő Sheff O. ill. MTK.), november 29. WSC. Ausztria 200 méteres bajnokság és Dianadij (védő Halmay Z., illetve FTC.), december 6. és 8. I. WASC.

A BERLINER SC. POSEIDON holnap tartandó nemzetközi versenyére nevezett Springfield, Geidzick és Meyboom, tehát Ausztrália, Amerika és Belgium egy-egy kiváló uszója, akik ha betartják nevezéseiket, ritka sportértéket fognak startolásukkal a meetingnek adni.

FRANCIAORSZÁG VIZIPÓLÓ BAJNOKCSAPATA a mult szerán, Lyonban, megtartott döntőmérkőzés eredménye alapján a Cercle des Nageurs de Lyon 4:3 arányban a Club Universitaire de France ellen.

BLLINGTON KÉT REKORDKISÉRLETET tett Liverpoolban szerda és csütörtök este 500 és 440 yardos rekordjainak (6 p. 21 mp. és 5 p. 32.2 mp.) megjavitására; két hét előtti kitünő formájából már vesztett és előbbi távot csak 6 p. 21.2 mp., utóbbit 5 p. 34.8 mp. alatt tudta meg.

A DÉLI GRÓFSÁGOK HARMADIK BAJNOKSÁGÁT 220 yardon nyerte meg kedden. T. B. Tartakover (Otters SC.) két előfutam után 2 p. 47.8 mp. alatt (az első 110 y. 1 p. 15.5 mp.), második H. W. Faircloth (Holloway United SC.) 2 p. 50.4 mp., 3. G. Innocent (London Police SC.) 2 p. 51 mp. Az első előfutamot Tartakover (2 p. 49.8 mp.), a másodikat Faircloth (2 p. 54.6 mp.) nyerte.

A KÖLNI VERSENY, mely mult vasárnap került eldöntésre 20 m.-es pályán a Schwimmsport-Club Köln rendezésében, jelentőségét a belga uszók startja adta meg. A 3×80 m.-es stafétaversenyt (tetsz. sz.) 2 p. 59.4 mp.-el, tehát 1 percnél valamivel jobb átlag mellett nyerte a Cercle de Natation, Bruxelles a SSpCl. Köln ellen 10 m.-el, a melluszást 120 m.-en W. Wasser, a rendező-egylet tagja nyerte 2 p. 02 mp. alatt, a rövidtávu főversenyben 80 m.-re Meyboom, Anglia uj 100 yardos bajnoka győzött fenntartva 58.4 mp.-el, mig a 200 m.-es verseny győztese J. Plétinex (Cercle du Bain Royal, Bruxelles) lett 2 p. 53.8 mp.-el, mindkét műugrást K. Behrens (Hellas, Magdeburg) nyerte meg.

A BRÁZAY-féle sósborszesz nem tévesztendő össze a legujabban lábrakapott utánzatokkal.

A DREZDAI VERSENY eredményeiről röviden már megemlékeztünk mult heti számunkban, a 96 m.-es versenyben Las-Torres (BEAC.) győzött 1 p. 08.6 mp.-el, versenyen kivül a gyorsuszás 64 m.-en (bajn. kiz.) W. Fiedler (S. V. München) zsákmánya lett 45.6 mp. alatt; Schiele a 288 m.-es főversenyt 4 p. 16 mp. alatt nyerte, a hátuszásban 96 m.-re 1 p. 18.8 mp. volt az ideje, de a 95 m.-es meliuszásban vereséget szenvedett G. Arnold (Germania, Dresden) 1 p. 19.4 mp.-es ideje mögött. Említést érdemel, hogy Schiele egy egyleti összetett versenyben 96 m.-t, bár nem teljes előből, 1 p. 11 mp. alatt tett meg.

TAYLOR, az 440 yardos világrekorder, kedden South Shieldsben megnyert egy ¼ angol mértföldes meghivási versenyt W. Foster ellen 20 yarddal; ideje 5 perc 39.8 mp. volt.

AZ ANGOL HADSEREG USZÓSPORTJA, mint már több alkalommal irtuk, rendkivül fejlett és kiterjedt. Kedden Aldershof-ban nagy katonai uszóverseny volt számos tábornok és vezérkari tiszt jelenlétében. A tisztek 100 yardos bajnokságában A. D. Musgrave kapitány nyerte 1 perc 23.2 mp. alatt G. H. Birkett hadnagy ellen, mig az altisztek számára kiirt 100 és 440 yardos bajnokságot E. Pearson tizedes nyerte 1 perc 16.2, illetve 7 perc 01 mp. alatt. Volt zászlóaljak közti stafétaverseny is.

SKÓCZIA—WALES reprezentativ vizipólómérkőzés heves küzdelem után végződött 3:2 arányban előbbi javára, az első félidőben (2:0) Skóczia dominált, de aztán Wales erősen szorongatta ellenfelét, kiegyenlitett és csak az utolsó pillanatban tudott Skóczia lélekzethez jutni és a győzelmet jelentő gólt lőni.

MEGHIVOTTAK HANDICAPJE volt hétfőn 500 yardon Taylor Henry és H. W. Faircloth közt, Taylor 19 mp. hátránnyal indult Faircloth mögött és karcsapással győzött; tiszta ideje 6 p. 20.4 mp. volt.

BATTERSBY T. S. (Southport SC.) csütörtökön megjavitotta Leith-ben a Taylor által tartott 5 p. 35.2 mp.-es 440 yardos skót rekordot ⅕ mp.-el.

UNWIN, Anglia hátuszóbajnoka megnyerte Yorkshire 100 y.-os hátuszóbajnokságát 1 perc 13.4 mp. alatt, ami saját rekordján 2 mp.-el van alul, a 100 yardos mellbajnokság győztese F. S. Best (Wakefield) lett 1 perc 23.2 mp. alatt.

AZ ÉSZAKI MEGYÉK 100 yardos bajnokságát hétfőn Ashton-Under-Lyne-ban a védő J. H. Derbyshire (Manchester-Osborne) nyerte meg 2 ill. 2½ yarddal C. W. Edward (Chester) és W. Foster (Bacup) ellen; idő 1 perc 41.4 mp., tehát jó volt.

A MAGDEBURGI VERSENY eredményeit részleteikben még nem kaptuk meg lapzártáig és igy csak rövid távirati jelentés alapján irhatjuk meg Halmay Zoltán (MTK.) fenomenális világrekordját 100 m.-en: egy perc két másodperc! Az idő, mely a legjobb ismert ezen a távon, szinte hihetetlennek látszik csodás mivoltában, de egészen plauzibilissé válik azáltal, hogy az uszoda igen könnyü és fényes fordulókkal rendelkezik az egyik oldalon meglehetős alacsony viz folytán és még a manchesteri Victoria Bathsnál, hol Halmay 56.8, Daniels 55.4 mp.-et uszott 100 yardon, amely előbbi időnek ez az idő kb. megfelel, bár értékét növeli, hogy állóstart volt. Halmay jelenlegi kitünő formáját főleg az teszi meglepővé, hogy egy erős szezon és megerőltető tréning után jutott el szédületes idejéhez. Shiele 7 m.-el maradt el mögötte. A 3×100 m.-es nagy stafétaversenyt a MTK. remek 1 perc 08.6 mp.-es átlaggal nyerte, kár, hogy szép szereplésének értékét jogosulatlan startokkal, melyekről lapunk más helyén mondjuk véleményünket, nagyban lerontotta. A versenyen még emlitésre méltó a 200 m.-es verseny, ahol Halmay 2 perc 25.2 mp. alatt győzött Meyboom (2 perc 42 mp.) és Schiele (2 perc 43 mp.) ellen. Bieberstein 100 m.-es hátuszásban javitott német rekordot 3 mp.-el saját rekordján belül (1 perc 21.1 mp.)

Halmay világrekordja sajnos **nem érvényes,** mert mint lapzártakor még értesülünk, **előbb indulásért diszkvalifikálták.**

LOPOS GYULA
asztalos-mester és tornaszerkészitő
Budapest, III., Zsigmond-utca 114. (Gimnázium pületében.)

Legmodernebb Svéd és különféle TORNASZEREK készitője
Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldök.

A m. kir. vallás és közokt. minisztertől 109541/1904. szám alatti a VI. egyetemes tornagyülés alkalmával rendezett amszter-kiállitáson kiállitott torna-felszerelésemert elismeréssel kitüntetve

1907. évi pécsi országos kiállitáson kiállitás arany éremmel kitüntetve.

A MAC. HÁZI VERSENYE. A MAC. első házi vivóversenyét f. hó 14-én, szerdán este 6 órakor tartja a Nemzeti Lovardabeli vivótermében.

A MAC. HÁZI POULE-JAI. A MAC. vivó-gárdája erősen készül a versenyekre. Ez okból jóformán minden vivóórán kisebb poule-okat rendeznek, melyeken Mészáros Ervin, Tóth Péter, Nagy Béla dr., Krencsey Géza, Pajzs Pál, Bányász Jenő, Gerde Oszkár és mások vesznek részt. E mérközések, melyek néhány este erős meglepetéssel végződtek, tanuságot szolgáltattak amellett, hogy a MAC. vivói, dacára a korai szezonnak, igazán jó formában vannak.

VIDÉKI VIVÓK A FŐVÁROSBAN. A vidéki vivógárda több kitünőségét a fővárosba helyezték át. Hoffmann Géza főhadnagyot a SzVE. kiváló vivóját, Vértes Béla főhadnagyot, ki eddig KEAC.-ban vivott, továbbá Ambrózy főhadnagyot Felsőmagyarország bajnokát. E vivók szereplése nagy nyeresége lesz a főváros vivóéletének.

A NEMZETI VIVÓ-CLUB megnyitó vivóestélyét f. h. 12-én hétfőn rendezi. Ez estélyen avatja fel a klub ujonnan berendezett fényes helyiségeit. Résztvesznek az estélyen a klub tagjain kivül a társegyletek képviselői is, ekként igen érdekes mérközésekre van kilátás.

KERESZTESSY VIVÓ-CLUB név alatt uj vivóegyesület van alakulóban, Halász Zsiga vivómesternek a Vigadóban levő vivótermében.

TÓTH FERENC vivómester, ki eddig Arlow lovaggal közös teremben tanitott, most önálló vivótermet nyitott a Rákóczi-uton.

A MTK. VIVÓTERME, mint értesülünk, a Ferencziek-terén levő Királybazár földalatti helyiségeiben nyilik meg, ahol azelőtt a Városi Lövölde helyisége volt.

A KASSAI ATHLÉTIKAI CLUB megalakitotta vivószakosztályát, amelynek elnöke dr. *Horváth* Lajos ügyvéd, előadója pedig *Tóth* Árpád ügyvédjelölt lett. A klub mesterének a Kassán letelepedett *Horváth* Lajos vivómestert szerződtette, akinek termeiben a vivás október elején kezdetét veszi. A klub foglalkozik egy szabadban rendezendő országos vivóverseny eszméjével, amely természetesen május elején zajlana le.

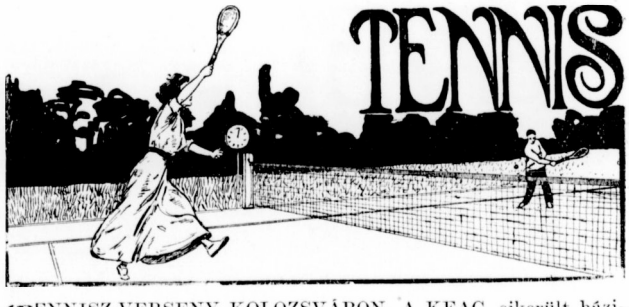

TENNISZ-VERSENY KOLOZSVÁRON. A KEAC. sikerült házi-versenyt rendezett folyó hó 26-án és a következő napokon Kolozsváron. A férfi egyes versenyt *Logothetti* Oreszt gróf nyerte, a férfi egyes hendikepet *Mihálovics* Ottó, a vegyes párost a *Mezey* Aranka—*Mihalovics* Ottó pár.

A versenynek legérdekesebb jelensége volt, hogy *Logothetti* gróf ugy szólva tréning nélkül nyerte meg a főversenyt, mert hosszabb ideig falun lakott, ahol tennisz-sportnak hire sincs. *Isseksutz* Béla, a kiváló kolozsvári tenniszjátékos, indisponált volt a verseny egész tartama alatt. Az uj erők közül kivált *Lám* Béla, fiatal középiskolai növendék, igen szép labdatechnikával, bámulatosan formás játékkal, de még hiányzik nála a szív. Meglepő munkát mutatott be a fiatal *Csengery* János is. A vidékiek közül föltünt *Farkas* Albert Szászrégenből elegáns játékával. Ha szorgalmas lesz, még hallunk róla. A közönség Kolozsváron eddig páratlan számban és imponáló türelemmel nézte végig a versenyt.

Most az a hir Kolozsváron, hogy a télen át szervezkednek a tenniszezők, s a tavaszon országos versenyt rendeznek.

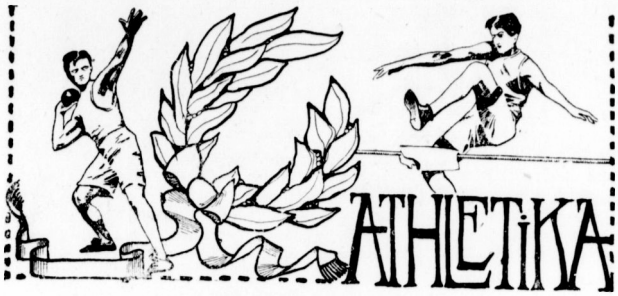

Versenynaptár.

Október 11.: MTK. versenye.
Október 11.: PTE. Pozsony; orsz.
Október 18.: KAC. Kassa; országos.
Október 18.: PTE. Pozsony; nemzetközi.
Október 18.: MTK.; 5 km. gyaloglás.
Október 25.: FTC. nemzetközi.
November 1.: MAC. évzáró hadk. vers.

A Magyar Athletikai Club őszi viadala.

Mudin Imre 13.00 m.-rel uj rekordot állit fel. Dvorák (AC. Sparta) megnyeri a 4 ang. mfd.-es versenyt s 2, 3 és 4 mfd.-re rekordot javit.

A Magyar Athletikai Szövetség megalakulása előtt a Magyar Athletikai Club évről-évre szinte azonos programmal megrendezett versenye helyettesitette a legklasszikusabb viadalt, a bajnoki versenyt. A MASz. bajnoki métingjei azonban abszolut nem fosztották meg a MAC. tradicionális viadalait értékétől, sőt, amint ezek ujabb és ujabb éveket hagynak maguk mögött, fontosság és klasszikusság tekintetében csak évről-évre emelkednek és sulyban gyarapodnak. A MAC. viadalai nemcsak az ország, de a külföld atlétikai köreiben is köztudatba mentek át s innen van az, hogy a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, ha e viadalokra a külföld nevesebb atlétái közül legalább a legjobbak, szerencsét próbálni ne jönnének. Az utóbbi esztendők folyamán a nemzetközi részvétel mindinkább csökkent, ami a magyar atlétika fölényét hirdette, mert a tapasztalat azt bizonyitja, hogy mihelyt a külföldieknek egyetlen komoly reménynyel induló versenyzője akadt, az rögtön eljött próbálkozni s pedig legtöbb esetben e próbálkozás a MAC. őszi vagy tavaszi viadalán történt meg. Az állandó nemzetközi jelleg s az a klasszikus zománc, amely e versenyeket bevonja, kölcsönöz nekik maradandó érdekességet és fontosságot.

Rendezés.

A MAC. mult vasárnapi viadalát minden tekintetben a legsikerültebbek közé sorolhatja, amely sikert a minden kritikát kiálló rendezés csak fokozza. A MAC. régi, kipróbált rendező-gárdáját most nagyrészben uj erők váltották fel, kik azonban körültekintés és rátermettség tekintetében elődeikkel minden tekintetben vetekszenek. A MAC. ismét a már bevált három tagu zsürit szerepeltette, amelynek azonban dolga szerencsére nem akadt. A zsüri *Gerenday* György dr. elnöklete alatt *Lauber* Dezső, *Lázár* József, *Zuber* Ferenc és *Speidl* Zoltán dr. a MASz. képviselőjéből állott. A verseny irányitásának fonala Lauber Dezső versenytitkár szakavatott kezeiben volt letéve. Külön kell felemlitenünk *Csurgay* István munkáját, ki a verseny lebonyolitása mellett, a versenyelőkészités nehéz feladatát a legnagyobb sikerrel oldotta meg. A versenyen uj starter mutatkozott be *Krempelsz* Viktor személyében, s nehéz feladatának már legelső izben minden tekintetben kitünően megfelelt.

Külsőségek.

A verseny belső sikeréhez, melyet a nyujtott pompás sport adott meg, erősen hozzájárult a gyönyörü őszi délután. A verőfényes őszi napsugár aranyos ruhába öltöztette a mesés fekvésü pályát és környezetét s kellemes meleggel áraszt otta el. A verseny első szakában meglehetős erős szél uralkodott, amely azonban később majdnem teljesen megszünt. A verseny ismét hatalmas közönséget hozott össze a szent margitszigeti pálya tribünjein, amelynek sötét hátteréből élesen kiemelkedtek a világos női toalettek, amelyek az előkelő több mint ezer főnyi közönség zömét tették. A főuri világ számos tagja is megjelent. Ott voltak többek között *Andrássy* Géza gr., v. b. t. t., a MAC. nagynevü elnöke, *Nákó* Sándor gr., fiumei kormányzó, v. b. t. t., a MAC. alelnöke, br. Piret-Bohain s az ismert osztrák mágnás, gr. Larisch feleségével Larisch grófnéval stb. Muzsa Gyula orsz. gyülési képviselő ismét megjelent s versenyfelügyelői minőségében a tőle megszokott szeretetreméltósággal tuszkolta ki a pálya élsejére törekvőket. Ugyancsak ott volt lapunk főszerkesztője dr. *Polónyi* Dezső orsz. képviselő elmaradhatatlan fotografáló masinájával s még igen nagy számban fővárosunk előkelőségei. A vidéki sportegyletek is erősen voltak képviselve. A Debreceni TE. versenyzőit, a magyar sportéletben közszeretetnek örvendő elnökük, *Lestyán* Adolján kir. tanácsos, mig a kassaiakat *Bartay* Ödön, a KAC. főtitkára és *Szepesy* Miska kisérték le. A két cseh versenyző kiséretében Prágából négy érdeklődő rándult le *Bichitz* másodtitkár kiséretében, hogy mint kijelentették, a MAC.-nak immár európai hirü versenyét és annak rendezését tanulmányozhassák. Szépen festettek a Ferenc József-intézet növendékei fess egyenruhájukban, kik testületileg vonultak ki a versenyre sportszerető tanáraik *Schaeffer* József és Mr. *Chambres* vezetése mellett. A fiatal sereg, kiknek soraiban egy pár kiváló fiatal atléta is volt, élénk érdeklődéssel kisérte a versenyek lefolyását. A nagyszámu közönség nem csalatkozott, mert az előzetes várakozásnak megfelelően pompás versenyben volt része s egy kellemes délután emlékével távozhatott.

Dijkiosztás.

A verseny befejeztével a győztes atlétákon kivül a közönségből mintegy kétszáz főnyi vonult be a klubház disztermébe, hogy a versenyt befejező ünnepélyes aktus, a dijkiosztás tanuja legyen. Dr. *Gerenday* György magas szárnyalásu beszédben üdvözölte a társegyletek képviselőit és versenyzőit. Különös örömének adott kifejezést, hogy a régen óhajtott béke végre egy táborba hozta mindkét szövetség harcosait s igy vállvetve munkálkodhatnak a közös cél elérésére, a magyar faj testi erejének s ezzel együtt a szellemi képességeinek erőssé tételére és kifejlesztésére. A cseh és osztrákok képviselőit külön beszédben üdvözölte, biztositván a cseheket, hogy igazságos ügyükben a magyarokat mindig maguk mellett fogják találni. A csehek nevében J. *Bischitz* válaszolt, megköszönvén a MAC. vendégszeretetét s kifejezést adott ama reményének, hogy klubja az AC. Sparta és a MAC. között több mint egy évtizede fennálló szoros barátság a jövőben csak erősödni fog. Ezután a dijak átadása következett. Az egyes versenyzők a közönség ovációja közepette vették át dijaikat. Sokszorosodott ez az ovácio, mikor *Dvorák*, aki olyan hatalmas eredményeket ért el a délután folyamán, vette át küzdelme jutalmát, a MAC. gyönyörü tiszteletdiját.

A sport.

A verseny külső fényével egyenes arányban állott annak belső tartalma: sportértéke. A nevezések igen jól sikerültek s nagy mezőnyök voltak várhatók. Ez nagyjában be

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3

Még nyolc kör

is következett s csak egyes számokban, hol némelyeknek semmi esélyük nem volt, nem követte a nevezést a start is. A versenyek startjához most is legnagyobbrészt az ismert nevü magyar atléták állottak. A nemzetközi jelleget a cseh Dvorak és Lawrence, továbbá a bécsi Kwieton és Lampelmayer, az AC. Sparta, illetve a Wiener AC. tagjainak indulása adta meg. A verseny három legkimagaslóbb eredményét *Dvorak* futása a 4 angolban, *Mudin* Imre 13.00 m.-es rekordja a sulydobásban és *Bodor* pompás futása, győzelme és elért ideje képezik. A nap szenzációja mindenesetre a cseh atléta nem várt fényes szereplése és fölényes győzelme volt. Az 1 ang. mfd.-ön bár klasszis dolgában egyenrangu *Bodor*-ral, fiatal kora miatt nem veheti fel a versenyt a kipróbált magyar futóval. A verseny ideje 4 p. 35.4 mp. volt s ez idő mellett körülbelül 6 m.-rel szenvedett vereséget, amely körülmény azt bizonyitja, hogy ideje 4 p. 36.6 mp.-re tehető, amely idő kiválóságát nem kell külön kiemelnünk. *Bodor* az egy angolra most hatalmas formában van, ami a mult héten folytatott speciális tréningjének következménye, mert *Lightbodyval*, kinek érkezése jelezve volt, s ki az utolsó napon mondotta le a versenyt, főleg ezen a távon akart mérkőzni. A hosszabb távra való készülődés magyarázza meg sebességének a csökkenését az *Andrássy*-dijban, hol azonban erősebb küzdelem után néhány ötödöt képes lett volna leadni. *Nagyot* azonban nagyon megviselte az előző vasárnapi 3000 m.-es verseny s nem a legjobb kondicióban állott ki. *Dvorak* óriási képessége főleg a 4 angol mfd.-ön nyilvánult. A hatalmas száll, hosszu, szőke haju fiatal futó stilusa imponáló, ámbár nem azonos az angol stilussal. Lépései bámulatos hosszuak és teljesen csipőből fut, a kiváló amerikai *Eisele*-re emlékeztetve. *Dvorak* csak az idén tünt fel, jóllehet már tavaly is versenyzett. A figyelem akkor terelődött feléje, mikor 3 héttel azelőtt Kolinban a 2 angolt 10 p. 0.6 mp. alatt futotta és mikor egy héttel később az 1500 m.-en *Lightbody* után Prágában 4 p. 19 mp.-el második lett. Ez eredményei nyomán jó hir előzte meg, de azt mégsem vártuk, hogy egy versenyben egymásután három magyar rekordot javitson meg. *Mudin* Imre, amint várható volt, végre elérte a 13 m.-t. Ez az eredmény minden tekintetben kiváló és nemzetközi viszonylatban is elsőrendü értékkel bir. A kontinensen nálánál jelenleg nincsen jobb sulydobó. Nagy meglepetést hozott a magasugrás. A nagyobb nevü versenyzők, mint *Somody* dr., *Szegedy* és *Haluzsinszky* távollétében, az előző kettőt katonáskodása, az utóbbit betegsége akadályozott a részvételben, senki sem várt ilyen imponáló eredményt. *Domokos* javulása óriási, ugrókészsége pedig, jóllehet stilusa még nagyon kezdetleges, egyenesen bámulatra méltó. Rendszeres tréning után olyan eredményeket érhetne el, amelyekre most talán még gondolni is merészség volna.

A 100 yardos királydijat ismét *Simon* Pál nyerte meg, azonban ez esetben nem a szokott imponáló formában. Kedvező alkalmat szalasztott el azonban arra, hogy a 220 yardos magyar rekordot megjavithassa. Az első futamát ugyanis 23.4 mp. alatt játszi könnyedséggel nyerte. Már 30 m.-rel a cél előtt a mezőny élén volt, de nem futotta ki magát, pedig ez esetben föltétlen rekordon belül lett volna ideje vagy legalább is beállitotta volna *Mező* 23.2 mp.es rekordját. A diszkoszban *Antal* 39.78 m.-es dobásával végre respektábilis eredményt ért el. A helyezettek közepes eredményt értek el. A *Szokoly* Alajos által alapitott klasszikus vándordijat *Kovács* Nándor óriási fölénnyel biztosan nyerte. A cseh *Lawrence* csak a harmadik helyet tudta biztositani magának *Bendl* mögött. A versenyeken általában szép mezőnyök indultak s érdekes végküzdelmeket eredményeztek. A verseny éppen kellő időben fejeződött be, mielőtt a homály beállott volna.

Részletes eredmények:

I. 100 *yardos sikfutás*. Király dij. Alapitotta *ő cs. és kir. felsége* 1900-ban a MAC. 25 éves fenállása jubileuma alkalmából. Védő: Simon Pál (MAC.) 10.5 mp. Legjobb eredmény: Mező Béla (MAC.) 10.4 mp. 1903-ban. I. *előfutam*. 1. Simon Pál (MAC.) 11.2 mp. 2. Lampelmayer G. (WAC. Bécs). A magyar bajnok játszva győz az osztrák futó ellen. II. *előfutam*. 1. Rácz Vilmos (BEAC.) és Lichteneckert László (Székesfehérvári TC.) holtversenyben. 11 mp. III. *előfutam*. 1. Wiesner Frigyes w. o. 11 mp. IV. *előfutam*. 1. Hámos Loránt (BBTE.) 10.8 mp. 2. Jankovics István (MAC.). 3. Lawrence (AC. Sparta; Prága). Küzdelem az első helyért; rossz harmadik. Döntőben indulnak az előfutamok győztesei.

Döntőben: 1. Simon Pál (MAC.) 10.6 mp. 2. Hámos Loránt (BBTE.). 3. Wiesner Frigyes (BEAC.). Rácz Vilmos (BEAC.) 0. A start kitünően sikerült. Leghamarabb Hámos kap lábra s 20 m.-nél ő van elől. Itt Simon egy magasságra huzódik vele s rövid küzdelem után ő kerül az élre, mely helyét végig megtartja s másfél m.-rel biztosan nyer. Fél m.-el harmadik s ugyanannyival negyedik.

II. ¼ *angol mfd.-es sikfutás*. Andrássy dij. Tavaszi győztes: Nagy József (BBTE.) 52.4 mp. Ugyanez a legjobb eredmény. 1. Bodor Ödön (Postás) 53.2 mp. 2. Nagy József (BBTE.) 3. Korány Imre (Kassai AC.). Lövés után rögtön Bodor megy az élre s a célegyenesbe 2 m.-rel előnnyel fordul be. Itt erős küzdelem fejlődik Bodor és Nagy között, ez utóbbi azonban nem tud behozni semmit sőt a finisben összeroppant. Korány a verseny elején nagyon lemaradt s bár a finisben jól felnyomult csak 4 m.-nyire tudta megközeliteni Nagyot. Négy m.-rel nyerve.

III. 1 *angol mfd. sikfutás*. Szász Coburg Gothai Fülöp herceg ő fensége időleges vándordija. Védő: Kwieton Félix (WAC.) 5 p. 4 mp. 1907. 1. Bodor Ödön (Postás) 4 p. 35.4 mp. 2. A Dvorak (AC. Sparta). Indult még Kazár Tivadar (MTK.) feladta. Dvorak hatalmas iramot diktált. Az első kört 1 p. 3 mp., a fél angolt 2 p. 14 mp., a háromnegyed angolt 3 p. 28 mp. alatt futják, miközben Dvorak állandóan vezet. Az utolsó körben a forduló elején Bodor előre tör, mintegy 7—8 m. előnyre tesz szert, amelylyel az egyenesbe fordul. A cseh erősen küzd, de a könnyen futó Bodorral nem tud lépést tartani. 6 m.-rel nyerve.

IV. 4 *angol mfd.-es sikfutás*. A MAC. tiszteletdija. 1. Dvorák (AC. Sparta) 21 p. 40.4 mp. Ez eredmény jobb az *országos rekordnál*, melyet Lovas Antal 22 p. 50.4 mp.-el tart. 2. Kwieton Félix (WAC.), 3. Lovas Antal. A cseh hosszutávfutó óriási lépéseivel rendkivüli iramban viszi maga után a társaságot. Eleinte együtt vannak, de legelsőbben a magyar futók Lovas és Penninger esnek vissza. Kwieton az első angol

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 28. II. em.
Leikiismeretes tanitás urak, hölgyek és gyermekeknek.
Ez évben megnagyobbitva
Kard-, vitőr- és ökölvivás, tornázás.

mfd.et még birja, de azután ő is vissza esik. Dvorák hatalmas iramát bizonyitják a közbe eső idők, melyek közül a 2. és 3. ang. mfd.-re vonatkozók lényegesen jobbak az illető távra fenálló magyar rekordoknál. És pedig 1 ang. mfd. 4 p. 56 mp.; 2 mfd. 10 p. 18 mp.; 3 mfd. 15 p. 59 mp. 250 m.-rel első, egy körrel harmadik.

V. 120 *yardos gátfutás.* Szokoly serleg. Alapitotta Szokoly Alajos 1905-ben. Védő: Medgyessy Iván (MAC.) 17.6 mp. 1907, egyszersmind a legjobb eredmény e dijra. 1. Kovács Nándor (BBTE.) 16.8 mp. 2. Bendl Alajos (BBTE.). 3. Lawrenc (AC. Sparta). Indult még: Szende Andor (MAFC.) és Balás József (BBTE.). Kovács hamar elhuz a mezőnytől s a hetedik és a tizedik gátat döntvén, könnyen 8 m.-rel győz. Erős küzdelem a második helyért. Mellszélességgel harmadik.

VI. 220 *yardos sikfutás.* Hendikep. József főherceg ő cs. és kir. fensége dija. Alapittatott 1900-ban a MAC. 25 éves fenállásának jubileuma alkalmából. Védő: ifj. Katona József (MAC.) 14 m. e. 23 mp. 1907. I. *előfutam.* 1. Simon Pál skr. 23.4 mp. 2. Rácz Vilmos (BEAC.) 6 m. e. 3. Zöld József (DTE.) 15 m. e. Indultak még: Ferenczy Pál (SzTC.) 10 m. e., br. Taxis Egon (MAC.) 10 m. e. Elég könnyen nyerve. II. *előfutam.* 1. Szattler Emil (BEAC.) 19 m. e. 23.2 mp. 2. Lichteneckert László (SzTC.) 6 m. e. 3. Kulesár György (MAC.) 16 m. e. Indult még: Hirschler József (MTK.) 8 m. e. és Tőzsér Béla (ÓTE.) 10 m. e. III. *előfutam.* 1 Wiesner Frigyes (BEAC.) 4 m. e. 23.8 mp. 2. Korányi Barna (BEAC.) 13 m. e. Auerbach János (MAC.) 10 m. e. feladta. Döntőben indult az előfutamok első három helyezettje.

Döntőben: 1. Szattler Emil (BEAC.) 19 m. e. 23.2 mp. 2. Simon Pál (MAC.) skr. 3. Lichteneckert László (SzTE.) 6 m. e. 4. Korányi Barna (BEAC.) 13 m. e. Indultak még: Rácz Vimos, Zöldi József, Kulesár György és Wiesner Frigyes.

VII. *Súlydobás.* Államdij. Alapitotta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1900-ban a MAC. 25 éves fenállásának jubileuma alkalmából. Védő: Székelyhidy Béla (DAAC.) 11.73 m. Legjobb eredmény e dijra. Kozla András (BEAC.) 12.39 m. 1903. 1. Mudin Imre (MAC.) 13.00 m. *Országos rekord!* 2. Rácz László (Szegedi AC.) 12.05 m. 3. Schiller Rezső (BBTE.) 11.88 m. Indultak még: Kleiser Nándor (Temesvári AC.), Horvátovics László (MAC.) 11.33 m., Mudin István (MAC.) 11.54 m. A győztes dobásai: 12.51, 13.00, 12.32, 12.57, 12.55, 12.23, 12.69.

VIII. *Diszkoszvetés.* Jenő főherceg ő cs. és kir. fensége dija. Alapitotta 1900-ban a MAC. 25 éves fenállásának jubileuma alkalmából. Védő: Halmos Károly (MAC.) 37.80 m. 1907. Legjobb eredmény e dijra. Fothy Nándor (AAC.) 40.65 m. 1902. 1. Antal Pál (MTK.) 39.78 m. 2. Rácz László (SzAC.) 37.07 m. 3. Kobulszky Károly (Postás) 36.76 m. Indultak még: Halmos Károly (MAC.), Mudin István (MAC.) 35.02 m., Mudin Imre (MAC.) 35.25 m. és Jesina Ferenc (Pozsonyi TE.) 35.21 m. Antal eleitől végig vezetve győz. A győztes dobásai: 37.90, 38.63, 38.74, 37.64, 38.47 és 39.78 m.

IX. *Kalapács vetés.* 1. Mudin István (MAC.) 30.91 m. 2. Mudin Imre (MAC.) 27.83 m. 3. Trenkó József (III. ker. TVE.) 25.33 m.

X. *Rudugrás.* Dr. Pertich Kálmán dija. Alapittatott 1907-ben. Védő: ifj. Kazár Emil (MAC.) 296 cm. 1907. 1. Szathmáry Kálmán (MAC.) 327 cm. 2. Szende Andor (MAFC.) 280 cm. 3. Zöld József (DTE. 240 cm. A győztes a 327 cm.-t másodszori kisérletre ugorja. A 337 cm.-re feltett lécet első kisérletre leüti s nem folytatja az ugrást.

XI. *Magasugrás.* Frigyes főherceg ő cs. és kir. fensége dija. Alapittatott 1900-ban a MAC. 25 éves fenállásának jubileuma alkalmából. Védő: Holics Ödön (MTK.) 168 cm. 1907. Legjobb eredmény e dijra. Gönczy Lajos (BEAC.) 179 cm. 1901. 1. Domokos György (MAFC.) 179 cm. 2. Vadon József (DTE.) 177 cm. 3. Lichteneckert László (SzTC.) 174 cm. Indult még Zöld József (DTE.) 165. Igen érdekes verseny. Vadon 179 cm.-ig javitás nélkül ugrik. Domokos a 174 és 177 cm.-t második mig a 179 cm.-t első kisérletre ugorja. Vadon a 179 cm.-t az első javitásnál tökéletesen átviszi s a karja surolásával üti le. Lichteneckert fáradtan ugrott. A győztes a 184 cm. magasságot eredmény nélkül kisérli meg átugrani.

A MAC. ifjusági versenye.

A Magyar Athletikai Club őszi viadalát megelőzőleg rendezte négy számból álló ifjusági versenyét, mely páratlan nagy sikerrel végződött. Az egyes versenyszámokra váratlan nagyszámu nevezés érkezett, ami azt bizonyitja, hogy a középiskolai tanulók, akik részére a verseny nyitva állott, erősen kultiválják az atlétikai sportokat. Maga a verseny jó rendezésben bonyolittatott le, ami elsősorban *Zuber* Ferenc és *Csurgay* István érdeme, kik nagy lelkesedéssel karolták fel az ifjusági verseny eszméjét és vitték keresztül. Az egyes versenyek kitünő eredményeket hoztak. Feltünő jó a 100 yardos sikfutás és a gerelyvetés eredménye, melyekhez méltán sorakozik a negyed angol ideje. A fiatal gárda, amely a MAC. mult szombati versenyén bemutatkozott, biztató igéret a jövőre nézve.

Részletes eredmény:

I. 100 *yardos sikfutás junior.* 1. előfutam. 1. Szalay Pál (Kőb. TE.) 11.4 mp. 2. Szakolczay Ervin (MAC.) 7 induló. II. előfutam. 1. Szendrő Oszkár (BTC.) 11.4 mp. 2. Baronyi András (MAC.) 5 induló. III. előfutam. 1. Weisz Gyula (FTC.) 11.4 mp. 2. Kántor Ede (MAC.) 5 induló. IV. előfutam. 1. Grüner Oszkár (MTK.) 11.8 mp. 2. Lutersdorfer N. 6 induló.

Döntőben. 1. Szalay Pál (KTE.) 11.2 mp. 2. Szendrő Oszkár (BTC.). 3. Weisz Gyula (FTC.). 4. Grüner Oszkár (MTK.). 5. Baronyi András (MAC.). Biztosan nyerve.

II. *Gerelyvetés junior.* 1. Wagner Károly (MAC.) 41.86 m. 2. br. Wardener Iván (MTK.) 38.01 m. 3. Mészáros Árpád (BTC.) 37.86 m. 4. Petru Henrik (OTE.) 35.85 m. 5. Guttmann József (III. k.) 35.16 m. 18 induló. Kitünő eredmények.

III. ¼ *ang. mfd. sikfutás.* 1. Szakolczay Ervin (MAC.) 58.2 mp. 2. Dobó Gyula (BTC.). 3. Van Royen (BTC.). 4. Makó Bertalan (MAC.). 5. Kunz Ottó (BTC.). Lövés után Szakolczay megy az élre s végig vezetve nyer. 11 induló.

IV. *Magasugrás.* 1. Szakolczay Ervin (MAC.) 161 cm. 2. Roth Aladár (MTK.) 159 cm. 3. Tauber J. (MAFC.) 154 cm. 10 induló.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club tisztujitó közgyülése.

A Budapesti Egyetem Athletikai Club október hó 3-án tartotta őszi rendes közgyülését a klub tagjainak csaknem teljes számu részvételével. A közgyülés programmja az uj tisztikar megalakitása volt. Először a három évenként választás alá kerülő tisztviselőket választották meg, és pedig elnökké egyhangu lelkesedéssel *Szemere Miklóst*, kinek hervadhatlan érdemei vannak a klub felvirágoztatása, főleg pedig a főiskolai céllövősport meghonositása körül. Tanár-elnökül *dr Klupathy Jenő* egyetemi tanárt, a klubnak évtizedes fennállása óta lelkes vezetőjét kérte fel az ifjuság, főtitkárrá *dr. Speidl Zoltánt* választották, kinek neve elválaszthatlanul van egybeforrva a BEAC. tizéves életével; – főpénztárossá a klub általánosan ismert pénztárosát *Rácz Lajost*.

Ifjusági elnöknek a klubtagok osztatlan bizalma *Palotai-Kovács Károlyt* jelölte és választotta meg. Palotai fiatal sportember s dacára ennek, már a Magyar Athletikai Szövetség vivószakosztálya dr. Földváry György távozása után őt hivta meg előadójának. Benne a BEAC. is olyan elnököt nyert, aki bizonyára nagy ambicióval és tudással fog odatörekedni, hogy az egyetemi ifjuság testi nevelésének fontos kérdése hatalmas lépésekkel haladjon előre.

A tisztikar többi része a következőképpen alakult meg: *Alelnökök*: Ember Sándor, Litomericzky István, ifj. Halász Zsiga. Főjegyző: Poór Iván. Pénztáros: Ábrahámffy József. Háznagy: Rácz Vilmos. Titkár: Sándor István. Jegyzők: N. Mudrony Ferenc, Székely István, Csányi László. A tisztviselőkön kivül választmányi tagok lettek: Kelemen Kornél, Olasz Andor, Datky László, Holics Rezső, Hüttl Károly, Gerly Béla, Hornung Gyula és Garam Jenő.

Örömmel látjuk, hogy uj, tettrevágyó, fiatal generáció került a klub élére, amely kiváló tanár-elnöke által vezettetve bizonyára derék munkát fog végezni.

A KASSAI ATLÉTIKAI CLUB a közelmult napokban tartotta közgyülését, amely betetőzte a KASE.-vel kötött fuzió munkáját. A közgyülésen megválasztották az uj elnökséget és a választmányt, a választmány pedig a maga kebeléből megalakitotta a tisztikart és megválasztotta az egyes szakosztályok vezetőit. A klub elnöke továbbra is gróf *Zichy* Károly marad, aki valóban példaadó lelkesedéssel és buzgalommal intézi a klub ügyeit. A tisztikar a következőképen alakult meg: alelnökök Bölöny Dénes gazdasági akadémiai intéző, dr. Kérészy Zoltán jogakadémiai igazgató, Kohányi Kálmán MÁV. főellenőr, Zaika Zsigmond gazd. akadémiai igazgató; főtitkár: Bartay Oszkár, titkár: Szepessi Miksa; jegyző: Ivantsó István; pénztáros: Barna Dezső; ellenőr: Juhász Arthur; számvizsgálók: Dubovszky Géza, Friedman Jenő, Stefán János; háznagy: Kaiser Sándor, ügyészek: dr. Fenyves Ödön és dr. Halmy Károly; kluborvosok: dr. Ákos Izsó és dr. Szarvassy László. A választmány 30 rendes és 6 póttagból áll és magában foglalja Kassa város társadalmának minden sportotüző és sportszerető tagját, azonfelül hozzájuk járulnak még a jogakadémia és gazdasági akadémia ifju-

sági egyleteinek elnökei és titkárai. Az ekként ujjászervezett klub minden bizonynyal főerőssége lesz a felsőmagyarországi sportéletnek.

A J. ROBERSTON nemrégiben tért vissza Angliába Norvégiából és Svédországból, hol a győzelmek szakadatlan sorát aratta és két uj rekordot is állitott fel. Aug. 29-én Christiániában 5000 m.-en 90 m.-rel verte Svanberget 15 p. 35.8 mp. alatt. Svanberg ideje 15 perc 56 mp. volt. Aug. 30-ikán 1500 m.-en könnyen verte Svanberget 4 perc 17 mp. alatt, s ugyancsak könnyen nyerte 2 perc 2 mp. alatt a 800 m. futást. Szeptember 1-én 10 km.-t futott egy ötös stafétа ellen, egy körrel győzvén. Ideje 31 perc 52 mp. uj rekordot jelent. Előző norvég rekordot Svanberg tartotta 32 perc 23 mp.-el. Innen Svédországba, Stockholmba ment, hol szeptember 12-én az 1500 m.-en Ligthbody-tól 4 perc 6.6 mp. alatt vereséget szenvedett. Robertson ideje 4 perc 7.1 mp. volt. Másnap megnyerte az 5000 m.-es versenyt Svanberg ellen közel 140 m.-rel, 15 perc 1.2 mp. uj svéd rekord idő alatt. Előző rekordot Svanberg tartotta 15 perc 3 mp.-el. A svéd ideje e versenyen 15 perc 28.6 mp. volt. Szeptember 14-én Robertson megnyerte az egyórás futóversenyt 18.479 km.-rel, Svanberg itt ismét második volt 18.276 km.rel. Robertson rendkivül melegséggel ir a norvégek és svédek vendégszerető fogadtatásáról.

AZ EVENING NEWS londoni esti lap okt. 10-én profeszionista futók részére Marathon-versenyt rendez ugyanazon távon, mint az olympiai Marathon-futás volt, Windsor-tól a Stadiumig. A verseny iránt óriási érdeklődés mutatkozik, s több mint 300 nevezés érkezettt, többek között egy Amerikában tartózkodó walesi futó is részt fog venni, kit A. Shrubb, a világhirü prof. távfutó biztatott részvételre. Az illetőnek Smallwood a neve s Amerikában több nagy versenyt nyert. Reményei nagyok, mert Shrubb ellenőrzése mellett 923 ang. mfd.-et meglehetős nehéz pályán 2 óra 32 p. alatt futott. Smallwood már meg is érkezett Londonba.

UJ 80 YARDOS PROF. REKORDOT állitott fel A. B. Postle, az ausztráliai prof. sprint-bajnok egy rekordra készült hendikepben. Postle skr.-ről indulván, 7¾ mp. alatt fél yarddal nyerte a versenyét, amely világrekordot jelent. Az előző rekordot 1886-ban az amerikai Wendell Baker állitotta fel 8 mp.-el.

MARATHON BAJNOKSÁG. Az angol Amateur Athletic Association erősen foglalkozik azzal a gondolattal, hogy az angol bajnokságokat egy Marathon-bajnoksággal egészitsék ki. Ezt főleg azért tartják szükségesnek, mert Anglia a jövő olympiai versenyekre teljes erővel fog felvonulni, s a londoni kudarcuk után helyre akarják állitani az angol hosszu távfutók presztizsét.

A KASSAI ATHLÉTIKAI CLUB az ezidei szezonban a tornát erőteljesen fel akarja karolni. A tornaszakosztály már megalakult és elnöke *Urbán* Pál, előadója pedig *Ladányi* Jenő lett. Művezetőnek *Kmetykó* Lajos főreáliskolai tornatanárt szerződtette a klub, akinek szaktudása garancia arra, hogy tetszéssel fogadott munkaprogrammja teljes egészében meg fog valósulni. A klub a polgári iskola modernül felszerelt tornatermében fogja tartani torna és birkozó óráit.

A hétről. Mult számunkban e helyen foglalkozván a magyar válogatott csapatnak az Olympiádra való kiküldetésével, azt nehezményeztük a MLSz.-el szemben, hogy a kiküldetésre szükséges összeg megszerzésében nem fejt ki elég agitálást és szivósságot s főleg a saját hatáskörében nem fejt ki elég buzgóságot. Azóta alkalmunk volt több oldalról megfelelő információt szereznünk s ezeknek folyományaképen kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy szemrehányásunk ez esetben nem volt jogos. Konstatálni vagyunk kénytelenek, hogy a MLSz.-ének vezetősége e kérdés sikeres megoldása érdekében mindent elkövetett, sőt a MLSz. is nagyobb áldozatra volt hajlandó. A siker elmaradt s pedig azért, mert legyőzhetlen akadályok merültek fel. Legnagyobb nehézséget e kérdés kedvező megoldásánál az képezte, hogy a jövő esztendőben Budapesten megtartandó nemzetközi labdarugókongresszus megrendezésére igen nagy összeg válik majd szükségessé, amelyet az ügy természetéből kifolyólag csakis a kultuszminisztériumtól lehet várni. Azonban az is bizonyos, hogy ha most a kultuszkormány nagyobb összeget áldoz a footballsport céljaira, a jövő esztendőben, mikor az anyagiak megszerzése elkerülhetlen szükséges lesz, be fogja tárcáját zárni. Ennek az igen fontos körülménynek megfontolása tette elkerülhetlenné, hogy a MLSz. vezetősége a kiküldetés gondolatának megvalósitásáról végleg lemondjon. Fájdalmas eredmény, de igazuk van.

A MOB. footballosztálya mult heti ülésén foglalkozott a kiküldendő football reprezentativok és szakemberek személyi kérdésével. Egyhangulag abban állapodtak meg, hogy mint reprezentáló egyéniségeket Kárpáti Bélát, a szövetség elnökét, Steiner Hugó alelnököt és mint szakembereket Gillemot Ferenc trénert és Horváth Ferencet ajánlják a végrehajtó-bizottságnak kiküldetésre.

A választott tanács kérdésének végleges megoldása az igazak álmát alussza. Eddig a nyári álom nehezedett pilláira, hogy most majd a télinek adjon helyet. Pedig, ha jól emlékszünk, a tanács elvben már rég kimondotta annak szükséges és sürgős voltát. Jelenleg közel 60 tagegylete, tehát 60 tanácstagja van a szövetségnek. Az Edison különterme hova-tovább szüknek bizonyul a sok tanácstag befogadására. Máris csak szoronganak. Azt hisszük, itt volna az ideje, hogy ezt a dolgot komolyan kézbe vegyék, mert az a sok vidéki panasz, amely napról-napra érkezik hozzánk, a MLSz. munkaképtelenségén, a munkaképtelenség pedig a sok tanácstagon alapszik.

Az intézőbizottság azt igérte, hogy a cseh ügyről tájékoztatni fogja egyleteit. Magunk is szeretnők tudni hivatalosan, hogy hogyan állunk ezzel a kérdéssel. A francia sajtó e tekintetben többet tud nálunk, mert pl. a „Les Sport", amely Franciaország legnagyobb sport-napilapja, már azt is megirta, hogy ez ügyből kifolyólag a MLSz. kebelében szakadás állott be, sőt a FTC. és BTC. már külön szövetségbe tömörültek. Jó volna a nemzetközi viszonylatok tárgyalását egyszer a tanácsi asztalnál napirendre tüzni, mert a bécsi kongresszus alkalmával a MLSz. vezetősége elvi álláspontját nagyon is a kalap alatt körvonalazta.

BTC—Vienna FC. 2 : 2 (Millenáris.) Az őszi idény második nemzetközi mérkőzése nem hozta meg a magyar szinek várt és megérdemelt diadalát. A BTC. nem játszott a tőle megszokott lelkesedéssel, hanem bizonyos aggodalmasság (!) jellemezte játékát. Csodálatos, hogy vannak ellenfelek, amely között nem tud kifejlődni a riválitás érzete, amely erős tempójú játékban, küzdelemben nyer kifejezést, hanem egymás ellen bizonyos lanyhasággal, többé-kevésbbé nemtörődömséggel játszanak. Egy-egy bekapott gól után szinte megbékülnek vagy előnyhöz jutva, az ellenfelet kiegyenlitésben nem gátolják meg. Igy van ez a BTC. és az I. Vienna között is! A BTC. már évek hosszu sora óta mérkőzik ezen bécsi ellenfelével, de az, hogy akár az egyik, akár a másik nagyobb góleredménynyel győzött volna (egyet kivéve!) vagy közöttük erős küzdelem fejlődött volna ki, arra még nem volt eset. 1898 tavaszán a Vienna teljesen formán kivül volt, mert Bécsben olyan nagy tél uralkodott, hogy a csapatoknak trenirozni lehetetlen volt. A Vienna ekkor lejött Budapestre s a Műegyetemiek könnyen leverték őket (3:0). A rákövetkező vasárnapon a BTC.-vel került össze a first Vienna. A piros-fehérek jó formában voltak s mindenki a magyarok biztos győzelmét várta, ez azonban nem következett be. Mert bár a bécsi csapat alig-alig birta párszor gyengén megközeliteni a magyar kaput, a második félidőben egy, a 16-oson belül

Röser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.
I. Háromosztályu felsőkereskedelmi iskola.
II. Négyosztályu polgári iskola. III. Nevelő internátus.
IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

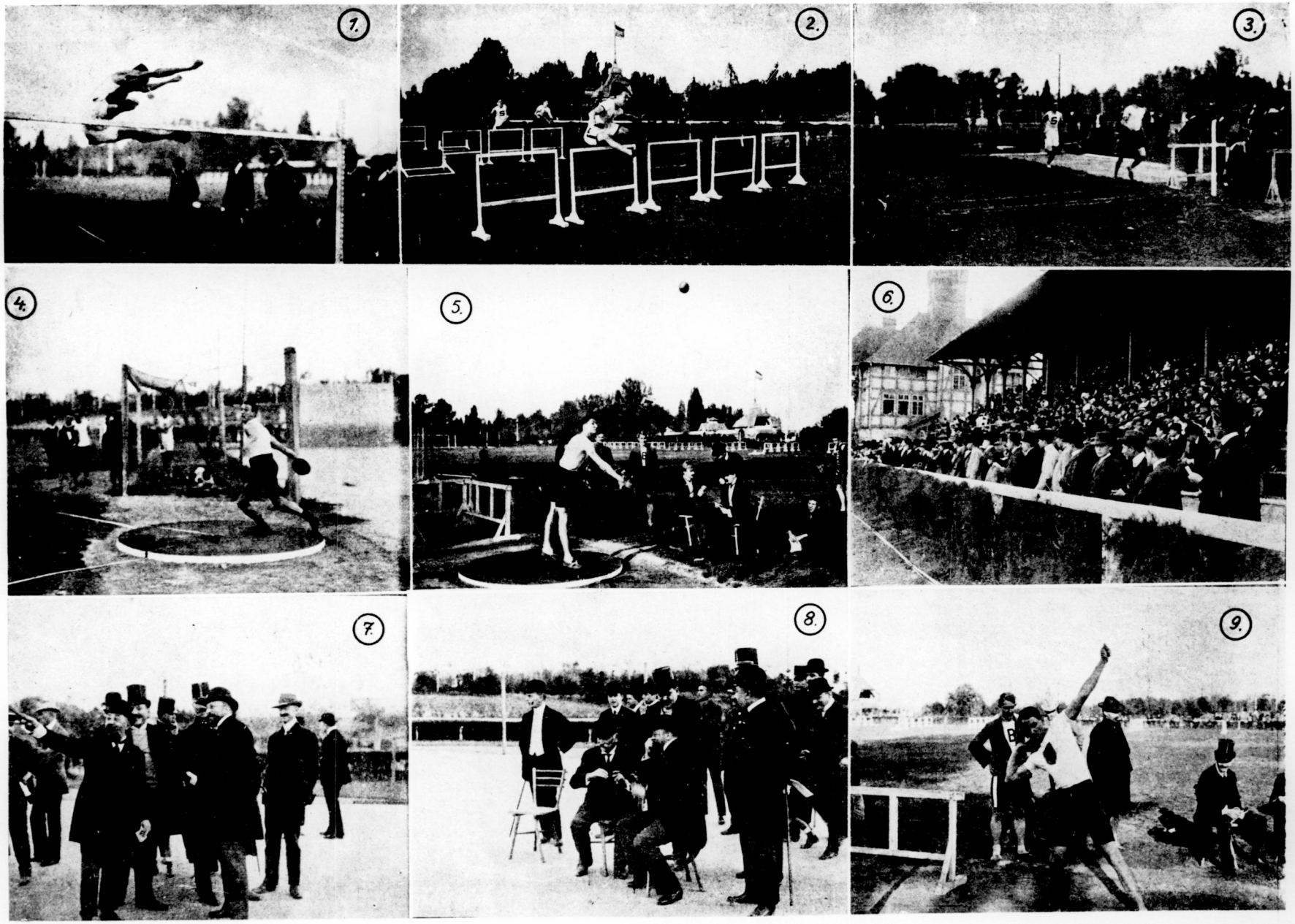

1. Vadon (DTE.) magasugrása. 2. Kovács gáthosszal nyeri a Szokoly-serleget. 3. Bodor győzelme Dvorák ellen a Coburg-dijban. 4. Rácz (Szegedi AC.) diszkoszdobása. 5. Mudin Imre rekordot javit. 6. A tribün. 7. Gróf Andrássy Géza (jobbról) és Gerenday György. 8. A. MAC. elnöksége. 9. Mudin Imre.

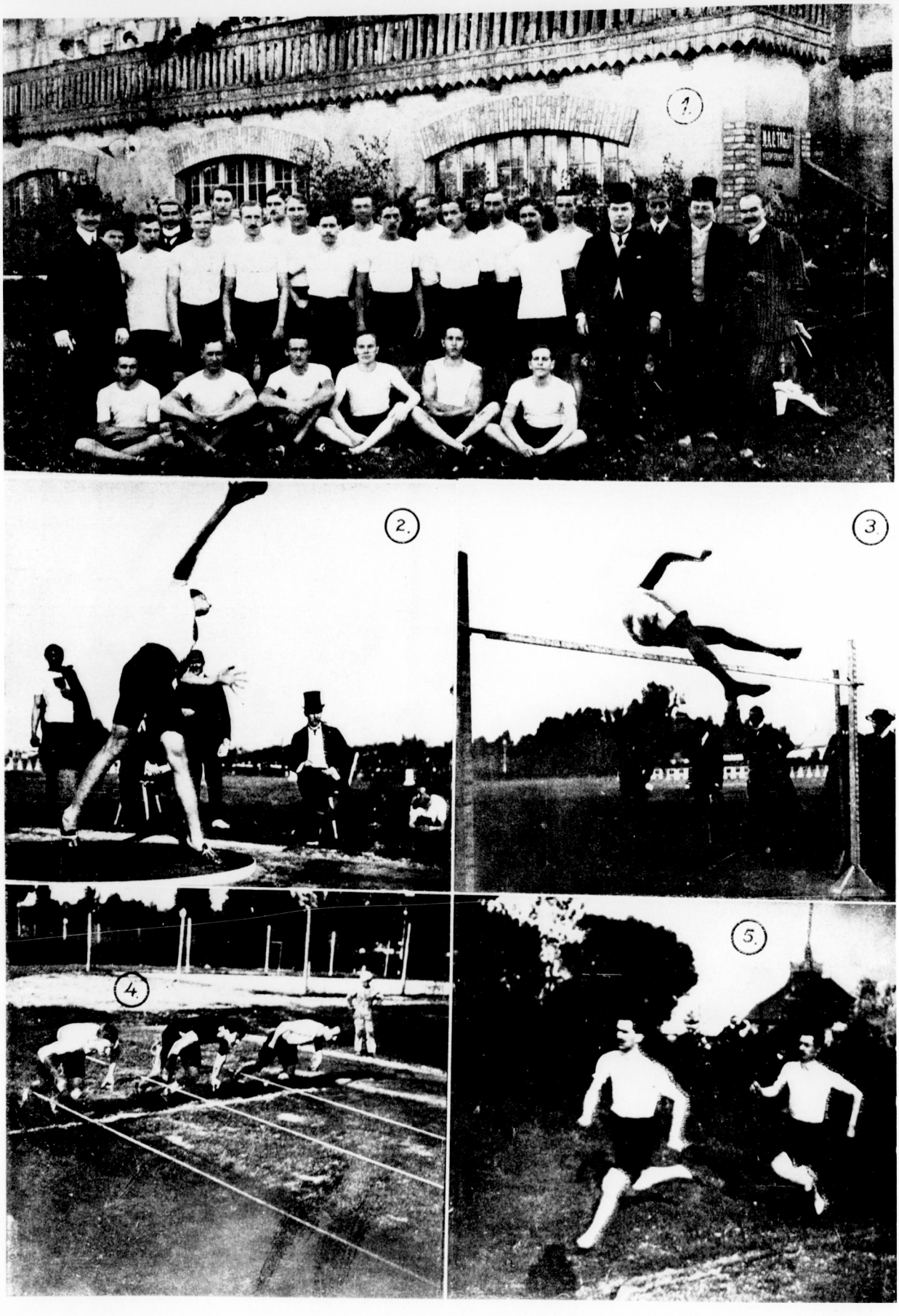

Képek a MAC. nemzetk. athl. viadaláról.

1. A MAC. athléta gárdája. 2. Mudin Imre (MAC) 13 m. rekordot dob. 3. Vadon Géza magasugrása. 4. A 100 y. sikfutás, Királydij döntőjének startja. 5. 1/4 eng. mf. sikfutás. Bodor Nagy előtt.

jutó támadásuk alkalmával Buda *(ekkor* jobb half volt!) 11-est vét, amelyet Albert (jobb hátvéd) góllá értékesit. A fölényben levő s a sokkal jobb BTC. szinte belenyugodott a változhatatlanba s ezzel az eredménynyel veszíti el a biztosnak látszó győzelmet. Azóta is igen ritkán láttunk közöttük elkeseredett küzdelmet kifejlődni s ez igy megy évről-évre . . .

A játék most sem nyujtott sok érdekeset, meglehetősen unalmas volt s az előző évek eredményeit (0:0, 2:2, 2:2) mintegy folytatandó, most is eldöntetlen eredménynyel végződött. Hozzájárult a mérkőzés egyhanguságához a közönség csendes viselkedése, amely — egyrészt tán azért, mert megszivelte a mult vasárnap történtek miatt a pályaszövetség részéről tett szigoru felhivásokat és intézkedéseket, vagy tán azért, mert ez alkalommal nem szerepelt a bajnokságban való előrejuthatásnak feltétele, a kivivott győzelem számbeli értéke, a *két pont* — lehet mondani, hogy ez alkalommal türhető volt. Tehát a Vienna—BTC. mérkőzésen nem dühöngött a sport. A BTC. *Sári* helyén *Kőszeghyvel*, *Kunz* helyén pedig a Bécsből visszatért *Petzel* állott ki, akik közül előbbi rutin nélkül játszott, utóbbi pedig nincs összeszokva társaival, ami különösen abban nyilvánult, hogy csatársor passjátéka gyorsaságának rovására ment, pedig *Késmárky* ez alkalommal nagyon készséges volt a passadásban. A második félidő elején a kitünően játszó *Dobó* kartörést szenvedett, ami a támadások eredménytelenségének ujabb okozójává vált. A fedezetsor nem volt a szokott agilis, *Simon* pedig emellett visszamegy tudásában. Mindinkább elveszti körültekintő képességét, amit durva erőszakoskodással vél pótolni azáltal, hogy a labdát, — ha az ellenfélbe akad — azon egyszerüen keresztül akarja préselni. Vele szemben a bécsieknél a lengyel származásu *Linchewsky* játszott, aki Bécs egyik legjobb centerhalfja, jelen alkalommal is nagystilü játékával vált ki a mezőny összes játékosai közül. A csapatban a régi ágyuk közül *Eipel* (hátvéd) és *Albert* (most jobb half) váltak ki. A csak most feltüntek közül a reprezentativ *Retschury* (hátvéd) volt a legjobb. Az uj kapus, *Jerabek*, igen jól védte kapuját. A csatársor munkája nem tetszett, bár a középcsatár *(Schrenk)* szép dolgokat produkált, kellő támogatás hiján az ő játéka is csak próbálkozás maradt. Általában a csatársorok játéka hihetetlenül tartalom nélküli volt, ami a védelmeket is csak léleknélküli munkára készteti-vén, a mérkőzés egyhanguságát eredményezte.

BTC. kezdése után hamarosan fölénybe kerül, de munkájuk nem elég energikus és minden komolyabb gól előtti formát nélkülöz. A bécsiek védelme aránylag könnyen tartja őket góltörekvéseikben. A külföldi csapat is hasonló támadó játékot produkál, hogy hogy az első 20 perc semmi érdekeset nem nyujt. 28-ik percben *Simon* a magyarok első gólját lövi, amit Vienna 11 perc mulva kiegyenlit *Szendrő* öngólja miatt. Az első félidő további részében nincs több eredmény. *Félidő* 1:1. A második félidő 10. percében *Késmárky* révén a vezető gólt lövi. A piros-fehérek ismert irama azonban elmarad, mert az első félidőben fokozott munkától teljesen visszaesnek s *Dobó* kiállása után csak ritkán jutnak támadáshoz. A bécsiek a 35-ik percben *Schrenk* centeresatár szép lövésével ismét kiegyenlitenek. A játék vége felé a BTC. ujra erőre kap, és ennek eredményeképen érvénytelen gólt lő. Biró: *Hajós József* (FTC.).

I. oszt. bajnokság.

MTK.—Föv. TC. 4:3 (Soroksári u. p.) Ugy látszik, hogy az őszi idény folyamán a Föv. TC.-t nem kell a „meglepetések csapatának" nevezni, mert most következetesen olyan jó formát mutat, hogy eredményeit tényleges tudása alapján éri el. A csapat testileg erős játékosokból áll, akik jó futók, lövőképességük pedig vetekedik bármelyik elsőosztályu csapatunk ebeli képességével, amellett bátrak, a labdára erősen mennek rá. Csak arra kell vigyázniok, hogy durvák ne legyenek! A soroksári uti pálya pedig hihetetlenül konveniál játékstilusuknak, ugy hogy itt bármely elsőosztályu ellenfelének igen meleg munkát adna. A Testgyakorlók ezen a mérkőzésen elég gólképesek voltak, különösen *Döme* játszott a kapu előtt célravezető törekvésekkel. A mérkőzés, mint az eredmény is mutatja, igen változatos volt, a gólok felváltva estek, ugy hogy e tekintetben egyik csapat sem tudott egy pillanatra sem egy gólnál nagyobb előnyre szert tenni. Hogy ilyen szokatlan sok gól esett az MTK. jó védelme miatt a Föv. TC. javára és a kék-fehérek gólképtelen csatársora jóvoltából a Föv. TC. hálójába, ennek a pálya kis mérete az oka. A pálya kicsisége mellett még rettenetes egyenetlen is, ugy hogy a védelem egy-egy hibája mindvégig komoly veszedelemmel jár, ha pedig a kiszabadult csatárt szabálytalanul akadályozzuk meg gólra való törekvéseiben, akkor ez meg 11-est von maga után, ami rendszerint góllal végződik. (!)

Ez az oka annak, hogy 11-esekben oly nagyon bővelkedett a fenti mérkőzés, ami a biró feladatát nehezitette; a pálya ismert fekvése látszólag a biró terrorizálhatását vonta maga után, ugy hogy *Fehéry* Ákos kiváló birónk működése sem volt teljesen ment a közönség zajongásától. *Maga a Föv. TC. — mint hirlik — pedig óvást jelent be a Labdarugó Szövetségnél.* A Föv. TC.-nál különösen a csatársor volt jó *Maly* és *Rosz* I-el élükön, a halfsorban ellenben csak *Weisz* elégitette ki az igényeket, mert partnerei, *Schönfeld* és *Jávor* gyengén játszottak, a két bek is megfelelt feladatának, különösen a Rauch helyett játszó *Szentey*, bár kapusuk betegsége miatt nem volt a szokott biztos. A Testgyakorlók csatársora mintha javult volna a mult hét óta, illetve mint ha összeszoktak volna már: a mezőnyben szépen játszottak s a kapu előtt is célravezetőbb akciókat forsziroznak, különösen *Károly* és a már emlitett *Döme* jártak e tekintetben elől, amiben — két jó szélső helyesen támogatja őket. A halfsorban *Kertész* és *Elemér* voltak jók, mig a *Nagy* helyén játszó Biró a hátvéd szerepében nem vált be, ugy szintén rossz volt partnere *Révész* is.

A mérkőzés lefolyása a következő volt: A Föv. TC. azonnali támadása *Schönfeld* hosszu lövése után, miután gólfáról ferdén pattan le, már a 3-ik percben valósággal kérdéses helyzetet idéz elő: *Maly* következő támadása pedig kornert eredményez. *Sebestyén* által vezetett támadásra *Rosz* fele! szép lerohanásával, majd ismét *Sebestyén* vezeti le a labdát s *Döme* beadásából gólt lő, amit a Föv. TC. kapus szabálytalannak vél. (9 p.). A Föv. TC. erős ostromának elébb 2 korner, majd *Biró* hánze után 11-esből lőtt kiegyenlitő gól (17 p.). Kiegyenlités után a meglepetéseket szerző Föv. TC.-t látjuk. *Schönferd* lefut *Maly* szép góllal vezetést szerzi meg! A kék-fehérek nemsokára azonban kiegyenlitenek, amely korner után *Elemér* jóvoltából történik (23 p.). *Károly* támadása alkalmából összeütközik *Beimellel*, az ezt követő birói itélet (a labdát feldobta), a közönség körében nagy zajongást idéz elő. *Félidő* 2:2. Föv. TC. a 2-ik percben mindjárt érvénytelen gólt ér el, az MTK. viszont *Károly* révén (!) 11-ből gólhoz jut. (9 p.). Revans képen a Föv. TC. pedig *Rooz* legáncsolása miatt ugyancsak 11-ből kiegyenlit (3:3!) (10 p.). A 35-ik percig — a változatos játék mellett — az eredmény nem változik, mikor is *Sebestyén* centeréből *Döme* a győzelmet jelentő gólt lövi a Fővárosiak hálójába, amit ezek már kiegyenliteni nem tudnak. Biró: *Fehéry* (BTC.).

MAC.—BTC. 2:1. E vasárnapi első eredményen a pénteken utólagosan lejátszott 14 perenyi mérkőzés sem változtatott. A BTC. teljes csapatával a MAC. *Hildebrand* és *Medgyessy* nélkül, tehát 9 emberrel játszott. Az első 14 percben a játék, habár a MAC. térfelében, de inkább a középen folyt, semmi veszélyes helyzetet nem teremtett sőt a MAC. *Borbás* révén majdnem megszaporitotta egygyel góljainak számát. Az utolsó négy percben a BTC. veszélyesen támadott és egy kornert is elért. *Sipos* azonban pompásan dolgozott s mindent kivédett. Biró: *Hercog* Ede volt..

III. osztályu bajnokság.

LITOGRAFIA FC.—MAGYAR TORNA-CLUB (Amerikai u. p.) 6:0. A litografusok csapata eddig is fejlődésképes játékot mutatott, mai játékuk pedig a bajnokságra való esélyüket növeli. A Budai TE. nem birta ellenfele játékát ellensulyozni. A játék maga — mert durva volt — nem tartozott a szépek közé. (*Félidő* 2:0). Biró: *Havas* Lajos (BAK.).

VIVÓ AC.—FEKETE „11" FC. (Hölgy u. p.) 3:3. Elkeseredett, erőszakos küzdelem, mely végül eldöntetlen maradt. (Félidő 2:1). Biró: *Zoltán* (NSC.).

BUDAPESTI L. IFJAK—BUDAI TESTGYAKORLÓK KÖRE utóbbi lemondása folytán elmaradt.

Szövetségi dij.

BTE. II.—FTC. II. (Millenáris) 2:1. Biró: *Bakó* (BEAC.).

MTK. II.—FŐV. TC. II. (Soroksári u. p.) 6:1. (Félidő 4:1) Biró *Puskás* (Typ.).

Barátságos mérkőzések.

URAK—Budapesti L. I. 2:1 (Mező-u. p.) Miután a Budai Testgyakorlók lemondták a BLI. ellen a III. oszt. bajnoki mérkőzést, a BLI. az URAK. csapatával mérkőzött. Az eredmény nagyon hizelgő a *Budapesti Labdarugó Ifjakra*, mert ez az URAK. pályáján éretett el. Biró: *Barcsay* (Postás).

Postás—MAFC. 2:1 (Millenáris). Vasárnap d. e. barátságos mérkőzésben mérkőzött a két egylet csapata, mely a Postások megérdemelt győzelmével végződött. A MAFC. 5 tartalékkal játszott, (a Postásoknál *Barcsay* hiányzott) mindamellett mindvégig szép játékot produkált, különösen a védelem mutatott jobb formát, mig a csatársor játéka sok csiszolásra szorul. A postás csapatnál is a védelem volt a csapat jobbik része, ahol is *Csüdör* és *Fekete* nagy stilü játékot produkáltak, a csatársorban még most is csak *Holub* elégitett ki. A teknikus csapatban *Somló*, *Benda*, de különösen *Smolnig* váltak ki. Biró: *Neumann* (Egyetértés).

KTE—Egyetértés S.C. 2:1 (Indóház u. p.) Változatos küzdelmet vivott a másodosztályu KTE. a harmadosztályban szép szerepet vivő *Egyetértéssel*, amelyet a nagyobb rutinnal dolgozó kőbányai csapat nyert meg. A KTE. eleitől fogva fölényben volt, de az oly sokat hangoztatott csatárainak gólképtelensége miatt, nem tudott jobb eredményt elérni. *Félidő* 0:0. Biró: *Holóssy* (ILSz.).

UTE.—KAOE. 3:2 (Népsziget. Az első osztályu UTE. és a másod osztályu KAOE. küzdelme is ugyancsak a változatosság jegyében ment végbe az ujpesti népszigeti pályán. Bár az eredmény két egyenrangu ellenfél elkeseredett küzdelmét sejteti, mégis meg kell jegyeznünk, hogy az ujpestiek biztosan nyertek. Az eredmény mindenesetre jó fényt vett a KAOE-ra, mert hisz az UTE. csak a mult vasárnap 1:1 végzett az MTK. ellen. Félidő 2:1. Biró Ladányi (UTE.).

MTK. III.—FŐV. TC. III. 10:0. (Féidő 6:0).

FŐV. TC. OLD-BOYS—MTK. OLD-BOYS 6:3. (Félidő 2:1).

UTE. II.—KAOE. II. 3:0.

Vidéki mérkőzések.

Győri Egyetértés—Soproni F. és AC. 2:1 Esztendők óta van feszült viszony ezen két csapat közt, pedig épen Győrrel volna Sopronnak a legkedvezőbb vasuti összeköttetése, egyszersmind legderekabb ellenfele is és már-már ugy látszott, hogy a legvégsőbb határig fair és barátságos mérkőzésben lesz része a nagy számban megjelent előkelő közönségnek, midőn mindkét fél akarva nem akarva durvaságokra ragadtatta magát. És igy a közönségnek nem a két csapat versengésében volt része, hanem erejük összemérésében. A Győriek mind hatalmas szál legények, kik ugy tudásukat, mint testi erejüket éreztették a középtermetü, de azért fürge és a kölesönt visszaadó Soproniakkal. Csapatukban legjobb a két hátvéd, jó a fedezetsor. *Payer* II. center azonban nem mutatta azt a formát, amit tőle vártunk. A Soproni csapat nagyon óvatosan játszott és igy megszokott gyorsaságukat csak olykor lehetett észrevenni.

Sopron kezd. Lerohan, azonban Győrnek kitünő hátvédje, meghiusit mindenféle támadást. És igy a játék a mezőnyben marad, mig a 35. percben Győr csatársora kijátszva a kitünő *Payer I.-t*, meg nem szerzi a vezetést és vezetnek egész a félidő végéig, erősen támadnak és közvetlen befejezés előtt jobb szélről beadott labdával szerzik meg 2. góljukat. *Félidő 2:0.* A második félidőben Sopron kezd erős rohamot és állandó fölényben van, folytonosan ostromolja a Győriek kapuját, de az igen jó kapus bravurosan véd. Végre *Horváth* megkapja a labdát, kidriblizve hátvédeket és megszerzi az egyetlen gólt. Erre a játék igen izgalmas lesz és a játékosok durvaságokra ragadtatják el magukat. Biró, hogy erélyét megmutassa Payer II.-t kiállittatja. Biró: *Thurner* Ágoston.

A csapat felállitása: *Győr:* Szerencse—Holzmann, Rozmann—Bischof, Mattesz, Szabó—Beleznay, Kaufmann, Payer II., Krausz, Grimm.

Sopron: Szalay—Payer I., Schneider—Weinberger, Strauch, Scharf—Pollák, Heinz, Horváth, Frühwirth.

Wiener SC.—PTE. 5:2 Vasárnap a „Wiener Sport-Club" első csapata mérkőzött a „PTE." ellen. Örületes tempóban kezdődött a játék és már a 4-ik percben a bécsiek egy szépen kidolgozott gólt érnek el. Ujra felállás után ismét a pozsonyi kapu jut ostrom alá; a 9-ik percben a pozsonyi kapus egy a kapu felé guruló labdát ki akar védeni és ugyanabban a pillanatban — mikor guguló helyzetben a labdát kezébe „akarja" venni, egy bécsi játékos kész akarva (tehát szándékosan) arcba rugja. A biró közvetlen közelében állva, az illető játékost kiállitja és miután nem akar a csapattal alkudozásokba bocsájtkozni, azok 2-szeri felszólitás dacára abbahagyják a mérkőzést.

Azonban uj birót kapva Czapek helyett Nirnensee Bernát személyében pár perc mulva folytatják a mérkőzést, melynek folyamán a vendégcsapat igen szép összjátékkal és már higgadtabban, állandóan fölényben van. A pozsonyiak erős védekezésük dacára nem kerülhetik el, hogy 3-szor megakad hálójukban a labda. Egy 11 méteres lövéssel megszerzi Pozsony az első félidő egyetlen gólját.

A második félidőben a bécsiek már nem birják az örületes tempót, ezáltal a pozsonyiak sokszor veszélyeztetik az ellenfél kapuját, de a kapus rendkivül biztosan véd. Végre sikerül a pozsonyiaknak a 2-ik gólt — mintegy az ostromnak gyümölcsét — benyomni, melyre a vendégek is a 4-ik góllal (vagyis 5-ik) felelnek.

Aradi AC.—Bácska SZAK. 1:0 A délkerületi bajnoki mérkőzések már javában folynak s a legerősebb egyesületek küzdenek a bajnokságért. Vasárnap, *szeptember 27-én*, az „Aradi Athl. Club" Szabadkán mérkőzött a „Bácska" sz. a. Clubbal az utóbbi pályáján. Ez azonban még nem a bajnokságért folyt, csak barátságos revans-szerü találkozás volt. A matsch folyamán észlelhető volt a „Bácska" fölénye, amely szép összjátékkal párosult. Ezt különben a 20:4 korner arány is mutatja. Arad erős védelmének és különösen kapusának köszönheti győzelmét. A játék lefolyása a következő:

Kaput Arad választ, s „Bácska" kezdi a játékot, amely változatosan folyik, de legtöbbet az Aradiak térfelében. A szabadkai csatársor sürün ostromolja az Aradi kaput, azonban lövéseik egy része a kapufáról pattan vissza, a többit pedig a kapus menti. Az első félidő 0:0.

A második félidőben a játék már hevesebb iramot vesz, most még gyakrabban veszélybe kerül az Aradi kapu, mig az Aradi csatársor támadásait a Bácska védelme igen szépen lekapcsolja és ártalmatlanná teszi. A legizgalmasabb pont az utolsó percekben volt, amidőn szakadatlan támadással és ostrommal látogatják egymás kapuját a csapatok. Majd Arad egy sikerült lerohanással a második half-timé 43-dik percében egy jól irányitott lövéssel megszerzi egyetlen gólját. „Bácská"-ban igen szépen lőttek, de a kapus mindent megmentett.

Az Aradi csapat főerőssége a védelem, amely dicséretes összjátékot produkált. Bácskában kifogástalan technikával dolgoztak és a tempót mindvégig birták. Az igazság érdekében azonban megjegyezzük, hogy a második félidőben mintegy 25 percig 10 emberrel játszottak, mert a center half egy érzékenyen talált labdaütéstől kénytelen volt a pályát elhagyni.

A versenyt nagy érdeklődéssel nézte végig Szabadka sportkedvelő intelligens közönsége. Biró Beke Árpád (Szegedi Ath. Club) volt, ki a versenyt nagy szigorral vezette.

Aradi AC—Aradi Postás 5:0 Ujabb, a kerületi bajnokságra is jelentős értékü győzelmet aratott e hó 4-én, vasárnap az AAC. az Aradi Posta- és Távirda-Tisztviselők Sp.-Egylete ellen. Magas szinvonalon álló játékot produkált mindkét csapat. A változatokban gazdag játékban az atléták csapata nagy haladást árult el, nem egy gólja tervszerü szépen kigondolt támadásaik eredménye. Az Aradi Postások szépen fejlődő csapata nem egyszer jutott offenzivába, de az atléták csapatának ellenállásán minden igyekezetük hiába való volt, s kénytelenek voltak belenyugodni 5:0 arányu legyőzésükbe. Az Atlétáknál Lengyel, Kállos és Láng, a Postásoknál pedig Duffner (kapus) és Steinfeld tüntek ki. Félidő 2:0. Biró: Langfelder F. (UTE.).

Kolozsvári KASp.—Törekvés 7:0 A Törekvés ebben az évben már másodszor rándult le Kolozsvárra, hogy a Keresk. Akad. Sportkörrel összemérje erejét. A mérkőzés eredménye és egész lefolyása arról győzött meg mindenkit, hogy a kolozsváriak nagyot haladtak. A tavaszszal még 12:0 arányban tetszés szerint győzött a budapesti csapat, de most már minden erejét össze kellett szednie a küzdelem érdekében és igy is csak 7:0 arányban tudott győzni, mig kapuja nem egyszer került veszélybe. Mindkét csapat különben igen szép munkát végzett, különösen mikor a Ker. Akad. Spk. lerázta magáról a kezdetben erősen jelentkezett lámpalázat és meglehetős higgadtan dolgozott. A minden részletben fair mérkőzést *Kuntner Róbert* biró vezette.

Kezdet után a Törekvés mindjárt átveszi a támadó szerepét és rövid egymásutánban 2 igen könnyen védhető gólt lő. A Ker. Ak. Spk. erős lámpalázzal küzd, amelynek folyamánya a mérkőzés 25. percében egy harmadik gól lett. Végül a kolozsvári csapat is összeszedi magát és sikerrel áll ellent a budapestiek erős támadásának a félidő végéig. A második félidő elején a Törekvés ismét két góllal szaporítja eredményét, amelyet a félidő 30. és 38. percében még kettő követ. A legszebb gól a hatodik volt, amelyet Takács lőtt védhetetlen erővel. A Törekvés csapatában különösen Takács, Szedniecsek, *Nyilas* és *Hauswald* a Ker. Ak. Sportkörnél *Strauch, Holecsek, Hegyi* és *Nászha* tüntek ki.

Hirek.

A KOLOZSVÁRI VASUTAS SPORTKÖR érdemes titkára, Sándor József, aki ez ideig nagy áldozatkészséggel munkálkodott egyesülete javára, ezen tisztségéről leköszönt.

MEGBÜNTETETT FOOTBALL-CLUB. Angliában a selejtező „CUP"-mérkőzések már megkezdődtek. Az EFA. szabályai értelmében a résztvevő egyesületek minden egyes Cup mérkőzésen a legjobb csapatával köteles kiállani. A mostani selejtező mérkőzések folyamán megesett, hogy a Leyton F.-nak ugyanazon napon más mérkőzése is volt, s így csapatának jobb játékosait megosztotta, tudván, hogy gyengébb ellenfelét a Romford FC.-ot ugyis megveri. Ami meg is történt. A Romford azonban feljelentette a Leyton-t az EFA.-nál. A vizsgálat eredménye az lett, hogy a szövetség a Leyton FC.-ot birságra és 125 korona kártérítésre kötelezte.

KOLOZSVÁRT, a Kolozsvári Football-Klub a Kelet kerületi bajnokságért nem fog játszani.

ARADON 11-én az AAC. csapata a BTC. egy kombinált csapatával mérkőzik Aradon.

A „MAGYAR IFJAK HALADÁS KÖRE" e hó 11-én (vasárnap) este 8 órakor a „Sas-kör"-ben a szegénysorsu gyermekek felruházási alapja javára, tánccal egybekötött estélyt rendez.

A III. K. TVE. footballügyeinek vezetését Cseke Gyula távollétében *Szóka István* vette át (Postatakarék pénztár).

A KOLOZSVÁRI VASUTAS SPORT-CLUB titkársága annak közlésére kért fel bennünket, hogy Sándor Józsefnek nem volt joga, a Kiss Menyhértre vonatkozó ügyet a klub nevében aláirni.

A MAC. ma a Grazer Athletik Club ellen játszik margitszigeti sporttelepén.

OSZTRÁK EREDMÉNYEK. Bécsben a klubok közötti mérkőzések mult vasárnap szüneteltek. Az osztrák labdarugó-sport egyszerre két helyen mérte össze erejét idegen nemzet, illetve város labdarugó-sportjával, s mindkét helyen döntő győzelmet aratott. Bécsben 4:0-ra verte Berlin vállogatott csapatát, míg Prágában 6:0-ra győzött a csehországi németek ellen. A Deutscher Fussball-Club csapatának tagjai a vállogatott csapatban nem vettek részt, mert ugyanaz nap Berlinben játszottak a berlini Viktória ellen. A berlini csatársor összeroppant s teljesen gólképtelen lett. Az első félidőben a bécsi csapat teljesen kapujához szegezte ellenfelét, amely csak egyes áttörésekkel tudott néha támadni. Félidő 2:0. A második félidőben a két csapat egyenrangunak mutatkozott, de a berliniek dacára tartalmas támadásaiknak nem tudtak kellő befejezést adni. A játék vége felé ismét a bécsiek kerülnek fölénybe és még két gólt lőnek.

NÉMET EREDMÉNYEK. Mult vasárnap rendkivül mozgalmas napja volt a német football-sportnak. Nemzetközi mérkőzés is volt. A prágai DFC. döntő fölénnyel verte meg a német bajnok csapatot, a berlini Viktóriát 6:2 (2:2) arányban. A berlini Verbandbajnokságok a következő eredménynyel végződtek: Favorit—Stern 1:0, Hellas 04—SC. 1895—96 0:0. A többi berlini csapatok a Pokal mérkőzésekkel voltak elfoglalva, melynek eredményei: Britannia—Preussen 2:2; Berliner BC.—Brandenburg 16:0. Union—Wacker 16:1, Germania—Ten-Borussia 2:0. Hamburgban a Hamburgi Viktória 4:0-ra verte a Sperber FC.-ot Lipcsében: Eintricht—Leipziger BC. 2:2. Frankfurtban: Viktória-Hanau—Kickers 2:1. Karlsruheben: Karlsruher Phönix—Pforzheimer FC. 1:1.

ANGOL EREDMÉNYEK. Az angol bajnoki mérkőzések iránti érdeklődés szombatról-szombatra fokozódik. A mult szombati mérkőzéseket a kis gólarányu győzelmek jellemzik. A Cup-mérkőzések is megkezdődtek. Egyelőre az első fordulóban csak a kisebb prof. és amatőr-csapatok kerültek össze. Itt általában a prof. csapatok győztek.

Eredmények a ligában: Middlesbrough—Woolwich Arsenal 1:1, Notts Forest—Chelsea 2:1, Manchester City—Leicester Fosse 5:2, Bury—Manchester United 2:2, Preston N. E.—Notts County 0:0, Bristol City—Newcastle United 3:3, Everton—Liverpool 1:0, Sheffield U.—Bradford City 3:0, Aston Villa—Blackburn Rovers 1:1, Sunderland—Sheffield Wed. 4:2.

Eredmények a déli ligában: Swindon—West-Ham United 3:0, Luton—Brighton and Hove 3:1, Portsmouth—Queen's P. Rangers 3:1, Northampton—Reading 3:2, Plymouth Argyle—Coventry City 2:1, Millwall—Watford 2:1, Crystal Palace—Brentford 3:1, New Brompton—Norwich City 2:0.

○○○○○ Ifjusági Labdarugás. ○○○○○

A vasárnapi mérkőzések a favoritok győzelmével végződtek. MSC.-vel szemben MIHK. elég szépen állta meg helyét. KSC. könnyü győzelmet aratott a letört MTE. felett. A jó képességü Typ. i. cs. csak eldöntetlen eredményt ért el a szivós FT. Körrel szemben.

Megyeri Sport-Club—Magyar Ifjak Haladás Köre 2:0. (Félidő 0:0.) BEAC. pályán d. e. folyt le a fenti mérkőzés. Első félidőben változatos játék folyt, a másodikban Megyer jutott fölénybe. A gólokat Goldstein, s 11-esből Kovács rugták. A győztes csapatból az emlitetteken kivül Novák, MIHK.-ből Godor, Benes, Ábrahám tünt ki. Biró: Hollósy Gyula (FSC.).

MSC. II.—MIHK. II. 9:0. (Félidő 5:0.) Az eredmény meglepetést keltett. A játékosok közül Schneider remek játéka érdemel megemlitést. Biró: Harsányi Dezső (Föv. TC.).

Kőbányai Sport-Club—Magyar Testedzők-Egylete 7:2. (Félidő 4:0.) Határ-utcai pályán d. e. folyt le a fenti mérkőzés, KSC. állandó fölénye mellett. Kőbánya szépen játszott, mig MTE. rendszertelenül. Biró: Gerő Ferenc (NSC.).

KSC. II.—MTE. II. 9:0.

Fővárosi Testedzők Köre—Typografia Sport-Club i. cs. 2:2. (Félidő 2:0.) UTE. pályán a KAOE.—UTE. mérkőzés után mérkőzött a fenti 2 csapat. FT. Kör igen szépen játszott, csak halfjai kissé erőszakosak. Typ. i. cs. először játszott bajnoki mérkőzést. Védelme kitünő, csatársora ellenben gólképtelen, érdekes, hogy a Typ. 2 gólját a 2 back rugta. A csapat egy néhány játszója fegyelmezetlen és durva, ha erről leszoknak, még szép eredményeket fognak elérni. Az FT. Körből kivált a két szélső és Rubos. Typ.-ben pedig a 2 beck. Biró: Friedmann Föv. TC.

Törekvés Sport-Egylet i. cs.—Ujpesti Ifjusági Atlétikai-Club kombinált csapat 7:0. (Félidő 4:0.) Törekvés pályán volt a fenti mérkőzés. Az UIAK. hiányos csapattal állottak ki s igy képességeikről, az eredmény nem mutat hü képet. Törekvés csapatában sok fiatal s szép technikáju játékos van, kikből 2—3 év mulva, ha fizikumuk erősödik, kitünő játékos lesz. Kivált köztük: Szakáts és Krajcsik.

Rákos-Szt.-Mihályi Mü- és Sport-Kedvelők—Ferencvárosi Sport-Club 0:0. A Sztmihályiak pályáján az atlétikai verseny után mérkőzött a III-ad osztályu FSC. a jókképességü Sztmihályiakkal. Az eredmény jó fényt vet az ifjusági csapatok nivójára. A mérkőzést mintegy 800 fönyi közönség nézte végig. A játék változatos volt. FSC.-ből kitünt Kaposi, Sztmihályból Menich, Békei.

Vasárnap a köv. mérkőzések lesznek:

MTE.—Föv. TC. i. cs.
FTC. i. cs.—MSC.
R.-Sztmihály-Törekvés i. cs.

KODAK
gépek elismert elsőrangu kamarák.
Napfény melletti előhivó készülékek 6·50 K.-tól feljebb
Minden jobb szaküzletben kaphatók.
KODAK, Gesellschaft, m. b. H. Wien, I., Graben No. 29.

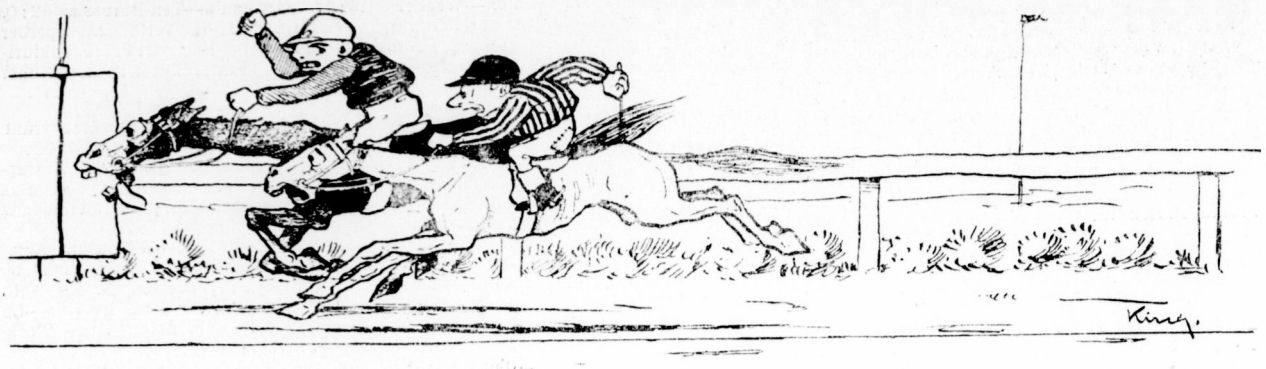

A BUDAPESTI ŐSZI MEETING első négy napjának kimagasló eseménye a német *Waffenschmied* leveretése, amely annál örvendetesebb, mert nem csak legjobb idősebb lovunk, Lángoló verte meg, hanem Miutánban és Kukurutzban is legyőzőre akadt. A meeting másik jelentősebb sporteseménye az *őszi kisérleti* verseny volt, amelyben a három éves *Fantome* korteher alatt biztosan verte a fiatalabb évjárat képviselőit *Slecinkát* és Reginát.

A NÉMET TENYÉSZTÉS az őszi meetingen még számos kisérletet fog tenni, hogy fölényét a mi tenyésztésünkkel szemben kimutathassa. *Delphin* a *totalisatőr* hendikepben fog próbálkozni. *Steinhammer* biztos induló a Szt. *László*-dijban.

FABULA biztos induló az *Austria* dijban. A tavalyi nyerőnek erős ellenfele lesz *Kunilinde* és *Fantome*.

Szerkesztői üzenetek.

B— József tanárjelölt Kolozsvárt. Lapunk terjedelme nem engedi meg, hogy egyes mérkőzésekről olyan rendkivül hosszu tudósításokat hozzunk. Kérjük ennélfogva tudósításait tömörebbre és rövidebbre fogni.

HIVATALOS RESZ.

A m.kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium.

08 szám.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Gspann Károly beregszászi áll. főgimnáziumi r. tanárt a tordai áll. főgimnáziumhoz áthelyezte.

Budapest, 1908. évi szeptember hó 22.

A miniszter megbizásából

Náray Szabó

min. tan., elnöki titkár.

Ifjusági Labdarugók Szövetsége Alakult 1903-ban. Beiratási dij 5 korona, az egyletek tagdijat nem fizetnek. Szövetségi értesitő „Nemzeti Sport" Helyiség: Lidó kávéház (VI. ker., Andrássy-ut 61.) különterme. Ülések vagy összejövetelek minden hétfő és szombat est. Hivatalos órák e két napon 1/2 8—1/2 10-ig. Irásbeli megkeresések a *tit. ár*, pénzküldemények a *főpénztáros cimére* küldendők. *Tiszteletbe i elnök*: betölt tlen; *elnök*: Zoltán Béla; *alelnökök*: Goldstein János, Schneider Béla: *főtitkár*: Müllender Sándor; *titkár*: Friedmann Mór (VII., Király-utca 24. I. 12.); *főpénztáros*: Geró Ferenc (VII., Király-utca 48. I. 11.); *pénztáros*: Ritter József; *főjegyző*: Hollő Agoston: *jegyzők*: M nyhart Antal, Neumann Béla; *háznagy*: Juhász Mihály; *ellenőr*: Kohari Dezső; *számvizsgálók*: Gorup Ferenc, Kiss Árpád Várady Lajos; *szöv. kapitány*: Horváth János; *szöv. képviselő*: Müllender Sándor (VII., Dob-utca 108. I. 4.); *intéző-bizottsági elnök*: Schneider Béla; *a birói szakiskola elnöke*: Vámos Soma.

Az igazgatótanács október hó 3-án, szombaton este 1/2 9 órakor, ülést tartott.

A birói szakiskola október 7-én vizsgát tart, jelentkezni a titkárságnál lehet.

Kivonat az intéző-bizottság szept. 28-iki üléséről: A bizottság Markovits MTE.-t a Föv. TC.-nak kiadja. Gally, Kocsisesak — miután továbbra is egyletükben óhajtanak maradni — kiadhatók nem voltak. Jureso Gusztáv és Széger a Ferencvárosi Torna-Club ifjusági csapata játékosait durva játékuk miatt a bizottság szigoruan megdorgálja. Menner Ödön BLI. szöv. biró ifjusági mérkőzések vezetésétől 1909. ápr. 1-ig eltiltatott. Miután a BSC. nem állitott ki csapatot a MIHK. ellen, a pontok utóbbi javára irattak. A BSC. játékosai, kik a hivatalos lap legutóbbi száma utján beidéztettek s nem jelentek meg, ujra beidéztetnek az okt. 12-iki intézőhöz. Igazoltattak a köv. mérkőzések: MSC. BAK. i. cs. 6:0, BAK. i. cs.—MTE. 3:1, KSC.—Rákosszentmihály 1:1, KSC. II.—Rákosszentmihály II. 9:2, BAK. II. lemondása MSC. II. javára tudomásul vétetett s a mérkőzés utóbbi javára igazoltatott.

Friedmann, titkár.

Ujpesti Ifjusági Atlétikai Club néven uj ifjusági egylet alakult, melynek tagjai kizárólag diákokból áll. Labdarugáson kivül az athlétikával foglalkoznak. Tagjaik nagyobbára Ujpest, Palota és Ujfaluból valók. Első bemutató mérkőzésük vasárnap d. e. a Törekvés pályán lesz a Törekvés Sport-Egylet ifj. csapatával. Biró Friedmann.

A bajnokság hivatalos állása a következő:

Föv. TC. i. cs.	14
MSC.	10
KSC.	9
LTE.	8
BAK. i. cs.	8
MIHK.	8
Szt.-Mihály	7
FT. Kör	6
MTE.	5
BSC.	4
FTC. i. cs.	3
Typ. i. cs.	2
Törekvés i. cs.	—

Magyar Labdarugók Szovetsege. *Elnök*: Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körut 41.) *Alelnökök*: Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9.) (Ujl ki Tégla- es Mészégető RT. Füzesséry Zoltán dr. (VI., Szerecsen-u. 56.) *Főtitkár*: Malecki Román (VI. Andrássy-ut 48. II. 10.) Hivatalos órák minden szerdán este 7—8-ig az Edison-kávéház külön termében. *Titkár*: Cseke Gyula (II., Csalogany-u. 7.) *Jegyző*: Sugár István (Baross-utca 4. I. em. 7.). *Pénztáros*: Glauber József (IV., Deak Ferenc-u. 5. Iparbank.) *Ellenőr*: Olgyay István dr. *Intéző-bizottság*: Oprée Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik. A birák bizottságának elnöke: Füzesséry Árpád dr. *Ülések*: VI., Teréz-körut 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

A titkár 4 heti szabadságidőt nyervén, távollétében az igazolási kérelmek, birói jelentések és minden más ügyben beadandó iratok Sugár István szövetségi jegyző cimére (Budapest, VIII. Baros-utca 4., I. em. 7.) intézendők.

Kivonat a birák-bizottsága 1908. évi október hó 5-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Nemzetközi képesitésük megejthetése céljából 2—2 nemzetközi mérkőzés vezetésére engedélyt ad a bizottság: Harsády József, Langfelder Ferenc, Schubert M. Ferenc, Szüsz Hugó és Vámos Soma játékbiróknak.

Határozatilag kimondja a bizottság, hogy a vidéki kerületi bajnoki mérkőzések vezetésére kiküldendő birák költségeit mindenkor előzetesen hivatalból fogja megállapitani.

„Bácska" Szabadkai AC.—Szegedi AC. között 1908. évi október hó 11-én Szegeden tartandó bajnoki mérkőzés vezetésére Schubert M. Ferenc küldetik ki, s összes költségei 32 koronában állapittatnak meg.

Zoltán Béla játékbiró jelentése a Vivó- és Atlétikai Club—Fekete 11. FC. között 1908. évi október hó 4-én tartott bajnoki mérkőzésről azzal tétetik át az intéző-bizottsághoz, hogy a birák bizottsága Klein József (Fekete 11. FC.) játékosnak szigoru megbüntetését kéri.

Zoltán Béla bajnoki és egyébb dijmérkőzések vezetésére, Friedmann Mór, Gerő Ferenc és Gerlief János klubközi ifjusági és tréning-mérkőzések vezetésére képesittettek. Budai Károly gyakorlati vizsgára utasittatott.

A bizottság a folyó október hó 12-én, hétfőn este 8 órakor ülést tart, melyre Fehéry Ákos, Hajós József és Pajtényi Béla játékbirók kihallgatásuk céljából, továbbá Klug Frigyes és Schwarcz N. birójelöltek szóbeli vizsgára ezennel megidéztetnek.

Sugár István jegyző.

Igazolások 1922-től 1934-ig. Néhai (Nohejl) János Föv. TC. részére (ILSz.-ből); — Szabó József Egyetértés Sp. C. részére; — Balázs Ágoston Magyar Torna-Club részére; — Jäger Nándor Pozsonyi TE. részére; — ifj. Szerencse Mihály Győri Egyetértés részére; — Papp Imre, Müller Sándor KAOE. részére; — Kertész Oszkár Vivó- és Atl. Club részére; — Szaida Sándor Budapesti Labdarugó IE. részére; — Aczél Zoltán Sportkedvelők Köre részére; — Schossberger Ármin, Laufer Dezső Litografia FC. részére.

Sugár István, jegyző.

SPORT LÁBBELI KÜLÖNLEGESSÉGEK.

-TENIS, AUTO, SPORT-CZIPÖK
CHASALLA-SANDALOK,
LÁBSZÁR VÉDÖK,
LOVAGLÓ-CSIZMÁK,
VADÁSZ-CZIPÖK.

GERÖ ADOLF
KOSSUTH-LAJOS UTCA 4.
FÖHERCZEG UDV. SZÁLLITÓ.
KIVÁNATRA ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE.
A CHASALLA JEGYÜ CZIPÖNEMÜEK EGYEDÜLI ELÁRUSITÓJA.

A „NEMZETI SPORT" 1907-iki évfolyama
kapható a kiadóhivatalban.
(BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 5.)
Füzve 11, bekötve pedig 12 koronáért.

Sportfelvételeket, képeket és rajzokat — bármely sportra vonatkozzanak is azok — közlés céljából szivesen fogad lapunk szerkesztősége. A képek a felvevö (rajzoló) megjelölésével és a szükséges magyarázó szöveggel szerkesztőségünkbe (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 5) küldendők.

WEINBERGER IZIDOR
sport-üzlete
Budapest, V., Városház-tér 2. szám.
földszint, főlépcső 1. szám.

Saját gyártmányu vivószerek, football és athletikai sport cikkek rendkivül előnyös beszerzési forrása.
Kizárólag
!! Magyar gyártmány !!

2 kg.	diszkosz	K 8.—
2 „	ugyanaz hitelesitett	„ 10.—
2 „	füles labda . .	„ 8.40
2 „	ugyanaz hitelesitett	„ 11.—
5-ös	Diadal football . .	„ 6.80
5-ös	Rambler football .	„ 9.50
7¼ kg.	Vasgolyó . .	„ 3.—
7¼ „	ugyanaz hitelesitett	„ 3.50
	Gerely	„ 4.—
	ugyanaz hitelesitett .	„ 4.50
	Svéd gerely	„ 4.50

Futó cipö finom kivftelben 7.—

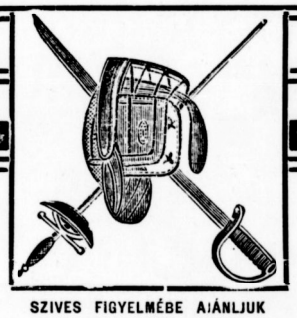

EGYLETEK, KÖRÖK ÉS AMATŐRÖK SZIVES FIGYELMÉBE AJÁNLJUK A LEGJOBB VERONAI ÉS SOLINGENI

VIVÓKARDJAINKAT
ÉS KITÜNŐ KÉSZITMÉNYÜ
VIVÓFELSZERELÉSEINKET

olcsó árak mellett. U. m.: Olasz és magyar vivókardok darabja K 5.30, 5.60, 6.20, 6.30, 7.50 és 8.—, pengék K 2.20 és 2.50. Francia és olasz vitörök arabja K 5.— és 7.50, pengék K 1.50 és 1.60. Vivókard-fejvédek drbja K 8.—, 10.—, 10.50, 11.—, 12.—, 12.50 és 15.—. Vitör arc- és fejvédek drbja K 4.50 és 7.50. Vivókard-keztyük drbja K 4.5 és 5.—. **Párbajkardok, kard-mellvédek, vivókaudtok stb. stb.**
Továbbá választékos nagy raktárt tartunk: Fegyverek-, töltények-, vadászati és halászati felszerelésekben, tornaszerek, football-, lawn-tennis-, korcsolyák- és mindennemü sport-árukban.
Nagyobb vételeinél árkedvezmény! Kereskedőknek elonyárak! Árjegyzék ingyen és bérm.

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA
SPORTCIKKEK ÁRUHÁZA
BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRÚT 29. SZ.

100% gummi megtakarítás!

HERKULES

szabadalmazott **asbest** légtömlő védő **szallag** használata mellett.

Nincs többé defekt szakadás repedés átmelegedés.

Prospektust küld:

Kell Jenő

Budapest, VI., Gyár-utca 26.

100% gummi megtakarítás!

Különleges **automobil**-ruházat vizhatlan angol szövetekből és mosható dániai **„LAVALA"**-bőrből.

WESZELY ISTVÁN

angol sport-, gummi- és acél-árú cikkek raktára

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 9. szám, Telefon 79—04. sz.

LÁNG LAJOS

BUDAPEST

VIII., Stáhly-utca 7.

Kocsigummi-, automobil- és pneumatik-javitások.

Bárminő gummik megvétetnek.

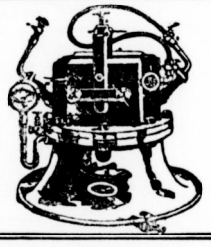

Automobilok és motoros kerékpárok

használtak is. Továbbá **motoros cséplők, gőzgépek** és **malomberendezések** nagyon olcsón.

FISCHER ERNŐ

BUDAPEST, VII. kerület, Ovoda-utca 41. szám.

Carosserie Misura

Misura Mihály kocsi és automobil, carosseria gyára

Budapest, VIII., Tancsics-utca 4. (volt Liszt Ferenc-utca)

Kitüntetve Budapest 1896. Páris 1900, Pécs 1907. IV. Nemzetközi automobil-kiállításon arany-éremmel kitüntetve.

Carosserie Misura

VI. évfolyam. 1908. október 10. 41. szám

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Motor Club“ hivatalos lapja.

A Henrik herceg turaut Magyarországon.

A Magyar Prinz Heinrich-Fahrt ügye, egyes apróbb akadályoktól eltekintve, pompásan halad előre. Ezen kisebb akadályok, eltérő úttervek stb., természetesek egy ilyen nagy vállalkozás előkészitő stádiumában, amidőn az érdekeltek, de különösen a főérdekelt Kaiserlicher Automobil-Club, az érvek és ellenérvek harcában nem tudja még a fontosabbat a kevésbé fontostól szorosan megkülönböztetni. A legfontosabb, a herceg és a három érdekelt klub közös akarata megvan. Akik a Prinz Heinrich-Fahrt fejlődését szivükön viselik, azokra nézve talán nem lesz teljesen érdektelen, ha a tervek kibontakozásának minden egyes stádiumáról részletes felvilágositással szolgálunk. Megérdemli ezt különben az ügynek általunk már több izben hangoztatott fontossága is.

Megemlitettük, hogy a semmeringi értekezletet követő wieni értekezlet, amelyen a Magyar Automobil Club nem volt képviselve, inkább a brünn—budapesti és budapest—wieni utvonalat favorizálta, valószinüleg az északmagyar és lengyel utak elhiresztelt rosszasága miatt.

Utaink rossz hirneve játszott szerepet a mult hó 26-án, Henrik porosz herceg személyes elnöklete mellett, Kielben tartott konferencián is. Elismerték, hogy Tátránk vadregényes vidékeinek meglátogatása mindenesetre vonzó és érdekes volna a résztvevőkre nézve, de a magyar utak állapota, ugylátszik, itt is roppant kétségesnek tünt fel, mert elhatározták, hogy a Kaiserlicher Automobil-Club egy tagját Magyarországba küldik az utviszonyok tanulmányozása végett. A végleges utvonal megállapitását ezen delegátus jelentésétől tette függővé az ülés.

Igen behatóan foglalkozott továbbá ezen ülés a vezető-kérdésről, amely tudvalevőleg az ez évi Prinz Heinrich-Fahrt alkalmával élénk eszmecserére adott alkalmat a sajtóban. Henrik herceg már a versenyt követő lakomán mondott beszédében, igen erélyesen jelentette ki, hogy célja a tiszta amatörvezetők támogatása, s hogy intenciói a dij alapitásakor is a tiszta autotúrizmus pártolására voltak irányitva.

Ezen értekezleten Henrik herceg, aki tudvalevőleg maga is lelkes automobilista, ismét hangoztatta az amateur-autotúristák pártolásának szükségességét. Elhatározták tehát, hogy módozatokat fognak keresni, amelyek alkalmasak arra, hogy a tiszta amatörök esélyeit, akik az automobil-sportot a sportért magáért üzik, azon vezetők esélyeivel kiegyenlitsék, amelyeknek a hivatás, foglalkozás és gyakorlat, eddig ugyszólván legyőzhetetlen túlsulyt biztositott.

Hogy mely szabályok szolgáljanak ezen cél elérésére, arról az értekezlet nem határozott, azonban egyesek ugy gondolták, hogy a hegyi-verseny elhagyásával, amely nehézségeivel a hivatásos versenyzőknek bizonyos előnyöket biztosit, az amatörök esélyeit némileg emelik. A hegyi-verseny helyett két sikverseny felvételét tartotta célszerünek az értekezlet.

A magyarországi útvonalak állapotáról nem lévén a bizottságnak tudomása, egyelőre három alternativ tervet állapitott meg és pedig I. Berlin—Bresslau—Tátra-Lomnicz—Budapest—Wien — Salzburg — München; II. Berlin—Bresslau—Brünn—Budapest—Wien—Salzburg—München; III. Berlin—Bresslau—Brünn—Wien—Tirol—München.

Egyébként elhatározták a Prinz Heinrich-Fahrt alapvető szabályainak változatlan hagyását ugy, hogy az ez évi résztvevőknek módjukban áll a jövő évi versenyben is résztvenni.

Mihelyt az utvonal meg lesz állapitva és igy azon klubok meg lesznek határozva, amelyek a további rendezést elvállalják, Berlinben, október hó 23-án közös értekezletre gyülnek össze az érdekeltek, a propoziciók részleteinek megvitatása végett.

Az uj szabályzat kidolgozása a Kaiserlicher Automobil-Club müszaki bizottságára bizatott, amelynek amatörpártoló intézkedései mindenesetre élénk érdeklődés tárgyát képezik.

Magyar részről a németek buzgó munkálkodása alatt, szintén nem szünetelt a munka. A Magyar Automobil-Club igazgatósági ülése lelkesedéssel járult hozzá a tervhez és 30 tag kivánságára október hó 14-én rendkivüli közgyülést hivott egybe, amely hivatva van a Henrik herceg-túraut ügyében az egyleti vezetőségnek kellő felhatalmazást adni.

A Kaiserlicher Automobil-Club határozata alapján és gróf *Zichy* Béla Rezső meghivására De la *Croix* a KAC. titkára és Fassbender Károly, az OestAC. titkára, a mult vasárnap Pestre érkeztek, hogy saját tapasztalataik alapján megismerhessék a magyar utakat.

Benoidgáz világitás

kastélyok, villák és uradalmak számára. Főzés, fütés, világitás, vizszivattyuzás. Legkedveltebb világitási mód. Teljesen tüzbiztos. Robbanás kizárva. Több mint 200 kastélyban berendezve. Költségvetéssel szolgál a

Gyár: ARAD.

Magyar Benoidgáz Részvény Társaság.

Főraktár; Budapest, VI., Andrássy-út 17.

A vendégeket Krisztinkovich igazgató fogadta a pályaudvaron, majd a várost tekintették meg, amelynek látképe és nevezetességei a legkedvezőbb benyomást tették. Délelőtt 11 órakor értekezlet volt a MAC.-ban, amelyen a vendégeken kivül gróf Zichy Béla Rezső alelnök, Krisztinkovich Béla igazgató, továbbá Rohonczy Gida és Hatvany Károly vettek részt. Egy órakor *gróf* Zichy Béla Rezső dejeunert adott a nemzeti kaszinóban, amelyen *Schönburg-Waldenburg* herceg német főkonzul, de La *Croix* főtitkár, gróf *Eszterházy* Móric, gróf *Károlyi* Mihály, gróf *Szápáry* Pál, *Krisztinkovich* Béla igazgató és *Delmár* Tivadar vettek részt.

Hétfőn reggel hét órakor az egész társaság a Fővárosi-kioszknál találkozott, hogy onnan a Tátra felé vegye utját. Három kocsi jelent meg a startnál, Baruch Jenő, dr. Delmár Tivadar és Bárdy József kocsija. A kocsitulajdonosokon kivül a kiránulásban résztvett: gr. *Zichy* Béla Rezső alelnök, De La *Croix*, a KAC. titkára, *Fassbender* Károly, az OeAC. titkára és veje, *Krisztinkovich* Béla igazgató és *Szentiványi* Gyula.

Az út Budapesttől Káposztásmegyerig bizony nem volt valami kiváló, s bőven kijutott mindegyik utasnak a rázkódtatásokból, onnan azonban Balassa-Gyarmatig, egy-két bukkanós hidtól eltekintve, elég jó volt.

Balassa-Gyarmatra délelőtt 9 órakor érkezett a társaság, ahol őket az alispán fogadta kitüntető szivességgel. Megigérte, hogy mindent megtesz a túraut érdekében, a közigazgatási bizottság utján az utakat rendbe hozatja, a rendről gondoskodik stb. Félórai tartózkodás után, kitünő uton Rimaszombat felé vette utját a társaság. Itt *Fáy* László főispán fogadta az automobiltársaságot, a megyei hajduság imponáló sorfala között. A hatóságok legerélyesebb támogatását igérte és végezetül pompás reggelivel vendégelte meg a társaságot. A szivélyes fogadtatás, mely 1½ óráig tartotta Gömörmegye székhelyén az utvizsgáló-bizottságot, az eddig bejárt utak jósága és az illetékes hatóságok ajánlkozása, határozottan megtették hatásukat a német és osztrák urakra, akik belátták, hogy a magyar utakról szóló rossz hirek teljesen alaptalanok.

Rimaszombatból Szepesmegye felé vette utját a társaság, s ennek utjai már valósággal elragadtatással töltötték el az egész társaságot. Este félhat órakor érkeztek Lőcsére, hol *Salamon fő*ispán és *Nógrádi* alispán üdvözölték őket a megye nevében. A megye disztermében adott nagyszabásu banketten Salamon főispán köszöntötte fel a vendégeket, egyuttal kijelentve, hogy nemcsak kijavittatja a szükséges helyeken az utakat, hanem a rend fentartására annyi csendőrséget és tüzoltóságot bocsát a Magyar Automobil-Club rendelkezésére, hogy annak egyetlen emberére sem lesz szükség. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt kedves házigazdáival.

Másnap a társaság egy része Budapestre tért vissza, a német és osztrák vendégek pedig gróf *Zichy* Béla Rezső kalauzolásával gróf *Andrássy* Géza betléri vadászkastélyába rándultak, hogy a gróf szarvasvadászatra szóló meghivásának eleget tegyenek. A közben bejárt szulovai hegyiut valósággal elragadtatással töltötte el a vendégeket, ugy hogy nem lehetetlen, hogy a kieli határozatnak a hegyi-verseny elmaradására vonatkozó részét megmásitják.

A magyar útvonal második részét, a budapest—wieni utat, csütörtökön vagy pénteken fogják a külföldi kiküldöttek megszemlélni.

Megjegyezzük végül, hogy az egész utvonalon végig kitünő szolgálatokat tett *Stoics* György térképésznek az utvonalat ábrázoló remek kivitelü térképe, amely ezen utvonal választása esetén a MAC. kiadásában fog megjelenni.

Hirek.

ELÉGTÉTEL KRISZTINKOVICH IGAZGATÓNAK. A mult szombaton tárgyalta a feljebbviteli biróság Krisztinkovich Bélának, a Magyar Automobil Club méltatlanul meghurcolt igazgatójának rágalmazási perét, *Jeremiás* Arnold, a *Magyar Automobil Ujság* volt szerkesztője ellen. Jeremiás érezvén, hogy ügye veszve van, töredelmesen bevallotta, hogy *Sándor* Gyula szerkesztő bujtotta fel Krisztinkovich igazgató ellen, ő azonban időközben meggyőződött Krisztinkovich igazgató teljes erkölcsi integritásáról, s ezért ünnepélyesen bocsánatot kér. A biróság, tekintettel a vádlott bocsánatkérésére, a szabadságvesztést elengedte, ellenben 200 korona pénzbirságban marasztalta el a vádlottat. *Magyarázat felesleges.*

AZ AUTOPHOB VÉGRENDELETE. *Carihaine* Jeremiás, ki teljes életén keresztül az automobil esküdt ellensége volt, a következő végrendeleti intézkedéssel óhajtotta az automobil eltünését elősegiteni: „Tapasztalásból tudom, mit jelent az reumatizmusban szenvedni és az automobilok által minduntalan gyors járásra, sőt futásra kényszerittetni. Egész vagyonomat ennélfogva azon embernek hagyományozom, aki képes egy léghajót épiteni, melynek végcélja, hogy az emberek kevesebbet járjanak a földön, hanem annál többet repüljenek a levegőben. Végrendeletem végrehajtója, vagy annak utódjai határozzák meg, ki kapja meg vagyonomat, melyet addig kell valamely bankban kamatozólag elhelyezni, mig egy ilyen léghajó tényleg feltaláltatik. És ha száznál több év is mulna el addig, pénzem csak azé az emberé, aki képes utolsó akaratomat teljesiteni és a világot az automobilsport rákfenéjétől megszabaditani.

A LIPCSEI KERÉKPÁR- ÉS AUTOMOBIL-KIÁLLITÁS. Tizenegyedszer nyilt meg a lipcsei vásár a kristálypalota épületében, a közlekedési eszközök kiállitása számára a mult vasárnap. Az ez évi nagy német automobil-kiállitás elmaradása folytán e vásár-kiállitás határozottan emelkedett jelentőségben s bár többnyire kereskedők és nem gyárosok a kiállitók, egy sincs ujdonság feltünése nélkül és a legujabb modellek kiállitása biztosra vehető. Az érdekes kiállitásra még visszatérünk.

A MEXIKÓI POSTAIGAZGATÓSÁG a levélgyüjtőszolgálat céljaira ezentul, ugy mint magyar póstánk, motortrycykliket fog az egész vonalon alkalmazni, miután az erre vonatkozó próbák fényesen sikerültek. Az első nagyobb szállitmányt a Laurin & Klement-cég kapta meg.

Hornyák Ferenc és társa
VI., Szondy-utca 55. sz.
motorok, kis typusu automobilok, mechanikai alkatrészek gyártása. Garage és javitó-mühely.

MOTOROS RENDŐRSÉG. New-Yorkban ujabban egy motorkerékpárokkal felszerelt rendőrcsapatot szerveztek, amelynek egyedüli feladata a szabálytalanul hajtó automobilok üldözése, gyorsan járó kerekeik segitségével. E rendőrök között számos nő is szerepel, köztük Fallon Éva a legügyesebb autofogó hirével bir.

AZ AUTOMOBILÜZEM RENTABILITÁSA. A Münchenben megtartott nemzetközi közuti és kisvasuti kongresszuson, *Mauclère* mérnök, a párisi Compagnie Générale des Omnibus főmérnöke, érdekes előadást tartott *„A motoromnibusz-üzem gazdaságossága és üzemköltségei"* cimen. A kiváló szakférfiu nézete szerint a motoromnibusz nagy szerepre van hivatva a városi és külvárosi forgalomban. Azonban mindig csak ott fog alkalmazást nyerni, ahol alkalmazása tényleges haszonnal jár. Uj vonalak megnyitásával, vasut nem szel át, igen könnyen lehet az egyes községek között állandó automobiljáratokat létesiteni. Végül, igen célszerüen alkalmazható az autobusz kirándulási vonalakon és pedig főleg a nyári forgalomban. Nem szabad azonban sohasem megfeledkeznünk arról, hogy ezen egymástól teljesen külömböző esetek a felhasználandó tipusok gondos megválasztását igénylik. Mialatt élénk forgalmu nagyvárosokban sokülésü kocsikra van szükség, addig a többi esetek speciális tipusokat kivánnak. Minél nagyobb és nehezebb egy kocsi, annál nagyobbak a fentartási költségek; egyes kiadások, különösen a kerekek abroncsozata, a kocsisulylyal arányban nőnek. Igen fontos szerepet játszik a kocsi által felhasználandó út állapota is.

Általában ajánlhatók: 1. 10—12 üléses omnibuszok, málhatartókkal, de fedélzet nélkül, vasuti és kirándulási vonalakhoz való csatlakozásokhoz. 2. 14—20

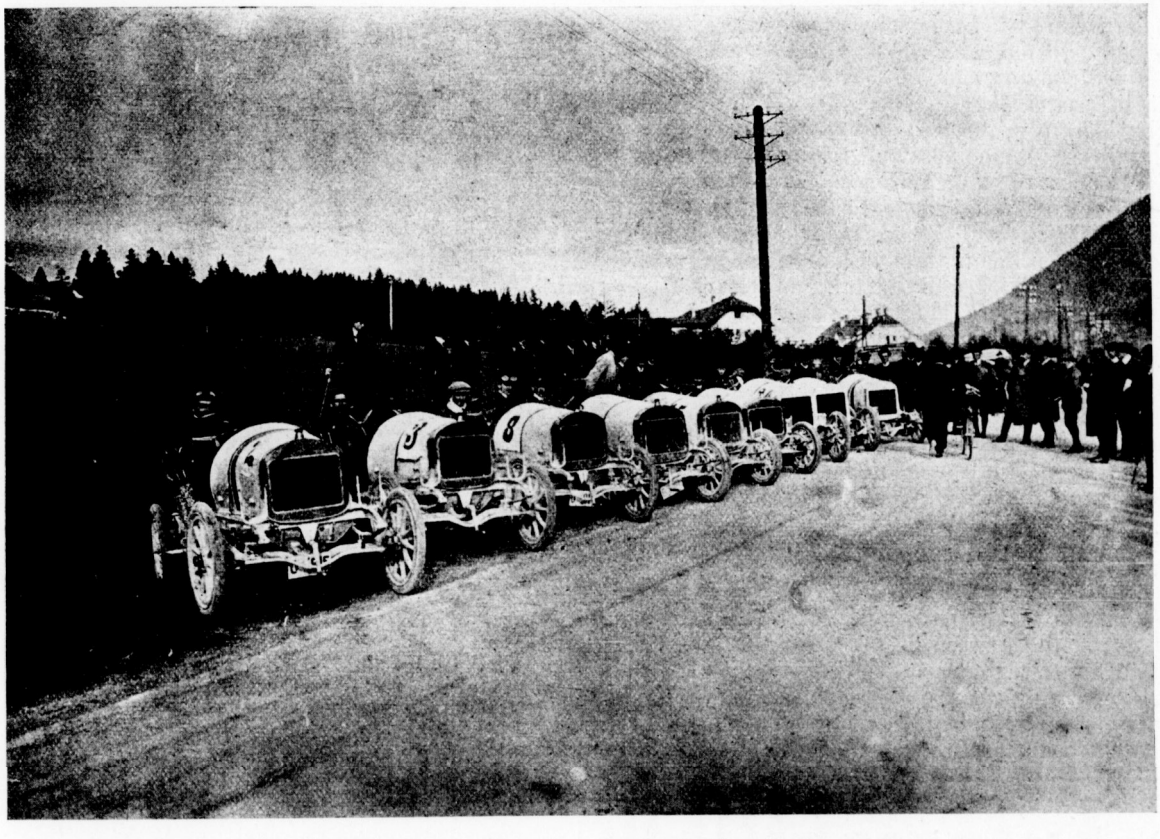

Egy semmeringi versenycsapat. A Laurin & Klement cég gárdája.

amelyeknek egyedüli célja a közuti vasutakkal való konkurrencia, aligha fogunk azonban célhoz érni. Igen jól alkalmazható azonban a motoromnibusz-üzem egyes közuti vasuti vonalak tehermentesitésére és a tramway-forgalom kiegészitésére. *Kisebb városok* számára, amelyeknek nincsenek közuti vasutjai, *az automobil az egyedüli racionális közlekedési eszköz*, feltételezve, hogy a forgalom elegendő élénk ahhoz, hogy az üzem önköltségeit fedezze és igy a vállalkozás fentartását biztositsa. Oly vidékeken, amelyeket a üléses, fedélzet nélküli, de málhatartókkal ellátott omnibuszok, a külvárosi és a közepes nagyságu városi forgalom számára. 3. 30—35 üléses, fedélzetes vagy fedélzetnélküli omnibuszok, a nagyvárosi forgalom számára. Ezen nagyságon felüli kocsik épitése az aránytalan nagy sulyuk és csekély sebességük miatt nem célszerü. Az automobil-omnibuszok üzemi költségei kocsikilométerenként sokkal nagyobbak, mint a villamos közuti vasut üzemi költségei, különösen, ha az magasvezetékes. A költségek nagysága igen vál-

BENZINT bármely szerkezetü **automobilok** és **motorok** részére, **folt, tisztitási célra, hydrurt, gazolint, ligroint világitási célra**- nemkülönben **PETROLEUMOT, ÁSVÁNYKENŐOLAJOKAT, PARAFINT, MOTORKÉKOLAJAT** legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett szállit a

MAGYAR PETROLEUM-IPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 53. szám.

tozik az ország, a vállalat, a fütőanyagra eső behozatali vám, az utprofil, az utak állapota és a gummiabroncsozat kopása szerint. Ebből és a közuti vasutakkal szemben fennálló kisebb szállitóképesség miatt az autobuszok viteldijainak általánosságban magasabbaknak kell lenniök, mint a közuti vasutéinak, mert különben az a veszély fenyeget, hogy a bevétel a kiadást nem haladja tul s igy a vállalkozás sikertelen.

CLUB WIENER AUTOMOBILISTEN cimmel uj automobil-klub alakult meg Bécsben f. hó 2-án. Az uj klub egyelőre 31 tagot számlál, de kétségtelen, hogy számosan fognak az uj alakuláshoz csatlakozni, amelynek szervezését néhány régi bécsi automobilista vette kezébe. A klubot illető irásbeli közlemények Dr. *Frank* Ottó alelnök cimére, Wien, VI., Mariahilferstrasse 69. intézendők.

NEMZETKÖZI UTKONGRESSZUS. Amint már megirtuk, vasárnap nyilik meg Párisban, a francia kormány kezdeményezésére összehivott utkongresszus, amely az ujabb közuti járművek, különösen pedig az automobilok elterjedése folytán előállott helyzettel fog foglalkozni. A külföldi államok legtöbbjében ugyanis a személy-, de még inkább a teherszállitó-automobilok, már olyan számottevő gazdasági tényezővé válltak, hogy az alkalmazásukhoz füződő nagy nemzetgazdasági érdekek egy sereg müszaki és közrendészeti kérdés megvitatását indokolják. A kongresszus iránt, amely első a maga nemében, igen nagy érdeklődés nyilvánul, s azon az összes államok képviseltetik magukat. Magyarországból *Hevesy* Vilmos mérnök, a *Magyar Automobil-Club* képviselője jelentett be előadást *„Nagy terheknek uton való szállitása“* cimmel. A kereskedelmi minisztériumot a kongresszuson *Incze* és *Novák* müszaki tanácsosok fogják képviselni, a müegyetemet dr. *Zielinski* Szilárd müegyetemi tanár, a fővárost pedig *Vosits* Károly tanácsnok és *Toch* Ede főmérnök.

Versenyek.

AZ AMERIKAI GRAND-PRIX első nevezési határideje ugy Párisban, mint New-Yorkban, a mult héten záródott. Összesen 23 kocsi nevezett s ezek között is 10 európai származásu. Feltünik nemcsak az amerikaiak aránylag csekély részvétele, hanem az is, hogy a legtöbb amerikai cég nem csoportokat nevez, hanem egy kocsit, pedig hát nagyon megbizhatónak kell lenni annak a gyártmánynak, amely egyetlen kocsijával is sikerre számit. A nevezési liszta a következő:

1. *Fiat* I (Nazzaro).
2. *Fiat* II (Wagner).
3. *Fiat* III (Ralph de Pálma).
4. *Acme* (X.).
5. *Garford* I (Vantine).
6. *Garford* II (Daty).
7. *Garford* III (X.).
8. *Stearns* (Johnson).
9. *Thomas* (Strang).
10. *Lozier* I (X.).
11. *Benz* I (Hémery).
12. *Benz* II (Hanriot).
13. *Benz* III (Erle).
14. *Pennsylvania* (X.).
15. *Chadwick* (X.).
16. *Mercedes* (Willy Poege)?
17. *Mercedes* (Salzer)?
18. *Matheson* (X.).
19. *Beeze-Lawrence-Moulton* (X.).
20. *Lozier* II (X.).
21. *American Berliet* (X.).
22. *Lorraine-Dietrich* (Duray).
23. *Bayard-Clement* (X.).

Az európai kocsik vezetői amint látjuk, egytől-egyig a volant mesterei sorából kerülnek ki. A Fiat-csapatban Nazzaro, az idei Coppa-Florio győztese és Wagner mellett, mint uj ember, csak Palma szerepel, akit igen tehetséges vezetőnek mondanak. Benzék a kipróbált Hémery, Henriot, Erle triásszal rukkolnak ki. Duray, a Dietrich-cég embere, elsőrangu menő és valószinüleg Bayard-Clementék is egy régi menőjüket alkalmazzák. Mercedesék nevezése, amelyről a francia forrás, mint biztos tényről beszél, ugy látszik fiktiv, mert az untertürkheimi gyár nyilatkozatot tesz közzé, amely szerint *Mercedes-kocsi az amerikai Grand-Prix-ben nem vesz részt* és pedig azért, mivel a rendelkezésre álló idő csekély speciális kocsik épitésére és a gyárat a részvétel gyártási programmjában nagyon zavarná.

FRANCIA AUTODROM-TERVEK. Már régebben volt alkalmunk regisztrálni azt a hirt, hogy De Dion márki kezdeményezésére, az Automobile-Club de France-ban egy, az Auvergne-ben létesitendő autodrom terveinek kidolgozásához fogtak. Az autodrom költségeit két milló frankban irányozták elő, amelyből másfél milliót az érdekelt községek jegyeznének, félmilliót pedig a gyáriparosok. Az autodrom nem lenne egyszerü körpálya, mint a brooklandi, hanem két, egyenkét 20 kilométer hosszu körpályából állana, amelyek egy bizonyos helyen átmenetet engednének. A két pályát egy nagy sánc választaná el egymástól. A pálya helyenkét 15%-ig emelkedő lejtőssége változatos kisérleti pályává avatná az uj autodromot.

A második francia autodromterv, a francia Rivièrán keletkezett, amely tudvalevőleg az összes sportok élénk kedvelője és istápolója. Az országuti versenyek, különösen mivel egyenkénti indulással járnak, nem elégitik ki a Rivièra előkelő közönségének izlését. A „szükséglet“ arra vitte a Chambre Sindicate de l'Automobilét, hogy Pau és Tarbes városok képviselői-

„Automobilia“
első magyar PNEUMATIC javitó mühely. Elsőrangu nyersanyag, leggondosabb vulcanizálás.
BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 20. sz.
Sürgönycim: AUTOMOBILIA. Távbeszélő 105—08.

LAURIN & KLEMENT gyárt
motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt.
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweiss-utca 9. sz.

vel egyetemben egy autodrom tervéről tanácskozzanak. E tanácskozás eredménye az, hogy már a jövő évben Pan város közelében autodrom épül, amely valószinüleg épp ugy fogja a közönséget vonzani, mint az előkelő pani lóversenyek.

A GAILLONI HEGYI-VERSENY. Az utolsó francia rövidtávu verseny a mult vasárnap folyt le a szokásos kilométeres távon, a *L'Auto* rendezésében. A verseny hőse ismét *Bablot* volt, ki Brasier-kocsiján ujabb diadalt csatolt saloni, ventouxi és evreuxi sikereihez. Szépen nyerte versenyét *Joerus* (Opel) is a túrakocsik első kategóriájánál. Méltó feltünést keltett egy Doconnald álnév alá rejtőző fiatal osztrák amateur győzelme, a 76—86 mm. túrakocsik kategóriájában, egy *Laurin & Klement*-kocsin. A verseny részletes eredményei a következők:

Versenykocsik.

Megszoritás nélküli kategória.

1. *Bablot* (Brasier) $26^{1}/_{5}$ mp.
2. Alezy (Bayard-Clement) $26^{2}/_{5}$ mp.
3. Debrou (Mors) $32^{3}/_{5}$ mp.

Grand-Prix tipusu voiturettek.

1. *D'Averay* (Guillemin) 1 p. $07^{3}/_{5}$ mp.
2. Perrot (Ariés) 1 p. $11^{3}/_{5}$ mp.
3. Autran (Werner) 1 p. 14 mp.

Túrakocsik.

Négyhengeres 121—130 furatu kocsik.

1. *Joerus* (Opel) $31^{2}/_{5}$ mp.
2. Debrou (Mors) $32^{2}/_{5}$ mp.
3. Grezziello (Pipe) $36^{3}/_{5}$ mp.

Négyhengeres 76—85 mm. furatu kocsik.

1. *Doconnald* (Laurin & Klement) 1 p. $02^{2}/_{5}$ másodperc.
2. Ouzon (Gregoire) 1 p. $02^{3}/_{5}$ mp.
3. Levére-Portal (Levére-Portal) 1 p. $03^{2}/_{5}$ mp.

Motorkerékpárok.

1. *Giuppone* (Peugeot) $32^{1}/_{5}$ mp.
2. Grapperon (Alcyon) $33^{1}/_{5}$ mp.
3. Meritel (Anzany) $43^{2}/_{5}$ mp.

MILYEN SZABÁLYZAT SZERINT VERSENYEZNEK 1909-BEN. Mult számunkban megirtuk, hogy német részről az 1909. évre vonatkozó versenyszabályzat tárgyalása alkalmával, a furat méreteinek leszállitását fogják inditványozni. Amint egy párisi jelentésből értesülünk, az *Automobile-Club de France* sportbizottsága, az elismert automobil-klubok értekezletén, a furat alapján való osztályozás megtartását fogják inditványozni, egy maximális suly meghatározása mellett. A francia inditvány épp ugy, mint a német, a maximális furat leszállitását fogja kivánni (140 mm.-re), a sulymaximumot pedig 900 kilogrammban óhajtja megállapitani.

Amint látjuk, az osztendei formula alapelve, a furat szerint való osztályozás nem változott, csak éppen a furat mérete. A franciáknál is épp ugy, mint a németeknél, valószinüleg az idei Grand-Prix eredményei voltak mérvadók, amelyek kétségtelenné tették, hogy a gummianyag nem birja a 155 mm. kocsik által elért sebességet. Bizonyos irányváltozatot mutat a második pont, amely minimum helyett maximumot ir elő. Ez a szerkesztési anyagok mai minősége szerint egyáltalán nem aggasztó és bizonyára szintén csak hasznára válik a szegény pneumatikoknak.

Megjegyezzük különben, hogy bár a németek és franciák propoziciója elvben teljesen egyező, a megegyezés aligha fog könnyen előállani, mert a németek előreláthatólag nem lesznek a 15 mm.-es furatredukcióval megelégedve és legalább is 25 mm.-es leszállitást fognak inditványozni.

A TOURIST TROPHY. A nagy angol országuti verseny, mely a furatmaximum után a Four Inch Race (Négy hüvelyk-verseny) nevet is viseli, óriási érdeklődés mellett folyt le a mult hó végén, a kies Man-szigeten. A verseny felett hetek óta folyt a vita az angol sport- és napisajtóban és az automobilizmus ellenségei vésztjósló cikkeket közöltek a verseny veszedelmeiről. Az angol automobilisták óriási örömére nemcsak gyönyörü idő kedvezett a versenynek, hanem egyetlen sérülés sem történt. Ezen eredmény annál inkább figyelemreméltó, mivel a verseny pályája a nehéz terep és az éles fordulók miatt, meglehetős nehéz feladatot rót a versenyzőkre.

A verseny lefolyása igen érdekes volt, mivel a résztvevő 38 versenyző, a rövid pályán, mindig rövid időközökben követte egymást. A verseny a Darracq-kocsiknak hozott dicsőséget, amennyiben két kocsijuk volt az első három helyezett között. A verseny győztese azonban nem egy Darracq, hanem egy Hutton-kocsi volt, mivel George Darracqja, amely az utolsóelőtti körig vezetett és 43 p 15·8 mp.-vel a legyorsabb kört is elérte, (83·7 km. óránként) az utolsó körben benzintartányának sérülése folytán annyi időt veszitett, hogy csak harmadik helyre tudni bejutni. A győztes Watson átlagos sebessége az 543 kilométeres teljes pályán 80·7 kilométer volt, ami egy 26·9 l. e. kocsi számára kiváló eredmény. Megemlitendő, hogy a győztes az egész verseny tartama alatt gummit nem cserélt.

A verseny részletes eredményei a következők:

Versenykocsik. (543 kilométer.) 1. *Watson* (Hutton) 6 óra 43 p. 5 mp. 2. Lee Guiness (Darracq) 6 óra 45 perc 21 mp. 3. George (Darracq) 6 óra 48 perc 36 mp.

Motorkerékpárok. (267 kilométer.) *I. kategória.* 1. I. *Marshall* (3½ l. e. Triumph) 4 óra 4 p. $50^{1}/_{5}$ mp. 2. C. R. Collier (3½ l. e. Matchless) 4 óra 7 p. $6^{4}/_{5}$ mp. 3. Sir R. R. Arbuthnot (amateur) (3½ l. e. Triumph) 4 óra 17 p. 57 mp. *II. kategória.* 1. *Reed* (5 l. e. Doot) 4 óra 15 p. $58^{2}/_{5}$ mp. 2. Bashall (amateur) (6 l. e. Bath) 4 óra 18 p. 15 mp. 3. Clark (5 l. e. F. N.) 4 óra 21 p. $2^{4}/_{5}$ mp.

A PIACENZAI TEHERKOCSI-PRÓBA. A piacenzai teherkocsi-próbák, amelyek nyolc kategóriában folytak le az elmult héten, jelentős eredményekkel végződtek, amennyiben a résztvevő kocsik majdnem

Használt elsőrendü automobilok
rtmányu
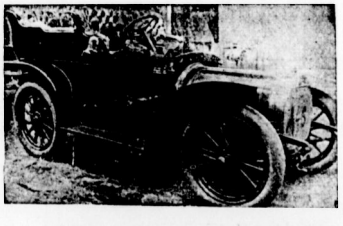
állandóan raktáron vannak
Kozma Mihály-nál
Budapest VIII., Tavaszmező-utca 8.
KOZMA KOCSIGYÁR Alapitási év: 1882.

kivétel nélkül megfeleltek a verseny feltételeinek. Az egyes kategóriák eredményei a következők: *I. osztály.* 900 kg. szállitóképességü kocsik. 1. *Fiat* aranyérem. *II. osztály.* 901—1500 kg. szállitóképességü kocsik 1. *Spa* aranyérem. 2. Itala. 3. Fiat II. *III. osztály.* 1500—2000 kg. szállitóképességü kocsik. Nem dijaztatott. *IV. osztály.* 2000—3000 kg. szállitóképességü kocsik. 1. *Süddeutsche A. F. Gaggenau.* 2. Saurer. 3. Spa. *V. osztály.* 5000 kilogrammon felüli szállitóképességgel biró kocsik. 1. *Saurer.* 2. Berna. 3. Soller. *VI. osztály.* Omnibuszok 6—10 személy szállitására. 1. *Spa* 2. Süddeutsche A. F. Gaggenau. 3. Fiat. 4. Itala II. 5. Fides. 6 Spa. *VIII. osztály.* Omnibusz 10 személyen felüli szállitóképességgel. 1. *Saurer.* 2. Spa. 3. Fiat. *VIII. osztály.* Tehervonatok. 1. St. Pankraz-gőzvonat. 2. Yorkshire.

AZ 1909. ÉVI WIENI AUTOMOBILKIÁLLITÁS. Wienben tudvalevőleg ez évben az automobilkereskedők és gyárosok ellenállása folytán elmaradt a szokásos automobilkiállitás. Eleinte a jövő évben sem akartak kiállitást rendezni, de a wieni kereskedők körében megindult tudakozódás azon meglepetésszerü eredményre vezetett, hogy most már a többség a kiállitás mellett nyilatkozik és csak a kisebbség foglal el neutrális álláspontot. Direkt a kiállitás ellen nem szólalt fel senki. Ilyen körülmények között a jövő évben valószinüleg lesz bécsi kiállitás, még pedig előreláthatólag korán tavasszal.

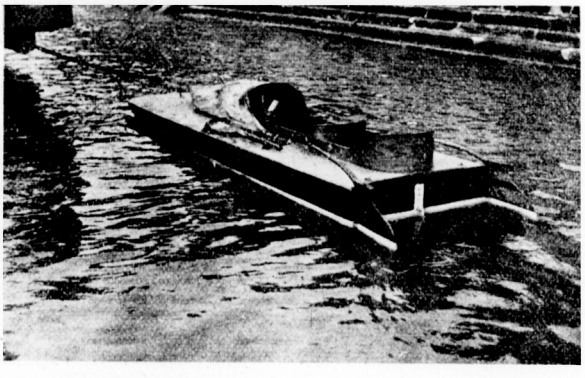

A RICOCHETTE BUDAPESTEN. Korwin főhadnagy hires csuszó-csónakjáról felvett fényképünk a mult számunkból technikai okokból kimaradt. Olvasóink mai számunkban láthatják az érdekes jármü képmását.

A
NEMZETI SPORT
ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE . . . 20 KORONA
FÉL ÉVRE . . . . 10 KORONA
NEGYED ÉVRE . 5 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR, VIDÉKEN 44 FILLÉR.
KAPHATÓ MINDEN DOHÁNYTŐZSDÉBEN. .·. AZ ELŐFIZETÉSEK E LAP KIADÓHIVATALÁBA (IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5.) KÜLDENDŐK.

A Magyar Automobil-Klub hivatalos közleményei.

Tiszteletbeli tagok: *Frigyes* magyar kir. herceg, *József* magyar kir. herceg, *Sarolta* szászweim. kir. hercegnő, *Kossuth Ferencz*, m. kir. kereskedelmi miniszter, *Sibesçu György* herceg, a Román Automobil-Club elnöke, *Pötting-Persing Gusztáv* gróf, az Osztrák Automobil-Club stb. elnöke, *Ratibor Viktor* herceg, a berlini Csaszári Automobil-Club elnöke, *Zuylen De Nyevelt De Haar* báró, a francia Automobil-Club elnöke. Tiszteletbeli elnök: *Szapáry Pál* gróf, a francia Automobil-Club stb. tagja. *Elnök: Andrássy Sándor* gróf. *Elnökhelyettes*: Zichy Béla Rezső gról. *Igazgatóság:* Blathy Ottó Titusz, Eszterházy Moricz gróf, Hatvany Károly, bátorkeszi Kobek Kornél, K. Kovács László, *Krisztinkovich Béla (ügyvezető igazgató)*, Molnár Akos dr. *(ügyész,)* Széchenyi István gróf, Vécsey László báró. *A választmány tagjai*: Az igazga tóság tagjain kivül Andrássy Géza gr., felsőványi Baruch Jenő, Bayer Dezső dr., Csoka János, Delmár Tivadar dr., győri Farkas Lajos, Fényi Béla, Gerbeaud Emil, Hatvany József, Harkányi János br., Hevesy Vilmos, Károlyi Mihály gr., Nagy Sándor dr, Ormody Vilmos, Szende Károly, Teleki Pál gr, Varró Indár dr., Wenckheim József gr., Zsolnay Miklós. *Club-titkár:* ifj. Krisztinkovich Béla. *Club-helyiség:* Budapest, IV. kerület, Kigyó-tér 1., királyi bérpalota. *Hivatalos irodai órák:* d u. 5—7-ig. Könyvtár, szaklapok, szabadalmi leirások és szakárjegyzékek gyüjteménye. 10—12-ig és 4—6-ig nyitva. *Sürgönycim*: Autoclub Budapest. *Telefonszám:* 11—70

Meghivó.

Van szerencsém t. Tagtárs urat f. év október hó 14-én, szerdán délután 6 órakor, a Club helyiségeiben tartandó

rendkivüli közgyülésre

az igazgatóság nevében ezennel meghivni.

Tisztelettel

Gróf Andrássy Sándor, s. k.
elnök.

Tárgy:

A nemzetközileg elismert automobil-klubok által 1909 folyamán Magyarország területén át tervezett „*Prinz Heinrich-Fahrt*" rendezésében részvétel és költségek megszavazása.

Főszerkesztő: **Friedrich Nándor.**
Felelős szerkesztő: **Lindner Ernő.**
Főmunkatársak: **Biró Alajos és ifj. Holub József.**

Kempelen Béla családtörténeti (genealógiai) irodája :: és czimfestészeti müintézete. ::
Budapest, VI., Rózsa-utca 71. (Andrássy-ut mellett.)
Nemesség, czimerek, előnevek (külföldieké is) kikutatása. Cs. és kir. **kamarási** stb. **ősfák** egybeállitása. Minden **nemesi ügy** (nemesség átruházása, külföldi lovagrendekbe való felvétel stb.) elintézése. **Czimereknek** (müvészi és heraldikailag szabályos) festése, vésetése, égetése, hímezése papirra, pergamentre, bőrre, fára, üvegre, csontra, bronzra, márványra stb., **családfák, ősfák,** családi **kronikák,** megszerkesztése és megfestése.

MINDEN
KÁVÉHÁZBAN
KÉRJÜK A
NEMZETI SPORT-OT

Blázsei Miklós
automobil-kocsigyártó.
Javitások. Uj carrosseriák.
Budapest, VIII., Práter-u. 67.

DUNLOP LESZERELHETŐ ABRONCS

10 m.-perc
alatt fel- és leszerelve.

Nagy időnyereség
IDŐ = PÉNZ
tehát nagy
pénzmegtakarítás.

Magyarországi vezérképviselet:

Sürgönycim: **DUNLOP.**

VAS GÉZA és Fia

Távbeszélő: **65—43.**

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 6. szám.

Lovag Tichtl Károly
genealogus, heraldikus
mindenféle nemesi ügyekben
felvilágositást ad.
Budapest, VIII., Baross-utca 32. sz.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB

Nélkülözhetetlen háziszer.

Kapható mindenütt.

OVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

BERLIET

15, 22, 40, 60 lóerős 4-hengeres, 40, 60 lóerős 6-hengeres a legjobb városi és toura-kocsik.

Bárdi József r. t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

TELEFON 41—00.

Városi üzlet és pneumatik-javitó-mühely, ujdonságok állandó kiállitása, dusan felszerelt alkatrész- és acetylen-lámpa-raktár:

VI., Liszt Ferenc-tér 15.
(Andrássy-út mellett).

Telefon 116—34.

LÉGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST.

VI. ÉVFOLYAM. 42. SZÁM

Nemzeti Sport és az Automobil

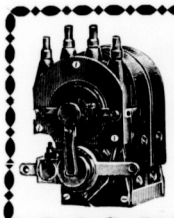

S. Erben & Arnold Friedmann

Sürgönycim: ERBENZÜNDER. WIEN, I., Stubenring 14. Telefon: 20.539

A Monarchia legnagyobb szaküzlete: **AUTOMOBIL-** FELSZERELESEK és :: KELLÉKEKBEN. ::

„Erbengyujtó“ elektromagneses gyujtók.

Antiderapant „Houben“ ❁ „Englebert“ Pneu

Árjegyzék ingyen!

Tenniszezők különös figyelmébe.

Ajánlom Tennis-raket telelő és megóvó intézetemet, ahol is minden egyes ütőért 1 korona biztositási dij vétetik. Hur szakadásért felelősséget vállalok. Társaságok több ütő beküldésénél megfelelő kedvezményben részesülnek. Minden egyes ütő présbe tétetik és konserválva lesz. Saison kezdetére teljesen felfrissitve, tisztázva szolgáltatik vissza. Esetleges hur szakadásért nem lesz felszámitva. Bővebb prospektussal készséggel szolgálok.

Macher Rezső

Tennis-raket javitó mester, sport üzlete

IV., Koronahereeg-utca 3.

(Az udvarban.)

Magyarország legjobb hölgyuszói.
I.
Lengyel Juci k. a.

Tusnádfürdői ❁ ❁ ❁ Sporttelep.

Igazgató-tulajdonos

FILIPP ENDRE

Központi iroda:

VII., Városligeti fasor 7.

Megnyilik 1908. junius 15-én.

Vasutállomás, posta, távirda, telefon.

Vivás, uszás, evezés, svédtorna, athletika, lawn-tennisz, céllövészet, galamblövészet, vadászat, halászat.

Téli sportok:

ski, bobsleigh, toboggán, skeleton stb.

Étterem, kávéház, szállodák minden kényelem.

Légfürdők, napfürdők.

Országos és nemzetközi versenyek.

Hölgyszalon, játéktermek

Szám garage

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.

VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

6 hengeres 15—30 HP Delaunay Belleville automobilok.

Ára: 13500 frank.

Jákarban lévő használt automobilok jutányos árban.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken 44 fillér).

Lawn-tennis. Football.

Angol és magyar sportjátékok összes kellékei. Teljes lawn-tennis felszerelések. Amerikai, angol és francia prima raketek. Wright und Ditson, Slazenger, Ayres, Sykes, Davis, Bussey, Prosser, Jaques, Mass & Cie, Williams stb. gyárosok raketjei. Raketjavitások elsőrangu szakmunkás által. Versenylabdák. Slazenger, Standard, selected, Ayres, Champion, Sinnet, Climax stb. Közép és bekeritő hálók stb. Oszlopok. Raketprések. A Magyar Országos lawn-tennis szövetség hivatalos játék- és versenyszabályai. Versenyjegyzőkönyvek.

Uj „Diaboló-játék" minden kivitelben.

Hitelesitett athlétikai sportcikkek egyedüli főraktára.

Tornaszerek. Valódi olasz Perez-féle vivóeszközök. Izomerősitők. Hockey, Golf, Lovas, Polo, Croquet.

Sportöltözékek és felszerelések legnagyobb raktára. Képes sportárjegyzék ingyen és bérmentve.

Kertész Tódor

sportüzlete

BUDAPEST, IV., Kristóf-tér.

Állandó sportkiállitás.

Sport-, diszmü- és játékárúk.

Utazási és háztartási cikkek.

Alapittatott 1861-ben.

KÖHOGÉS ELLEN a legjobb

CONTRATUSSIN

BAYER

Pasztilla-alakban is kapható!

A legcélszerübb arc és kézkenőcs a

PARK-CLUB CRÉME.

Vörös kereszt gyógyszertár, Budapest, VI., Andrássy-út 84.

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönlegességek árjegyzéke kivánatra ingyen és bérmentve.

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

TELEFON: 80—44.

A sportot üző közönség előtt a

THERMOS

palack nélkülözhetetlen. Télen a meleget melegen, nyáron a hideget hidegen tartja tüz és jég nélkül. Kérjen árlapot a

Geittner és Rausch

cégtől

Budapest, VI., Andrássy-ut 8.

hol a sport összes ágazataiba vágó minden cikkből állandóan nagy raktár van.

THERMOS.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ¼ óránylra. Direkt villamos összeköttetés az összes sporttelepekhez.

MLAKA JÁNOS

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

BUDAPEST, VI., Csengery-u. 30.

Modern izlésü butorokat, fantasztikus diszitéseket készit. Elvállal javitásokat fürdő- és nyaralótelepeken.

TOPOR ENDRE

ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOSMESTER.

BUDAPEST

VI., EÖTVÖS-UTCA 30. SZ.

Készit mindennemü butort régi és uj stilusban, belső épitészeti munkát, üzletberendezést, portált terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzását és javitását pontosan elkészíti.

HALUSKA PÉTER

érofényező és mázoló

Budapest, VI., Andrássy-út 77.

(Rózsa-utca sarok.)

Fürdőkádak és vasbutorok fényezése. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületek, kávéházak, szállodák és mindennemü butorok festését és erezését a legegyszerübb kiviteltől a legfinomabb kivitelig.

VI. évfolyam. 1908. október 17. 42. szám

NEMZETI SPORT

és a

MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vivómester alapitotta. A Magyar Vizi Sport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Előfizetési ár: EGÉSZ ÉVRE 20 korona. FÉL „ 10 „ NEGYED „ 5 „

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetések és pénzküldemények következőleg cim zendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest — Postatakarékpénztár 20438.

Szerkesztőség és kiadóhivatal helyisége: IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5. SZ., II. 2. Hivatalos órák este 4—8-ig.

Főszerkesztő: Dr. POLÓNYI DEZSŐ
Felelős szerkesztő: FRIEDRICH NANDOR

Kézirat és mindenféle levelezés VIII., ESTERHÁZY-UTCA 6. SZÁM. alá cimzendő.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére: Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strasbourg 12.

Olvasóinkhoz.

A magyar sportélet rohamos fejlődésével párhuzamosan alakult ki a közönségnek érdeklődése a magyar embersport minden faja iránt. Ez érdeklődés gyors, pontos és megbizható kielégitésére törekszenek az összes magyar sportorganumok. Az érdeklődők e nagy táborát akarjuk szolgálni mi is, midőn elhatároztuk, hogy áldozatokat nem kimélve, egy uj melléklappal a HÉTFŐI NEMZETI SPORT-tal lépünk a nagyközönség szine elé. E lap fel fogja ölelni mindazon magyar sporteseményeket, amelyek lapunk zártától vasárnap estig történnek. Közölni fogjuk az összes külföldi sporteredményeket a legmegbizhatóbb forrásokból. Hétfői lapunk szinvonalát a Nemzeti Sport hatalmas szerkesztő gárdája biztositja, melyhez uj, ismert erők csatlakoznak: Horváth Ferenc, Malaky Mihály és Uhlyarik Béla személyében. Hétfői lapunk első száma október hó 19-én (hétfőn) korán reggel fog megjelenni s kapható lesz minden tőzsdében, ahol a Nemzeti Sport eddig is kapható volt. Előfizetőinknek ez óhajuk bejelentése mellett, ez év hátra lévő szakára 1 koronáért küldjük. Egyes szám ára 10 fillér. Azzal a komoly bizalommal és reménnyel lépünk a nagyközönség elé, hogy uj lapunkkal szemben támasztott követelményeknek minden tekintetben meg fogunk felelni.

Lapunk hétfői, valamint szombati száma ezentul a nagyobb vidéki városokban minden ujság-elárusitóhelyen kapható lesz 12, illetve 44 fillérért.

A szabadtéri vivásról.

Most, mikor a nagy nemzetközi versenyeken, — igy az athéni és legutóbb a londoni olympiádon is — a vivóversenyek „szabad“-ban való rendezése mind gyakoribbá válik, önmagától merül fel annak a fontos kérdésnek az eldöntése, hogy a vivás sportjának „szabad“-ban való gyakorlása sportszempontból minő előnyökkel jár és e sport terén van-e jogosultsága, vannak-e előnyei, minő mértékben és mi módon volna a „szabadtéri“ sportok közé sorozható? . . .

Ha visszatekintünk a kardforgatás művészetének rég elmult korszakaiba, látjuk, hogy csaknem minden népnek meg volt a maga fegyvere, amely a fokozatos fejlődés egyes stádiumain áthaladva a tökéletesedés bizonyos fokát elérte. Voltak idők, mikor a „nemesek“, a „lovagok“ állandóan ollalukon viselték azt, hogy bármikor kéznél legyen, mert abban az időben a vagyon- és életbiztonság, a becsület, a szerelmi kérdések terén egyaránt az „egy szál acél“ és annak ügyes forgatása döntött.

Tudjuk, hogy minden népek vivóművészete között legmagasabb tökélyre a francia és az olasz vivás jutott. Különösen a törvivás. És abban az időben, mikor a páros viaskodások mapirenden voltak, nem nézték a helyet, összecsaptak a mező pázsitján, az utca kövezetén, a várkertek udvarán, vagy a kis utszéli csárdák szobájában egyaránt.

Mikor azután az idő mulásával együtt a viszonyok is átváltoztak, mikor a komoly lovagjátékok letüntével a „sport“-ok felvirágoztak, természetszerüleg a vivás is átváltozott sporttá, nemcsak, de a fegyverforgatás művészetévé változott. s manapság, mikor már két daliás levente az utcasarkon nem ránthat kardot szive választottjáért, a vivást a vivóteremben üzik és vér helyett azt döntik el, hogy melyikük forgatja fegyverét nagyobb művészettel.

Természetes azonban, hogy az egyes népek ezen vivóművészete is az illető faj sajátságaihoz, vérmérsékletéhez képest alakult ki.

A francia — a régi történelmi tradiciókhoz hiven és faji sajátságának megfelelően — inkább a párbajvivást emelte művészetté, kevesebb mozgás, óvatosabb, finomabb mozdulatok, hidegvér és a kockázatos akciók kerülése az, ami jellemzi. S látjuk, hogy a versenyek is főleg ilyen szempontból rendeztetnek, párbajtőr, párbajkard, vivás az, amiben a francia ma is győzhetlen. Ellentétben a „teljes“ sportszempontokkal inkább reális vivást üznek, innen van az, hogy ennek megfelelően vivómodoruk is más.

Ennek a párbajszerü vivásnak azután az a következménye, hogy a lábmozgásra is kevesebb sulyt helyezvén, a vivást a szabadban üzhetik, annál inkább, mert hiszen a francia komoly párbajok is itt nyernek elintézést. Annyira mennek ebben, hogy a talaj minőségében sem nagyon válogatnak, lehet az füves, kavicsos, vagy sima föld, szerintük az esélyek mindkét félre minden esetben, vagy a véletlen szeszélye szerint, egyformák.

Ezzel ellentétben az „olasz“ vivás oda fejlődött, hogy az egyes akciók művészi voltában, ezzel kapcsolatban a lábtechnika minél nagyobb fejlődöttségében látja tökéletesedést. Kevés sulyt helyezvén a komoly, reális vivásra, „sportélvezet“-ből és „a művészet“-ért viv, egészségi szempontból, mert egyrészt a vivást a test minden tagját legjobban edző sportnak véli és mert a vele járó művészet gyönyörködtet.

Az olasz vivás tehát — röviden kifejezve — „sportvivás“.

Ennek megfelelőleg a vivóterem sima padolatát kell felkeresni, ahol a talaj egyenetlensége, vagy csuszóssága nem akadályoz a lábmozgások preciz keresztülvitelében, ahol a vivó minden figyelmét a combinációkra, az ellenfél kiismerésére és actióra fordithatja.

Innnen van az, hogy az olasz vivás a vivóteremre van utalva.

Mi, magyarok, akik az olasz vivásnak átvétele után, annak magyaros sajátságainkhoz való átgyurásáról beszélhetünk, eddig szintén ugy voltunk, hogy a vivóteremben dolgoztunk, még pedig főleg télen. A franciák, akik a szabadban kultiválják a vivást, főleg inkább nyáron vivnak, igy az olaszok is, mert klimájuk és viszonyaik ezt megengedik.

Ha most már levonjuk a következtetést, el kell ismernünk, hogy ránk nézve nagy hátrány, hogy eddigelé a vivás gyakorlását nyáron át nem üzhettük. Nem üzhettük azért, mert a vivóterem zárt levegője nyáron át e sport üzésére — a nagy melegben — nem alkalmas.

(Folytatása köv.)

FOOT-BALL

kizárólag magyar készitmény.

Saját mintáink, erős marhabőrből, tartós kézi varrással, s valamennyi legfinomabb angol vörös gummihólyaggal ellátva, 5-ös nagyságban.

„Villám“ 9 kor., „Turul“ 10 kor, „Verseny“ 11·50 kor., „Győztes“ 13 kor., „Hunnia“ 16 kor., „Kincsem“ 4 nagys., iskola-football-labda 7·50 kor., „Kincsem“ 2. nagys., gyermek-football-labda 5 korona.

„Football-cipő“ marhabőrből, kitünő szabás és erős kézi varrással párja 15 korona.

Nagy választék: Football játékhoz tartozó összes felszerelésekben. Továbbá nagy raktár: Lawn-Tennis-, Golf-, Cricket- és Croquet-játékokban, tornaszerek-, vivóeszközök-, vadászati-, halászati-, turista-felszerelésekben stb. stb.

Teljes felszerelésnél árkedvezmény!
Kereskedőknek előnyárak!
Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Zubek Bertalan és Társa
sportcikkek áruháza
Budapest, IV., Muzeum-körút 29. sz.

Szilánkok.

Lapunk tudvalevőleg soha nem szünt meg hangoztatni hasábjain a középiskolai kötelező uszástanitás elrendelésének szükségességét, melyet ujabban a Magyar Uszó-Szövetség is felvett a programmjába, sajnos, eleddig tulontul el lévén foglalva és le lévén kötve a sport irányitásával, nem szentelhetett időt, munkát az eszmény megvalósitása, realizálása érdekében. Egy okkal több ez nekünk, hogy a száraz, szürke elmélet hangoztatásával karöltve életbe léptessük mintegy, kezdetleges viszonyainkhoz mérten a reformot, középiskolai versenyünkkel mondhatnók előkészitjük a talajt, megmutatjuk az utat a megtörténendő ujitás felé. Idén egy fontos lépésre szánjuk el magunkat, karöltve a budapesti magyar királyi tudományegyetem orvosi fakultásával, melyet versenyünk alkalmából felkérünk élet- és boncтani vizsgálat megejtésével. Segitségül hivjuk az orvostudományt, mely anatomiai és fiziológiai alapon fogja kimutatni azt az áldásos, egyetemesen edző, erősitő hatást, mely kivánatossá, óhajtandóvá teszi a középiskolai ifjuság testi nevelése szempontjából a kötelező uszást. Reméljük, hogy evvel oly adatokat gyüjtendünk, melyeket a mérvadó faktorok annak idején sikerrel fognak felhasználhatni.

*

A nyáron lezajlott olympiai játékok alatt az időmérés terén fontos ujitást hoztak be: az eredményeket ugyanis már nem mérték $^1/_{10}$ mp.-re, hanem arra az esetre nézve, ha az óra $^1/_{10}$-et mutatott, mindig a legközelebbi rosszabb $^1/_5$ mp.-et vették fel mérvadónak. Indokolták ezt a stopperek szerkezetével, mely eleve kizárja az $^1/_{10}$ mp.-ek pontos lemérhetését és igy az olympiai rekordokat csak $^1/_5$ mp.-nyi precizitással stoppolták. A MASz. — mint halljuk — ezen uj rendszabályt szintén magáévá teszi jövendő rekordjaira nézve, bár a multban felállitottakat nem érinti. Az uszórekordokra nézve ez aktualitással nem bir, mert $^1/_{10}$ mp.-es rekordunk nincs, tisztán csak érdekesség szempontjából emlékeztünk meg a dologról, bár időmérőinknek figyelmébe ajánljuk a dolgot.

*

Az angol sportsajtó panaszt emel az uszóhendikepek elégtelen volta miatt, aminek okát abban találja, hogy a bemondott és tényleg elért idők közt az előnyosztó megtévesztésére szánt 5—10 mp.-nyi különbségek vannak még a legrövidebb távokon is, aminek a leplezésére aztán sok versenyző nem ussza ki magát. Erélyes orvoslást sürgetnek. A tényt azért emeljük ki, mert a hiba nálunk is elharapódzott és teljesen jellemzi a mi állapotainkat is. Pedig nálunk van szabály is (Ált. Versenyszab. 61. és 62. §§), mely intézkedik ebben az irányban, kimondva, hogy be kell mondani az elért három versenyeredményt *részletesen* és *pontosan*, ilyen nemlétében pedig nem is szabad nevezni. Csakhogy a szabályt nem tartják be. Addig pedig nem lesz a baj orvosolható, mig egyrészt e szabályt be nem tartják vagy esetleg a hendikepernek biztositják azt a nagy előjogot, hogy többnyire előfutamok is tartatván, a döntőben azok eredményéhez képest megváltoztathassa az előnyosztást; igaz, hogy ez csak félrendszabály, mert csak az előfutamok *helyezettjeivel* szemben méltányos, mig a kiesetteket, ezek

Róser tanintézet
BUDAPEST, VI., ARADI-UTCA 10.

I. Háromosztályu felsőkereskedelmi iskola. II. Négyosztályu polgári iskola. III. Nevelő internátus. IV. Egyéves kereskedelmi szaktanfolyam.

sorában pedig többnyire a *tuljól* ismert eredményeket elért scratch-eket is teljesen elhanyagolja. De addig is, mig az egyletek tényleg vissza fogják az ismeretlen csillagok nevezéseit radikálisan utasitani, legalább valami.

A MUE. meetingje.

A téli szezón kapunyitását jelentette a mult vasárnapi verseny, amely ha nem is volt különösebb sportértékü, mégis minden tekintetben sikerültnek volt mondható és nemzetközi jellege is meg volt óva a boroszlói SC. Silesia néhány uszójának startjával. A klasszikus számok legfőbbje, az egyetlen még hátralévő (már attól a boldogtalan távbajnokságtól eltekintve) magyar plungingbajnokság igen jó sportot nyujtott, amennyiben rekorderünk, Römer Károly 1905 óta fennálló rekordját jelentékenyen megjavitva, kontinentális viszonylatok közt elsőrangu eredményt produkált 20 m. 65 cm.-es ugrásával; Römernek elsőrangu technikájához és tehetségéhez csak megfelelő tréningre lenne szüksége, hogy akármelyik angollal sikerrel vehesse fel a küzdelmet. A második helyezett, Ónody Károly is elismerésreméltóan szerepelt, öt cm.-el tulugorva a tavalyi bajnoki eredményt, a 17.70 m.-t; Ónody különben tavaszi jó formájából némileg veszitett. A 60 m.-es gyorsuszás biztos győzelmet jelentett Donáth Leónak, az országos fyler-rekord uj birtokosának, ideje azonban az iram gyorsaságához képest feltünően közepes, hosszu verseny-karriérje alatt ellenben jobb fordulókat sajátithatott volna el. Szépen dolgozott mellette Zsoldos, meglehetős fölénynyel verve Hégnert. Méltó feltünést keltett Elek Imre (MUE.), aki rövid távon elsőrangu melluszónak nevezheto és bizonyára igen kevés ellenféltől szenved vereséget; a junior-melluszást — ha indul — hosszakkal nyerte volna. Ónody József sprinter létére 5 p. 47.5 mp.-el a 400 m.-es handicapben szerfölött respektábilis formát mutatott; ugyanezt mondhatjuk Pois 2 p. 05 mp.-es hátuszó-idejéről, mely 140 m.-en, tehát a klasszikus távnál majd 3 m.-el hosszabb distanciára éretett el. Nagy Géza (Balaton) 800 m.-en mutatkozott be, a junior-versenyt sokat igérő kvalitásaihoz méltóan canterben megnyerve. A két stafétában a rendező-egylet győzött, miután a szenior-stafétában a MTK. nem indult. Németország lerándult uszói a 60 m.-es handikap két első helyét a legnagyobb kényelem mellett foglalták el, mert az előnyosztó, Kugler Sándor munkája nem volt a szokott jó és mig őket egyrészt tulontul kiengedte, másrészt a hazai fiatal sprintergárdával meglehetős mostohán és szigoruan bánt el. A rendezést a versenybiróság, élén dr. Füzesséry Zoltán és Árpáddal, dr. Gräfl Ödönnel és Schubert Alfréddal a legkisebb fennakadás nélkül, simán látta el; feltünő volt az időmérésben mutatkozó többrendbeli differencia, melynek okát tán abban kell keresnünk, hogy egyetlenegy szövetségi időmérő sem töltötte be funkcióját. A részletes eredmény egyébként a következő:

I. Staféta-verseny 3×60 m. (hát, old., magyar, bajn. kiz.) 1. MUE. (Dávid, Apor L., Hégner J.) 2 perc 16.4 mp. 2. SC. Silesia Boroszló (Jeltsch, Baranski, Langer). Indult még a FTC. (Sugár A., Mérei, Fühl). A németek hátuszója eleinte vezet, de Dávid már Aport egyszerre váltja Baranskival, aki mintegy 2 m. hátrányt hoz Langernek, ugy hogy Hégner kényekedve szerint győz. A FTC. végig harmadik helyen feküdt.

II. Gyermekmelluszás 40 m. 1. Wenk János (FTC.) 33 mp. 2. Perin Béla (FTC.). Indult még Weisz Ernő (MUE.), Ember Béla MUE.) és Kronberg Alajos (MUE.).

III. Melljunior 60 m. 1. Nádas Sándor (BAK.) 54.2 mp. Indult még Kálmán Ernő (ÓTE.) és Tauszky Ferenc (MUE.).

IV. 60 m.-es handicap. 1. előfutam: 1. Willy Baranski (SC. Silesia) 4 mp. h. 45 mp. 2. Wágner Károly (MUE.) 0 mp. h. Indult még Abonyi Árpád (FTC.) 3 mp. h. Leipnicker Mátyás (MTK.) 5 mp. h., Fühl József (FTC.) 6 mp. h. 2 előfutam: 1. Franz Langer (SC. Silesia) 1 mp. h. 43.4 mp. 2. Hégner Jenő (MUE.) 8 mp. h. Indult még Ott Mihály (FTC.) 6 mp. h. 3. előfutam: 1. Pogány Andor (BAK.) 5 mp. h. 44 mp. 2. Mérei Gyula (FTC.) 4 mp. h. Indult még Eisner Rezső (MAFC.) 2 mp. h. Sarlós Dezső (BAK.) 7 mp. h. 4. előfutam: 1. Kronberg Alajos (MUE.) 3 mp. h. 44.8 mp. 2. Schwendtner Pál (Balaton) 8 mp. h. Indult még Munkó Rezső (MUE.) 4 mp. h. Döntőfutam: 1. Franz Langer (SC. Silesia, Boroszló) 45 mp. (1 mp. h.) 2. W. Baranski (Silesia) 4 mp. h. 3. Pogány Andor (BAK.) 5 mp. h. 4. Schwendtner Pál (Balaton) 8 mp. h. Indult még Wágner (MUE.), Mérei (FTC.), Kronberg (MUE.).

V. Magyarország fejesugróbajnoksága. Bajnok: Römer Károly (MUE.) 20 m. 65 cm. Országos rekord! (régi 20 m. 08 cm. Römer 1905.). 2. Ónody Károly (MUE.) 17 m. 75 cm. 3. Schaffhauser Béla (MUE.) 15 m. 60 cm. Indult még Womaszta Lajos és Gavora István (mindkettő MUE.) Römer, aki fogyatékos, alig számbavehető tréninggel birt, pompásan érvényesitette fényes elugrótechnikáját és levegő-munkáját, melynek mindjárt első, bár kissé elferdült ugrással fenti kitünő eredményt köszönhette. Második ugrása 19 m. 18 cm. volt, mig a harmadik rosszul sikerült és nem is méretett.

VI. Hölgyösszetett verseny: a) 40 m. hátuszás: 1. Zwillinger Hilda (MUE.) 43 mp. 2. Steiner Erna (MUE.). 3. Steiner Ilonka (MUE.); b) 40 m. melluszás: 1. Steiner Erna (MUE.) 39 mp. 2. Steiner Ilonka (MUE.). 3. Zwillinger Hilda (MUE.); c) 40 m. magyuszás: 1. Steiner Erna (MUE.) 40 mp. 2. Steiner Ilonka (MUE.). 3. Zwillinger Hilda (MUE.). Eredmény: 1. Steiner Erna (MUE.) 8 pont. 2. Holtversenyben Steiner Ilonka (MUE.) és Zwillinger Hilda (MUE.) 5 pont. Ezek indultak.

VII. Melluszáshandicap 100 m. 1. előfutam: 1. Borovi Ferenc (MUE.) 5 mp. h. 1 perc 32.4 mp. 2. Elek Imre (MUE.) 3 mp. h. 3. Kerékgyártó A. (MUE.) 5 mp. h. Indult még Perin Béla (FTC.) 0 mp. h. 2 előfutam: 1. Lenkei Károly (Balaton) 10 mp. h. 1 perc 40 mp. 2. Agulár György (MTK.) 9 mp. h. Indult még Wenk János (FTC.) 6 mp. h. Döntőfutam: 1. Elek Imre (MUE.) 3 mp. h. 1 perc 32.2. 2. Borovi F. (MUE.) 5 mp. h. 3. Kerékgyártó A. (MUE.) 5 mp. h. Indult még Agulár (MTK.).

VIII. Buváruszás 50 m. 1. Kankovszky Arthur (FTC.) 45 mp. swim-over.

IX. 400 m.-es handicap. 1. előfutam: 1. Ónody József (MUE.) 35 mp. 6 p. 36 mp. 2. Rickert József (MUE.) 25 mp. h. Indult még Wágner Károly (MUE.) 0 mp. h. és Bán Endre (MUE.) 7 mp. h. 2. előfutam: 1. Domonkos Pál (FTC.) 27 mp. h. 6 perc 39.4 mp. 2. Rémi Károly (MUE.) 11 mp. h. Indult még Just László (MTK.) 9 mp. h. Döntőfutam: 1. Ónody József (MUE.) 35 mp. h. 6 perc 22.5 mp. 2. Rémi Károly (MUE.) 11 mp. h. Indult még Domonkos Pál (FTC.) 27 mp. h., aki előbb indulás miatt diszkvalifikáltatott.

X. Gyermekverseny 40 m. 1. előfutam: 1. Róth Henrik (MTK.) 28.6 mp. 2. Schwarc Gyula (MUE.) 3. Ember Béla (MUE.). Indult még Bakonyi György (egyl. kiv.) Burgmayer J. (FTC.). 2. előfutam: 1. Kunszt Ferenc (FTC.) 30.2 mp. 2. Szigeti István (FTC.). 3. Kronberg Alajos (MUE.). Indult még Jelffi Gyula (MUE.), Maradi Vilmos (BAK.). Döntőfutam: 1. Róth Henrik (MTK.) 29 mp. 2. Kunszt F. (FTC.). 3. Szigeti J. (FTC.).

XI. Hátuszás 140 m. 1. Pois István (ÓTE.) 2 perc 05 mp. Indult még Jeltsch K. (Silesia) és Abonyi Árpád (FTC.) 60 m.-ig jól tartotta magát a német, de onnan rosszul is fordulva, erősen visszaesik és kénytelen Poist fölénnyel győzni engedni. Jó idő.

XII. Gyorsuszás 60 m. 1. Donáth Leó (MAFC.) 38.2 mp. 2. Zsoldos Károly (ÓTE.). 3. Hégner Jenő (MUE.). Ezek indultak. Zsoldos kitünően indulva, elsőnek kerül el a starttól, Donáth azonban már előbb fordul, régi versenyző létére igen rosszul és tétovázva ugy a kis, mint a mély viznél; 40 m.-nél már ¾ testhossz előnye volt, amit a célban is megtartott, 1 m.-el harmadik.

XIII. Oldaluszás 100 m. (bajn. kiz.) 1. Apor Lóránt (MUE.) 1 perc 22 mp. 2. W. Baranski (Silesia). 3. Hégner Jenő (MUE.). Indult még Mérei Gyula (FTC.), Tauszky Ferenc (MUE.), Domonkos Pál (FTC.) karcsapással, de biztosan nyerve.

XIV. Tányérkeresés. 1. Farszky Gyula (MUE.) 22 tányér. 2. Hégner Jenő (MUE.) 21 tányér. Indult még Kankovszky Artur (FTC.), aki a közönség viharos derültsége között villamos zseblámpával kereste a tányérokat és akit emiatt diszkvalifikáltak, Leischner Albert (Silesia), Wágner Károly (MUE.).

XV. Juniorverseny 800 m. 1. Nagy Géza (Balaton) 12 perc 57 mp. 2. Pois István (ÓTE.). 3. Rickert József (MUE.). Indult még Rasinszky János (FTC.), Lantosi József (MTK.), Bán Endre (MUE.).

XVI. Stafétaverseny 40, 40, 80, 40 m. (vegyes). 1. MUE.

KODAK
gépek elismert elsőrangu kamarák.
Napfény melletti előhivó készülékek 6·50 K.-tól feljebb
Minden jobb szaküzletben kaphatók.
KODAK, Gesellschaft, m. b. H. Wien, I., Graben No. 29.

(Elek, Dávid, Apor L., Ónody J.) 2 perc 20 mp. Minthogy a nevezett négy csapat közül csak a rendező-egyleté állt a starthoz, a közönségnek unalmas swim-over helyett érdekfeszítő küzdelmet nyujtandó egy alkalmilag összetoborozott csapat, névszerint Toldi és Hornung, a MTK. és Ugró s Donáth, a MAFC. tagjaiból álló, indult a MUE. ellen és rendkivül heves tusa után — látszólag holtversenyben végezve — karcsapással leszorult. Toldi a meglepő gyorsan uszó Elekkel holtversenyben végez (27 mp.) mig Dávid a minden tréning nélkül résztvevő Ugró ellen 31 mp.-re uszva kb. 3 m. előnyt szerez, amiből Hornung, gyengén is fordulva, erős riválisa, Apor ellen alig hoz be valamit (58.6 mp.), Donáth azonban egy villámgyors sprinttel (21.4 mp.) teljesen felnyomul Ónody mellé.

XVII. Müugrás. 1. Franz Langer (Silesia) 25.5 pont. 2. Rajágh László (MAFC.) 25 pont. 3 Ugró József (MAFC.) 20 pont Véleményünk szerint a kis Rajágh legalább is oly precizen és kifogástalanul végezte gyakorlatait, mint a német, akit alighanem csak a német müugrósport iránt való kedvező előitélet segitett győzelméhez. Ezek indultak.

XVIII. Ruhauszás 40 m. 1. Rickert József (MUE.) időt nem mértek. 2. Wágner Károly (MUE.). Indult még Domonkos (FTC.), Roller Sándor (FTC.), Szirtes Ferenc (MUE.).

A magdeburgi verseny.

— Saját tudósitónktól. —

(*II.*) Mult heti számunkban már nagyjában közöltük a bennünket érdekelő versenyszámok rövid eredményeit, amelyeket most a következő részletekkel egészitünk ki. A meeting október 4-én délelőtt és délután bonyolittatott az elképzelhető legmintaszerübb és legsimább rendezés mellett a magdeburgi Wilhelmsbad-ban, melynek hossza 25, szélessége 13 m. volt; a start ellökéssel, a forduló felállással és ellökéssel történt. Az uszoda vize könnyü, de igen hullámos és sötét volt. A több mint ezer főnyi közönséget a csaknem teljes számu német első klasszison kivül még a magyarok és Hermann Meyboom (Cercle de Natation, Bruxelles), Anglia ezidei 100 yardos bajnokának részvétele vonzotta oly óriási mértékben. A magdeburgi nagy stafétát 3-szor 100 m.-en (tetsz. sz.) 3 p. 23.4 mp. német rekord alatt nyerte a MTK. csapata (Munk, Hornung, Halmay) 1 p. 07.8 mp.-es átlag mellett, mig a Magdeburger SC., tehát Németország legjobb sprint csapata teljes uszodahoszszal, 25 m.-el maradt el. A 100 m.-es főverseny egyik előfutama Halmay Zoltán és Oskar Schiele (Magdeburger SC.) közt match-jellegü volt és a magyar fölényes győzelmével végződött 1 p. 02 mp. alatt, amely idő fenomenális, szinte kápráztató voltát már mult számunkban kellőkép méltattuk; győztesül azonban Schielét jelentették ki, mert egylete előbbindulás cimén Halmay ellen óvást adott be, melynek hosszas és szenvedélyes vita és már az eredmény kihirdetés után helyt is adtak, ugy, hogy Halmay ideje, mely az eddig a világon ismeretes legjobb eredménye (utána Daniels 1 p. 05.6 mp. egy vonalban, Halmay 1 p. 05.8 mp. 2 ford.) gyanánt méltán lett volna a legfényesebb világrekordok egyike, nem lesz elfogadható. A 100 m.-es főverseny másik futamában Meyboom egyedül uszott és igy formáját nem tudván érvényesiteni, 1 p. 11 mp.-el második lett Halmay diszkvalifikálása folytán; döntőfutam nem volt és a sorrendet az idők szerint állapitották meg. Halmay ezenfelül még az 500 és 200 m.-es főversenyekben is győzedelmeskedett, előbbiben a magyarok egymás közt voltak és Halmay megerőltetés nélkül nyerte meg — Sheff és az ettől tartó Las-Torres távollétében — 7 p. 43.4 mp. alatt 10 m.-el Munk ellen, mig a 200 m.-es uszásban Halmay ideje 2 p. *harmincöt*, és nem, mint mult héten reprodukált sürgönyünk tévesen jelezte, *huszonöt* másodperc volt. Meyboom 7—8 m.-el maradt le. Schielét elkeseredett küzdelem után utasitva harmadik helyre. A másodosztályu 100 és 300 m.-es versenyeket Hornung és Munk nyerték; száz méteren Hornung klubtársát körülbelül 3 m.-el verte meg, a Hornung kitünő 1 p. 09 mp.-es idejéhez legközelebb végzett német E. Schultze (Poseidon-Berlin) volt 1 p. 12.4 mp.-nyi jó eredménynyel; 300 m.-en Munk megfontolt taktikával végig hátul maradt, erejét beosztva, az utolsó hosszban végspurtolt és 1 m.-el győzött W. Haller (Alter SV. Boroszló) ellen 4 p. 23.4 mp. alatt. A 100 m.-es hátuszásban Bieberstein világbajnok betegen állt starthoz, de ennek dacára 1 p. 21.2 mp.-es fényes uj rekordot állitott fel (régi rekord Bieberstein 1 p. 24.2 mp.); a 4-szer 50 m.-es vegyes főverseny stafétaversenyben a két régi rivalis, Poseidon—Berlin és Magdeburger SC. találkozott, melyek óriási verseny után *holtversenyben* végeztek. A rendező egylet főleg a junior-versenyekben tünt ki gárdájával. Figyelemreméltó időt uszott Jung (Silesia, Boroszló) az ifjusági versenyben 100 m.-en 1 p. 13.8 mp.-el. A müugrásban Kurt Behrens-nek (Hellas, Magdeburg) nem akadt ellenfele. Jó volt a plunging-eredmény (Haase 19.32 m.). Részletek:

I. Magdeburgi nagy staféta 3×100 m. (tetsz. sz.) 1. MTK. (Munk, Hornung, Halmay) 3 perc 23.4 mp. 2. Magdeburger SC. (Prophet, Gubener, Schiele) 3 perc 44 mp. Poseidon—Berlin feladta. Munk 4 m.-el váltja Hornungot előbb, mint Prophet Gubenert, amit Hornung 10 m.-re növel és Halmay végül a 100 m.-t 1 perc 03 mp.-re uszva, teljes uszodával érinti előbb a célt.

II. Második osztályu 100 m.-es verseny. 1. Hornung Gyula (MTK.) 1 perc 09 mp. 2. Munk József (MTK.) 1 perc 11.4 mp. 3. E. Schultze (Poseidon-Berlin) 1 perc 12.4 mp. Hornung már start után vezet és előnyét mindig nagyobbitva, 3 m.-el első.

III. Juniormüugrás. 1. B. Aurin (SV. Nordhausen) 18.3 p. A győztes a német müugróknál megszokott könnyedséget és biztos ugrást tanusitotta.

IV. Buváruszás 50 m. 1. R. Hoffmann (Poseidon-Berlin) 44.8 mp.

V. Főverseny 200 m. 1. Halmay Zoltán (MTK.) 2 perc 35.2 mp. 2. H. Meyboom (Bruxelles) 2 perc 42 mp. 3. O. Schiele (Magdeburger SC.) 2 perc 43 mp. Munk az utolsó fordulónál, melyet Schielével egyszerre vett ugyan, de lecsuszott, feladta. Halmay elejétől végig vezetett és megerőltetés nélkül győzött; az első 100 m. 1 perc 11.5 mp. volt.

VI. Juniorverseny 200 m. 1. Brandt K. (Hellas) 3 perc 12 mp.

VII. Juniorverseny 50 m. 1. W. Haller (Alter SV. Boroszló) 32.4 mp.

VIII. Junior staféta 3×50 m. (tetsz. sz.) 1. Hellas-Magdeburg (Grünewaldt, Beelitz, Eichers) 1 perc 59 mp.

IX. Főverseny 100 m. 1. Schiele O. (Magdeburger SC.) 1 p. 07.4 mp. 2. H. Meyboom (Cercle de Natatfon) 1 perc 11 mp. Halmay, aki imponáló fölénynyel kb 7½ m.-el győzött, diszkvalifikáltatott, de mint erkölcsi győztes, külön tiszteletdijat nyert.

X. Ifjusági staféta 4×50 m. (vegyes) 1. Hellas-Magdeburg (Matte, Rohde, Klavehn, R. Kempfe) 2 perc 37 mp. 2. Germania-Berlin 2 perc 42 mp.

XI. Magdeburgi nagydij müugrás. 1. K. Behrens (Hellas) 36.5 pont ellenfél nélkül.

XII. II-od osztályu staféta 3×50 m. (tetsz. sz.) 1. Hellas-Magdeburg (Brude, Wohlfelds, Brandt) 1 perc 47.4 mp. 2. Poseidon-Berlin (Schultze, Pusch, Arendt) 1 perc 47. 8 mp. A favorit Poseidon, nagy meglepetésre ½ yarddal kikap. Elég gyenge 32.4 mp.-es átlag.

XIII. Juniormelluszás 50 m. 1. Hausen L. (SC. Aschersleben) és Schall R. (Friesen-Berlin) 43.2 mp. holtversenyben. W. Stein (Leipzig-Ost.), aki 1 m.-el győzött, előbbindulás miatt diszkvalifikáltatott.

XIV. II-od osztályu melluszás. 1. H. v. Treskow (Hannover 1898) 1 perc 28.2 mp. Jó eredmény.

XV. Juniorgyorsuszás 80 m. 1. K. Brandt (Hellas) 35.6 mp.

XVI. II-od oszt. verseny 300 m. 1. Munk József (MTK.) 4 p. 23.4 mp. n. W. Haller (Alter SV. Boroszló) 3. E. Friese (Charlottenburg 87). Végspurtban nyerve 1 m.-el.

XVII. Ifjusági juniorstaféta 3×50 m. (vegyes) 1. Hellas-Magdeburg (Weise, Hauck, Bretting) 1 perc 57.4 mp. 2. Magdeburger SC. nagy fölénynyel 12 m.-el elsők.

XVIII. Hátuszás 100 m. 1. Bieberstein A. (Hellas) 1 perc 21.2 mp. Német rekord! swim-over.

XIX. Oldaluszás 100 m. 1. Wohlfeld N. (Hellas) 1 perc 18.8 mp. Tisztátalan stilus.

XX. Magdeburgi nagy staféta. 3×100 m. (tetsz. sz.) 1. MTK. (Munk, Hornung, Halmay) 3 perc 23.4 mp. Stafétarekord! 2. Mag-

Világra szóló magyar találmány!

(Szabadalmi igénye 6437. védjegye 17.523. szám alatt bejelentve) A természettudomány legujabb vivmánya folytán, a haj, szakál, bajuszszálak magvát képező anyagnak felfedezése alapján készitve. A **„Hajvédő Sámsonid“ a hajhullást megszünteti.** A „Hajtermő és növesztő Sámsonid„ néhány heti használat után az utasitás betartása mellett a legöregebb egyén teljesen kopasz fején is **a haj termését előidézi,** a ritka és rövid hajzatot pedig dus sürüvé teszi és igen **hosszura megnöveszti** Ugyan az bajusz- és szakálra nézve is. Jó eredményéről a feltaláló kezeskedik. Ára a rendkivül becses hajmagvakat tartalmazó „Hajtermő és növesztő Sámsonid“-nak, kenőcs vagy folyadék (hajszesz) alakjában 20 korona. A „Hajvédő Sámsonid“ ára 10 kor. Kapható postai utón kizárólag a feltalálónál és egyedüli készitőnél: **Dr. Hollósy Istvánnál. Budapest, VII., Hársfa-utca 36. szám.**

deburger SC. (Prophet, Gubener, Schiele) 3 perc 44 mp., mely nyomába se ért a magyaroknak. Poseidon-Berlin feladta

XXI. Müugrás. 1 K. Behrens (Magdeburg-Hellas) 23.6 p. ellenfél nélkül.

XXII. Magdeburgi nagydij 500 m. 1. Halmay Zoltán (MTK.) 7 perc 43.4 mp. 2. Munk J. (MTK.). Könnyen 10 m.-el nyerve, Hornung feladta.

XXIII. Plunging. 1. B. Haase (Charlottenburg 1887) 19.32 m. 32 mp. alatt.

XXIV. II-od osztályu hátuszás. 1. E. Drube (Hellas) 1 perc 27 mp. Jó idő.

XXV. Seniorstaféta 4×50 m. (vegyes). Államdij: 1. Magdeburger SC. (Weigand, Gubener, Prophet, Schiele) és Poseidon (Hoffmann, Rausch, Ahrend, Schultze) holtverseny 2 perc 11 mp.

Ravatalon.

Temetésre szól az ének . . . Halottat virrasztunk. Mi, a magyar uszók és különösen mi, a Műegyetemi Athletikai és Football Club uszói. Tetmajer (Tetényi) Gézát ragadta ki közülünk a komor, csontarcu Rém. Alig néhány napja, szombaton még körünkben volt, vasárnap ágynak döntötte és szerdán már végzett is vele az orgyilkos, alattomos kór. Fényesnek igérkező sportpályafutást szakasztott derékon ketté a könyörtelen Halál; szerény, kedves, szeretetreméltó, mindig vigkedélyü bajtársunk hunyta le örökre szemeit. *Halál. Örökre.* Oly irtózatos, égbekiáltó ellentét ez nekem, aki a megboldogultnak személyesen is jóbarátja voltam, akihez őszintén, igazán vonzódott, hogy szinte képtelenségnek gondolom; kábult fővel lázadnék a Végzet brutális, sajgató ostorcsapása ellen. Maga volt az egészség, az erő az a tizenhét esztendős életvidám, élénkeszü ifju, akit egy hosszu élet boldog hajnalpirkadásának derüs, verőfényes tervelgetései kötöttek le. Fuit. Meghalt. És a piros-fekete szinek, melyeknek versenyzett, most koszorujának szalagjáról susognak lágyan alá szemfedőjére. A MAFC. utolsó Istenhozzádja . . . Hangtalan, kétségbeesett zokogás fojtogatja a torkomat, könnyek homályositják el szememet, nem tudok tovább irni. Géza, Isten veled. Amig éltél: szerettünk. Amig élünk: gyászolunk. Mindörökké. Soha többé. *Donáth Leó.*

Belföldi hirek.

A MAGYAR ORSZÁGOS REKORDOKAT fogadta el mult tanácsülésén a Szövetség, melyeket most ezennel itt, Römer mult vasárnapi rekordjával együtt, de azon megjegyzéssel közlünk, hogy utóbbi még hitelesitésre szorul. 50 yard: Donáth Leó MAFC. 25 mp. 1908 IX. 26. (régi rekord Halmay MTK. 1907 VI. 5.). 100 yard: Halmay Zoltán MTK. 57 mp. 1908 VI. 21. (régi rekord Halmay MTK. 1907 VIII. 4.). 220 yard: Halmay Zoltán MTK. 2 perc 26.4 mp. 1908 6I. 28. (régi rekord Halmay 2 perc 30 mp. 1907 jun. 21.). 440 yard: Halmay Zoltán MTK. 5 perc 31.6 mp. 1907 VII. 28. nem volt javitás.) 880 yard: Sheff Ottó WAC. 11 perc 44 mp. 1908 IX. 13. (régi rekord Zachár MTK. 11 perc 53.4 mp.) 1609 m. 24 p. 27.2 mp. 1609 m. 24 perc 27.2 mperc 1908 IX. 6. (régi rekord Hajós MTK. 14 perc 56 mp. 1907 VIII. 20.). 200 yard mell: Baronyi András MAC. 2 perc 41.8 mp. (régi rekord Fabinyi MAFC. és Toldi MTK. 2 perc 45.4 mp.). 150 yard: Fülöp Károly MAFC. 1 perc 59.8 mp. 1907 IX. 27. (nem volt javitás). Plunging: Römer Károly MUE. 20 m. 65 cm. 1908 X. 11. (régi rekord Römer MUE. 20 m. 08 cm. 1905 XI. 12.).

A MTK. TÉLI VERSENYÉT, mint értesülünk, a legnagyobb valószinüség szerint november elején rendezi a Rudasfürdőben.

A VIRAVA-DIJ OLDALUSZÁS FUTAMÁT ujólag megsemmisitette a szövetség és ismét való eldöntését Apor és Hornung közt, Schneider Béla dr.-ra bizta. A második verseny ugyanis azért nem volt érvényes, mert a MUSz. képviselője, Vida Henrik nem jelent meg.

A BUDAPESTI EGYETEMI ATHLETKAI CLUB téli uszóversenyt szándékszik rendezni és december 20-ára (vasárnap) való igényét a Szövetségnek be is jelentette.

MAGYARORSZÁG LEGJOBB HÖLGYUSZÓINAK egyikét, Lengyel Juci kisasszonyt mutatjuk be képünkben olvasóinknak, Lengyel k. a. a hölgyuszósport terén ugyszólván az uttörők közé tartozik és fáradhatatlan, buzgó trénirozásával igen fiegyelemreméltó formát mutatott; már eddig is számos győzelemre tekinthet vissza.

Külföldi hirek.

U SZÓVERSENY MAFFERSDORFBAN. Északi Csehország e városában virágzó uszósport indult meg, mely a Bécstől oly messze fekvő és onnan semmi segitséget nem kapó városban a Maffersdorfer SC. müködése nyomán igazán elismerésre méltó. Mult vasárnap 20 m.-es pályán versenyt rendezett, az eredmények azonban közepesek voltak. A 100 m.-es főversenyt W. Baudisch (MSC.) 1 perc 31.2 mp. alatt nyerte, a stafétát a rendező-egylet nyerte, 2 csapatával verve 3×40 m.-en (vegyes) 1 perc 38.2 mp. alatt a zittaui Neptunt, mely a vizipolóban is 6:0 arányban szenvedett vereséget.

MEGALAKULT AZ OSZTRÁK SZÖVETSÉG; elnöknek E. Bachmayrt, az OeSA. volt elnöke, választották, de ez visszautasitotta és igy Balduin Groller az ismert iró lett az elnök; alelnökök Müller (I. WASC.) és Bettelheim (WAC.) uszókapitány és handicaper S. Hohermann (Austria). Az igazgatótanács tagjai: W. Bernd, L. Fürth, E. Bachmayr, F. Graf, S. Orlik. Az uj szövetségnek 7 tagegylete van.

NÉMET KÖZÉPISKOLAI VERSENYEK voltak mult héten M/m. Frankurtban és Hamburgban; előbbin a 6×25 m.-es intézeti stafétát a Frankfurter SC. emlékpajzsáért a Sachsenhauseni gimnázium 3 perc 41 mp. alatt nyerte meg, az 50 m.-es gyorsuszás győztese H. Wolf 36 mp. alatt lett; Hamburgban a Healy által alapitott pajzsot 5×40 m.-es stafétában 30 iskola közül a Normalschule Münzstrasse 2 perc 42 mp. alatt nyerte meg.

RHEINISCHES SCHWIMMEN név alatt mult vasárnap, Kölnben 100, 500 és 1000 m.-es nagy összetett versenyt rendeztek tiszteletdijjal, mindhárom futamot H. Neurohr (SSC. Köln) nyerte 1 perc 16.2 mp., 8 perc 09.2 mp. ill. 17 perc 53.8 mp. alatt.

SZÖVETSÉGKÖZI MATCH volt Londonban a West End és City SA. közt, melyen figyelemreméltó eredményt G. Jnnocent (City Police SC.) érte el 220 yardon 2 perc 50 mp.-el.

A DÉLI GRÓFSÁGOK HÖLGYBAJNOKA Miss E. O. Randall lett 1 perc 32.4 mp.-el 100 yardon Miss M. Weston ellen.

AZ OLYMPIAI FUNKCIONÁRIUSOK, TAYLORNAK gyönyörü, nehéz sulyu vert ezüst serleget ajánlottak fel mesés eredményei elismerésekép.

A SOUTHERN COUNTIES MÜUGRÓBAJNOKSÁGA ifjuságiak számára hétfőn volt, R. A. Boldon (Raymond Street School) 33.5 ponttal nyerte meg.

A 440 YARDOS ANGOL REKORD dicsősége nem hagyja nyugodni Taylort, aki multkor tudvalevően 5 perc 27.6 mp.-el állitott fel időt, mert ujból megpróbálkozott, de csak 5 perc 51.2 mp.-et ért el.

AZ ANGOL USZÓSPORT hihetetlen elterjedtségének egy ujabb bizonyitéka a londoni kocsisok számára kiirt verseny 80 yardon, W. J. Rice nyerte 17 induló közül 1 perc 07.2 mp. alatt.

SKÓCIA 220 YARDOS BAJNOKSÁGÁT Glasgowban négy induló közül W. H. Haynes (Edinburgh) nyerte meg 2 perc 40 mp. skót rekord alatt, J. Murphy ellen 7 yarddal.

A DÉLI GRÓFSÁGOK STAFÉTABAJNOKCSAPATA a védő Otter SC. lett (Metcalfe, Tartakover, Sharp, Spiers, Fischer—Brown, Waterlow) 720 yardon (6×120 yard) 8 perc 43.4 mp. alatt a Holloway United SC. ellen 10 m.-el; ugyane versenyen nyerte R. E. Clilverd a Cygnus SC. 100 yardos házi bajnokságát 1 perc 07.2 mp. alatt.

AZ ANGOL EVEZŐS-EGYLETEK a téli szezonban is usznak; mult kedden volt egy stafétaverseny a Mancha-pajzsért, melyet ½ yarddal nyert az Albion RC. a London RC. és Vesta RC. ellen; a stafétát 1895 óta folyton évről-évre megrendezik, legtöbbször (7-szer) a London RC. nyerte meg. A staféta 4×60 yardon dölt el 2 perc 48 mp. alatt.

LONDON BAJNOKA 150 yardon G. Innocent lett 1 perc 45.6 mp. alatt, 2-ik H. W. Faircloth 1 perc 46.6 mp.; a két előfutam közül az elsőt előbbi, a másodikat utóbbi nyerte.

KÖZÉPISKOLAI VERSENYEK ANGLIÁBAN. London néhány városrészének iskolái óriási versenyt rendeztek mult héten, a fiuk versenyében 78, a leányokéban 71 induló volt, előbbit a Lyon-pajzsért G. Cunningham nyerte (Church-street-School) 40 yardon 32.4 mp. alatt, utóbbit W. Day nyerte (Victory-place School) ugyancsak, 40 yardon 35.8 mp.-es idővel. Volt még staféta, plunging, müugrás, mell- és hátuszás mindkét nembeli ifjuság részére.

A „Sámsonid" kapható még: **Török József** Király-utcai és Andrássy-uti gyógytárában, a Deák Ferencz-tér 4. szám alatti gyógytárban és **Szőllősy István** gyógytárában, I., Krisztina-körut 119. Megrendelhető az összes helybeli és vidéki gyógytárakban. **Hogy ezen valóban csodaszer a haj termését elődázi még a legöregebb egyének teljesen kopasz fején is, álljon itt a következő elismerő-levél:** Tek. dr. Hollósy István urnak Budapest. — Ezelőtt harminc évvel, igen sürü hajamat egy ásványviz-fürdő kurájának hosszabb használata folytán teljesen elvesztettem pár hét alatt. Mult év végén jutottam hozzá az Ön által feltalált hajtermőhöz. A „Hajtermő és növesztő Sámsonid" használata folytán ma már 43 cm. hosszu gesztenyebarna és ysatag hajfonatom van, s remélem, hogy 78 éves korom dacára visszanyerem egy méternél hosszabb, dus hajamat. Budapest, 1908. julius 10. Tisztelettel **Özv. Klein Henrikné.** — A fenti levélben foglalt **tények valóságát** és az aláirás hitelességét mi alólirottak kik a 78 éves s nálunk lakó urasszonyt évtizedek óta ösmerjük, igazoljuk. Budapest, 1908. julius 12. **Özv. Reiznerné, Flesch Berta, Flesch Lipót** MÁV. tisztviselő. (VII. kerület, Izabella-utca 23. szám alatt.

Rovatvezető: *Remetei Kőváry János.*

Október hónapja a vadászatban.

A természetet már megihlette az a sorvasztó, enyésztő lehellet, mely egyelőre a „halál" csiráit növeli — a megujulás jegyében. De a megváltást meg kell előznie a fehér takarónak, annak a szüztiszta szemfedőnek, melyet előbb ráborit a természet nagy mestere egy elmult élet napjaira, hogy e hópalást alatt majdan uj csirái fakadjanak a jövő reményeinek. A nagy mindenség is mintha előkészületeket tenne erre a nagy természeti procedurára, bágyadt, kihalt mindenfelé, szürke köd veszi körül: e szürkeségből ki-ki kandikál a bágyadt őszi napsugár, a vonuló szárnyasok hivogató szózata, mit messze-messze hord el az őszi szél — visszhangra már nem talál. Fütyül, sivit az őszi szél, behatol minden zig-zugba, erdők titkaiba, a nádasok labirintjaiba, hangos szóval, mintha takarodót fujna a még hátramaradt szárnyasoknak. A késkégen lassan tova vonuló hieroglyphek, ékbe futó vonalak is erről adnak hirt — a tekintetnek. A magasból lecsengő érdes búcsúszavak mindenikéből ugy veszszük ki, mintha szives „istenhozzád"-ok csengenének felénk, mi oly meghatóan érinti a vadászszív érzelemhurját, hogy önkénytelenül is felsóhajtunk: „Isten veletek, szép szárnyasaink!" És mennek a „ledérek", kik „éghajlatot cserélnek". A kényesebbek már el is mentek, de amelyek a kozmikus „hatányok" iránt nagyobb ellentállásra képesek s főleg a hőség és villamosság behatásai iránt kevésbbé érzékenyek, azoknak csak e hóban borzadozik meg a tolla, az idege a mehetnémség sugalmától, titkos érintésétől és hallgatnak az őszi szellő sugallatára: „repülj madár, repülj! . . . "

És repülnek azok, akik a nagy láncolatban sorra következnek: a kevésbbé érzékeny ragadozó madarak, pacsirtafajok, gémek, sneffek, a megkésett fürjek, továbbá a bibic, szárcsa, vizityuk és a vizicsibék fajai. Az erdei szalonka is idényszerü vándorlásban, (helyesebben költözködésben) van. A sokféle vizi szárnyas is folytonos jövés-menésben van s a vadlud gágogása is mindinkább hozzájárul a vonuló szárnyasok hangversenyének élénkitéséhez.

E hóval az erdei vadászatok főszezonja köszönt be. A szarvas rigyetése minden körülmények közt határozott jelleget ölt s a végleges befejezéshez jut. Egyébiránt minél később veszi kezdetét a „bőgés", annál rövidebb lefolyásu az, ellenben a kora „orgonálás" tartós, hosszadalmas lefolyásra enged következtetni. A hangnélküli aganesesőrtölések a „bőgésnek" küszöbön létét jelentik be. Rendezett vadászterületeken most szokták a vaddisznó vadászatát is megkezdeni. E hó 15-évei a szarvas-, dám- és őzsutára is megszünik a törvény védelme; ellenben az aganesosok lelövése tilalom alá kerül.

A sörte vad vadászatának e hó a főszezonja. A nyul minden aggodalom nélkül lőhető.

A fácán is érdemes már a vérbeli vadász igényére, amennyiben napról-napra kitünőbb kondicióba kezd jönni s a jövő hónapban fejlettségének netovábbját éri el.

A *fogolyra* még javában durrog a puska, de már messze kell, miért is ahol a „lelövések" még befejezést nem nyertek, sietni kell vele. A tőzok többnyire a repceföldeken legel, miért is belopni lehetetlen és csakis hajtással lehet ellene boldogulni. A ezászármadár e hóban elveszti aktuálitását, nem a tilalom, de az érdektelenség miatt, mivel érdekesebb sportok kötik le figyelmünket az erdőben, igy — hogy a rőtvadról ne is szóljunk — erdei szalonkák, miknek vonulása e hóban kontinentális jelleget ölt. A folyton vonuló sárszalonka is, egyik kedvelt szezonvad e hóban, kivált oly vadászterületeken, hol a vadászat főleg, vagy egészben kénytelen apróvadra szoritkozni. A szélkiáltó és mindennemü sneffszerü madár (Tringa, Totanus stb.) jön s megy, a türelmes s maszkokkal jól felszerelt lesvadászoknak szép eredményekre nyujt kilátást; de nagy kiterjedésü tarlókon, pusztákon koesival kergetve is vadászhatók. A nagy ludfajok és a kacsák is jönnek-mennek; alkalmas helyen nagy ágyuzásokat lehet rájuk cselekelni. A szörmés ragadozók bundája erősödik, miért is már zsebkérdés szempontjából is megérik a lövést.

A szarvas-, dám- és sörtevad rendes tartózkodási helyét megtartja, csak az öreg gimek és őzbakok közül térnek el egyesek kósza utra, de ismét vissza is váltanak. Az erdei szalonka nemcsak a pagonyban, de nagy kertekben, parkokban, szőllőkben, de sőt néha nádas szélén is rebbenthető. A nyul fekvőhelye az időjáráshoz, (de sőt a holdváltozáshoz) képest is — különböző, minél fedettebb helyen fekszik, annál jobban bevár. Rossz időben a sürüs helyeket keresi; jó időjárás mellett ellenben a térségen s általában a kevésbbé rejtett helyeken tanyázik, illetve meglapul. A még fennt álló kukoricások, valamint a szőllők igen jó buvóhelyeket kinálnak számára minden időben. A foglyok (és fürjek) többnyire megváltoztatják eddigi szokott tartózkodási helyeiket s a sikról a jól fedő sürüs helyekre vonulnak. A fácánok is elhagyják a mezőt és pagonyaikba vonulnak vissza: minél kevesebb lesz a mezőn a magas sűrüs növényzet, annál kevesebb lesz a fácán is a kulturföldeken, de felkeresi a vizekmenti sürüsöket, sőt a gazos szőllőket is. A vidra, vadmacska, görény és nyest téli vackának készitéséhez lát. A róka és a szárnyas ragadozók oszlóban vannak, t. i. a friss ivadékok, melyeket szüleik elcsapnak maguktól, saját szakáliukra kezdenek dolgozni.

A vad védelme és ápolása céljából minden intézkedés megteendő, nevezetesen: makk, bükmakk, vadgesztenye stb. összegyüjtendő, vagy a már raktáron levő készlet kiegészitendő s lehetőleg száraz fedett helyre raktározandó. A takarmányul szolgálandó rőzseköteg szellős, száraz helyen való raktározására is kellő gondot forditsunk és a gyüjtést is tovább folytassuk. A fővadterületen a rozsföldek szükséghez képest megujitandók. A kiteleltetésre, illetve kényszeritésre szánt fogoly-anyag a befogás után okvetlen kamrázandó. Különben ami a foglyok befogását illeti, azt mindig jobb, ha előbb eszközöljük, mivel elkésve, az őszi gazdasági munkák intensivitása sok foglyot elriaszt s kivándorlásra késztet a vadászterületről s igy az idejekorán való befogással a kellő tenyészanyagunk biztositva leend: a befogottak közül azonban a fölös kakasokat le kell tarkózni. A dúvad irtására is különös gondot kell forditanunk, nemkülönben a róka komára is, hogy fiatal ivadékuk meg ne települhessen. Róka, nyest és hiuz takarója is értékesebb lesz. Különben most van a „kártékony vad" irtásának a legfőbb ideje.

A vadász-vizsla nevelése és idomitása.

(Befejező közlemény.)

Némely vadászok, a vizslának — természetesen kölyök korában — megszokták csonkitani a farkukat, hogy amidőn felnőtt korában bokros helyen vadászik és keresés közben a szokásos farkesóválást végzi, ki ne verje magát. Ez a megcsonkitás ugy történik, hogy az állat két végső farkesigolyáját levágják. Ezen kurtitás által, ahogy az állat elcsufittatik, ép oly kevés gyakorlati haszna is van; mert ha az eb töviskes, bokros helyen keresgél, hiába van neki a farka levágva, mert ugyis kiveri az ág, avagy tüske. De különben az angol telivér vizslának többnyire rövidebb farka is van és azért a végső farkesigolyára már csak azért is szüksége van, mivel a farka végén lévő kis szőrözet rezgéseivel — állás közben — valósággal megmutatja nemes tüzét.

A kölykök és a nagyok is sokféle betegségnek vannak kitéve; akinek valami drágább kutyája van, az nagyon okosan cselekszik, ha a mindenki által különféle módozatokban ajánlt kanaforiákat nem véteti be a szegény kutyával; hanem egy ahoz értő állatorvoshoz viszi, mivel igy első alkalommal majdnem minden kutyabetegség elháritható, a gyors segély nyujtásával. Tény azonban az, hogy: okszerü és rendszeres etetés, itatás, valamint tisztántartás által, majdnem minden kutyabetegség elkerülhető.

Az összes kutyafajták között a vizsla a legintelligensebb és mégis e nagy intelligánciájánál fogva ő az, aki mindenféle rossz társaság iránt hajlamot mutat; minden vizsla felett gyámkodni kell; jól betanitott vizslát, engedetlen rossz hajlamu más vizslával nemcsak hogy barátkozni hagyni nem szabad, hanem ilyfajtáju döggel még társaságban egy területen sem szabad vadásznia, mivel annak minden rossz tulajdonságát csakhamar elsajátitja és nekünk fölösleges vesződtséget okoz. Sőt a vizsla kisasszonyokra is nagyon kell vigyázni, különösen tüzelési idejében, mert ilyenkor könynyen elesavartatja a fejét akár egy kuvasz szeladonnal is és az ilyen mesalliancekből származó egyedek még házőrzésre valók sem lennének.

A vizsla ivadékai rendszerint örőklik a szülők, de különösen az anyjuk jó vagy rossz tulajdonságait; ezért párosodáshoz olyan kan választandó ki, amelynek tulajdonsága esetleg az anya rossz tulajdonságait ellensulyozná. Gyors, heves, ideges szukához nyugodt, csendes temperamentumu kan eresztendő és viszont megforditva.

Végül megemlitjük azokat a hibákat, amelyek a vizslát teljesen, vagy csak részint használhatatlanná teszik.

Nagyothallás és *rossz orr* többnyire veleszületett betegség, az ilyen vizslákkal fáradni és kinlódni nem érdemes.

Szófogadatlanság, vad üzése, figyelmetlenség, lövésre való beugrás, nem apportirozás, lövéstől való félelem, rossz keresés, a vad jelzése, de meg nem állása és a *vad szándékos kiverése*; mind lényeges hibák, de csak részben, mivel egy kis utánjárás, fáradság és szorgalmas idomitás által e hibákat kijavitani lehet.

Hivatásos idomitóknak ez csak játék — műkedvelőnek azonban feltétlen türelem kell hozzá, ami ha megvan, a siker elmaradhatlan. Egy jó vizsla a vadásznak igaz barátja és társa, a rossz meg ellensége. Jó vizslával vadászni gyönyör és élvezet, rossz vizslával ellenben kin és pokol. Azért ne sajnáljuk a fáradtságot, ha egy jó vizslát akarunk magunknak idomitani, mert régi igazság van abban, hogy: *eb a vadász kutya nélkül!* *Kó.*

Nyúlfogás

a Gudéra-féle brunni telep nyúlfogó szerkezetével.

Paar János
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 3.
MŰTEREM
TARJÁN-PAAR V., Városház-utca 3. sz. (Mezzanin).

34
TELEFON
75—70.

VERSENY-DIJAK
az összes sportágaknak megfelelően
érmek, plaketek és jelvények hazai
gyártása.

Anglia professzionista bajnoksága.

Az angol professzionista bajnokság október 12-én dőlt el a 4¼ angol mértföldes bajnoki távon. A verseny E. Barry győzelmével végződött, ki 2 hosszal előzte meg Townst a célvonalban. Mindkét versenyző azonban és ez mindkettő kitünő formájáról tesz tanuságot, a rekordidőn belül evezte meg a távot. A régi rekordot George Bubeor tartotta 21 p. 44 mp.-el, Barry uj rekordja pedig 21 p. 12 mp. A versenyben Barry ½ hossz ¾ hosszal állandóan vezetett s a Barnes-hidnál kitünően vett fordulóval, amikor Towns kissé elkormányozza magát, megy még jobban el. Előnye Towns spurtjai dacára egyre nagyobbodnak. E. Barry győzelmét angol honfitársai óriási lelkesedéssel fogadták.

BOGAZA Amerikában, Philadelphiában okt. 10-én tartott versenyen másodszor is startolt amerikai versenyzőkkel, ezuttal saját skiffjét használta bár, de mégis vereséget szenvedett.

EVEZVE KERESZTÜL AZ ANGOL CSATORNÁN. Két bátor francia evezős tette meg a Boulogne-Folkestone közötti utat, a francia partról át Angliába. E két evezős M. Peron, Boulogne polgármesterének fia és M. Levy, mindketten a Boulogne Rowing-Club tagjai. Az utat könnyü double-skull hajóban tették meg. Október 7-én indultak el a francia partról délelőtt és sötét este érkeztek meg Folkestonba. Innen vonattal mentek Londonba az út fáradalmait kipihenni. Vissza október 11-én vasárnap délután 1 órakor indultak, a parton egybegyültek zajos ovációi kisérték merész utjokra, a hazai partok felé. Este azután váratlanul már a francia part közelében, oly nagy köd lepte meg őket, hogy a világító torony fényét is alig tudták szem előtt tartani. Lassan tudtak a teljes bizonytalanságban, hogy vajjon nem tévesztik-e el a helyes irányt, előrehaladni. Végre sikerült mégis saját erejükből elérni a francia partot 10 órai evezés után. A tenger mindkét utjokon teljesen nyugodt volt.

A SIRÁLY evezős-egylet október 11-én, vasárnap, rendezte záró házi versenyét, mely igen jól sikerült. A gyönyörü időben nagyszámu közönség nézte végig a csapatok érdekes küzdelmét. Az egyes versenyek lefolyása a következő volt:

I. *Skiff-verseny.* 1. Fodor István dr. 2. Herz Zoltán. Indult hét hajó. Két hosszsal nyerve.

II. *Junior négyes.* (Brüll-dij.) 1. Fuchs Jenő dr., Bleyer István, Strausz Pál, Borbély Elemér (vezérevezős), Willoner Zoltán (korm.). Indult három hajó. 1½ hoszszal nyerve.

III. *Keresztessy négyes.* 1. Schön Nándor dr., Borbás Andor, Unger Ferenc dr., Oppler Pál dr. (vez. ev.), Oppler Emil dr. (korm.). Indult négy hajó. ¾ hosszsal nyerve.

IV. *Nyolcas-verseny.* 1. Gerő Ottó, Herz Zoltán, Borbás Andor, Lukács Pál, Fuchs Jenő dr., Kann Zsigmond, Picker Gerő, Oppler Pál (vez. ev.), Gellért Lajos (korm.). 2. Schwartz Tibor dr., Schiller József dr., Horváth Ernő, Schön Nándor dr., Strompf Árpád, Borbély Elemér, Schwarz Imre, Jacobi Olivér dr. (vez. ev.), Lukács Bernát dr. (korm.). Indult négy hajó. Erős küzdelem után három méterrel nyerve.

A PANNONIA evezős-club tulajdonába ment át Korvin főhadnagy bámulatos sebességgel haladó motorhajója, és a feltaláló Korvin főhadnagy belépett a klub alapitó tagjai közzé. Az uj motor, mely nagy sebessége dacára is alig ver hullámot, a Pannoniának kitünő szolgálatokat fog tenni nagyszabásu tréningjeiben.

A BRÁZAY-féle sósborszesz nem téveszthető össze a legujabban lábrakapott utánzatokkal.

A Nemzeti Vivó Club szezonnyitó estélye.

A Nemzeti Vivó Club hétfőn este tartotta őszi megnyitó estélyét a tagok és vendégek rendkivül élénk részvétele mellett. A club helyiségei Fodor Károly Koronaherceg-utcai vivóintézetének második emeletén vannak, pazar fénynyel és kényelemmel berendezve. A megnyitó estély egyuttal felavató is volt, mert a megnagyobbitott vivóterem és az uj mellékhelyiségek ezuttal lettek bemutatva.

Már félhétkor tömegesen gyülekeztek a vendégek és a club tagjai és a hét órakor megkezdődött vivás 9 óráig szakadatlanul folyt. A társclubok ugyszólván teljes számban képviselve voltak, nemcsak a nézők soraiban, hanem a vivók közt is. A Vén Fiuk Vivó Clubja képviseletében jelen voltak Bárczy István polgármester, Heinrich Aladár, Ullmann Gyula, Malonyai Dezső, Heller Ágost. A Magyar Athletikai Club részéről dr. Gerenday György alelnök, dr. Nagy Béla, Zulavszky Béla százados, dr. Tóth Péter és még sok vivó. A Fővárosi Vivó Club hatalmas vivógárdája Hajós Zsiga elnök vezetésével vonult fel. A Kinizsi Vivo Clubot Halász Gyula koronaőr-százados, elnök, a Budapesti Egyetemi Athletikai Clubot Palotai Kovács Károly ifjusági elnök képviselte. A Magyar Athletikai Szövetség képviseletében Stankovits Szilárd titkár volt jelen.

A szebbnél-szebb assaut-ok közt különösen tetszettek a Zulavszky—Heinrich, Garai-Földes, dr. Hajdu—Földes, Stiller—Lehner, dr. Gerentsér mester—Földes, Katona mester—Lehner, Gerentsér—Werkner, Sötér—Stiller, Lehner—Gerentsér assaut-ok. A mai estélyen mutatkoztak be a club uj mesterei, dr. Gerentsér és Katona mesterek, akiknek szakszerü munkája a Nemzeti Vivó Club versenyzőgárdáján máris meglátszik.

A nagyszámu vendégsereget a club kiváló közszeretetnek örvendő elnöke, domony Domony Móritz és dr. Hajdu Marcell alelnök fogadta és kalauzolta az uj helyiségekben.

A vivás befejezése után az első emeleti termekben és a Vén Fiuk helyiségében felállitott rendkivül gazdag buffet várta a vendégeket és kifáradt vivókat. Itt Fodor Károly, a club fáradhatlan agilis mestere látta el a rendezést, amelynek pompás voltát mi sem bizonyitotta jobban, mint az a jókedv és kitünő kedély, amely éjfélig tartotta együtt a nagy társaságot.

A BUDAPESTI EGYETEMI ATHLETIKAI CLUBBAN a vivás nagy lendülettel kezdődött. A klub kiváló vivómestere dr. Gerentsér László a mult évben kezdte meg a vivás szervezését, és ez évben már teljes vivógárdája lesz a klubnak. A vivószakosztály elnöke Palotai Kováts Károly lett ismét, aki nagy ambicióval segit a mesternek az egyetemi vivósport felvirágoztatása érdekében.

A klub még karácsony előtt háziversenyt, februárban pedig egyetemi kardvivóbajnokságot rendez.

A BUDAPESTI BUDAI TORNA-EGYLET nagy erélylyel látott hozzá a vivás terjesztéséhez. A vivótagok száma annyira megnövekedett, hogy Leszák Károly vivómester mellé még egy mestert szerződtetett, Gellért Ludovika Akadémiai segédmester személyében. A fiatal segédmester most került ki Bécsujhelyről és jövetelét igen jó hir előzte meg.

Vivóink a londoni olympiádon cimü cikksorozat folytatása Nagy Béla dr. nagymérvü elfoglaltsága miatt csak a jövő számban következik.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

A MTK. versenye.

A Millenáris pályát közel ezer fönyi közönség kereste fel, hogy tanuja legyen a Magyar Testgyakorlók Köre érdekesnek igérkező nemzetközi versenyének. Siker tekintetében, kétségkivül elég szép sikert aratott a verseny, annak dacára, hogy a programm összeállitása sok kivánni valót hagyott hátra. Az MTK.-nak a három utolsó esztendőben őszszel rendezett versenye a Duna EE. által annak alapitása emlékére adományozott vándordijért folyt. Ha felujitjuk emlékünkben évről-évre kiirt propoziciót, kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy annak esetről-esetre történt propozició-változtatásai nem feleltek meg a sportszerüség követelményeinek. E dij 1906 őszén került kiirásra először. Azóta a propoziciók évről-évre olyan lényeges változáson mentek keresztül, ami egy vándordij kiirásnál teljesen szokatlan és sportszerütlen. Az első kiirásnál főleg a juniorszámok szerepeltek nagy mértékben. Tavaly a versenyszámok már egészen mások voltak. Az idei kiirás ismét szolgált meglepetéssel. Igazán klasszikus számok maradtak el a versenyről, amelyek tavaly programmon szerepeltek. Kimaradt belőle a 100 yard, a 120 yard gát, a négyszer 200 m. stafétafutás és a kalapácsvetés. Helyette olyan számok kerültek be, amelyek kiáltóan demonstráltak, hogy az egész versenykiirás a rendező egyesület megváltozott erőviszonyaihoz mérten fejeltetett meg. Az ujonnan kiirt versenyszámok között szerepelt az 56 fontos kalapácsvetés is, mely csak azért maradt el, mert e versenyszám nem tartozik azok közé, melynek kiirását a MASz. versenyszabályai megengedik. Meglehetős szokatlan dolog, hogy egy vándordijas point-versenyben, harmadszori kiirásnál, olyan versenyágat is felvegyenek, amelyet hazánkban még csak hirből is alig ismernek. A versenyen főleg a csapatversenyek domináltak. Az atlétika alapvonása és szelleme az egyéni erők érvényesülésén alapszik. A csapatversenyek tulajdonképpen meghamisitják az igazi atlétikát. A szükséghez képest, a gyengébb erők érvényesülésére jó és hasznos, de igazi, klasszikus viadal keretében nincsen helye. Az azonban teljesen igazságtalan, hogy pontozás szempontjából az egyéni győztesek legértékesebb eredményeit mellőzve, a csapatok átlagos értékü eredményeit dijazzák. E verseny megváltozott kiirásának volt következménye, hogy az egyletek még csak meg sem próbálták felvenni a küzdelmet a rendező egyesülettel, mely évről-évre döntő előnyt biztositott magának.

A verseny rendezése jól indult meg, de már a fele utján olyan hatalmas, főleg rendező egylet tagjaiból álló közönség lepte el a pályát, hogy csak a kiváltságosak voltak abban a helyzetben, hogy annak minden fázisát figyelemmel kisérhettek.

Sport szempontjából szivós volt a verseny. A cseh *Dvorák* ki a MAC.-versenyen mutatkozott be a magyar közönségnek, a MAC. vendégszeretetét igénybe véve, itt maradt egy hétig s részt vett a versenyen. Győzelme, melyet *Lovas* felett aratott megsemmisitésü fölényü volt. Majdnem egy egész perccel, közel 300 m.-rel verte meg, olyan könnyedséggel, amely még legalább 8—10 mp. leszoritására teszi képessé. Ilyen futó a kontinensen még nem volt e távra. *Bodor* és *Simon* pompás futása képezte a nap másik szenzációját. Bodor végre kedvező körülmények között 2 mp. alá vitte a magyar rekordot. Elért 1 p. 59.4 mp. ideje még angol pályán is elsőrendü. *Simon* a 300 yardos versenyen is bebizonyitotta, hogy hozzá fogható sprinter még nem mozgott a magyar pályákon. Ideje, melylyel beállitotta *Wetzel* György és *Hellmich* Miksa rekordját, igen értékes. Kedvező körülmények között már a közel jövőben, rövid speciális tréning után, könnyen javithat még rajta, oly imponáló formában nyerte. *Gräber* és *Wiesner* azonban e távon mindig hatalmas ellenfelei lesznek s különösen az utóbbi vállhatik rá veszélyessé. Magyarország sulyemelő bajnokságát, mint várható volt, *Weisz* Richárd nyerte meg nagy fölénnyel, 5 kg.-al megjavitván az általa tartott magyar rekordot. A bajnokságban ezuttal nagy számban indultak, ami teljességgel nem örvendetes. A sulyemelés nem az a sport, ami az emberi szervezetre jótékony befolyást gyakorolna. Viszonylagos veszély nélkül pedig csakis fejlődésében megállapodott, idősebb férfiak kultiválhatják. Fiatal emberre ez a rettenetes erőlködés könnyen végzetessé válhatik, mert nyomában szivtágulás és sérv keletkezik, ami egy egész életre kihat. A diszkoszvetésben *Antal* hatalmas eredményt ért el. Az utóbbi hetekben mutatott fokozatosan fejlődő formája még további javulást sejtet. Meglepetés volt dr. Radó Artur, e szimpatikus versenyző kitünő eredménye, melylyel méterekkel javitotta meg eddigi eredményeit. A távolugrásban végre Kovács jól kiérdemelt győzelmet aratott, elég jó eredménynyel. A magasugrás alacsony nivón mozgott. A sulydobásban az egyes versenyzők mind formáján alul dobtak, kivévén az MTK. versenyzőit, kik mind elérték átlagos eredményeiket s ezzel meg is nyerték a csapatversenyt. Az ifjabb gárda tagjai közül igen jól szerepelt *Goldfahn* Mihály, a BEAC. fiatal hosszutáv-futója, ki *Lovas* után harmadik lett a 2 angolban, a versenyzők hatalmas táborát hagyván maga mögött.

A MASz. képviseletében *Stankovits* Szilárd titkár jelent meg.

Részletes eredmények:

I. 300 *yardos sikfutás.* 1. Simon Pál (MAC.) 33.2 mp. *Országos rekord beállitva!* 2. Gräber Géza (BTC.). 3. Wiesner Frigyes (BEAC.). Három induló. A nap legszebb versenye. Simon kapja az 1-es, Gräber a 2-es és Wiesner a 3-as startszámot. A start első kisérletre sikerül és lövés után mindjárt Simon van az élen. 50 m. után Wiesner a második helyen fekszik teljesen felzárkózva, mig Gräber 3 m.-rel hátrább. Wiesner a fordulóba akar előre törni, de Simon nem engedi s igy Wiesner külső pályát futva nagyobb teret fut be. A célegyenesbe Simon 2 m. előnynyel fordul be. Itt Gräber előre tör, lefogja Wiesner-t, kivel 30—40 m.-en át élet-halál harcot viv, miközben 1 yardnyira felzárkoznak Simonhoz. Harmine m.-rel a cél előtt azonban Simon végsőrtőt csinál, melyre a másik két futó nem tud felelni s fáradtan visszaesnek. 2 m.-rel nyerve, ugyananynyival harmadik.

II. ½ *ang. mfd. sikfutás.* 1. Bodor Ödön (Postás) 1 p. 59.6 mp. *Országos rekord!* 2. Kazár Tivadar (MTK.). 3. Goldmann Bundi (MTK.). Kun Berthold (MTK.) és Berger József (BEAC.). Start után rögtön Bodor van az élen és erős tempóban kezd. 100 m. után Kun felzárkozik s az első kört végig vezeti, majd feladja. A ¼ ang. mfd. ideje 59.4 mp. volt. Innen Bodor egyedül fut. A célegyenesbe befordulva a publikum hatalmas biztatással nyomja előre. 80 m.-rel első, 30 m.-rel harmadik.

III. 2 *ang. mfd. sikfutás csapatverseny és egyéni.* 1. A. Dvorak (AC. Sparta) 9 p. 50.8 mp. 2. Lovas Antal (MTK.) 10 p. 41.4 mp. 3. Goldfahn Mihály (BEAC.). Dvorák óriási iramban kezd, mit Lovas át probál venni, de már az első kör után fáradtan visszaesik. A ¼ angol ideje 1 p. 2 mp. A cseh mit sem veszit sebességéből és a fél angolt 2 p. 10 mp. alatt futja, miközben Lovas és Penninger előtt már kb. 60 m.-rel vezet. A ¾ ang. mfd. ideje 3 p. 24 mp., az 1 ang. mfd.-é 4 p. 41 mp. Itt Dvorak már közel 200 m.-rel vezet. Előnyét folyton nagyobbitja, miközben a 1¼ mfd.-et 5 p. 57 mp., az 1½ mfd.-et 7 p. 17 mp. és az 1¾ mfd.-et 8 p. 37 mp. alatt futja. A kiváló cseh futó, a közönség hatalmas biztatása mellett gyönyörü végsporttal fejezi be futását az utolsó kört 1 p. 13.8 mp. alatt futja. Lovas és Penninger egymás között intézték el a második hely sorsát. Penninger gyöngén futott s hat kör után feladta. Lovas a vége felé fokozni próbálja iramát, de a cseh nagy előnyéből semmit sem tud behozni s végül 300 m.-rel verve lesz

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 28. II. em.
Leikismeretes tanitás urak, hölgyek és gyermekeknek.
Ez évben megnagyobbitva
Kard-, vitőr- és ökölvivás, tornázás.

második, mig a harmadik helyet a fiatal BEAC. könnyen biztositja Kun ellen. A csapat-versenyt az MTK. run overben nyerte a következő befutással: 4. Kun B. 5. Bán K. 6. Goldmann B. 7. Kazár T. 8. Bán J. 9. Guttmann E. 10. Mazák K.

IV. 220 *yardos sikfutás hendikep.* I. *előfutam.* 1. Korányi Barna (BEAC.) 13 m. e. 24.4 mp. 2. Vajda Ernő (MTK.) 19 m. e. 3. Sebők Sándor (MTK.) 19 m. II. *előfutam.* 1. Rácz Vilmos (BEAC.) 7 m. 24 mp. 2. Olasz Andor (BEAC.) 12 m. e. 3. Poór Iván (BEAC.) 16 m. III. *előfutam.* 1. Hirschler József (MTK.) 9 m. e. 24.4 mp. 2. Hoffer István (MTK.) 13 m. e. 3. Alexy Károly (MTK.) 19 m. e.

Döntőben. 1. Rácz Vilmos (BEAC.) 7 m. e. 24 mp. 2. Hirschler József (MTK.). 3. Korányi Barna (BEAC.). Rácz indul legkisebb előnyjel, de már 50 m.-rel a cél előtt az élen van s könnyen 5 m.-rel nyer 4 m.-rel harmadik.

V. *Súlydobás ötös csapatverseny és egyéni.* Serény Gy. János vándordija. 1. Mudin Imre (MAC.) 12.52 m. 2. Schiller Rezső (BBTE.) 12.26 m. 3. László Géza dr. (MTK.) 11.20 m. *Csapatverseny:*

1. Magyar Testgyakorlók Köre (László Géza dr. 11.20 m., Antal Pál 10.95 m., Balázs Viktor 10.99 m., Kemény Gusztáv 11.19 m., Pető Pál 10.85 m.) 31 pont.

2. Magyar Athletikai Club (Mudin Imre 12.52 m., Mudin István 10.73 m., Horvátovits László 11.11 m., Halmos Károly 10.02 m., Rády József 9.80 m.) 52 pont.

3. Budapesti (Budai) Tornaegylet (Dávid Károly 10.74 m., Nagy András 10.79 m., Melczer dr. 7.82 m.) 56 pont.

A gyenge eredményeket a délelőtti dobások magyarázzák. Mudin Imre csak kettőt dobott.

VI. *Diszkoszdobás.* 1. Antal Pál (MTK.) 40.58 m. 2. Radó Artur dr. (MTK.) 39.50 m. 3. Jessina Ferenc (Pozsonyi TE.) 37.66 m. Indultak még: Kobulszky Viktor (Postás) 35.80 m., Kemény Gusztáv (MTK.) 31.39 m. Wardener Iván br. (MTK.) 30.83 m. Antal dobásai: 38.27, 40.58, 39.08.

VII. *Távolugrás ötös csapatverseny és egyéni.* A MTK. alapitó tagjainak vándordija. 1. Kováts Nándor (BBTE.) 642 cm. 2. Holits Ödön (MTK.) 635 cm. 3. Kövesdy Géza (BBTE.) 620 cm. *Csapatverseny:*

1. Magyar Testgyakorlók Köre (Hoffer István 5.89 m., Hirschler József 5.94 m., Wardener Iván báró 5.73 m., Antal Pál 5.71 m., Holits Ödön 6.35 m.) 24 pont.

2. Budapesti (Budai) Torna-Egylet (Kováts Nándor 6.41 m., Kövesdy Géza 6.20 m., Szalay István 5.73 m., Tomits Miklós 5.58 m., Schiller Rezső 5.52 m.) 29 pont.

VIII. *Magasugrás, ötös csapatverseny s egyéni.* Hetes Antal dr. vándordija. 1. Wardener Iván br. (MTK.) 171 cm. 2. Haluzsinszky József (MTK.) 171 cm. 3. Kovács Nándor és Ludinszky Lajos holtversenyben 165 cm. Igen bizonytalan ugrások. Wardener a 171 cm.-t harmadszori Haluzsinszky második kisérletre ugorják. 174 cm.-re tett lécet egyik sem ugorja át, mig a 171-et Wardener második kisérletre átviszi.

1. Magyar Testgyakorlók Köre (Antal Pál 151 cm., Haluzsinszky Ede 151 cm., Holits Ödön 160 cm., Wardener Iván báró 171 cm., Haluzsinszky József 171 cm.) 34½ pont.

2. Budapesti (Budai) Torna-Egylet (Kováts Nándor 165 cm., Ludinszky Lajos 165 cm., Szalay István 151 cm., Tomits Miklós 156 cm., Schiller Rezső 156 cm.) 37 pont.

3. Müegyetemi Athletikai és Football-Club (Csáky István gróf 160 cm., Szende Andor 156 cm., Joanovits József 156 cm., Tauber Ottó 151 cm., Körös Sándor 151 cm.) 48½ pont.

IX. *Súlyemelés Magyarország 1908. évi bajnokságáért.* A MASz. megbizásából.

1. Weisz Richárd (MTK.) balkézzel 80 kgr., jobbkézzel 90 kgr., két kézzel 140 kg. (*országos rekord*), összesen 310 kgr.

2. Fischer Tibor (MTK.) balkézzel 55 kgr., jobbkézzel 65 kgr., két kézzel 95 kgr., összesen 215 kgr.

3. Dörfinger Gyula (UTE.) balkézzel 55 kgr., jobbkézzel 60 kgr., két kézzel 95 kgr., összesen 210 kgr. és Erdődy Ernő (TSpE.) balkézzel 65 kgr., jobbkézzel 60 kgr. két kézzel 85 kgr., összesen 210 kgr. Indult még Steiner Aladár (MTK.) 195 kgr., Wellisch Tivadar (MTK.) 200 kgr. és Rákosi József (OTE.) 195 kgr.

X. 2 *ang. mfd. gyaloglás.* 1. Patak János (MTK.) 16 p. 36.8 mp. 2. Mazák Károly (MTK.) 17 p. 3.6 mp. 80 m.-rel nyerve.

Ifjusági versenyek.

I. 60 *m. sikfutás.* Az előfutamok győztesei: Kiss F. (MTK.) 7.8 mp.; Ondrus István (MTK.) 7.8 mp.; Steinbeisz Jenő (MTK.) 8 mp. *Döntőben:* 1. Kiss Ferenc (MTK.) 7.4 mp. 2. Ondrus István (MTK.). 3. Asztalos Gyula (MTK.). 4. Steinbeisz Jenő (MTK.).

II. *Súlydobás.* 1. Steinbeisz Jenő (MTK.) 9.98 m. 2. Pelech István (BEAC.) 9.97 m. Pollák István (MTK.) 8.64 m.

III. *Távolugrás.* 1. Steinbeisz Jenő (MTK.) 558 cm. 2. Beier Henrik 554 cm. 3. Székely Miksa (ÓTE.) 549 cm.

IV. *Stafétafutás* 4×100 m.-re. 1. A MTK. A) csapata (Kiss, Ondrus, Stux, Asztalos) 48.2 mp. 2. A MTK. B) csapata: Steinbeisz, Grüner, Mosdossy, Köpf.

AZ UJPESTI TORNA-EGYESÜLET f. hó 4-én rendezte szezonzáró házi atlétikai versenyét, a következő eredményekkel:

I. 60 *m. sikfutás.* 1. Rodler J. idő 8.2. 2. Schweiger Vilmos. 3. Noiret A.

II. 100 *m. sikfutás.* 1. Wagner K. 2. Rodler J. 3. Sikos Géza.

III. *Súlydobás.* 1. Oravecz Ferenc 9.55 m. 2. Dörflinger Gyula 9.10 m. 3. Weinberger Andor.

IV. 800 *m. sikfutás.* 1. Noiret Arnold. 2. Weinberger Andor. 3. Nagy Barnabás.

V. 400 *m. sikfutás.* 1. Salgó Jenő idő 1 p. 3.2 mp. 2. Noiret Arnold. 3. Farkas Lipót.

VI. *Diszkoszvetés.* Oravecz Ferenc 34.75 m. 2. Wagner Károly 29.90 m. 3. Dörflinger Gyula 24.92 m.

VII. *Magasugrás.* 1. Weinberger Andor 1.52 m. 2. Wagner K. 3. Rodler J.

BUDAPESTI ATLÉTIKAI KLUB okt 4-én rendezte Amerikai-uti pályáján, ezidei III. házi atlétikai versenyét, melyen a klub valamennyi atlétái vettek részt. A szép számu és előkelő közönség előtt lefolyt atlétikai verseny rendezése Gerenday Géza

Jelvények, plakettek, érmek, tiszteletdijak
izléses és olcsó kivitelben
FABRI I. és társa Ferenciek-tere 2. sz., Király-bazár.

Budapest székesfőváros szerződtetett
a Magyar Athletikai Szövetség
a Magyar Athletikai Club
és több előkelő egyesület szállitója

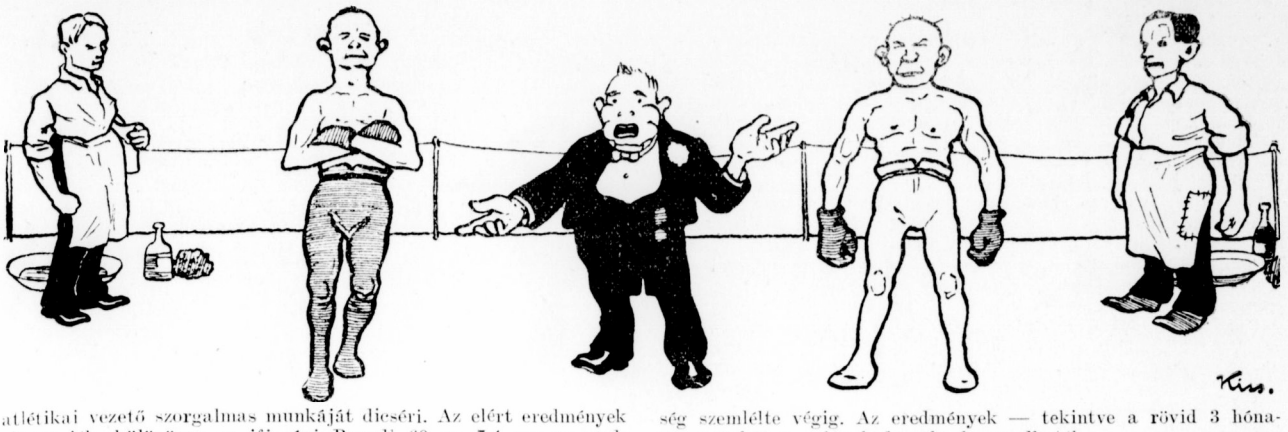

atlétikai vezető szorgalmas munkáját dicséri. Az elért eredmények eléggé jók, különösen az ifjusági Brandl 60 m. 7.4 mp.-es eredménye érdemel külön említést.

I. 60 *m. sikfutás.* 3 előfutam után a döntőben. 1. Brandl Béla 7.4 mp. 2. Vargha N. 3. Gerenday J. (15 induló).

II. *Sulydobás.* 1. Brunner A. 9.61 m. 2. Cseh 9.40 (4 induló).

III. *Magasugrás.* 1. Vargha Nándor 169 cm. 2. Cseh 160 cm. 3. Grósz F. 158 cm. (8 induló).

IV. 3000 *m. sikfutás.* 1. Ludasi Gaál Gy. 10 p. 47 mp. 2. ifj. Pártos B. 3. Zányi (9 induló).

V. *Távolugrás.* 1. Vargha N. 6.03. 2. Gerenday S. 5.72. 3. Grosz F. 5.06. (8 induló).

VI. 1500 *m. gyaloglás hendikep.* 1. Friedmann Gyula skr. 6 p. 57 mp. 2. Perl Z. (120 m. e.). 3. Molnár (120 m. e.) (10 induló).

VII. 400 *m. sikfutás hendikep.* 1. Gerenday Sándor (10 m. e.) 53 mp. Kitünő idő! 2. Karossa (10 m. e.). 3. Brandl skr. (19 induló).

A PTE. mult vasárnap ifjusági versenyt rendezett a következő eredményekkel:

80 méter futásban: I. Szalay Pál (kőbányai felső keresk. iskola) 9.2. II. Jellinek Károly. III. br. Puchner Antal.

Távolugrás: I. Szalay Pál 586 cm. II. Minarovits István 526 cm. III. Jellinek Károly 520 cm.

Elsőnek ezüstérem, 2. és 3-iknak bronzérem.

ATHLETIKAI VERSENY EGERBEN. Az *Egri Torna-Egyesület*, mely alig egy esztendős multra tekinthet vissza, október hó 11-én Szmrecsányi Lajos cimzetes püspök ő méltósága diszelnöklése alatt házi athlétikai versenyt rendezett, melyre 15 junior induló körülbelül 85 nevezést adott le.

Részletes eredmények:

I. 100 *métere sikfutás.* 1. Jolbey Miklós 11.4 mp. 2. Sümeghy Béla. 3. dr. Szabó Elemér.

II. *Diszkoszdobás.* 1. Sümeghy Béla 28.90. 2. Jolbey Miklós 25.79. 3. Kunsay Gyula 22.35.

III. *Magasugrás.* (Egri hölgyek tiszteletdija.) 1. Dr. Kálnoky Viktor 157½. 2. Sümeghy Béla 152½. 3. Reitz JJózsef 140.

IV. *Magyar gerelyvetés.* (Egri hölgyek tiszteletdija.) 1. Kunsay Gyula 32.85. 2. Sümeghy Béla 32.25. 3. Jolbey Miklós 30.44.

V. ¼ *angol mértföldes sikfutás.* (Rónai Dénes tiszteletdija.) 1. Jolbey Miklós. 2. Szoják Sándor. 3. Dr. Szabó Elemér. A verseny szabálytalanság miatt megsemmisittetett.

VI. *Svéd gerelyvetés.* Szabadon fogással. 1. Jolbey Miklós 40½. 2. Kunsay Gyula 34.47. 3. Sümeghy Béla 32.65.

VII. *Távolugrás.* (Bauer H. tiszteletdija.) 1. Reitz József 5.19. 2. Jobbey Miklós 4.96. 3. Sümeghy Béla 4.89.

VIII. *Füleslabda hajitás.* 1. Kunsay Gyula 41 m. 2. Sümeghy Béla 38.60. 3. Jolbey Miklós 37.40.

IX. 200 *méteres sikfutás.* 1. Jolbey Miklós 27 mp. 2. Dr. Szabó Elemér. 3. Reitz József.

X. *Sulydobás.* 1. Kunsay Gyula 10.25. 2. Sümeghy Béla 8.54. 3. Kálmán Ármin 8.39.

XI. 4×100 *méteres staféta futás.* 3 csapat közül első az A) csapat. Ripka János, Szoják Sándor, dr. Szabó Elemér, Sümeghy Béla.

A versenyt nagyszámu, mindvégig lelkesen kitartó közönség szemlélte végig. Az eredmények — tekintve a rövid 3 hónapos munkát — elég kedvezőknek mondhatók.

PROFESZIONISTA MARATHON-FUTÁST, melyet mult szombaton rendeztek Windsor és a Stadium között 26 ang. mfd.-ön óriási érdeklődés mellett folyt le. E versenyen részt vettek a világ legkiválóbb prof. hosszu távfutói s általános meglepetése a győzelem most is idegen, a francia *Siret* birtokába jutott, ki két héttel az előtt az olasz Marathoni-futásban második lett. Elért ideje 2 ó. 37 p. 23 mp. igen jó, annyival is inkább, mert most a rend fentartására nem történtek olyan széleskörü intézkedések, mint az olympiád alkalmából s igy különösen az utolsó 10 ang. mfd.-ön a sok kivánesi kiciklista és automobilos érdeklődők szinte megnehezitették az előrehaladást. A győztes polgári foglalkozására nézve kocsmáros. Viszonylag kifogástalan kondicióba jött be. Az első dij 1500 kor. volt. A második beérkező P. *White*, rlandi futó volt. Ideje 2 ó. 40 p. 15.4 mp. Az első angol *Keywood*, ki a harmadik helyet foglalta le 2 ó. 41 p. 19.8 mp. alatt, tavaly még amatőr volt. 4. Crudgington 2 ó. 42 p. 17.4 mp. 5. A. Aldridge 2 p. 42 p. 51.6 mp. T 100 induló közül 58 érkezett be. Az utolsó, kinek idejét még mérték a 26-ik helyen végzett *Greatorex* volt, ki 3 ó. 24 p. 4 mp. alatt futotta a távot.

A STADIONBAN, mig a marathoni futók uton voltak, prof. atlétikai verseny volt, melyen a prof. gutók óriási számban, de gyenge kvalitásban vettek részt. A 100 yardban olyan gyenge mezőny volt, hogy egyetlen egy elő vagy középfutamban nem volt 11 mp.-nél jobb idő. Győztes Easmann (Canada) lett 10.2 mp. alatt, több mint 2 yarddal. A ¼ angolt Todd (Ausztrália) nyerte gyenge társaság ellen 51 mp.-el. Az 1 angol ideje a legjobb. Ezt Heaver nyerte 4 perc 29.2 mp. alatt. Az eredmények azt bizonyitják, hogy Anglia prof. gárdája most igen közepes.

ROSE ÉS FLANAGAN VILÁGREKORDJAIT az AAU. nem fogadta el. Ugyanis Yersey Cityben Rose 15.28 cm.-rel nyerte a sulydobást. Azonban nem lévén acélszalaggal mérve, a szövetség nem ogadota el rekordnak. Ugyan igy járt Flanagan a kalapácsvetésben, hol 54.06 m.-es eredményét utasitották el, mert a szövetségi képviselő kilépést jelzett, a funkcionáriusok ellenben nem tekintették kilépésnek.

A BUDAPESTI (BUDAI) TORNAEGYLETBEN szeptember hó elején megkezdődött már a rendszeres tornázás s az egyesület tagjai az eddiginél nagyobb számban keresik fel a tornacsarnokot, hol már most is igen élénk élet uralkodik. Október hó elsején a vivás is megkezdődött s a budaiak kitünő vivógárdájában nemcsak a régi jó vivók találkoznak, hanem az ifjabb generáció is nagy számban van képviselve. Az egyesület számolva e nemes sport iránt megnyilvánult nagy érdeklődéssel, most már a kard- és törvivást egyenlő mértékben ápolja, s tekintettel a vivók nagy számára, Leszák Károly vivómester mellé Gellér Alfrédet, a Ludovika Akadémia segédvivómestert is szerződtette, aki most jött a bécsujhelyi vivó- és tornatanári tanfolyamról, hol éveken át mint segédvivómester volt alkalmazva. A vivó-órák minden kedden, csütörtökön és szombaton este 6—9 óráig tartatnak. Érdeklődőket az egyesület szivesen lát.

KIHRÁS. A Ferencvárosi Torna-Club II. nemzetközi és I. ifjusági atlétikai versenyeinek föltételei: Az ifjusági versenyek 1908 október hó 24-én délután, a nemzetközi versenyek 1908 október hó 25-én (vasárnap) délelőtt és délután lesznek Budapesten a VII. ker. Thököly-uti milenáris versenypályán. A versenyszámok a következők: Ifjuságiak (junior): a) 100 yardos sikfutás, tét: 2 kor.;

Marton Alajos és Fia
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 10. sz.
Diszmű- és ezüstáruk nagy raktára.
Az amerikai „Gillette"-borotva főraktára.
10 napi próbára is kapható, ára 12 kétélü késsel bőrtokban 24 korona.

b) távolugrás, tét: 2 korona; c) 804½ m. sikfutás, tét: 2 korona; d) svéd gerelyvetés, tét: 2 korona. — Nemzetköziek: I. 100 yardos sikfutás juniorok részére, tét: 2 korona. II. 200 yardos sikfutás (nyílt) Serémy Gyula János tiszteledíjáért, tét: 5 korona. III. ¼ angol mfd.-es (402¼ méter) sikfutás (handicap), (3 korona. IV. 300 méteres stafétafutás (3—3 versenyzővel), tét: 10 korona. V. 600 méteres stafétafutás (3—3 versenyzővel), tét: 10 korona. VI. 120 yardos gátfutás juniorok részére, tét: 2 korona. VII. 1 angol mfd.-es (1609 méter) gyaloglás (handicap), tét: 3 korona. VIII. Távolugrás juniorok részére, tét: 2 korona. IX. Súlydobás, tét: 5 korona. X. Rudugrás, tét: 5 korona. X. Svéd gerelyvetés (handicap), tét: 3 korona. XII. 2 angol md.-es sikfutás csapatverseny, Budapest székesfőváros vándordíjáért (5—5) versenyzővel. Védő: a BAK. 1 győzelemmel, tét: 10 korona. Díjazás: Rekordjavításnál mindig plakett; a II., X., XI. versenyszámokban plakett; az I., III., IV. V., VI., VII., VIII., IX., X I. és ifjusági számokban érem; 3 versenyzőnél 1 ezüst, 5 versenyzőnél 1 ezüst, 1 bronz, 7 versenyzőnél 1 ezüst, 2 bronz, 10 versenyzőnél 2 ezüst, 2 bronz. XII. versenynél a BAK. a versenyt kiíró egyesület ezüst- és bronz-érmei. Ifjusági versenyekben a 17. életévőket még be nem töltött egyének, vagy középiskolai tanulók vehetnek részt. A nevezések legkésőbb 1908 október 20-án (kedden) este 8 óráig küldendők a „Ferencvárosi Torna-Club titkársága" cimén: **Budapest, IX., Ferenc-körut 46.** (Gebauer-kávéház), a nevezési díjak pedig ugyanazon időpontig Járitz Gyula pénztáros cimére (IX. ker., Mátyás-utca 8.).

A TYPOGRAPHIA SPORT-CLUB 1908. évi október hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a fehérvári országuton a 3-as kötől a 8-as kőig és vissza 10 klm.-es országos junior gyalogló versenyt rendez. A versenyen indulhat bármely magyarországi sportegylet amatőr tagja, ki még gyaloglásban első díjat nem nyert. Díjazás: A győztes a Typ. SC. nagy ezüst érmét, a második kis ezüst-érmét, a harmadik és negyedik nagy bronz-érmét nyeri. A harmadik díj 6, a negyedik díj 9 induló esetén adatik ki; 12 induló esetén a harmadik kis ezüst-, a negyedik és ötödik nagy bronz-érmet nyer. A helyezettek után beérkező mindazon versenyzők, kik a távot 1 óra 5 percen belül teszik meg, idő-érmet nyernek. Nevezési díj egyénenként 2 korona. Nevezések tétlel együtt Ráday Iván osztály vezető cimére (II., Lövőház-utca 17., földszint 10.) küldendők. Nevezési zárlat október hó 18-án vasárnap este 8 órakor. Díjkiosztás a verseny után a helyszinén. A verseny a Magyar Athletikai Szövetség szabályai szerint rendeztetik.

A hétről. Mult számunkban e rovatban hoztuk, hogy a MOB. footballosztálya kiket jelölt ki arra, hogy a magyar footballsportot az Olympiai játékon reprezentálják. A meglepetés erejével hatott az a körülmény, hogy a végrehajtó-bizottság nem járult hozzá a szakosztály előterjesztéséhez s dacára, hogy az elnökség mindent elkövetett a szakosztályi határozat érvényesülése szempontjából, ezt ugy változtatta meg, hogy csak Kárpáti Béla, a MLSz. elnökének kiküldetését tartotta szükségesnek, mig *Gillemot* Ferenc és *Horváth* Ferenc kiküldetését elejtette. Hogy mi vezette a végrehajtó-bizottságot ez állásfoglalásánál, azt pozitive nem tudjuk. A magunk részéről azonban szivesen láttuk volna, ha ugy *Gillemot*, mint *Horváth* a kiküldöttek sorában helyet foglaltak volna. A MLSz. azonban a maga részéről szükségesnek találván legalább egy szakember kiküldetését, *Horváth* Ferenc részére a megfelelő összeget saját pénztárából bocsátotta rendelkezésére.

A magyar sportkörökben osztatlan örömet keltett az a hir, hogy a sok oldalról jött rábeszélésnek végre engedve, a MOB. kiváló társelnöke, *Muzsa* Gyula orsz.-gy. képviselő ismét kimegy Angliába a kiküldött football reprezentativokkal együtt. *Muzsa* Gyula ezzel ismét nagy szolgálatot tesz az egyetemes magyar sportnak. Anglia sportköreiben általánosan ismert szeretetreméltó egyénisége, nagy reprezentáló képessége, az angol vezető körökkel való közeli ismeretsége és összeköttetése, mindenesetre ismét alkalmat fog szolgáltatni, hogy a magyar labdarugó sport, ha a viszonyok mostohasága nem is engedte meg, hogy csapatot küldhessünk ki, kellő módon érvényesüljön.

A mult hét labdarugó mérkőzései közül a FTC. nagy arányu és ebből a szempontból váratlan győzelme emelkedik ki. A FTC. ismét kezdi tavaszi jó formáját némileg visszanyerni, ámbár csodálatos, hogy a zöld-fehérek összel rendesen visszaesnek kisebb-nagyobb mértékben. A BAK.—Typographia mérkőzés nagyon erős küzdelmet eredményezett s a döntés csak egy gól különbözettel következett be. A Typographián erős javulás mutatkozik, csak valamivel több lelkesedést kell a küzdelem mérlegébe tenni. A MAC. első nemzetközi mérkőzését játszotta a szigeten s biztosan győzött. E mérkőzés főleg arra szolgált, hogy egy pár fiatal játékosát a nemzetközi mérkőzések tüzén átsegitse. Ennek a célnak ez a mérkőzés meg is felelt.

I. oszt. bajnokság.

FTC.—Törekvés 6:1 (Soroksári u. p.) A FTC.-nek az őszi idény eddigi mérkőzésein mutatott változó, illetve hanyatló formája után, szinte megnyugtatólag hat népszerü csapatunknak a Törekvés ellen elért nagy gólarányu győzelme. A Törekvés az első félidőben jól tartotta magát, eredményesen védekezett, sőt a vezető gólt is ő érte el, a második félidőben azonban a FTC.-t elhagyta az első félidőbeni balszerencséje s a 17-ik perctől ugyancsak gólképesnek mutatkozott, amennyiben ebben a félidőben nem kevesebb, mint öt gólt rugott. A csatársorban *Kórody* és *Schlosser* mellett a jobbszárny vált ki, ahol *Gerstl* és *Braun* jól játszik össze fedezetével *Weinberrel*. *Bródy* ismét fáradhatatlan játékával *Rumbold* pedig biztonságával tünt ki. A Törekvésnél *Szednicsek*, *Takáts* voltak legveszélyesebbek, akiket kellőleg egyedül *Kaufmann* támogatott. A védelem csak az első félidőben dolgozott jól, a másodikban ugy látszik kifulladt, mert igen sok sulyos taktikai és egyébb hibát követett el, ugy hogy ekkor már *Dürr* kiváló védése nem használt.

Kezdés után Törekvés mindjárt felnyomul, s kornert ér el, amit azonban Kaufmann gól fölé emel. FTC. két ellentámadása két kornerrel terheli a Törekvés hálóját, amelyet még két ugyancsak eredménytelen korner követ. FTC. továbbra is támad, Schlosser jól irányitott lövését Dürr azonban rávetéssel kivédi. A Törekvés Kaufmann révén szabaduli ki szorult helyzetéből, de Nyilas lövését a ferencvárosi kapus kifogja. Gerstl lefutását Dürr csak korner árán mentheti, de Schlosser és Szeitler lövéseit már könnyen fogja a Törekvés jól védő kapusa. A 27-ik percben Szednicsek lerohan, s középre paszolt labdáját Takáts gólba csusztatja. (1:0!) FTC. eredménytelen szabadrugása és kornere után Szeitler vezet támadást, amely Schlosser által továbbitva Kórody lövése révén a kiegyenlitést eredményezi. (40. perc.) Félidő 1:1. FTC. absolut fölénybe kerül a 17-ik perctől kezdve, amikor Szeitler centeréből Braun II. a vezetést szerzi meg. Egy perc mulva Takáts miatt megitélt szabadrugás már a harmadik gólt eredményezi, amennyiben Rumbold által lött szabadrugást Dürr rosszul védi ki, ugy hogy azt Kórody a gólba nyomhatja. A 25-ik percben Kórody egyéni játéka a negyedik — a mérkőzés legszebb — gólját eredményezi. Pejtsik miatt 11-eshez jut a FTC., mit Schlosser juttat rendeltetési helyére. A mérkőzés 42-ik percében Kórody még egy gólt rug, miáltal az eredményt 6:1-re emeli. Biró: Fehéry Ákos (BTC.).

BAK.—Typ. S C. 2:1 A tavaszi osztályozó mérkőzés óta e két csapat teljes komolysággal látott munkához, aminek az az eredménye, hogy most az őszi fordulóban kiváló formát mutatnak. Különösen áll ez a BAK. csapatára, amely most állandó összeállitásában mérkőzésről-mérkőzésre javul.

A játék végig élvezetes és tartalmas volt. Az igen erélyes biró igen sokszor avatkozott a játékba, ami azonban a mérkőzés fair jellegén nem változtat.

A győztes spatról ismételhetjük a FTC. elleni mérkőzésük alkalmával irottakat, azzal a hozzátevéssel, hogy most a csatársor némi összjátékot produkált. A csatársor legjobb embere a balszélső Grosz, e mérkőzésen is szépen és hasznosan játszott.

A Typografia összjátéka meglepő, de egyelőre inkább a védelem és a csatársor közt érvényesül, mint magában a csatársorban. A végeredmény és a játék menete nincs arányban, mert a BAK., különösen a második félidőben, fölényben volt s nagyobb gólarányu győzelem volt várható.

A játékot BAK. nap ellen kezdi. Szabadrugásból BAK. erősen támad, miközben Typ. hátvédje hencet vét, amit a biró nem torolt meg. Typ. gyakran, összjátékkal támad. A vezető gólt Grosz rugja, amikor Halász éles lövését a kapus kiejti. A félidő B. javára megitélt kornerrel ér véget. Félidő 1:0.

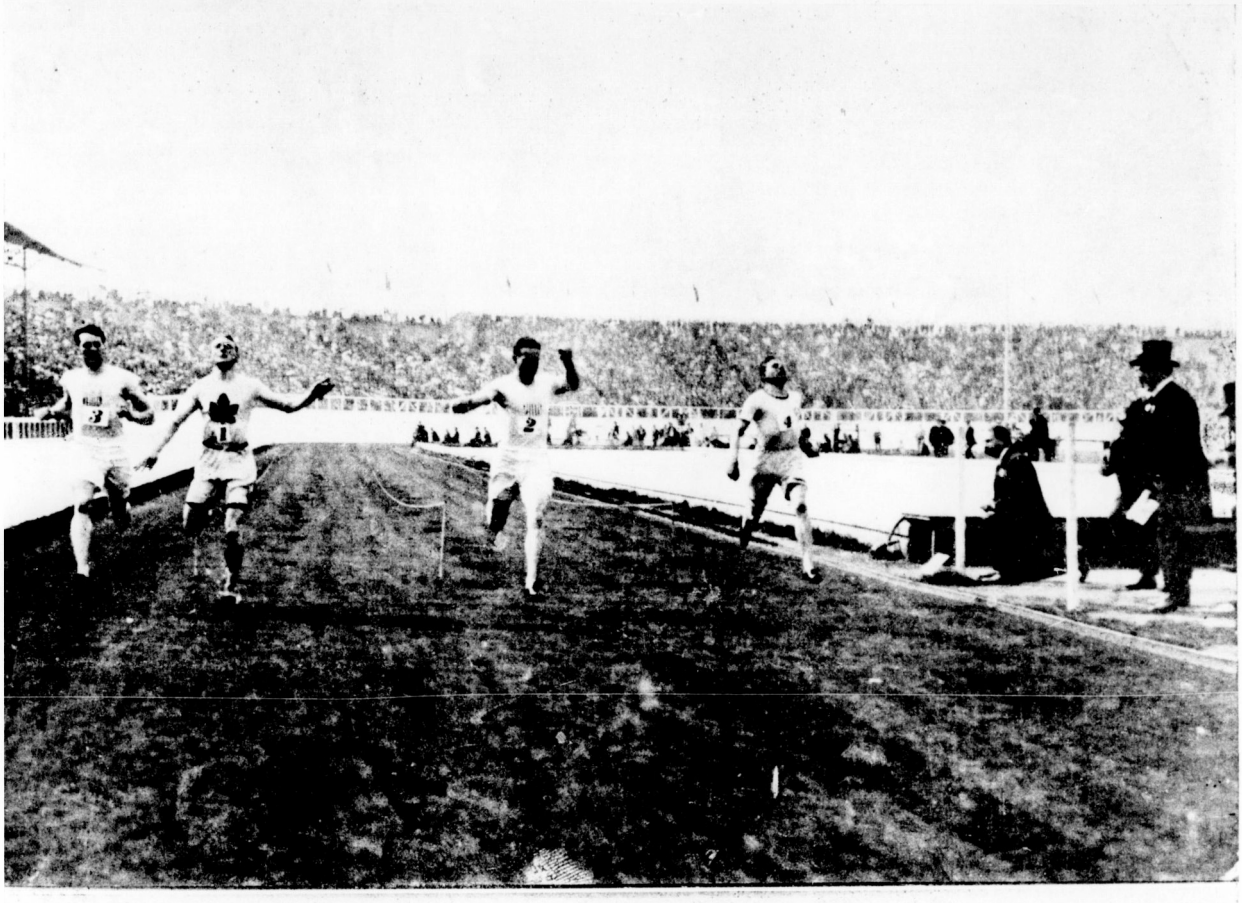

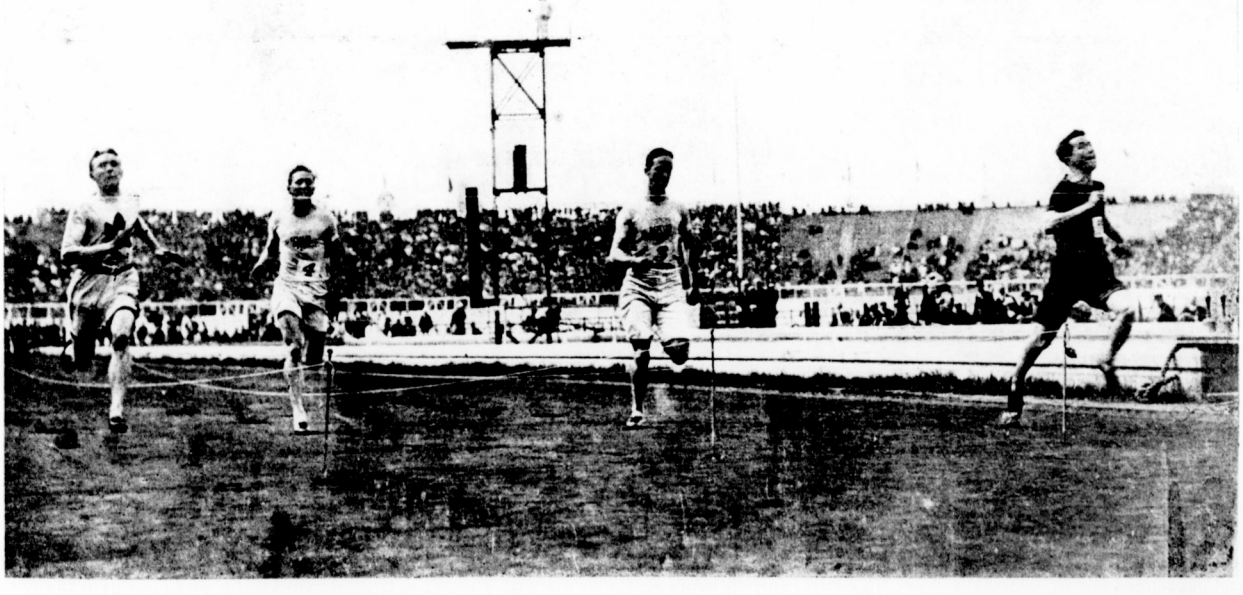

Fent: A 200 m.-es világbajnokság döntője. Balról jobbra: Cartmell (3), Kerr (1), Cloughen (2) és Hawkins (4). Idő: 22·4 mp.
Lent: A 100 m.-es világbajnokság döntője. Balról jobbra: Kerr (4), Cartmell (3), Rektor (2) és Walker (1). Idő: 10·8 mp.

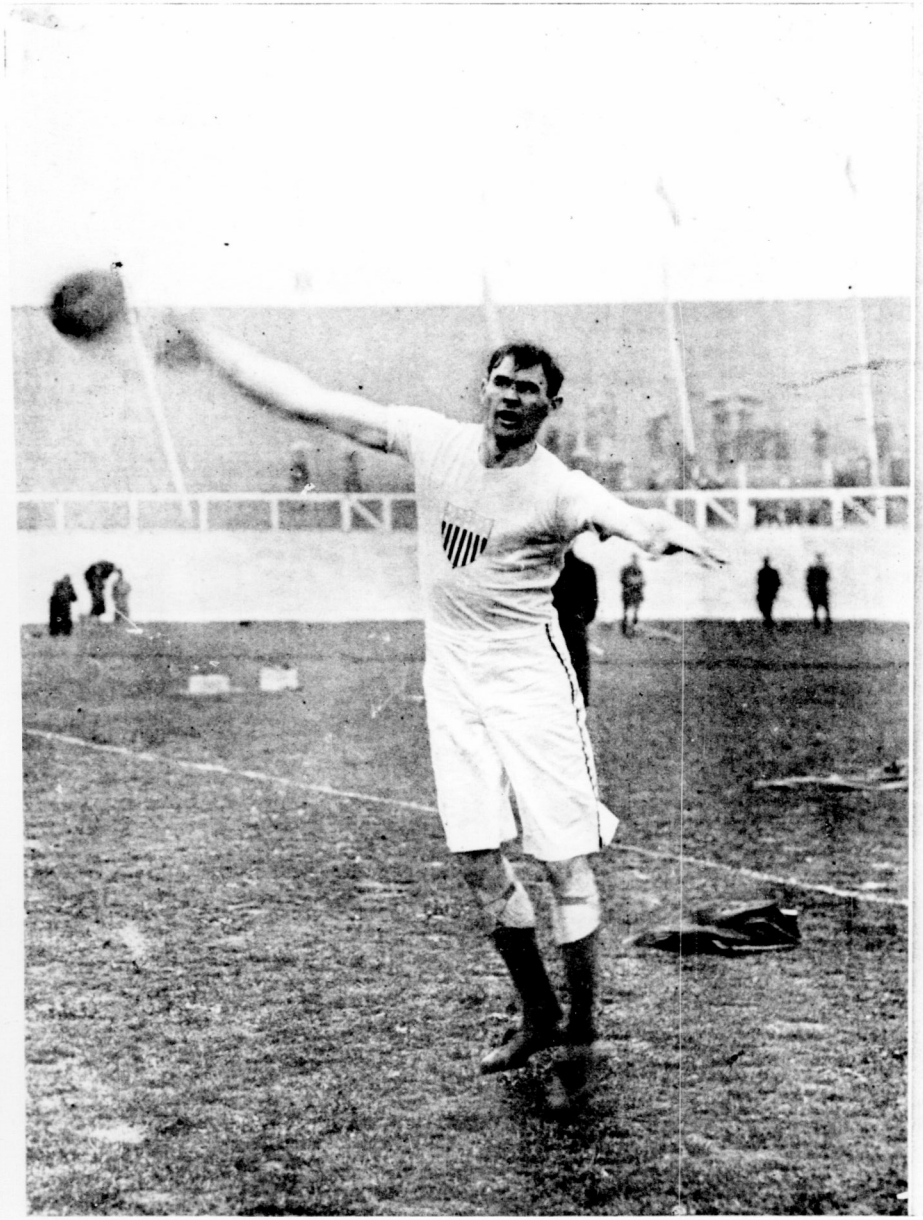

M. J. Sheridan megnyeri a diszkosz vetés világbajnokságát.

Rumy (Hollandia) távolugrása.

A második félidő elején Typ. hátvédje henzet vét. Weisz hátvéd a megitélt tizenegyes büntetőrugást védhetlenül lövi.

BAK. ezután erősen ostromol, de Gállos és Grosz ismételt támadásait a biró sipja akasztja meg.

Typográfiának a félidő vége előtt büntetőrugásra van alkalma; ebből szerzi Krausz egyetlen góljukat. A félidő végén Typ. eredménytelenül kornert rug, amely azonban nem hoz eredményt. Végeredmény 2:1 BAK. javára.

Biró: Horváth Ferencz (FTC.) volt.

II. oszt. bajnokság.

NSC.—KAOE. 5:0 (Hölgy-utcai pálya). Első bajnoki mérkőzése volt a NSC.-nak, mely igazolta a csapatoknak barátságos mérkőzésekben már eddig is mutatott jó formáját. NSC. most már teljes csapatával állott föl és azon végleges ősz szeállitásban, melylyel a bajnokságban végig küzdeni akar. A csapat mindvégig igen jó munkát végzett, kitünő tempó birása és összjátéka mellett külön dicséretet érdemel a csatársor egységes és észszerü munkája. A KAOE. csapata mostani uj összeállitásában igen erős ellenfélnek bizonyult, de a II-ik félidőben fáradtan visszaesett, a csapatban a védelem és a három belső csatár játéka volt a legjobb, egyes játékosait azonban, mint *Strausz*, *Schön* és főleg *Boczán* nagyobb fegyelemre kell szoktatnia.

A mérkőzés mindvégig érdekes lefolyásu volt. A KAOE. az első félidőben jó tartotta magát, amit az e félidőbeni eredmény is mutat, a második félidőben azonban nem birta a tempót s fáradtan visszaesett.

KAOE. kezd, de azonnal NSC. lép offenzivába és erősen szorongatja ellenfele kapuját, miközben *Faragó* veszélyes lövését, majd a *Skrabák* által lőtt tizenegy méteres büntetőrugást *Singer* védi, mig *Romet* biztosnak látszó lövését a jól helyezkedő *Bienenstock* menti. A 15-ik percben *Toldi* megsérülvén kiállni kénytelen, majd öt pere mulva *Hlavay* is követi, mire NSC. csonka csapata ellen KAOE. fölénybe kerül és veszélyes támadásokhoz jut, de Nemzetiek védelme biztosan ment. A 30-ik percben ismét teljes NSC. csapata, ismételten eredménytelen sarokrugásokhoz jut, mig a 42-ik percben *Rometnek* *Singer* által védett labdáját a berohanó *Faragó* góllá értékesiti. *Félidő* 1:0. Ujrakezdés után teljes NSC. fölénye s már a 3-ik percben *Faragó* kapásból védhetetlen gólt lő, melyet a 11-ik percben *Toldi* pompás lövése révén ujabb gól követ. *Boczán* durva faultja miatt NSC. tizenegyeshez jut, melyet *Romet* hibásan lő. Ezután KAOE. egy ideig még jól véd, de aztán fáradtan visszaesik, mig NSC. fokozott erővel dolgozik, minek eredménye a 34-ik és 41-ik percben *Herschkovits* és *Romet* által rugott negyedik, illetve ötödik gól.

NSC.: Tanyay—Lassy, Feldmann—Reich, Skrabák, Palóc—Romet, Faragó, Hlavay, Herschkovits, Toldi.

KAOE.: Singer—Bienenstock, Mihalics—Boczán, Reichmann, Bien—Schön, Horváth, Vágó, Strasser, Strausz.

Biró: *Langfelder* Ferenc. (UTE.)

Postás—MAFC. 1:0 (Margitsziget.) A MAC.—Gráz mérkőzés előtt folyt le a két csapat bajnoki mérkőzése, amely a Postások győzelmével végződött. Mindkét csapatnál inkább a védő játék dominált, a csatársorok azonban gólképtelenek voltak, különösen áll ez a Postásokra, ahol Kertay valósággal botrányosan játszott; az ő hihetlenül gyatra játéka teljesen tönkre teszi a Postás csapat minden törekvését és esélyét, szerencsére a mérkőzés végén a biró kiállította. A MAFC.-nál toronymagasságban emelkedett ki Somló hátvéd játéka, mellette Smoling és Forgách voltak jók. A Postásoknál Holub, Fekete és Barcsay váltak ki. Postások azonnal támadják a műegyetemiek csapatát, akik csak a 30. percben tudnak kellőleg kiszabadulni, amikor Beifeld II. megszökik a labdával, de centere kiaknázatlan marad. A mérkőzés a továbbiakban változatos, de a kapuk előtt teljesen eredménytelen. Félidő 0:0. Körülbelül 15—20 percig a MAFC. mutatkozik erősebbnek, de Forgách támadásai nem hoznak eredményt. A Postások is többször elég jól támadnak, de Kertay mindent elront. Végre a 26-ik percben Czeidler egy kapu előtti rumliból kénytelen a mérkőzés egyetlen gólját belőni. Postás: Badonyi—Klein, Fekete—Virág, Koltay, Barcsay—Fitt, Saly, Kertay, Czeitler, Holub. MAFC. Benda—Somló, Zöld—Kabány, Dietz, Smoling—Beifeld II., Forgách, Vizkeleti, Beifeld I., Székely. Biró: Vámos (Föv. TC.).

URAK.—TLE. 6:2 (Mező-u. p.) A Tisztviselők ismét lemondva a bajnokiról, csak barátságos mérkőzésre állottak ki az URAK. ellen. Nem tudjuk megérteni a TLE. eljárását: csapata a másodosztályban jó szerepre hivatott s mégis minden bajnoki mérkőzését lemondja! Az első félidőben az URAK. három gólt rugva, fölényben vannak, a 2-ik félidő azonban két egyenrangu ellenfél küzdelmét nyujtja. (3:2.) Az Ujpestieknél Gulácsy, Schmied, a TLE.-nél pedig a kitünő Sposkó váltak ki legjobban. Biró: Friedmann Mór (ILSz.).

III osztályu bajnokság.

A vasárnapi III-ik oszt. mérkőzések közül meglepetést keltett az SKK. és az Egyetértés. Előbbi a BLI.-tól 1:0-ra kapott ki, holott erős ellenfele az UTE.-t 3:1-re verte saját pályáján. Utóbbi pedig ETC.-vel játszott eldöntetlenül.

BUDAPESTI LABDARUGÓ IFJ.—SPORTKEDV. KÖRE 1:0. (Amerikai u. p.) A győztes gól az utolsóelőtti percben esik. A mérkőzés mindvégig erős tempóban és érdekesen folyt le. SKK. csatársora és a BLI. védelme igen szépen játszott. Pofferi SKK. kapusa nem egy első oszt. csapatban is megállhatná helyét. Félidő 0:0. Biró: Fehéry Ákos (BTC.).

BUDAI TESTGYAK. KÖRE—FEKETE 11. FC. 4:3. (Lágymányos.) Változatos játék, főleg a BTK. támad. Szépen játszott Gaál és Weisz a BTK.-nál. Félidő 3:3. Biró: Vadász Dezső (SKK.).

EGYETÉRTÉS SP. C.—ERZSÉBETVÁROSI TC. 1:1. Hölgy-u. pálya.) A bajnokságban jó szerepet játszó ETC. csaknem vereséget szenvedett az Egyetértés rohamosan javuló csapatától. Az első félidő változatos játék után eredménytelenül telik el, miközben ETC. egy tizenegy méteres büntetőrugást kihasználatlanul hagy. A második félidőben Egyetértés jut vezetéshez és ETC. csak nagy erőfeszités után képes kiegyenliteni. ETC. elbizakodottan és durván játszott, testileg jóval gyengébb ellenfele ellen. Biró: Zoltán Béla (NSC.).

LITOGRAPHIA—FERENCVÁROSI SC. 1:0. A mérkőzést Litographia nyerte meg, de a FSC. volt a jobbik csapat. A mérkőzés már-már eldöntetlennek látszott, amikor FSC. hátvédje, majd pedig kapusa sulyos szabálysértést követnek el. A megitélt két büntetőrugásból az első eredménytelen volt, a másodikból a döntő gól keletkezett. Félidő 0:0. Biró: Neuwelt E. (BAK.).

Szövetségi dij.

FTC. II.—TÖREKVÉS II. 2:0. FTC. II. a második félidőben biztosan nyer. Félidő 0:0. Biró: Hollóssy (JLSz.).

BAK. II.—Typ. SC. II. 2:0. A Typ. lemondott a szöv. dijról, igy csak barátságos mérkőzést játszottak. Biró: Zoltán (NSC.).

NSC. II.—KAOE. II 3:0.

Nemzetközi mérkőzés.

MAC.—Grazer AC. 3:1 (Margitsziget.) Sem a belső tartalom, a sport; sem külsőségeiben, a rendezés szempontjából, nem tekinthető sikerültnek a MAC.-nak a *Grazer Athletik Club* csapatával való nemzetközi mérkőzése. Mert hogy valamely egylet teljességgel nem törődik a népszerüséggel, az az illető club magánügye. De hogy valamely nemzetközi mérkőzés előtt lejátszott másodosztályu mérkőzés a korai sötétedés dacára 15—20 percel belenyuljon az utána rendezett internacionális mérkőzésbe és mikor végre ez befejezést nyer, a vendégcsapat azonnali megjelenése után 10—15 perc multán jelenjen meg a vendéglátó *helyi* csapat 9 embere s csak pár pere multán szállingozzon ki a két hiányzó játékos, ez a tény nemcsak a fizető közönség türelmével való határozott visszaélést, hanem a külföldi ellenféllel szemben indokolatlan nagymérvü figyelmetlenséget is tartalmaz. Ami magáról a játékról elmondható, az megint nem kedvező a MAC. csapatára. Az ellenfelet lebecsülve, olyan botrányos lanyha játékot produkált, hogy — már csak azért is, mivel külföldi ellenféllel állott szemben — a legerősebb kritikára szolgáltatott okot. A közönség, amely elég szép számmal volt jelen, a mérkőzés végét be sem várva, bosszankodva hagyta el a margitszigeti sporttelepet. A MAC. sok tartalékkal kiegészitve, a következő felállitásban állt ki: Sipos—Szigeti, Makó—Fodor, Major, Fecht—Fekete II., Krempels, Kelemen, Duda II., Fekete III. A csapat leggyengébben dolgozó része a csatársor volt. *Kelemen*-nek csak nagy ritkán jutott eszébe, hogy partnerei is vannak, akiknek segitségét is igénybe lehet, illetve kell vennie; az ő indolens játéka átragadt a két összekötőre is, ebben leli magyarázatát az ujonc *Duda II.* hanyatlása és *Krempels*

akcióképtelensége. A két szélsőt csak párszor foglalkoztatták egy-egy akaratlanul kiszalasztott labdával, de annál jobban forsziroztak a középjátékot, aminek a Gráziak tömörült védelme igen könnyen állt ellen. A halfsorban önfeláldozó fáradhatlan játékával tünteti ki magát *Fodor*, mellette *Major* uj szerepébe is be fog válni, de épen nem mondható ez *Fechtről*. A védelem, mig ki nem fáradt és át nem ragadt valami rája a csatársor indolens játékából, jó volt. Nagy haladást mutatott különösen *Makó*, de *Szigeti* is kezd formába jönni. A gráci csapat jó labdatechnikával rendelkezik, a hátvédek biztosan és nagyokat rugnak, a csatárok pedig kapásból is igen jól lőnek; hogy mégis játékuk többé-kevésbbé eredménytelen volt, az játékstilusban keresendő. Nem elég fürgék, mozdulataik bizonyos mértékig esetlenek, azt a benyomást keltik, hogy a footballt nem egész fiatalon kezdték kultiválni, hanem felnőttebb korukban. A fürgeség mellett futóképességük is gyenge, mindezekhez járul még a taktika hiánya. Nincs a játékukban élénkség, változatosság és a támadásoknál az elhatározó pillanatokban a szükséges erély. A csapat játéka különben fair megjelenése és viselkedése pedig a lehető legszimpatikusabb. A szakállas jobb hátvéd ismét a közönség kedvence lett, akit már csak mint *Szrengálit* emleget. Jók voltak a gráci csapatban *Placek*, *Schwarzenberg* és *Dietrich* kapus.

A mérkőzés lefolyása a következő:

MAC. kezd, ügyes összjátékkal az ellenfél kapujához tereli a játékot, s alig két perc multán Krempels szép cselezéssel kiszökik az ellenfél védelméből, s megszerzi a vezetést. Továbbra is a sárga-kékek maradnak támadásban s középjátékukkal erősen szorongatják a külföldiek pozicióját, ahol a két hátvéd jól működik, a grácziak eredménytelen támadása után Krempels, Kelemen leadása után ismét sikerrel cselezi ki a külföldi csapat védelmét s közvetlen közelről a második gólt lövi. (14. p.) A második gól után mindenki a magyar csapat nagy gól arányu győzelmét várja, de mintha megelégedtek volna az eredménynyel, hihetetlenül céltalan akciókkal dolgoznak, ami nemcsak az ellenfél védőmunkáját könnyiti meg, hanem még a csatársort is mind sürübben hozza frontba. Krempelst Kelemen ismét kiszökteti, de az általa lött szép gólt a biró offsiede miatt nem adja meg! Változatos játék után a félidőben több gól nem esik. Félidő 2:0. Ujra kezdés után a mérkőzés képe teljesen megváltozik, mert nem a saját pályáján játszó csapat, hanem a hosszu ut fáradalmai dacára, a vendégcsapat a gyakoribb támadó. A MAC. védelme első félidőben mutatott biztos védése helyett, meglehetős kapkodó játékot produkál, ugy hogy csakhamar kornert vét, majd pedig 11-est hibáz, a mit Gráz góllá értékesit (5. p.) 2:1! Erre valamelyest összeszedi magát az athleták csapata és Gráz rövid ideig tartó fölénye után Fekete II jobbszélső lefutása eredményt hoz, mert bár centerét három méterről az előre törő Kelemen a kapusba lövi ugyan, de közben a jobbhátvéd kézzel érinti a labdát és a megitélt büntető rugást a MAC. center gólba vágja. A győzelmet igy bebiztositotta a MAC. magának, amiért is továbbra is lanyha játékot produkál és miután a halfsor a rosszul dolgozó csatársor támogatásában teljesen kifárad, a külföldi csapat kerekedik felül, de arra már ő is képtelen, hogy az eredményen változtathasson, mert lövéseit könnyen védi Sipos. A mérkőzés a késői kezdés miatt néhány perccel megrövidítve, teljes homályban ért véget. A játékot Szüsz Hugó (MTK.) vezette.

Vidéki mérkőzések.

BTC.—AAC 1:1

Kiváló sportesemény szinhelye volt vasárnap délután az AAC. sporttelepe. Szebb, érdekfeszitőbb küzdelmet, mint a vasárnapi, alig látott Arad közönsége. A kiváló elsőrendü játékosokból álló budapesti csapatnak méltó ellenfele volt az aradi csapat, amely ez ujabb szereplésével ismét tanujelét adta annak, hogy előbbi négy győzelme reális volt, mert amikor a főváros egyik legerősebb csapatával állott szemben, avval eldöntetlen eredményt ért el, ami ugyszólván győzelmet jelent számára!

Az első tiz-tizenöt percben látható, hogy az aradi csapat a budapesti piros-fehérek gyors támadásaitól meglepődött s félemében nem is bir támadásra gondolni s minden ereje kiváló védelmében összpontosul. Budapest több cornert ér el s nem egyszer jut veszélyeztetett helyzetbe az aradi kapuba, a kétszer üresen maradt kaput biztos két góltól menti cornerre Langyos, majd Boeskor. A játék Arad térfelén folyik s csak olykor-olykor kerül ki a labda a budapesti kapu elé egy-egy gyors lerohanással, de a piros-fehérek minden támadást leszerelnek. Bihari kapus, Kőszegi, Ujvári, Leitner, Sárközy, Korda kiválót produkálnak. Félidő 0:0.

A második félidő szédületes tempóval folyik. A játék azonban most már rendkivül változatos, Arad visszanyeri energiáját s egy-egy szép támadásával komoly veszélybe hozza a piros-fehérek kapuját. A 25-ik percben egy cornerrugásból keletkezett tumultusban a labda anélkül, hogy tudni lehetne kitől, hogyan, a küzdelem hevében az aradi kapuba sodródott. Arad nem esik vissza. Fakó jobb szélső csatár alig pár percre rá lefut, szélről centerez s az előre jutott Vasas összekötő áttörve a leküzdhetetlennek látszó backsoron védhetetlen szép gólt lő. Leirhatatlan az a tomboló lelkesedés, ami e sikerült támadást követte! Budapest hevesen játszik tovább, hogy gólt érjen el, de eredménytelenül. Látható, mint esnek vissza a piros-fehérek s lesznek a helyzet urává a fehér-sárgák. Most már Budapest kapuját támadják állandóan a szivós fehér-sárgáink. Ujabb eredményt azonban már egyik csapat sem ér el s a játék 1:1 arányban eldöntetlenül végződik. Biró Szathmáry János (AAC.) volt.

PTE.—Kőbányai torna Egylet 5:0

A MOTESZ. vándordij II. helyért Pozsonyban a „Kőbányai Torna-Egylet" csapata küzdött a „Pozsonyi Torna-Egyesület" csapatával. Ezen mérkőzést a pozsonyiak fölénnyel nyerték meg, és ha csatársoruk valamivel jobb összjátékot produkált volna, akkor a góldifferencia is nagyobbodott volna; igaz, hogy a középcsatár tréning hiánya miatt még nem tudott kellőkép érvényesülni, de remélhetőleg ismét visszanyeri régi formáját, és ha a jobb oldal — főleg a szélső — végre belátná, hogy az önző játék az egész csapatra hátrányos és a ballerinászkodás a csatársornak minden támadását meghiusitja, akkor a pozsonyiak csapata bátran kiállhat a nyugatmagyarországi bajnokságért, mert oly védelemmel kevés csapat rendelkezik, mint a PTE.-é.

A kőbányaiak az első félidőben ugyan megállták még a helyüket, de a II. félidőben már nem birtak a PTE. támadásainak ellentállani.

Az I. félidőben 32 percig vannak a vendégek saját térfelükre szoritva és főleg védelemmel vannak elfoglalva, de nem gátolhatják meg, hogy a 16. percben a pozsonyiak gólt ne lőjjenek. Végre kiszabadulva, rövid ideig a kőbányaiak támadnak, de a hátvédek ezt meghiusitják és a félidő végéig egyik fél sem tud eredményt elérni. 1:0.

A II. félidőben a vendégek támadnak, de 30 percig egyik fél sines fölényben. Most egyszerre a pozsonyiak komolyabb támadáshoz fognak, a kőbányaiak, mintha letörtek volna, a 31., 34., 41. és 44. percben hálójukban megakad a labda 4:0. Végeredmény 5:0 a pozsonyiak javára. Kornerarány 6:2, szintén Pozsony előnyére. A mérkőzést közmegelégedésre Havas Lajos szöv. biró vezette.

MTK. GYŐRÖTT. Revanche jellegü mérkőzést játszott vasárnap a Magyar Testgyakorlók Köre csapata a győri Egyetértés legénysége ellen. Legutóbb Magyarország labdarugó bajnoksága döntőjében találkozott a két egylet tizenegye Budapesten, amikor is a MTK. 5:1 arányban könnyen győzött a vidéki bajnok csapat ellen. Ezen mérkőzésen is, melyre Vida Henrik ajánlott fel tiszteletdijat a győztes csapatnak, a testgyakorlók biztosan nyertek 4:1 arányban, meg kell azonban jegyeznünk, hogy ez alkalommal a vendéglátó csapat igen erős ellenállást tanusitott. A mérkőzést Puskás István (Typ. SE.) vezette.

Hirek.

TYPOGRAPHIA SPORT-CLUB ez uton értesiti a t. társegyesületeket, hogy a titkár távollétében az összes leveleket *Schwarcz* Mór cimére VII., Dob-utca 84. II. 4. Football ügyekben pedig *Norák* Ferenc intéző cimére VI., Dalnok-utca 10. I. 16. Pénzküldemények pedig *Neumann* Lipót cimére VII., Dohány-utca 10. III. 8. küldendők.

MTK. II.—MAC. II. (Margitsziget) 6:3. Biró: Bakó (BEAC.).

MA a Ferencárosi TC. csapata mérkőzött a bécsi Germániával.

MTK. III.—MAC. III. 3:1. Félidő 2:0.) Biró: Veres Imre (MAC.)

KOLOZSVÁRT, a Kolozsvári Atlétikai Club és a Kolozsvári Football-Club két kombinált csapata mérkőzött egymás ellen. Az A. csapat 6:2-re győzött. Biró: Kiss Menyhért („33" FC.) volt.

Osztrák eredmények.

— Saját tudósitónktól. —

Az Oesterr. Schiedsrichter-Kollegium tanácstagjainak sztrájkja nagyon káros befolyással hat a bécsi labdarugósportra. A mérkőzések vezetése most oly birák kezében van, akik előbb többnyire másodosztályu mérkőzéseket vezettek, ennélfogva routinhiány következtében nem felelnek és nem is felelhetnek meg a feladatuknak. Ehhez hozzájárul még azon körülmény, hogy a csapatok már előre a legnagyobb bizalmatlansággal vannak a biró személyével szemben.

Az őszi idényben lefolyt mérkőzésekről beszámolva, többször volt alkalmunk a birák működését és azok hibáit pártatlanul és igazságosan kritizálni. A mai mérkőzések azonban bebizonyitották, hogy ez igy tovább nem mehet. Belátjuk, hogy a birónak egyszer rossz napja is lehet, tévedhet is, de oly égbekiáltó hibákat, a footballsport szabályainak ilynemü felforgatását tovább nem nézhetjük. Ily körülmények között nem csodálkozunk, ha a játékosok felbőszülten maguk itélkeznek ellenfeleik elkövetett hibái fölött.

Igy pl. vasárnap a következő eset történt a Cricket—W. Sp. Sl. második csapatainak mérkőzése alkalmával. A W. Sp. Cl. egyik játékosa gáncsesal akasztotta meg egy Cricketer csatárnak támadását. A biró erre a *Cricket-játékost* állitja ki, aki oly dühbe kerekedett, hogy ellenfelét, aki durván legáncsolta, arcul ütötte és hátat forditva, a pályát a legnagyobb nyugodtsággal elhagyta. A WAC.—Vienna, Wr. Sp. Cl.—Cricket és Rapid—Germania mérkőzések birái tehetetlenségén mulott, hogy ezen matchek annyira elfajultak.

A részletes eredmények a következők:

Wien—Berlin 4 : 0 (*E. J.*) Az őszi idény kimagasló pontját Wien—Berlin reprezentativ csapatok mérkőzése képezi, amely ma kilencedszer jutott eldöntésre, ezuttal Bécsben, a Hohe-Warte pályán. Vagy 4000 főre rugó közönség várta nagy izgalommal a mérkőzés kimenetelét, annál is inkább, mivel a bécsi csapat sokat, és a mi véleményeink szerint is, nem a legjobb embereit állitotta mezőnybe. Ily körülmények között roppant heves küzdelemre volt kilátás. Ez azonban nem következett be. A mérkőzés folyamán mindazonáltal a bécsiek fölénye volt szembetünő.

A bécsi csapat csatársora öt egylet játékosaiból lévén összeállitva, nehezen bir megbarátkozni egymással. Később azonban elég jó összjátékot mutatott. A fedezetsorban csupán Reiss volt jó, mig Knöll és a Dlabar helyére került Jech (Rapid) nem igen feleltek meg. A hátvédek közül Smolek messze felülmulta társát; Kaltenbrunner a kapuban remekül védett.

A berliniek szintén tartalék játékosokat voltak kénytelen beállitani. Többek között Zinke, a hires góllövő sem jött el. A német csapat leggyöngébb része a csatársor volt. Bár a két szélső csatár, különösen a baloldali, sok veszélyes támadást intéztek a bécsi kapura, a belső csatárok azonban nagy ritkán voltak helyükön. A közép- és balfedezet játéka hasznos volt; a védelemnek nagyon sok dolga akadt, amelyet nagyszerüen végzett el. Az öreg Eichelmann a kapuban eleinte bizonytalanul, később azonban sok szép lövést nagy bravurral védett.

A bécsi csapat a következő 11-et állitotta. Kaltenbrunner—Weihrauch, Smolek—Knöll, Preiss, Iech—Hussak, Handl (Germania), Neubauer, Dönmann (Rapid), Andres.

A mérkőzést, amelynek részletes lefolyása a következő volt, általános megelégedésre, Minder Frigyes a BTC. tagja vezette. 3 óra 20 perc. Berlin kezd nap ellen és azonnal Bécs felébe tereli a játékot, ahol a kapusnak komoly munkája akad. Bécs viszonozza a támadást és a 4-ik percben sarokrugást ér el, amelyet hamarosan ujabb eredménytelen korner követ. Erre Berlin balszélső csatára rohan le a labdával, beadása azonban a kapu mögé jut. Bécs ismét sarokrugáshoz jut, amelyet Eichelmann kapus ismét csak kornerre véd. (9 p.) Andres gyönyörü centerét Dunmann a kapu mellé fejeli. Ugyancsak Dunmann egy süvitő lövése az utra megy. Berlin jut most offenzivába, azonban nem sokáig, mivel Andres ügyes támadással felel, Neubauerhez tolja a labdát, akinek lövése már eredménytelennek tünik, midőn Hussak a lövést még az utolsó pillanatban góllá értékesiti. (22 p.) Most Berlin támad; a balszélső remekül beadott labdája Kaltenbrunnert foglalkoztatja, amig a jobbösszekötő lövését ugyancsak Kaltenbrunner nagy bravurral védi, Berlin rövid időközben két kornert hibáz (34 p.), majd Bécs ismét csak két eredménytelen sarokrugáshoz jut. (36 és 43 p.). A német jobbszélső támadása biztos gólnak tünik, Kaltenbrunner azonban bravurosan ment. Az utolsó percben még Andreshez jut a labda, aki a félvonalról lerohanva centerez, a kapus a labdát bár kivédi, azonban oly gyöngén, hogy Xanol azt könnyedén másodszor juttatja a vendégek hálójába. Félidő 2:0. 4 6. 20 p. Berlin most szakadatlanul hosszabb ideig támad, a csatárok összjátéka nagyban javult, góllövéseik azonban még mindig nagyon bizonytalanok. A vendégek által elért korner eredménytelen. Közben Kaltenbrunner megsérül, azonban öt perenyi szünet után a mérkőzés tovább folyik. A 24. és 34-ik percekben sarokrugás veszélyezteti a berlini kaput, miközben a bécsi csapat fölénye a fáradtnak tünt vendégesapattal szemben mindinkább észlelhető. A 35-ik percben Neubauer egy a jobb sarokban helyezett lövéssel a harmadik gólt éri el, mig Dünmann egy Hussak által beadott labdával a gólok számát négyre szaporitja. (41 p.) A berlini csapat utolsó támadása még két sarokrugásban nyilvánul, amelyek azonban eredménytelenek maradtak.

CRICKETTER—WrSpCl. 3:2. Nagyon meglepő eredmény! A szélyes Cricketterek ma ismét várakozáson felüli szép játékot mutattak; a WrSpCl.-nak is jó napja volt. A 23-ik percben Hirschl, a Cricketterek balszélső csatára az első gólt rugja. Félidő 1:0. Számos sarokrugás után a WrSpCl. végre a 23-ik percben a kiegyenlitő gólt éri el, mire a Cricketterek ismét a vezetést magukhoz ragadják. (24 p.) A Cricketterek védelmének hibája folytán a WrSpCl. ismét kiegyenlit (35. p.), mire a Cricketterek a 37-ik percben egy gyönyörü támadásból kifolyólag a harmadik gólhoz jut. (24 p.). Most Vienna kerül fölénybe, befejezése előtt szóváltás keletkezik a biró és a Cricketter-játékosok között, mire a biró a mérkőzést félbeszakitja. Biró Müllner (Rapid).

CRICKETER II.—WrSpCl. II. 1:0.

RAPID—GERMANIA 3:1. Változatos támadások után Germania a 36-ik percben König középcsatár révén éri el az első gólt, amelyet Rapid két eredménytelen sarokrugás után az öt perccel meghosszabbitott első félidő utolsó percében kiegyenlit. Félidő 1:1. A második félidő folyamán Rapid jobbnak bizonyul és a 16. és 19-ik percekben elért 2 góllal a biztos győzelmet magához ragadja. Beállott sötétség miatt a mérkőzés 22 p. a reális idő lefolyása előtt félbeszakittatott. Rapid Dünmann nélkül játszott. Az első félidőben Wallisch (Rapid), a másodikban Ferry (Germania) biráskodott.

RAPID II.—GERMANIA II. 5:1.

VICTORIA—RUDOLFSHÜGEL 2:0. Változatos játék után Victoria megérdemelt győzelmet arat. Félidő 1:0.

SEMMERINGER SpCl.—SLOVAN 4:0.

PRÁGA. DFC.—Nürnberger FC. 6:0. Félidő 4:0.

SLAVIA—WEINBERGE 8:1.

TEPLITZ. Teplitzer FC.—Cottbus Brandenburg 8:0.

PRÁGA. Az Oest. Fussb. Verband egy másik csapata Prágában egy a DFC., Union, Sturm és Teplitzer FC. csapataiból válogatott legénység ellen mérkőzött és fölényes játék után 5:0 arányu győzelmet aratott. Félidő 3:0.

Slavia—Olympia (Zizkow) 8:1.
Sparta—Union (Zizkow) 5:0.

TEPLITZ. Teplitzi FC.—Drezdai Guts-Muts 4:2.

BRÜNN. DFC. Brünn—kombinált bécsi Victoria 6:3.

BERLIN. A prágai DFC. a berlini bajnokcsapatot érdekfeszitő játék után 6:2 arányban legyőzi. Félidő 2:2.

GRAZ. Grázi Vorwärts—Knittelfeldi FC. 3:1.

NEMET EREDMÉNYEK. Mult vasárnap a német labdarugás hiveinek főérdeklődése a berlini Verband bajnokságai felé fordultak, melyek közül a berlini Viktoria 4:1 fölényes győzelme emelkedik ki az Union felett. Hertha—Britannia 4:2. Minerva—Germania 5:0. Preussen—Concordia 2:1. *Hamburgban*: Hamburger FC.—Altonaer FC. 1:1, Eintracht (Braunschweig)—Victoria 5:2. *Magdeburgban*: Victoria 96.—Leipziger Britannia 5:1. *Frankfurtban*: Kickers—Sportverein 3:3. *Karlsruhe*: Phoenix—Freiburger FC. 2:2. *Stuttgart*: Kickers—Karlsruher TV. 2:1. Ez utóbbi mérkőzést 8 ezer ember nézte végig.

WAC.—VIENNA 4:0. Az első 20 percben nagyon érdekesen folyik a játék; hol az egyik, hol a másik kapu forog veszélyben, mig a biró Andres szándékos bukását helytelenül meg-

ítélve, 11-est ad WAC. javára, amelyet Adi Sturmer az első góllá értékesit. E pillanattól kezdve roppant durván folyik a játék. Studnicka a 24-ik percben a második gólt éri el, amelyet a 36-ik percben sarokrugásból kifolyólag a harmadik követ. Félidő 3:0. WAC. továbbra is fölényben marad és Studnicka révén a harmadik gólhoz jut. (24 p.). Most Vienna kerül fölénybe, ellenfelét a mérkőzés végéig kapujához szoritja, gólt elérni azonban nem bir. Singer I. (Vienna) a 42-ik percben kiállittatott. Biró Reiter (WSpCl.).

ANGOL EREDMÉNYEK. Az angol labdarugó sportnak a mult szombaton mozgalmas napja volt. E napon játszották le az első nemzetközi mérkőzés, még pedig a ligák között. Az angol liga, mint már 16 év óta egy kivételével, mikor 2:2 eldöntetlen volt, smét nagy 5:1 gólaránynyal legyőte az ir származásu ligajátékosokat. A *Southampton* diadalutjának is vége. Nyolc mérkőzés után, melyek közül hetet megnyert s egy eldöntetlen volt, végre a kilenceidiknél vereséget szenvedett a Northamptontól. Ez a vereség a vezető helyébe került. A Manchester United megőrizte vezető helyét a ligabajnokságban. Eddig 7 mérkőzést játszott. Ezek közül megnyert hatot és egy eldöntetlen maradt. A második helyen a Newcastle United áll ugyancsak 13 ponttal, de rosszabb gólaránynyal s 8 mérkőzéssel. Chelsea, Sunderland elleni mérkőzését, melyet 36 ezer ember nézett végig, megnyervén, az alsó régiókból a hatodik helyre küzködött fel. Eredmények:

A ligában: Chelsea—Sunderland 2:0, Woolwich Arsenal—Manchester City 3:0, Notts County—Middlesbrough 3:2, Newcastle United—Preston North End 2:0, Sheffield Wed—Bristol City 2:0, Leicester Fosse—Liverpool 3:2, Everton—Bury 4:0, Manchester United—Sheffield United 2:1, Bradford City—Aston Villa 1:1, Nottingham Forest—Blackburn Rovers 3:0.

A déli ligában: Crystal Palace—Luton 2:0, Northampton—Southampton 3:2, Brighton and Hove—Swindon 3:0, Leyton—Exeter City 4:2, Norwich City—Millwall 2:2, Watford—Southend United 2:2, New Brompton—Reading 1:0, Plymouth Argyle—Brentford 2:0, Coventry City—Bristol Rovers 3:1, West Ham United—Portsmouth 3:1.

○○○○○ Ifjusági Labdarugás. ○○○○○

Az elmult vasárnapi mérkőzések szintén a favoritok győzelmével végződtek, csak meglepetést keltettek a kis gól arányu győzelmek. A Föv. TC. i. cs. az MTE.-t csak 2:1, a Megyeriek az FTC. i. cs.-t csak 3:1 arányban tudták legyőzni. A Törekvés i. cs. pedig lemondta a mérkőzést Szt.-Mihály javára.

FŐVÁROSI TORNA-CLUB I. CS.—MAGYAR TESTEDZŐK-EGYLETE 2:1. (Félidő 0:0.) A határ utcai pályán folyt le a fenti mérkőzés. A mérkőzést a pályán hosszas tárgyalások előzték meg, mert az MTE. jogosulatlan játékosokat akart szerepeltetni, amit a biró nem engedett meg. A Föv. TC. nagyon könyelmüen játszott, s Katona megsérülése miatt a csonka csatársor nem tudott boldogulni. Első félidőben változatos játék folyt, másik félidőben Föv. TC. ellenfelét szinte a kapuhoz szoritja. A gólokat Pach, s Megyeri rugták. Biró: Gerő Ferenc (NSC.).

MEGYERI SPORT-CLUB—FERENCVÁROSI TORNA-CLUB I. CS. 3:1. (Félidő 1:0.) Ferencvárosi pályán mérkőzött a fenti 2 csapat. Megyer védelme meggyengülve állott ki, amennyiben válogatott backje Kovács ki van tiltva. Első félidő változatos, s Goldstein szép centeréből Komarek rugja az első gólt. Második félidő 10. percében Cserny szép hosszu lövése megszerzi a kiegyenlitő gólt. Ferencváros az erös iramtól kifárad, s visszaesik, mire Megyer kezd fölénybe jönni s Komarek, Fejszés révén 3-ra szaporitja a gólok számát. Biró: Nánásy Gábor (MHK.).

MEGYERI SPORT-CLUB II.—FERENCVÁROSI TORNA-CLUB I. CS. 3:1. (Félidő 0:1.) Biró: Nánásy.

TÖREKVÉS SPORT-EGYLET I. CS. II—R.-SZTMIHÁLYI MSK. II. 2:1. Biró: Koch (Föv. TC.).

VASÁRNAP f. hó 18-án fog az ILSz. bajnokságának őszi fordulója eldölni, amennyiben az első helyen álló Föv. TC. i. cs. a II-ik helyen levő Megyeri SC.-bal kerül össze. A mérkőzés d. e. 8 órakor a margitszigeti pályán fog lefolyni. Biró: Gerő Ferenc (NSC.).

Vasárnap a köv. mérkőzések kerülnek eldöntésre:

Megyeri Sport-Club—Fővárosi Torna-Club i. cs. Margitszigeti pálya d. e. 8 óra.

Kőbányai Sport-Club—Lipótvárosi Torna-Egylet.

Budapesti Atlétikai Club ifj. cs.—Fővárosi Testedzők Köre amerikai uti pálya d. e. ½11 ó. Biró: Friedmann Föv. TC.

Typografia Sport-Club ifj. cs.—R.-Szmihályi M. és SK. hölgy utcai pálya, d. u. 1 óra. Biró: Gerő Ferenc (NSC.).

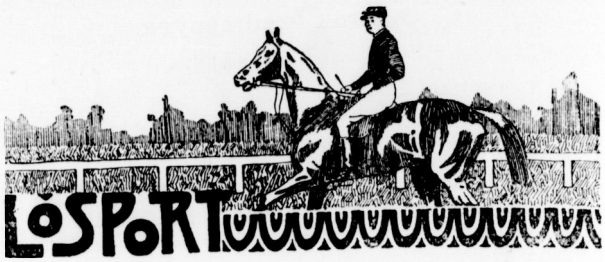

A NÉMET LOVAK EXPEDICIÓJA sikertelen maradt. A német tenyésztés vélt nagy fölényét Waffenschmied, Delphin, Südring és Steinhammer nem tudták igazolni, s igy most szomoru tapasztalataik nyomán a németek legalább egy ideig egyenrangunak fogják elismerni a mi tenyésztésünket az övékkel.

KÁRMENTŐ LETÖRT. A legjobb magyar három éves, Kármentő, a Lovaregylet-dij napjának délelőttjén letört s igy a *Szemere* istálló szineit ebben a versenyben Lángoló képviselte, amelynek azonban nem volt esélye.

A BUDAPESTI ÜGETŐ VERSENYEK csütörtökön kezdődtek. A magyar és osztrák tulajdonosok 144 lovat neveztek a különböző versenyekre s igy igen nagy mezönyökben lesz részünk.

A NEMZETKÖZI ÜGETŐ NAGYSÁGOK közül különösen *Codeise* és *Shady* G. bemutatkozása kelt rendkivüli érdeklődést.

AZ URKOCSIS VERSENYEK, mint mindig, ugy most is igen érdekesek lesznek, főleg azért, mert most már nemcsak a magyar fogatok vesznek részt, hanem a bécsiek is.

Szerkesztői üzenetek.

F. N., Selmec. 1. Frog álnév alatt H. W. Keen londoni tudósitónk és a Sporting Life angol sportnapilap munkatársának jelentéseit közöljük. 2. Természetsen angolul. 3. A „Szilánkok" rovatot többen irják. 4. Németország területén — kiterjedt uszósportja folytán — szükséges, hogy több levelezőnk legyen: minden nagyobb városban egy-egy. 5. Szivesen, köszönettel vesszük.

Asbóth O., Arad. 1. A fényképeket szivesen vesszük, azonban csak szürke celluloid papiron. 2. A karrikaturákat is szivesen fogadjuk, a most beküldött azonban nem annyira „mázli", mint inkább — gól!

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Olympiai Bizottság.

Kivonat a MOB. végrehajtó-bizottságnak 1908 okt. 9-én tartott rendes ülésének jegyzőkönyvéből.

Elnök jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter nem engedélyezte egy magyar reprezentativ csapat londoni kiküldetésének költségeit. Ennélfogva a labdarugósport részére csak 1200 korona áll rendelkezésre. Ennek felhasználására a labdarugó szakosztály azt az előterjesztést teszi: hogy Kárpáti Béla, Horváth Ferenc és Gillemot Ferenc küldessenek ki. A végrehajtóbizottság ezen javaslatot nem teszi magáévá, ellenben Kárpáti Béla kiküldetését javasolja. A fennmaradó összeget a jövő évben Budapesten megtartandó nemzetközi labdarugó kongresszus céljaira forditani javasolja.

Szalai Ernő s. k., jegyző.

Magyar Uszó Szövetség *Elnök*: Betöltetlen. *Társelnökök*: Brüll Alfréd és Dr. Virava János. *Alelnökök*: Dr. Füzesséry Zoltán, Dr. Kovách Aladár, M. Kanitz Henrik. *Ügyvezető alelnök*: Dr. Schneider Béla (IX. Ráday-utca 49.) *Főtitkár*: Moór Jenő (VIII. Rákóczi-ut 9. I.). *Titkár*: Kiss Géza *Pénztáros*: Vadász Dezső. *Ellenőr*: Malaky Mihály. *Levélcim*: Moór Jenő főtitkár: VIII., Rákóczi-ut 9. szám, I. emelet.

A MUSz. tanácsa 1908. évi október hó 8-ikán *dr. Füzesséry Zoltán* elnöklete alatt a következő határozatokat hozta:

1. *Dr. Virava* János és *Brüll* Alfréd társelnökök lemondását a tanács nem vette tudomásul. A tanács egyhangulag konstatálta, hogy ugy a tanács tagjai, mint a szövetség tagjai őszinte bizalommal és szeretettel ragaszkodnak a társelnökök személyéhez, miért is kimondatott, hogy dr. Füzesséry Zoltán alelnök vezetésével dr. Schneider Béla és Kleeberg Vilmos tagokból álló küldöttség járul az elnökökhöz, hogy őket lemondó levelük visszavonására birja.

2. Vida Henrik ügyvivő, alelnök lemondása egyhangulag sajnálattal tudomásul vétetett.

3. Az intéző-bizottság elnökévé és az ügyek vitelére dr. *Schneider* Béla egyhangulag megválasztatott.

4. Az intézőbizottság működéséről bemutatott jegyzőkönyvek tudomásul vétettek. Ennek során szótöbbséggel kimondatott, hogy a) A ½ ang. mfes bajnokságban hozott, s a FTC-ot megintő határozati javaslat töröltetik. b) Hajós Henrik kérvénye az egyleten kivül való indulható ügyében az ált. versenyszabályok alapján egyhangulag elutasittatik. c) A Virava-dij oldaluszás száma megsemmisittetik s ujra leuszása egyhangulag elrendeltetik az eredeti startszámokkal a Rudas-fürdőben. A tanács felszólitja a BUE., a MUE. és a MTK. vezetőségét, hogy a versenynapjára nézve két héten belül tegyenek előterjesztést dr. *Schneider* Béla ü. v. alelnöknek. (IX., Ráday-utca 49.) d) A vizipóló bajnokság és a MASz. vándordij 1908. évre a MUE.-nek egyhangulag odaitéltetett. e) A tanács az intézőbizottság előterjesztése alapján egyhangulag hitelesitette a következő rekordokat:

1908. junius 21. 100 yard 57 mp. Halmay Zoltán MTK.
1908. junius 28. 220 yard. 2 p. 26.4 mp. Halmay Z. MTK.
1908. augusztus 23. 200 yard melluszás 2 p. 41.8 mp. Baronyi A. MAC.
1908. szeptember 6. 1 ang. mf. 24 p. 27.2 mp. Hajós Henrik MTK.
1908. szeptember 27. 50 yard. 25 mp. Donáth Leo MAFC.

Ezeken kivül hitelesitette a tanács a következő eredményeket:

1908. aug. 16. 100 m. 1 p. 6.4 mp. Halmay Z. MTK.
1908. szept. 13. ½ ang. mf. 11 p. 44. mp. Sheff Ottó (WAC. Bécs).

5. Az általános versenyszabályok beterjesztését a tanács tudomásul veszi s a következő ülés napirendjére tüzi ki.

Moór Jenő s. k., főtitkár.

Ifjusági Labdarugók Szövetsége.

Kivonat az igazgató-tanács okt. 3-iki üléséről:

A tanács Szücs József BSC. kegyelmi kérvényét elutasitotta. Kohári Dezső ellenőr és Neumann Béla jegyző lemondását tudomásul vette. Wulfer Lajos LTE. éretlen beadványát a tanács egyhangulag elutasitotta, s az intéző-bizottság alaptalan megtámadásáért eltiltja bárminemü szövetségi funkció viselésétől, egyletét nem képviselheti, s játékjoga folyó évi dec. 4-ig felfüggesztetett. A Lipótvárosi Torna-Egylet választmányát pedig szigoruan megdorgálja. Kovács Istvánt MSC. a tanács a MSC.—LTE. mérkőzésből kifolyólag, mint csapatának kapitányát, a tanács 3 bajnokitól eltiltja. Zsigmondy János egy sportszerütlen viselkedése miatt a tanács intéző-bizottsági tagságát megvonja, s ifjusági mérkőzések vezetésétől 1909. jan. 1-ig eltiltja. Legközelebbi tanácsülés okt. 17-én szombat este ½9 órakor, melynek napirendjére tüzetik a hiányzó tisztségek betöltése.

Friedmann, titkár.

A következő egyletek a szövetségben való képviselettel alant nevezetteket küldték ki.

Typografia SC. Rosner Géza, VIII., Kemény Zsigmond-utca 12. III. 52.
MTE. Remmer Vilmos, III. Bokor-utca 19.
FTC. i. es. Geser Albert, II. Krisztina-körut 93.
UIAK. Vágó Sándor, Ujpest, Árpád-ut 116.
UTK. Horzitzki Viktor, Ujpest, Lőrinc-utca 23.

Ujpesti Testedzők Köre néven uj ifjusági egylet alakult, kik főképen a labdarugással foglalkoznak.- Klubszinük: lila-fehér. Bemutató mérkőzéseiket legközelebb játszák le. Érdekes, hogy Ujpesten ez már a 4-ik ifjusági egyesület, mely rövid időn belül alakult és főcélul a footballt tüzte ki.

Magyar Labdarugók Szövetsége.

Kivonat a birák-bizottságának 1908. évi október hó 12-én tartott üléséből:

A bizottság Kis Menyhért („33" FC.) birójelöltet bajnoki és egyéb dijmérkőzések vezetésére minősiti, László Simon dr. (MAFC.), Klug Frigyes (MAFC.) és Wolf Gyula (UTE.) birójelölteket gyakorlati vizsgára utasitja.

A Föv. TC.-nak Fehéry Ákos játékbiró ellen beadott panasza tárgyában a bizottság f. hó 19-iki ülésére a Föv. TC. vezetősége megidéztetik azzal, hogy esetleges tanuit mellőzés terhe alatt hozza magával. Ugyanezen ügyben Taffel Miksa (MTK.) megidéztetik.

A Pozsony-Ujvárosi Labdarugó-Egyletnek Pajthényi Béla játékbiró elleni panaszát a bizottság alaptalannak találja. Eltekintve attól, hogy 26 koronát kapott, a többiről — bár jogosan megilleti — **lemondott, eljárása teljesen korrekt volt, a mulasztás** és hiba a két rendező-egylet vezetőségét terheli, mint az nemcsak a beadott panaszból, hanem a kihallgatott biró vallomásából is kétségen kivül megállapitható. Megjegyeztetik, hogy enti beadvány 4. pontjában jelzett panasz a birák-bizottságához mai napig be nem érkezett, s igy tárgyalható nem volt, a tárgyalás alapjául csak az intéző-bizottsághoz benyujtott beadvány szolgálhatott.

A III-ad osztályu egyletek figyelmeztetnek, hogy amennyiben II. sapatukat szerepeltetik, a mérkőzésről külön birói jelentés adandó be.

Figyelmezteti a bizottság mindazokat, akik birói vizsgára jelentkeztek, vagy jelentkezni fognak, a „Birói szabályzat" 7. §-ára, mely igy szól:

„Aki a kitüzött vizsgára, melyre a bizottság meghivta, meg nem jelenik, a befizetett dijat elveszti; ha azonban távolmaradását méltányolást érdemlő okokkal igazolja, részére a bizottság még egy ujabb napot tüz ki.

Kivonat az intéző-bizottság 1908. évi október hó 14-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Az intéző-bizottság a tanács utólagos jóváhagyásának reményében a nagy munkahalmaz célszerübb megosztása okából jegyzői hatáskörrei ruházza fel Hajóss József és Zoltán Béla urakat is — Hajóss József a fegyelmi-bizottság, Zoltán Béla pedig a birák-bizottságának ügykörébe eső teendők ellátását teljesiti.

Tudomásul vétetik „33"-as FC. azon bejelentése, hogy a f. október hó 18-ára a III. ker. TVE. ellen, továbbá a f. október hó 25-re az URAK. ellen kisorsolt bajnoki mérkőzéseit mint pályaválasztó a lágymányosi pályán fogja megtartani.

A Tisztviselők L. E. a f. évi szeptember hó 27-re kisorsolva volt bajnoki mérkőzést a 33-as FC. javára, — Budai Testgyakorlók köre a f. október hó 4-re kitüzve volt bajnoki mérkőzést a Budapesti Labdarugó Ifjak javára lemondván, 2—2 pont utóbb nevezett egyesület javára iratik.

A f. október hó 11-re kisorsolva volt keletkerületi bajnoki mérkőzést Kolozsvári Football-Club a Kolozsvári Athletikai Club javára lemondván, 2 pont utóbb nevezett egyesület javára iratik.

Marosvásárhelyi Sp. E. azon bejelentése, miszerint a keletkerületi bajnokság őszi fordulójának további mérkőzésein részt nem vesz, — sajnálattal vétetik tudomásul.

A Kolozsvári Keresked. Akad. Sportkör és a Kolozsvári Vasutas Sp. C. között a f. évi szeptember hó 27-én meg nem tartott bajnoki mérkőzés uj határidejéül 1908 november 1. állapittatott meg.

Zoltán Béla játékbiró jelentése a f. október hó 4-iki VAC.—Fekete 11. FC. közötti bajnoki mérkőzésről, Klein József (Fekete 11. FC.) játékos ellen emelt panaszra való tekintettel áttétetik a fegyelmi bizottsághoz.

Sugár István, jegyző.

WEINBERGER IZIDOR
sport-üzlete
Budapest, V., Városház-tér 2. szám.
földszint, főlépcső 1. szám.

Saját gyártmányu vivószerek; football és athletikai sport cikkek rendkivül előnyös beszerzési forrása.
Kizárólag
!! Magyar gyártmány !!

2 kg.	diszkosz . . .	K	8.—
2 „	ugyanaz hitelesitett	„	10.—
2 „	füles labda . .	„	8.40
2 „	ugyanaz hitelesitett	„	11.—
5-ös	Diadal football . .	„	6.80
5-ös	Rambler football .	„	10.—
7¼ kg.	Vasgolyó . . .	„	3.—
7¼ „	ugyanaz hitelesitett	„	3.50
	Gerely	„	4.—
	ugyanaz hitelesitett .	„	4.50
	Svéd gerely	„	4.50

Futó cipő finom kivftelben 7.—

VI. évfolyam. 1908. október 17. 42. szám

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Motor Club“ hivatalos lapja.

A kaucsuk.

A kaucsuk a modern kulturéletnek egy szinte nélkülözhetetlen kelléke. Számtalan gyakorlatilag rendkivül értékes tulajdonságai biztositották neki azt az előkelő helyet, amelyet a nyersanyagok között elfoglal. Különösen három téren jutott speciális jelentőséghez a kaucsuk és pedig: a gyógyászat, az elektrotechnika és az automobilizmus terén. A gyógyászatban áthatlansága, hajlékonysága és kényelmes moshatósága miatt becsülik és számtalan nélkülözhetetlen segédeszközt, betegszoba-berendezési tárgyat, védőburkolatot stb. készitenek belőle. Az elektrotechnika, pótolhatatlan szigetelőanyagként használja fel a kaucsukot, amely nélkül a modern vezeték és kábelhálózat elképzelhetetlen volna. Az automobilizmus a légtömlő anyagául használja fel a kaucsukot, és nélküle az automobilizmus sohasem érte volna el mostani kiterjedését, az automobil maga nem lehetett volna az a gyors, fürge és nagy teljesitőképességü jármü. Az automobil pneumatik nélkül egy megbizhatatlan, rázó és hamar romló, meglehetősen gyámoltalan valami, amelynek különösen személyszállitásra való alkalmazása teljes lehetetlenség. Mindezen hátrányok azonban a kiválóan rugalmas kaucsuk-légtömlő közvetitő szerepe által a lehető legideálisabb módon küszöböltetnek ki. Az automobilizmus és az automobilipar egyáltalában csak azon naptól kezdve indul meg komolyan (vagy másfél évtizeddel ezelőtt), amidőn Dunlop, ir állatorvos a pneumatikot feltalálta.

A kaucsuk a forró égöv alatt termő euforbiaceák (Sifonia és Ficus) kiválasztott tejnemü folyékony terméye. A kaucsuk-termőfa leginkább Dél- és Középamerikában fordul elő, amely vidékek maguk mintegy felét szállitják az összes termelt kaucsuknak. Azonkivül Elő- és Hátsóindia, Ceylon, Jáva és Afrika nagyrésze is alkalmas termőtalaja a gummifának. Mindezen utóbb emlitett termőhelyek által forgalomba hozott kaucsuk azonban minőség és érték tekintetében messze mögötte marad az amerikai, de különösen a para-gumminak. A gummifa a növényvilág óriásai közé tartozik; rendesen 10—20 méter magasságot ér el és többnyire vadon tenyészik. A gummifa tenyésztését célzó eddigi kisérletek mindeddig megbizható eredményekkel nem jártak, különösen, mivel a fa életfeltételeit nem ismerjük még eléggé, ugy, hogy eddig azok maradtak tulsulyban, akik azt hirdetik, hogy csakis vadon tenyészik. Ha a gummifát megfurjuk, akkor csakhamar nedv szivárog ki belőle, amely tökéletesen tejkinézésü. Ez a tejszerü folyadék a kaucsukot apró gömböcskék alakjában tartalmazza, amelyek az esetben, ha a folyadékot állni hagyjuk, tejfelként gyülnek össze a folyadék felületén. Hogy a kaucsukot kiválaszthassuk, a folyadékot füstölésnek vetjük alá. A munkás egy lapátszerü fát merit a kaucsuknedvet tartalmazó nagy edénybe, azután a nedves lapátot egy erősen füstölgő tüz fölé tartja, mire a füst hatása alatt a nedvből a kis kaucsukgömböcskék vékony rétege rakódik le a fára. Ezt az eljárást megismétlik mindaddig, mig a lapát körül vastag gummitömb rakódik le. Ezt éjjelen át száradni engedik, azután felvágják és a fáról leválasztják. Némelyek szerint a füstölő tüzhöz csak bizonyos fákat szabad alkalmazni, ez azonban nem valószinü. A nyert, körülbelül töknagyságu tömbök, mint nyersgummi kerülnek a kereskedelembe s innen a gummigyárakba. Itt az anyagot mindenekelőtt alapos tisztitásnak vetik alá, amelynél ez a számtalan fertőzménytől, fahéjtól, növényi maradékoktól stb., amelyeket a primitiv termelési mód által felvett, megszabadul. E célból a nyersgummit először forró viz és gőz segitségével megpuhitják, megfőzik, azután forgó, sokélü hengerek közé teszik, amelyek az anyagot összetépik és alaposan átdolgozzák. Eközben a tisztátalanságok a gummianyagból eltávolittatnak és a viz által elmosatnak. Igy az anyag teljes tisztaságát érik el. A mosóhengerekből az anyagot, amely teljesen szétnyomott állapotban van, egy másik hengerpárhoz vitetik, amely folytonos vizmosás közben simára lesz kihengerelve, ugyszólván kivasalva, mire gőzzel fütött bordás csövekben, 38—50°-nyi hőmérsékleten száritásnak vétetik alá.

Az igy nyert *tiszta gummi* azonban még nem a használati gummitárgyak anyaga. A tiszta gummi ugyanis a legtöbb gyakorlati célra alkalmatlan. Használhatóságát különösen az a körülmény csökkenti, hogy 0°-nál kemény és törékeny, 30—50°-nál pedig igen puha, tehát a technikai alkalmazhatóság azon elengedhetetlen feltételének, hogy különböző hőfokoknál is egyenlő tulajdonságokkal birjon, nem felel meg. Ugyanilyen hátránya a tiszta gumminak, hogy kü-

Benoidgáz világitás

kastélyok, villák és uradalmak számára. Főzés, fütés, világitás, vizszivattyuzás. Legkedveltebb világitási mód. Teljesen tüzbiztos. Robbanás kizárva. Több mint 200 kastélyban berendezve. Költségvetéssel szolgál a

Gyár: ARAD. **Magyar Benoidgáz Részvény Társaság.** Főraktár; Budapest, VI., Andrássy-út 17.

lönböző vegyiszereknek igen kevéssé áll ellent. Mindezen hátrányok eltünnek azonban a vulkanizáció által, amelynek a tiszta gummit a gyártás következő fokozatában alávetjük. A vulkanizáció abban áll, hogy a tiszta gummihoz egy különleges eljárással bizonyos mennyiségü ként keverünk, amelynek egy része a gummival chémiailag egyesül. Ez az eljárás a kaucsuknak a különböző hőmérsekleteknél való változatlanságot, továbbá a chémiai befolyások iránt való elegendő ellenállóképességet kölcsönzi. A kaucsuknak elsőrendü technikai jelentősége is korunk matériális kulturájára vonatkozólag tehát egyáltalán csak a vulkanizáció felfedezése óta számitódik. Ez teljesen világossá válik, ha rövid visszapillantást vetünk a kaucsuk történetére. A kaucsukot már 1751-ben hozta La Condamine, francia utazó Franciaországba. Európában való megjelenése után egy fél századig egyéb jelentőséget nem tulajdonitottak neki, mint egy érdekes, exotikus terménynek, minden praktikus haszon nélkül. Csak egy ma is népszerü sajátságát ismerték a kaucsuknak, azt, hogy a ceruzairást a vele való dörzsölés által el lehet távolitani. Ez az alkalmazása is igen költséges volt azonban akkoriban, mert egy, a mai 10 filléres radir-gumminak megfelelő darab gummi, akkoriban kölübelül ugyanannyi koronába került. Csak a mult század első évtizedében igyekeztek a kaucsukot egyes gyakorlati célokra használni, igy kisérleti célokra szolgáló kaucsukcsövek, bougik, katheterek és más gyógyászati segédeszközök, vizhatlan szövetek és ugyanilyen bőrök, légáthatlan kencék stb. gyártattak segitségével. Gyakorlati jelentőségének akkori csekély volta azonban legjobban abból világlik ki, hogy még 1830-ban, az Angliába behozott kaucsuk összes mennyisége nem tett ki többet, mint 450 métermázsát. 1836-ban Nickel feltalálta a kaucsukgyuró-gépet, amely által a szivós nyersgummimassza nehézkes gyurását, amely egyenletes anyag előállitása céljából volt szükséges, rendkivül megkönnyitette. A Nickel-féle gépet azután 1852-ben, a még kényelmesebb kaucsukhengerlőgép váltotta fel. A gépek tökéletesedése azonban csak megkönnyitette a kaucsuk előállitását, hiányait azonban nem javitotta ki ugy, hogy szélesbkörü alkalmazására még akkor gondolni lehetett volna.

Akkor két német vegyész, Lüdersdorf és Buczinger azt tapasztalták, hogy a tiszta kaucsuk sajátságai kén hozzáadása által lényegesen megváltoznak. Kisérleteik azonban még nem eredményeztek egy eléggé ellenállóképességü és változatlan, tehát nagyobb mertékben gyakorlatilag értékesithető anyagot. A német szobatudósoknál praktikusabb eredményt ért el *Goodyear* newhaveni (Connecticut. U. S. A.) gyáros. Goodyear tiszta kaucsukot két-három órán át 120° C. mellett olvadt kénben tartott, mire az 10—15% ként vett fel és ugyszólván teljesen elhagyta a tiszta kaucsuk kedvezőtlen tulajdonságait. Ez volt a legkezdetlegesebb gyártási mód. Goodyear később a ként a kaucsuknak kénvirággal való gyurása, vagy szénkéneges kénoldattal való impregnálása által hozta be a kaucsukmasszába. Ez a hozzákeverés még nem változtatja meg a tiszta gummi sajátságait, ha azonban ezen impregnált gummit 130—140°-ra felhevitjük (vulkanizáljuk), akkor megköti a kén egy részét és tulajdonságai megváltoznak. Rugalmasságát 20—100 foknyi határok között nem változtatja meg és vegyi szerek iránt nagy mértékben érzéktelen. Manapság majdnem kizárólagosan az utóbbi vulkanizálási módszer alkalmaztatik a világ legtöbb kaucsukgyárában. A vulkanizálás felfedezésével megindult a kaucsuk diadalutja. A gyógyászatban akkor kezdték praktikusan alkalmazni, az elektrotechnikában akkor kezdte megbecsülhetetlen szolgálatát, mint szigetelő-anyag, mig a 19. század vége felé a kerékpár és automobil abroncsozatára való alkalmazhatóságát fedezték fel és azáltal két hatalmas iparág kifejlődését tették lehetővé.

A vulkanizált gummi szürke szine által már külsőleg is különbözik a tiszta fekete gummitól, azután jellemző szaga által is, amely különben egyetlen hátránya a nyers gummival szemben. A gummi vulkanizációja, mint már emlitettük, általában ugy történik, hogy a tiszta gummit előállitása után mindenekelőtt kénnel impregnáljuk. Ez a gumminak különleges hengerekkel való gyurása közben történik, ugy, hogy a száritott és 40—50° hőmérsékleten tartott gummilapokat 80—100° hőmérsékletre felmelegitett hatalmas hengerek között bocsátják át. A hengerek egyenlőtlen gyorsasággal forognak, miáltal a gummianyag alapos átmunkálása éretik el. E közben adagolják hozzá a kénanyagot különböző formában. Ezen előzetes impregnálás után a gummianyagot különféle tárgyakra dolgozzák fel. A tárgy elkészülte után ezt 140°-nyi hőmérsékletre melegitik fel, mire a hozzákevert kénnek 1—2 százaléka a gummianyaggal chémiailag egyesül és igy a tulajdonképpeni vulkanizáció megtörténik.

Azon rendkivüli áremelkedés, amely a gummipiacon, különösen a pneumatikgyártás óriási szükségletei folytán előállott, sokakat a gummi mesterséges előállitásának való kisérletezésére birt. Praktikus eredményt ezen kisérletekkel még nem értek el, bár amerikai feltalálók sokszor próbáltak hatalmasan reklamirozott, mesterséges gummit a piacra hozni. A legjobb surrogatumok is csak igen csekély mértékben birják a természetes gummi kiváló sajátságait. Nagyobb eredményt talán csak attól várhatunk, aki a gumminak symthetikus uton való előállitását ki fogja találni. A jelenlegi termelési mód is meglehetősen kezdetleges és azt hisszük, hogy a gummifa racionális tenyésztése, továbbá a gummifa-erdőkben eddig üzött rablógazdaság kiküszöbölése, feltétlenül árcsökkentőleg fog még hatni.

Th. W.

Hirek.

A HENRIK HERCEG TÚRAÚT MAGYARORSZÁGON. Mult számunkban megemlékeztünk a Kaiserlicher Automobil-Club és az Oesterreichischer Automobil-Club titkárainak De La Croix és Fassbender uraknak magyarországi látogatásáról. A vendégek a szepesi túra után gróf *Andrássy* Géza betléri szarvasvadászatának vendégei voltak s onnan egynapi kellemes szórakozás után gróf *Andrássy* Sándor, a Magyar Automobil-Club elnökének látogatására Homonnára automobiloztak. A M. Au. C. szeretetreméltó elnöke kitüntető szivességgel fogadta a külföldi vendégeket és

Hornyák Ferenc és társa
VI., Szondy-utca 55. sz.
motorok, kis typusu automobilok, mechanikai alkatrészek gyártása. Garage és javitó-mühely.

nagy lelkesedéssel járult hozzá a Prinz Heinrich Fahrt magyar vonalának tervéhez. A vendégszerető házigazda marasztalása dacára sürgős ügyek kényszere alatt a vendégeknek hirtelen el kellett utazni ugy, hogy a Budapest—Wien-i út tervbe vett inspekciója elmaradt. A Budapest—Tátrai ut különben annyira megváltoztatta a külföldi urak véleményét a magyar utakról, hogy a Budapest—Bécsi út inspiciálását, mint feleslegeset valószinüleg teljesen el is hagyják. Bizonyára elég biztositékul szolgál a Magyar Automobil-Club azon igérete, hogy a maga részéről mindent meg fog tenni az útvonal jókarba hozásáért. Ugy értesülünk, hogy *Hartig* Sándor miniszteri tanácsos, a kereskedelmi miniszterium útépitési osztályának vezetője, maga is élénken érdeklődik a Prinz Heinrich Tourenfahrt iránt és igy remélhető, hogy az útvonalak rendbehozatalára is befolyást fog gyakorolni.

AUTOMOBIL-BANK. Párisban e hó elején Automobil-Bank alakult, melynek egyedüli célja az automobil-ipar és kereskedelem támogatása. A bank a legelső francia cégek gyártmányaiból állandó kiállitást tart fenn a Rue Castiglione-ban, Auteuil-ben pedig autoversenypályát létesit, amelyen a vevők ingyen oktatást nyernek a vezetésben. A gyárosok erősen támogatják a rájuk nézve igen célszerü és hasznos intézetet. A De Dion Bonton-cég legközelebb a bank égisze alatt az általa gyártott kiskocsik számára amateur-versenyt rendez.

A TRAIN RENARD, amelylyel Magyarországon is folytak sikerült kisérletek szakszerü ellenőrzés mellett, a török hadvezetőség által a katonai szállitások céljaira elfogadtatott. Nálunk dacára annak, hogy *Rónai* Gyula mérnök, kiváló szakértőnk, a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a Train Renardról, mindeddig sem katonai, sem polgári hatóság nem érdeklődik a kétségkivül legjobban és legszellemesebben megoldott automobilvonat iránt.

A BELGA SALON. A brüsseli nagy automobilkiállitás terminusaként 1909. évi január hó 16—25-ike tüzetett ki. Jelentkezési határidő 1908 november 15. A kiállitási igazgatóság cime: Brüssel, Place Royale 5.

A MAGYAR ÖNKÉNTES GÉPKOCSI TESTÜLET ügyét, amint értesülünk, a delegáció tagjai közül többen akarják szóvá tenni. Mint sok más tekintetben, ugy ebben is megelőztek bennünket az osztrákok, akikhez Ferenc Ferdinánd trónörökös elismerő levelet is küldött. Megjegyezzük, hogy a Magyar Önkéntes Gépkocsi Testület ügyének rendezetlensége csakis a közös katonai hatóságok ellenállásán mulik, a Magyar Automobil Club részéről minden munkálat be van fejezve. Reméljük, hogy most, midőn az Osztrák Önkéntes Gépkocsi Testület szabályai ugyszólván teljesen azonosak a *Magyar Automobil Club* által proponált szabályokkal, a közös hadügyi kormány nem fog már az ügy elintézése elé nehézségeket gördíteni. Igazán érthetetlen volt eddig is, hogy egy oly ritka alkalmat, amidőn valaki önként felajánlja segitségét a hadügyi kormány visszautasitotta.

A SZIGORITÓK KUDARCA. Hollandiában eddig az automobilközlekedésre vonatkozó törvény szerint oly sebességgel volt szabad hajtani, amely a nyilvános közlekedést nem akadályozta. Az elmult nyáron azután a hollandi képviselőház egy ujabb törvényt fogadott el, amely a községeknek megadta a jogot, hogy az automobilok sebességét lakott területen 10 kilométerig korlátozzák. Ezen uj törvény abszurditásának bebizonyitására mult héten Scheveningenben a közlekedésügyi miniszter és számtalan képviselő jelenlétében összehasonlitó sebességi és fékpróbák tartattak. Amig egy automobil a 400 méter hosszu pályán egy órán keresztül 10 kilométeres sebességgel hajtott, addig egy futó 13.8 kilométeres sebességet ért el, egy tricycli 16.5 kilométereset, két kerékpáros 21.7 kilométereset, bérkocsik, hintók és ügetőkocsik 16.5—33 kilométereset, egy butorszállitó kocsi 10.8 kilométereset, egy három kutya által vont kocsi pedig 19 kilométereset. A fékpróbáknál, amelyeknél egy automobil ugyanolyan sebességgel járó más járművekkel versenget egy bérkocsi 17 méterrel később állt meg, egy kétlovas hintó 29 méterrel, egy butorszállitó kocsi 11 méterrel, egy teherkocsi pedig 28 méterrel később mint az automobil. A próbák a jelenlévőkre annyira meggyőzők voltak, hogy a hollandus automobilisták a törvénynek a felsőház által való elvetésére számitanak.

UTFELÜGYELŐK AUTOMOBILJAI. A magyar útmesterek kongresszusán, amint annak idején megirtuk, egy modern gondolkodásu kongresszusi tag az automobilnak inspekciós szolgálat alkalmával való alkalmazását javasolta. Ezen Magyarországon egyelőre jámbor óhaj megvalósult Morvaországban. Mint a Brünner Zeitung szeptember 23-iki száma jelenti, a morvaországi tartománygyülés Srurcek tanár-képviselő javaslatára az útinspekciós szolgálat céljaira próbaképpen két automobil beszerzését határozta el. Az automobilok keszerzési költségeire és garázs-célokra egyelőre 38,000 koronát szavazott meg a tartománygyülés.

AUTOMOBIL SÁNCHÁNYÓGÉP. Egy francia mérnök, ki egyuttal volt tüzértiszt is, egy automobilsánchányógépet talált fel és szabadalmaztatott, amelylyel bámulatos rövid idő alatt lehet sáncárkokat ásni és mellvédeket felhányni. A gép állitólag egy óra alatt képes 10 kilométer hosszuságban 1.25 méter mély sáncárkokat ásni. A gép 100 l. e. petroleum-motorral van felszerelve. Francia katonai körökben igen elismerőleg nyilatkoznak az uj találmányról.

A MAGYAR AUTOMOBIL-CLUB RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSE, melyet a Henrik herceg-túraút ügyében f. hó 14-én, szerdán este tartott, mindenben hozzájárult az elnökség eddigi intézkedéseihez és megbizta az igazgatóságot az ügy további előkészitésével. A közgyülésről bővebben jövő számunkban fogunk megemlékezni.

A HELIOS GARAGE VÁLLALATBA ujabban *Reimann* Gyula, a De Dietrich-kocsik ismert képviselője mint társ lépett be, képviseletét átruházva a Helios-vállalatra.

100% gummi megtakarítás! HERKULES Szabadalmazott asbest légtömlő védő szalag használata mellett nincs többé defekt, szakadás, repedés, átmelegedés. Prospektust küld: Kell Jenő Budapest, VI., Gyár-utca 26. 100% gummi megtakarítás!

Versenyek.

A BROOKLANDI PÁLYA ÉVZÁRÓ VERSENYE. A mult szombaton folyt le a nagy angol autodrom utolsó versenye a téli szünet előtt. Bár a versenynek remek idő kedvezett, mégis alig 5000 főnyi közönség látogatta meg a pályát, talán mert a Grand Prix elmaradása folytán, nem igen vártak érdekes sportot. A verseny nem igazolta a kétkedést, mert eleitől végig rendkivül érdekes lefolyásu volt. Különösen a motorkerékpárok versenye keltett érdeklődést, amelynél huszonöt kerékpár indult egyszerre a széles pályán. A nap legeredményesebb versenyzője Jochem volt, aki 48.6 l. e. Mercedes kocsijával nemcsak a Nagy Októberi Sweepstakest, hanem az All Comers Handicapot is megnyerte. Jochem eközben az osztályabeli gépekre nézve rekordot jelentő 95.74 kilométeres átlagsebességet is elérte. A verseny részletes eredményei a következők:

I. *Nagy Októberi Sweepstakes.* 7¾ mértföld. 1. Mr. W. *Jochem* 48.6 l. e. Mercedes. Vezető a tulajdonos. 2. Mr. H. G. Nalder 36.7 l. e. Berliet (Tulajdonos.) 3. Mr. O. S. Thompson 36.1 l. e. Austin. (Tulajdonos.) 90 méterrel biztosan nyerve. Átlagos sebesség 59½ mértföld.

II. *All Comers Handicap Sweepstakes.* 5¾ mértföld. 1. Előfutam: 1. Mr. H. P. *Martin* 38.1 l. e. M. A. B., előny: 1 p. 24 mp. (Vezető a tulajdonos.) 2. Mr. F. R. Fry 59.6 l. e. Mercedes, scratch (D. Resta.) 3. Mr. Clement Hobson 27.9 l. e. Nagant-Hobson, előny: 1 p. 30 mp. (A. E. Robson.) 200 yarddal nyerve. Átlagos sebesség 45 mértföld. 2. Előfutam. 1. Mr. W. *Jochem* 48.6 l. e. *Mercedes*, előny: 1 p. 32 mp. (Tulajdonos.) 2. Mr. O. S. Thompson 36.1 l. e. Austin, előny: 1 p. 30 mp. (Tulajdonos.) 3. Mr. S. Straker 18.8 le. e., Straker-Squire, előny: 2 p. 32 mp. (R. Fedden.) 100 yarddal nyerve. Átlagos sebesség 46 mértföld.

Döntőfutam: 1. Mr. W. *Jochem* 48.6 l. e. *Mercedes*, előny: 1 p. 32 mp. (Tulajdonos.) 2. Mr. S. Straker 18.8 l. e. Straker-Squire, előny: 2 p. 32 mp. (R. Fedden.) 3. Mr. O. Thompson 36.1 l. e. Austin, előny: 1 p. 30 mp. (Tulajdonos.) 4. Mr. C. J. Ratchiff 25.6 l. e. Beeston-Humber, előny: 1 p. 56 mp. (L. Artrex.)

III. *Motorkerékpár-verseny,* 5½ mértföld. 1. Mr. G. *Gibson* 3½ l. e. *Triumph*, előny: 2 p. 20 mp. 2. Mr. R. O. Clark 5 l. e. F. N., előny: 2 p. 20 mp. 3. Mr. G. Schink 2¾ l. e. N. S. U., előny: 2 p. 15 mp. Izgató küzdelem után 10 yarddal nyerve. Átlagos sebesség 53 mértföld.

IV. *Őszi Handikap.* 5¾ mértföld. 1. Mr. A. van *Hoboken* 35 l. e. *Mercedes,* előny: 1 p. 13. mp. 2. Mr. C. A. Bird 34 l. e. Mercedes, előny: 40 mp. 3. Mr. O. S. Thompson 36.1 l. e. Austin, előny: 26 mp. 300 yarddal nyerve. 200 yarddal második. Átlagos sebesség 49 mértföld.

24 ÓRÁS AUTOMOBILVERSENY. Az Északamerikában levő brigthoni autodromban október hó 3-án huszonnégyórás automobilversenyt rendeztek. Első *Robertson* (Simplex) lett 1894.158 kilométerrel, második Cobe (Losier) 1810.475 kilométer, harmadik Roberts (Thomas) a New-York—párisi versenykocsi vezetője 1794 kilométerrel és negyedik Strang (Renault) az ezévi Briarcliff Trophy győztese.

AZ AMERIKAI GRAND-PRIX. Az amerikai Grand-Prix első nevezési zárlatáig az általunk mult számunkban felsorolt kocsikon kivül még egy Bayard-Clement és egy Renault járult, ugy, hogy a nevezések száma most már huszonöt. A Bayard-Clement-cégnek eszerint két kocsija vesz részt, amelyek közül az egyiket Rigal, a másikat Hautvast fogja vezetni. Rigal a Coppa Florio-verseny előtt tréningben szenvedett sérüléseit már teljesen kiheverte. A Renault-kocsit *Szisz* honfitársunk fogja vezetni. A francia csapatból Rigal, Hautvast, Szisz és Duray október hó 24-én fognak a Lorraine-hajón Amerikába vitorlázni.

A COPPA BOLOGNA. A Bolognai Automobil-Club mult héten tartott rendes közgyülésén az elnökség inditványára elhatározták, hogy az ezévi Coppa Florio-versenyhez hasonlóan a klub jövő évre is rendez egy nagyobbszabásu versenyt ugyanazon körpályán a Coppa Bolognáért és 50,000 lira tiszteletdijért. Gregorini-Bingham Ugo elnök jelentése szerint a polgárság annyira érdeklődik a verseny iránt, hogy külön pénzügyi bizottságot alakitott, amely a 200,000 lirát kitevő kiadások fedezetéről gondoskodik. A közgyülés elnökké a jövő évre is Gregorini Binghamot, alelnökké pedig Hualtieri-Isolani grófot választotta.

AZ OSZTRÁK AUTOMOBIL CLUB TEHERKOCSI VERSENYÉRE, mely október hó 20-tól 31-ig fog megtartatni, összesen 29 nevezés érkezett. A nevezett járművek között van három Saurer, négy Büssing, öt Laurin & Klement, két Fiat, hét Raf, három osztrák Daimler, két osztrák N. A. G., két Arbens, három S. G. A., továbbá egy-egy Orian, Wyner-Hubert & Reich és Skoda. Az utóbbi kocsi iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, mivel szerkesztésében Lipót Salvator főhercegnek jelentékeny része volt.

EGY UJ LAURIN & KLEMENT-REKORD. A Laurin & Klement-cég hirneves Semmering-kocsijainak sik országuton való kipróbálása céljából *Hieronimus*, a cég kiváló versenyzője, a mult hét végén megkisérelte 85 mm.-es furatu négyhengeresével egy egykilométeres rekord felállitását. Kisérlete, melyet az Osztrák Automobil-Club hivatalos időmérőinek ellenőrzése mellett a neunkircheni fasorban végzett, pompásan sikerült, amennyiben dacára a nem teljesen sima útnak az egy kilométert repülő-starttal egyszer 31.2, egyszer pedig 31.4 másodperc alatt futotta be, ami

Kempelen Béla családtörténeti (genealógiai) irodája :: és cimerfestészeti müintézete. ::
Budapest, VI., Rózsa-utca 71. (Andrássy-ut mellett.)
Nemesi ügyek, cimerek, e. nevek (külföldieké is) kikutatása. Cs. és kir. **kamarási** stb. **ősfák** egybeállitása. Minden **nemesi ügy** (nemesség átruházása, külföldi lovagrendekbe való felvétel stb.) elintézése. **Cimereknek** (művészi és heraldikailag szabályos) festése, vésetése, égetése, himezése papirra, pergamentre, bőrre, fára, üvegre csontra, bronzra, márványra stb., **családfák, ősfák, családi krónikák** megszerkesztése és megfestése.

BENZINT bármely szerkezetü **automobilok** és **motorok** részére, **foltisztitási célra, hydrurt, gazolint, ligroint világitási célra,** nemkülönben **PETROLEUMOT, ÁSVÁNYKENŐOLAJOKAT, PARAFINT, MOTORKÉKOLAJAT** legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett szállit a
MAGYAR PETROLEUM-IPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 53. szám.

115.385 kilométeres, illetve 114.650 kilométeres sebességnek felel meg. Álló-starttal a kiváló gép 43, illetve 44.4 másodperc alatt futotta be a kilométert 83.721, illetve 81.081 kilométeres sebességet érve el. A kisfuratu kocsi fényes sikerét igen sok nagyfuratu megirigyelhetné.

A Magyar Automobil-Club hivatalos közleményei.

Tiszteletbeli tagok: *Frigyes* magyar kir. herceg, *József* magyar kir. herceg, *Sarolta* szászweim. kir. hercegnő, *Kossuth Ferenc* m. kir. kereskedelmi miniszter, *Sibeszcu György* herceg, a Román Automobil-Club elnöke, *Pölting-Persing Gusztáv* gróf, az Osztrák Automobil-Club stb. elnöke, *Ratibor Viktor* herceg, a berlini Császári Automobil-Club elnöke, *Zuylen DeNyevelt De Haar* báró, a francia Automobil-Club elnöke. Tiszteletbeli elnök: *Szapáry Pál* gróf, a francia Automobil-Club stb. tagja. ***Elnök:*** *Andrássy Sándor* gróf. ***Elnökhelyettes:*** Zichy Béla Rezső gróf. ***Igazgatóság:*** Blathy Ottó Titusz, Eszterházy Móricz gróf, Hatvany Károly, bátorkeszi Kobek Kornél, K. Kovács László, *Krisztinkovich Béla (ügyvezető igazgató)*, Molnár Akos dr. *(ügyész,)* Széchenyi István gróf, Vécsey László báró. ***A választmány tagjai:*** Az igazga tóság tagjain kivül Andrássy Géza gr., felsőványi Baruch Jenő, Bayer Dezső dr., Csonka János, Delmár Tivadar dr., győri Farkas Lajos, Fényi Béla, Gerbeaud Emil, Hatvany József, Harkányi János br., Hevesy Vilmos, Károlyi Mihály gr., Nagy Sándor dr., Ormody Vilmos, Szende Károly, Teleki Pál gr., Varró Indár dr., Wenckheim József gr., Zsolnay Miklós. ***Club-titkár:*** ifj. Krisztinkovich Béla. ***Club-helyiség:*** Budapest, IV. kerület, Kigyó-tér 1., királyi bérpalota. ***Hivatalos irodai órák:*** d u. 5—7-ig. Könyvtár, szaklapok, szabadalmi leirások és szakárjegyzékek gyüjteménye. 10—12-ig és 4—6-ig nyitva. ***Sürgönycim:*** Autoclub Budapest. ***Telefonszám:*** 11—70

Jegyzőkönyv

a Magyar Automobil-Club választmányának 1908 szeptember hó 14-én tartott üléséről.

Jelenvoltak: gróf Andrássy Sándor elnöklete alatt Baruch Jenő, Bláthy Ottó Titusz, dr. Delmár Tivadar, Hevesy Vilmos és Krisztinkovich Béla vál. tag urak.

Jegyzőkönyvvezető: ifj. Krisztinkovich Béla.

Elnök előadja, hogy a sportbizottság augusztus hó 27-én ülést tartott, melyben az 1909. évben rendezendő Prinz Heinrich-Fahrt Magyarországon át vezetése iránt tárgyalások indultak meg.

A választmány döntését kéri, vajjon kivánatosnak tartja-e a Prinz Heinrich-Fahrt Magyarországon keresztül vezetését?

Ügyvezető igazgató bejelenti, hogy elnöki felhivásra összeállitott egy hozzávetőleges költségvetést, melyben a rendezési költségeket tapasztalati adatok hiányában, bőven számitva 20.000 koronára számitotta.

Baruch Jenő és dr. Delmár Tivadar a Prinz Heinrich-Fahrt mellett, Bláthy Ottó Titusz és Hevesy Vilmos ellene hoztak fel számos érveket, végre a választmány abban állapodott meg, hogy a külföldi kluboknál a társasutazásnak Magyarországon át vezetése tárgyában kezdeményező lépést nem tesz, szükségesnek tartja a választmány előzőleg a székesfőváros, valamint az érdekelt vármegyék hangulatának kipuhatolását, mielőbb végleg határozat hozatnék.

Ügyvezető igazgató bejelenti, hogy a nyári szünetek alatt elkészitette a Touring-Club Italiano, valamint a Spanyol Királyi Automobil-Clubbal a vámkedvezmények biztositására vonatkozó szerződéseket, és azokat a klubelnökök aláirván, ezután Olaszországba és Spanyolországba is adatnak ki triptyquek.

A választmány az intézkedéseket örvendetes tudomásul veszi.

Olvastatik br. Zuylen levele, melyben az elismert automobil-klubok nemzetközi szövetségének október 19-én, Párisban tartandó ülésére delegáltak kiküldését kéri.

A klub képviseletére gróf *Zichy* Béla Rezső és *Krisztinkovich* Béla urak kéretnek fel.

Baruch Jenő inditványozza, hogy a párisi ülésen a Svájc ellen 1906. évben kimondottt és 1907-ben felfüggesztett boykott ujbóli kimondása hozassék javaslatba, mert az idegen automobilisták Svájcban rendkivül sok indokolatlan zaklatásnak vannak kitéve.

Ügyvezető igazgató bejelenti, hogy a Svájci Automobil-Club a lehető legnagyobb előzékenységgel képviseli a külföldi túristák érdekeit és e célra külön felszólamlási hivatalt állitott fel.

A választmány megbizza az igazgatót, hogy a párisi ülésen tegye szóvá, hogy ezen intézkedések dacára, még mindig sok a zaklatás és a hatóságok kellemetlenkedése.

Ügyvezető igazgató inditványozza, hogy ez iránt tegyenek a delegáltak javaslatot, hogy Európa összes államaiban a vámkezelés a túrista-automobilokra vonatkozólag egységesen rendeztessék.

A választmány felhatalmazza az igazgatót ily értelmü javaslat megtételére.

Ügyvezető igazgató bemutatja a Galiciai Automobil-Club tátrai fogadtatásánál felmerült kiadásról szóló elszámolást, mely jóváhagyólag tudomásul vétetik.

Olvastatott a Dán Automobil-Club levele, melyben a klub elnökének elhunytát tudatja.

A választmány részvétirat küldését határozza el.

Ügyvezető igazgató javaslatára a választmány a 317 lapból álló úthálózati térkép vászonra huzását rendeli el és elfogadja Klacsmányi Nándor könyvkötő ajánlatát, mely szerint darabját 35 fillerért hajlandó elkésziteni.

Megejtett titkos szavazás után rendes tagokul felvétettek:

Kohner Jenő, földbirtokos, VI., Bajza-utca 34. és *Szentiványi József*, Beje, u. p. Tornallya, Gömör megye.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Hitelesitette:

gróf Andrássy Sándor, s. k.

Jegyzőkönyvvezető:

ifi. Krisztinkovich Béla, s. k.

Jegyzőkönyv

felvétetett a Magyar Automobil-Club igazgatóságának október hó 1-én tartott üléséről.

Jelenvoltak: gróf Andrássy Sándor elnöklete alatt Bláthy Ottó Titusz, gróf Eszterházy Móric, Krisztinkovich Béla, báró Vécsey László és gróf Zichy Béla Rezső urak.

Jegyzőkönyvvezető: ifj. Krisztinkovich Béla, titkár.

Jegyzőkönyv hitelesitésére felkérettek: báró Vécsey László és gróf Eszterházy Móric urak.

Elnök bejelenti, hogy az alapszabályokban előirt követelményeknek megfelelően 30 tag által aláirt beadvány érkezett, melyben rendkivüli közgyülés egybehivása kéretik a „Prinz Heinrich-Fahrt 1909“, Magyarországon való rendezése tárgyában.

LAURIN & KLEMENT gyárt
motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt.
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweiss-utca 9. sz.

Az igazgatóság a közgyülést okt. 14. esti 6 órára összehivja, s azon javaslattal lép a közgyülés elé, hogy az esetben, ha a társasutazás Magyarországon át vezettetnék, a rendezés körül felmerülő költségekre 20.000 koronányi maximális összeget szavazzon meg, oly föltétellel, hogy a netáni tulkiadásokat bene volens aláirók garantálják.

Elnök javaslatára elhatározza továbbá az igazgatóság, hogy ugyane tárgyban hivatalosan megkeresi Szepes vármegyét, hogy a társasutazás rendezésében, a Tátra idegenforgalma érdekében, a vármegye közönsége támogassa a klubot.

Hasonló szellemü beadvány intéztetik a kereskedelmi minisztériumhoz, hogy a költségvetés keretén belül, az utvonalra eső utszakaszokat a jövő tavaszszal kijavitsák és rendbehozzák. Olvastatik a párisi útkongresszus elnökségének levele, melyben értesiti a klubot, hogy a Magyar Automobil-Club kiállitási érmének a kongresszus emlékérméül felhasználása ellen az elnök által táviratilag emelt tiltakozást figyelembe vette és az érem terjesztésére kiadott engedélyt függőben tartotta.

Az igazgatóság továbbra is ragaszkodik azon állásponthoz, hogy a plaquettje más célra fel ne használtassék és köszönetet mond a kongresszus elnökségének loyalis magatartásáért és tiltakozását fentartja. Az igazgatóság véleménye szerint a 1906. évben a plaquette készitéséért kifizetett tiszteletdijban a szerzői tulajdonjog megváltási ára is bentfoglaltatik, mert a megbizásban szó volt egy állandó jellegü klubérem létesitéséről, mely más, mint a Magyar Automobil-Club céljaira föl nem használható.

Titkár olvassa gróf Harnoncourt Félix levelét, melyben kilépését jelenti be, s kéri annak tudomásulvételét.

Az igazgatóság a kilépést csak 1910. év végére veszi tudomásul, mert 3 évi tagsági kötelezettség 1908 január 1-ével az alapszabályok értelmében felujult.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Jegyzőkönyv

felvétetett a Magyar Automobil-Club igazgatóságának október hó 10-én tartott üléséről.

Jelenvoltak: gróf Andrássy Sándor elnöklete alatt Bláthy Ottó Titusz, gróf Eszterházy Móric, Krisztinkovich Béla, báró Vécsey László és gróf Zichy Béla Rezső urak.

Jegyzőkönyvvezető: ifj. Krisztinkovich Béla, titkár.

Jegyzőkönyv hitelesitésére felkérettek: báró Vécsey László és gróf Eszterházy Móric urak.

Elnök bejelenti, hogy az alapszabályokban előirt követelményeknek megfelelően 30 tag által aláirt beadvány érkezett, melyben rendkivüli közgyülés összehivása kéretik a „Prinz Heinrich-Fahrt 1909“ Magyarországon való rendezése tárgyában.

Az igazgatóság a közgyülést október 14-én esti 6 órára összehivja s azon javaslattal lép a közgyülés elé, hogy az esetben, ha a társasutazás Magyarországon át vezettetnék, a rendezés körüli költségekre 20,000 koronányi maximális összeget szavazzon meg, oly feltétellel, hogy a netáni tulkiadásokat bene volens aláirók garantálják.

Elnök javaslatára elhatározza továbbá az igazgatóság, hogy ugyane tárgyban hivatalosan megkeresi Szepes vármegyét, hogy a társasutazás rendezésében, a Tátra idegenforgalma érdekében a vármegye közönsége támogassa a klubot.

Hasonló szellemü beadvány intéztetik a kereskedelmi minisztériumhoz, hogy a költségvetés keretén belül az útvonalra eső útszakaszokat a jövő tavaszszal kijavitsák és rendbehozzák.

Olvastatik a párisi útkongresszus elnökségének levele, melyben értesiti a klubot, hogy a Magyar Automobil-Club kiállitási érmének a kongresszus emlékérméül felhasználása ellen az elnök által táviratilag emelt tiltakozást figyelembe vette és az érem terjesztésére kiadott engedélyt függőben tartotta.

Az igazgatóság továbbra is ragaszkodik ezen állásponthoz, hogy a klub plaquettje más célra fel ne használtassék.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

Hitelesitette:

gróf Andrássy Sándor, s. k.
Jegyzőkönyvvezető:
ifj. Krisztinkovich Béla, s. k.

A SZÉKESFŐVÁROSI

M. KIRÁLYI ÁLLAMRENDŐRSÉG FŐKAPITÁNYI HIVATALÁNAK

GÉPEREJÜ JÁRÓMÜVEKRE VONATKOZÓ HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

33382. szám fk. I. 1908. Folyó évi augusztus hó 28-án szakbizottság által megvizsgált s 29433/fk. I. 1908. számu határozattal az 511-es rendszámu automobil tévedésből a budapesti közuti vaspálya r.-társulat nevére vezetetett, miután kérdéses számu automobil tényleg a gép- és vasuti felszerelési gyár tulajdona, az automobilokról vezetett nyilvántartási könyvekben ezen körülmény helyesbitendő, illetve kiigazitandó.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 25651. szám fk. I. 1908. *Fazekas József*, ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfővárosi területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 790. folyó szám alatt Fazekas Józsefet folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 9287. szám fk. I. 1908. *Cselényi Antal*, ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 791. folyó szám alatt Cselényi Antal folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 33605. szám. *Kiss Elek*, ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 787. szám alatt Kiss Eleket folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

33468. szám fk. I. 1908. *Nyulász Jánosné* budapesti lakos, automobil tulajdonosnak azon bejelentését, hogy a nevén álló 277-es rendszámu, 6 lóerejü, Peugeot gyártmányu automobilját Bregardt József kolozsvári lakosnak eladta, tudomásul veszem; kérdéses automobil rendszámnak vevő nevére leendő átirását ezennel elrendelem.

A rendőrhatóságokat felhivom, hogy az automobilokról vezetett nyilvántartási könyvekben a 277-es rendszám alól Nyulász Jánosné nevét, lakcimét töröljék, helyébe Bregardt József nevét, lakcimét és fenti iktatószámát bevezessék.

Budapest, 1908 szeptember hó 30-án.

—

ad. 33475. szám fk. I. 1908. *Gunther Pál* ur, ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 784. folyó szám alatt t. Gunther Pál urat folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 33474. szám fk. I. 1908. *Girsich Bálint* ur feljogosittatik 8258. motorszámu, 40—45 l. e., Daracqe-gyártmányu automobiljának a székesfőváros területén való forgalomba hozására.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobil nyilvántartási jegyzékbe 514. folyó szám alatt t. Girsich Bálint urat, mint a fenti számu automobiltulajdonosát folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 25652. szám fk. I. 1908. *Izsó Illés*, ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékben 792. folyó szám alatt Izsó Illést folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 33473. szám fk. I. 1908. *Tschögl Henrik* ur feljogosittatik 9001. motorszámu, Fiát-gyártmányu automobiljának a székesfőváros területén való forgalomba hozására.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobil nyilvántartási jegyzékbe 78. folyó szám alatt t. Tschögl Henrik urat, mint a fenti számu automobiltulajdonosát, folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 33472. szám fk. I. 1908. *Kőrössy Pál* ur feljogosittatik 10317. motorszámu, 8—10 l. e., Daracqe-gyártmányu automobiljának a székesfőváros területén való forgalomba hozására.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobil nyilvántartási jegyzékbe 509. folyó szám alatt t. Kőrössy Pál urat, mint a fenti automobil tulajdonosát, folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

Főszerkesztő: **Friedrich Nándor.**
Felelős szerkesztő: **Lindner Ernő.**
Főmunkatársak: **Biró Alajos és ifj. Holub József.**

Különleges **automobil**-ruházat vizhatlan angol **szövetekből** és mosható dániai **„LAVALA"**-bőrből.

WESZELY ISTVÁN

angol sport-, gummi- és acél-árú cikkek raktára

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 9. szám, Telefon 79—04. sz.

LÁNG LAJOS

BUDAPEST

VIII., Stáhly-utca 7.

Kocsigummi-, automobil- és pneumatik-javitások.

Bárminő gummik megvétetnek.

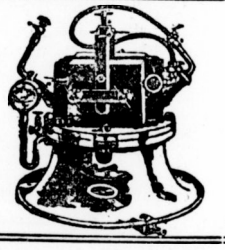

Blázsei Miklós

automobil-kocsigyártó.
Javitások. Uj carrosseriák.
Budapest, VIII., Práter-u. 67.

Automobilok és motoros kerékpárok

használtak is. Továbbá **motoros cséplők, gőzgépek** és **malomberendezések** nagyon olcsón.

FISCHER ERNŐ

BUDAPEST, VII. kerület, Ovoda-utca 41. szám.

Használt elsőrendü automobilok rtmányu

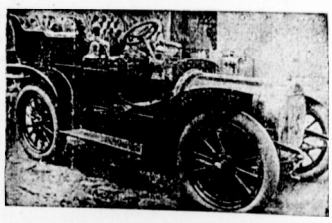

állandóan raktáron vannak

Kozma Mihály-nál

Budapest VIII., Tavaszmező-utca 8.

KOZMA KOCSIGYÁR Alapitási év: 1882.

Carosserie Misura

Misura Mihály kocsi és automobil, carosseria gyára

Budapest, VIII., Tanesics-utca 4. (volt Liszt Ferenc-utca),

Kitüntetve Budapest 1896. Páris 1900, Pécs 1907. IV. Nemzetközi automobil-kiállitáson arany-éremmel kitüntetve.

Carosserie Misura

DUNLOP LESZERELHETŐ ABRONCS

10 m.-perc
alatt fel- és leszerelve.

Nagy időnyereség
IDŐ = PÉNZ
tehát nagy
pénzmegtakarítás.

Magyarországi vezérképviselet:

Sürgönycim:
DUNLOP.

VAS GÉZA és Fia

Távbeszélő:
65—43.

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 6. szám.

Lovag Tichtl Károly
genealogus, heraldikus
mindenféle nemesi ügyekben
felvilágositást ad.
Budapest, VIII., Baross-utca 32. sz.

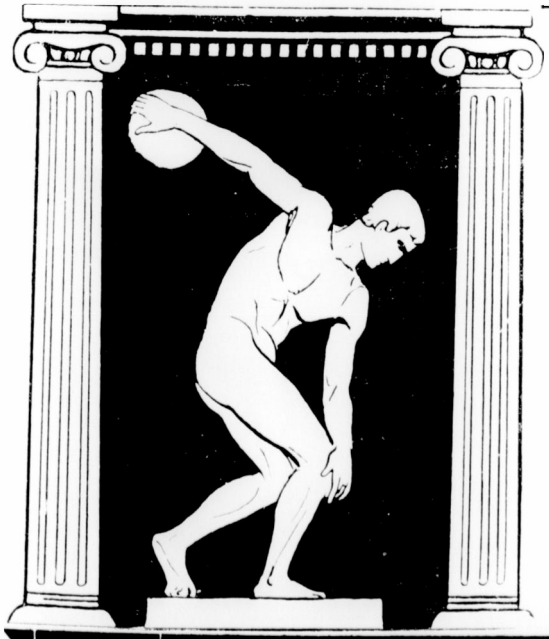

BRÁZAY
SÓSBORSZESZ
A LEGJOBB.

NÉLKULÖZHETETLEN HÁZISZER.

KAPHATÓ MINDENÜTT.

ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTOL.

BERLIET

15, 22, 40, 60 lóerős 4-hengeres, 40, 60 lóerős 6-hengeres a legjobb városi és toura-kocsik.

Bárdi József r. t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

TELEFON 41—00.

Városi üzlet és pneumatik-javitó-mühely, ujdonságok állandó kiállitása, dusan felszerelt alkatrész- és acetylen-lámpa-raktár:

VI., Liszt Ferenc-tér 15.

(Andrássy-út mellett).

Telefon 116—34.

LÉGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST.

VI. ÉVFOLYAM. 43. SZÁM

Nemzeti Sport és az Automobil

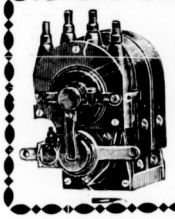

S. Erben & Arnold Friedmann

Sürgönycim: ERBENZÜNDER. WIEN, I., Stubenring 14. Telefon: 20.539

A Monarchia legnagyobb szaküzlete: **AUTOMOBIL-** FELSZERELÉSEK és :: KELLÉKEKBEN. ::

„Erbengyujtó“ elektromagneses gyujtók.

Antiderapant „Houben“ ❁ „Englebert“ Pneu.

Árjegyzék ingyen!

Tenniszezők különös figyelmébe.

Ajánlom Tennis-raket telelő és megóvó intézetemet, ahol is minden egyes ütőért 1 korona biztositási dij vétetik. Hur szakadásért felelősséget vállalok. Társaságok több ütő beküldésénél megfelelő kedvezményben részesülnek. Minden egyes ütő présbe tétetik és konserválva lesz. Saison kezdetére teljesen felfrissitve, tisztázva szolgáltatik vissza. Esetleges hur szakadásért nem lesz felszámitva. Bővebb prospektussal készséggel szolgálok.

Macher Rezső

Tennis-raket javitó mester, sport üzlete

IV., Koronaherceg-utca 3.

(Az udvarban.)

Tettmayer (Tetényi) Géza, a MAFC. korán elhunyt kitünő sprintere.

Tusnádfürdői ❁ ❁ ❁ Sporttelep.

Igazgató-tulajdonos

FILIPP ENDRE

Központi iroda:

VII., Városligeti fasor 7.

Megnyilik 1908. junius 15-én.

Vasutállomás, posta, távirda, telefon.

Vivás, uszás, evezés, svédtorna, athletika, lawn-tennisz, céllövészet, galamblövészet, vadászat, halászat.

Téli sportok:

ski, bobsleigh, toboggán, skeleton stb.

Étterem, kávéház, szállodák minden kényelem.

Légfürdők, napfürdők.

Országos és nemzetközi versenyek.

Hölgyszalon, játéktermek

Paar János

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3.

MŰTEREM

TARJÁN-PAAR V., Városház-utca 3. sz. (Mezzanin).

34 TELEFON 75—70.

VERSENY-DIJAK

az összes sportágaknak megfelelően érmek, plaketek és jelvények hazai gyártása.

Szám garage

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.

VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

6 hengeres 15—30 HP Delaunay—Belleville automobilok.

Ára: 13500 frank.

Jókarban lévő használt automobilok jutányos árban.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken 44 fillér).

Valódi Perez-féle veronai

Vivó-eszközök

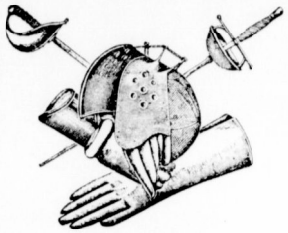

Barbasetti, Perez, Radaell, Parise mintáju vivókardok és vitőrök. Kard- és törpengék. Perez patent T pengék. Vivókeztyük-, arc- és fejvédők Párbaj-kardok és pisztolyok. Céllövő pisztolyok és puskák.

Athletikai sportczikkek.

Diszkosz, gerely, suly.

A MASz. hivatalos képviselője által felülvizsgált és **hitelesitett sportczikkek** egyedüli raktára. Téli sportcikkek. Ski, szán, korcsolya. Sportegyleteknek engedmény. Összes sportcikkekről képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

KERTÉSZ TÓDOR sportáru-üzlete

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF-TÉR ❀ ALAPITTATOTT 1861-BEN

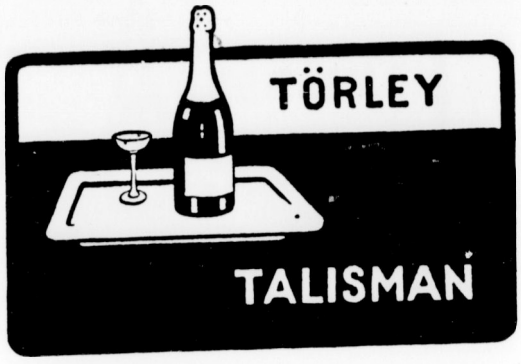

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönlegességek árjegyzéke kivánatra ingyen és bérmentve.

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

TELEFON: 80—44.

A sportot üző közönség előtt a

THERMOS

palack nélkülözhetetlen. Télen a meleget melegen, nyáron a hideget hidegen tartja tüz és jég nélkül. Kérjen árlapot a

Geittner és Rausch

cégtől

Budapest, VI., Andrássy-ut 8.

hol a sport összes ágazataiba vágó minden cikkből állandóan nagy raktár van.

THERMOS.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ¼ órányira. Direkt villamos összeköttetés az összes sporttelepekhez.

MLAKA JÁNOS

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

BUDAPEST, VI., Csengery-u. 30.

Modern izlésü butorokat, fantasztikus diszitéseket készit. Elvállal javitásokat fürdő- és nyaralótelepeken.

TOPOR ENDRE

ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOSMESTER.

□ BUDAPEST □

VI., EÖTVÖS-UTCA 30. SZ.

Készit mindennemü butort régi és uj stilusban, belső épitészeti munkát, üzletberendezést, portált terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzását és javitását pontosan elkészíti.

HALUSKA PÉTER

érczfényező és mázoló

Budapest, VI., Andrássy-út 77.

(Rózsa-utca sarok.)

Fürdőkádak és vasbutorok fényezése. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületek, kávéházak, szállodák és mindennemü butorok festését és erezését a legegyszerübb kiviteltől a legfinomabb kivitelig.

VI. évfolyam. 1908. október 24. 43. szám

NEMZETI SPORT

és a

MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly müegyetemi vívómester alapitotta. A Magyar Vizi Spo t, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Előfizetési ár: EGÉSZ ÉVRE 20 korona, FÉL „ 10 „, NEGYED „ 5 „

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetések és pénzküldemények következőleg cim zendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest — Postatakarékpénztár 20438.

Szerkesztőség és kiadóhivatal helyisége: IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5. SZ., II. 2. Hivatalos órák este 4—8-ig.

Főszerkesztő: Dr. POLÓNYI DEZSŐ. Felelős szerkesztő: FRIEDRICH NÁNDOR

Kézirat és mindenféle levelezés VIII., ESTERHÁZY-UTCA 6. SZÁM. alá cimzendő.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére: Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strasbourg 12.

Egy nap a Schwarzenstein-glecseren.

Tirol egyik legszebb völgyében, a Zillertalban, jártuk napok óta a hegyeket verőfényes nappal, ködben, zivatarban és hófergetegben egyaránt. Az Olperer éles hógerincéről ugyan mindjárt az első napok egyikén majd hogy le nem söpört a hirtelen kitört vihar, de a *Grosser Greiner* és *Zsigmondyspitze* (Feldkopf) büszke háromezres csúcsait már boldog megelégedéssel könyveltük el naplónkban. Most azonban már négy napja várakoztunk a Berliner-Hüttében, türelmetlenül figyelve az esőcseppek szabályos koppanását ablakainkon, és a sötétszürke felhőfoszlányok vad rohanását. De hiába, az eredmény mindig ugyanaz maradt; eső és szürke köd, semmitmondó köd.

Későn reggel ébredtünk augusztus 9-én, s ime, azurkék ég mosolygott le a földre, a rég nem látott napsugarak kergették egymást a friss, szüztiszta hóval fedett ormokon, örök jégárakon. Nagyobb turára napunk már el volt hibázva, mert a déli órákban indulnak meg a lavinák és a mindennél borzalmasabb kőzáporok, kőhullások és a hegyek e két abszolut veszedelmét nem győzi le emberi erő! Fél 7-kor lassu léptekkel ballagtunk tehát a már jól ismert ösvényen a Schwarzenstein-glecser felé. Ugy határoztunk, hogy ma átkelünk a glecseren, átmegyünk a Venediger-csoportba, mert mig odaérünk, leolvad az uj hó és komolyabb turákba foghatunk.

A kicsiny, kanyargó ösvényen megálltunk egy-egy kanyarulatnál s messze szárnyalt a tekintet a jégóriásokra, melyek a friss hótól becukrozva, a ragyogó nap alatt tündökölve látszottak élni — uj életet. Csakhamar ketté ágazik az ösvény, mi jobbra kanyarodtunk a Schwarzenstein felé, melynek glecserén, mint apró fekete pontok vándorolnak az emberek. Egy sziklafal alatt haladunk tova. Kicsiny érctábla van a falba erősitve s egy német orvostanhallgatóról szólnak róla a kegyeletes szavak, kit szent karácsony napján itt temetett el a lavina. Önkénytelenül megemeltem sapkám és gondokba merülve, róttam tovább a keskeny utat. Régi, szomoru események jutottak eszembe . . . egy jó barátról, kit a sors oldalamról szakitott el, ki a sziklák között, a lenyugodó nap sugaraival homlokon csókolva, mosolylyal ajakán, hunyta le szemeit örök álomra. És a behegedt sebeknek ugy fájt — ez a visszaemlékezés.

Alig néhány perc mulva ráléptünk a Schwarzenstein glecserére. Széles, kitaposott nyomok jelezték e jégsivatagban az emberi karaván nyomát. Körülnéztünk. Jéghegyek hatalmas panorámája bontakozott ki szemünk előtt, egyik szebb, magasztosabb a másiknál s mindegyik csábitólag hivogatott friss hóval fedett merész ormára. Haboztunk, mint a gyermek, kinek ölébe váratlanul hull a tengernyi játék — merre menjünk s alig tudtunk választani. Figyelmünk most a *Grosser Mörchner* (3287 m.) gyönyörü szabályos piramisára fordult s a következő percben már elhagytuk a karaváncsapást, feladtuk Schwarzenstein programmunkat s kicsiny társaságunk, Horn K. Lajos, Fodor Károly és jó magam a Mörchenschneidscharte felé huzódó oldalmoréna kőtuskói és hómezői között botorkált felfelé, nagy meglepetésére a Schwarzenstein kirándulóinak.

A moréna végén, hol tiszta fehér hó feküdte a glecsert, leültünk egy pillanatra, felfrissitettük magunkat a fáradalmak előtt és azután felvéve a kötelet, ráléptünk a glecserre. Gyorsan haladtunk a csekély lejtésü, havas jégen és szerencsésen átkeltünk a Grosser Mörchnert szegélyező hatalmas jéghasadékon, melyen szilárdan feküdtek a hóhidak. Mily borzalmas egy-egy ilyen jéghasadék, melynek mélyébe nem hatol be soha napsugár, mely koromfekete és hideg, mint a sir. És ha megszólalnának a glecserek e tépett sebei, mennyi eltemetett titkot regélhetnének a világnak azoknak szenvedéseiről, kik itt a sötét szakadék mélyén aluszszák örök álmukat. De siessünk tovább, mig a nap tüző heve nem éri a hágóba felvezető szakadék havát, mely uj hó lévén, lavina alakjában könnyen nyakunkba hempereghet.

Mellettünk jobb kéz huzódik a Grosser Mörchner északnyugati gerince, melyen szinte fel lehetne jutni a csúcsra ha . . . ha nem függnének sziklabordáin méternyi jégcsapok és ha repedéseit nem töltené ki az éjjeli fagy. Nem maradt más választanunk, mint az északi fal, melyet még nem ismertünk.

Fáradságos hótaposás után jutottunk fel a hágóba. Itt azután tisztán láttunk. Hatalmas, mintegy 50 méternyi jégfal tornyosult előttünk; nem volt túl meredek, sőt szemre első pillanatban ugy látszott, a felső 10—15 m. kivételével, nem fog nehézséget okozni. Igen ám . . . csakhogy ez az 50 méternyi jégfal fagyott firn hóval és uj hóval volt boritva és folytatásában 1000 méter mélységbe zuhant alá a Floite sziklás, rettenetesen vad völgyébe. A problémának megoldása tehát még sem volt egyszerü.

A hágóban felvettük a mászóvasakat, e szilárd vas-

szegeket, melyek szinte beleharapnak a jégbe, s azután óvatosan megindultunk. Ma Fodor járt elől, mert rajta volt a sor s nyugodt biztonsággal kúszott át az első eljegesedett részen, hol még lépcsőket, épen a vékony jégkéreg miatt, vágni nem lehetett s ami tehát annál veszedelmesebb volt. Meg kell jegyeznem, hogy itt az egymást való kötélbiztositás tulajdonképen csak problematikus volt, mert a kötelet csupán a jégbe vágott csákány fokára lehetett valamiképen megerősiteni; de másrészt tudtuk jól azt is, hogy itt megcsuszni egyikünk sem fog — *mert megcsuszni nem szabad!*..

Roppant lassan és óvatosan hatoltunk felfelé. Fodor már ép másfél órája vágta a lépcsőket szakadatlanul a roppant kemény jégbe, ami ugyancsak szivós karmunkát igényelt s már alig 10—15 méternyire ott feküdt előttünk a jégmentes sziklagerinc, melyen rásétálhattunk volna a csucsra. A Kleiner Mörchner és Mörchenschneidspize sziklacsucsaira kényelmesen ráláttunk s aggodalmaskodó lelkünk nyugodtabbá kezdett válni — hogy nemsokára célnál leszünk.

De a sors könyvében minden másként volt megirva. Fodor egyszer csak munka közben azt veszi észre, hogy kong alatta a jégfal: tompán, üresen. Rettenetes felfedezés, . . . de azért lassan tovább dolgozik. Még néhány csapás a kemény jégbe, és óriási roppanással végigrepedt felettünk vizszintesen a jég, melyen álltunk. Egy percnyi késlekedni való idő nem maradt hátra. Óriási óvatossággal megkezdtük a visszavonulást a jól kivágott, széles lépcsőfokokban és rövid fél óra mulva már fájó szivvel szemléltük a hágóból a Grosser Mörchner északi falát, melyen felhatolni nekünk sem sikerült, azt a jégfalat, mely mint jéglavina tán egy-két óra, vagy egy-két nap után irtózatos roppanással fog lezuhanni a Floite sötét völgyébe.

Vannak a természetnek veszélyei, nehézségei, melyeket ember nem győzhet le, hol nagyobb erők uralkodnak. .. *Erők*, amelyek a velük dacoló parányt megsemmisitik, porrá zuzzák. És én soha sem fogok habozni, hogy abban hagyjam a küzdelmet, ha a természet felemeli intő szavát, hogy eddig és ne tovább; — soh'sem fogom szégyelleni a visszatérés utját, mely pedig esetleges kockáztatás után dicsőséghez vezethet, mert sokkalta nagyobb becse van előttem ama *lemondásnak*, mely csekély és millió örömökért az életet dőre vakmerőséggel kockára nem teszi.

Melegen tüzött a déli nap felettünk, mikor előbbi nyomainkon, bizony most már térdig gázolva a puha hóban, siettünk vissza a hószakadékon a glecser oldalmorénájára. A Grosser Mörchner északnyugati gerincéről apró erekben csurgott a megolvadt jég és hó és repültek a jégcsapok. A csöndet néha egy-egy távoli dörrenés zavarta meg, melynek tompa moraját ezerszeresen verték vissza a hegyek falai. Bizonyára valahol ismét leszakadt az uj hóból keletkezett lavina.

Délután fél 3-kor ismét ott álltunk a Schwarzenstein glecser nyelvénél, ahonnan reggel elindultunk. Kiapadt kulacsainkba nem tudtunk a glecser piszkos vizéből italt meriteni s igy szomjan ballagtunk tovább a rendes csapáson a Schwarzenstein csucsa felé. Kellemetlen fárasztó volt ez az unalmas, 3 óráig tartó hótaposás a roppant napsütésben. A glecser haván oly erős a fény, hogy a szemet csak koromfekete szemüveggel lehet védeni a megvakulás ellen, oly átható a meleg, hogy egy óra alatt erősebben leég az arcbőr, mint az egész nyári sütkérezés alatt. S bizony ez a leégés a legkevésbbé sem kellemes. Mikor azonban már tul jutunk jóval 3000 méteren, kissé lehült a levegő, keményebb lett a hó, egyenletesebb a felület — és feltünt a messze távolban a *Schwarzenstein* 3370 m. magas csucsa.

Könnyü felhőket, elkapkodott ködfoszlányokat söpört végig a gleceseren az esti szél, mikor a csucsra vezető kicsiny hógerincre értünk. Itt aljában ledobtuk a zsákokat s felsiettünk a csucsra, mely játszék bármily alárendelt szerepet a többi jéghegyekkel szemben, nekünk mégis oly kedves lett egyszerre, — mert oly sok akadályon, oly sok fáradtságon és lelki megpróbáltatáson mentünk ma keresztül. És aztán ime, a sziklatömbök között, szinte eldugva, kicsiny deszkabódét pillantottunk meg, melyet *Stabeller* (Niederwieser) János, a Schaflauernockon szerencsétlenül járt hirneves alpesi vezető sajátkezüleg épitett. Most az elhunyt vezető családja tartja fenn magát azokból az adományokból, melyekkel a csucsra feljött hegymászók a polcokon fekvő palackozott vörösbort megváltják és a bódéba való belépés diját megfizetik. Igy válik e kicsiny épitmény, mely éveken át annyit dacol az időjárás viszontagságaival egy család fentartójává és egy hirneves vezető emlékének megörökitőjévé.

Rövid tartózkodás után megkezdtük a visszatérést háti zsákjainkhoz. Még egy kis pillantást vetettünk a ködfátyolba burkolódó vidékre, a laposan végignyuló felhőkre, melyek uszálya a horizintot seperte, azután összébb vontuk a kabátot derekunkon, mert a szél mind fagyosabb lett s ruháinkra lassan rakódott a dér. A hógerincen lesietve, felkaptuk a háti zsákokat s azután szaladtunk a jégár széles hómezején a Schwarzenstein-Hütte felé. Utközben egy fekete alakot láttunk botorkálni a rendes ösvényen, amint folyton méregette csákányával a havat, nincs-e alatta valamilyen láthatatlan hasadék. Rákiáltottunk, de messze volt s nem válaszolt. Éles silhouettjével olyannak tünt fel nékem, mint az élet terhét cipelő agg a göröngyös ösvényen — mert ez a hazafelé tartó ember is az életért küzd itt, hol az egyedüljárás a legnagyobb veszedelem, családjának, gyermekeinek életéért — mert ez a lassan botorkáló ember *vezető* volt!

Mind hidegebb lesz, beköszönt az est; az alkonynak pirja rásüt ott messze a Dolomitok láncolatára, itt pedig téli hangulatra emlékeztető jellege lesz a hegységnek, a tájnak. Alattunk fekszik a glecser közepén kiugró szirtfokon a barátságos menedékház, a *Schwarzenstein-Hütte* (3000 m.), melynek kürtőjéből kerek füstkarikák emelkednek és ablakain nyájas világosság hivogat befelé. Sietünk, jövünk . . . Kipihenni a mai napot, csöndesen nyugodni éjjel, álmodni uj küzdelemről, uj, boldog és szép napokról, jó barátokról, ez most egyedüli vágyunk; és e vágyunk, amint átlépük a menedékház ajtaját, teljesedésbe ment. *Serényi Jenő.*

Budapest—Wieni távlovaglás.

Lovas-nemzet vagyunk. Tudja ezt mindenki. Nincs is köztünk senki, aki valamicskét ne értene a lóhoz. Ha egyebet nem, de annyit még a naccságaink is tudnak, hogy mikor pullol *Taral* . . . . mikor szorit *Cleminson* és milyen táv felel meg legjobban — *Royal-Flussnak*.

Ismeri mindenki a pedigrét, nyilván tartjuk lovainknak papáját, mamáját, hogy a totalizatőr dicsőségében a quóta arányában mink is részesülhessünk.

Annyi lószakértő a világon sincs — mint nálunk, mivel hát lovas-nemzet vagyunk és két szám nadrágot viselünk. Igaz ugyan, hogy már nem a nyereg alatt puhitjuk a rostélyost, de hát ennek sem mi vagyunk az okai, inkább a kor szellemével a gyomrunk igénye is követelőbb lett.

A Budapest—Wieni távlovaglás hirére megmozdult a nemzet, egy kérdőjel gyanánt tekintett mindenki egyik a másikára, hogy vajjon csakugyan lovas-nemzet vagyunk-e még? Az eredmény megmutatta, hogy nemcsak hogy lovasok vagyunk, hanem még azok közt is az elsők.

A távlovaglás elsője és helyezettjei is a magyar huszárok közül kerültek ki, ezzel is tanubizonyságot téve, hogy igazán lovas-nemzet vagyunk.

Egy ilyen verseny tanulságai igazán figyelemre méltók; mivel tudjuk, hogy mindenkit érdekel — kiküldött munkatársunk meginterjuvolta magát a győztes lovast, hogy mondja el a verseny nevezetsebb mozzanatát, készülődését és magát a verseny lefolyását.

Az érdekes interviuvból a lovasok igen hasznos tanulságot merithetnek — átadjuk tehát a szót magának a győztesnek, amely igy hangzik:

Mikor a távlovagló verseny ki lett irva, lovam még nem volt, de mivel elhatároztam, hogy a lósportnak ebben az ágában is megpróbálkozom, tehát nézni kezdtem egy ló után. Krakkóban lovaglásaim lévén az ottani meetingen, láttam „Adamsamfel"-t egy versenyben, de különös figyelmet nem szentelhettem neki, a ló azonban tetszett. Azután — ugy félig látatlanba — egy vacsora alkalmával megvettem, s lehoztam Kikindára; ez májusban történt. Ami a tréningemet illeti, a magam személyére semmi különösebb rendszabályokat nem alkalmaztam, s mivel amugy is folyton lovagolok és versenyekben is jóeskán voltak lovaglásaim, tulajdonképen mindig kész állapotban is vagyok. Igy hát a lóra vonatkozólag kell csak megemlitenem, hogy azzal se csináltam

semmi különös teketóriát, hanem egyszerüen csak olyan irányban és módszerrel dolgoztam, ahogyan egy telivért egy nagyobb akadályversenyre akar az ember elkésziteni. Keményen galoppiroztam mély talajon, — persze fokozatosan, — s a verseny előtt két héttel el volt érve az, hogy a ló tiszta tüdőkkel ment 4—5000 métert versenymodorban, anélkül, hogy légzőszervei izgatottak lettek volna. — Distanciákra nem lovagoltam vele, csak körülbelül 6 héttel a verseny előtt mentem el rajta Aradra innen Kikindáról, azt is inkább csak azért, hogy benyomásokat szerezzek magamnak egy éjjeli lovaglásról. 14 nappal a verseny előtt a lovat kitünö szuszban lévőnek találván, többet rá se ültem, csak naponta 2 órát vezettettem lépésben, hogy egy kissé üdüljön, mert hát le volt bizony soványodva kissé, bár erőteljességéből nem vesztett.

Lovam általában jó vérmérsékletü, semmi kellemetlen sajátságai nincsenek, csak a vasutoni szállitás nincsen semmiképen sem inyére. Igy esett, hogy amikor azután a versenyhez fel akartam vinni, épen nagyon rigolyás napja volt, ugyannyira, hogy elhatároztam, — nehogy esetleg kárt tegyen magában, — hogy magam is vele fogok utazni. Igy is

Wodianer Béla cs. és kir. huszár hadnagy a távlovaglás győztese.

lett. Hirtelen beköltöztem én is a ló-waggonba, ott sebtiben berendezkedtem, és igen kellemesen, baj nélkül értünk fel Pestre.

Az indulást megelőző nap, illetve éjjel, nagy része bizony vig bajtársi körben telt el, ugy hogy nem valami sokat pihentünk; az indulás napján R.-ékhez voltam ebédre hiva, onnan mentem a starthoz. — Ez, hogy miképen esett, a lapok ugyis bőven megirták. — Én közönséges öltözetben, zubbonyban, csizmával voltam, nem sokat gondoltam a ruházattal, a csizma nagyon jónak bizonyult, mert a pantallós résztvevőknek a kengyelszij kikezdte a lábukat. A lovamat itt Kikindán 8 nappal a verseny előtt a századnál a gyógykovács vasalta meg egészen közönséges, szabályszerü vasalásra. A lónak kissé magas marja van, rátettem egy neki pászoló közönséges jó vadászpricsecset térdpárnák nélkül, izzasztó nélkül, két bőrhevederrel, a kantározásom feszitőzablára volt. Vittem egy jó versenyostort és sarkantyut, de ezeket mind, csizmám sarkaival együtt, Győr előtt, még felbukásom alkalmával elvesztettem, ugy hogy innentől már bot és vas nélkül mentem végig; — ugyanakkor vesztettem el térképemet is, amelyet egyébként kézbe se vettem, bár az utat előzetesen nem tettem meg soha, mégis a térképen való tanulmányozás révén, emlékezetemből ismertem. Mindössze egy kis villamos zseblámpa volt nálam, arra az esetre, ha netalán szükség lenne rá egy esetleges lóláb defektust tüzetesebben megvizsgálni. — A starttól galopban indultam, hogy ne tudják, merre megyek. A naphegyi villamos mellett, a temetőn át (ahol három lécet szedtem ki a keritésből) mentem le a budaörsi gyaloguton s a rendes országutra kapva tovább. Noha semmiféle előzetes idő- vagy járműprogrammot nem csináltam, annyit mégis feltettem előre magamban, hogy rajta leszek Győrt 6 óra alatt elérni. Az egész utat ügetésben és vágtában lovagoltam, ami lépés volt, azt mindig vezettem. Hozzávetésem szerint mintegy 140 km.-t galoppiroztam, a többi ügetés és lépésre esik, ámbár a lépésben való vezetést csak eleinte csináltam. Később már nem igen volt rá idő. Bicske után, egy hegyről lefelé való vágtatás közben, lovam, hogyan-mitől: most sem tudom, felbukott. A bukás meglehetősen csunya, de annál szerencsésebb volt; egy jó darabot gurultunk lefelé, annyira, hogy botom, térképem és csizmasarkaimmal együtt lemaradt, sarkantyuim keresésére még visszanézni sem tartottam érdemesnek. Jobb vállamból és jobb kézcsuklóm külső oldaláról erősen csurgott a vér, egy kis száraz tiszta homokkal kezeltem a dolgot és iparkodtam mentül előbb odébb állani. Az idő szép, holdvilágos, de nagyon hideg volt, 3-kor hajnalban a hold ajánlotta magát és akkor egyszeriben töksötétben maradtam; szerencsére összekerültem Vargyas Andor hadnagygyal, akinek egy nagyon jó lámpája volt. Győrben 1 és félórát tartózkodtam. Itt lovam kapott négy liter zabot két kilogr. szőlővel, amit jóizüen elfogyasztott; magam is szemérmetlenül belakmároztam, gyüjtve az erőt a további küzdelemre. Megettem három disznókarré-t! Lovamat az egész uton annyiszor itattam meg, ahányszor erre csak alkalom nyilott, s ugyanakkor mindannyiszor a lábait is jól leöntöttem hideg vizzel. Valahányszor itattam, mindenkor óriási felüdülést tapasztaltam lovamnál, ilyenkor mindig rendkivül friss tempóban mentünk tovább.

A lovasok különböző idő- és helyzetviszonyait a lapok amugy is bőven és pontosan hozták. Én reggel 8 óra 8 perckor érkeztem a célhoz, és pedig jó nyujtott vágtában mentem át a célon, s amint azt elhaladtam, azonnal levoltigiroztam a lóról, a legényem — jól instruálva — már várt, s azonnal az ápoláshoz fogtunk. A ló jeges lábborogatásokat es fluidozást kapott. Aznap délután láza volt, amely azonban délután 5 órakor teljesen elmult, s azonnal megevett 3 kilogramm zabot.

Örömére a napnak, bizony sokan voltunk, akik azon este, illetve éjjel, nagyon keveset aludtunk; mégis másnap délelőtt egészen jól éreztem magamat; délután végig galoppiroztam a Prateren, ki a Krieauba, ahol a „conditio-vizsga" volt. Először körülügettem, s azután amugy „versenymodorosan" körülvágtáztam a pályát, az akadályokon pompásan ment át lovam, s a tourt 8 perc helyett 5 perc alatt tettem meg; kitünö kondicióban voltunk!

Mint mondottam, az ut nagyrészét vágtázva tettem meg; ott vágtáztam, ahol az ut kemény volt, a homokos vagy mélyebb helyeken ügettem. A leghosszabb vágta-reprisem 32 km. volt egy szuszra!!

A lovam nyergestől 65 kg.-ot vitt, ez a rendes sulyom, nem is volt soha szándékom abból valamit letrenirozni, ellenkezőleg, erre való tekintet nélkül, mindenkor tartózkodás nélkül kitünően táplálkoztam.

Az utvonal meglehetős mozgalmas volt! Publikum, fogatok, azután a versenyző lovasok, a töméntelen automobil, mind biztos iránymutatókul szolgáltak, eltévedni nem lehetett. Az automobilok kissé kellemetlenek voltak, a lovam félt is tőlük, sokszor kivitt a földekbe 60—80 lépésnyire is; — mindenesetre idő- és erőveszteség!

Ami a pihenőket illeti, mindössze talán 2 órát tett ki az az idő, amit erre forditottam, — nem tartottam tanácsosnak hosszabb pihenőket tartani, mert attól féltem, hogy ez elernyedést eredményezhetne.

Az ut maga — bár 228 km.-re volt mondva, — megvan jó 240 km. is.

Ennyi az, amit hirtelenében erről az emlékezetes lovas vállalkozásomról mondhatok, nem emlitve a fényes és szép keretet, amelyben wieni tartózkodásunk a verseny után lefolyt.

A verseny-banketten hadseregünk két lovastiszt-óriása. Brudermann és Sachse ő Exc.-ik közt voltam szerencsés ülhetni. A hosszu távlovaglás szomjuságot eredményez, az oltásra használt pezsgőt nagyon szivesen öntögették, igy hát, amikor a kegyelmes és méltóságos urak már mindenkit felköszöntöttek, s egyenesen aposztrofáltak engem, hogy most már nékem is dukál valamit mondanom, pezsgős kedvvel kivágtam hát én is egy tósztot résztvevő bajtársaim nevében, kiemelve mégegyszer ugy ő Felsége, valamint vezérlő elöljáróink iránt érzett hálánkat és köszönetünket, poharamat üritettem azokra a „tényezőkre", amelyek az egész távlovaglás legnagyobb s legterhesebb teljesitményét kellett hogy szolgáltassák: derék — lovainkra!

Sulyt fektettünk arra, hogy: a győztes lovas elbeszélő modorában előadottakat lehetőleg szó szerint recitáljuk, mivel ép ezekben rejlik a legnagyobb tanulság.

Láthatja mindenki, hogy az ok és célszerü tréning mily nagy befolyással van az ilyen versenyekre. Viszont az apróbb, csipri-cseprő, pl. csizma helyett cipő vagy kamásli, valóságos akadályokat képezhet és bénitólag hatottak a lovas lovagló képességére is. A természetességben és egyszerüségben rejlett a legnagyobb erő, amely a mi derék lovasunkat, Wodianer Béla cs. és kir. huszárhadnagyot is e szép és megérdemelt dicsőséghez juttatta.

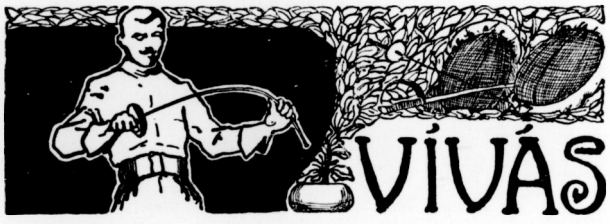

FELJEGYZÉS. Dr *Nagy* Béla, királyi ügyész, a magyar vivósport vezetője, lapunk alapitója és volt szerkesztője, főmunkatársunk eljegyezte *Kovách* Micikét, marosvásárhelyi és mezőbándi *Kovách* Sándor móri főszolgabiró és neje sz. *Szegheő* Vilma leányát.

A Fővárosi Vivó-Club jubiláris vivóversenye.

A Fővárosi Vivó-Club választmánya f. hó 12-én tartott ülésében részletesen megállapitotta a január 15—17-én tartandó jubiláris versenyének programmját. A versenyt tudvalevőleg a klub fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából rendezik és az a jubiláris ünnepség legfontosabb mozzanata lesz.

A verseny nagyszabásu nemzetközi kard-, és tőrvivóversenyből, továbbá a 32. éven felüli „Vén Fiuk" versenyéből fog állani. A versenyen csakis amatőr-vivók vehetnek részt, azonban katonatisztek részvételét szivesen látja a rendezőség. 18-ik életévüket be nem töltött vivók a versenyen nem vehetnek részt. A nevezési határidő január 5-ike.

A versenyek döntőjébe került valamennyi vivó a klub ismert, művészi kivitelü arany- vagy ezüst-érmét nyeri, mig a többi *valamennyi résztvevő* tekintettel a verseny jubiláris jellegére, ugyanazt az érmet, mint emlékérmet kapja. Azonkivül a nyertesek diszoklevelet is kapnak s kellő számu tiszteletdijról is gondoskodás tétetik.

Különös érdekességgel bir a „Vén Fiuk" versenye, mert ily verseny ily nagyszabásban még nem rendeztetett, s régi kipróbált vivóink bizonyára nem fogják elmulasztani, hogy ismét szerepeljenek régi dicsőségeik szinhelyén. A főverseny iránt már most is igen élénk az érdeklődés, még pedig nemcsak a hazai egyleteknél, hanem az ismertebb osztrák és olasz egyletek körében is, amely érdeklődés után itélve, a verseny bizonyára egyike lesz az utolsó évek legnagyobb sportemenyeinek. Az érdeklődést természetesen nemcsak a klub jubileuma iránt tanusitott rokonszenv idézi elő, hanem az a körülmény is, hogy az oly dicsőségesen végződött olympiai vivóverseny után, ez lesz az első nagyobb verseny, hol ismert vivóink ujból megjelennek a zsüri előtt.

A jubileum s verseny iránt egyébként a sportklubokon kivül is érdeklődnek s a vezetőség már egy-két előkelőbb társaskör és kaszinó értesitését is vette, hogy részt kivánnak venni az ünneplésben.

Természetesen a verseny iránt a legnagyobb az érdeklődés a jubiláló klub vivó-gárdájában s mondhatni, hogy várakozáson felül emelkedett a folyó évben a vivás a klub helyiségeiben. Délben és az esti órákban a tagok nagy számmal vivnak s veszik igénybe Torricelli mester kitünő tanitását, mig a mester délután a gyermekvivással van igénybe véve. Lehet mondani, hogy a klubban egész nap élénk vivás folyik. A klub régi vivói megszaparodva az idén belépett pár ismertebb vivóval, már a régi formában vannak s ugy a klubban, mint a klubon kivül idegen termekben rendezett vivóestélyeken csoportosan vesznek részt a vivásban.

A klubban működő sport-bizottság a jövő hétre tüzte ki az első nyilvános vivóestélyt, s ugyancsak még ebben a hónapban rendezi az első háziversenyt. (*S.*)

A verseny feltételei:

1. A Fővárosi Vivó-Club fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából 1909 január 15., 16. és 17-én nemzetközi kard- és tőrvivóversenyt rendez Budapesten.

2. A verseny a MASz. szabályai szerint és jóváhagyása mellett rendeztetik.

3. A versenyen csupán gentleman amatőr-vivók vehetnek részt. A honvédség, cs. és kir. hadsereg, haditengerészet és csendőrség tisztjei és hadapródjai, ha vivómesteri oklevelük nincs, a versenyen részt vehetnek. Középiskolai tanulók és 18 éven aluliak a versenyről kizáratnak.

4. Nevezési dij minden fegyvernemben 10 korona, két fegyverre együtt 15 korona.

Első nevezési zárlat 1909 január 5 esti 8 óra. A második nevezési zárlat 1909 január 12, esti 8 óra. Aki az első nevezési zárlatot elmulasztotta, az fegyvernemenként 5 korona pótnevezési dijat tartozik fizetni. A nevezések a Fővárosi Vivó-Club titkára cimére (Sötér Gyula, Teréz-körut 39. I. em. 8.) küldendők és azok elfogadása felett a Fővárosi Vivó-Club választmánya határoz. Nevezések indokolás nélkül visszautasithatók.

A nevezésnek tartalmaznia kell a versenyző nevét, korát, lakását, foglalkozását, az egylete, illetve mestere nevét, a fegyvernemet, amelyre nevez és a tétet. Nem szabályszerü vagy tétnélküli nevezések érvénytelenek.

5. A versenybiróság a körvivás alkalmával 3 tagu tanácsban határoz.

I. Kardverseny.

6. A kardverseny minősitési küzdelemből (1—12 pont) és körvivásból áll. A körvivásban az első (8-tól 12 pontig) és a második (4-től 8 pontig) osztályba sorozott vivók vehetnek részt. Az első és második osztályba sorozott vivók minősitésük sorrendjében két egyenlő körbe osztatnak. A körök a szövetségi versenyszabályok szerint küzdenek. A második kör győztese és második helyezettje átmegy az első körbe.

Világra szóló magyar találmány!

(Szabadalmi igénye 6137. védjegye 17.523. szám alatt bejelentve.) A természettudomány legujabb vivmánya folytán, a haj, szakál, bajuszszálak magvát képező anyagnak felfedezése alapján készitve. A **„Hajvedő Sámsonid"** **a hajhullást megszünteti.** A „Haftermő és növesztő Sámsonid„ néhány heti használat után az utasitás betartása mellett a legöregebb egyén teljesen kopasz fején is **a haj termését előidézi,** a ritka és rövid hajzatot pedig dus sürüvé teszi és igen **hosszura növeszti** Ugyan az a hatás a bajusz- és szakálra nézve is. ☞ **Jó eredményéről a feltaláló kezeskegik.** ☜ **Ára a rendkivül hecses hajmagvakat tartalmazó „Hajtermő és hajnövesztő Sámsonid"-nak, kenőcs vagy** folyadék (hajszesz) alakjában **20 korona.** A „Hajvédő Sámsonid" **ára 10 kor.** Kapható postai aton kizárólag a feltalálónál és egyedüli készitőnél: **Dr. Hollósy Istvánnál. Budapest, VII., Hársfa-utca 36. szám.**

A verseny győztese az első kör győztese, helyezettjei az első kör helyezettjei.

7. A verseny győztese aranydiszes arany-érmet, a második és harmadik helyezettje arany-érmet, a negyedik és ötödik aranydiszes ezüst-érmet, a hatodik, hetedik és nyolcadik ezüst diszes ezüst-érmet nyer. A döntőbe került összes vivó tiszteletdijat kap.

A második kör győztese aranydiszes ezüst-érmet és tiszteletdijat, második helyezettje ezüstdiszes ezüst-érmet nyer.

Minden elsőosztályba jutott vivó, ezüst emlék-érmet, minden második osztályba jutott vivó, bronz emlék-érmet kap.

8. A vivók minősitésük és körvivásuk alapján csak egy emlék-érmet kaphatnak.

II. Tőrverseny.

9. A tőrverseny, ha a nevezők száma legalább 40, ugy rendeztetik és dijaztatik, mint a kardverseny, ellenkező esetben az I. és II. osztályba jutott vivókból csupán egy kör alakittatik. Ebben az esetben a verseny győztese aranydiszes arany-érmet, a második helyezettje arany-érmet, harmadik helyezettje aranydiszes ezüst-érmet és a többi döntőbe került vivó, ezüstdiszes érmet kap. A verseny első négy helyezettje tiszteletdijat kap.

Minden elsőosztályba jutott vivó ezüst emlék-érmet, minden második osztályba jutott vivó bronz emlék-érmet kap.

10. A vivók minősitésük és körvivásuk alapján csak egy érmet nyerhetnek.

III. Az öreg vivók versenye.

11. E versenyen 35 éven felüli gentleman amatőrök vehetnek részt.

12. E verseny csak az esetben tartatik meg, ha legalább nyolc versenyző jelentkezik.

13. A versenyzők egy kört alakitanak és nyolcnál több vivó esetén, sorshuzás utján, csoportokba osztatnak, mely csoportok a szövetségi versenyszabályok szerint küzdenek. Nyolc vivó esetén csak egy csoport alakittatik.

A verseny győztese arany-érmet, második helyezettje aranydiszes ezüst-érmet, harmadik ezüstdiszes ezüst-érmet és a többi vivó ezüst emlék-érmet nyer.

A verseny első három helyezettje tiszteletdijat kap.

A versenyen résztvett minden első és második osztályu vivó, valamint az öreg vivók versenyén résztvettek, a versenyen elért eredményüket feltüntető diszoklevelet nyernek.

A még rendelkezésre álló tiszteletdijakat a versenybiróság belátása szerint osztja ki.

Egy több tiszteletdijat senkisem kaphat. Az öreg vivók versenyén résztvevők közül azok, akik a versenybiróságba meghivást nyertek, az I. és II. számu versenyeken biráskodhatnak.

A verseny beosztásáról és helyéről a versenyzők kellő időben értesitést nyernek és tartoznak a verseny megkezdése előtt egy órával a versenybiróságnál jelentkezni.

Akik a jelentkezést elmulasztják, versenyzési jogaikat elvesztik.

Hirek a vivótermekből.

Nem emlékszünk, hogy valaha olyan erősen indult volna meg a vivószezon, mint ez évben. A vivó-klubbok és a magántermek egyaránt tele vannak vivókkal. Mindenütt rendkivül sok a kezdő, s a versenyvivók a legnagyobb szorgalommal kezdték meg a tréninget, hogy a legközelebbi versenyen már formában legyenek. Akik az olympiai versenyen résztvettek, azért treniroznak, hogy jó hirnevüket és fölényüket megtartsák, mig az idehaza maradottak meg akarják mutatni, hogy ők sem gyengébbek az olympiai győzőknél.

A Magyar Athletikai Clubban szorgalmasan vivnak: Tóth Péter dr., Gerde Oszkár dr., Krenesey Géza, Halász százados, Bányász Jenő dr., Lichteneckert András hadnagy, Koczé Aladár. Szántay Jenő a napokban volt Budapesten, és kijelentette, hogy az idei versenyekben is részt fog venni, és Grácban treniroz. A Ludovika Akadémiában ez évben két kiváló tiszt vivót neveztek ki tanárnak, Hoffmann Géza főhadnagyot Nagyváradról, és Vértes Béla hadnagyot Kolozsvárról. Mindkettő izig-vérig vivó ember s szorgalmasan fogtak a MAC.-ban a viváshoz, hogy a legközelebbi versenyeken indulhassanak.

A Nemzeti Vivó-Clubban is lázasan folyik a tréning. Gerentsér dr. vivómester, aki a versenyvivók tréningjével foglalkozik, rendkivül ambicióval fogott munkájához, és nagy a reménye, hogy a NVC. az idén nagy szerepet fog játszani a versenyeken. Különösen jó Garay, Stiller, Werkner, Havas és Grünwald.

A Fővárosi Vivó-Club tagjai és kitünő mestere Toricelli, kettős munkát végeznek, hogy tiz éves jubileumok alkalmából rendezendő vivóversenyükön minél jobb eredménynyel dolgozzanak.

A Magyar Testgyakorlók Körének uj vivó-szakosztályában szintén nagyon sok a vivó, s mestereik Borsody László és Bach mester mindent elkövetnek, hogy versenyvivóik már az idén jól szerepeljenek a versenyeken.

A Kinizsi Vivó-Clubban, a Budapesti Egyetemi Athletikai Clubban, a Műegyetemi Athl. és Football-Clubban, a Vivó és Athletikai Clubban és a mesterek magántermeikben mindenütt javában folyik az erős munka, s bizonyára egy olyan versenyszezonnak nézünk elébe, amilyen még eddig nem volt.

A Vén Fiuk egy olyan háziversenyt fognak legközelebb rendezni, amelynek nivója Krencsey, Halász százados, Tóth Péter, Békessy, Werkner, Heinrich tagok által egy nemzetközi versenynyel fog vetekedni.

HENDIKEP-VERSENY Ó-BUDÁN. Az Óbudai Torna-Egylet 1908. évi december hó 20-ikán *Országos kardvivó előnyversenyt* rendez, a következő feltételek mellett:

1. A verseny helye: Budapest, III. ker. Kórház-utcai elemi iskola tornaterme.

2. A verseny előmérkőzései a beérkezett nevezések számához képest esetleg már december hó 18-án este 7 órakor kezdődnek, 19-én folytatódnak és 20-án délelőtt, illetőleg délután befejezést nyernek. A csoportok azonban ugy állittatnak össze, hogy a vidéki vivók csak 19-én (szombaton) este kerülnek sorra.

3. A verseny a MASz. szabályai szerint rendeztetik.

4. A versenyen részt vehet minden magyar honos amatőr gentlemann vivó, valamint a honvédség, közös hadsereg és haditengerészet mesteri oklevéllel nem biró tisztjei is, hadapródjai, honosságukra való tekintet nélkül.

5. A nevezésnek tartalmaznia kell a versenyző klubja és mestere nevét, lakását, polgári állását; közlését annak, hogy mióta viv, mely mestertől tanult, mely nyilvános versenyeken vett részt, azokban minő eredményeket ért el és végül a tétet.

6. Tét nélkül érkező nevezések nem fogadtatnak el.

7. Nevezések elfogadása fölött az ÓTE. választmánya határoz és azok indokolás nélkül visszautasithatók.

8. Tét személyenként 5 korona.

9. Nevezési zárlat 1908. december hó 10.

10. Nevezések és tétek Barlai Oszkár titkár cimére (Budapest, V., Honvéd-utca 3.) küldendők.

1. Dijazás. A verseny döntőjébe jutó minden versenyző az ÓTE. nagy ezüst érmét és tiszteletdiját kapja. A tiszteletdijak közül a beérkezés sorrendjében választhatnak a győztesek. Minden vivó, aki elődöntőbe jut, az ÓTE. ezüst érmét kapja.

12. A verseny időbeosztását, a hendikepeket, a csoportokba beosztását és minden a versenyzőket érdeklő eseményt a rendezőség később fogja hirlapok utján közölni.

AVÉN FIUK KÖZGYŰLÉSE. A „Vén Fiuk" Vivó-Clubja folyó hó 31-én, szombaton, este 7½ órakor tartja ezévi közgyülését. *Tárgysorozat*: 1. Igazgatósági jelentés. 2. Pénztári jelentés a lefolyt évről és a fölmentvények megadása. 3. A jövő évi költségvetés megállapitása. 4. Igazgató-tanácsnak, egy elnöknek, három alelnöknek és 12 igazgatósági tagnak választása. 5. Alapszabálymódositás. 6. Esetleges egyéb inditványok.

A „Sámsonid" kapható még: **Török József** Király-utcai és Andrássy-uti gyógytárában, a Deák Ferencz-tér 4. szám alatti gyógytárban és **Szőllősy István** gyógytárában, I., Krisztina-körut 119. Megrendelhető az összes helybeli és vidéki gyógytárakban. **Hogy ezen valóban csodaszer a haj termését előidézi még a legöregebb egyének teljesen kopasz fején is, álljon itt a következő elismerő-levél**: Tek. dr. Hollósy István urnak Budapest. — Ezelőtt harminc évvel, igen sürü hajamat egy ásványviz-fürdő kurájának hosszabb használata folytán teljesen elvesztettem pár hét alatt. Mult év végén jutottam hozzá az Ön által feltalált hajtermőhöz. A „Hajtermő és növesztő Sámsonid" használata folytán ma már 43 cm. hosszu gesztenyebarna és vastag hajfonatom van, s remélem, hogy 78 éves korom dacára visszanyerem egy méternél hosszabb, dus hajamat. Budapest, 1908. julius 10. Tisztelettel **Özv. Klein Henrikné.** — A fenti levélben foglalt **tények valóságát** és az aláirás hitelességét mi alólirottak kik a 78 éves s nálunk lakó urasszonyt évtizedek óta ösmerjük, igazoljuk. Budapest, 1908. julius 12. **Özv. Reiznerné, Flesch Berta, Flesch Lipót** MÁV. tisztviselő. (VII. kerület, Izabella-utca 23. szám alatt.

VIVÁS A FŐVÁROSI KÖZÉPISKOLÁKBAN. A főváros tanácsa mult heti csütörtöki ülésében elhatározta, hogy a vivást, mint rendkivüli tárgyat, bevezeti a polgári, kereskedelmi és reáliskolákban. Külföldön, különösen Franciaországban, a vivás rendkivül el van terjedve a középiskolákban, s például Párisban a legelső rangu mesterek, mint Kirchoffer, Rue, Berget, Prevost, stb. iskolákban is tanitják a törvivást, egyik-másik több segéddel.

A főváros tanácsa mindenesetre rendkivül üdvös dolgot müvelt, amidőn a vivás nemes sportjának tért enged középiskoláiban. Az ifju emberek rendkivül kedvelik a fegyver forgatását, s nem csalódunk, ha azt reméljük, hogy ez a körülmény még jobban hozzá fog járulni ahoz, hogy a magyar vivás világraszóló hirneve még erösödjék.

AZ ANGOL BAJNOKI VERSENYT kisérő hajóin oly nagy számu érdeklődő közönség volt jelen, hogy a verseny- és hajóköltség levonása után még 178 font tiszta nyereség mutatkozott, amely összeget a két versenyző: E. Barry és G. Towns között egyenlően osztottak fel a verseny 400 font diján kivül. E 400 font dij a két versenyző 200—200 fontnyi betétje volt, melyet a „Sportsman" c. lap a verseny után Barrynek átadott.

AZ ANGOL EGYETEMEK evezősei erősen trainiroznak ismét saját versenyeikre, melyek zöme négyes verseny. Az oxfordi Magdalen College csapata, mely a Henley és olympiai regatták versenyeinek győztese volt, csaknem azonos összeállitásban evez, a csapatjukból csupán Cudmore fog hiányozni. A cambridgei collegiumok egy négyesében evez D. C. Stuart is, ki a non cox négyesben bow-t (egyes) evez jelenleg.

E. BARRY, angol bajnok, egyelőre nem intéz a világbajnokhoz kihivást. Különben is azt szeretné, ha egy esetleges ily versenyt a világbajnok hajlandó volna a Themsén evezni. De mivel Webb, a világbajnok, jelenleg ausztráliai evezős, erre aligha lehet kilátása. Barry trainingjét különben már be is szüntette. A „Sportsman" szerkesztőségében is szivarozva jelent meg — mint ők irják — a check átvételekor. Most, ugy lehet, hogy ismét elfoglalja régi munkakörét E. Norris, evezőkészitő cég mühelyében.

AZ EVEZŐS IDÉNY, a korán beköszöntött téli hideggel, az idén immár véget is ért. Az evezős egyletek uszó házai felvándorolnak a téli kikötőbe, ahonnan ugyan egy-egy bátor evezős, vagy kivételesen csapat is, ki-ki száll a nagy Dunára, de ezek minálunk még ritka események. Az angol fölvágja a jeget is, hogy pár csapást evezhessen, mert annyira szereti a sportot, mint pl. a huszár paripáját. A hideg ellen lehet védekezni, de mi még csak olyan nyári evezősök vagyunk. Sportmüködésünk mindössze csak pár hónapra zsugorodik össze és eredményünk ehez képest mégis bámulatos. Ez is mutatja, hogy e sportra mennyire rátermettünk és ha több készséggel üznénk sportunkat, az eredmény is más lenne. Használjuk fel tehát az evezésre a téli idők szép napjait is, akik pedig fáznak az ily munkától, azoknak az uszodai kasztlizást ajánljuk.

A SZENT-ENDREI EVEZŐS EGYLET idei évének müködése kis eredményt mutat fel, mert sok müködő tagja, költözött el a városukból. Jövő évi müködésük azonban már is jobbnak igérkezik, sok uj tag jelentkezik máris belépésre, kiket Fischer Zsiga müvezető, korán vesz munkába. A nyár folyamán pedig, remélik, egy fővárosi evezős is fog vállalkozni majd arra, hogy körükben hosszabb időt töltve, a sportszerü evezésnek is hiveket szerezzen, mely esetben az egylet a jövő évi esztergomi regattán is szerepelne.

Szilánkok.

Megadtuk hát a végtisztességet szegény Tetényi Gézának, elkisérve őt utolsó utjára. A derült, ragyogó napsugár, melyben annyiszor fürödtek ifju, életerőtől duzzadó tagjai, egy puha, meleg csillámának végső, aranyos bucsucsókjával illette koporsóját. És aztán . . . megtért a porhoz a por fia. A lehulló hantok szivetfacsaró, kétségbeejtő visszhangot keltettek a lesujtott gyászolókban. Vége. Nem fogjuk többé viszontlátni ez életben.

De szembeszáll a rideg, szürke Enyészettel egy tündöklő eszme, mely a magát a temetésen képviseltetett MAFC.-ból indult ki. *Indittassék gyüjtés az elhunyt nevére alapitandó emlékverseny örökös vándordijának céljaira.* És alig, hogy elhangzott az ige, már közeledtek is mindenfelől az adakozók a maguk filléreivel, mert a megboldogult megrázó, mélységes tragikuma a könnyekig renditett meg mindenkit. Szentségtörés lenne emlékét a nekrológok hagyományos, puffogó és bombasztikus frazeológiájával profanizálni; az ő kvalitásai mint ember és mint sportsman azonban méltán rászolgáltak az uszók eme megható ragaszkodására és rokonszenv-megnyilvánulására. Egy szóval: tetőtől talpig, minden izében *ur* volt. És gyönyörü jelképe az uszók szinte fanatikusan szolidáris összetartásának, együttérzésének, hogy korán elköltözött bajtársuk nevét időtlen időkig megörökitve valóra váltják nagy Berzsenyink halhatatlan szavait: „A derék nem fél az idők mohától." — Az akció érdemi részéről megjegyezzük, hogy az adományok, bármely csekélyek is, szivesen fogadtatnak, hiszen nem az összeg nagysága a mérvadó, hanem az érzelmek, melylyel felajánltatott. A mozgalmat egy kéttagu bizottság intézi és ahhoz küldendők a lapunkban nyilvánosan nyugtázandó adakozások is (Baronyi András, IV., Ferenc József-rakpart 18., II. 13. és Beleznay László, IV., Vámház-körut 9., I.), egyéb felvilágositással lapunk munkatársa, Donáth Leó (I., Lenke-ut 1.) szolgál készséggel.

*

Egy tévedésre hivjuk fel a MUSz. illetékes embereinek figyelmét. Halmay augusztus 15-én 100 m.-re elért 1 p. 06.4 mp.-es idejét a tanácsülés *hiteles eredménynek* és nem *rekordnak* minősitette. Pedig az uszóversenyszabályok 10. §-a taxative felsorolja a rekordtávokat:

„Csak a következő távolságokra ismerhetők el rekordok: 100 yard, 220 yard, ¼, ½ és 1 angol mértföld, 100, 500 és 1000 méter, valamint fejesugrásra (távolba)."

Látnivaló, hogy a 100 m. is fel van véve. Hivatkozhatunk a MASz. által tavaly elfogadott 1000 m.-es rekordra és reméljük, hogy a dolgot mihamar korrigálni fogják, az emlitett eredményt a rekordok közé iktatva.

*

Oscar Schiele általános érdeklődés tárgyát képezte a Halmayval való match alkalmából; elég nagyarányu veresége ellenben némi lekicsinylést eredményezett a magyar uszókörökben. Nos hát, kénytelenek vagyunk megállapitani, hogy ellenfele épen egy *Halmay* volt és hogy ideje 100 m.-en 1 p. 07.4 mp., tehát igazán kitünő volt, ugy hogy magyar sprintert nem igen tartunk képesnek hasonló eredményekre. Schiele aránylag rövid idő alatt sajátitotta el a crawl-tempót, melylyel otthonosan bánik immár és rövid távon hihetetlen fejlődésről tett tanuságot.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

Hirek.

KIIRÁSOK. A MTK. által 1908 november 8-án vasárnap) d. u. ½5 órakor a Rudasfürdőben rendezendő *nemzetközi* uszóverseny sorrendje és feltételei: I. Hendl-vándordij (egyletközi pontverseny 2-szer egymásután vagy 3-szor egyáltalán; a legkisebb pontszám dönt; valamely egylet akkor vesz részt, ha minden futamban legalább egy versenyzőt indit; 1907. évi védő MTK.) *a)* 100 m. magyar, *b)* 100 m. mell, *c)* 100 m. hátuszás. II. Hendikep 60 m. III. Staféta 20×40×60 m. (bajn. kiz., tetsz. sz.). IV. Kezdők versenye 40 m. V. 400 m.-es uszás (bajn. kiz.). VI. Staféta 3×60 m. (vegyes). VII. Hölgyverseny 80 m. VIII. Főverseny 200 m. IX. Gyermekverseny 40 m. X. Mellhendikep 100 m. XI. Old-boyverseny 80 m. (30 éven felül). XII. Plunginghendikep (2 ugrás). XIII. Gyorsuszás 60 m. XIV. Ifjusági staféta 80, 40, 20 m. (vegyes). XV. Főverseny 100 m. XVI. Brüll-dij hölgystaféta 3×40 m. (vegyes) 2-szer egymásután vagy 3-szor egyáltalán; 1907. évi védő WSC. Austria. XVII. Háthendikep 100 m. XVIII. Akadályverseny 80 m. (4 akad.). XIX. Buváruszás 50 m. (időre). XX. Staféta 3×40 m. (tetsz. sz.). XXI. Középisk. hendikep 60 m. XXII. Staféta 4×80 m. (vegyes). *Dijazás* a VIII. és XV. számokban 1. disz. ezüst, 2. ezüst, 3. bronzérem, ifjusági számokban 1. ezüst, 2., 3. bronzérem, többi számban 1. nagy ezüst, 2. ezüst, 3. bronzérem. 2. dij 4, 3. dij 7 induló esetén. *Tét* a XVI. és XXII. számban 12 K, a III., VI., XX. számokban 9 K, a Hendl-dijban, főversenyekben és XIV. számban 6 K, a IV. és IX. számokban 1 K, többi számban 3 K. Előfutamok a szükséghez képest pénteken, november 6-án este ½7 órakor. Nevezések 1908 november 4-éig a MTK. választmányához (VII., Wesselényi-utca 38.) küldendők.

A BAK. által 1908 november 15-én a Rudasfürdőben d. u. 6½ órakor rendezendő *nemzetközi* uszóverseny sorrendje: I. Ifjusági verseny 60 m. (akik még dijat nem nyertek). II. Hátuszáshendikep 60 m. III. Staféta 5×40 m. (bajn. kiz.). IV. Melluszás főverseny 200 m. (titkos hendikeppel). V. BAK. bajn. 100 m. VI. Hölgy juniorverseny 60 m. VII. 60 m. hendikep (tiszteletdij). VIII. Főverseny 500 m. IX. Juniorstaféta 3×40 m. (tetsz. sz.). X. 220 m. hendikep. XI. Footballista verseny 40 m. *Dijazás* a IV., V., VIII. számban 1. diszitett nagy ezüst, 2. nagy ezüst, 3. ezüstérem, az I., II., III., VII., IX., X. számokban és a titkos hendikepben 1. nagy ezüst, 2. ezüst, 3. bronzérem, a VI. és XI. számokban 1. és 2. ezüst, 3. bronzérem. *Tét* a III. számban 12 K, a IX. számban 7 K, a IV., V., VII., VIII. számokban 4 K, a II. és X. számokban 3 K, az I. számban 2 K, a XI. számban 1 K, a VI. számban tét nincs. A versenyre, melyen a MUSz. szabályai mérvadók, 1908 november 10-éig *Radvány* Jenő cimére (IV., Károly-körut, Splendid-kávéház) küldendők nevezések. 1. dij 4, 3. dij 7, 4. dij 9 induló esetén.

A TETÉNYI-EMLÉKVERSENYRE eddig, az alig két napja meginditott akció folytán beérkezett adományok a következők: Donáth Leó 5, Hornung Gyula 2, Fühl József 2, Sarlós Dezső 1, Meszárovits György 1, Olasz Andor 1, Hajós Henrik 2, Perin Béla 1, Schwendtner Pál 2, Elek Imre 1, Polinszky Gyula 1, Kovács Adorján 2, Pintér Géza 1, Baronyi A. 10, Baronyi Bandi 3, Kell Kornél 2, Kiss Géza 2, Zachár Imre 3, Ullmann Ferenc 1, Rotter B. 1, Kugler Sándor 2, Wiesel Ernő 3, Toldi Ödön 2, Werner Frigyes 2, Kolozsváry Béla 2. Apor Lóránt 1, Lantossy József, 1, Lindner Ernő 1, dr. Záborszky István 2 kor., Szentgyörgyi Pál 1, Gál Imre 1, Wámoscher L. 1, Beleznay L. 10 korona; összesen 73 (hetvenhárom) korona.

INTÉZETI USZÓVERSENYT rendez az V. ker. felső kereskedelmi iskola és IV. ker. reál a Rudasfürdőben, november 1-én (vasárnap) igen terjedelmes propozicióval.

TAYLOR ÉS BATTERSBY mult szerdán találkoztak a 440 yardos északangliai bajnokságban, de Taylor 6 hossz után feladta, keresztezés cimén óvást emelve, Battersby győzött 5 p. 37 mp. alatt Foster ellen. A dolog a szövetség előtt fekszik.

A WAC. téli versenye november 14- és 15-én lesz a bécsi Diana-badban a következő számokkal: (A csillaggal jelöltek a Rothschild-dijért folyó egyletközi pentatlon-pontverseny számai.) (Védő 1907-re MTK.) I. nap. I. Középiskolai vándordij 204 m. (csak osztrákoknak.) II. Handicap 136 m. III. 340 m.-es uszás, (bajnokok kizárva.) IV. Bécs dija 4×68 m. (vegyes, védő MTK. 1907-re.) V. 440 yardos uszás*. VI. Juniorstaféta (34 m. hát, 68 m. oldal, 102 m. mell, 136 m. magyar.) VII. Kezdöverseny. 68 m. VIII. II. oszt. müugrás (vándordij.) IX. Hátuszás 100 m*. X. 100 m.-es uszás*. XI. Gyermekverseny 68 m. (15 éven alul.) XII. Főiskolai verseny 204 m. XIII. Melluszás 100 m*. — II. nap. XIV. Bajnokság 500 m. XV. Főverseny-müugrás*. XVI. Buváruszás 50 m*. XVII. Plunging (3 ugrás)*. XVIII. Vizipolo. Dijak ezüst érmek. Nevezések november elsejéig küldendők a WAC. cimére (Bécs, I. Himmelpfortgasse 23.) A Rothschild-dijban minden I. hely 3, minden II. hely 2, minden III. hely 1 pontot számit; minimális pontszám 15.

MEDDIG LEHET VIZ ALATT MARADNI? E kérdést veti fel egy német sportlap és megállapitja, hogy a leghosszabb ideig egy J. C. Evans nevü matróz érte el New-Yorkban, 5 p. 17.4 mp.-ig maradva lent; az indiai gyöngy- és szivacshalászok, akik a közhiedelem szerint pedig igen sokáig birják ki, ritkán maradnak 1—1½ percnél tovább; igaz, hogy azok jelentékeny mélységbe is bukva le, ez esetben a rájuk nehezedő vizoszlop sulya is tekintetbe veendő.

CHARLES M. DANIELS megnyerte az 1609 m.-es Metropolitan-bajnokságot 27 p. 66.6 mp. alatt, Manley, clubtársa és James (Bath Beach S. C.) elien. Goodwin nem indult.

FOOT-BALL

kizárólag magyar készitmény.

Saját mintáink, erős marhabőrből, tartós kézi varrással, s valamennyi legfinomabb angol vörös gummihólyaggal ellátva, 5-ös nagyságban.

„Villám" 9 kor., „Turul" 10 kor., „Verseny" 11·50 kor., „Győztes" 13 kor., „Hunnia" 16 kor., „Kincsem" 4 nagys., iskola-football-labda 7·50 kor., „Kincsem" 2. nagys., gyermek-football-labda 5 korona.

„Football-cipő" marhabőrből, kitünő szabás és erős kézi varrással párja 15 korona.

Nagy választék: Football játékhoz tartozó összes felszerelésekben. Továbbá nagy raktár: Lawn-Tennis-, Golf-, Cricket- és Croquet-játékokban, tornaszerek-, vivóeszközök-, vadászati-, halászati-, turista-felszerelésekben stb. stb.

Teljes felszerelésnél árkedvezmény!
Kereskedőknek előnyárak!
Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Zubek Bertalan és Társa
sportcikkek áruháza
Budapest, IV., Museum-körút 29. sz.

Jelvények, plakettek, érmek, tiszteletdijak
izléses és olcsó kivitelben
FABRI I. és társa Ferenciek-tere 2. sz., Király-bazár.

Budapest székesfőváros szerződtetett a Magyar Athletikai Szövetség a Magyar Athletikai Club és több előkelő egyesület szállitója

A BERLINI POSEIDON versenye fényes sikerrel folyt le mult vasárnap. Schiele a 105 m.-es főversenyben feladta a küzdelmet a már vezető H. Meyboom ellen, aki 1 p. 12.8 mp. alatt győzött, ellenben ugy a 210 m.-es főversenyt, mint a 126 m.-es hátuszást megnyerte a német, előbbiben 2 p. 54.6 mp. alatt G. Springfield-et verte meg 10 m.-el, mig Meyboom feladta, utóbbiban fölényesen, 4 m.-el aratott győzelmet Bieberstein ellen 1 p. 47.2 mp. alatt; a gyorsuszást 84 m.-en P. Opitz (Charlottenburg) nyerte 59.6 mp. alatt. Pálya hossza 21 m. volt. Springfield csak a 315 m.-es berlini nagydijat nyerte meg 4 p. 51.6 mp. alatt, Rausch feladta.

ZEPPELIN GRÓFRÓL, mint uszóról, bizonyára kevesen tudnak; a közelmultban elevenitették fel a német lapok a következő esetet: 1866-ban tudvalevőleg Zeppelin, mint vakmerő huszártiszt, küzdött a porosz hadseregben és egy alkalomból átuszta teljes felszerelésben, a nehéz lovagló csizmában, a Majnát az aschaffenburgi ütközet alatt, hogy két hadtest közt összeköttetést hozzon létre, a hidak mind el lévén az ellenségtől foglalva.

YORKSHIRE HÖLGYBAJNOKSÁGÁT 75 yardon Miss S. M. Smith nyerte 58.2 mp. alatt Miss Lister ellen 4 m.-el.

WEBB-SZOBROT akartak tudvalevően állitani a nagy uszónak tisztelői és e célból gyüjtést inditottak; most a dolog váratlan és kedvező megoldást nyert, amennyiben cavaliere Bonanni, a hires olasz szobrász, Róma volt bajnokuszója, felajánlotta szolgálatait.

A kassai AC. versenye.

Vasárnap délután zajlott le a *Kassai Athletikai Club* országos viadala, amely siker tekintetében méltán csatlakozik a Club eddig rendezett versenyeihez. Dacára annak, higy a pozsonyi verseny megosztotta a magyar athleták legjobbjait. A verseny minden egyes számában népes mezőnyök indultak, mert a Magyar Athletikai Club, a Magyar Testgyakorlók Köre, Eperjes, Debrecen, Szeged, Sárospatak és a rendező egyesület szép számmal állitották starthoz athletáikat.

A versenyen mindvégig hideg és szeles időjárás uralkodott, ami káros befolyással volt az eredményekre, mindamellett azonban az elért eredmények kiválóaknak mondhatók. *Simon* Pál, Kassa bajnokságának elnyerésével szaporitotta győzelmeinek számát és neki köszönheti a MAC. stafétája is a győzelmet. A 220 yardos sikfutásban nem tudott a kellő időben előretörni, pedig ha ez sikerül neki, ugy minden bizonnyal rekordidő alatt győz. Különösen kiemelendő a versenyről-versenyre javuló *Antal* Pál eredménye, aki 40 méter 73 cm.-es hatalmas dobásával védte meg Kassa diszkoszvető bajnokságt.

A másik két bajnokság Kassán maradt, még pedig érdemes kezekben. Az egynegyed angol mérföldes sikfutást *Korány* Imre, a debreceni versenyen feltünt jeles, fiatal athleta, nyerte meg. Könnyü munkája volt és igy annál kevésbbé futotta ki formáját, mert a stafétára kellett tartogatnia erejét. A távolugrás bajnokságában a formán kiviili *Majunke* ellenében *Kassai* (Szobota) *Ferenc* 633 cm.-es ugrásával győzött, akire középiskolai tanulmányainak ez évi befejezése után előreláthatólag jelentős szerep vár hazai athletikánkban.

Felsőmagyarország sulyemelő bajnokságát egy ideálisan kifejlett testalkatu, fiatal sárospataki athleta, *Tamáska* Lőrinc, nyerte el. Örvendetes körülmény, hogy a jeles anyaggal rendelkező sárospatakiak végre komolyan hozzáláttak a munkához és első nagyobb szereplésük alkalmával tiz jónak igérkező athletával vonultak fel.

Az előversenyeket reális eredmény alapján a rendező egyesület tagjai nyerték meg és dr. *Speidl* Zoltán handicapjei kitünően sikerültek.

A versenyrendezés a kassaiaktól megszokott jó volt. A verseny simán és gyorsan pergett le, ami gróf *Zichy* Károly elnöklete alatt, a Club lelkes vezetőségének, *Bartay* Oszkár főtitkárnak, *Szepessi Miksa*, titkárnak és *Urbán* Pálnak rátermettségét és agilitását dicséri.

Közönség, a kedvezőtlen időjárás dacára, annyi volt, mint még egy kassai versenyen sem. Mintegy nyolcszáz főnyi közönség gyönyörködött a változatos szép küzdelmekben, jeléül annak, hogy az athletika is kezd utat találni a közönség érdeklődéséhez.

Részletes eredmények:

I. 100 *yardos sikfutás*. 1. Simon Pál (MAC.) 10.4 mp., 2. Szökő Alajos (DAAC.), 3. Kassai Ferenc (KAC.), 4. Jankovich István (MAC.). Indultak még: Péchy Ernő (MAC.) és Nováky Ferenc (KAC.). Startnál Kassai kiugrik s vezet 70 méterig. Itt Simon elfogja és két méterrel győz a szépen felnyomuló Szökő ellen, aki az utolsó percben mellszélességgel a harmadik helyre szoritja Kassait.

II. *Távolugrás helyből*: 1. Jankovich István (MAC.) 290 cm., 2. Ladányi Jenő (KAC.) 281 cm., 3. Simon Pál (MAC.) 273 cm., 4. Tamáska Lőrinc (Sárospataki AAC.) 266 cm. A favorit Kóránynak három ugrása 3 méterhez közel volt, de mindannyiszor hátraesett és igy nem került be a döntőbe.

III. 220 *yardos sikfutás hendikep. Első előfutam*: 1. Szökő Alajos (DAAC.) 9 m. e. 23.8 mp., 2. Simon Pál (MAC.) scratch, 3. Gazsó László (KAC.) 21 m. e. *Második előfutam*: 1. Kassai Ferenc (KAC.) 8 m. e. 24.8 mp., 2. Héricz Géza (KAC.) 20 m. e., 3. Kossuth Ferenc (Sárospataki AAC.). Összesen tizenöt induló. *A döntőben*: 1. Gazsó László (KAC.) 21 m. e. 24.4 mp., 2. Szökő Alajos 9 m. e., 3. Simon Pál skr., 4. Kossuth Ferenc (SAAC.) 18 m. e. A döntőben Kassai nem indult. Simon későn nyomul fel és mellszélességgel lesz harmadik. Szökő előtt, akit a győztes egy méterrel előz meg.

IV. *Diszkoszvetés*: 1. Antal Pál (MTK.) 40.73 cm., 2. Kovács Ödön (DTE.) 33.44 cm., 3. Rácz László (Szegedi AC.) 32.14 m. Indultak még Kórány Imre és Láczay Gábor (KAC.). Antalnak valamennyi dobása 38 méteren felüli volt.

V. *Egynegyed angol mérföldes sikfutás*. 1. Kórány Imre (KAC.) 55.2 mp., 2. Auerbach János (MAC.). 3. Héricz Géza (KAC.). 3. Tóth László (KAC.). Kórány végigvezetve könnyen győz nyole méterrel, öt méterrel harmadik.

VI. *Fél angol mfd. sikfutás hendikep*. 1. Béni Béla (KAC.) 120 m. e. 2 p. 5.8 mp., 2. Tóth László (KAC.) 90 m. e., 3. Csurgay István (MAC.) 60 m. e. 4. Hirschfeld Márk (ETVE.) 75 m. e. Öt méterrel nyerve, ugyanannyival harmadik, mellszélességgel negyedik. Nyole induló.

VII. *Távolugrás*. 1. Kassai Ferenc (KAC.) 633 cm., 2. Majunke Érik (KAC.) 619 cm., 3. Bodnár Sándor (KAC.) 604 cm., 4. Szökő Alajos (DAAC.) 577 cm. Indultak még: Nováky Ferenc (KAC.) 568 cm., Péchy Ernő (MAC.) 559 cm., Béni Béla (KAC.) 522 cm., Hlorács Dénes (KAC.) 519 cm. Péchy mindannyiszor a léc előtt félméterrel ugrott el. Majunke tréninghiány miatt nines formában. A távolugrás csapatversenyt a KAC. ötös csapata 589 cm.-es átlaggal nyerte meg.

VIII. *Svédgerelyvetés hendikep*. 1. Stefán Ferenc (KAC.) 50.17 m. 13 m. előnynyel. 2. Horváth József (SAAC.) 50.02 m. 11.50 előnynyel, 3. Csabinyák József (ETVE.) 49.15 m. 3 méter előnynyel, 4. Láczay Gábor (KAC.) 48.60 m. 11.50 m. előnynyel. Tizennégy induló. A scratch Rácznak csak 43.61 m.-t sikerült dobni.

IX. *A sulyemelésben Felsőmagyarország bajnokságát* a sárospataki Tamáska Lőrinc nyerte meg, aki egy kézzel 36, két kézzel 19 emelést ért el. Második lett klubtársa Radácsy György, harmadik Stefán Ferenc (KAC.), negyedik Lőrincz László (SAAC.). Hét induló.

X. 100—200—300—400 *méteres stafétafutás*. Első a *Magyar Atlétikai Club* csapata (Jankovich, Péchy, Simon, Auerbach) 2 perc 10.8 mp., második a Kassai AC. csapata (Majunke, Kassai, Nováky, Kórány), harmadik a Sárospataki AAC. csa-

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 28. II. em.
Leikismeretes tanitás urak, hölgyek és gyermekeknek.
Ez évben megnagyobbitva
Kard-, vitőr- és ökölvivás, tornázás.

pata (Horváth, Kovács, Kossuth, Tamáska). Sárospatak kapja a belső kört, Kassa a kettes, a MAC. a hármas startszámot. Majunke három métert veszit, Péchy az előnyt megtartja, Simon pedig még husz méterrel megtoldja ugy, hogy a jól futó Kórány már csak 10 méterre tudja megközeliteni a könnyen futó Auerbachot. Sárospatak egy pillanatig sem volt versenyben. A győz-

A PTE. versenye.

A *Pozsonyi Torna-Egylet* versenye, különösen a főváros atlétáiból hatalmas gárdát gyüjtött össze. A váratlanul beállott, majdnem télies idő ugyan külsőségek szempontjából sokat rontott, de a nyujtott sport mindazonáltal elég magas nivóju volt. A hideg, szeles idő dacára, a pozsonyi társadalom előkelőségei nagy számban voltak képviselve.

Ami a sportot illeti, az egyes számokban igen jó, némelyekben azonban viszonylag igen gyenge eredményeket értek el. Meglepetést képez *Scheer* 100 m.-es ideje, mert igy összel 11.2 mp.-es idő elsőrangu eredmény. Reálisnak azonban nem lehet elfogadni, mert az idei szezonban mutatott formája ezzel a kitünő idővel ninesen összhangban. *Bodor* meglepő könnyü győzelmet aratott *Gräber* felett. Gräber az idén 400 m.-en egy párszor igen szépen futott s épen azért nagyobb ellenállás volt részéről várható. A 20 m. differencia azonban valószinüleg onnan származik, hogy *Gräber* a biztos vereség tudatában, nem futotta ki magát s talán a stafétára is gondolt. A pozsonyiak fiatal futója, *Fekete* Károly igen tehetséges futónak igérkezik. Bodor 53.6 mp.-es ideje csak viszonylagosan jó. Ugyancsak *Bodor* Ödön (Postás) nyerte, mint előre látható volt az 1500 m. sikfutást is. Ideje 4 perc 23.4 mp. erősen szenvedett a konkurrencia gyengessége miatt. *Penninger* próbálkozott ugyan, de csak 1000 m.-ig állta a sarat. Itt elhuzott Bodor és majdnem 50 m.-el nyert. *Bodor* most nagy formában van, s ha kifutotta volna magát, a MAC. őszi viadalán mutatott formája alapján eredménye alighanem valahol 4 perc 14 mp. körül lett volna. Igy azonban ideje gyenge. Penninger 4 perc 34.8 mp.-es ideje gyenge.

A 200 m.-es gátfutás, *Pozsony* bajnokságáért és *Albrecht* kir. herceg vándordijáért nagy csalódást keltett. *Kovács* kitünő formáját véve alapul, a kötelező 29 mp.-nél jóval jobb idő volt várható. *Nirnsee* folytonos kiugrása azonban, mely őt is állandóan magával rántotta, idegessé tette, s sokat kivett belőle, ugy hogy mikor a starter elereszteti a három tagból álló társaságot, szemmel láthatólag gyengén futott, s különösen a finise nélkülözte azt az erőt, amely a 29 m.-en aluli eredmény eléréséhez szükséges lett volna. Jó eredményt ért el *Drubina* az 1000 m.-es gyaloglásban, hol 4 perc 25.8 mp.-es idejével, az előző általa elért legjobb időt 4 perc 34.9 mp.-et lényegesen tulszárnyalta. A pozsonyi gyaloglók még csak kezdőknek mutatkoztak. Az ügyességi gyakorlatok eredményei közül, az ifjabbik *Mudin* győzelme a *Pozsony* bajnokságáért és a pozsonyi hölgyek értékes vándordijáért kiirt magyar gerelyvetésben, a nem várt 38.13 m.-es igen jó dobásával nagy meglepetést keltett. Emeli győzelme értékét, hogy a vert mezőnyben voltak a magyar gerelyvetők legjobbjai, mint *Paulin*, a tavalyi MOTESz. bajnok, Koczán, Mudin István és Luntzer. Mudin István egyik dobása jóval felül ment 39 m.-en, de oldalt csuszván, nem számitott sokat, mert dacára hogy körből dobta, nem a sugár irányában, hanem merőlegesen méretett. Ilyen körülmények között nincs értelme a körből való dobásnak, mert a versenyző csak hátrányait szenvedi, de előnyeit nem élvezi. Luntzer 37.39 és Mudin István 37.19 m.-es dobásai melyekkel helyezve lettek, szintén jók. A sulydobást, mint előrelátható volt *Mudin* Imre 12.97 m. respectabilis eredménynyel nyerte, saját rekordjától csak 3 cm.-rel maradván el. Fejlődő formája mellett folytonos rekordjavitásait már ugy megszokták a sportkörök, hogy ha csak nem ér el ujabb rekordot, eredményét már szinte semmisnek tekintik, nem gondolván arra, hogy a kontinensbeli atléta 7¼ kg.-os golyóval 12.90 m.-en felül még sohasem ért el eredményt. *Schiller* a budaiak nagy tehetségü fiatal sulydobója most már állandóan 12 m.-en felüli eredménynyel foglalja el a második helyet. A diszkoszvetés igen gyenge eredménynyel végződött. Luntzer 37.51 m.-rel nyerte a versenyt, mig utána *Mudin* István 35.65 m. és *Radó* dr. 35.59 m. gyenge eredményekkel foglalták el a helyeket. *Radó* gyenge szereplése az MTK. versenyén mutatott formája után, meglepetést keltett. Jessina is teljesen elvesztette formáját, ami főképen annak tulajdonitható, hogy minden tréning nélkül áll ki a versenyekre. A 4-szer 100 m.-es staféta-futásban a BTC. 47 mp. igen jó idő alatt nagy fölénnyel győzött, a BBTE. csapata ellen, mely 48.6 mp. alatt volt második.

A verseny minden tekintetben jól sikerült, s csak a dijkiosztásnál keltett diszonanciát az a körülmény, hogy egy dij, mely állitólag az 1500 m.-re volt kiirva vagy igérve, minden várakozás ellenére, nem az 1500 m.-es versenyének győztese, hanem a BTC. stafétájának adatott ki. Ez ügyben mint beszélik, Bodor egylete a MOTESz. döntését fogja provokálni.

A dijkiosztás után a pozsonyi sportbarátok és versenyzők banketten sokáig együtt maradtak. Részletes eredményeket olvasóink a hétfői kiadásban találják meg.

A FTC. most vasárnap rendezendő *nemzetközi atlétikai versenye* a késői szezon dacára páratlan sikerünek igérkezik. A leadott nevezések imponálóan meglepők, olyannyira, hogy bármely, a szezon derekán rendezett versenynek is becsületére vállott volna. A nevezések száma meghaladja a 150-et. A jól összeválogatott programm szerint az érdekesnél érdekesebb versenyek fognak lefolyni. A 100 yardos juniorban huszon felüli fognak starthoz állani, ami már maga is eseményszámba megy. A verseny fénypontja azonban kétségkivül a 220 yardos sikfutás, hol e távra a három legjobb magyar atléta: *Simon*, *Wiesner* és *Gräber* fogják erejüket összemérni. *Simon* győzelme nem egészen bizonyos, jóllehet igen nagy formában van s kedvező idő esetén még rekordot is javithat, de *Wiesner* és *Gräber* is annyit javultak, hogy most igazán veszélyesek lehetnek Simonra. Második helyre itt, ha Simon győz, Wiesner-t várjuk. A FTC. leleményesen hármas stafétát irt ki, ugy 300, mint 600 m.-re. A nevezések azt mutatják, hogy e távon az erők nagyon ki vannak egyenlitve, mert nem kevesebb mint, 4 egylet: a MAC., BTC., BEAC. és MAFC. nevezett. Ezek igazán gyönyörü küzdelmek lesznek. Mindazonáltal a 300-ban a BTC.-nek, a 600-ban a MAC.-nak (van győzelmi esélye. A sulydobásnak *Mudin* Imre és *Székelyhidi* találkozása adja meg az érdekességet. A rudugrásban *Szathmáry* Kálmán rekordra készül, s ha szép idő lesz, talán meg is csinálja. A hendikepekre nagyszámu nevezés érkezett, s csak a hendikepertől függ, hogy szép küzdelmeket eredményezzenek. A nagyszámu nevezés miatt a 100 y. junior előf., 1 ang. gyaloglás hdk., rudugrás, svédgerely, hdk. és távolugrás *délelőtt* 10 *órakor*, mig a 100 y. jun. döntő, 3×100 staféta, sulydobás, 220 yard, 120 y. gát jun. és ¼ ang. hdk., ugyszintén a 2 ang. csapatverseny és a 3×200 m. staféta délután 2 órakor kezdődik.

A RADI POSTA ÉS TÁVIRDA TISZTVISELŐK SPORTEGYESÜLETE vasárnap délután gyönyörü időben előkelő és szép számu közönség előtt tartotta meg jól sikerült házi versenyét, mely versenyen az idei klubbajnokságok is el lettek döntve. Részletes eredmények a következők:

100 *yardos sikfutás junior*. 1. Szalai Rezső 11.6 mp. 2. Bodnár J. 3. Erdős. 100 *yardos sikfutás*. 1. Mittermayer Ödön 10.8 mp. klub-bajnok. 2. Duffner János. 3. Dr. Schuszter Ödön. *Sulydobás*. 1. Mezőfalvy Dezső klubbajnok 10 m. 98 cm. 2. Dr. Vadász A. 3. Löwy J. 220 *yardos sikfutás*. 1. Mittermayer Ödön 25.4 mp. klubbajnok. 2. Dr. Schuszter Ödön. 3. Steinfeld Géza. *Gerelyvetés svéd gerelylyel*. 1. Mezőfalvy Dezső 45.95 klubbajnok. 2. Sztankóczy Ödön 42.10. 3. Zalay Sándor. ¼ *angol mértföldes sikfutás*. 1. Duttner János klubbajnok. 2. Mittermayer Ödön. 3. Zalay Sándor. 1 *angol mértföldes gyaloglás*. 1. Szüsz J. 9 p. 22 mp. klubbajnok. 2. Bodnár J. 3. Bródy. *Diszkoszvetés*. 1. Mezőfalvy D. 35 m. klubbajnok. 2. Zalay. 1 *angol mértföldes sikfutás*. 1. Duffner János 5 p. 38.8 mp. klubbajnok. 2. Knizse Imre. 3. Ferenczy István. 4. Löbl József. 12 induló. 220 *yardos sikfutás postás tisztviselők részére*. 1. Madarász Béla 26.6. 2. Erdélyi Ferenc. 3. Kovaly Géza.

Marton Alajos és Fia
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 10. sz.
Diszmü- és ezüstáruk nagy raktára.
Az amerikai „Gillette"-borotva főraktára.
10 napi próbára is kapható, ára 12 kétélü késsel bőrtokban 24 korona.

A BAJAI SPORT-EGYESÜLET okt. hó 18-án, vasárnap, tartotta athletikai háziversenyét szép számu s előkelő közönség jelenlétében. Délelőtt tartották a sportszerü lövészetet a város pompás lőkertjében.

135 *m.-ré győztesek sorrendben*: Somogyi E. és Gy. Gebhardt D., dr. Móder G. és Fets K. 10 induló.

37.5 *m. pisztolylyal*: Urhegyi I., dr. Móder G., Somogyi Gy., Stajer I. és Tinusz A. 9 induló.

Délután folytatták az athletikai versenyeket.

I. 100 *yardos sikfutás*: 2 előfutam után a döntőben. 1. Koller F. 2. Latinovits N. 3. Farkas O. 4. Klein I. Idő: 11.6 mp. Könnyen 4 méterrel nyerve, mellszélességgel harmadik. 7 induló.

II. *Diszkoszdobás hendikep*. 1. Farkas O. scratsch. 29.80 m. 2. Várnai E. 3. Kocsis I. 8 induló.

III. *Football-távrugás*. 1. Várnai E. 39.53 m. 2. Stajer J. 33.42 m. 3. Dr. Móder G. 32.29 m. 7 induló.

IV. *Sulydobás hendikep*. 1. Dr. Móder G. 10.52 m. 2. Latinovits N. scratsch 9.97 m. 3. Bogdány M. 7 induló.

V. *Magasugrás*. 1. Koller F. 157 cm. 2. Klein J. 3. Dr. Boróczy K. 8 induló.

VI. *Svédgerely*. 1. Latinovits N. 39.87 m. 2. Farkas O. 35.60 m. 3. Nánay A. 32.35. 4. Dr. Móder 31.42 m. 8 induló. Latinovits nagy tehetségü fiatal kezdő versenyző, napról-napra javul.

VII. *Távolugrás*. 1. Koller F. 5.45 m. 2. Dr. Boróczy K. 5.20 m. 3. Latinovits N. 5.15 m. 5 induló.

VIII. *Helyből magasugrás*. 1. Koller F. Dr. Móder G. holtversenyben. 132 cm. 2. Klein J. 3. Dr. Boróczy K. 8 induló. Koller F. országos hirü versenyző, többszörös bajnok s nemzetközi atléta, de most kerülvén ki a katonaságtól, még formán kivül van. Dr. Móder G. régi jónevü versenyző.

IX. 1000 *m.-es gyaloglás*. 1. Nyilassy J. idő 5.07.6 mp. 2. Trszkity F. 3. Várnay E. 4. Wittenberg J. 9 induló.

X. *Sulyemelés*. 1. Kocsis J. 49 pont. 2. Lovas J. 47 p. 3. Bogdány M. 37 p. 6 induló. Kocsis és Lovas régi jóhirü athléták, az idősebb athléta-gárda tagjai.

38 nevező 92 nevezést adott le s igy mind a nevezések nagy száma, mind a verseny preciz sportszerü rendezése főleg a 3. agilis tisztviselő érdeme; *dr. Móder Géza* elnök, *dr. Boroczy Kálmán* alelnök, *Várnai Ernő* titkár nagy buzgalommal fejlesztik a jó kezdettel induló egyesületet.

A verseny után a zsüri elnöke, dr. Ambrozovics Lajos szép beszéd kiséretében szétosztotta az Egyesület saját veretü szép érmeit s a fellendülés s hatalmassá fejlődés óhaját fejezte ki a megjelent előkelő közönségnek. Majd ismerkedési vacsorához ültek a jelenvoltak s végül tánc fejezte be a sikerült sportünnepélyt. A versenyen a Zombori és Szabadkai Athletikai Klub is képviseltette magát Schmidt F., illetőleg Kosztits S. személyében.

A BUDAPESI TORNA-KLUB november hó 1-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor *Budapesten, a gödöllői országuton* a 6 km. kőtől a 11 km. kőig és vissza 10 *kilométeres országos gyalogló-versenyt rendez. Tét* személyenkint 3 korona. *Nevezések* a téttel együtt legkésőbb 1908. okt. hó 25-ig Müller Hugó pénztáros ur (V. Akadémia-utca 13. III. em.) cimére küldendők.

Dijazás: Elsőnek disz ezüstérem és a BTC. tiszteletdija, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronzérem, azonkivül minden további beérkező, ha a távot 1 óra 3 percen belül teszi meg, a BTC. bronz időérmét nyeri.

KIIRÁS. A MAGYAR ATHLETIKAI CLUB által Budapesten 1908. nov. hó 1-én délután 2 órakor, a MAC. Szent-Margitszigeti sporttelepén rendezendő orsz. évzáró athletikai viadal feltételei: Nevezési határidő: október 24. Nevezések a Magyar Athletikai Club titkárához küldendők. (Lauber Dezső, , Budapest, III., Szent-Margitszigeti Sporttelep.) 1. 100 yardos sikfutás handicap. — 2. 220 yardos sikfutás junior. — 3. 300 yardos sikfutás. Győztes rekordjavitás esetén dr. Wetzel György tiszteletdiját nyeri. Orsz. rekord 33·2 mp. (Dr. Wetzel György MAC. és Hellmich Miksa ÓTE.) 4 ½ ang. mfdes sikfutás hatos csapatverseny. — 5. 3 ang. mfdes sikfutás handicap. — 6. Magasugrás. — 7. Rudugrás. — 8. Sulydobás. — 9. Svéd gerelyvetés handicap. — 10. Hellén diszkoszvetés.

Dijazás: Minden versenyszámban a győztes és második ezüst érmet, a harmadik bronz érmet nyer. Ha legalább 10-en indulnak, a negyedik is bronz érmet kap. Ha legalább 15-en indulnak: a harmadik ezüst, a negyedik és ötödik bronz érmet nyer. — TÉT: A harmadik, hetedik, nyolcadik és tizedik számu versenyekben 3 korona, a csapatversenyben 10 korona, haton felül minden futó után 2 korona; a többi versenyszámban 2 korona.

A PÉCSI ATHLETIKAI CLUB KÖZGYÜLÉSE. A Pécsi Athletikai Club f. hó 12-én tartotta rendes évi közgyülését a tagok nagy számának jelenlétében. Az ülést Zsolnay Miklós elnök távolléte miatt Lauber Rezső dr., alelnök vezette. Egry Aladár titkár tartalmas jelentésben számolt be a Clubnak lokális keretekben felülemelkedő működéséről, mely ugy a téli vivósport, mint a nyári lawn-tennis és football intenziv kultiválásával az athletika többi ágait is felkarolta. A pénztáros jelentéséből kitünt, hogy az Egyesület készpénzvagyona az ezévi jelentékeny befektetések dacára is a 800 K-át meghaladja. A tisztikar következőkép alakult meg: Elnök: Zsolnay Miklós, alelnök: Lauber Rezső dr., titkár: Egry Aladár, főjegyző: Gyömörey István, pénztáros: Kiszely Aladár, szertáros: Köberling Nándor dr., háznagy: Lutz Miklós, sporttelepi igazgató: Szabó József; végül Lauber Rezső dr., alelnök reámutatva a kulturmisszióra, melyet a Club a modern sportágak meghonosításával már több, mint két évtizede végez, fokozott munkásságra és összetartásra buzditván a tagokat, az ülést bezárta.

Külföldi hirek.

PROFESSZIONISTA ATLÉTÁK HANYATLÁSÁRÓL beszélnek most Angliában. Ez a téma annál is inkább aktuális, mert a két héttel azelőtt a prof. Marathon-futással kapcsolatban a Stadiumban megtartott versenyeket megelőzőleg nagy viták folytak az angol sport-sajtóban arról, hogy az amatőr vagy prof. atletika van-e magasabb nivón. A proffeszionista vezéremberek természetsen a maguk ereje mellett törtek lándzsát. Most azonban a legutóbbi eredmények alapján, minden kétséget kizáró módon bebizonyosodott, hogy a angol proffeszionisták nem képviselnek olyan klaszist, mint az angol amatőrök. A 100 yardos sikfutást 10.2 mp alatt *Eastman*, egy kanadai nyerte, a negyed mfd.-t *Postle*, egy austráliai 51 mp., mig az 1 ang. mfd.-et 4 perc 28.8 mp. alatt egy angol nyerte. A 100 yardban dacára, hogy közel ötvenen indultak, egyetlen előfutam vagy középfutam ideje nem volt 11 mp.-nél jobb. A döntő idejét pedig az idén legalább öt amatőr-sprinter érte el. A negyed angolos idejénél jobbat az idén nyolc amatőr ért el, mig Angliában legalább 15 olyan futó van, aki az 1 angolt 4 perc 28 mp.-nél jobban futja. Egyedül az egészen hosszu távon, a Marathonban érték el a proffeszionisták jobb időket, mint az amatőrök, de ezek közül is az első beérkezett angol *Keywood*, még a verseny előtt amatőr volt, s tisztán e verseny miatt lett profi. Az ötödik helyen beérkező *Aldrige* tavaly még szintén amatőr volt. Ez a verseny fényesen igazolta azon angol szakemberek nézetét, kik azt állitották, hogy az amatőr-status messze a proffeszionistáké felett áll.

LOPOS GYULA
asztalos-mester és tornaszerkészitő
Budapest, III., Zsigmond-utca 114. (Gimnázium épületében.)

Legmodernebb Svéd és különféle TORNASZEREK készitője
Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldök.

A m. kir. vallás és közokt. minisztertől 109541/1904. szám alatt a VI. egyetemes tanitógyülés alkalmával rendezett tanszer-kiállitáson kiállitott torna-felszerelésemert elismeréssel kitüntetve.

1907. évi pécsi országos kiállitáson kiállitást arany éremmel kitüntetve.

KODAK
gépek elismert elsőrangu kamarák.
Napfény melletti előhivó készülékek 6·50 K.-tól feljebb
Minden jobb szaküzletben kaphatók.
KODAK, Gesellschaft, m. b. H. Wien, I., Graben No. 29.

A RHODES-DIÁKOK száma az idén meghaladja a kilencvenet. Ezek között vannak amerikaiak, délafrikaiak, ausztráliaiak, kanadaiak és németek, kik az alapító-levél értelmében mind Oxford-ba mennek. A cambridge-iek ezt természetesen nem szivesen látják, mert ezek mind kiváló sporterők, kiket Oxford szinte készen kap. Ezek főleg az athletika és kricket terén veszélyesek, mert idegen országokban főleg ezzel a két sporttal foglalkoznak. Igy Oxford állandóan nagy előnyben van vetélytársával szemben.

A CROSS-COUNTRY SZEZON beköszöntött Angliában. Az egyes egyletek már erősen készülődnek az őszi versenyekre. Főérdeklődés egyelőre a két nagy egyetem: Oxford és Cambridge csapatai felé fordul, mert az egyetemközi mérkőzés az első, amely a tavaszi szezont megnyitja. Mind a két egyetem csapatát erős veszteség érte. Oxford kapitányát, Buttler-t, míg Cambridge, Pearson-t, a tavalyi egyéni győztest, veszitette el. Az ujoncok azonban sokat igérő erők.

WALKER, a délafrikai sprinter, ki tudvalevőleg a 100 m.-es olimpiai világbajnokságot megnyerte, mult héten hagyta el Angliát, azzal az igérettel, hogy jövőre az angol bajnokságokra okvetlen visszajön.

AZ UJONCMÉRKŐZÉSEK megkezdődtek ugy Oxford, mint a Cambridge-i egyetemeken. Az anyag igen gyenge és csak közepszerü erők mutatkoztak be, pedig mindkét egyetemnek nagy szüksége van uj erőkre, mert az Old Blue-k közül sokan végeztek. A sulyosabb veszteség Oxfordot éri, mert az Berry-t, a középcsatárát és R. G. Hunts-ot, a kiváló fedezetét veszti el.

A hétről. A mult vasárnap elég mozgalmas és érdekes küzdelmeket hozott. A FTC. nagy fölénnyel 6:1 arányban győzött a Germania ellen, mely Bécs első osztályu csapatai közé tartozik, tehát a győzelem értéke kétségen felül álló. A bécsi csapatot általában igazságtalanul birálták meg. Teljességgel nem az a rossz csapat, mint ahogy a kritikák legtöbbje állitotta. A FTC. mindenesetre jobb volt, de az erődifferenciát a 6:1 egyáltalában nem fejezi ki hüen. A mezőnyben majdnem teljesen egyforma volt a két csapat. Amig azonban a magyar csapatnak minden sikerült, addig az osztrákok mindig balszerencsével dolgoztak. Kapusuk gyengesége volt azonban sulyos veresegük igazi oka. A bajnoki mérkőzések során a meglepetés erejével hatott a MTK. nagy gólaránya győzelme a Typographia és Törekvés eldöntetlen eredménye a TBC.-vel. A MTK. győzelme nem is annyira javulásának, mint inkább a Typographiának tartalékosokkal erősen spékelt gyengeségének a győzelme. A Typ. SE. vasárnapi csapata erő dolgában meg sem közelitette az első vasárnapokon szerepelt csapatát. A BTC. eredménye alapján véve nem nagyon meglepő. A FTC. ellen aratott győzelme után már tulsokra becsülték a nagyrészt fiatal erőkből álló csapatot. Első mérkőzése a szerencse jegyében folyt le s a csapatnak kialakult és megbizható formája nem volt. A MAC. 1:0 kis gólarányu győzelme nem kelt meglepetést, mert az ujpestiek a MTK. ellen elért 1:1 arányu eredménye a csapat jóságát bizonyitja s saját pályájukon mindig komoly, elsőrangu és veszélyes ellenfélnek bizonyultak a multban is.

A bajnokságok képe kezd kialakulni. Az összes csapatok közül eddig csak a MAC.-nak sikerült veretlenségét megőriznie s ez által a vezető helyet elfoglalni. Az első osztályu csapatok azonban most annyira közel állnak egymáshoz erő dolgában, hogy a hátralévő mérkőzések közül nemcsak a FTC. veszélyes. Kétségkivül az által, hogy a BTC.-t és MTK.-t megverte, értékes vezetéshez jutott. A második helyen álló FTC.-nek még az MTK.-val és MAC.-al, a MTK.-nak pedig az előbbin kivül még a BTC.-vel kell erejét összemérni. A többi egylet az idén élet-halálharcot fog vivni egymással, mert nagyon egyforma erejüek. Itt adjuk az egyes bajnokságok állását 1908 okt. 18-áig bezárólag.

I. osztályu bajnokság állása 1908 október 18-ig bezárólag.

Az egylet neve	MAC.	Fer. TC.	MTK.	BAK.	BTC.	Főv. TC.	Törekvés	UTE.	Typogr.	Adott gólt	Pontok száma
MAC.			1:0 Gy		2:1 Gy			1:0 Gy		4	6
Fer. TC.				2:1 Gy	2:4 V		6:1 Gy			10	4
MTK.	0:1 V					4:3 Gy		1:1 E	8:1 Gy	13	5
BAK.		1:2 V					2:2 E		2:1 Gy	5	3
BTC.	1:2 V	4:2 Gy					2:2 E			7	3
Főv. TC.			3:4 V						2:1 Gy	5	2
Törekvés		1:6 V		2:2 E	2:2 E					5	2
UTE.	0:1 V		1:1 E							1	1
Typogr.			1:8 V	1:2 V		1:2 V				3	0
Kapott gólt	1	6	6	5	6	5	10	2	12		

II. osztályu bajnokság állása 1908. október 18-ig bezárólag.

Az egylet neve	NSC.	Póstás	URAK.	III.k.TVE.	33 FC.	MAFC.	KAOE.	Kőb.TE.	TLE.	Adott gólt	Pontok száma
NSC.		2:0 Gy					5:0 Gy	Gy		7	6
Póstás	0:2 V					1:0 Gy	5:3 Gy			6	4
URAK						4:1 Gy			Gy	4	4
III. k. TVE.					0:2 V			5:1 Gy	Gy	5	4
33 FC.				2:0 Gy					Gy	2	4
MAFC.		0:1 V	1:4 V							1	0
KAOE.	0:5 V	3:5 V						2:0 Gy		5	2
Kőb. TE.	V			1:5 V			0:2 V			1	0
TLE.			V	V	V					0	0
Kapott gólt	0	5	1	3	0	5	10	7	0		

III. oszt. bajnokság állása 1908. október 18-ig bezárólag.

Egylet neve	Lit. FC.	ETC.	BLI.	Fer. SC.	Egyet.	Sport K.	Budai TK	Vivó AC.	Fek. 11	MTC.	Adott gólt	Pontszám
Lit. FC.				1:0 Gy	4:2 Gy				6:0 Gy	6:0 Gy	17	8
ETC.			2:4 V	1:0 Gy	1:1 E		5:1 Gy			10:2 Gy	19	7
BLI.		4:2 Gy				1:0 Gy	Gy				5	6
Fer. SC	0:1 V	0:1 V			5:0 Gy			3:1 Gy		8:0 Gy	16	6
Egyet.	2:4 V	1:1 E		0:5 V				1:0 Gy		4:0 Gy	8	5
Sport K.			0:1 V				3:2 Gy		2:0 Gy		5	4
Budai TK.		1:5 V	V			2:3 V			4:3 Gy		7	2
Vivó AC.				1:3 V	0:1 V				3:3 E	1:1 E	5	2
Fek. 11	0:6 V					0:2 V	3:4 V	3:3 E			6	1
MTC.	0:6 V	2:10 V		0:8 V	0:4 V			1:1 E			3	1
Kapott gólt	2	8	2	3	10	3	11	8	15	29		

A BRÁZAY-féle sósborszesz nem tévesztendő össze a legujabban lábrakapott utánzatokkal.

A világ football sportüzőinek osztatlan figyelme most Anglia felé fordul. Ott fognak találkozni az egyes nemzetek footballsportjának képviselői, hogy erőiket összemérjék. Sok tekintetben az olympiai football-torna várakozáson alul maradt, mert sok biztosnak igérkező nemzet marad el. Igy az olympiai footballmérkőzések érdekességéből sokat leven, hogy a csehek, németek és magyarok elmaradnak. Különösen a csehek távolmaradását fájlalják az angolok, mert őket tekintik a kontinens legjobb játékosainak.

Bajnoki mérkőzések.

A vasárnapi bajnoki mérkőzések, mind, többé-kevésbé nem várt eredménynyel végződtek. Mindenekelőtt a *BTC.—Törekvés* mérkőzés eredménye keltett általános feltünést. A Törekvés a legutóbbi időben eredményesen szerepelt a *BTC.*-vel, azonban miután a piros-fehérek most igen jó formában vannak, s a mérkőzést teljesen indiferens helyen, az amerikai uti pályán tartották meg, a pálya okozta előnyök nem szerepelvén a Törekvés mellett döntő körülményként, a BTC.-nek határozottabb győzelmi esélyeket kellett tulajdonitanunk. Hogy az eredmény mégis két egyenrangu ellenfélnek erős küzdelmét eldöntetlen eredményben tükröztette vissza, ez a Törekvés Sp. E. nagymérvü javulása mellett tanuskodik. Különösen az első félidő elején és a második félidőben játszott eredményesen, amikor a 2:1-re vezető BTC.-vel szemben főlénybe kerül és ennek makacs védekezése dacára a 33-ik percben lőtt góljával az eredményt eldöntetlenné teszi. A BTC. játéka nem elégitett ki, halfsor rossz volt, a csatársor akcióképtelen, a védelem pedig — egyedül — nem volt képes a csapat mérlegét egyensulyban tartani, mert végre kifáradva, a Törekvést nem gátolta meg a kiegyenlitésben. A BTC. játéka mindamellett nivósabb volt, s ha a halfsor nem mondta volna fel a szolgálatot, munkája eredményesebb is lett volna ellenfelénél. A *Törekvés* játékán nagy javulást tapasztaltunk; mindinkább kezdenek a célszerü pass-játékra törekedni, amit ismert ötletes játékuk mihamarabb eredményessé fog tehetni. A *MAC.* az *UTE.*-vel ennek saját pályáján találkozott. Sokszor vivott itt a MAC. és a többi elsőosztályu csapatunk már meddő küzdelmet, sokszor akasztotta már meg az UTE. egyiket vagy másikat győzelmi sorozatán, s idézett elő ezáltal a bajnokság állásában változásokat. A vezető MAC. most is igen erős ellenállásra találkozott az UTE. formába jött csapatában, s mindvégig kemény küzdelmet vivott ellenfelével, amely nem egyszer keményen támadta pozicióját, de végül a klaszszis differencia győzedelmeskedett, mert a második félidő közepén a MAC. főlénybe kerül s biztos pass-játéka teljesen megzavarja az ujpestiek különben jól dolgozó védelmét, ugy hogy *Krempels—Kelemen többszöri* már már eredményes támadásai végül a 35-ik percben pozitiv eredményt hoznak egy jól megérdemelt gólban kifejezve. Az erős munkától kifáradva ugyan a MAC. visszaesik, de energikus védelme meggátolja az UTE.-t ujabb eredmény elérésében. A harmadik elsőosztályu mérkőzés a *MagyarTestgyakorlók Köre* gólképességének javulását mutatja. A Typ. azonban ez alkalommal nem játszott a legutóbbi időben mutatott formájában, mert az MTK. eredményes támadásai teljesen lehangolták, később pedig az oly régen nem tapasztalt fejetlenség ismét megjelent s a Typ. csapatát ehhez a sulyos vereségéhez juttatta. Nyolc gólkülönbség egy ellen még sem fejezi ki a két csapat között lévő erődifferenciát, mert kétségtelen, hogy ennyi gólt a MTK. nem tudott volna elérni, ha a Typografusok csapatában nem bomlik fel a fegyelem, ami *Krausz*-nak a pályáról való önkényes távozásában jut a legjobban kifejezésre. Reméljük, hogy a Typografia vezetősége megfogja gátolni a vasárnapi szellem továbbterjedését s nem fog visszariadni a legerősebb eszközöktől sem. A Testgyakorlók csatársora jelen összeállitásában eredményes fejlődésre hivatott, azonban a gólképességének a megitélésében a Typografia mérkőzést még alapul el nem fogadjuk. A bajnokság élén a MAC. van 6 ponttal (3 játék), utánna a második helyet 4 játék mellett 5 ponttal a MTK. foglalja el, a harmadik helyen a FTC. van 4 ponttal (3 játék), akit a BTC.—BAK. követ 3—3 ponttal.

A másodosztályu mérkőzések közül szintén 3 volt programmon, amelyek sajátságos véletlen, mind 2:0 arányban végződtek. Fontosság szempontjából kiemelkedik itt a NSC.—*Postás* mérkőzés, amelynek kimenetele jelentős befolyással lehet a bajnokság sorsára is. A mérkőzés fontosságához mérten a játék mindkét részről igen óvatos modorban indult meg, később azonban csakhamar érdekes és változatos lefolyásu mérkőzéssé fejlődve, végül a NSC. fiatal csapatának megérdemelt győzelmét és komoly munkájának ujabb jutalmát hozta meg. A másik két mérkőzés a 33—III. TVE. és a KAOE.—KTE. előbbiek várt győzelmével végződött. A 33-ok formája még nem érte el a kivánt magaslatot, formája most van fejlődésben. A bajnokság élén a *Nemzetiek* állanak 6 ponttal, utánnuk a „33" FC., Postás, URAK, III. KTVE. következnek 4—4 nyert egységgel.

A barátságos mérkőzések közül a MAFC.—Főv. TC. emelendő ki, ahol utóbbi könnyen győzött a feltünően hiányos összeállitásu technikusok ellen.

Nemzetközi mérkőzés.

FTC.—SC Germánia 6:1

A két elsőosztályu csapat mérkőzése nagy közönséget vonzott ki a Thököly-uti pályára, bár az érdekesség dolgában a közönség — a kitünő formában levő magyar csapat nemzetközi sikereit ismerve — nem sokat várhatott. A SC. *Germania* megérdemli a sportközönség figyelmét, mert már szép és fair játékot és kiváló eredményeket is tud felmutani. Igaz, hogy szeszélyes csapat. *Wienben* csak a *WAC.* — az, mely biztosan győzte le, — de hisz a kiváló csapat sorra — nagy gólarányban győzi le ellenfeleit (*F. Vienna* 4:0; *Cricketer* 7:2). A többi I. osztályu egyesületek már több izben szenvedtek tőle vereséget. Csak legutóbb győzte le a *WSpC.*-ot, mely a WAC. ellen 3:1 és a prágai DFC. ellen 2:2 eredményt ért el. Legyőzte a gráciakat 2:0 stb. Mindezeket azért tartjuk szükségesnek itt fölsorolni, mert — ez talán speciális magyar szokás, hogy ha magyar csapat egy külföldit nagyobb gólaránynyal győzi le, rögtön lekicsinyelik az ellenfelet. II. osztályu nivót sem ér el . . . Minek lejáratni a nemzetközi mérkőzéseket . . . Primitiv esetlen játékmodor . . . Nem méltó ellenfél . . . stb. stb.

Ezek a szakértelmet és őszinteséget nélkülöző kritikák lelkiismeretlenek. Hogyan fejlődött volna erre az előkelő nivóra a mi footballsportunk, ha annak idején az osztrák vagy prágai csapatok a nagy gólarányu vereségek miatt — mert tagadhatatlan tény, hogy évekig nem tudtunk Bécsben vagy Prágában footballmatchot nyerni, — lefujták volna a velünk megkötött barátságot. Mióta szerepel a gól-differencia mint tudást jelző és kvalitás megállapitó tényező. Hiszen akkor a MTK. nem játszhatna a FTC.-vel, mert husvétkor 6:0 legyőzte.

De nézzük a külföldet — Prágát, Wient, Berlint, mindenhol megjelenhet egy gyengébb csapat. Talán ők akarnak tőlünk tanulni. Nem is emlitve az angol példákat, ahonnan néha klasszisok választanak el. Ki vonja ezért az angolokat felelősségre. De a tájékozatlanság bélyegét viseli magán az a kritika is, mely azt mondja: *végre szeretnénk már olyan internacionális csapatot is látni, amely játszani is tud.* Ki van hivatva ezt megitélni? Gondol-e az illető a MLSz. abszurd helyzetére, mely az *Amateur Szövetség* megalakulásával keletkezett, mely elzár bennünket az angol amatőr és cseh csapatoktól. Hisz voltak *Slavia*-terminusok, a MLSz. tiltotta be. Egyedül kizárólag az osztrákokra vagyunk utalva, kiknek határtalan igényeik ugyszólván kielégithetetlenek. A WAC. magyar csapatot Wienben nem valami szivesen lát — mondván nem elég vonzó — Budapestre pedig semmi áron nem jön. Eléggé provokálták már egyesületeink, mindenkor megtagadta. A többi egyesület egyformán itt járt mind — örüljünk, jobbak vagyunk már. Csak a *Criketterek* nem játszottak nálunk, a kölcsönös boykott miatt. Ezek után szeretnénk tudni, hogy honnan vegyenek az egyesületek mindenkit kielégitő — csapatokat.

A *Germania* játéktudása kielégitő. Csatársora jó. *König*, ki Wien legjobb centeresatára, szinte magával ragadja a csatársort. A FTC. jó védelme ellen is sokat támadtak, talán az I. félidőben még többet is. Gólképességük fő-

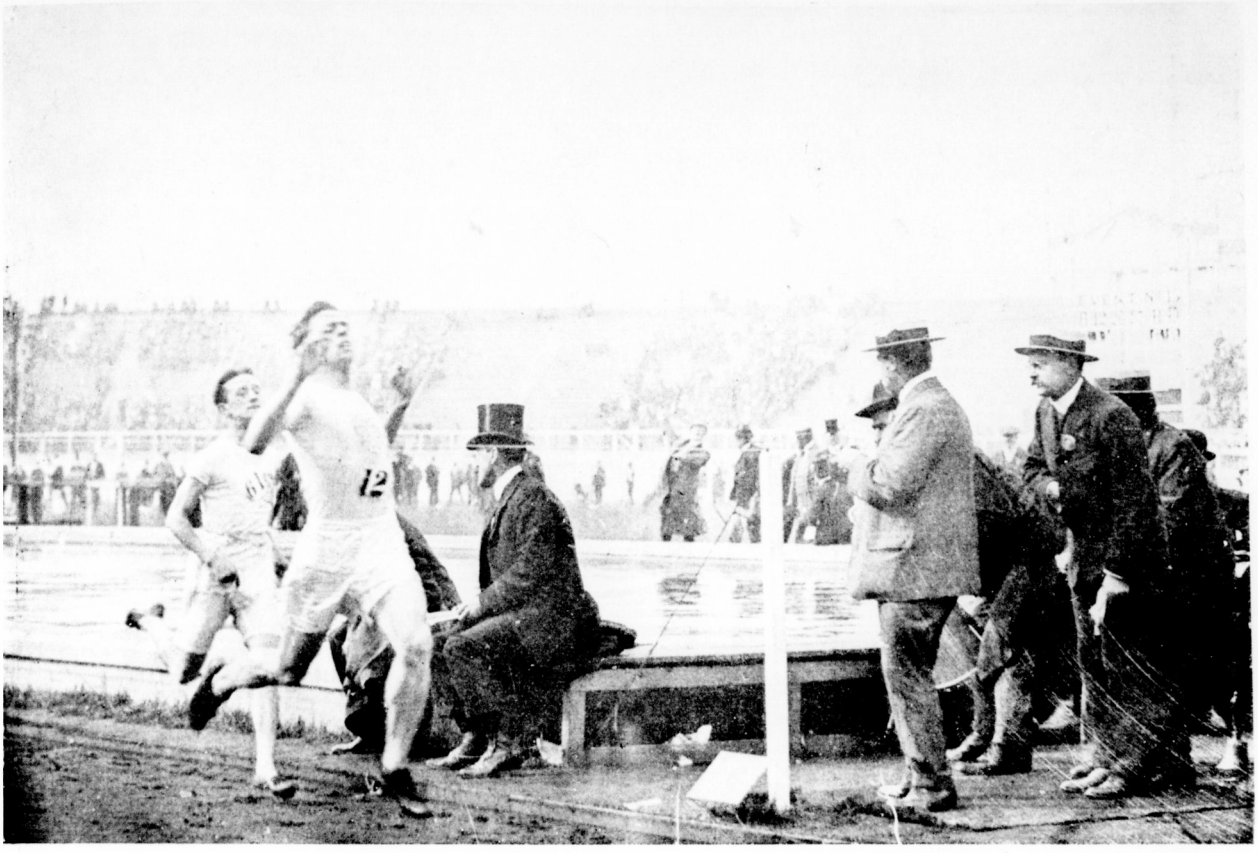

Sheppard (Amerika) legyőzi az 1500 m. futásban az angol favoritot, Wilson-t.

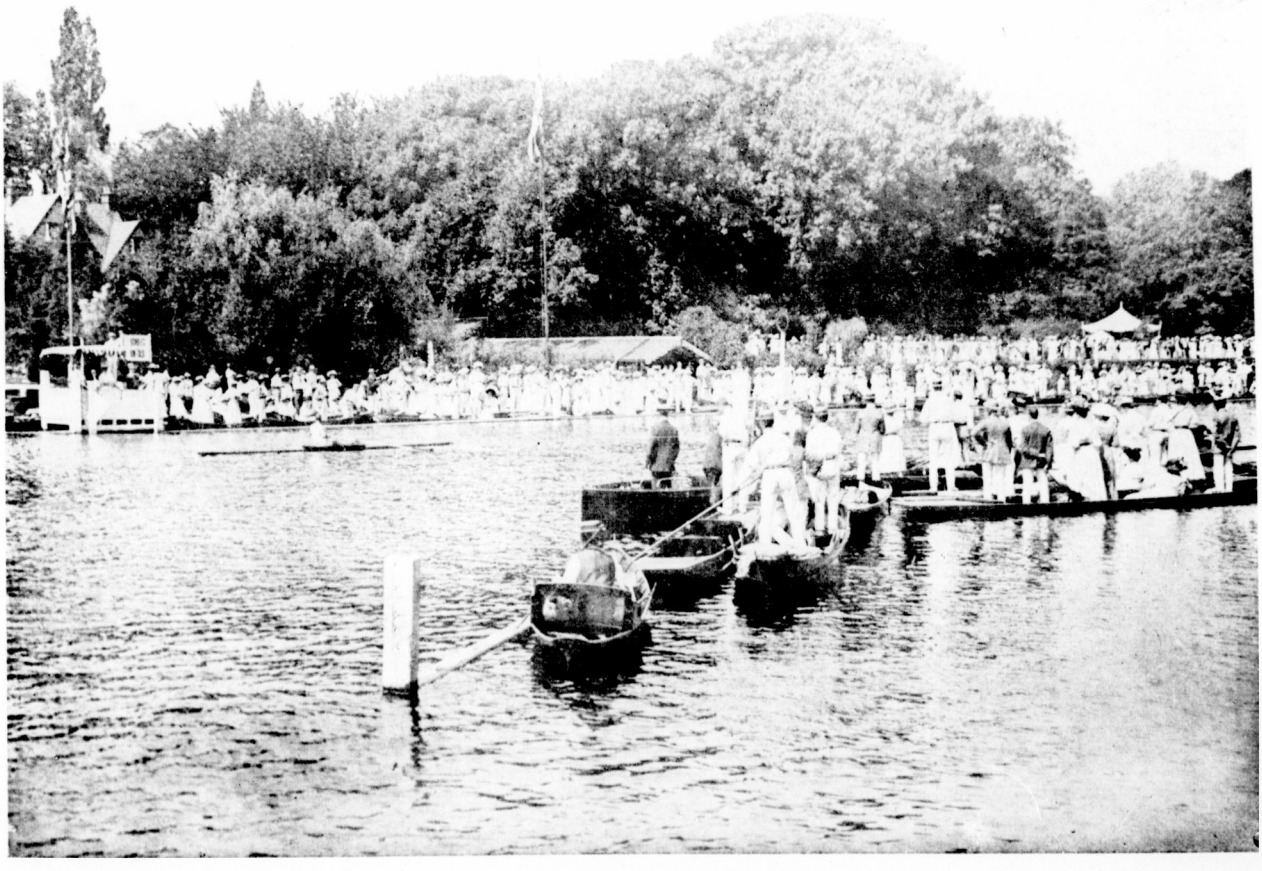

Gaza (Németország) győz az előfutamban.

Fent: Con Leahy (Anglia) 185 centimétert ugrik.
Lent: A marathoni futás startja a windsori királyi parkban.

leg a lassubb játék miatt — mint minden csapatnál, ugy nálunk is bizonytalan. A *Germania* védelmében jó erők voltak *Svoboda—Axmann* reprezentativok. *König II.* jó erő, bár játékmodora nyers. *Weinberg* uj kapus, kiválónak mondják és sok nehéz helyzetet háritott el. A magyar csatársor gyors föllépése, de főleg *Korody* ravaszságai és gyors szökései meglepték a lassan mozgó védelmet — s igy tehetetlenek maradtak az egymásután eső gólokkal szemben. A FTC. támadása agilis és lelkes volt. A védelem biztos. Mégis a hátvédek és halfok taktikai hibája miatt sokszor jut kapujuk válságos helyzetbe. A halfok a csatársorba nyomulnak és a mögéjük eső labdával az ellenfél a két meglepett hátvéddel szemben könnyen nyomul föl a kapuig.

Tetézi ezt a csatársor teljes elmaradása, mely időt ad az ellenfélnek hosszabb táborozásra. A FTC. igy kapja legtöbb gólját. A kapuban Fritz igen jó formát mutatott. A mérkőzés eredményét a Germania részére meg nem érdemelt sulyosnak tartjuk.

Egyéb mérkőzések.

Kolozsvári KAKS.—BEAC. 5:2 Gyönyörü idő kedvezett fenti mérkőzésnek, amelyen a zsuki lóversenyek miatt a közönség a rendesnél kisebb számban jelent meg. A játék mindvégig igen szép szinvonalon állott, lefolyásában pedig meghozta a kolozsvári bajnokcsapat első győzelmét budapesti csapat ellen, mi csak buzditólag hathat amugy is agilis működésére. A kolozsváriak állandó és szemmel látható fölényben vannak és igazán csakis Olasz kapus és a két hátvéd önfeláldozó munkáján mult, hogy nem győztek nagyobb arányban. Különösen összjátékuk érdemel említést, amely a legutolsó Törekvés-mecs óta ismét nagy arányban emelkedett. A játékot Kuntner Róbert vezette, ki birói tisztét közmegelégedésre töltötte be.

A játék pont 3 órakor veszi kezdetét és már a 3. percben gólhoz jut a kolozsvári csapat, melyet kornerből kifolyólag csakhamar a második követ. A labda a hátvéd lábáról pattant a hálóba. A 15. percben hencért megitélt tizenegyest Máthé menthetlenül lövi az Ak. Sportkör kapujába. Közvetlenül félidő előtt harmadszor akad meg a labda a BEAC. kapujában. Félidő 3:1. Kezdet után a Ker. Ak. szép összjátékkal szorongatja ellenfele kapuját. Betnár éenteresatár kapásból lövi a 4. gólt. Egy ügyes lerohanás a 32. percben meghozza a BEAC. 2. gólját. A mérkőzés utolsó gólja volt a legszebb, melyet Nászta szép beadásából Hegyi balösszekötő lő.

A KELET KERÜLETI BAJNOKSÁG egyik legérdekesebb küzdelme lesz holnap. A Kolozsvári Vasutas Sport Club és a Kolozsvári Athletikai Club fognak egymás ellen játszani. Biró: Kiss Menyhért, 33. FC. lesz.

Hirek.

BESZÉLGETÉS AZ OLYMPIAI DÁN CSAPATTAL. A dán csapat C. *Williams*, angol tréner felügyelete alatt már mult csütörtökön megérkezett Angliába. Egyik sportlap tudósitója felkereste a dánokat és érdekes beszélgetést folytatott velük, melynek folyamán a dán csapat kapitánya a következőképen nyilatkozott: „A csapatunk erejének megitélésénél nem szabad elfelednie azt, hogy egyetlenegy alkalmat kivéve, mikor egy igen gyenge csapatunk Prágában a Slaviától vereséget szenvedett, kontinentális csapat sohasem verte meg a dánokat. Kopenhágában évről-évre a legkiválóbb angol profeszionista-csapatokkal mérkőzünk, s ennek hatása már mult évben mutatkozott, mikor a skót bajnok-csapatot, a *Celtic*-et 2:1 arányban, majdnem ugyanazzal a csapattal, amelylyel itt vagyunk, — megvertük. A mostani csapatunk pedig még erősebb, mint az akkori volt. A sorsolás is nagyon kedvező nekünk. A két francia csapattal kerülünk össze egymás után. Tőlük nem tartunk, mert hiszen tavaly a francia reprezentativ csapatot 7:0-ra vertük, s ha a franciák javultak is, ugyanezt mondhatjuk magunkról. Ami pedig az angol csapattal való mérkőzés iránt táplált reményeinket illeti, arról nehéz nyilatkozni. Ne higye azonban, hogy reménytelenül nézünk a mérkőzés elé. Annyit azonban mondhatok, hogy ha Anglia megver bennünket, akkor legjobb játékát fogja produkálni, sem lesz amolyan walk over természetü. Mi már összemértük erőinket a legjobb angol amatőr-csapatokkal, s megtudjuk itélni annak a csapatnak az erejét, amelylyel találkozni fogunk. Nem akarunk büszkélkedni, de azt hisszük, hogy tudunk igazi footballt játszani."

A dán csapat a mérkőzések kezdetéig a Chelsea-pályán trénirozott s szombaton végig nézte a Chelsa—Sheffield Wednesdey-liga mérkőzését.

MELYIK A LEGERŐSEBB KONTINENTÁLIS FOOTBALL-CSAPAT? A „Sporting Life"-ban, mely Anglia egyik legnagyobb és legtekintélyesebb sport-napilapja, ilyen cimmel közöl egy kisebb cikkecskét, melyet Mr. Watscaff, a lap football-rovatának vezetője ir. A cikk magyar forditásban a következőképen hanzik: „Sokat kérdezték már tőlem, hogy a kontinentális csapatok közül melyiket tartom én magam részéről a legerősebbnek, illetve a legjobbnak. Tapasztalataim azt bizonyitják, hogy a csehek a legjobbak, különösen annak egyik csapata; a Slavia. A dánok ezt ugyan kétségbe vonják, sőt a németek is tüzelnek ellene. Általában a kontinens footballsportja jóval fejlettebb, mint ahogy azt ideát nálunk gondolják. A magyar csapatok sem maradnak messze el a háromtól. A magyarokkal körülbelül egyenranguak a holland és belga csapatok s talán az osztrák. Az ismert országok között leggyengébbek a francia csapatok."

OSZTRÁK FOOTBALL-ÉVKÖNYV (Fussball-Jahrbucch für Österreich) cim alatt egy igen értékes sportkönyv jelent meg az osztrák könyvpiacon Félix Schmal, a Neues Wiener Abendblatt, kiválóan ismert sportrovat vezetője tollából. Első fejezetében az osztrák footballsport 1907—08 évi történetét ismerteti az összes footballmérkőzések eredményeivel együtt. Második fejezete az összes bécsi egyletek működését tárgyalja 1894-től 1908-ig bezárólag. Nagy helyet szentel egyszersmind a mult évi angol football-szezon ismertetésének is. Ránk nézve a könyv legfontosabb része az utolsó fejezet, hol az összes osztrák és német, nemkülönben a footballal foglalkozó magyar egyletek pontos cimei vannak összegezve. A könyv az osztrák könyvpiacon nagy keresletnek örvend s valószinüleg egyleteink is be fogják szerezni. Ára külföldre 80 fillér, postabélyegekben is beküldhető az Illust. Österr. Sportblatt (IX., Kolingasse 19, Wien) cimére.

KISS MENYHÉRT (33. FC.) játékbiróra való minősitése a kolozsvári sportkörökben osztatlan megelégedést keltett.

A KOLOZSVÁRI FOOTBALL CLUB kiválóbb játékosai a Kolozsvári Athletikai Club színében fognak szerepelni. (Nagy L. Nemes, Debreczy I. és Alesz.)

NÉMET EREDMÉNYEK. A mult vasárnapi mérkőzéseknél a főérdeklődés a *Victoria* és *Preussen bajnoki* mérkőzése felé fordult. A Viktoria-pályán óriási közönség előtt folyt le a küzdelem, melyből 6:3 arányban a Viktoria került ki győztesen. Félidő 4:0. A Berliner Ballspiel Club, amely 2—3 év előtt Berlin legjobb csapata volt, most teljesen letört. Multkor a dánoktól 14:0, most a Hertától 4:1 arányban szenvedett vereséget. Britannia—Minerva 5:1. Concordia—Germania 3:0. Elf—Corso 2:2. *Hamburgban*: Hamburger TC.—Lubecker SV. 1:1. Magdeburg—Cricket Viktoria 2:2. *Karlsruhe*: Pforzheimer FC.—Karlsr. FV. 3:2. *Halle*: Halle 96. — Leipziger Sportfreunde 1:0. *Frankfurt*: Germania—Kickers 2:1, Sporty. Frankfurt—Hermannia 6:0. *Strassburg*: Karlsruher Phoenix—Strassburger FV. 3:1.

A
NEMZETI SPORT
ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE... 20 KORONA
FÉL ÉVRE .... 10 KORONA
NEGYED ÉVRE . 5 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR, VIDÉKEN 44 FILLÉR.
KAPHATÓ MINDEN DOHÁNYTŐZSDÉBEN. .·. AZ ELŐFIZETÉSEK E LAP KIADÓHIVATALÁBA (IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5.) KÜLDENDŐK.

○○○○○ Ifjusági Labdarugás. ○○○○○

Typographia Sport Club i. cs. — R.-Szentmihályi Mű- és Sp. K. Köre 1 : 0. Törekvés pálya d. e. Változatos játék. A második félidő utolsó perceiben rugja Typ. a goalt. Biró: Gerő.

Fővárosi Testedzők Köre — Budapesti Athletikai Club i. cs. 3 : 1. (Félidő 1: 1.) BAK. pályán d. e. folyt le a fenti mérkőzés. Az első félidő változatos s az 5-ik percben BAK 11-ből lövi első goalját Pető révén. A félidő végén FTK. bombázza BAK. kapuját, de eredményt elérni nem tud. Félidő vége felé, a kapu előtti kavarodásból Anton kiegyenliti az eredményt. Második félidőben Hauser szép, lerohanásból lövi a 2-ik goalt s ugyancsak Hauser beadásából Anton a harmadikat. Biró: Friedmann Mór, ILSz.

Fővárosi Torna Club i. cs. — Megyeri Sport Club 3 : 2. (2 : 1.) Margitszigeti pályán mérkőzött a 2 legerősebb ifjusági csapat az őszi forduló döntő helyezéséért. A fővárosiak evvel a győzelmükkel első helyüket megtartották, sőt még 2 pontot szereztek hozzá, igy most 18 ponttal a bajnokság élén vannak. A szép és izgalmakban bővelkedő mérkőzést nagy számu közönség nézte végig. A mérkőzést Langfelder Ferenc mindkét fél megelégedésére kitünően vezette. Föv. TC. kezd s már a 3-ik percben Hamburger megszerzi a vezető goalt, melyet a 15-ik percben a back hibájából Megyer kiegyenlit. Pach egyéni táperchen a beck hibájából Megyer kiegyenlit. Pach egyéni tástein lövését Tihanyi — bár a labda kezét érinti — a goalba ejti. Már eldöntetlennek látszik a mérkőzés, mikor Pach az utolsó előtti percben megszerzi a döntő goalt.

Lipótvárosi Torna Egylet — Kőbányai Sport Club 2 : 0. Törekvés pályáján d. e. mérkőzött a 2 csapat. Bár Kőbánya volt fölényben, Lipótváros lövi a 2 goalt, mely után a LTE. egész csapata védi a kaput. Biró: Gerő Ferenc, ILSz.

A svédrendszerü torna szabadgyakorlatairól.

Dr. Cselőtei Lajos értekezése.

(Tizenhetedik közlemény.

IV. rész.

Szabad magasugrás helyben, kéz- és lábterpeszszel — **Egy !**

Lábujjhegyre emelkedem. A lábszárak összezárva, a kezek lebocsájtott mélytartásban vannak.

Kettő !

A térdhajlitást végzem. (Lásd I. rész **Kettő !** mozzanatát.)

Három !

Végzem az elugrást és leugrást, időközben egyidejüleg végzem a **kézterpesztést**, mint a II. rész **Három !** mozzanatánál és a lábterpesztést, mint a III. rész **Három !** mozzanatánál.

Négy !

Az álló alaphelyzetbe helyezkedem.

Az I., II., III., IV. rész kellő gyakorlás után, mozzanatolás nélkül végezhető, a következő vezényszókra. :

Szabad magasugrás helyben — **Rajta !**

Szabad magasugrás helyben, kézterpeszszel — **Rajta !**

Szabad magasugrás helyben, lábterpeszszel — **Rajta !**

Szabad magasugrás helyben, kéz- és lábterpeszszel — **Rajta!**

Befejezésül bármelyik gyakorlat után **Pihenj !** vezényszóra, bármelyik pihenő állásba térek.

A gyakorlatok következő csoportjainál a távolsághatárt, a honnét és a meddig történik, az ugrást megjelölhetjük a padló bizonyos számu deszkájával, de legjobb a padlóra krétával, a földön kissé mélyitett barázdával jelelni.

V. rész.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet).

Szabadtávugrás helyből, előre — **Egy !**

Lábujjhegyre emelkedem. A kezek lebocsájtott mélytartásban vannak. (73a. ábra).

Kettő !

Végzem a térdhajlitást (lásd I. rész **Kettő !** mozzanatát). Mialatt a térdhajlitást végzem, a kezeket a törzstől mintegy 30 foknyira hátra lenditem s a törzset kissé előrehajlitom.

Három !

Végzem az elugrást (lásd I. rész. **Három !** mozzanatát) előre körülbelül egy méterre. Mialatt a lábak a szökellő munkát végzik, a kezeket gyorsan és erélyesen rézsutos magastartásba, félkörivben előre lenditem ; a leugrás mozzanatánál pedig az egyensuly tartása végett a lebocsájtott mélytartásba visszalenditem.

Négy !

Az álló alaphelyzetbe helyezkedem.

VI. rész.

Szabad távugrás helyből, hátra — **Egy !**

Lábujjhegyre emelkedem. A kezek lebocsájtott mélytartásban vannak.

Kettő !

Végzem a térdhajlitást. (Lásd I. rész *Kettő* ! mozzanatát.) Mialatt a térdhajlitást végzem, a törzset kissé előrehajlitom, a

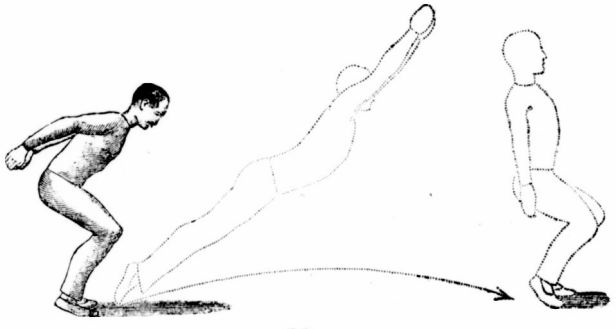

73a.

kezeket nyujtva, mintegy 60 foknyi rézsutos mélytartásba előre lenditem nyugodtan, hogy a test egyensulyát ne billentsem.

Három !

Végzem az elugrást (lásd I. rész **Három !** mozzanatát hátra körülbelül egy méterre. Mialatt a lábak a szökellő munkát végzik, a kezeket gyorsan és erélyesen rézsutos mélytartásba, amennyire birom, hátralenditem ; a leugrás mozzanatánál pedig az egyensuly tartása végett a lebocsájtott mélytartásba lenditem.

Négy !

Az álló alaphelyzetbe helyezkedem.

VII. rész.

Szabad távugrás helyből, balra — **Egy !**

Lábujjhegyre emelkedem. A kezek lebocsájtott mélytartásban vannak.

Kettő !

Végzem a térdhajlitást. (Lásd I. rész **Kettő !** mozzanatát). Mialatt a térdhajlitást végzem, a kezeket függélyes törzstartás mellett jobbra mintegy 30 fokra rézsutos mélytartásba lenditem nyugodtan, hogy a test egyensulyát ne billentsem.

Három !

Végzem az elugrást (lásd I. rész **Három !** mozzanatát), balra körülbelül egy méterre. Mialatt a lábak a szökellő munkát

végzik, a kezeket gyorsan és erélyesen balra lenditem, amennyire birom, ezáltal a szökellést elősegitem. A kezeket a leugrás mozzanatánál az egyensuly tartása végett a lebocsájtott mélytartásba eresztem.

Négy !

Az álló alaphelyzetbe helyezkedem.

VIII. rész.

Szabad távugrás helyből, jobbra — **Egy !**

Kettő !

Három !

Négy !

Végzem, mint a VII. alattit, a megfelelő módositással.

Az V., VI., VII., VIII. rész kellő gyakorlás után mozzanatolás nélkül végezhető a következő vezényszókra :

Szabad távugrás helyből, előre — **Rajta !**

Szabad távugrás helyből, hátra — **Rajta !**

Szabad távugrás helyből, balra — **Rajta !**

Szabad távugrás helyből, jobbra — **Rajta !**

Bármelyik gyakorlat után **Pihenj !** vezényszóra, bármelyik pihenő állásba térek.

Uszási gyakorlatok.

Az uszástanitás nagy gyakorlati fontossága, hogy a létfentartást a vizben is lehetővé teszi. A tanitás először szárazföldön, azután a vizben történjék.

A szárazföldi gyakorlatok által a kezdő uszó bizalma, bátorsága növekszik s a vizi gyakorlatok anyaga rövidül.

A gyakorlatok alatt hozzá kell szoktatni a kezdőt, hogy a száját zárva tartsa, lélegzetet az orron át vegyen s a fejet kissé hátraszoritva tartsa.

I. rész.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet).

Uszászi kézfejgyakorlatok — **Egy !**

A kezeket vizszintes melltartásba hajlitom (10-ik gyakorlat).

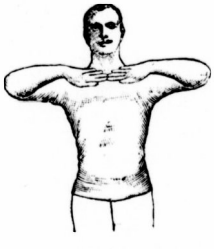

74a.

74b.

Kettő !

A kézfejeket egymásfelé nyujtom, hogy a középujjakkal érintkezzenek. A kézfejek tartása vizszintes marad. (74a.)

Három !

A középujjakat érintke ésbe tartva, a kézfejeket a csuklóból, a vizszintes sikban amennyire birom, előrenyujtom.

A karok előbbi helyzetükben mozdulatlanok maradnak. (74b.)

Négy !

A kézfejcsuklót hajlitom. A kézfej előbbi helyzetében marad, a könyököt a csuklóból s a vállból végzett mozgással lebocsájtom a függélyesbe, a mell elé. (Lástd a 74c. gyakorlatot — a törzs még most függélyes tartásban marad.)

A gyakorlatot néhányszor ismétlem s azután : **Pihenj !**

II. rész.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet).

Uszási összekötött kar- és kézfejgyakorlatok — **Egy !**

74c.

A kezet vizszintes elülső tartásba nyujtom, közben a csipőből a törzset kissé előre hajlitom.

A kiindulás a kezek lebocsájtott mélytartásából történik.

A kezeket függélyes törzstartás mellett negyedkörivben elülső középtartásban lenditem (12-ik gyak.), ezután a függélyes és egymásfelé néző tenyereket lefelé vizszintes tartásba forditom s végül a tenyéréleket a kézfejek vizszintes tartása mellett hegyes szög alatt egymáshoz zárom, ugy, hogy a szög csucsát a középujjak érintkezési pontja alkotja. A kezeket a mennyire birom, előre nyujtom, mialatt a törzset a csipőből kissé előre hajlitom, a fejet kissé hátraszoritom. (74c.)

Kettő !

74d.

A kezeket feszitett tartásban erőteljesen és nyugodtan oldalsó középtartásba lenditem, közben a tenyereket a csuklóból, fokozatosan haladó csavarmozgással, függélyes és hátranéző tartásba forditom, a törzset pedig egyidejüleg és nyugodtan a függélyes tartásba feszitem vissza. (74d.)

Három !

74e.

Az alsókart gyorsan a felső alá, a tenyereket közben lappal a *test felé csavarva* a kézfejeket előre nyujtott összezárt ujjakkal a hónalj alá hajlitom, azután rögtön mellső vizszintes tartásba közvetlen a mell elé helyezem. Közben a könyököt lebocsájtom, a törzset kissé előre hajlitom, a fejet kissé hátraszoritom. (74e.)

Négy !

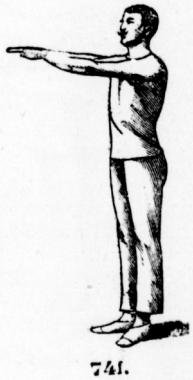

74f.

A kezeket lefelé forditott tenyerekkel vizszintes elülső tartásban s közben a törzset függélyes tartásba feszitem. (74f.)

A gyakorlat folytatása : **Egy !** A kezeket vizszintes elülső tartásukban amennyire birom előre nyujtom, a törzset kissé előre hajlitom, mi által a kéz előrefeszitését fokozom. A fejet kissé hátraszoritom. (74e.)

Kettő ! — Három ! — Négy !

(mint előbb). Befejezésül : **Pihenj !**

III. rész.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet).

Fekvő alaphelyzet — Kezeket tarkótartásba — **Rajta !**

Fekvő alaphelyzetbe bocsájtkozom s a kezeket tarkótartásba hajlitom. (Kiinduló helyzet.)

Uszási lábgyakorlatok hátfekvésben.

Egy !

A testet, amennyire szervezetem engedi, kifeszitem.

Kettő !

A lábszárakat feszitett helyzetben a vizszintesbe lenditem. A lábujjhegyek hátranyulnak.

75.

Három !

A térdeket terpeszben, a mennyire szervezetem engedi, a hashoz hajlitom. Az alsó lábszárak a térdben könnyedén behajlanak. A lábfejek az alaphelyzetnek megfelelően kifelé hajló lábhegyekkel lehetőleg hátrafeszülnek. (75.)

Négy !

A lábakat gyorsan és erőteljesen terpeszve rugom, ugy, hogy a lábszárak teljesen kifeszitve legyenek. (76a.) Mialatt a lábszárak egyenesen feszülnek, a lábfejek a szárakra derékszögü tartásig visszahajlanak. Itt azonban a mozgásban nem állok meg, hanem folytatólag a lábfejekkel és viszonylag a lábszárakkal kifelé domborodó kis körivet irva, azokat a fekvő alaphelyzetü lábtartásba (76b.) az alapzatra helyezem.

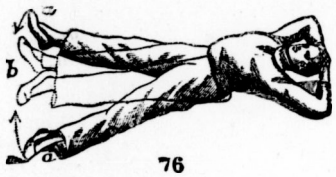

76

IV. rész.

Keresztfekvés hastámaszban — **Rajta !**

vezényszóra a gyakorló vállszélességben tartott karokkal tenyereit a zsámolyra helyezi. A tenyerek összezárt ujjakkal egymásfelé hajlanak fél derékszögben. Aztán a karokat nyugodtan behajlitja, a testet keresztfekvésü hastámaszba a zsámolyra bocsájtja, a lábakat kinyujtja és lábujjhegygyel az alapzatra támasztja.

Uszási összekötött láb- és kézgyakorlatok — **Egy !**

A lábakat ujjhegytámaszban hátrafeszitem. A kezeket vizszintes elülső tartásba nyujtom s mozgás közben a kézfejeket hegyesszög alatt egymáshoz zárom. Az egész testet kinyujtom. (77a.)

77a.

(A II. rész **Egy!** és a III. rész **Egy !** mozzanatának kapcsolata).

Kettő !

A lábszárakat feszitett helyzetbe vizszintbe lenditem. A lábujjhegyek hátranyulnak. Egyidejüleg a kezeket oldalsó középtartásba lenditem, mint a II. rész **Kettő !** mozzanatnál. (77b.)

77b.

Három !

A térdeket terpeszben, amennyire szervezetem engedi, a hashoz hajlitom, egyide üleg a kezeket mell elé helyezem. (A II. rész **Három !** — és a III. rész **Három !** — mozzanatainak kapcsolata.) (78a.)

78a.

Négy !

A lábakat gyorsan és erőteljesen terpeszbe rugom s félkörivben összezárom. A kezeket egyidejüleg erővel vizszintes elülső tartásba feszitem. (A II. rész **Négy !** — és a III. rész **Négy !** mozzanatainak kapcsolata.) (78b).

78b.

Befejezésül :

Álló alaphelyzet — **Rajta !**

azután **Pihenj !**

Kellő gyakorlás után mozzanatolás nélkül végezhetők a gyakorlatok az

I. rész.

Uszási kézfejgyakorlatok — **Rajta !**

II. rész.

Uszási összekötött kar- és kézfejgyakorlatok — **Rajta !**

III. rész.

Uszási lábgyakorlatok hátfekvésben — **Rajta !**

IV. rész.

Uszási összekötött láb- és kézgyakorlatok — **Rajta !**

vezényszókra.

Légzési gyakorlatok.

A testgyakorlatok befejezéseként a légzési gyakorlatokkal a vérkeringési és légző szervek működését lecsendesit ük. Légzési gyakorlatok közben is végeztetendők, pl. huzamosabb futás, vagy valamely nagyon erőteljes gyakorlat után, ha az érverés nagyon gyors.

A gyerekeket ismételten és ismételten figyelmeztetni, szoktatni, kényszeriteni kell minden alkalommal *a mély lélegzetvételre* azért, hogy elégséges élenyt vigyenek a testbe, ami nélkül egészséges vérképződés lehetetlen, s azért, hogy a tüdőt minden részében állandóan szellőztessék, ami a tüdő épségének feltétele.

A légzési gyakorlatok előtt czélszerü lassu, nyugodt menetelést végeztetni. A légzési gyakorlatoknál a belégzés nyugodtan s amilyen mélyen csak birom, végzendő. A levegőt azután kis ideig bent tartom, végül nyugodtan kibocsájtom. Testtartás-igazitásoknak a légzési gyakorlatok folyama alatt helye nincs, mert veszélyeztetjük ez által a gyakorlat rithmusát, lényegét.

Egy alkalommal elégséges az alábbiak közül csak egyet gyakoroltatni, azt, amelyiket a vezető legalkalmasabbnak tart.

79-ik gyakorlat.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet).

Páros kézlendités hátsó részsutos mélytartásba

Rajta !

(Kiinduló helyzet.)

79.

Belégzés !

A vezető a **Belégzés**-t hosszasan vontatva hangoztatja. A gyakorló a fejét fokozatosan hátrafeszíti, a mellét kidomboritja, a karok megfelelő csavarásával a kézfejet félkörivben hátrafelé forditja, hogy a végső helyzetben a a hüvelykujj hátraessék. Közben fokozatosan teleszivja a tüdejét levegővel, a mennyire s a milyen mélyre csak engedi a szervezete.

Kilégzés ! (vontatva hangoztatandó.)

A fejet, mellet fokozatosan az álló alaphelyzetü tartásba hozom, közben a karokat, kézfejeket visszaforditom. Ezalatt a tüdőkből a levegőt fokozatosan kiszoritom annyira, amennyire csak birom.

Belégzés ! — *Belégzés !* stb. a gyakorlatot néhányszor ismétlem.

Befejezésül :

Álló alaphelyzet — **Rajta** ! azután **Pihenj** !

(Folyt. köv.)

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körut 41.) *Alelnökök:* Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9.) (Újlaki Tégla- és Mészégető RT. Füzeséry Zoltán dr. (VI., Szerecsen-u. 56.) *Főtitkár:* Malecki Román (VI, Andrássy-ut 48. II. 10.) Hivatalos órák minden szerdán este 7—8-ig az Edison-kávéház külön termében. *Titkár:* Cseke Gyula (II., Csalogány-u. 7.) *Jegyző:* Sugár István (Baross-utca 4. I. em. 7.). *Pénztáros:* Glauber Jozsef (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. *Intéző-bizottság:* Oprée Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik. A birák bizottságának elnöke: Füzesséry Árpád dr. *Ülések:* VI., Teréz-körut 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

Kivonat a birák bizottságának 1908 évi október hó 19-én tartott üléséről.

A bizottság utólag tudomásul veszi, hogy a Bácska-Szabadkai AC.—Aradi AC. között megtartott bajnoki mérkőzésre Schubert M. Ferenc 34 korona költséggel kiküldetett.

A Kolozsvári Vasutas SC.—Kolozsvári AC. f. hó 25-iki bajnoki mérkőzésre Kis Menyhért, az Aradi AC.—Szegedi AC. f. hó 25-iki bajnoki mérkőzésére Schubert M. Ferenc küldetik ki. Utóbbinak költségeit 50 koronában állapitja meg a bizottság.

Herczog Ede biró jelentése a Főv. TC. I.—MAFC. I., Friedmann Lajos biró jelentése a TLE. I.—URAK. I., Minder Frigyes jelentése a MTK. I.—Typ. SC. I., Zoltán Béla biró jelentése az ETC. I.—ESC. I., Neuwelt Emil biró jelentése a LFC. I.—FSC. I. mérkőzésről az intéző-bizottsághoz a további eljárás foganatositása végett áttétetik.

A bizottság Klug Frigyes (MAFC.) birójelöltet tréning, klubközi és ifjusági mérkőzések vezetésére minősiti, Wolf Gyula (VTE.), László Simon dr. (MAFC.) és Budai Károly (Postás) birójelölteket *ujabb* gyakorlati vizsgára, Dombováry Ödön (egyleten kivül) és Izsó László (BTC.) birójelölteket pedig gyakorlati vizsgára utasitja.

A bizottság felszólitja a *győri Egyetértés* vezetőségét, hogy az egyesület *pontos cimét*, valamint azt, hogy tagjai kikből kerülnek ki, haladéktalanul közölje.

Az *ILSz.* bejelentése folytán Böhm Kálmán és Zsigmondy János biráskodási joga 1909 január 1-ig, Menner Ödön biráskodási joga 1909 március 1-ig felfüggesztetik.

A bizottság f. hó 26-án este 8 órakor az Edison kávéház külön termében ülést és birói vizsgát tart, melyre Schasek Ödön (BTC.), Glötzer József (MAFC.), Klinger Nándor (LFC.) és Steiner Márton (BLIE.) megidéztetnek.

Zoltán Béla s. k., jegyző

Kivonat az intéző-bizottság 1908 évi október hó 21-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A KAOE. II. csapata a f. hó 11-re NSC. II. ellen, s a f. hó 18-ra KTE. II. ellen kisorsolt szövetségi dijmérkőzéstől visszalépvén, 2—2 pont utóbb nevezett egyesületek javára iratik.

Tisztviselők Labdarugó Egyletének bejelentése, hogy az 1908/1909. évi II. osztályu bajnoki küzdelmektől visszalép, tudomásul vétetik s 2—2 pont a résztvevő ellenfelek javára iratik.

Kolozsvári Football-Club az 1908/1909. évi keletkerületi bajnoki mérkőzésektől visszalépvén, 2—2 pont ellenfelei javára iratik.

Az URAK. felhivatik, hogy a Budai Testgyakorlók Körével szemben fennálló 7 korona 90 fillér tartozását 8 nap alatt annál is inkább egyenlitse ki, mert ellenkező esetben az 1908/909. évi bajnokság őszi fordulóján pályaválasztási jogától megfosztatni fog.

Budai TK. felhivatik, hogy az intéző-bizottság legközelebbi ülésére elfogadható módon igazolja, hogy a f. hó 11-én Fekete 11. FC. elleni bajnoki mérkőzése alkalmából a meszelés és személyzet igénybevételéért fölmerült 5 korona költséget a sajátjából egészben megfizette.

Minder Frigyes játékbirónak a MTK.—Typ. SC. folyó hó 18-iki bajnoki mérkőzéséről benyujtott jelentése folytán a Törekvés Sport-Egylet X. Hölgy-utcai pályájának gondnoka az intéző-bizottságnak a f. hó 28-án tartandó ülésére megidéztetik.

Herczog Ede birói jelentése a f. hó 18-iki Főv. TC.—MAFC. mérkőzésről, továbbá Vadász Dezső birói jelentése a f. hó 18-iki Fer. SpC.—BTK. mérkőzésről, ugyszintén Schubert M. Ferenc birói jelentése a f. évi szeptember hó 27-iki MTK.—UTE. mérkőzésről és Hajós József birói jelentése a szeptember hó 27-iki Főv. TC.—Typ. SC. mérkőzésről, továbbá eljárás végett a fegyelmi bizottsághoz tétetnek át.

BAK. pályatulajdonos felhivatik, hogy Erzsébet királyuti pályáján minden tekintetben teljes rendet tartson fönn és odahasson, hogy a mérkőzések zavartalan lefolyását sem a közönség behatolása, sem felszerelési hiányok ne akadályozzák.

„Bácska" Szabadkai AC.—Szegedi AC. között f. hó 11-én tartott bajnoki mérkőzés ellen Szegedi AC. által emelt óvásnak hely adható nem volt, egyrészt mert Szegedi AC. a 20 korona óvásdijat be nem küldötte, másrészt alaptalan az óvás azért, mert Meliskó Antal igazolása a Bácska SzAC. részére a mérkőzés napján már befejezettnek volt tekinthető és az igazoló jegy kiadását csupán az késleltette, hogy Meliskó Antaltól egy ujabb szövetségi nyilatkozat kivántatott, mely a mérkőzést megelőző napon már postára is adatott a Bácska Szabadkai AC. által.

A fegyelmi bizottság elnökéül az intéző-bizottság Vida Henrik urat küldi ki.

Sugár István jegyző.

Igazolások 1977-től—2032-ig. Rácz Jenő bpesti, Postás részére igazolható nem volt, mert habár igazolta is, hogy régi egyesületében a BAK.-ban már több, mint egy éve nem játszott, nem igazolta azt, hogy 3 éve van postai alkalmazásban; — Kolozsvári AC. részére: Csiky Béla, Vass György, Allesz Antal, Künsztlinger Arthur, Delveczy Zoltán; — Kolozsvári Football-Club részére: Debreczy Béla, Horváth Bertalan, Horváth László, Kállay Árpád, Muntean Livius, Nagy Géza, Nagy Zoltán, Pollák Kornél, Schivanovits Oszkár, Tóth György; — III. ker. TVE. részére: Suhajdy István, Jancsó Károly, Nagy István (mindannyian a TLE.-ből); — 33-as FC. részére: Székány Sándor (TLE.-ből); — Kolozsvári Ath. Cl. részére: Kiczkó Lajos; — MUE. részére: Sebestyén Pál (Főv. TC.-ból), Freund Jacques, Böcz Sándor, Kaposi Andor, Neumann Jenő, Schubert József, Bán Endre, Krausz Henrik, Hégner Erwin, Hégner Jenő; — Budai TK. részére: Zauberer József; — UTE. részére: Goldstein Ármin (ILSz.-ből); — Fekete 11. FE. részére: Eckermann Lajos, Behr István, Balassa Dezső; — III. ker. TVE. részére: Sajó Zoltán, Rausch Győző (mindkettő TLE.-ből); — Fővárosi TC. részére: Csokonai Vitéz Mihály (TLE.-ből), Gábor Béla, Gábor Lajos, Braun László, Feik Gusztáv, Jenei Arthur, Tordai Aladár; — Magyar TC. részére: Vajdulák József, Deutsch Jenő; — FTC. részére: Vass Antal (TLE.-ből); — 33-as FC. részére: Hochstein Rezső (Besztercebányai SC.-ból); — URAK. részére: Ott Ödön (TLE.-ből); — Győri Egyetértés részére: Thurow Henrik; — Budapesti Postás részére: Kenesey J. Béla, Kalmár István, Winkler József; — KAOE. részére: Beutum Aladár.

Sugár István jegyző.

WEINBERGER IZIDOR

sport-üzlete

Budapest, V., Városház-tér 2. szám,

földszint, félépcső 1. szám.

Saját gyártmányu vivószerek, football és athletikai sport cikkek rendkivül előnyös beszerzési forrása.

Kizárólag

!! Magyar gyártmány !!

2 kg. **diszkosz** . . .	K	8.—
2 „ ugyanaz hitelesitett	„	10.—
2 „ **füles labda** . .	„	8.40
2 „ ugyanaz hitelesitett	„	11.—
5-ös **Diadal football** . .	„	6.80
5-ös **Rambler football** .	„	10.—
7¼ kg. **Vasgolyó** . . .	„	3.—
7¼ „ ugyanaz hitelesitett	„	3.50
Gerely	„	4.—
ugyanaz hitelesitett .	„	4.50
Svéd gerely	„	4.50

Futó cipő finom kivftelben **7.—**

VI. évfolyam. 1908. október 24. 43. szám

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Motor Club“ hivatalos lapja.

Az 1909-es modelü Daimler motor.

(Első közlemény.)

Az angol automobiltechnikai körök legujabb szenzációja egy teljesen uj motortypus, melyet a Daimler Motor-Company alkalmaz ujabb gépein. Az uj motor Knight és Kilbourne csikágói motortechnikusok találmánya, akik azt kipróbálták a legkülönfélébb terepviszonyok között, s miután a számos kisérlet és próba után csupán sikerekről és szép eredményekről számolhattak be, elhatározták, hogy uj motoruk gyártási jogát eladják a nevesebb európai motorépitő cégeknek. Knight európai körutjában elsőnek természetesen Angliát érintette, s egy évnél tovább kisérletezett a Daimlerék coventry-i gyártelepén.

A végzett próbák annyira kielégitőek voltak, hogy a gyárvezetőség megszerezte magának a gyártási jogot, s az uj ilyen rendszerü motorok *Daimler 1909-es modell* néven kerülnek piacra. Daimlerék után alkalmasint a belga *Minerva*, a francia *Panhard és Levassor*, az olasz *Fiat* és *Benz* vagy *Mercédes* is meg fogják venni a gyártás jogát.

Az uj motornak a megszokott épitési modortól való lényeges eltérése, valamint az a körülmény, hogy ily neves cég, mint a Daimler Motor-Company, ezt a különös, nehéz és nagy gyártási költségeket igényelő modellt már normális üzemben állitja elő, ugy hiszszük megérdemelné, hogy a mi szakköreink érdeklődését is felkeltse.

Az ügynek vélünk szolgálni akkor, midőn az uj typust, mely bizonyára elsőrangu fontosságu lépést jelent a motortechnika haladásának történetében, a rendelkezésünkre álló adatok alapján részletesen ismertetjük olvasóinkkal. Előre bocsátjuk, hogy az uj gépnek eddig két gyártási typusa van, még pedig egy 38 HP-s (124×130 mm.) és egy 48 HP-s (140×150 mm.) modell, mig a harmadik, 22 HP. teljesitményre (96×130 mm.) előkészület alatt áll. A motorok négyhengerüek, párosával egy tömbbe öntött hengerekkel.

A motor a négyütemü, u. n. Ottó-féle rendszerü motorok közé sorozható, melyeknél egy-egy lezárt működési periodus a fordulatok szerint: 1. beáramlás-, 2. sürités-, 3. robbanás- és 4. kipuffogásra oszlik. Fő jellemvonása a tányérszelepeknek teljes kiküszöbölése üregeikkel, rugóikkal, fogaskerékáttételükkel, bütykös tárcsáikkal együtt ugy, hogy a hengereken kivülről a vezérműből semmi sem látszik egyéb, mint a bebocsátó és kipuffogó hasitékok. A szelepeknek, s a szelepes vezérmü gyorsan járó és felcsapódó alkatrészeinek hiányzása a motornak teljesen zajtalan működését eredményezi. A leglényegesebb ujitás éppen az elhagyott tányérszelepeknek két-két, a motorhengerekkel coaxiálisan működő hengeres tolattyuval való helyettesitése, melyek a dugattyu és a belső hengerfal között mozognak.

E hengerestolattyuk működése olyatén módon megy végbe, hogy ugy a beáramlást, mint a kipuffogást a hengeres tolattyuk és a hengerfal hasitékainak, valamint a hengerfő alsó élének megfelelő viszonylagos helyzete szabályozza. Emlékeztet ezen elrendezés a *Willaus*-féle gyorsanjáró gőzgép szerkezetére, azzal a különbséggel, hogy mig a Daimler-motornál *két* tolattyunak egymással ellentétes irányu mozgása váltja ki a gyors vezérhatást, addig a Willaus-féle gépnél *egy* hengeres tolattyu működik a köréje konstruált *dugattyuval* együtt.

Ezen vezérelvek szerkesztési kivitele legvilágosabban az ábrákból tünik ki. A hengertolattyuk (*A* a külső *B a* belső tolattyu) alsó szélükön peremmel ellátvák, mely peremeken villás szemek vannak kiképezve a hajtórudcsuklók csapjainak felvételére.

A tolattyuk hajtórudjainak hajtása külön vezérmütengely segélyével történik, mely kis forgattyutengelyként van kiképezve, ugy, hogy minden tolattyunak egy forgattyu felel meg. E forgattyuk olyatén módon vannak egymáshoz képest elforgatva, hogy a bőven méretezett beáramló és kipuffogó nyilásokat, (a rajzban *H* és *G*-vel jelölve), a tolattyuk kellő időben zárják, illetve nyissák. Az egyes hengertolattyuk ellentétes mozgási iránya minden vontatott mozgást kizár. Teljes uthosszuk 25 mm.

A hengertolttyuknak, az elégési tér feletti részen hosszu és jó vezetéssel kell birniuk, hogy gázálló tömités álljon elő, s e jó vezetést a hengerfőnek speciális alakitásával érik el. Ez a része a motornak az, mely talán a legszellemesebben van megoldva.

A hengertolattyuknak, az elégési tér feletti részen

Benoidgáz világitás

kastélyok, villák és uradalmak számára. Főzés, fütés, világitás, vizszivattyuzás. Legkedveltebb világitási mód. Teljesen tüzbiztos. Robbanás kizárva. Több mint 200 kastélyban berendezve. Költségvetéssel szolgál a

Gyár: ARAD. **Magyar Benoidgáz Részvény Társaság.** Főraktár; Budapest, VI., Andrássy-út 17.

különálló részként van megkonstruálva, s a hengertesttel csavarok segélyével összekötve. A hütőviz közlekedése a henger hütőköpenye és a hengerfedél vizkamrája között, az érintkezési felületek hasitékain át történik. A fej mélyen benyulik a henger belső üregébe, s külső falán, — mely a belső tolattyu vezetőtükréül szolgál, — több keskeny és egy szélesebb tömitő-gyürüt visel. E tömitőgyürük, mint az pld. dugattyuknál szokásos, egy darabból vannak esztergálva, s megmunkálás után egy helyen megrepesztve.

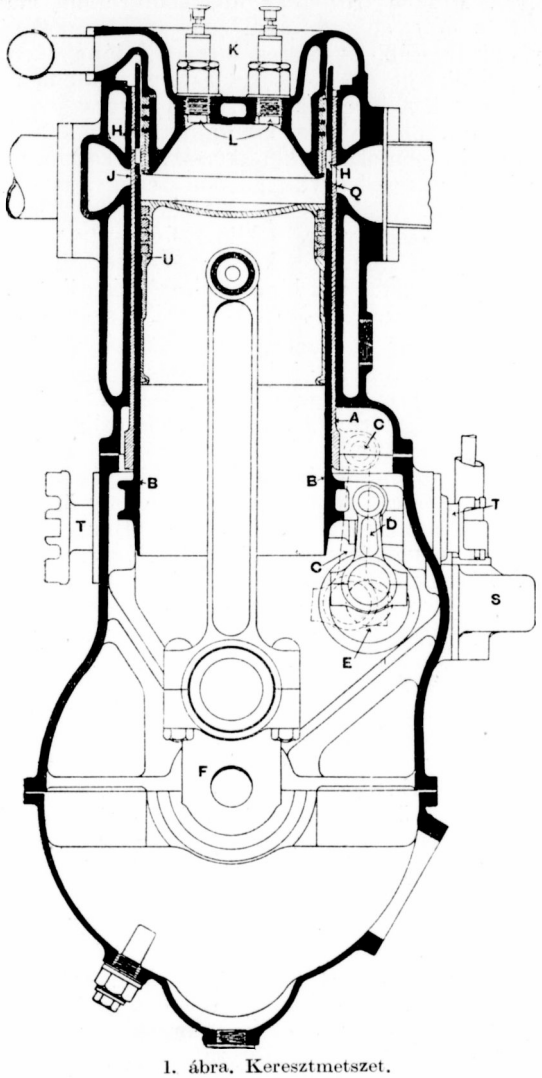

1. ábra. Keresztmetszet.

A külső hengertolattyu, B külső hengertolattyu, C hajtókerék A tolattyuhoz, D hajtókerék B tolattyuhoz, E vezértengely, F forgattyutengely, H nyitott tolattyuszelepek, J beömlő nyilás, K hengerfej. Q kiömlő nyilás. S gyujtókészülék hajtómü, T szivattyu és mágnes hajtótengely, U dugattyu.

A hengerfedél levétele a henger belsejének, s a dugattyunak az esetleg lerakódott szilárd égési termékektől való könnyü megtisztitását teszi lehetővé, s előforduló javitásoknál a dugattyu a dugattyuruddal együtt a hengeren át emelhető ki, anélkül, hogy a hengerek fáradtságos leszerelése válnék szükségessé.

A henger teljesen kerek. kivül-belül egyenlő vastagságura megmunkálva, ugy hogy a fellépő nagy hőfokok mellett sem mutat hajlandóságot alakváltozásra vagy elhuzódásra. A dugattyu tömitőgylürüi állandóan teljesen sima felületen fekszenek fel. Hiányoznak a henger belsejében az élek, megmunkálatlan szögletek, kiugrások és a nem hüthető felületek is, melyek pedig a tányérszelepes vezérműnél elkerülhetetlenek, s ily módon magasfoku sürités érhető el előgyujtás veszélye nélkül, miáltal a motor sima, zajtalan működése lehetséges.

A gyujtógyertyák (L), — melyek egyike a tartalékul szolgáló accumulátorgyujtáshoz való — a szabályos alaku elégési tér közepén vannak elhelyezve, mely körülmény szintén hozzájárul a kitünő gyujtás és kiváló teljesitőképesség eléréséhez.

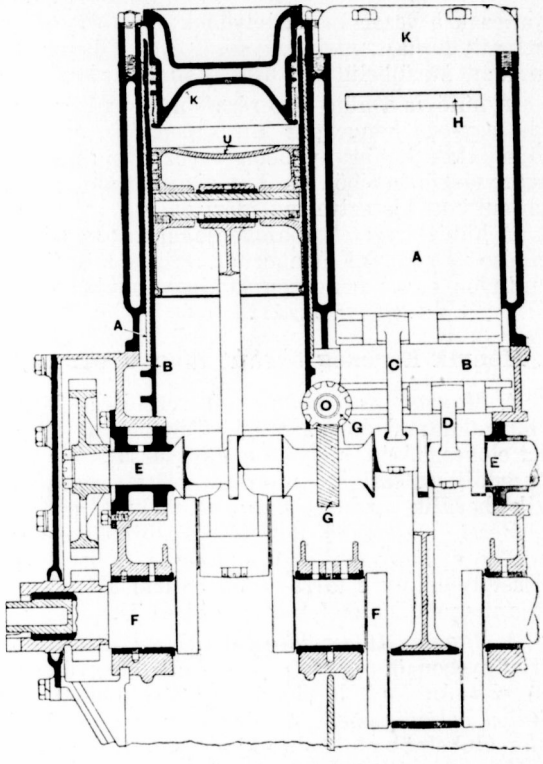

2. ábra. Hosszmetszet.

A külső hengertolattyu, B belső hengertolattyu. C hajtókerék A tolattynhoz D hajtókerék B tolattyuhoz, E vezértengely, F forgattyutengely G szögfogeskerék, H szelepnyitás, K hengerfej, L gyujtógyertya nyilás, O szivattyu és mágnes hajtótengely, U dugattyu.

Egyébként az uj motor épitésmódja alig tér el a megszokott *Standard*-typusétól; tán még a vezérmü tengelyének meghajtása az, ami külön kiemelést érdemel, tekintve, hogy e pontban látszólagos konstruktiv visszaesést észlelhetünk: a vezértengely meghajtása a főtengelytől végtelen *Renault-féle lánc* segélyével történik, a normális áttételi viszonyok mellett. A láncáttétel a gépkomplexus előrészén teljesen zárt tokban van elhelyezve, s a teljesen hangtalan müködésmódon kivül még egyéb előnyökkel is jár, hogy mást ne emlitsünk, a fogaskerék-áttételnél szükséges számos kopásnak és elhasználódásnak kitett részt is kiküszöbölhetővé teszi.

BENZINT bármely szerkezetü **automobilok** és **motorok** részére, **foltisztitási célra, hydrurt, gazolint, ligroint világitási célra,** nemkülönben **PETROLEUMOT, ÁSVÁNYKENŐOLAJOKAT, PARAFINT, MOTORKÉKOLAJAT** legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett szállit a

MAGYAR PETROLEUM-IPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 53. szám.

A forgattyutengely öt fehérfémcsapágyban forog, melyek a gépburok felső részére vannak felfüggesztve. Igy a teljesen tehermentesitett alsó burokfél kizárólag az olajfürdő céljára fordítható.

A vezérmű tengelye egyszerübb kivihetőség szempontjából kétrészüen készül, s a főtengelylyel párhuzamosan három bronzcsapágyban forog, melyek a már teljesen felszerelt gépburokba a vezérmü tengelyével együtt tolhatók be. A tengelyen két, a teliből maratott szögfogaskerék látszik, melyek kereszttengelyeket hajtanak. Az egyik ily melléktengely, az első és második henger között a mágnesek és hütőszivattyu hajtását végzi, a másik, mely a harmadik és negyedik henger között fekszik, egy feszültségosztót működtet a tartalékul szolgáló akkumulátorgyujtáshoz. Ugyancsak a vezérmü tengelyének egy forgattyuja kis légszivattyut hajt, melynek segélyével a benzintartály állandóan körülbelül 0,3 atm. nyomás alatt tartható.

A hütőviz a hütő alsó részéről egy közös nyiláson jut be egy-egy hengerpár hütőköpenyébe, de az ellenkező oldalon külön nyiláson távozik minden egyes henger vizköpenyéből. A hütőviz állandó áramlását előbb emlitett kis szivattyu idézi elő.

A hütővizvezeték analogonjaképen egy közös gázbeömlése van két-két hengernek, mig a kipuffogó nyilás minden egyes hengeren külön van kiképezve.

A Henrik herczeg túraút Magyarországon.

A *Magyar Automobil-Club* vezetősége lankadatlan buzgalommal dolgozik a jövő évi Prinz Heinrich-Fahrt előkészitésén, s ebben a munkásságában a klubtagok eddig szokatlan munkakedvvel támogatják. Ugy látszik beválik azon jóslatunk, melyet gróf Zichy Béla Rezső nagyszerü tervének közhirrétételekor kimondottunk, hogy nemcsak a magyar túristaforgalom emelését reméljük e társasuttól, hanem a tespedő magyar automobilismus felvillanyozását is.

A *Magyar Automobil-Clubnak* a Prinz Heinrich-Fahrt ügyében összehivott rendkivüli közgyülése, mult héten szerdán folyt le élénk részvétel mellett, a klub hivatalos helyiségeiben. A közgyülésen gróf *Andrássy* Sándor klubelnök elnökölt, aki a Prinz Heinrich-Fahrt méltatása után 20,000 koronát kitevő rendkivüli hitel megszavazását kérte. E kérésnek a közgyülés, mely lelkesedéssel csatlakozott az eszméhez, hozzájárult, ugy, hogy most már a rendezésre szükséges összegek felett a sportbizottság szabadon rendelkezhetik.

A Magyar Automobil-Club sportbizottsága f. hó 15-én, gróf *Zichy* Béla Rezső elnöklete alatt tartott ülésében már foglalkozott a Henrik herceg-túraútnak a Császári Automobil-Club által kidolgozott szabálytervezetével.

A szabályzat nagyjában a mult évi szabályzatnak felel meg. Első pontja, mely kategórikusan kimondja, hogy: *„A Henrik herceg-túraút egy nemzetközi megbizhatósági utazás túrakocsik számára és nem verseny“*, bizonyára még azokat is meghóditja a túraút Magyarországon való átmenetelének, akik félve egy verseny következményeitől, ennek eddig ellenségei voltak. A szabályzat főbb rendelkezései a következők: A verseny négy- és hathengeres 2—7·5 liter löketköbtartalommal biró kocsik számára nyilt. A kocsiknak az első nevezési zárlatnál már a nevezők tulajdonában kell lenniök. Csakis az elismert nemzetközi klubok és kartellirozott német klubok tagjai indulhatnak. A kocsiknak sebességmérővel kell ellátva lenniök. A 2 liter lökettartalmu kocsik teljes sulya minimálisan 850 kg.-ban van megállapitva, tartalékköpenyek, pneumatikok és üzemanyag nélkül és üres szerszámládával. Minden 0·01 liter löketköbtartalom emelkedésért az előirt suly 1 kg.-al emelkedik. A karosseria sulyának legalább az összes suly 10%-jának kell lennie. Az előirt utat a napitúra tartama alatt nem szabad elhagyni. A túraút közben két sikgyorsverseny fog megtartatni, amelynél a kiszámitott normális sebesség alapján pontoztatnak a kocsik. A kocsin a versenybirósági taggal együtt három személynek kell helyet foglalnia. A sikverseny alkalmával négy személy, vagy három személy és 70 kilogramm suly viendő. A kocsitulajdonos (nevező) kocsiját naponta legfeljebb két órán át engedheti át idegennek vezetés céljából. Betegség vagy rosszullét esetén kivételek megengedtetnek.

Javitásokat csak a kocsitulajdonos és saját sofförje végezhet a kocsin, de csakis a magával vitt készletek vagy szerszámok segélyével. A naponkénti indulás előtt egy órával a kocsi javitás céljából átadatik a tulajdonosnak.

Az eredmények értékelése a következő alapon történik: $^{2}/_{10}$ rossz pontot számit valamely önkéntelen fönnakadás minden megkezdett perce. Hasonlóan számitanak a menetközben eszközölt javitások. A gyorsaságmérők csak az állomásokon javithatók és nem számittatnak. Hasonlóan rossz pontokat eredményez a start előtt engedélyezett javitási idő tullépése. Köpenycsere vagy javitás $^{1}/_{10}$ ponttal büntettetik. Pneumatikcsere nem számit.

Mindazon résztvevőknek, akik vagy maguk vagy kocsijuk 1905. évi január hó elsejétől semmiféle tisztelетdijat vagy pénzdijat nyilvános automobil-versenyben nem nyertek, $1^{1}/_{2}$ pont iratik javukra. Szabályszerüen megitélt büntetőpontokat, kivéve a köpenyegcsere és javitás által előidézett büntetőpontokat, a fenti jó pontok és a gyorsasági verseny eredményei által nem egyenlithetők ki.

A gyorsasági versenyen a később közzéteendő táblázatok alapján ugy fognak pontozni, hogy a normálisnak megállapitott sebesség el nem érése, vagy tullépése, minden megkezdett $^{1}/_{10}$ időszázalék után az első sebességi versenyben $^{1}/_{100}$ pont, a másodikban $^{2}/_{100}$ pontnak számittatik. Egyenlő pontszám esetén a második sebességverseny eredménye dönt.

A Henrik herceg-túraút győztese azon kocsi tulajdonosa, aki a legjobb pontszámot képes felmutatni. Egyenlő pontszám esetén az első, illetve a második gyorsasági verseny eredménye vétetik tekintetbe.

A verseny dija a Henrik porosz herceg háromszor kiirandó vándordija.

Csak azon kocsik tarthatnak dijra igényt, amelyek használatképes állapotban érkeztek a végpontra. Azon kocsik, melyek az egész túrát büntetőpont nélkül végezték, emlékpajzsot nyernek.

Aki a munkabizottság határozatainak nem felel meg, vagy aki egy a Prinz Heinrich-Fahrtban részt nem vevő egyén sérülését idézi elő, diszqualifikáltatik és a további konkurrenciától eltiltatik.

LAURIN & KLEMENT gyárt
motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt.
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweiss-utca 9. sz.

A sportbizottság a feltételeket nagyjából magyar szempontból is megfelelőknek találta, s csak néhány pontban fogja azok megváltoztatását kérelmezni.

Mindenekelőtt kívánatosnak tartja a bizottság az előirt minimális karosszériasuly felemelését, igy akarván az igazi túrakocsiknak alkalmat adni a részvételre. Magyar utvonalul a bizottság a Novitarg—Tátrafüred—Losonc — Balassagyarmat — Budapest —Komárom—Nagymegyer—Dunaszerdahely — Pozsonyi utat fogja, mint legmegfelelőbbet ajánlani.

A sportbizottság, tekintettel a várható nagymérvü és jelentékeny szaktudást igénylő munkálatokra kiegészitését határozta el ugy, hogy most már következő tagokkal fog munkálkodni: Elnök: gróf *Zichy* Béla Rezső. Tagok: gróf Andrássy Sándor klubelnök, Bárdi József, Baruch Jenő, Bláthy Ottó Titusz, Brüll Alfréd, dr. Delmár Tivadar, Hatvany Károly, Hevesy Vilmos, dr. Jordán Károly, gróf Károlyi Mihály, bátorkeszi Kobek Kornél, kisc. Kovách László, Krisztinkovich Béla igazgató, Natter Ferenc, gróf Szápáry Pál, Steiger Gyula, gróf Széchényi István, Szentiványi József, gróf Teleki Géza és báró Vécsey László.

megfelelően, a sebességváltoztató mögött egy differenciál van elhelyezve, mely ugy az elülső, mind pedig a hátsó tengelyekre szól. A differenciálból négy kardantengely vezet a négy fogaskerékkel ellátott tengelyhez. A kocsi már résztvett a nagy magyar hadgyakorlatokon és ott kitünően bevált. A kocsi kerekei tömör gummiabroncsokkal vannak ellátva. Teherbirása 2000 kilogramm, egy mellékkocsival ellátva pedig további 800 kilogramm.

A NEMZETKÖZI ÚTÜGYI KONGRESSZUST f. hó 12-én nyitotta meg Barthon, francia közlekedésügyi miniszter, a különböző országok és klubok képviselői jelenlétében, akik alig fértek a Sorbonne tágas csarnokába. A kongresszusról, mely számos igen érdekes és értékes útügyi tanulmány közzétételére ad alkalmat, jövő számunkban bővebben fogunk megemlékezni Hevesy Vilmos mérnök, a Magyar Automobil-Club kiküldöttjének szives értesitései nyomán.

A LONDONI OLYMPIA SHOW, mely november hóban fog megnyilni, ez évben is több mint 300 kiállitót fog számlálni. Anglia, Németország, Olaszország, Hollandia, Belgium, Amerika és Svájc legneveztesebb gyárai közül.

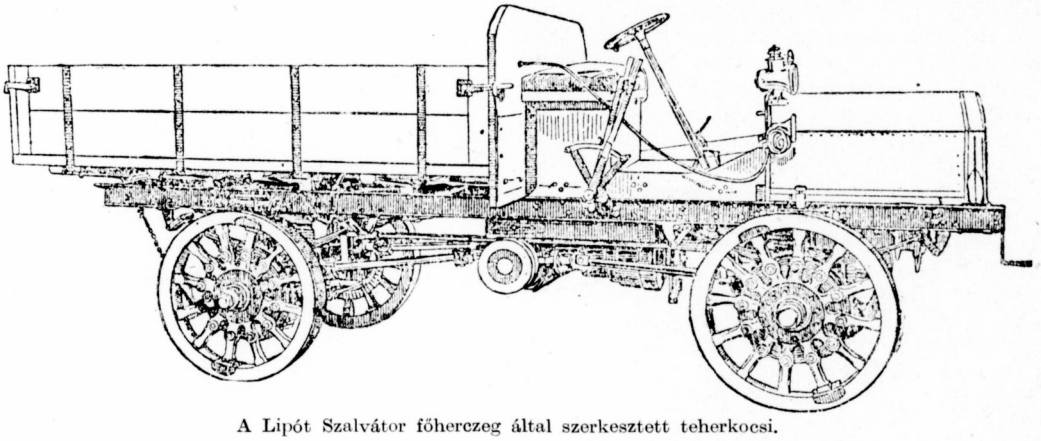

A Lipót Szalvátor főherczeg által szerkesztett teherkocsi.

A f. hó 23-án Berlinben tartandó klubközi értekezleten a sportbizottság elnöke, gróf *Zichy* Béla Rezső, *Krisztinkovich* Béla igazgató és dr. *Delmár* Tivadar fogják képviselni.

Örvendetes tudomásul szolgált *Krisztinkovich* Béla igazgató azon jelentése, hogy már eddig is a következők jelentettek be tiszteletdijakat a Prinz Heinrich-Fahrt számára: Gróf *Andrássy* Sándor, gróf *Szápáry* Pál, gróf *Zichy* Béla Rezső, gróf Károlyi Imre, gróf *Széchényi* László és *Hatvany* Károly.

Hirek.

FŐHERCEGI AUTOMOBILSZERKESZTŐ. Amint már mult számunkban megirtuk, az Osztrák Automobil-Club teherkocsi versenyén egy Skoda-féle teherkocsi vesz részt, amelynek szerkesztője nem kisebb személyiség, mint Lipót Szalvátor főherceg. A kocsi négyhengeres Gräf & Stift-motorral van felszerelve és nagyjában a rendes teherkocsik szerkezetét mutatja. A kocsi egyedüli különlegessége az, hogy mind a négy kerék hajtva van. A négy kerékhajtásnak

MAGYAR MOTORLÉGHAJÓ. A levegő meghódítása kormányozható léghajók és repülőgépek által a legutóbbi évek nagy sikerei után, mindinkább kezd a legfontosabb napihiradások közé emelkedni.

Az összes nagyobb államokban ernyedetlen szorgalommal dolgoznak a motorléghajók tökéletesitésén, miután azok jelentőségéről ugy katonai, mint általános közlekedési szempontból meggyőződést szereztek.

Magyarországon is élénk érdeklődés tárgyát képezi ezen legujabb tudomány és a vele foglalkozók már is néhány figyelemreméltó tervvel dicsekedhetnek.

A Magyarország minden részéből érkező kérdezősködések a Magyar Aero-Club kapitányát, *Král* Sándor tüzérkapitányt, arra inditották, hogy a *magyar motorléghajó* kérdésével behatóbban foglalkozzék.

Egy magyar motorléghajó-központ Budapesten való megalakitása által, minden a léghajózás iránt

Hornyák Ferenc és társa
VI., Szondy-utca 55. sz.
motorok, kis typusu automobilok, mechanikai alkatrészek gyártása. Garage és javitó-mühely.

érdeklődőnek alkalom adatnék ezen legmodernebb tudományággal intenzivebben foglalkozni. Egy ilyen központ alapitásának előmunkálatai már is folyamatban vannak és jó sikerrel kecsegtetnek.

Felszólitunk minden érdeklődőt, ki az alapitási munkálatokban részt kiván venni, hogy ebbeli szándékát *Král* Sándor kapitánynál, Budapest, VII., Hársfa-utca 17. (november hó 1-től VIII., Főherceg Sándor-utca 19. I. 15. bejelenteni sziveskedjék.

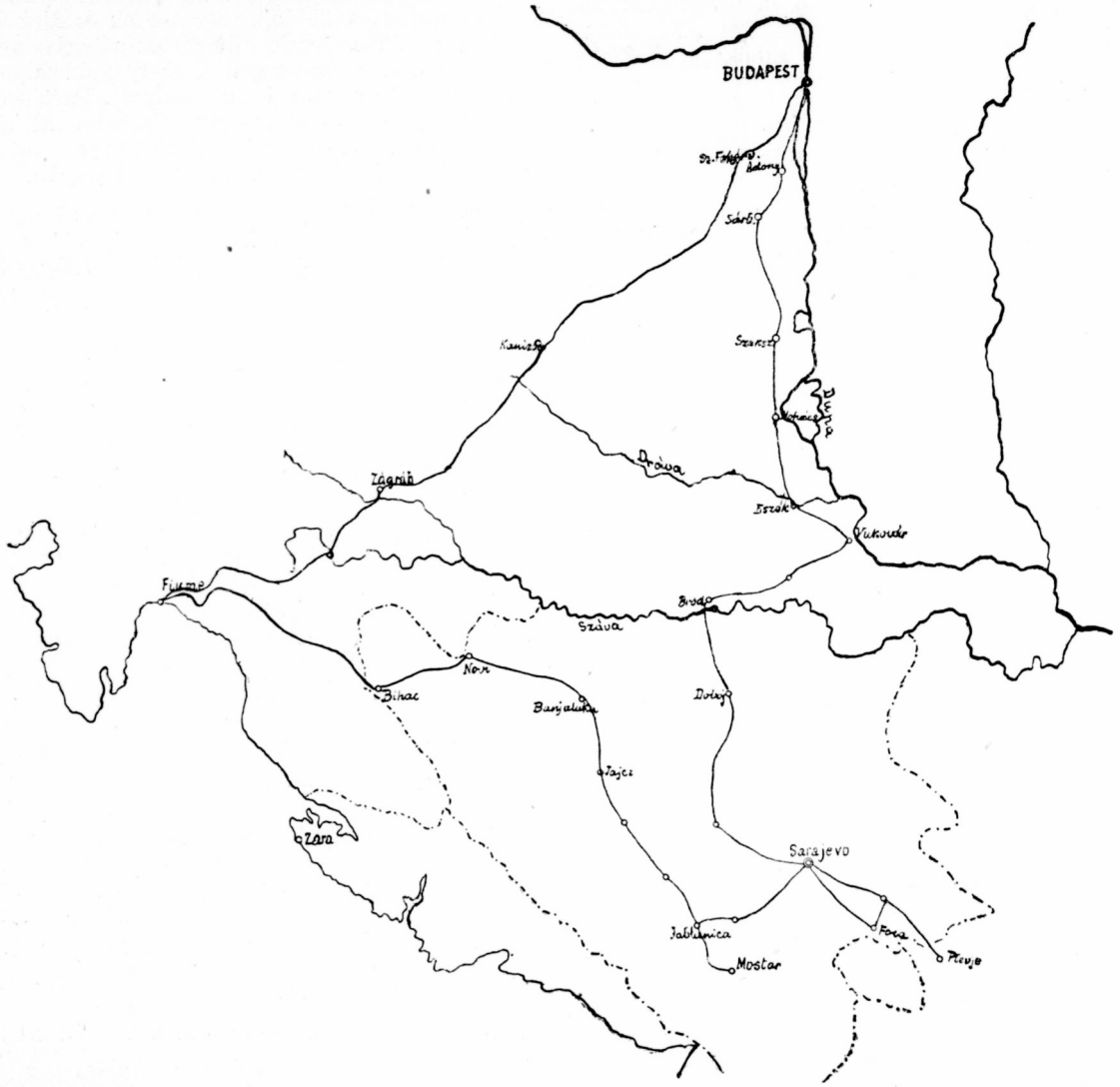

LÓNYAI GRÓFNŐ TÚRÁJA. Kiváló sportladynk, Lónyai Margit grófnő, az idei nyarat ismét egy nagyszabásu automobiltúrára használta fel, amely ez alkalommal legujabb szerzeményünkre, Bosznia földjére terjedt ki. Lónyai grófnő túrájára egy 14/16 l. e. Laurin & Klement-kocsit használt, mely mindvégig kitünően felelt meg, egyetlen egy panneval sem bosszantva bájos tulajdonosnőjét. A túra körülbelül 28 napra terjedt, amely időből 15 nap esik automobiltúrára és 13 pihenésre. A napi túrák 12—371 kilométerig változtak és összesen 100 óránál többet vettek igénybe. A számla körülbelül következőképp áll:

Budapest—Eszék	242	kilom.	7.05 óra.
Eszék—Sarajevo	371	„	10.11 „
Sarajevo—Plevje	155	„	7.43 „
Plevje—Foca	119.5	„	5.50 „
Foca—Sarajevo	200	„	6.40 „
Sarajevo—Jablanica	91.9	„	6.27 „
Jablanica—Mostar	150	„	3.00 „
Mostar—Jajce	108.5	„	3.38 „
Jajce—Banjaluka	72	„	1.53 „
Banjaluka—Plitviczai tavak	201	„	4.15 „
Plitv. tavak—Fiume	115	„	7.13 „
Fiume—Kanizsa	280	„	13.02 „
Kanizsa—Budapest	235	„	6.54 „
Különb. kirándulások	260	„	8.00 „

Összesen körülbelül 2600 kilom. 100 óra kb.

100% gummi megtakarítás! HERKULES Szabadalmazott asbest légtömlő védő szalag használata mellett nincs többé defekt, szakadás, repedés, átmelegedés. Prospektust küld: Kell Jenő Budapest, VI., Gyár-utca 26. 100% gummi megtakarítás!

Az út Budapesttől Bródig meglehetős, Bródtól Sarajevóig kitünő, Sarajevótól Mostarig s innen Fiuméig jó, Fiumétól Zágrábig kritikán aluli és Zágrábtól Budapestig közepes volt. A szép automobiltúra a mellékelt rajzon könnyen kivehető.

Végül még megjegyezzük, hogy Lónyai Margit grófnő autóját az út nagy részén maga vezette.

A MOHÁCSI JÁRÁS SZOLGABIRÁJA a mult héten ismét jelét adta modern gondolkodásának, amennyiben egy arra járó automobilista-társunkat hamarosan és erélyesen megszabaditotta egy autoellenes utmester kellemetlenkedéseitől. E helyen is köszönetet kell mondanunk a derék férfiunak, kinek nevét, sajnos, eddig nem sikerült megtudnunk.

A NÉMET AUTOMOBILIPAR össztermelésének értéke az 1906-ik évben, a hivatalosan összeállitott statisztika szerint, 51 millió márka értéket képviselt, tehát 1901 óta megkilencszereződött.

ALFONZ KIRÁLY AUTOMOBILON. A spanyol uralkodó, mint tudjuk, igen passzionátus automobilista és legtöbbször maga vezeti kocsiját. Egy alkalommal, midőn ismét a kormánykerék mellett ült, összeütközött egy fuvarossal, aki a legvaskosabb gorombaságokat vágta a király fejéhez. Alfonz király csak nehezen tudott uralkodni magán, de midőn az ellenfele személyéről felvilágositott fuvaros bocsánatkérésre fogta a dolgot, egykedvüen jegyezte meg: Sebaj, legalább tudom, hogyan szokták az embert lesajnálni.

CÉGVÁLTOZÁS. Márki és Barta gépészmérnökök és elektrotechnikusok Temesváron, arról értesitik lapunkat, hogy a „Singer és Palmer"-féle gépgyárat és javitóműhelyt megvették és azt kibővitve, modern alapokra fektették. Evvel kapcsolatban az uj cégfőnökök mérnöki irodát is nyitottak, mely bármilyen gyártechnikai kérdésben szakszerü tanácscsal szolgál, terveket készit, becsléseket, átalakitásokat eszközöl a gépészet és elektrotechnika terén. A tulajdonosoknak a legelső amerikai gyárakban szerzett tapasztalatai azon helyzetbe juttatják őket, hogy a modern technikai fejlődés terén a *leggazdaságosabbat* nyujthassák. Bármily szakmába vágó felvilágositással készséggel szolgál az uj cég.

Versenyek.

AZ AMERIKAI GRAND-PRIX. Az *Automobile-Club of America* hivatalosan értesitette a *Magyar Automobil-Clubot* a november hó 26-án tartandó Grand-Prix nevezéseiről, egyuttal meghivást intézvén a klubhoz képviselő elküldése iránt. A nevezések, amelyek az amerikaiaknak az autosport iránti lelkesedését igen szánalmasnak tüntetik fel, a következők: *Franciaország.* 1. Bayard-Clement. 2. Bayard-Clement. 3. Bayard-Clement. 4. Renault. 5. Renault. *Németország.* 6. Benz. 7. Benz. 8. Benz. 9. Mercedes. 10. Mercedes. *Olaszország.* 11. Fiat. 12. Fiat. 13. Fiat. 14. Itala. 15. Itala. *Amerika.* 16. Lozier. 17. Acrue. 18. American Locomotive. 19. Mathesson. 20. B. L. M.

A CHATEAU-THIERRY HEGYIVERSENY. A „*Les Sports*" szerkesztősége által rendezett utolsó hegyiverseny igen nagy részvétel mellett folyt le vasárnap, egy kilométeres távon, álló starttal. A verseny eredményei közül a Laurin & Klement és Opel cégek eredményei emelendők ki. A Laurin & Klement-kocsi, melyet dr. Hildesheimer nevezett be, a 86—90 mm.-es furatu kocsik kategóriájában startolt és 55 másodperccel könnyen győzött egy Imperia (Gretterin) 1 p. 9 mp., Werner (Herven) 1 p. 26 mp. és egy Scar (Martin) 1 p. 26 mp. felett. Az Opel túrakocsi, Jörnssel a kormányon, 44$^{1}/_{5}$ másodperccel a nap legjobb eredményét érte el.

UJ BROOKLAND-REKORD. Resta ismét megjavitott Mercedes-kocsijával egy brooklandi rekordot. A kiváló Mercédes-versenyző a félangol mértföldet 60 l. e. Mercédes-kocsijával 167.616 kilométeres óraátlaggal futotta be, ezzel megjavitva Newtonnak csak nemrég elért rekordját 2.259 kilométerrel.

AMERIKAI AUTOMOBILVERSENYEK. Az Egyesült-Államokban az automobilversenyeknek óriási közönségük van, amiért is az illetékes körök sürü egymásutánban rendeznek versenyeket a nagyrészt kezdetleges útvonalakon. A Long-Islandi (New-York melletti) automobil-körpályán f. hó 10-én egy megnyitó versenyt rendeztek, amelynek fődiját, a Motor Parkvay-dijat, Lytle nyerte meg Isotta-Fraschini-kocsin. Lytle a 250 mértföldes versenyt 3 óra 39 perc 10 mp. alatt végezte, 109 kilométeres átlagsebességet fejtve ki. Strang Renault-kocsin 3 óra 50 p. 25 mp. alatt második volt. A *Nassaui-dij* (150 kilométer) Easter (Buik) győzelmével végződött 2 óra 7 p. 52 mp. alatt, Cameron (Cameron) 2 ó. 15 p. 53 mp. felett. A *Jerichói dijat* (250 kilométer)*Burns* (Chalmers) nyerte 3 ó. 2 p. 26 mp. alatt, Ainsler (Chalmers) 3 ó. 12 p. előtt. A *Garden-City-dij* (300 kilométer) *Sharp* (Sharp-Arrov) győzelmével végződött 3 ó. 19 p. 34 mp. alatt, Bourquet (Knox) 4 óra 9 p. 11 mp. előtt. A *Meadowbrook-dij* (350 kilométer) *Hughes* (Allen Kingston) zsákmánya lett 4 ó. 0 p. 47 m. alatt, Disbrow (Rainier) 4 ó. 3 p. 42 mp. alatt.

A TAUNUS-AUTOVERSENYPÁLYA, dacára a német császár protekciójának, ugylátszik mégsem fog megvalósulni. Az érdekelt városok és jórészt az érdekelt gyárosok is csak igen kedvetlenül áldoznak a célra, s még az sem használ, hogy a lelkes autoversenypálya-agitátorok minduntalan rámutatnak a francia konkurrenciára és az ez évi német sikerekre.

A SZÉKESFŐVÁROSI

M. KIRÁLYI ÁLLAMRENDŐRSÉG FŐKAPITÁNYI HIVATALÁNAK

GÉPERŐJŰ JÁRÓMŰVEKRE VONATKOZÓ HIVATALOS KÖZLEMÉNYE

ad: 35274. szám fk. I. 1908. **Gerbeaud Emil** úr feljogosittatik: 2163. motorszámu, 15 lóerejü, Delaunay gyártmányu automobiljának a székesfőváros területén való forgalomba hozására.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobil nyilvántartási jegyzékbe 229. folyó szám alatt T. Gerbeaud Emil urat, mint a fenti számu automobil tulajdonosát, folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 október hó 11-én.

—

ad: 35275 szám fk. I. 1908. A **Budapesti Helyi Érdekü Vasut** részv. társulat feljogosittatik 5506. motorszámu, 14/16. Laurin és Klement gyártmányu automobiljának a székesfőváros területén való forgalomba hozására.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobil nyilvántartási könyvekbe 238. folyó szám alatt Bpesti helyi érdekü vasutak r.-társulat tek. igazgatóságát folytatólag iktassák be

Budapest, 1908. október hó 11-én.

ad: 35276. szám. fk. I. 1908. **Meszlényi Adrienne** urhölgy feljogosittatik 161 motorszámu, 12. lóerejü, Lohner gyártmányu automobiljának, a székesfőváros területén való forgalomba hozására.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobil nyilvántartási jegyzékben 236. folyó szám alatt T. Meszlényi Adrienne szinművésznő urhölgyet, mint a fenti számu automobil tulajdonosát, folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 október hó 11én.

—

ad: 35277 szám. fk. I. 1908. **Weisz Gábor,** ki folyó hó 10-én automobil-vezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 798. folyó szám alatt Weisz Gábort folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 október hó 12-én.

—

ad. 33476. szám fk. I. 1908. **Novotny Ferenc,** ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 788. folyó szám alatt Novotny Ferencet folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 33478. szám fk. I. 1908. **Holtzl József,** ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 785. folyó szám alatt Holtzl Józsefet folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 33477. szám fk. I. 1908. **Rozinger László,** ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 789. folyó szám alatt Rozinger Lászlót folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 33479. szám fk. I. 1908. **Jámbor Imre,** ki folyó hó 26-án automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 786. folyó szám alatt Jámbor Imrét folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 szeptember hó 29-én.

—

ad. 34602. szám fk. I. 1908. **Prutscher József,** ki folyó hó 5-én automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 793. folyó szám alatt Prutscher Józsefet folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 október hó 7-én.

—

ad. 34601. szám fk. I. **Bogdánszky József,** ki folyó hó 5-én automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvátartási jegyzékbe 796. folyó szám alatt Bogdánszky Józsefet folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 október hó 7-én.

—

ad. 34600. szám fk. I. 1908. **Huszár Sándor,** ki folyó hó 5-én automobilvezetésről vizsgát a szakbizottság előtt sikerrel letette, feljogosittatik a székesfőváros területén automobilvezetésre.

A rendőrhatóságok pedig felhivatnak, hogy az automobilvezetők nyilvántartási jegyzékbe 795. folyó szám alatt Huszár Sándort folytatólag iktassák be.

Budapest, 1908 október hó 7-én.

Főszerkesztő: Friedrich Nándor.
Felelős szerkesztő: **Lindner Ernő.**
Főmunkatársak: **Biró Alajos és ifj. Holub József.**

Különleges **automobil**-ruházat vizhatlan angol szövetekből és mosható dániai **„LAVALA"**-bőrből.

WESZELY ISTVÁN

angol sport-, gummi- és acél-árú cikkek raktára

BUDAPEST, IV. kerület. Váci-utca 9. szám, Telefon 79—04. sz.

Használt elsőrendü
rtmányu

automobilok

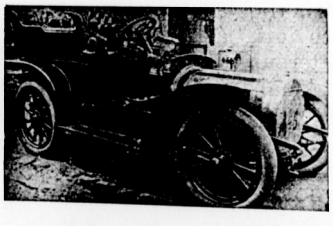

állandóan raktáron vannak

Kozma Mihály-nál

Budapest VIII., Tavaszmező-utca 8.

KOZMA KOCSIGYÁR Alapitási év: 1882.

Kempelen Béla családtörténeti (genealógiai) irodája :: és cimerfestészeti müintézete. ::

Budapest, VI., Rózsa-utca 71. (Andrássy-ut mellett.)

Nemességek, cimerek, e ő nevek (külföldieké is) kikutatása. **Cs. és kir. kamarási** stb. **ősfák** egybeállitása. Minden **nemesi ügy** (nemesség átruházása, külföldi lovagrendekbe való felvétel stb.) elintézése. **Cimereknek** (művészi és heraldikailag szabályos) festése, vésetése, égetése, himezése papirra, pergamentre, bőrre, fára, üvegre, csontra, bronzra, márványra stb., **családfák, ősfák, családi krónikák** megszerkesztése és megfestése.

DUNLOP LESZERELHETŐ ABRONCS

10 m.-perc
alatt fel- és leszerelve.

Nagy időnyereség
IDŐ = PÉNZ
tehát nagy
pénzmegtakarítás.

Magyarországi vezérképviselet:

Sürgönycim: **DUNLOP.**

VAS GÉZA és Fia

Távbeszélő: **65—43.**

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 6. szám.

Lovag Tichtl Károly

genealogus, heraldikus

mindenféle nemesi ügyekben
felvilágositást ad.

Budapest, VIII., Baross-utca 32. sz.

LÁNG LAJOS

BUDAPEST

VIII., Stáhly-utca 7.

Kocsigummi-, automobil- és pneumatik-javitások.

Bárminő gummik megvétetnek.

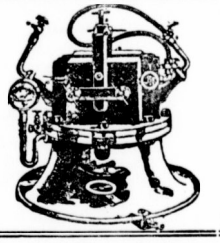

Carosserie Misura

Misura Mihály

kocsi és automobil, carosseria gyára

Budapest, VIII., Tanesics-utca 4. (volt Liszt Ferenc-utca),

Kitüntetve Budapest 1896. Páris 1900, Pécs 1907. IV. Nemzetközi automobil-kiállitáson arany-éremmel kitüntetve.

Carosserie Misura

Automobilok és motoros kerékpárok

használtak is. Továbbá **motoros cséplők, gőzgépek** és **malomberendezések** nagyon olcsón.

FISCHER ERNŐ

BUDAPEST, VII. kerület, Ovoda-utca 41. szám.

1896. kiáll. éremmel kitüntetve.

Stein Sándor

szijgyártó-, nyerges és böröndösmester

Budapest, VI., Aradi-utca 28.

Ő felsége a szerb király udv. szállitója.
A magy. kir. operaház szállitója.

Ajánlja saját gyártmányu antikstilusban készült **lószerszámait** nyergeket és nyeregtakarókat a XV. század kezdetétől a mai korig. Javitások és adjusztálások pontosan eszközöltetnek.

BERLIET

15, 22, 40, 60 lóerős 4-hengeres, 40, 60 lóerős 6-hengeres a legjobb városi és toura-kocsik.

Bárdi József r. t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

TELEFON 41—00.

Városi üzlet és pneumatik-javitó-mühely, ujdonságok állandó kiállitása, dusan felszerelt alkatrész- és acetylen-lámpa-raktár:

VI., Liszt Ferenc-tér 15.

(Andrássy-út mellett).

Telefon 116—34.

LEGRADY TESTVÉREK, BUDAPEST.

VI. ÉVFOLYAM. 44. SZÁM

Nemzeti Sport és az Automobil

S. Erben & Arnold Friedmann

Sürgönycim: ERBENZÜNDER. WIEN, I., Stubenring 14. Telefon: 20.539.

A Monarchia legnagyobb szaküzlete AUTOMOBIL-FELSZERELESEK és :: KELLÉKEKBEN. ::

„Erbengyujtó“ elektromagneses gyujtók.

Antiderapant „Houben“ ❁ „Englebert“ Pneu.

Árjegyzék ingyen!

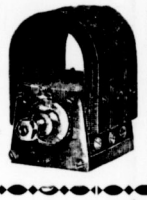

Képek a Pozsonyi Torna Egylet versenyéről.

Kováts megnyeri a 200 m. gátfutást.

Bodor az 1500 m. futásban.

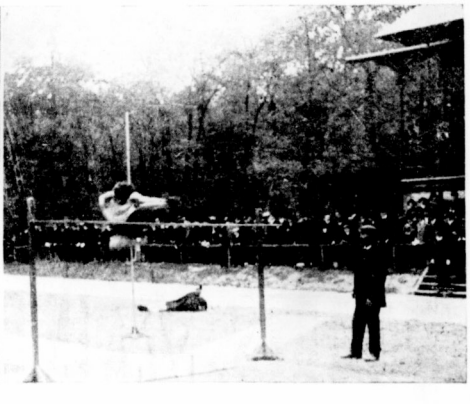

Halusinszky magasugrása.

Tenniszezők különös figyelmébe. Ajánlom Tennis-raket telelő és megóvó intézetemet, ahol is minden egyes ütőért 1 korona biztositási dij vétetik. Hur szakadásért felelősséget vállalok. Társaságok több ütő beküldésénél megfelelő kedvezményben részesülnek. Minden egyes ütő présbe tétetik és konserválva lesz. Saison kezdetére teljesen fefrissitve, tisztitva szolgáltatik vissza. Esetleges hur szakadásért nem lesz felszámitva. Bővebb prospektussal készséggel szolgálok.

MACHER REZSŐ Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. szám az udvarban.

Szám garage

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.

VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

6 hengeres 15—30 HP Delaunay Belleville automobilok.

Ára: 13500 frank.

Jókarban lévő használt automobilok jutányos árban.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken 44 fillér).

Lawn-tennis. Football.

Angol és magyar sportjátékok összes kellékei. Teljes lawn-tennis felszerelések. Amerikai, angol és francia prima raketek. Wright und Ditson, Slazenger, Ayres, Sykes, Davis, Bussey, Prosser, Jaques, Mass & Cie, Williams stb. gyárosok raketjei. Raketjavitások elsőrangu szakmunkás által. Versenylabdák. Slazenger, Standard, selected, Ayres, Champion, Sinnet, Climax stb. Közép és bekeritő hálók stb. Oszlopok. Raketprések. A Magyar Országos lawn-tennis szövetség hivatalos játék- és versenyszabályai. Versenyjegyzőkönyvek.

Uj „Diaboló-játék" minden kivitelben.

Hitelesitett athlétikai sportcikkek egyedüli főraktára.

Tornaszerek. Valódi olasz Perez-féle **vivóeszközök.** Izomerősitők. Hockey, Golf, Lovas, Polo, Croquet.

Sportöltözékek és felszerelések legnagyobb raktára. Képes sportárjegyzék ingyen és bérmentve.

Kertész Tódor

sportüzlete

BUDAPEST, IV., Kristóf-tér.

Állandó sportkiállitás.

Sport-, diszmű- és játékárúk.

Utazási és háztartási cikkek.

Alapittatott 1861-ben.

KOHOGÉS ELLEN a legjobb

CONTRATUSSIN

BAYER

Pasztilla-alakban is kapható!

A legcélszerübb arc és kézkenőcs a

PARK-CLUB CRÉME.

Vörös kereszt gyógyszertár, Budapest, VI., Andrássy-út 84.

OLBRICH L.

magyar football- és sportkülönlegességek árjegyzéke kivánatra ingyen és bérmentve.

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

TELEFON: 80—44.

A sportot üző közönség előtt a

THERMOS

palack nélkülözhetetlen. Télen a meleget melegen, nyáron a hideget hidegen tartja tüz és jég nélkül. Kérjen árlapot a

Geittner és Rausch

cégtől

Budapest, VI., Andrássy-ut 8.

hol a sport összes ágazataiba vágó minden cikkből állandóan nagy raktár van.

THERMOS.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.

Jóhirnevü szálloda 100 szobával. Sportegyletek leszállóhelye. A margitszigeti sportteleptől ¼ órányira. Direkt villamos összeköttetés az összes sporttelepekhez.

MLAKA JÁNOS

KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

BUDAPEST, VI., Csengery-u. 30.

Modern izlésü butorokat, fantasztikus diszitéseket készit. Elvállal javitásokat fürdő- és nyaralótelepeken.

TOPOR ENDRE

ÉPÜLET- ÉS BUTOR-ASZTALOSMESTER.

BUDAPEST

VI., EÖTVÖS-UTCA 30. SZ.

Készit mindennemü butort régi és uj stilusban, belső épitészeti munkát, üzletberendezést, portált terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzását és javitását pontosan elkészíti.

HALUSKA PÉTER

ércfényező és mázoló

Budapest, VI., Andrássy-út 77.

(Rózsa-utca sarok.)

Fürdőkádak és vasbutorok fényezése. Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: épületek, kávéházak, szállodák és mindennemü butorok festését és erezését a legegyszerübb kiviteltől a legfinomabb kivitelig.

EGYLETI TÜZZOMÁNC JELVÉNYEK

JEROUSCHEK K.

ÉKSZERÉSZ

BUDAPESTEN

HAZAI GYÁRTMÁNY

TELEFON: 4-37

SEMMELWEIS-UTCA 7.

VI. évfolyam. 1908. október 31. 44. szám

NEMZETI SPORT

és a

MAGYAR VIZI SPORT

MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly müegyetemi vivómester alapitotta. A Magyar Vizi Spo t, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Előfizetési ár: EGÉSZ ÉVRE 20 korona, FÉL „ 10 „, NEGYED „ 5 „

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetések és pénzküldemények következőleg cimzendők: Nemzeti Sport kiadóvállalat Budapest — Postatakarékpénztár 20438.

Szerkesztőség és kiadóhivatal helyisége: IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5. SZ., II. 2. Hivatalos órák este 4—8-ig.

Főszerkesztő: Dr. POLÓNYI DEZSŐ
Felelős szerkesztő: FRIEDRICH NANDOR

Kézirat és mindenféle levelezés VIII., ESTERHÁZY-UTCA 6. SZÁM. alá cimzendő.

Hirdetési képviseletünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére:
Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strasbourg 12.

A szabadtéri vivásról.

(Befejező közlemény*)

Nyilvánvaló az, hogy minden sport gyakorlása a szabad levegőn — egészségi szempontból — sokkal, de sokkal előnyösebb. És ha mérlegeljük a helyzetet, nyilvánvaló az is, hogy a vivás nálunk nyáron át a szabadban ép oly mértékben volna gyakorolható. Ha még hozzá veszem, hogy a legtöbb nagy nemzetközi verseny és az olympiádok is a szabadban rendeztetnek, ennek megszokása vivóinkra nézve csak előnyös és hasznos lehet.

Az a kérdés merülhet fel már most, hogy a vivás milyen talajon történjék? Véleményem szerint ennek a kérdésnek az eldöntése a legnehezebb.

Mert ha ugy akarjuk üzni vivásunkat, mint eddig, az olasz sportszerü vivás következményei szerint az esetben az volna a kérdés legjobb megoldása, ha a „nyári viváshoz“ a szabadban megfelelő hely készittetnék, nevezetesen: valami sátor-féle, szellős, levegős helyiség, — vagy árnyékos helyen, enélkül — a sima talajon linoleum szőnyeggel. Ez megfelelne a vivóterem követelményeinek, avval a különbséggel, hogy nyáron át is üzhetnénk a vivást, még pedig a jó szabad levegőn.

Igen ám, de, mint a most lefolyt olympiádon is tapasztaltuk, a talaj a mi vivóinknak szokatlan volt, ugy, hogy csak előzetes gyakorlat a pályán és megfelelő cipők beszerzése segitették őket az elért sikerhez. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a kissé egyenetlenebb és földes pályát is meg kell szokni, hogy az ilyen versenyzések alkalmával ez a körülmény ne gátolhassa vivóinkat képességeik teljes kifejtésében.

Ezzel pedig oda jutunk, hogy közeledünk a francia vivás sajátságaihoz és az ilyen pályának bevezetése által áldoznunk kellene a mi megszokott vivórendszerünk sajátságaiból, mert tagadhatatlan, hogy az ilyen pályán a láb, az általa végzendő mozdulatok korrektségében bizonyos mértékig korlátozva van.

Mindezen dolgokra nézve az én véleményem az, hogy a vivás legyen „sport“. Nem helyeslem azt, ha a vióversenyeken a vivás más talajon történik, mint a padló-, vagy linoleum-talajon. Emellett természetesen lehet szabadban megrendezni, ami szerintem mindenesetre igen üdvös és hasznos dolog. Oda kellene hatni tehát, hogy a sportszerü vivás mindenesetre ily módon rendeztessék.

Egészen másképp állunk a párbajtőr- és kard-versenynyel. Igaz ugyan, hogy nálunk a komoly esetek is a vivóteremben folynak le, de a legtöbb nemzetnél megforditva áll a dolog, miért is ehhez bizony alkalmazkodnunk kell.

Véleményem szerint erre nézve az lenne a leghelyesebb megoldás, ha az immár minden nemzetnél tért hóditott párbaj-rendszerü kard- és vitőr-vivás is jobban bevezettetnék és gyakoroltatnék.

Ennek az volna az előnye, hogy a nagy vivóversenyek e programmszámaira is tudnánk résztvevőket kiküldeni, hiszen hidegvér, nyugalom és megfontolás, — a vivástudás elsősége mellett — van a magyarban elég.

Ily módon tehát a komoly, reális vivásnak is lennének — nagyobb számmal — hivei, és sikra szállhatnánk e téren is — a franciákkal, — az elsőségért.

A pálya elkészitése nem sokból áll, a párbajversenyekre való trainirozás bárhol a szabadban volna gyakorolható.

Erre nagyon alkalmas helyül kinálkozik a fővárosban a margitszigeti sporttelep és Fodor mester siófoki sporttelepe. A vidéki clubok pedig — otthagyva a téli termet — a szabad, jó levegőn nyáron át is gyakorolhatnának.

Erre megfelelő helyet találni nem nehéz. Aki jó vivó, az egy kis gyakorlat árán könnyen megszokná a másik talajt és a párbajszerü vivás sajátságait, a kezdők pedig a sportszerü vivást is nyáron, a jó szabad levegőn, nagyobb kedvvel űznék.

Véleményem szerint a párbajszerü kard- és törvivás bevezetése és szélesebb körben való elterjedése csak hasznára válnék a vivás ügyének, — természetesen a művészi szempontok szem előtt tartásával — és erős, szorgalmas munka és ambició mellett elérhetnénk mi magyarok azt a sikert is, hogy kiragadhatnánk a pálmát az eddig le nem győzött francia óriások kezéből.

Zombor, 1908 október 5-én.

Szücs Ervin Ede.

*) Első közl. 42. szám.

Diákok!

Másodszor cseng hivó szózatunk a középiskolák falai közt. A kisded makkot, melyet tavaly félve, aggódó bizakodással ültettünk el, a ti lelkesedéstek, ime, merész sudárba szökkentette.

Ismét csak hozzátok fordulunk, magyar ifjuság! Nagyszámu részvételetekkel járuljatok hozzá, hogy a sivár, vigasztalan, prózai jelenkorban feléledjen a szines, meleg, daliás kép, melyet ma már csak a merengő szeme képzeletben lát maga előtt az antik Stadion márványcsarnokában: az ifju, délceg hősök küzdelmének heve, diadaluknak mámora és dicsősége.

Kevesen vagyunk, idegen népek tengere harsog körül bennünket. Jaj lesz nekünk, ha a falánk hullám nem kősziklán törik meg.

A jövendő pedig tenkezetekbe van lefektetve. Más, hatalmasabb, boldogabb nemzetek aranyifjuságukra büszkék, mi pedig azt szeretnők, hogy acélifjuság legyetek.

Mert az arany — *gazdagság*, de az acél — *erő!*

Hazafias üdvözlettel

„Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport"
szerkesztősége.

Az 1908. évi november hó 22-én (vasárnap) délután 4 órakor a **„Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport"** szerkesztősége által a Rudasfürdő fedett medencéjében rendezendő

II. Középiskolai uszóverseny sorrendje és feltételei:

(Pálya hossza 20 m.)

1. **Kezdők versenye 40 m.** (Olyanok részére, kik úszóversenyen még dijat nem nyertek)
   a) I—IV. osztály: I—III. bronzérem. Tét **50** fillér.
   b) V—VIII. osztály: I. ezüst érem, II—III. bronzérem. Tét **50** fillér.

2. **Stafétaverseny 3×40 m. „a legjobb magyar középiskolai csapat" cimért.** Tetszés szerinti úszással. Győztes csapat intézetének fenti cim és diszoklevél, tagjainak három aranykeretű díszített ezüst plakett szalagon, II. csapatnak 3 ezüst. III. csapatnak 3 bronzérem tekintet nélkül az indulók számára. *Első kiirás. Tét csapatonként* **2** K.

3. **Juniorverseny 80 m.** (Olyanok részére, akik még 1-ső díjat úszóversenyen nem nyertek). Győztesnek ezüst érem és a *„Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport"* tiszteletpéldánya 1908. december 1-től 1909. december 1-ig. II—III. bronzérem. *Tét* **50** fillér.

4. **Osztályversenyek:** *a*) I—II. osztály 40 m. I—III. bronzérem. *Tét* **50** fillér.
   b) III—IV. osztály 40 m. I—III. bronzérem. *Tét* **50** fillér.
   c) V—VI. osztály 60 m. I. ezüst plakett, II—III. bronzérem. *Tét* **50** fillér.
   d) VII—VIII. osztály 80 m. I. ezüst plakett és a *„Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport"* tiszteletpéldánya 1908. december 1-től 1909. december 1-ig. II—III. bronzplakett. *Tét* **50** fillér.

5. **Emlékverseny 50 yard.** Győztesnek a néhai *przerwai Tetmajer* (*Tetényi*) *Géza* emlékére Magyarország úszói és jóbarátai által 1908-ban *„A legjobb középiskolai sprinter"* számára alapított **örökös vándordij** védelme egy évre, aranykeretű díszített ezüst plakett és diszoklevél, II. ezüst, III. bronz plakett, tekintet nélkül az indulók számára. A vándordíj a mindenkori győztes intézetének kiadatik, de a következő kiírás alkalmával a szerkesztőségnek sértetlenül visszaszolgáltatandó; a mindenkori győztes ezenfelül a díj fényképét kapja és neve a díjba belevésetik. *Első kiirás. Tét* **1** korona.

6. **Nemzeti Sport-dij; stafétaverseny 3×40 m.** Mell-, hát- és magyarúszással. Győztes csapat intézetének a „Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport" vándordíj védelme egy évre és díszoklevél, tagjainak három ezüst plakett, 2. csapatnak három ezüst (3 induló esetén), 3. csapatnak 3 bronz érem (5 induló esetén); a díj kétszer sorrendben vagy háromszor egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. A mindenkori győzelemkor a díj a nyertes intézetnek kiadatik, de a következő kiírás alkalmával a szerkesztőségnek sértetlenül visszaszolgáltatandó, továbbá a csapat tagjai a díj fényképét nyerik. *Első kiirás. Tét csapatonként* **2** korona.

7. Meghivási műugrás. 4 szabadon választott ugrás. A „Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport“szerkesztősége által meghivott ugróknak. *Tét* **nincs.** Résztvevő ugróknak ezüst plakett.

8. Vendégek versenye 100 m. (Budapestiek kizárva). Győztesnek ezüst érem és **Muzsa Gyula** orsz. képviselő tiszteletdija, II. ezüstérem, III. bronzérem. *Tét* **1** korona.

9. Melluszás-előnyverseny 80 m. Győztesnek ezüst plakett és **Dr. Polónyi Dezső** tiszteletdíja, II. ezüstérem, III. bronz plakett. *Tét* **1** korona.

10. Hátuszás előnyverseny. 60 m. Győztesnek ezüst plakett és a **Dr. Záborszky István** tiszteletdíja, II. ezüst érem, III. bronz plakett. *Tét* **1** korona.

11. Előnyverseny 60 m. Győztesnek ezüst plakett és a **Magyar Athletikai Club** tiszteletdíja, II. ezüstérem, III. bronz plakett. *Tét* **1** korona

12. Előnyverseny 200 m. Győztesnek ezüst plakett és **a „Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport“** tiszteletdija. II. ezüstérem, III. bronzplakett. *Tét* **1** korona.

Bemutató meghivási gyorsuszás 50 yard

a „Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport“ szerkesztősége által meghívott egyesületi versenyzőknek, *középiskolai tanulók kizárásával. Tét* **nincs.** Résztvevőknek ezüst plakett.

Intézetközi pontversenyek

tartatnak jelen verseny keretében és pedig :

I. Brüll Alfréd vándordija

egy évi védelemre és diszoklevél azon intézetnek, mely az 1 *a*), 1 *b*) és 3. versenyszámokban együttvéve a legnagyobb pontszámot éri el, minden első hely 3, minden 2. hely 2, és minden 3. hely 1 pontot számit az illető intézet javára. Pontegyenlőség esetén a nagyobb számú első, illetve második és harmadik helyek döntenek. A díj *kétszer* sorrendben vagy *háromszor* egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. *Külön nevezés nincs. Első kiirás.*

II. Budapest székesfőváros vándordija

egy évi védelemre azon intézetnek, mely az 1—12. számokban (a 7. számú műugrás kivételével) együttvéve a legnagyobb pontszámot éri el. A díj *háromszor* sorrendben vagy *ötször* egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. Egyébként a feltételek azonosak az előző pontversenyével. *Második kiirás.* 1907. évi védő a *IV. kerületi kegyesrendi gimnázium.* 22 ponttal.

Általános tudnivalók.

A versenyre, melyen a MUSz. szabályai mérvadók, nevezhet minden bel- és külföldi középiskolai tanuló, de csakis *a külön e célra szolgáló nyomtatott* nevezési ürlapokon. A nevezési ürlapok a tornatanár uraktól kérendők, kik azok kiadását voltak szívesek vállalni. Nevezési ürlapok kaphatók még a szerkesztőségben (IV., Kecskeméti-utca 5. II. 2.) minden szerdán este 6—8 óra között is. A nevezést ezen az ürlapon kell leadni s a tét összegét levélbélyegben mellékelni.

Amennyiben az intézet mint olyan hajlandó 20 (húsz) korona átalányt vállalni, úgy növendékei korlátlan számban testületileg indúlhatnak minden versenyben. (A 20 korona átalányösszeg postautalványon küldendő a szerkesztőség címére). Nevezések 1908. november 14-én este 8 óráig küldendők a „*Nemzeti Sport—Magyar Vizi Sport*“ szerkesztősége címére (Budapest IV., Kecskeméti-utca 5. II. 2.) Személyesen *Donáth Leo* munkatársunknál lehet nevezni mindennap 6—8 óra közt a Rudasfürdőben. A nevezésnek tartalmazni kell : *a*) a versenyző teljes vezeték és keresztnevét, *b*) lakását, *c*) intézetét, *d*) a számokat, melyekre nevez, *e*) a tétet, *f*) előnyversenyre való nevezéskor az általa tréningben elért *három* legjobb eredményt. Zárlat után érkező, tétnélküli vagy *nyilvános sportegyletek által leadott nevezések visszautasittatnak.* Előfutamok a szükséghez képest 1908. november 21-én (szombaton) este 6 órakor tartatnak, a miről a versenyzők annak idején még levélben értesíttetnek, miért is a nevezéskor el ne mulaszszák címüket az ürlapon feltüntetni. A versenyszámok sorrendjének megállapítása a nevezésekhez képest és az összes versenyzők érdekének megóvásával fog történni. 2. díj 4, 3. díj 7, 4. díj 10, 5. díj 14 induló esetén van, hacsak egyes versenyszámoknál más megemlítve nincs. *Megjegyzés.* Az alapított nagyértékű *tiszteletdijak valamennyien* már *egyszeri* győzelem után mennek át a győztes *végleges* tulajdonába.

Figyelmeztetés

a versenyzőkhöz, hogy idejekorán nevezzenek, mert zárlat után érkező minden nevezés vissza fog utasittatni.

Budapest, 1908. október havában.

Friedrich Nándor s. k.
felelős szerkesztő.

Dr. Polónyi Dezső s. k.
főszerkesztő.

Látta és jóváhagyta a Magyar Uszó-Szövetség intézőbizottsága 1908. október 23-án tartott ülésén.

Dr. Schneider Béla s. k.
ügyvezető alelnök.

DR. VIRAVA JÁNOS, a MUSz. kiváló elnöke, ki mult hetekben az elnöki állásról lemondott, dr. *Füzesséry* Zoltán vezetésével nála járt küldöttség előtt, a kapott információkra kijelentette, hogy állását megtartja és tovább is azzal a szeretettel fogja a MUSz. ügyeit szolgálni, melyet annak alapitásánál kifejtett. E hir uszókörökben általános örömet és megnyugvást keltett.

Szilánkok.

Középiskolai stafétabajnokságunk kiirását a Szövetség mint ilyent nem hagyta jóvá és minthogy a részletes indokolást még ezideig nem vettük kézhez, fenntartjuk magunknak, a dologra visszatérni, de addig is helyénvalónak látjuk álláspontunkat kifejteni.

Magyarország uszósportjának óriási fellendülésével mintegy szükségképen járt annak szélesebb rétegekben való elterjedése és igy különösen a középiskolások körében történt fokozott felkarolás volt szembetünő, bár a középiskolás elem már eddig is igen fontos alkotó és kiegészitő része volt a magyar uszásnak, amennyiben az ifjuság már a középiskola padjai közt is megismerkedett e gyönyörü, hygienikusan testedző sporttal és nem egy kiválóságot szolgáltatott a sportéletnek. Tavaly megrendezett versenyünkön az elementáris felbuzdulás nyomán aratott óriási siker egy további lépésre bátoritott ez alkalommal bennünket, mely uttörő, kulturális, a magyar uszósport jövendő nemzedékét érdeklő munkánknak mintegy folytatása, továbbfejlesztése. Bajnokságot óhajtottunk kiirni, hogy az idén felső helyen is nagy mértékben támogatott és elősegitett versenynek klasszikus, a sportértékét ugyszólván betetőző versenyszámot adjunk, az intézetközi vetélkedés központjául; stafétabajnokságot pedig azért, mert a csapatverseny mutatja tulajdonképen a sajátlagos, átlagos jóságot, ez fejleszti a tömegsportot, ez juttatja leginkább érvényre a bajtársi együttérzést, összetartást. Anglia középiskolai bajnoksága is csupán stafétára van kiirva, hogy külföldi példára is hivatkozunk. Ismételjük, a tavalyi tapasztalat és az idén várható további nagyarányu fellendülés oly fejlett középiskolai sportra mutat, mely e fontos és nagyjelentőségü ujitást csak indokolttá teszi. Amint az „ország zászlaja", minden intézet hő vágyának tárgya, szintén a tömeg, az átlag testi kultuszának emelését célozza, ugy lenne ez rendeltetése e bajnokságnak is. Az évről-évre való sportszerü és állandó megrendezésre pedig azt hisszük, hogy szerkesztőségünk ugy anyagilag, mint erkölcsileg teljes garanciát nyujt.

*

Egy alkalommal már megemlitettük a versenyek hátrányos összetorlódását. A Szövetség az év elején elmulasztotta titkári értekezleten a terminusokat arányosan és célszerüen elosztani, minek következménye, hogy pl. október 11-étől november 8-áig, tehát teljes négy hétig egyáltalán szünetelt a versenyzés, mig most egymás hegyén-hátán tolonganak a meetingek, holott ugy a közönség érdeklődése, mint pedig a versenyzők formája szempontjából előnyösebb lett volna a helyesebb beosztás. Egy másik visszásság még ama körülmény is, hogy a BAK. versenyét ugyanazon terminusra irta ki, mint a WAC. (november 15.), amely utóbbi uszóink szine-javát leköti és igy vajmi kevés klasszis-versenyzőt hagy a pesti versenynek. Ezért a BAK.-nak már csak saját érdekében is ajánljuk, hogy terminusát a lehetőség szerint tegye át, mert különben niveau és érdekesség szempontjából alig fog valamit nyujthatni. Igaz ugyan, hogy a versenynaptár tanusága szerint december 13-ika előtt nem lenne szabad és egyszersmind alkalmas vasárnapja, de mindamellett üdvös lenne az elhalasztás.

*

Az élénk feltünést keltett „ca 25 m." kérdése megvan oldva és Halmay Magdeburgban tényleg teljes 100 m.-t uszott 1 p. 02 mp. alatt. Az alanti levelet vettük: „Magdeburg, 1908. október 23. Kérdezősködésükre a legteljesebb mértékben megnyugtathatjuk önöket, hogy a Wilhelmsbad, hol a verseny lefolyt, a leggondosabb mérés szerint 25 m. hosszu és a propozicióikat a „cirka" kitétel csak azért került a propozicióba, mert először a hiteles 25 m.-ből ruddal le akartunk valamit vágni, de e szándékunktól elálltunk, ugy hogy Halmay fenomenális eredménye — az előbbindulástól eltekintve — teljesen reális. Kiváló sporttársi üdvözlettel stb. stb." Mellléklet a fürdőigazgatóság bizonylata, hogy a hossz 25 m. Fentiekkel a kérdés tehát megvan oldva és igy a támadás felett napirendre térhetünk.

Uszodáink.

Több izben foglalkoztunk már lapunk hasábjain az uszoda-kérdéssel, számtalanszor felsoroltuk már azokat a teendőket, melyek a mostani nyomoruságos uszoda-viszonyok megjavitását eredményezhetik, s ha most mégis visszatérünk olvasóink által talán már agyoncsépeltnek tartott témára, teszszük ezt azért, mert lapunk kitüzött célja nem engedi, hogy ily fontos kérdést — uszodáink reformját — elaludni hagyjuk. Aktuálissá teszi cikkünket az a körülmény is, hogy székesfővárosunk tanácsa a közel multban határozta el, hogy az *Artézi-fürdő* épitését tavaszszal elkezdi, s hogy a Ringer-uszoda is már oly stádiumban van, hogy legfőbb ideje, ha még ott valamit — sport szempontból célszerüt és hasznosat — elérni akarunk.

Az 1908. év őszén minden uszó a legvérmesebb reményekkel eltelve várta, mert hosszas halogatás után ekkorra helyeztetett kilátásba a *Ringer-uszoda* megnyitása. Lapunk nemrégiben, kiküldött tudósitónk referádája után, megcáfolta ezen hirt, s most ismét csak tavaszra várhatjuk, hogy a Hungária megnyissa kapuit az uszók türelmetlen gárdájának. Értesültünk arról is, hogy az uszoda 40 yard hosszu lesz, tehát Budapest legnagyobb uszodája van épülő félben, de nincs semmi tudomásunk arról, hogy az illetékes körök megtették-e a lépéseket, hogy az uj uszoda igazán sportszerü legyen. Meg lesz-e a kellő mélysége, szélessége, hogyan lesznek alkalmazva a lépcsők, van-e ugró-emelvény tervbe véve, s ha igen, a versenyszabályoknak megfelelő-e, ezek mind oly kérdések, melyekre az egész uszóvilág feleletet vár.

Ha még eddig meg nem történt, ugy rendkivül sürgős, hogy az uszószövetség mielőbb lépéseket tegyen a fentiek tisztázására. Magunk részéről még néhány eszmét vetnénk fel, melyek, nézetünk szerint, mindenesetre csak előmozditanák az uszoda használhatóságát. Az uszoda hossza 40 yardban, tehát abból a szempontból, hogy az egyes versenyek célja mindig fix, az uszoda fala legyen — elég kedvezően van megállapitva. Mert a versenyek egyöntetüsége s főleg a handicapek realitása szempontjából felette kivánatos, hogy a szövetség ebben az uszodában csak meghatározott távolságra engedélyezne versenyeket. Ezek a bajnoki távok volnának kiegészitve 50, 150, 200, 500 és 1000 yardos versenyekkel. A 200 és 1000 yardos, a ¼, ½ és 1

Világra szóló magyar találmány!

(Szabadalmi igénye 6137. védjegye 17.523. szám alatt bejelentve.) A természettudomány legujabb vivmánya folytán, a haj, szakáll, bajuszszálak magvát képező anyagnak felfedezése alapján készitve. A **„Hajvédő Sámsonid"** a hajhullást megszünteti. A „Haftermő és növesztő Sámsonid„ néhány heti használat után az utasitás betartása mellett a legöregebb egyén teljesen kopasz fején is **a haj termését előidézi**, a ritka és rövid hajzatot pedig dus sürüvé teszi és igen **hosszura megnöveszti** Ugyan az a hatás a bajusz- és szakálra nézve is. Jó eredményéről a feltaláló kezeskedik. Ára a rendkivül becses hajmagvakat tartalmazó „Hajteymő és hajnövesztő Sámsonid"-nak, kenőcs vagy folyadék (hajszesz) alakjában 20 korona. A „Hajvédő Sámsonid" ára 10 kor. Kapható postai uton kizárólag a feltalálónál és egyedüli készitőnél: **Dr. Hollósy Istvánnál. Budapest, VII., Hársfa-utca 36. szám.**

ang. mértföldes versenyek célja, az uszoda hosszát figyelembe véve, mindenkor az uszoda fala lehetne, most csupán arról kellene gondoskodni, hogy megfelelő készülék alkalmazásával az 50, 100, 150, 220 és 500 yardos versenyek célját is ruddal lehessen megjelölni. Ily készüléknek, az uszoda hosszát véve, a 10-dik, 20-dik és 30-dik yardnál kellene lennie, hogy milyen legyen, az már technikai kérdés, melynek sikeres megoldását biztositja az a körülmény, hogy a szövetségtanácsban több kiváló technikus foglal helyet. Célszerü volna az uszoda fenekét hosszában jól látható széles vonalakkal megjelölni, félreuszás megakadályozása végett, de ez csak igen lényegtelen kivánság. Sokkal fontosabb volna azonban a szövetség részére valami helyiséget biztositani az uszoda épületében, mert ez az uszóknak érintkezését a vezető faktorokkal s forditva, igen megkönnyitené és előmozditaná. A versenyek alkalmából a jury által elfoglalandó helyet kivánatos volna már előre oly módon megválasztani, hogy a nézőktől könnyen s minden különösebb alkalmi berendezés nélkül elrekeszthető legyen. A világitás kérdése is szorgos tanulmány tárgyát képezze.

Ezek volnának megjegyzéseink a Ringer-uszodára nézve. Ennek megnyitása után is a *Császár-fürdőt* még sem szabad versenyrendezés szempontjából teljesen elejteni és ezért még ott is volnának oly dolgok, melyeket a tél folyamán — tekintve mostani igazán szabadelvü és az uszók kezére járó vezetőséget — ott elérni lehetne. Elsősorban fel kellene mérni pontosan mérnöki eszközökkel az uszodát és ennek folytán a bajnoki és rekordtávokat felmérve, láthatóan és feltünően, de egyszersmind állandóan meg kellene jelölni az uszoda falán. A kis viz és mély viz határán levő vasoszlopok eltávolitását kellene kérelmezni, ugyszintén a kis vizben két lépcsőnek oly módon átalakitását, hogy azok versenyekkor kiemelhetők, vagy másképen, eltávolithatók legyenek. E két utóbbi átalakitás költségeit a szövetség esetleg magára vállalhatná, ha azok másként elérhetők nem volnának. Végül még a világitás javitása, két uj kábel kifeszitése által, — hol még két-két lámpa volna alkalmazható — lenne kivánatos. Igy a Császárfürdő a versenyek sikeres lebonyolithatása szempontjából óriásit nyerne, azt mindenki méltányolhatja, ki ott valaha versenyeket rendezett.

A Sáros- és Rudas-fürdők ma tervbe vett átépitése alkalmával a *Rudas-uszoda* mizériáit is orvosolni kellene. Ez év tavaszán kivitelre elfogadott terveken az uszoda teljesen a régi maradt. Akkortájt a szövetségben is szóba került ez a dolog s a tanács két technikus tagja megbizást is nyert, hogy az uszoda átalakitására oly vázlatot dolgozzan ki, melyben az uszoda 25 yard hosszu és megfelelően mélyitve lenne. Hogy eljutott-e ez az illetékes helyre, nem tudjuk.

Az *ártézi fürdőnél* szintén tervbe van véve egy uszoda, de mily mértékben, nem tudjuk. Itt a méterrendszert kellene elfogadni, illetőleg keresztül vinni s általában mindazt érvényesiteni, ami uszodánál a sportszerüség szempontjából fontos.

Mindezek folytán az volna sürgős propozicionk, hogy a szövetség tanácsa küldjön ki egy háromtagu bizottságot, mely az uszoda-kérdéssel állandóan s kizárólag foglalkozna s az itt sürgetett és felvetett eszméket alapos megfontolás után keresztül vinné. Lapunk állandóan napirenden fogja tartani e kérdést és ezuttal is felhivást intézünk olvasóinkhoz, hogy e tárgyban mindennemü megjegyzésnek, ujitásnak megbeszélését szivesen látjuk.

S végül, hogy ez irányu müködésünk ne szoritkozzék csupán fővárosunkra, "*Uszodáin*" cimü rovatunkban hazánk nevezetesebb, vesenyrendezésre alkalmas uszodáit és vizeit fogjuk ismertetni. Itt is számitunk főleg vidéki olvasóink támogatására s ily tárgyu fényképfelvételeket s rajzokat is készséggel közlünk. —er or.

Versenynaptár.

1908. nov. 8. MTK. (Rudasfürdő).
1908. nov. 14—15. WAC. Bécs.
1908. nov. 15. BAK. (Rudasfürdő).
1908. nov. 22. Nemzeti Sport—Magyar Vizi-Sport (középiskolai).
1908. nov. 29. WSC. Austria Bécs.
1908. dec. 6—8. I. WASC. Bécs.

A TETÉNYI EMLÉKVERSENYRE a következő adakozások folytak be: Halmay Zoltán 5, Horváth Antal 1, Novák Jenő 1, Breslmayer Tibor 1, Geiger Othmár 2, Gööz József 3, Bihar Aladár 1, özv. Breslmayer Gyuláné urnő 10, MTK. II. csapata (Buócz Gyula gyüjtése) 5.40, Serény Pista 1, Schottola Ernő telepeinek személyzete 9.60, Schwarz József és Társa személyzete 7.80 (mindkettő Hajós Henrik gyüjtése), dr. Rosenberg Emil 5, Eisner Ferenc és Rezső 5, Ádám Aladár 2, Mátyásföldi Ifjuság 10, Imrédy Béla 1, Schmidt A. 1, Onody István 1, Schweickhart O. 2, Bán E. 2, Kiss E. 50 fillér, Koltai 1, Láng Gicus 2, Fülöp K. 3, Röser E. 20, Brüll A. 50, Halász F. 1 korona, összesen 154 (egyszázötvennégy) korona 30 fillér, ehhez járul mult heti számunkban kimutatott 73 (hetvenhárom) korona, összesen 227 (kettőszázhuszonhét) korona 30 fillér.

TRÉNINGELET A RUDASFÜRDŐBEN. Az erős téli szezon hazai és bécsi versenyei szorgalmas munkára késztetik uszóinkat. Halmay legutóbb kb. 2 hétig kénytelen volt tréningjét beszüntetni, három mérges természetü és operativ beavatkozást igénylő kelevény miatt; egyébként azonban a MTK. minden számottevő uszója, az egy Toldi kivételével, ott látható. Baronyi András, a magyar melluszóbajnok a Rotschild-dij 100 m.-es mell futamában fogja a MAC. szineit képviselni, megkisérelve 1 p. p. 24.2 mp.-es rekordja megjavitását, ami máris kitünő formája után itélve, ugyszólván biztos, hiszen 40 m.-re elért 25.2 mp.-es ideje mondhatnők szenzációszámba megy. A MUE.-ből Onody, a MAFC.-ból Donáth és Beleznay, a FTC.-ból Fühl. Domonkos és Ádám Aladár látható rendesen, a BAK.-ból nem igen járnak az egy — jelenleg katonáskodó — Pogány Andor kivételével, aminthogy a Balatonból is csak Schweindtner Pál szorgalmas.

ANGLIA USZÓSPORTJA az idei évre nézve kb. véget ért; f. hó közepéig még tartanak a „gala"-k, és aztán teljes nyugalomra térnek a versenyzők, komoly sportértéket ezen uszóestélyek már nem is nyujtanak, amennyiben programmjukban csaknem kizárólag a rövid hendikepek foglalnak helyet.

LONDON NYUGATI VÁROSRÉSZÉNEK (Wesd End) bajnokságát 100 yardon L. S. Hinds (Clarence SC.) nyerte 1 p. 11.8 mp. alatt.

HAMBURGBAN nagy nemzetközi versenyt rendezett mult vasárnap a Verband Hamburger Schwimm-Vereine az ausztráliai E. F. L. *Cook* és G. W. *Springfield* és az angol H. W. *Faircloth* részvételével, akik a 100, 200 és 400 m.-es összetett Hansa-dijért indultak, de kénytelenek voltak Schiele előtt meghajolni, aki a 100 és 200 m.-es versenyeket 20 m.-es pálván 1 p. 07.6 mp., illetve 2 p. 37 mp. alatt nyerte. Cook 1 p. 11.8 mp. és G. W. Springfield 2 p. 41 mp.-e ellen; a 400 m.-es versenyt Springfield nyerte meg 5 p. 49 mp.-es eredménynyel, második lett 5 m.-el Faircloth, mig Schiele feladta. Nevezetesebb eredmény volt még a 40 m.-es gyorsuszásban (bajn. kiz.), melyet H. Heise (SC. Triton) nyert meg 26.6 mp. alatt.

WBRACK, az 1904. évi olympiai hátuszóvilágbajnok a mult vasárnapi krefeldi versenyen indult a 100 m.-es mell- és hátuszásban, mindkettőt megnyerve 1 p. 32 mp., illetve 1 p. 28 mp.-es idővel. A 100 m.-es főverseny győztese H. Neurohr lett 1 p. 18 mp. alatt, mig az 500 m.-es versenyt W. Wasser nyerte meg; ideje 8 p. 45.8 mp. volt.

SZENZÁCIÓS VERSENYT szenvedett október 25-én, vasárnap, a WAC. a trónörökös dijáért lefolyt vizipóló-matchben a berlini SC. Germania-tól 5:3 arányban, szintugy kikaptak a bécsiek az 5×42 m.-es és 3×84 m.-es sprintstafétában. A 84 és 315 m.-es főversenyeket ellenben fölénynyel megnyerte Sheff Gubener, illetőleg Schiele ellen. A versenyre visszatérünk.

A BRÁZAY-féle sósborszesz nem tévesztendő össze a legujabban lábrakapott utánzatokkal.

A „Sámsonid" kapható még: **Török József** Király-utcai és Andrássy-uti gyógytárában, a Deák Ferencz-tér 4. szám alatti gyógytárban és **Szőllő-y István** gyógytárában, I., Krisztina-körut 119. Megrendelhető az összes helybeli és vidéki gyógytárakban. **Hogy ezen valóban csodaszer a haj terü ését előid zi még a legöregebb egyének teljesen kopasz fején is, álljon itt a következő elismerő-levél**: Tek. dr. Hollósy István urnak Budapest. — Ezelőtt harminc évvel, igen sürü hajamat egy ásványviz-fürdő kurájának hosszabb használata folytán teljesen elvesztettem pár hét alatt. Mult év végén jutottam hozzá az Ön által feltalált hajtermőhöz. A „Hajtermő és növesztő Sámsonid" használata folytán ma már 43 cm. hosszu gesztenyebarna és vastag hajfonatom van, s remélem, hogy 78 éves korom dacára visszanyerem egy méternél hosszabb, dus hajamat. Budapest, 1908. julius 10. Tisztelettel **Özv. Klein Henrikné.** — A fenti levélben foglalt **tények valóságát** és az aláirás hitelességét mi alólirottak kik a 78 éves s nálunk lakó urasszonyt évtizedek óta ösmerjük, igazoljuk. Budapest, 1908. julius 12. **Özv. Reiznerné, Flesch Berta, Flesch Lipót** MÁV. tisztviselő. (VII. kerület, Izabella-utca 23. szám alatt.

A FTC. versenye.

A késői idő dacára a Ferencvárosi Torna-Club atlétikai versenye, melyet a mult vasárnap a Millenáris pályán rendezett, a legteljesebb siker jegyében folyt le. A sokoldalu programm alkalmat és módot adott minden rendü és rangu atlétának arra, hogy megtalálja a maga versenyszámát. A nagyszámu nevezés pedig azt igazolja, hogy a MASz. helyes nyomon jár akkor, midőn a versenyt rendező egyesületeket a jövőben a scratch-számok mellett a junior és hendikep-számok nagyobbfoku kultiválására igyekszik megnyerni s szükség esetében kényszeriteni. A versenyt hatalmas közönség nézte végig, mely már a kora délutáni órákban ellepte a pálya tribünjeit.

A versenynek meg volt a maga pikantériája és szenzációja is, mely a székesfőváros vándordijáért folyó 2 angol mfdes csapatverseny nyomán támadt. E versenyszámot ugyanis a Budapesti Athletikai Clubnak kellett volna kiirni az ősszel. Nem rendezvén azonban ősszel versenyt, a BAK. a FTC.-t kérte fel arra, hogy versenye keretében megrendezze. A FTC. készséggel eleget tett a kérelemnek s a verseny rendezését átvállalta és ki is irta. E versenyszámra többek között a MTK. is benevezte futó-csapatát, a többi számra való nevezéstől azonban tüntetően tartózkodott. A FTC. ebben célzatos bojkottot látott s azzal a retorzióval élt, hogy a MTK. nevezését visszautasitotta. A két egyesület közötti differencia tulajdonképen nem uj keletü. Az FTC. és MTK. között már régebb idő óta, az uszásból kifolyólag, erős harc folyik, mely a MTK.-nak az uszásban kultivált agressziv politikájának eredménye.

Ezt a harcot a MTK. elég szerencsétlenül az atlétikára is átvitte s ebből keletkezett a visszautasitás ténye. A FTC. visszautasitván a MTK. nevezését, ezt tudomás vétel végett közölte a BAK.-al is. A BAK. azonban a választmányi ülésén azon nézeten volt, hogy e versenyszámot illetőleg a nevezések feletti diszponálás joga kizárólag őtet illeti s ugy határozott, hogy *Lovas* Antal nevezését, ki tavaly még a BAK. szineiben segitette az egyletet a dij megnyerésére, visszautasitotta, mig a MTK. nevezését elfogadta. Ez a felfogás egy szótöbbséggel ment keresztül a választmányi ülésen. A választmány másik része e határozatot a közgyüléshez megfelebbezte. Az intézkedés joga tehát az egylet szempontjából az elnökség kezébe jutott. A verseny délutánján megjelent *Neuwelt* Emil s bemutatta dr. *Hajdu* Marcell, a BAK. ügyvezető alelnökének levelét, melyben a BAK. képviseletére teljhatalommal ruházza fel. *Neuwelt* a versenyrendezőség előtt azon álláspontjának adott kifejezést, hogy részéről, mint egylete teljhatalmu képviselőjétől, a verseny megrendezése akadályokba nem ütközik. Ugyanakkor megjelent a BAK. részéről egy másik, *Gerendai* nevü ur, ki a BAK. másik alelnökétől hozott teljhatalmu megbizólevelet s a verseny megrendezése ellen tiltakozott. A dolog természetéből kifolyólag a FTC. e tiltakozást figyelmen kivül hagyta. Álláspontja világos és érthető. Vagy meg volt a BAK. részéről a szükséges bizalom, vagy nem. Ha nem volt meg, akkor bizta volna másra a verseny megrendezését. Ha azonban már felkérte és megbizta, akkor a verseny rendezéséért a felelősség a FTC.-ot terheli, de vele együtt viszont az összes jogok is, amelyek a rendezés tényéből folynak. A két oldalról jövő formai tiltakozás mellett, azonban a BAK. csapata sportszerütlenül cselekedett akkor, mikor a FTC. előzőleg kijelentette, hogy elhatározását fentartja s annak dacára starthoz állt, hogy azután a start pillanatában *Gerendai* kapacitálására tüntetőleg elvonuljon. Ez sértés a rendező egylettel, de főleg a megjelent közönséggel szemben. A versenyt azonban lefutották és az ügy most a MASz. előtt fekszik.

A verseny szép, de erősen szeles időben folyt le, mely különösen a verseny első felében uralkodott. Szenzációja volt a versenynek az, hogy a 3-szor 100 m.-es stafétában a BTC. eddig veretlen stafétája vereséget szenvedett a MAC.-tól. E verseny sorsa már az első 100 m. után eldőlt. *Scheer* alig egy fél yardot tudott nyerni a pompásan futó *Jankovich*-tól. *Péchy* jobb lévén mint *Nagy*, *Simon* pedig mint *Gräber*, a győzelem a MAC.-nak akkor már biztos volt. Az elért idő 34.6 mp. kiváló, mert valamivel jobb, mint 11.6 mp.-es átlagnak felel meg. A gyakorlatlan MAC. staféta minden váltásnál leadott valamit, ugy hogy *Simon*, dacára hogy *Péchy* mintegy két m.-rel vezetett, mégis később indult, mint *Gräber*, de másfél yard hátrányát hamar behozván, ugyanannyival győzött *Gräber* ellen. A 3-szor 200 m. staféta *Simon* révén biztos volt a MAC.-nak. Itt az utolsó váltásig a BEAC. vezetett. *Rácz* 6—7 m.-rel vervén ellenfeleit (Jankovich, Scheer), *Olasz*-nak elég előny jutott, hogy *Haber* előtt fél, *Szathmáry* ellen 2 m.-rel előbb váltson. *Simon* azután 4—5 m.-rel győzött, mig *Wiesner* második helyre szoritotta a pihentebb *Gräbert*, ki épen a stafétára való tekintettel nem indult a 220 yardos versenyben. Az elért 1 p. 12.2 mp.-es idő 24 mp.-es átlagnak felel meg, ami elsőrendü. Nagy meglepetést keltett *Simon* nagy fölényü győzelme a 220 yardban. Győzelme várható volt, de hogy *Wiesnert* és *Lichteneckert* közel 7 m.-rel tudja verni, nem tartozott a valószinüségek közé. Idejét 23.6 mp. sulyosan befolyásolta az erős ellenszél, melyet a célegyenesben a második 100 m.-en szembe kapott.

Rendkivül értékes *Drubina* István (BTC.) uj rekordja az 1 ang. mfdes gyaloglásban, melyet mint hendikepgyőztes ért el. 7 p. 28.6 m.-es ideje, mely közel 14 mp.-el jobb a régi rekordnál, melyet *Manglitz* Ferenc (FTC.) tartott, igen jó s emeli értékét, hogy minden kétséget kizáró tiszta stilusu gyaloglással érte el, dacára, hogy a jól sikerült hendikepek miatt 30 m.-el a cél előtt még *Szablyár* vezetett. *Mudin* Imre rendes eredményeinél gyengébb dobását is az erős ellenszél magyarázza. A juniorversenyek eredményei közül legjobb *Szabó* Béla (DAAC.) 100 yardban elért 11 mp.-es ideje, melyet normális körülmények között legalább 10.8 mp.-re tudna lenyomni. A helyezettek is mind 11 mp.-es futók, ami igen biztató a jövőre nézve. A távolugrás, melyet *Vargha* Nándor (BAK.) nyert meg 577 cm.-el, közepes eredményt hozott. E versenynemben az év második felében határozott visszaesés mutatkozik.

A rendezés minden tekintetben kifogástalan volt, ami elsősorban dr. *Schneider* Béla alelnök és *Malaky* Mihály érdeme. A FTC. jó szolgálatot tett az atlétikának, midőn e minden klubérdek nélküli nagyszabásu versenyét megrendezte. A MASz. részéről *Stankovits* Szilárd titkár jelent meg. Részletes eredményeket hétfői kiadásunkban adtunk.

A FTC. ifjusági versenye. A vasárnapi nemzetközi versenyét megelőzőleg, szombaton délután rendezte a Ferencvárosi Tora Club négy számból álló ifjusági juniorversenyét, melyen a szabályok értelmében középiskolai tanulók vagy pedig 17. életévüket még be nem töltött ifjak vehettek részt. Az ifju versenyzők nagy számban állottak starthoz és az elért eredmények kivétel nélkül mind jók. Nem közönséges képességről

KODAK
gépek elismert elsőrangu kamarák.
Napfény melletti előhivó készülékek 6·50 K.-tól feljebb
Minden jobb szaküzletben kaphatók.
KODAK, Gesellschaft, m. b. H. Wien, I., Graben No. 29.

tett tanuságot *Szakolczay* Ervin a fél ang. mfd. sikfutásban, hol a legnagyobb könnyedséggel győzött 2 p. 17.4 mp. alatt, annak dacára, hogy az első kör 1 p. 11 mp. volt. Igen jó eredmény *Mészáros* 41.04 m.-es gerelydobása is. Részletes eredmények:

I. 100 *yardos sikfutás*. Három előfutam után a *döntőben*. 1. Szabó János (MAFC.) 11.6 mp. 2. Salgó Sándor (Sp. Ked. K.) 3. Szendrő Oszkár (BTC.). 4. Weisz Gyula (FTC.). 8 induló.

II. *Svédgerelyvetés*. 1. Mészáros Árpád (BTC.) 41.05 m. 2. Guttmann József (III. ker.) 37.91 m. 3. Bayer Henrik (BTC.) 37.85 m.

III. *Távolugrás*. 1. Fleck Samu (BTC.) 562 cm. 2. Bayer Henrik (BTC.) 553 cm. 3. Kántor Emil (MAFC.) 532. Indult még: Federith H. (III. k.) 517 és Weisz Gy. (FTC.) 476 cm.

IV. ½ *ang. mfd.-es sikfutás*. 1. Szakolczay Ervin (MAC.) 2 p. 17.4 mp. 2. Kunst Ottó (BTC.). 3. Fodor László (BTC.). 5 induló. Az első kört mind együtt futják. 200 m.-rel a cél előtt Szakolczay előre tör és 40 m.-rel győz.

A Ferenc József-intézet sportja.

Akkor, midőn Magyarországon az ifjusági testnevelés fontos kérdése még csak a forrongás és erjedés stádiumában van, mikor a testnevelési faktorok legnagyob része, a sportok fajáról, minemüségéről vitatkozik és egészen a kisérletezés stádiumában vannak, a *Ferenc* József mintagimnázium már teljesen kialakult és kiforrott programmal hozza harmóniába egymással ifjusága szellemi és testi nevelését. Országunk ez első intézete a magyar társadalommal szoros kapcsolatban s arra nagy kihatással van. Ez intézetben nevelik a legelőkelőbb magyar családok ivadékait, kik majdan hivatva vannak arra, hogy a társadalomban kimagasló, sokszor vezérszerepet vigyenek. Épen azért kétszeres fontossággal bir az, hogy milyen alapeszmékkel és felfogással telitve hagyják el az ifjak az intézetet s lépnek be az életbe.

E fontos miszió betöltése teszi szükségessé azt, hogy ez intézet élére olyan egyéniséget állitsanak, ki ne csak a tudományosság és pedagógiai készültség, hanem a modern felfogás és széles látókör, európai értelmü társadalmi müveltség és a kor követelményeinek megértése s az azzal való haladás tekintetében is a tanügyi kapacitások közül a legelsők közül való legyen. Ilyen egyéniség áll jelenleg a Ferenc József nevelő-intézet élén: *Szölgyéni* Ferenc kormányzó személyében. A jelenlegi kormányzó egyesiti magában mindazon követelményeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az ország legelső középiskolája megfeleljen hivatásának. Kiváló kvalitásai mellé sorakozik még végtelen lekötelező és szeretetreméltó egyénisége is.

Ami a mi szemünkben különösen magasra emeli, az a sportok iránti szeretete. Éber figyelemmel kiséri az ifjuság minden sport mozgalmát, s azt minden eszközzel segiti és támogatja, méltányolván a sport óriási jelentőségét és jótékony hatását a fejlődésben lévő ifju testére, lelkére és szellemére egyaránt. Ennek következménye, hogy a Ferenc József intézetben a sport lépésről-lépésre tért hódit és hoz üdvös gyümölcsöket.

Szölgyéni Ferenc kormányzó nemes intencióinak gyakorlati megvalósitásában hatalmas segitőtársa van az intézet sokoldalu sportjának megteremtőjében és irányitójában: *Schäfer* Vilmos tanárban. E ritka müveltségü fiatal professzor szinte hihetetlen szeretettel foglalkozik az ifjuság sportjával. Ő adja a legjobb eszméket s azok megvalósitásán rendkivüli ambicióval fáradozik. Maradandó érdemének kell azonban betudnunk azt, hogy a sportok üzését sportszerü alapokra fektette ugy, hogy azok helyes irányban való fejlődése teljesen biztositva van. Az ő céltudatos működésének következménye az is, hogy az intézet sportklubjának minden egyes versenye ünnep számba megy, melyet a magyar társadalom legmagasabb rétege is figyelemmel kisér s azokon nagy számban megjelenik. *Schaefer* Vilmos maradandó érdemeket szerzett az intézeti sportélet kifejlesztésén s ennek hatása nemsokára a nyilvános sportéletben is érezhetővé fog válni.

A harmadik egyéniség, ki az intézeti sportélet kialakulásában és felvirágzásában tevékeny részt vesz az az intézet angol nyelvtanára: Mr. Stanley W. J. *Chambers*. E szimpatikus fiatal angol a sportok majdnem minden faját üzi s Angliában football, kricket és hockyban az elismert jó játékosok között foglalt helyet. Sokoldaluságánál fogva minden tréningben személyes részt vesz s az ifjuság eredményeinek javulása erős összefüggésben van működésével.

A Ferenc József-intézet sokoldalu sporttevékenysége a *Ferenc* József nevelőintézet Sport-Clubjában van tömöritve. Minden sportágból ugy ősszel, mint tavaszszal intézeti versenyeket rendeznek, melyek a szülők nagy érdeklődése mellett bizonyos ünnepi keretek között folynak le.

Alább közöljük az őszi versenyek eredményeit, melyek közül az atlétikai verseny, Ő felsége névünnepén rendeztetett.

Az idei club-évet a házi tennisz-verseny nyitotta meg. A szenior singli tennisz-verseny 12 résztvevője közül elsőnek: Csapó Tibor, másodiknak Zunter Ferenc, harmadiknak Bohus Zsigmond báró, negyediknek Nemes András gróf került ki.

A szenior páros-versenyből elsőnek Csapó Tibor és Hoffer László, másodiknak Bohus László és Zunder Ferenc került ki.

A junior singli-versenyből első Lipthay Antal báró, második Graefl Károly lett.

Részletes eredmény:

1. *Szenior páros-verseny*. Csapó Tibor, Hoffer László—Bohus László báró, Zunter Ferenc 10:8, 6:8, 6:4, 4:6, 6:3. Bohus László báró, Zunter Ferenc—Bohus Zsigmond báró, Serényi László gróf 6:3, 4:6, 6:3.

2. *Szenior singli-verseny*. Csapó Tibor—Lipthay Béla báró 6:3, 6:4. Csapó Tibor—Zunter Ferenc 6:1, 6:2. Csapó Tibor—Nemes András gróf 6:3, 6:4. Zunter Ferenc—Nemes András gróf 7:5, 6:2. Zunter Ferenc—Lipthay Béla báró 6:4, 6:2.

150 *méteres sikfutás szenior* 3 előfutam után. I. gr. Serényi László 5.4 mp. ISC. rekord. II. gr. Nemes András. III. Zunter Ferenc.

2. *Sulydobás*. I. Zunter Ferenc 8.06 m. II. Gr. Bethlen Ödön 7.63 m.

3. *Magasugrás, junior*. I. Kenessey István 125 cm. II. Sec Ágost és Sliepesevics T. 120 cm.

4. *Magasugrás, senior*. I. Gr. Arz Roderik 155 cm. II. Gr. Nemes András és Zunter F. 150 cm.

5. *Diszkoszvetés*. I. Zunter Ferenc 20.48 m.

6.50 *méteres sikfutás, junior*. 3 előfutam után. I. Sec Ágost 7 mp. II. Szilassy László. III. Baresay László.

7. *Távolugrás*. I. Zunter Ferenc 5.51 m. II. Gr. Nemes András.

8. *Gerelyvetés*. I. Zunter Ferenc 29.35 m. II. Gr. Bethlen Ödön 27.80 m. III. Br. Bohus Zsigmond 25.50 m.

9. 200 *m.-es sikfutás*. I. Gr. Serényi László 31⅕ mp. II. Zunter Ferenc. III. Gr. Nemes András.

10. *Hockey*.

1. *csapat*: Br. Bohus László, br. Bohus Zsigmond, gr. Serényi László, gr. Csáky István, Hartman György, gr. Arz Roderik.

2. *csapat*: Gr. Nemes András, Zunter Ferenc, br. Lipthay Béla, Stephaich Ferenc, br. Jeszenszky Andor, br. Jungenfeld Tivadar.

1. félidő 1 : 1.
2. félidő: 0 : 3.
Végeredmény: 4 : 1 (a második csapat javára)

A M. KIR. FERENC JÓZSEF-INTÉZET SPORT-CLUBJA Schaefer Vilmos tanár vezetése mellett szeptember hóban tartotta alakuló közgyülését.

A tisztikarba a következők lettek beválasztva: elnökké Nemes András grófot, titkárrá: Hoffer Lászlót, pénztárossá: Csapó Tibort, szertárossá: Jungenfeld Tivadar bárót.

A MTK. BOTRÁNY. Az az egyébként nem főfontosságu ügy, hogy az FTC. visszautasitotta a MTK. nevezését, a föv. vándordijára alaposan kinövi magát. A komoly sportkörök megbotránkozással tárgyalják a MTK. nehány felelőtlen tagjának azt a nevetséges eljárását, hogy klubjoknak a MASz.-ból való kilépé-

Marton Alajos és Fia
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 10. sz.
Diszmű- és ezüstáruk nagy raktára.
Verseny-dijtárgyak gazdag választékban.
Sportegyletek tisztelt tagjainak engedményes árak

sükkel fenyegetőznek az esetre, ha e szövetség nem a szájuk íze szerinti döntést hoz.

A MASz. annyi kényes kérdést oldott meg sportszerüen és közmegelégedésre, hogy semmi okunk kételkedni, hogy ez ügyben is megtalálja a helyes megoldást. Attól se kell félni, hogy a MTK. jobbra vagy balra lép. A MASz. és MOTESz. viszonya ma már rendezve van, igy ily fenyegetődzések csak a járatlanokat ijeszthetik meg.

Egy azonban bizonyos, hogy a MASz. atlétikai szakosztálya és tanácsa addig nem mehet bele a vitás ügy elintézésébe, amig az oktalan fenyegetésekért elégtételt nem kap. A MTK. vezetőinek, kik egyszersmind a MASz. köztiszteletben álló vezetői is, ki kell jelenteniök, hogy az apró ugrándozókkal nem értenek egyet, hogy komoly ügyekben az ő vezetésük alatt is álló szövetség terrorizálására irányuló kisérletet nem helyeslik, hogy lábrakapott sportszerütlenségi járványt, ha kell drasztikumokkal is ki tudják gyógyitani.

50 KM.-ES GYALOGLÁS KATONAI FELSZERELÉSSEL. Mult vasárnap rendezte Berlinben a SC. Komet a szokásos 50. km.-es gyalogló versenyt katonai felszereléssel. A start reggel 8 órakor volt a Trepow-parkban és 105-en állottak starthoz, közöttük hét aktiv katona. A versenyt immár harmadizben a prágai Rath (DFC.) nyerte meg, ki tudvalevőleg vegetáriánus. Az érdeklődés ez alkalommal váratlan nagy volt s a finisnél közel 5 ezer ember fogadta a beérkezőket. Beérkezés: 1. E. Rath (Prag) 6 ó. 30 p. 12 mp. 2. Serg. Roick (2 G.-Rgmt.) 6 : 43 : 10. 3. J. Wehmeyer (Rixford) 6 : 44 : 30. 4. M. Arthur (Record-Berlin) 6 : 45 : 25. 5. F. Nilewski (Berlin) 6 : 52 : 25. 6. Gefreiter Heider (K. Elis.-Rgmt.) 6 : 54 : 15. 7. P. Lange (Nordstern-Berlin) 7 : 04 : 50. 8. K. Schulz (Berlin) 7 : 12 : 50. 9. B. Freytag (Komet-Berlin) 7 : 13 : 10. 10. M. Gramman (Vorwärts-Berlin) 7 : 14 : 05.

A BUDAPESTI (BUDAI) TORNAEGYLET folyó hó 31-én délután 4 órakor a németvölgyi temetőben egykori müvezetőjének, *Zsingor Mihály*-nak ismeretét fogja megkoszoruzni.

Ezuton értesittetnek a t. társegyesületek, hogy eme ünnepélyen minél számosabban résztvenni szeveskedjenek.

Zsingor Mihály a magyar testedzés szolgálatában a fáradhatlan és önzetlen munkásságnak fényes mintaképe volt, s emléke megérdemli, hogy annak áldozzanak.

Gyülekezés az egyesület tornacsarnokában (I. Attila-utca 2.) ¼4 órakor, s innen az egyesületi zászló alatt indulás ½4 órakor.

A hétről. A pozsonyi vivóverseny ügye, előreláthatólag megvalósul. Évek óta sürgetik azt. Pozsony a legalkalmasabb hely nemzetközi versenyek rendezésére, fekvése folytán legjobb találkozó helye volna az osztrák és a magyar vivóknak. Most a Pozsonyi Vivó Egyesület valóságos főnyereményt csinált. *Somogyi* Pál főhadnagyot, a magyar vivó gárda egyik legszeretetreméltóbb, legszakavatottabb és leglelkesebb tagját, Pozsonyba helyezték át. Ő lett a PVE. titkára. Természetes, hogy a felvetett ideát azonnal magáévá tette és már meg is kezdette a nagy nemzetközi verseny előmunkálatait. Biztos lehet a fővárosi sportkörök odaadó támogatásáról.

*

Az óbudai hendikep-verseny pompás megnyitója lesz a vivószezonnak. Kétségtelenül teljes lesz sikere. Az összes budapesti egyletek nevezni fognak, de nem fog elmaradni a vidék sem. A rendezők személye teljes garanciája, hogy sportszerüen és korrektül fog az lefolyni.

*

A TVE. versenyfeltételei osztatlan tetszést arattak. Minden tekintetben kitünőek azok és igy előre látható a teljes siker. Az ország vivó egyletei meg fogják ragadni az alkalmat, hogy e kitünő egyesület iránti rokonszenvüket tömeges részvételükkel is kifejezzék.

*

A vivószezon teljes erővel beállván, meg fog kezdődni a munka a zöld asztal mellett is. Rendkivül fontos kérdések várnak megoldásra. Felvettetett az önálló vivó szövetség kérdése is. A tanácskozások egy része a rendkivüli fontosságu kérdés tisztázására és eldöntésére lesz hivatott. Vivósportunk hatalmas épületét kell betetőznünk. Vigyáznunk kell, hogy a tető méltó, erős legyen a falakhoz. Sietésre nincs szükség, e sport terén teljes rend és egyetértés uralkodik. Módunk van az alapos megfontolás és céltudatos cselekvésre.

HÖLGYVIVÓVERSENY POZSONYBAN. A Pozsonyi Vivó-Egylet nemzetközi vivóversenyével kapcsolatban egy hölgyversenyt is szeretne rendezni tőrre. E tervet az indokolja, hogy Pozsonyban számos kitünő hölgy tőrvivó van, akik megütik a versenyszinvonalat. Az érdekes vállalkozás megérdemli a vivóhölgyek érdeklődését.

SANTELLI ITALO mester szezonmegnyitó vivóestélye f. hó 31-én, szombaton, este lesz a mester Semmelweis-utcai vivótermében. Az estélyen a mesternek a londoni olympiádon oly fényes sikerrel szerepelt tanitványai is részt vesznek.

BÉKESSY BÉLA kitünő bajnokvivónk ismét Bécsbe költözött, ahol a spanyol lovas iskolába osztották be. Tréningjét ezuttal is Della Santa mester termében fogja folytatni.

A MAC. VIVÓOSZTÁLYA f. év november 6-án tartja rendes évi közgyülését.

A MASZ. VIVÓSZAKOSZTÁLYA f. hó 3-án, pénteken, este 7 órakor a rendes folyó ügyek elintézése céljából ülést tart.

FLESCH FRITZRŐL egy sajátszerü közlemény jelent meg a Neue Freie Presseben. E szerint *Flesch* az amerikai sajtóban egy kardmecesre provokálta az összes amerikai mestereket és amatőröket. A lap szerint a mérkőzések eldöntése céljából januárban egy amerikai körutra indul.

Flesch ur kissé messze kerekedik. Előbb nem ártana, ha európai ellenfelein venne egy kis revansot. Itt volna például *Szántay* és *Tóth* Péter, akik nehány hó előtt oly fölénynyel verték őt le. Persze ezzel nem lehetne oly pompás reklámot csapni, aztán meg balabbul is üthetne ki, mint az amerikai kardvivókkal való küzdelem, akik tudvalevőleg meglehetősen alatta állanak az európai szinvonalnak. Csudáljuk, hogy nem az ausztráliaiak ellen szállt hadba a kitünő bécsi.

KARDVIVÁS PÁRISBAN. Az olympiád nyomán a franciák igazán nagy kedvvel fogtak a kardvivás elsajátitásához. Ez idő szerint *Conte*, *Galante* és *Pessina* dolgoznak Párisban, kizárólag az olasz kardvivás-ra tanitva a párisiakat.

SPORT LÁBBELI KÜLÖNLEGESSÉGEK.
TENIS, AUTO, SPORT-CZIPŐK
CHASALLA-SANDALOK,
LÁBSZÁR VÉDŐK,
LOVAGLÓ-CSIZMÁK,
VADÁSZ-CZIPŐK.
GERŐ ADOLF
KOSSUTH-LAJOS UTCA 4.
FŐHERCZEG UDV. SZÁLLITÓ.
KIVÁNATRA ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE.
A CHASALLA JEGYÜ CZIPŐNEMÜEK EGYEDÜLI ELÁRUSITÓJA.

LOVAS GYULA vivóterme
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 28. II. em.
Leiklismeretes tanitás urak, hölgyek és gyermekeknek.
Ez évben megnagyobbitva
Kard-, vitőr- és ökölvivás, tornázás.

PARISE BUKÁSA. Mint már régen megirtuk, a magyar vivók fölényes győzelme Londonban az olaszok felett Masamello *Parise* a Scuola Magistrale mesterének bukását okozta. Most, mint az olasz lapok jelentik, *Parise* nyugalomba ment.

Mint értesülünk azonban a hires vivómester nem kiván babérain pihenni, hanem Oroszországba megy egy a Scuolához hasonló katonai iskola alapitása céljából.

VIVÓINK AZ OLYMPIÁDON cimü cikksorozatát *Nagy* Béla dr. lapunk jövő számában folytatja.

A hétről. A magyar ember érzelmi világában rejlik, hogy fokozottabb érdeklődés és lelkesedéssel néz minden olyan vonatkozás elé, melyben alkalma nyilik a magyarnak arra, hogy az osztrákkal szemben felsőbbségét és kiválóbbságát bemutassa. Ez magyarázza azt a szinte hihetetlen nagy arányu érdeklődést, mely a magyar sporttársadalomban életre kél, valahányszor a magyar reprezentativ csapat az osztrákkal mérkőzik.

A sportban nincsenek melléktekintetek, itt nincsen megalkuvás. Mindkét fél a küzdőtérre viszi faji kiválóságából fakadó képességeit s érvényesiti azt, amire a testi erő, ügyesség, leleményesség és szellemi felsőbbsége képesiti. A győzelem nyomán támadó diesőség, az egész nemzet diesősége, a vereség az egész nemzet veresége. A football-pálya tribünjeit eltöltő tizezernyi közönség mind átérzi ezt s ez ad olyan rendkivüli erkölcsi jelentőséget a *magyar-osztrák* legjobbjai mérkőzésének. Jövő vasárnap a magyar társadalomnak hatalmas tömegének lelki szemei fognak a Millenáris-pálya felé fordulni reménynyel és bizalommal.

Vajjon jogosan-e? A magyar válogatott csapat idehaza 1903. óta, Budapesten ötször játszott az osztrákok ellen. Ebből négy mérkőzést megnyert s egy 0:0 arányban eldöntetlen maradt. A megnyert mérkőzés alkalmával a gólkülönbség a legelső mérkőzéstől eltekintve, mely 1903 junius 11-én folyt le a Margitszigeten, s 3:2 arányban végződött sohasem volt kettőnél kisebb, amely körülmény a magyar csapat biztos győzelmét bizonyitja. Az eddigi mérkőzések eredményei, melyek szerint Budapesten az osztrák válogatottak sohasem tudtak győzni a magyar csapat ellen, kedvez annak a kombinációnak, hogy ezuttal sem fognak az általuk annyira óhajtott győzelemmel az osztrák császárvárosba visszatérni. A football-sportban azonban a jelen nincsen szoros összefüggésben a multtal s a várható eredmény, első sorban a kiállitott csapatok erőségétől függ. A magyar válogató-bizottság, mely *Iszer* Károly elnöklete alatt, *Minder* Frigyes szövetségi kapitány, *Malaky* Mihály és *Zoltány* Kálmánból állott, vasárnap este állitotta össze a magyar XI.-et. Komoly birálat tárgyává téve a válogatást, első ami szembeötlik, hogy a csapatba ez alkalommal szokatlan nagy számban kerültek be az ujoncok, kik most fogják elnyerni a vörös bársony sapkát. A *csatársor* a következő:

Molnár III. (BTC.), *Schlosser* (FTC.), *Korody* (FFC.), *Krempels* (MAC.), *Sebesytén* (MTK.).

Ezek közül ujak *Molnár* és *Krempelsz*, kimaradt a csapatsorból *Borbás* Gáspár. Igazán kérdés marad, hogy a régi kiváló balszélső, ki már annyiszor döntötte el hatalmas játékával a reprezentativ mérkőzések sorsát a magyar csapat javára, méltóan van-e pótolva s hogy utóda befogja tölteni ugy helyét, mint azt *Borbás* töltötte volna. Nem hisszük. Kimaradását épen ezért érthetetlennek is találjuk s igazságtalannak annál is inkább, mert kitünő formában van. Nélküle a csatársor sokat fog veszitení gólképességéből. *Schlosser* és *Koródy* a maguk helyén ez idő szerint a legjobbak s ugyanez állitható a jobb szárnyat alkotó *Krempelsz* és *Sebestyén*-ről is. Kétségtelen, hogy a csatárok egyenkint a legjobbak, az egy Molnárt kivéve, de mindegyiküknek jellemző tulajdonsága az egyéni játékra való törekvés s épen azért a csatársor eredményessége tisztán attól fog függni, mennyire lesznek képesek egymást kihasználni és támogatni. Gólképességük a három belső, de különösen a két összekötő elsőrendü lövőképessége folytán biztositva van. A *fedezetsor*:

Weisz (Föv. TC.), *Bródy* (FTC.) kap., *Biró* (MTK.)

A fedezetsor képességével szemben már sulyosabb aggodalmunk van. El kell ismernünk a válogató-bizottság nehéz helyzetét, mert fedezetekben ez idő szerint gyengék vagyunk, s nem igen volt kik közül válogatni. Egyedül *Bródy* az, aki megnyugvást kelt. Jelenleg kiváló formában van. *Biró* nagyon egyoldalu. A védelemnek talán hasznos támaszt fog nyujtani, de a támadásra nem lesz hasznos segitő. *Weisz* szintén ujonc. A Föv. TC.-ban kitünő játékot produkált, de azt tapasztaltuk eddig mindig, hogy a nemzetközileg nem edzett játékosok a representativ csapatban nem állták meg helyüket. A csatárok megfogják érezni az ő játékát is, mert labdaadogatásai nem kifogástalan, s inkább csapkod, mint paszol. Az adott körülmények között azonban nem igen lehet jobbakat összeszedni. A *hátvéd sort*:

Szendrő (BTC.), *Rumbold* (FTC.)

képezik. Ebben is gyengültünk a tavaszi Rumbold—Csüdör párhoz képest, de azért a védelem jónak mondható. A kapuban ismét

Domonkos (MTK.)

fog állani. A csapatban tehát összesen négy ujonc van. Nézetünk szerint a csapat legerősebb része a csatársor, leggyengébb a halfsor.

Az osztrák csapat ez alkalommal félelmes erőt képvisel. Összeállitása kipróbált és összetanult. Az egyes részek között nagyobb a harmonia erő dolgában, bár ott is a csatársor a legerősebb, mely igy áll:

..*Andres* (WAC.), *Fischera* (WAC.), *Studnicka* (WAC.), *Neubauer* (WSC.), *Hussak* (Crik.). Különösen a balszárny félelmetes. Ezzel csak kipróbált védelem tud megbirkózni. A *fedezetsort*:

Jech (Rapid), *Kurpiel* (DFC.), *Tekusch* (WAC.)

alkotják. Az osztrák kritikusok szerint ennél hatalmasabb képességü fedezetsor még nem állt az osztrák válogatott csatársor háta mögött. A védelemben:

Retschury (Vienna), *Smolek* (Rapid)
Kaltenbrunner (Rapid)

a mieinkkel körülbelül egyenrangu.

A két csapat erejét mérlegelve, az osztrák teknikai kvalitás dolgában, a magyar temperatum dolgában áll felette a másiknak. Az különben tapasztalaton alapul, hogy az osztrákok jobban, mi pedig eredményesebben játszuk a footballt. Egyben azonban lényegesen felettük állunk: gyorsaság és szivósság dolgában. Az eredmény teljesen bizonytalan. A papirforma az osztrák csapatnak kedvez, de mi abban bizzunk, hogy mint tavaszszal a cseh, ugy most az osztrák nem fogja birni az erős iramot. A mérkőzésen aránylag sok gól fog esni. Biró a lipcsei *Rizó* lesz, ki Németország egyik legkiválóbb birója.

*

Mult vasárnap csak két I. oszt. bajnoki mérkőzés került döntésre. A MAC. és Törekvés erős küzdelmet vivott, amelynek eredménye az lett, hogy a Törekvés immár e turnusban harmadszor osztozik a pontokon 2:2 eldöntetlen eredménynyel. A MAC. az eldöntetlen eredmény dacára is megtartotta a vezetést a bajnokságban.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

I. osztályu bajnokság állása 1908. október 25-ig bezárólag.

Az egylet neve	MAC.	Fer TC.	MTK.	BAK.	BTC.	Főv. TC.	Törekvés	UTE.	Typogr.	Adott gólt	Pontok száma
MAC.			1:0 Gy		2:1 Gy		2:2 E	1:0 Gy		6	7
Fer. TC.				2:1 Gy	2:4 V		6:1 Gy			10	4
MTK.	0:1 V					4:3 Gy		1:1 E	8:1 Gy	13	5
BAK.		1:2 V					2:2 E		2:1 Gy	5	3
BTC.	1:2 V	4:2 Gy					2:2 E			7	3
Főv. TC.			3:4 V					3:1 Gy	2:1 Gy	8	4
Törekvés	2:2 E	1:6 V		2:2 E	2:2 E					7	3
UTE.	0:1 V		1:1 E			1:3 V				2	1
Typogr.			1:8 V	1:2 V		1:2 V				3	0
Kapott gólt	3	6	6	5	6	6	12	5	12		

A II. osztályu bajnokságban a NSC. és a „33" FC. csörtet veretlenül előre, mindegyik 6 ponttal, de a NSC. jobb gól-aránynyal. Legközelebb áll hozzájuk az uj életre kélt III. kerületi TVE., mely a TLE. magvából jó kvalitásu csapatot állitott össze. A Postások és a MAFC. gyöngébben szerepelnek, mint várható volt.

II. osztályu bajnokság állása 1908. október 25-ig bezárólag.

Az egylet neve	NSC.	Póstás	URAK.	III.k.TVE.	33 FC.	MAFC.	KAOE.	Kőb.TE.	TLE.	Adott gólt	Pontok száma
NSC.		2:0 Gy					5:0 Gy	Gy		7	6
Póstás	0:2 V					1:0 Gy	5:3 Gy			6	4
URAK					1:2 V	4:1 Gy			Gy	5	4
III. k. TVE.					0:2 V		1:0 Gy	5:1 Gy	Gy	6	6
33 FC.			2:1 Gy	2:0 Gy					Gy	4	6
MAFC.		0:1 V	1:4 V							1	0
KAOE.	0:5 V	3:5 V		0:1 V				2:0 Gy		5	2
Kőb. TE.	V			1:5 V			0:2 V			1	0
TLE.			V	V	V					0	0
Kapott gólt	0	5	3	3	1	5	11	7	0		

A III. osztályban serényen folynak a mérkőzések. Élén a Litografia áll veretlenül 10 ponttal. Nekik van a legnagyobb esélyük. Legkomolyabb ellenfele a BLI., mely szintén veretlen, de harmadik helyen áll, mert csak három mérkőzést játszott.

*

Az alábbi levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A mult hétfői „Nemzeti Sport"-ban „A MLSz.-ben minden csendes" cimmel megjelent igen találó cikkhez engedje meg, hogy egy pár szót szóljak annak igazságára, hogy ennek a csendességnek legelső sorban mi, vidéki egyesületek érezzük legfőképpen az elnyomoritó sulyát.

Hogy a labdarugó szövetség e fejetlen csendessége mily közös hatással van, szabad csak a mi helyzetünkkel előhozakodnom.

Nagy költségek és fáradozások után végre sikerült egy elég elfogadható football-csapatot összehoznunk, s hogy működésünk intenzivebb legyen, belépve a Labdarugó-Szövetségbe, a kerületi bajnokságba is beneveztünk. Mielőtt a kerületi bajnoki mérkőzést megkezdettük volna a „Bácska" Szabadkai Atl. Clubot egy régi tartozásunknak eleget tendő, meglátogattuk egy barátságos mérkőzésre, mely 1:0 arányban javunkra dőlt el. Hogy ez a mérkőzés mily barátságos volt, azt bizonyitja azon kényszerhelyzetünk, hogy a szövetségnél a szabadkai pályakizárást kellett kérelmeznünk.

III. oszt. bajnokság állása 1908. október 25-ig bezárólag.

Egylet neve	Lit. FC.	ETC.	BLI.	Fer. SC.	Egyet.	Sport K.	Budai TK	Vivó AC.	Fek. 11	MTC.	Adott gólt	Pontszám
Lit. FC.				1:0 Gy	4:2 Gy		9:2 Gy		6:0 Gy	6:0 Gy	26	10
ETC.			2:4 V	1:0 Gy	1:1 E		5:1 Gy			10:2 Gy	19	7
BLI.		4:2 Gy				1:0 Gy	Gy				5	6
Fer. SC	0:1 V	0:1 V			5:0 Gy			3:1 Gy		8:0 Gy	16	6
Egyet.	2:4 V	1:1 E		0:5 V				1:0 Gy		4:0 Gy	8	5
Sport K.			0:1 V				3:2 Gy	1:2 V	2:0 Gy		6	4
Budai TK.	2:9 V	1:5 V	V			2:3 V			4:3 Gy		9	2
Vivó AC.				1:3 V	0:1 V	2:1 Gy			3:3 E	1:1 E	7	4
Fek. 11	0:6 V					0:2 V	3:4 V	3:3 E			6	1
MTC.	0:6 V	2:10 V		0:8 V	0:4 V			1:1 E			3	1
Kapott gólt	4	8	2	3	10	5	20	9	15	29		

Válasz rá egy jó darabig semmi. Közben csapatunk a MAC. II. csapatát 6:2-re, az Aradi Postások I. csapatát 5:0-ra. (Ez kerületi bajnokság.) verte, s a BTC. kombinált csapatával 1:1-re mérköztünk. Szabadkára 18-ára volt kitüzve a bajnoki mérkőzés. Előtte pár napra kapunk értesitést egy előttünk ismeretlen nagyság aláirásával a szövetségtől, hogy a szabadkai kérdést még nem tisztázták, levelünket másolatban igazolás végett elküldték Szabadkának, addig is tehát ott kell mérköznünk. Csapatunk el is ment Szabadkára. Képzelhető, hogy a szövetséghez intézett levelünk másolatának birtokában, mily fair játékban lett részünk. Ezt nevezik tapintatos eljárásnak. A mérkőzés a lehető legvadabb volt, s bár a második félidő feléig csapatunk határozott fölényben volt, a birói pártoskodás miatt összevissza rugott csapatunk vereséggel fejezte be játékát.

A fővárosból kiküldött biró biráskodására csak önmaga mondhatta azt, hogy pártatlan. Ha teljesen kötelessége tudatában lett volna, ugy nem hagyta volna csapatunkat anyira összerugatni, hogy azok fele még hat nap mulva sem volt képes labdába rugni, sőt egyik ágyban fekvő beteg is lett. Egy ily, előre láthatólag heves mérkőzésre miért nem küldik ki a leghiggadtabb és körültekintőbb birók egyikét.

Panasz, vagy tiltakozási jogunk nem lévén s nem akarván renitenskedők színében feltünni, a mérkőzés vezetése ellen egy szó kifogást sem emeltünk ama reményben, hogy hasonló pártatlan biráskodásban nem lesz szerencsénk.

E hó 25-én a harmadik bajnoki mérkőzést kellett volna játszanunk Szeged ellen. Birónak *Langfelder* vagy *Vámost* kértük Szegeddel együttesen. Csütörtökön kapjuk az értesitést ismét egy másik ismeretlen nagyság által aláirva, hogy a szövetség a 25-iki mérkőzésre ugyanazt a birót küldi ki birónak 50 korona költséggel.

Amily lakonikus volt az értesités, mely erősen az önkiküldetés látszatával birt, oly lakonikus volt a válaszunk is. Az illető biró urat viszontlátni nem óhajtjuk, s minthogy más módunk annak elkerülésére nines, a bajnoki mérkőzéstől inkább visszalépünk, jóllehet csapatunk formája jogosulttá tette ama reményünket, hogy helyre jussunk.

Jelvények, plakettek, érmek, tiszteletdijak
Izléses és olcsó kivitelben
FABRI I. és társa Ferenciek-tere 2. sz., Király-bazár.
Budapest székesfőváros szerződtetett
a Magyar Athletikai Szövetség
a Magyar Athletikai Club
és több előkelő egyesület szállitója

Visszaléptünk a mérkőzésektől azért is, mert mi mérkőzést nem rendezhetünk azért, hogy a bajnoki mérkőzések vezetésére jogositott birók vasárnapi kirándulási költségeit fedezzük. Birói költség 50 korona. Sejtik a szövetségnél azt, hogy legutóbbi bajnoki labdarugó mérkőzésünk összbevétele 72.60 korona volt s ebből csak a biró egymaga 52 koronába került. Miből fedeződik a reklám, rendőri s egyéb költség? Minden héten 100—150 koronát ráfizetni nem áll módunkban.

Ha a L. Szövetség a vidéki labdarugósportot is fellenditeni akarja, miért nem támogatja legalább ingyenes birói kiküldetéssel? Hová lesz a labdarugó szövetség busás bevétele?

Ilyen pártolással veszendőbe indul még a legjobb akarat is.

Nem ártana egy kis ébresztő riadót fuvatni a L. Sz. ablakai előtt, mert ha sokáig igy tart, szomoru vége leszen az édes semmittevésnek.

Arad, 1908. október 26.

Tisztelettel
ifj. Vass Gusztáv.

A vidéken nagyon el van mérgesedve a helyzet. Szinte megdöbbenéssel olvastuk ifj. *Vass* Gusztáv, az AAC. titkára fentebbi elkeseredett hangu levelét, melyet hozzánk intézett. Az utóbbi időben egymást érik a hasonló tartalmu levelek, melyek mind éles hangon támadják a MLSz. vidéki politikáját. Nem szivesen közöljük az ilyen tartalmu leveleket, mert mindig tartunk attól, hogy nélkülözi a szükséges objektivitást. Most azonban kényszeritve vagyunk e levél leközlésére. Ifj. *Vass* Gusztávot minden magyar sportember ismeri. Komoly, higgadt és tárgyilagos volt mindig. A délvidéki sport egyik vezére, aki már hatalmas tevékenységet fejtett ki, nagy érdemeket szerzett s nagy tekintélyre tett szert. Ahol ő ilyen erősen emeli fel szavát, ott komoly bajnak kell lenni. Itt nincs értelme a leplezgetésnek, itt fel kell tárni a bajt, hogy orvosoltassék. A központi biró kiküldetése osztatlan ellenszenvre talál mindenhol a vidéken. Ez a rendszer hibás, ezen sürgősen javitani kell. A MLSz. vegye revizió alá az egész kerületi szabályzatot s alkosson olyat, amely a viszonyoknak megfelel.

Borbás Gáspár dr.

Borbás!!! . . . . Boorbáás!!! . . . . Ki tudja, hány százszor harsogott ez a csatakiáltás a football-pályák tribünjein, mikor a labda a MAC. hires balszélsője lába elé került. Egy rövid passz az összekötőnek, ez előre adja a labdát a back mögé; Borbás, mint a szélvész, szökik előre,

Dr. Borbás Gáspár (MAC.).

egészen a vonal mellett. Futása könnyü, mint a kőszáli zergéjé. A labdát csodálatosan veri jobb rüsztjeivel. Ime, a kornerhez ér, a felocsudott back utoléri, rárohan. Egy könnyü ütés a labdán, egy félreugrás, a back tulrohant célján, ő pedig visszafelé odacsusztatja a labdát a középcsatárok elé, aztán egy süvöltő lövés és égzengésként dördül e szó: gól . . . gól . . .

Ő a legjobb magyar játékos, tán az egyetlen, akit bármely angol egylet azonnal első csapatába tehetne, a legnépszerübb, legönzetlenebb játékos. Népszerü, mert hazánk szineit nálánál többször senki se képviselte annyi sikerrel. Nem egy izgató, kétes nemzetközi match sorsát döntötte el javunkra nagyszerü játéka. Mintaképe az önzetlenségnek. Azt tartja, hogy a góllövés a belső csatárok feladata. Bármily ünepeltetés jár is annak, aki a győztes gólt lövi, ő átengedi ez örömet másnak. Sok gól marad el igy, mikor a biztos lövés helyett is csak centerez, de még több esik belőle.

Ő a leghiresebb magyar játékos. Külföldön is őt tartják legnagyobbra. Arra a hirre, hogy játszani fog, taktikát cserél az ellenfél és rendszerint egy játékost kizárólag az ő lefogására rendelnek ki.

Mint atléta, rövid, de értékes karriért futott be. Egészen ismeretlenül állt starthoz 1904-ben, a Millenáris pályán, a Szt.-Louisi Olympiádot megelőző próbaversenyen es a 100 m.-es versenyben szenzációs győzelmet aratott *Mező* Béla és *Schubert* Ernő, az akkori legjobb magyar sprinterek ellen. Másik értékes győzelmét 1905-ben aratta, mikor a MAC. által rendezett versenyen a 100 yardos Király-dijat *Bertalan* Zoltán és *Kéméndy* Ernő ellen megnyerte. Főszenvedélye azonban a football lévén, nem tudott sokáig a sportok más oltárán áldozni s atletikai diadalai után kizárólag a footballt kultiválta. Amellett, hogy mindig kiváló sportember volt, tanulmányait állandóan a legkitünőbb sikerrel végezte, s legutóbbi jogi szigorlatát is kitüntetéssel tette le. Ő az első doktor juris, aki mint ilyen az aktiv játékosok státusához tartozik.

I. oszt. bajnokság.

MAC.—Törekvés. 2:2

A bajnokság vezető csapatának, a MAC.-nak, eldöntetlen eredménye képezte a mult vasárnap szenzációját. Hiába, nem lehet hegemóniát, de még csak némi fölényt sem biztositani egyik első osztályu csapatunknak sem a képességeikben mindinkább erősödő ugynevezett I. b. első osztályu csapatainkkal szemben, mert épen, midőn győzelmeinek sorozatán legyőzhetetlennek látszik, akkor állnak elő az ugynevezett „meglepetést okozó" eredmények, legyőzetésük miatt. Tagadhatatlan, hogy az ugynevezett kültelki pályák kibeszélhetetlen előnyt biztositanak a helyi csapatoknak, akik lelkes törzsközönségüktől biztatva, valósággal fanatikus lelkesedéssel dolgoznak a vendégcsapatok ellen, de ez a körülmény magában véve nem alkalmazható minduntalan döntő érvnek az esetben, ha felsőbbségről beszélünk. Érdekes, hogy valahányszor a pályaválasztás joga a kültelki pályatulajdonos egyletre esik valamely Ia. első osztályu ellenféllel szemben, mindannyiszor „bekerülsz a kis boltba" készül rá a csapat és vele a közönség. Ilyen esetekben mindig kemény dióra talál bennök akár a MAC., akár FTC., MTK. vagy BTC. A MAC. meg akarván tartani vezető pozicióját, erősen készült e mérkőzésre és az első félidőben igen jó játékot mutatott s biztos fölénnyel látszott a mérkőzést megnyerni. Az első félidőben a Törekvés sokszor támadott veszedelmesen, a MAC. védelme azonban ekkor még elég biztosan tartotta a Törekvés csatársorának támadásait. Félidő: 2:0 MAC. javára. A második félidőben a Törekvés mindinkább fölénybe került és a mérkőzés vége felé, amikor már félhomály uralkodott a pályán, az otthon játszó csapat két kornerből kifolyólag az eredményt kiegyenliti a 36. és 38-ik percekben. E helyen kell szót emelnünk a mérkőzések késöni kezdése ellen, ami a mérkőzés utolsó negyedórájának, ahol legtöbb mérkőzés sorsa dől el, teljes irrealitását eredményezi. A második csapatok mérkőzését rendezzék az egyletek délelőtt, mert amatőr sportolóktól nem lehet követelni azt, hogy vasárnap d. e. 11 órakor ebédeljenek, azért, hogy ½1 órára megjelenhessenek a kitüzött mérkőzésen. Ha pedig 1 órára van kitüzve a II. csapatok

küzdelme, az illető birók kezdessék el a játékot 1 órakor, ne pedig ½ vagy ¾2-kor, ne gyakoroljanak jogkörük átlépésével *méltányosságot* egyik vagy másik club II.-ik csapatával szemben, az utána következő fontosabb mérkőzés rovására. A jelen esetben is ez volt az oka annak, hogy a mérkőzés utolsó negyedórája a teljes homályban folyt le. A Törekvés csapatáról a teljes elismerés hangján szólhatunk. Játéka gyors, leleményes és meglepetésszerü. Különösen Takács vált ki a csatársorban a balszélen, de a középsők játéka is nem kevésbbé leleményes. A védelemben Dürr kapus játéka emelkedett ki, aki Kelemen és csatártársai nem egy lövését mentette nagy bravurral. A halfsor játéka mutat azonban tavaly óta legnagyobb javulást, amely mindjobban áttér a lapos passzjátékra. A MAC. csapata nem volt rossz, az első félidőben pedig épen igen jó játékot produkált. Különösen Sipos, Major, Medgyessy a védelemben, Krempels, Kelemen a csatársorban váltak ki. Borbás betegen állt ki, partnerét, Duda II-t, pedig láttuk már jobban játszani is.

Főv. TC.—UTE. 3:1 A rakoncátlankodó elem megfékezésére a pályatulajdonosok különböző intézkedéseket léptetnek napjainkban életbe, amelyek a mérkőzések nyugodtabb lefolyását vannak hivatva biztositani, a népszigeti pályán azonban a pályatulajdonos Ujpesti Torna Egylet, ugy látszik, nemcsak hogy a közönséget nem képes féken tartani, hanem a pályán játszó játékosai is olyan példát statuálnak, amelyek teljesen összhangban vannak, sőt tulteszneknek még a közönség botrányos viselkedésén is. Már abban a boldog hitben voltunk, hogy tettlegesség az első osztályu csapatok játékosai részéről — akik nemcsak játéktudás, hanem intelligencia tekintetében is első helyen kell, hogy álljanak — nem történhetik, s ime, mint a Főv. TC.—UTE. mérkőzés mutatja, e hitünkben csalatkoztunk! . . . De az Ujpesti TE. kapusának tettlegessége a mérkőzésen történteknek csak *egyik* erősebb mozzanata volt, mert a többiek is — ha nem is kézzel fogható módon (!) — de erősen az érzékelhetés határain belül eső ütések-rugások és egyéb hasonlókkal igyekeztek az áldozatul esett Főv. TC. én megtorolni a beadott 3 gólt. A Fővárosi TC., amelynek legénysége erős, bátor játékáról közismert, valósággal megfélemedetten játszott a második félidőben, ugy, hogy a 10 emberrel játszó UTE. igen sokszor fölényben is volt. Ugyanilyen hangulat uralkodott a nézőtéren is, ugy a mérkőzés folyama alatt, mint a befejezés után. A birót inzultálni akarta a feldühödött esőselék s csak a pályatulajdonos egyesület vezetősége akadályozta meg a dolgok továbbfejlődését. A Főv. TC. játékosoknak is sikerült bántódás nélkül elhagyni a szunyogszigetet. — A játék az első félidőben szép és érdekes lefolyásu volt. A fővárosiak csatársora őszszerü játékával állandóan foglalkoztatta az UTE. védelmét, ahol Kazár, Ludvig (aki e mérkőzésen hihetetlenül durva volt) és Fandl nagy biztonsággal és lélekjelenléttel állottak ellen. A vezetést 27 pere után UTE. éri el a Fővárosiak állandó fölénye dacára, mert Goldstein jobb összekötő Nemetz által elhibázott labdával biztosan megszökve, közelről gólt rug. Innen kezdve a játék még érdekesebbé válik, mert a mezőny széthuzódása következtében a Főv. TC. csatársorának támadásai eredményesen alakulhatnak ki. 3 perc mulva már az eredmény kiegyenlittetik Rooz—Rusz által. Az első félidőben a fővárosiak szépen dolgozó csatársora még két megérdemelt gólt csinált. A második félidő azonban góleredmény nélkül telik el, de Kazár más poinokkal javit az UTE. helyzetén. (!) — A Főv. TC. nagy formában van, vasárnapról-vasárnapra állandó jó formát mutat; csatársora gólképes, a fedezetsor az alacsony passzjátékot kultiválva, egyaránt erős a támadásban, mint a védelemben. A védelem Beiml kapussal az élén, teljes harmoniában van a csapat többi részének jóságával. Az UTE. csapata csak fanatikus közönsége körében lehet szimpatikus, akkor, amikor a vasárnapihoz hasonló durva játékot produkál. Pedig az UTE. csapata — képességeit mérlegelve — fair játékkal a vasárnapinál nagyobb és dicsőbb eredmények elérésére hivatott.

Ladányi Dezső az UTE. érdemdus és agilis, tragikus véget ért intézőjének temetése impozáns és nagyszámu közönség jelenlétében folyt le 26-án, hétfőn délután az ujpesti izraelita temetőben. Dr. Venetianer Lajos főrabbi nagyhatásu beszéde után Fränkel Sándor, a Herczeg és Geiger cég hivatali főnöke, kartársai és a megjelent személyzet nevében búcsuztatta el, ugyszintén elparentálták Deutsch Jenő az Ujpesti Torna Egyesület és Neuwelt Emil a Magyar Labdarugók Szövetsége, valamint a megjelent Sportegyesületek képviseletében. Koszorut helyeztek: a Magyar Labdarugók Szövetsége, Ferencvárosi Torna Club, Magyar Testgyakorlók Köre, Ujpesti Torna Egyesület és tagjai, Fővárosi Torna-Club, Lovász Vilmos és neje, Budapesti Atletikai Klub, Magyar Athletikai Club, Ujpest—Rákospalotai Lujza-Leányegyesület, Elsner Testvérek cég személyzete, ujpesti jóbarátai és Szigeti Olga; ezenkivül sürgönyileg fejezték ki részvétüket: a Magyar Testgyakorlók Köre, 33-as Football Klub és a Typographia Sport Klub. Az egyes Egyesületek képviseletében a következők jelentek meg: Magyar Labdarugók Szövetsége Neuwelt Emil, Ifjusági Labdarugók Szövetsége Müllender Sándor, Ujpesti Izraelita Iparos- és Kereskedő Ifjak egyesületi zászlóval, Ujpesti Gyermekbarát-Egyesület testületileg, Ujpest—Rákospalotai Athletikai Klub Toperczer Lajos, Nemzeti Sport Club Herskovits László, Rákos-Szt.-Mihályi Sport Klub Langfelder Ferenc, Magyar Torna Klub Böhm Kálmán, Ferencvárosi Torna Klub Taffel Miksa, Fővárosi Torna Klub Vámos Soma,

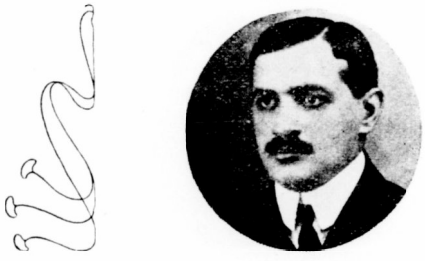

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **(Huszoharmadik sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusitóknak árusitás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1908. november 19. és 21-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. **Sorsjegyek a Magy Kir Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusitóinál kaphatók.**

Budapest, 1908. évi október hó 25-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács. *Hazay.*

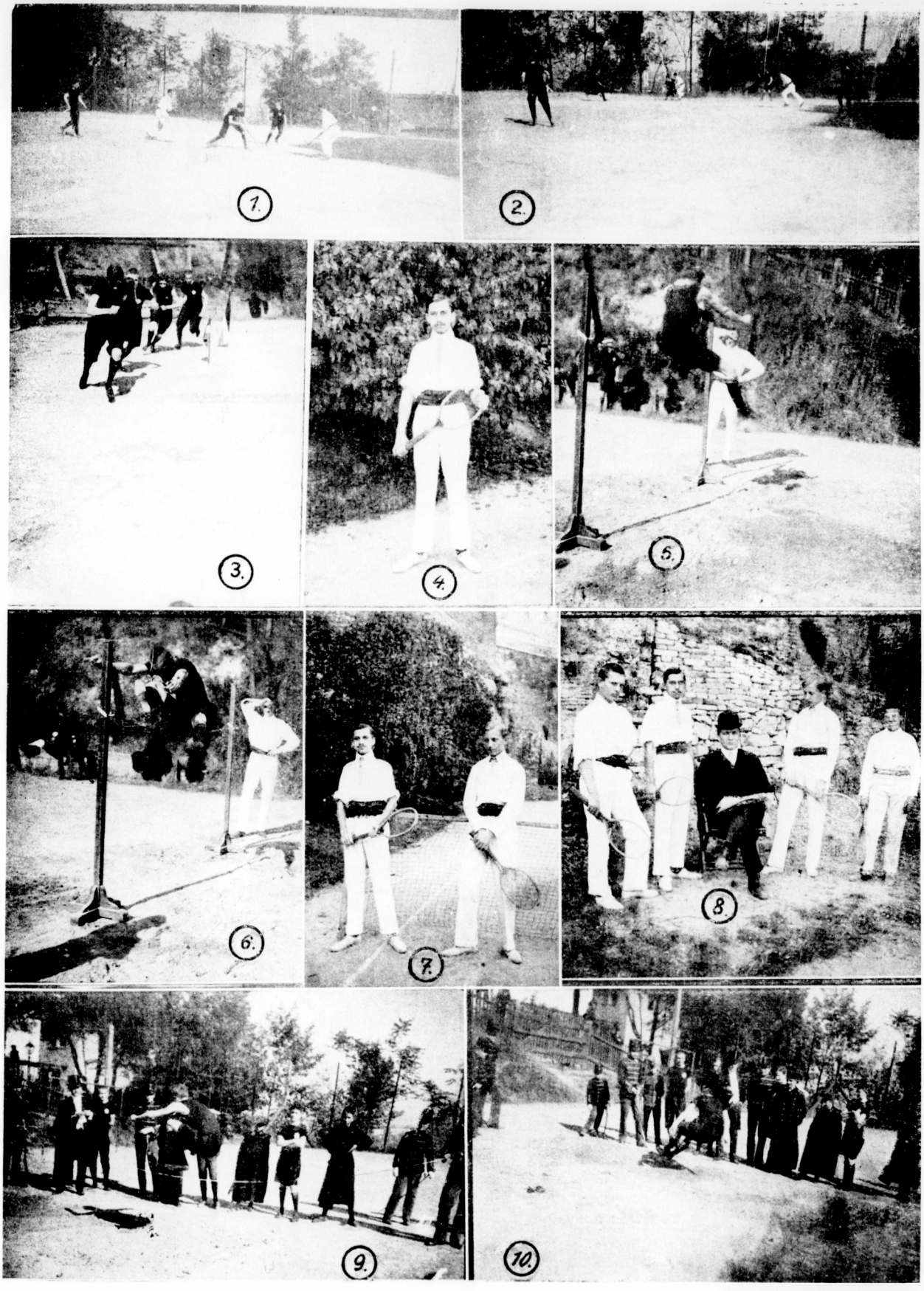

Képek a „Ferencz József nevelőintézeti Sport Club“ versenyéről.

1. 2. Hockey mérkőzés. 3. A 200 m.-es síkfutás. Serényi László gr. a győztes vezet. 4. Csapó Tibor a lawntennis egyes verseny győztese. 5. Kenessey István a magasugrás győztese. 6. Zunter magasugrása. 7. Csaps T. és Hoffer L. a páros verseny győztesei 8. A lewn-tennis versenyek győztesei: középen Schaefer Vilmos vezető tanárral. 9. Bethlen gr. távolugrása. 10. Nemes András gr. távolugrása.

Képek az Olympiádról.

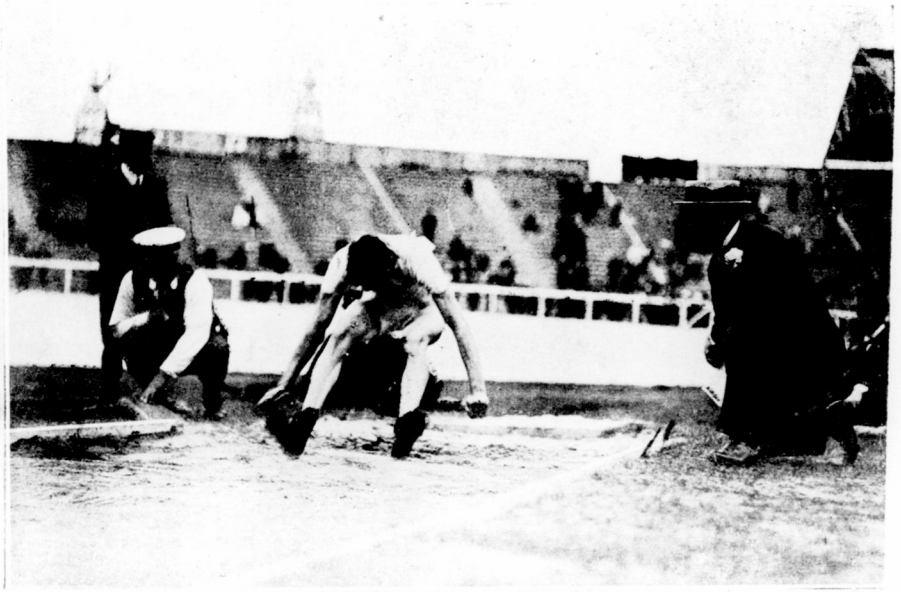

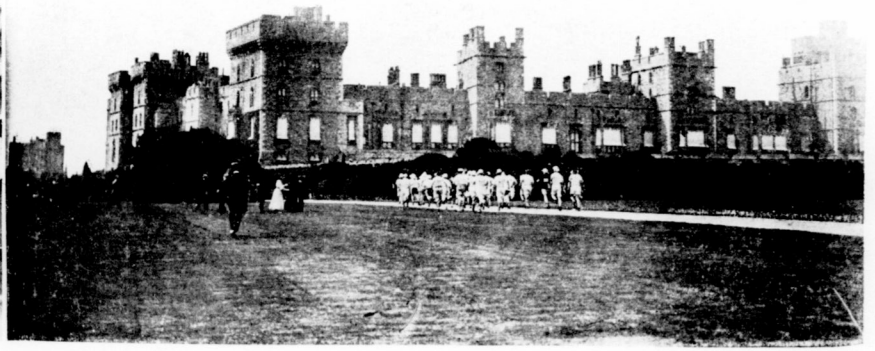

1. **Weisz Richárd** és **A. Petroff** (Oroszország) küzdelme a nehézsuly döntőjében. 2. **A 110 m. gátfutás** világbajnoka: F. Smithson (Amerika). Idő: 15 mp. 3. **R. C. Ewry** (Amerika) a helyből távolugrás győztese ugrás közben. 4. **A Marathon futók** start után, a windsori kastély előtt.

Budapesti Atletikai Klub Radvány Jenő, Magyar Testgyakorlók Köre Hendl Kornél, Ujpesti Rákospalotai Lujza-Egyesület Billig Lina és Schön Mariska.

Barátságos mérkőzések.

FTC.—BTC. 3 : 1 A ferencvárosiak klasszis fölénnyel nyertek a BTC. felett, revánsot véve a bajnokságban való legyőzetésükért! A FTC. csapata most ismét visszanyerte tavalyi formáját s különösen a csatársor baloldala igazán preciz passz-játékot produkál. *Szeitler, Schlosser, Kóródy* triász összjátéka, a mi fogalmaink szerint, teljesen kiforrott. Kár, hogy a csatársor baloldala nincs kellő kontaktusban a jobboldallal, amely most különösen igen gyenge formában van s csak a statiszta szerepét tölti be. A fedezetsorban *Bródy* a csatársor baloldala remek kombinációjainak előkészitője, illetve előfeltétele. *Gorszky* nagy önfeláldozással és jobb napjaira emlékeztető tudással volt centerfedezetének segitője ugy a támadásban, mint a védelemben. *Rumbold* játékán a katonáskodás erősen észrevehető, különösen azért, mert miután minden labdát kapásból fog a legkritikusabb helyzetekben is, ha hibáz, mindig nagy zavarokat idéz elő. Játéka épen ezért nem elég óvatos. Partnere, *Kucsera*, javulóképes erő. *Fritz* jó volt. A piros-fehérek képességeikben mintha visszamentek volna, játékuk különösen elevenség szempontjából mutat hanyatlást. A csapat különben az alacsony passzjáték helyett ismét a kikamrösis játékmodort kultiválja s hozzá tehetjük, hogy nem sok eredménynyel. A csapatban különben a védelem most is igen jó képességekkel rendelkezik. *Szendrő* méltó és megérdemelt jutalmat kapott kiváló játékáért a szövetségi csapatba való beosztatás által. A jobboldalon *Sári* helyén *Kőszegi* jászott elsőrendü képességekkel. A halfsor a csapat leggyengébb része. *Ficzere* csak a védelemben ér valamit, támadó játéka csapata javára teljesen értékelhetlen, mert labdái toronymagasságban adatnak előre, teljesen kezelhetlenek, s mindig az ellenfél védelemzsákmányaiul esnek. *Simonról* körülbelül ugyanezt mondhatjuk, igazán nagy szerencse, hogy a válogatott csapatból kihagyták. *Schassek* teljesen gyenge. A csatársor játéka darabos, erő, és lendületnélküli. *Molnár* III. mutat valamelyest, de partnere nem támogatja eléggé, ugy hogy az ő játéka nem lehet eredményes. *Petz, Késmárky, Korda* nem igen értik egymást. *Oláh* pedig a jobb szélen teljesen használhatatlan. A FTC. nagy fölényben volt ezen a mérkőzésen, stilus és egyéb tekintetben ellenfelén. A játék kis pikantériával kezdődött, mert a BTC. rögtön kezdet után 11-esből gólt lő, amit a zöld-fehérek csak 25 percnyi játék után tudtak kiegyenliteni. A második félidő 14. és 28-ik percében ujabb két gólt szerez a FTC. A mérkőzést a beállott sötétség miatt 17 perccel előbb fejezték be.

NSC—ILSz. válogatott 4 : 3 Érdekes mérkőzésnek volt szemtanuja az a lelkes kis közönség, amely vasárnap az Ifjusági Labdarugó Szövetség válogatott csapatának, a másodosztályu bajnokság egyik legkomolyabb aspiránsával a NSC.-al való küzdelmét végignézte. Az ifjusági válogatott csapat igazán szép játékot mutatott s teljesen kétségessé tette az utolsó pillanatokig a NSC. győzelmét. A NSC. *Reich, Faragó, Tóth* helyén tartalékokkal állt ki, játéka nem volt elég energikus, s különösen a csatársor játéka hagyott e tekintetben hátra sok kivánni valót. A mérkőzés lefolyása igen változatos, amit a góleredmények váltakozása is mutat. A vezetést ILSz. szerzi meg, a félidő 2 : 2 arányban ér véget. A második félidőben 2 : 3-ra az ILSz. vezet, mikor a NSC. 11-esből kiegyenlit, s kemény küzdelem után a döntő gólt is eléri. Az ILSz.-nél *Burrián* (kapus), *Heggi* és *Windpassinger* váltak ki. A NSC.-nál *Skrabák, Stobbe* Ernő, *Palócz* és *Feldmann* voltak legjobbak.

Nemzeti Sport Club II. — Ifjusági Labdarugók Szövetsége B. csapata 7 : 4. Az ILSz. II. hiányos csapattal állt ki s a NSC. II. könnyü győzelmet aratott. 15 percnyi játék után König lövi az első gólt. A 20-ik percben Katona éles lövése megszerzi a kiegyenlitő gólt, melyre a következő percben Vajda sarokba lött góljával felel. Majd Berán off side helyzetből lövi NSC. 3-ik gólját, melyet nemsokára Vajda szép sarokba irányitott gólja követ. A félidő utolsó percében a kapufa éléről visszapattant labdát gólnak (?) itéli a biró. Félidő 5 : 1. A második félidőben Vajda a 6-ik gólt szerzi meg a NSC.-nak. A 13-ik percben Krajcsik szép gólt lő, melyet Katona gólja követ. Hauser szép lerohanása következett utána s lövése — bár a kapus fogja — gólba megy. A mérkőzés vége felé NSC. rugja az utolsó gólt. Biró Klug Frigyes (MAFC.)

MAFC. II. — Postás II. 1 : 1. (Millennáris.) A mult vasárnap elhalasztott szövetségi dij mérkőzésért játszott a két csapat, amely a MAFC. fölénye dacára eldöntetlen lett. Biró: Müllender (NSC.)

Vidéki mérkőzések.

KELET KERÜLETI BAJNOKSÁG. *Kolozsvári Athletikai Club—Vasutas SpK.* 2 : 2. Váratlan meglepetés. Vasutas óriási lelkesedéssel játszott, aminek a KAC. teljesen hiányán volt. Vasutasok régóta folytatnak rendszeres tréninget s igy a tavasz óta sokat javultak, mig a KAC. csapata, bár csupa jó játékossal, de minden tréning nélkül állt ki, ami különösen a csatároknál volt észlelhető. Az eredmény nem reális, mert a KAC. nagy fölénnyel állandóan uralta a játékteret: a csatárok gólképtelenségén és az ellenfél kapusának ügyessége és néha szerencséje némikép megmagyarázza az eldöntetlen eredményt. A két csapat összeállitása ez volt:

KAC.: Dávid—Debreczy, Jenőffy—Muth, Istvánffy, Stolter—Alesz, Nemes, Bareza, Nagy L., Csiky.

Vasutas: Chemez—Hoffmann, Balás—Máté, Goldshein I., Palocsai—Jeremiás, Régeni, Breinkmann, Csizmás, Nászta Gy.

KAC. *Nagy László* utján rugja az első gólt (11 p.), amit *Balás* egy szép lövéssel kiegyenlit. (20 p.) KAC. folyton támad, Vasut erélyesen véd. Ellenfelének állandó fölénye dacára mégis Vasut jut vezető gólhoz *Goldstein* révén. (37 p.) *Félidő* 2 : 1.

KAC. támadásra támadást intéz Vasut kapuja felé, de Hoffmann és Chemez ügyesen védekeznek. A játék vége felé a küzdelem egyre elkeseredettebb, KAC. a kapu előtt sokat hibáz. A 28. és 29. p.-ben KAC. javára megitélt 11-es büntetőrugások eredménytelenek maradnak, mig végre *Jenőffy* messziről rugott labdáját a kapus a kapufára üti, ahonnan az a hálóba esik. (40 p.). Biró *Kis Menyhért* (33 FC.).

MTK. II—PTE. I: 4 : 1 MTK. II. csapata kezd és már a 4. percben szépen kombinált gólt lő. Felállás után MTK csapata 30 percen át folyton támad és 5 kornert ér el; a 17. percben egy hands révén szabadrugáshoz jut, mely közvetlenül gólba jut. A pozsonyiak az utolsó 10 percben lendületbe jönnek és a félidő végéig támadnak, a 38 percben pedig gólt lőnek, melylyel a középcsatár remekelt; kiegyenliteni azonban már nem tudnak. Félidő 2 : 1.

A 2-ik félidőben a vendégek és pozsonyiak 1—1 kornert érnek el, különben elég változatos a játék, csakhogy az MTK. összjátékukkal a 33. és 40. percben száporitják a gólszámot, amit a pozsonyiak most már behozni nem tudnak, ezen különben érdekes mérkőzés 4 : 1 ellen záródik az MTK. javára.

Az MTK. csapata a mezőnyben határozottan jobb volt, összjátékuk dicséretre méltó, csakhogy leszállitja ennek értékét a folytonos kiabálás a játékosok között és a bal hátvédnek folytonos tacsrugásai, még akkor is, ha 20 méternyi távolságban is volt az ellenfél; ilyen dolgokra az MTK. II. csapatának szüksége nincsen. A pozsonyiak ahelyett, hogy javulnának, határozottan visszafejlődnek és ilyen játékkal november hó 1-én Győrben boldogulni nem fognak; ajánlatos volna a csatársort megváltoztatni. Biró: Fehéry Ákos (BTC.) volt.

Győri Egyetértés—Pozsony Ujvarosi LE. 3 : 0 Győrben a Pozsonyi Ujvárosi LE. mérkőzött az „Egyetértés"-sel a bajnokságért. A győriek mindjárt kezdés után támadólag lépnek fel és dacára az erős ellenszélnek, már a 11. percben gólt lőnek. A pozsonyiak védelme több támadást leszerel, kapusuk bravurosan ment, de támadásai nem igen veszedelmesek, mert több izben off side miatt megakasztják a játékot, másrészt a győriek két hátvédje is megállja helyét. Változatos játék után az első félidőben több gól nem esik. Félidő: 1 : 0.

A II. félidőben a győriek kihasználják az erősbödő szelet és majdnem állandóan a pozsonyiak térfelén tanyáznak és sokszor veszélyeztetik ellenfelük kapuját. Természetesen a folytonos támadásnak eredménye is lesz, amennyiben egy kornerrugásból a kapus érintette a labdát,) gól esik, majd a játék utolsó percében a centercsatár 3-ra emeli a gólok számát. Igen fair játék. Feltünően jól és ügyesen játszott Mathesz, győri középfedezet, jók voltak a szélsők és a védelem. A pozsonyiaknál a kapus és a két hátvéd mentette meg csapatát egy nagyobb gólzáportól.

A mérkőzést Czapek Ödön, szövetségi biró, vezette.

November hó 1-én a Pozsonyi Torna Egyesület csapata mérkőzik Győrben az „Egyetértés" csapatával, mely barátságos jellegü és hivatva van a feszült viszonyt e két egyesület között elsimitani.

Hirek.

PRÁGAI EREDMÉNYEK. *(Telefonjelentés.) Slavia—Smichow 7:2. DFC.—Sturm 8:1. Spárta—Kollin 5:3.*

Szeged—Arad közötti bajnoki mérkőzés utóbbi lemondása folytán elmaradt. Az AAC. végleg visszalépett a bajnokságtól.

OLYMPIAI KIKÜLDÖTTEINK AZ UTON. Okt. 16-án indultak tanulmányutra a magyar kiküldöttek. *Németország—Svájc—Franciaország*-on keresztül vették utjukat, hogy a nagyobb városokban a jövő évi budapesti football-kongresszusnak propagandát csináljanak. Okt. 18-án Párisban voltak, hol a francia footballviszonyokat tanulmányozták. Szerkesztőségünkhöz intézett levelekből azt állapithatjuk meg, hogy a francia labdarugósport igen alacsony nivón állhat. A francia football-mérkőzésekből kiküldötteink a *FC. Gallia—Red Star*-t látták. Az eredmény szenzációs. A II. oszt. *Red Star* 4:1 verte az I. osztályu *FC. Galliát*. A játék nivóját igen gyengének találták. A játékmodoruk durva. A biró erélytelen volt. A megjelent közönség száma 5—6000 volt. A belépő dijak 50 centimeben állapitották meg. A pálya rosszkarban volt és tribünjeik egyáltalában nincsenek. A mérkőzés teljesen szabálytalanul folyt le. Pályaméretek kicsinyek, zászlók stb. felszerelés nélkül.

NÉMET EREDMÉNYEK. Berlinben, a német footballsport gócpontjában, mult vasárnap a bajnoki mérkőzések szüneteltek, hogy a serlegmérkőzések első fordulójának adjanak helyet. E mérkőzések, a várakozásnak megfelelőleg, folytak le s legtöbb esetben a favoritok győzelmével végződtek. Meglepetés csak egy volt és pedig a másodosztályu Sparta 4 : 2 arányu győzelme az első osztályu Union ellen. Erős küzdelem volt a Hertha és Preussen között. Mindkettő viszonylag jobb csatársorral és gyengébb védelemmel rendelkezvén, mindkét részen szokatlan nagy számu (7 : 5) gól esett. Máskülönben az első osztályu egyletek fölényesen győztek a másodosztályuak felett. Eredmények: Victoria — Britannia 5 : 1, Sparta — Union-Berlin 4 : 2, B. B. C. — Elf 14 : 1, Fortuna — Potsdamer Union 8 : 2, Corso — Ten. Borussia 1 : 0, Germania — Weissensee 6: :0, Favorite — Concordia 3 : 1, Hertha — Preussen 5 : 7, Minerva — Hubertus 11 : 0. — Hamburgban: Hamb. Viktoria — Bremer SC. 5 : 2, Altonaer FC. — Union 5 : 2, Braunschweig: Germania (Hamburg) — Eintracht 3 : 2, Hannover: Han. FC. 96. — Hannovera 3 : 1, Magdeburg: Victoria 96. — Weitstof 5 : 3, Cricket Victoria — Germania 6 : 1, Wiesbaden: Victoria (Frankfurt) — Wiesb. Germania 6 : 1, Frankfurt: Kickers — Hermania 2 : 1, Pforrheim: (kerületi bajnokság) Pforzh. FC. — Karlsruher Allemania 5 : 2, Strassburg: Strasb. FCV. — Karlsruher FV. 4 : 3.

ANGOL EREDMÉNYEK. Az olympiai footballmérkőzések mellett a liga-bajnokságok mit sem vesztettek érdekességükből sőt ezek mellett a Stadionban lefolyt küzdelmek csak másodrangu szerepet játszottak a footballhivek 100 ezrei előtt. A szombati nap szenzációja Everton 3:1 arányu fölényes győzelme volt az Aston Villa ellen. Az AV. utolsó mérkőzéseiben olyan formát mutatott, hogy a győzelemre elsőrendü kilátásai voltak. A mérkőzést közel 50 ezer ember nézte végig. *Everton* ezzel a győzelmével megőrizte vezető helyét 16 ponttal. Második helyen a Newcastle United van szintén 16 ponttal, de rosszabb gólaránynyal. A sokáig veretlenül vezető Manchester United kezd visszamenni formájában. Mult szombaton az Aston Villától szenvedett vereséget, most pedig a Notts Forest-al végzett 2:2 arányban ugy, hogy 14 ponttal a harmadik helyre szorult, bár igaz, hogy egy játékkal kevesebbje van, mint az előtte lévő két egyletnek. Chelsea, a londoniak kedvenc egylete, dacára játékosai kiváló kvalitásainak, egyre-másra szenvedi el a vereségeket s az ötödik helyről már a 10-ikre esett vissza. A két utolsó helyet a ligában Bury 5 és a Bradford City foglalja el 4 ponttal. A déli ligában a Southampton és Crystal Palace küzdenek a vezetésért. Előbbinek 20, az utóbbinak 19 pontja, de egyszersmind 2 játékkal többje van.

A *Corinthiánok* idei első szereplését siker koronázta. Igen erős csapattal mentek Oxfordba, az Oxf. egyetem csapata ellen s azt 4:0-ra megverték. A Corinthiánok csapata a következő volt: Day—Page, Timmis—Howel-Jones, Morgen-Owen és Foster—Wright, Birks, Turner, Harris, Corbett. Eredmények:

A ligában:

Woolwich Arsenal—Bury 4:0, Blackburn Rovers—Chelsea 2:0, Liverpool—Notts Country 2:1, Newcastle United—Manchester City 2:0, Bristol City—Middlesbrough 1:1, Sheffield Wed.—Preston North End 1:0, Leicester Fosse—Sheffield United 1:1, Everton—Aston Villa 3:1, Manchester Utd.—Notts Forest 2:2, Sunderland—Bradford City 2:0.

A déli ligában:

Southampton—Millwall 4:1, Brentford—Swindon 1:0, Crystal Palace—Portsmouth 3:2, Exeter—Brighton and Hove 2:1, Leyton—New Brompton 3:0, Plymouth Argyle—Luton 1:1, Reading—Southend United 0:0, Norwich—Coventry 2:0, Watford—Bristol Rovers 4:1, West Ham United—Northampton 2:1.

Az Olympiai Football-torna.

Az olympiai football-tornának vége. Mint várható volt, a küzdelmekből az angol királyság csapata került ki győztesen, azonban nem abban a stilusban, mint azt általában várták. Hollandiával, de különösen Dániával elkeseredett küzdelmet kellett vivnia s Dánia egy kevés szerencsével eldöntetlenné tudta volna tenni a mérkőzés sorsát. Az eredmény a kontinentális nemzetek football-sportjának óriási fejlődését mutatja s hovatovább Anglia a football-sportnál is abba a helyzetbe fog jutni, hogy mint a többi sportoknál, a hegemóniáért ugyanesak küzdenie kell, sőt talán át is engednie. Az olympiai football-torna jelentőségét és tanulságait angol levelezőnk jövő számunkban fogja részletesen ismertetni, most csak az egyes mérkőzések lefolyását adjuk tömören kronológikus sorrendben:

Dánia—Franciaország (B) 9:0 (okt. 19.). Az első mérkőzés gyenge érdeklődés mellett folyt le. Az esős idő következtében a pálya csuszós volt s ezt a játék kezdetén mindkét csapat erősen megérezte. Eleinte néhány percre a francia csapat támad. A dánok azonban hamar talsulyba jönnek s a gólok sorozatát a 10-ik percben *Middelboe* center fedezet nyitja meg. *Félidő*: 4:0. A második félidőben a dánok teljesen kapujukhoz szoritják a franciákat, akik durván és kiméletlenül védekeznek, de azért szabályos időközökben még 5 gólt kapnak be. Biró: *Kyle* (Berksand Bucks).

Anglia—Svédország 12:1 (okt. 20.). Az idő jobb lévén, kb. 3—4 ezer kereste fel a Stadiont. A svédek kezdés után néhány percig rendkivüli erővel támadnak, de az angol védelem kifogástalanul szereli le őket. Az angolok csak hamar lendületbe jönnek, erősen támadnak. A svéd jobbszélső *Almkvist* megszökik, lefutja a hátvédeket s csak a kapus áll már szemközt vele, de izgatottságában néhány m.-ről a kapu felé lő. Az angolok első góljukat a 11. percben érik el Stapley révén. *Félidő* 7:0. A svédek keményen és elkeseredetten dolgoznak s gyakran jutnak a kapu elé, de az izgatottság és gyenge lövőképesség mindent elront. Egyetlen góljukat jobb szélsőjük egy centerezéséből érte el, melyet *Chapman* (közép fed.) rosszul találván, saját kapujába vágott. iBró: *Ibbotson* (Derbyshire).

Dánia—Franciaország 17:1 (okt. 21.). Franciaország nem tudott kiállani a benevezett csapatával s öt tartalékkal, közöttük a három fedezet volt kénytelen kiállani. A fedezetsor volt különben a csapat leggyengébb része s a sulyos vereség, mely nemzetközi gólrekordot jelent, főleg ennek eredménye. C. O. *Nielsen*, a centeresatár egymaga 10 gólt lőtt. A start után rögtön Dánia támad s a 3., 4. és 5-ik percben már gólt ér el. A franciák egyetlen gólját *Sartorius* jobbszélső lőtte, a kapus pedig lába között beeresztette. *Félidő*: 6:1. A második félidőben a franciák állandóan védekeznek. Biró: *Campbell* (Blackburn).

Anglia—Holland 4:0 (okt. 21.). A nap második mérkőzésénél már nagyobbszámu, kb. 6—7 ezer ember jelen meg. Azok, akik Anglia könnyü győzelmét remélték, csak hamar csalatkozva látták, hogy az első percekben már a hollandok hatalmasan szoritják az angol csapatot s ha csak egy kicsit jobban lőttek volna, már az első percekben gólhoz jutottak volna. Az angolok kombinációs játékát a hollandusok elszánt rámenései teljesen felforgatták s amellett sok biztosnak látszó gólt a hollandi kapus *Beenwkes* mesés védéssel mentett. Az első félidő egyetlen gólját, a 35. percben Hardmann centeréből *Stopley* éri el. *Félidő*: 1:0. A két csapat továbbra is teljesen egyenrangu marad a mezőnyben, de mig az angolok mindent kihasználtak, a hollandusok a kapu előtt gyengék voltak. Biró: *Howcroft* (Lancashire).

Döntő: *Anglia—Dánia* 2:0 (okt. 24.). Dánia képességeivel már mindenki tisztában jutott, mire a döntőbe került s előrelátható volt, hogy ha győz is Anglia, az csak keményen és elkeseredett küzdelem után következhetik be. Dánia teljesen egyenrangu ellenfele volt Angliának s a mérkőzés sorsát a kapusok játéktudása és szerencsője döntötte el. A szerencse az angol kapusnak kedvezett. Az első gól a kezdés után néhány perc mulva esett a dán kapu előtti kavarodásból. Félidő: 1:0. A második félidőben a dánok két elsőrendü esélyt szalasztanak el. A második gólt *Woodward* lőtte 20 m.-ről a 22-ik percben. Biró: Lewis (Lancashire).

A CAMBRIDGEI EGYETEMI EVEZŐSÖK október 24-iki ülésén a collégiumok kapitányai ismét D. C. R. Stuartot választották meg a Cambridgei egyetemi evezős clubok elnökének. Megállapitották ugyanekkor az idei versenyeik sorozatát, melynek utána fog a nyolcas training megkezdődni. Az egyetemek közti nyolcas matchre küldendő csapatot ismét Stuart fogja strokeolni. Ez eddig páratlanul áll az egyetemi match-ek történetében, hogy negyedszer strokeolja ugyanazon egyén a csapatot.

E. BARRY, angol bajnokevezőst matchre hivta ki Edie Durnan, canadai evezős egy Amerikában evezendő matchre 100 font betét mellett. Ezenkivül költségeire 50 fontot ajánlott fel. A verseny áprilisban volna evezendő. Barry nem akarja elhagyni Angliát, válaszában ő 75 fontot ajánl Durnannak, ha ő jön át Angliába, a többi feltételeit elfogadja. Erre Durnan még nem válaszolt.

AZ ANGOL BAJNOKI SERLEG átadása okt. 23-án történt Hammersmith városháza diszermében. S. Bewsher, polgármester elnöklete mellett. Az ő megnyitója után F. J. Pittnann (Cantab.) tartalmas beszéd kiséretében adta át a „The Sportsman" bajnoki serlegét. Ez ünnepen jelen volt G. Towns is trainerével, Sullivannal. Az ünnepély után diszlakoma volt, melyen az amateur evezősök igen nagy számmal jelentek meg. A lakomán Mr. Smith prezideált. Első felkösöntöt E. Barry mondotta, melyben hálás köszönettel adózott H. T. Blackstaffenak, az olympiai bajnoknak, kinek érdeme az egész match létrejötte. Ugyanőneki hálás a tét összegének deponálásáért is. Kijelenti továbbá, hogy ő, amikor Angliáért fog evezni, mindenkor a legjobb tudásával fog kiállani. G. Towns is hosszasan beszélt az ő hona evezőseiről, az ausztráliaikról, kik közül egyik kitünő amateur, Mr. Spencer Gollannak, az általa részéről deponált betétért is hálás köszönetet mond. Ugyanezen ülésen H. T. Blackstaffet is melegen ünnepelték.

Német jég-hockey-eredmények.

A zord időjárás, mely nálunk oly váratlanul beköszöntött, Németországban még fokozottabb mértékben érvényesül; annyira, hogy sok német városban már a téli sportoknak is hódolhatnak a kedvelői.

Hamburgban vasárnap az *Uhlenhorster Hockey-Club* 5:2 győz *Berliner Hockey-Club* ellen.

Drezdában vasárnap az *Akademischer Sport-Club* 1906 *Dresden* 2:1 győz *Mittweidaer Ballspiel-Club* ellen (pajzsmérkőzés).

Wiesbadenben vasárnap *Frankfurter Hockey-Club Germania* 2:0 győz *Wiesbadener H.-C.* ellen.

Berlinben hétfőn *Berliner HC.* 2:1 győz *Berliner Schlittschuh-Club* ellen; a játék tréning jellegü volt és kétszer 15 percig tartott.

A svédrendszerü torna szabadgyakorlatairól.

Dr. Cselőtei Lajos értekezése.

(Befejező közlemény).

80. gyakorlat.

Vigyázz! (álló alaphelyzet).

Páros kézlendités hátsó rézsutos mélytartásba — **Rajta!**

(Kiinduló helyzet.)

I. rész.

Ballépő lábujjhegyállás hátra — Testsuly a jobblábon — **Rajta!**

A ballábbal sarktól-sarkig számitott két lábfejhosszal hátra, ujjhegyre lépek, közben a jobblábat is ujjhegyre emelem, a lépés után a testsúlyt a jobblábra helyezem. A lábbujjhegyállás s a hátsó rézsutos mélytartásu kézhelyzet a gyakorlaton végig megtartandó.

80.

Belégzés!

A belégzést ugy végzem, mint a 79-ik gyakorlatnál. Különösen a baltüdőszárny elülső részébe annyi levegőt, a mennyit szervezetem képes befogadni.

Kilégzés!

A kilégzést ugy végzem, mint a 79-ik gyakorlatnál. Különösen a baltüdőszárny elülső részéből kiszoritom a levegőt, a mennyire szervezetem engedi.

II. rész.

Ballépő lábujjhegyállás előre — Testsuly a jobblábon — **Rajta!**

A ballábbal a jobb elé, a jobblábsaroktól számitott két lábrejhosszal, ujjhegyre lépek. A jobbláb ujjhegyállásban, a kéz hátsó rézsutos mélytartásban marad, a lépés után a testsulyt a jobblábra helyezem.

Belégzés!

A belégzést ugy végzem, mint a 79-ik gyakorlatnál. Különösen a baltüdőszárny hátsó részébe szivok annyi levegőt, amennyit szervezetem enged.

Kilégzés!

A kilégzést ugy végzem, mint a 79-ik gyakorlatnál. Különösen a baltüdőszárny hátsó részéből kiszoritok annyi levegőt, amennyit képes vagyok.

Befejezésül:

Álló alaphelyzet — **Rajta!**

E gyakorlattal szervesen összefügg a 81-ik. Ezért a 80. és 81-ik gyarkorlat egyfolytában végeztetendő.

81-ik gyakorlat.

A 80-ik gyakorlat álló helyzetü tartásából folytatásként:

Páros kézlendités hátsó rézsutos mélytartásba — **Rajta!**

(Kiinduló helyzet).

I. rész.

Jobblépő lábujjhegyállás hátra — Testsuly a ballábon — **Rajta!**

A jobblábbal sarktól-sarkig számitott két lábfejhosszal hátra, ujjhegyre lépek, közben a ballábat is ujjhegyre emelem, lépés után a testsulyt a ballábra helyezem. A lábujjhegyállás s a hátsó rézsutos mélytartásu kézhelyzet a gyakorlaton végig megtartandó.

Belégzés!

A belégzést ugy végzem, mint a 79-ik gyakorlatnál. Különösen a jobbtüdőszárny elülső részébe annyi levegőt szivok, amennyit szervezetem képes befogadni.

Kilégzés!

A megfelelő kézfejforgás kiséretében, mint a 79-ik gyakorlatnál, különösen a jobbtüdőszárny elülső részéből kiszoritom a levegőt, amennyire szervezetem engedi.

II. rész.

Jobblépő lábujjhegyállás előre — Testsuly a ballábon — **Rajta!**

A jobblábbal a bal elé, a balsaroktól számított két lábfejhosszal, ujjhegyre lépek.

A balláb ujjhegyállásban, a kéz hátsó rézsutos mélytartásban marad, a lépés után a testsulyt a ballábra helyezem

81.

Belégzés !

A belégzést a megfelelő kézfejforgás kiséretében ugy végzem, mint a 79-ik gyakorlatnál. Különösen a jobbtüdőszárny hátsó részébe annyi levegőt, amennyit szervezetem enged.

Kilégzés !

A kilégzést a megfelelő kézfejforgás kiséretében ugy végzem, mint a 79-ik gyakorlatnál. Különösen a jobbtüdőszárny hátsó részéből kiszoritok annyi levegőt, amennyit képes vagyok.

Befejezésül :

Álló alaphelyzet — **Rajta !**

azután **Pihenj !**

82-ik gyakorlat.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet).

Kezeket melltartásba — **Rajta !**

(Kiinduló helyzet.)

Belégzés !

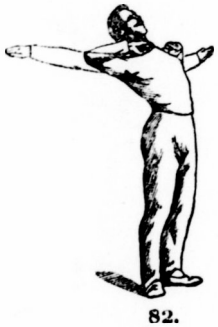

82.

A kezeket vizszintes melltartásból vizszintes oldaltartásba feszitem (7. gyakorlat, I. rész.), közben a fejet, vállakat kissé hátrafeszitem, a mellet kidomboritom. Ekkor levegővel teleszivom különösen a tüdőfelsőrészt, annyira, amennyire a szervezetem engedi. Az összes mozgásokat nyugodtan, fokozatosan hajtom végre.

Kilégzés !

A kezeket vizszintes oldaltartásból nyugodtan, fokozatosan vizszintes melltartásba hajlitom. A levegőt közben a tüdőkből, amennyire szervezetem engedi, kiszoritom.

A gyakorlat néhányszor ismételhető.

83-ik gyakorlat.

I. rész.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet.)

Ballépő állás előre — kezeket vizszintes melltartásba — **Rajta !**

(Kiinduló helyzet.)

A ballábbal sarktól-sarkig számitott legalább két lábfejhosszal előre lépek, egyidejüleg a kezeket vizszintes melltartásba emelem.

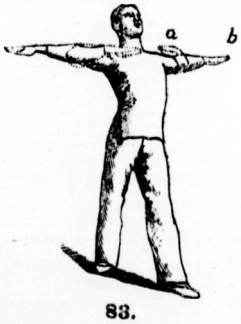

83.

Belégzés !

A kezeket vizszintes melltartásból oldaltartásba feszitem, (7. gyakorlat, I. rész.) Közben a fejet, vállakat kissé hátrafeszitem, a derékban a törzset mérsékelten hátrahajlitva, a mellet kidomboritom. Közben levegővel teleszivom, különösen a tüdő balszárnyának elülső részét.

Kilégzés !

A kezeket vizszintes oldaltartásból vizszintes melltartásba hajlitom. A fej, váll, mell, derék az álló alaphelyzetü tartásba tér, közben a levegőt a tüdőkből, amennyire szervezetem engedi, kiszoritom.

II. rész.

Jobblépő állás előre — **Rajta !**

(Kiinduló helyzet.)

A kezek vizszintes melltartásban maradnak. A jobblábbal sarktól-sarkig számitott két lábfejhoszszal előre lépek.

Belégzés !

A kezeket vizszintes oldaltartásba feszitem. A fej, váll, derék, mell megfelelő mozgásainak kiséretében levegővel teleszivom, különösen a tüdő jobbszárnyának elülső részét.

Kilégzés !

Ugy történik, mint előbb.

Nyugodtan, fokozatosan kell a gyakorlatot végezni s néhányszor ismételni.

84-ik gyakorlat.

I. rész.

Vigyázz ! (álló alaphelyzet).

Baltámadó állás előre — kezeket vizszintes melltartásba — **Rajta !**

(Kiinduló helyzet.) (Lásd a 44. és 7 a, b, c gyakorlatokat.)

84.

Belegzés !

A kezeket vizszintes oldaltartásba feszitem. Közben különösen a jobbtüdőszárny hátsó részét, amennyire szervezetem engedi, levegővel teleszivom.

Kilégzés !

A kezeket vizszintes melltartásba hajlitom.

A tüdőkből a levegőt nyugodtan, fokozatosan kiszoritom.

II. rész.

Jobbtámadó állás előre — **Rajta !**

A kezeket vizszintes melltartásban tartom, jobbtámadó állásba előre lépek. (Kiinduló helyzet.)

Belégzés !

A kezeket vizszintes oldaltartásba feszitem. Közben különösen a baltüdőszárny hátsó részét, amennyire szervezetem engedi, levegővel teleszivom.

Kilégzés !

A tüdőkből a levegőt nyugodtan, fokozatosan kiszoritom, közben a kezeket vizszintes melltartásba hajlitom.

A
NEMZETI SPORT
ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE. . . 20 KORONA
FÉL ÉVRE . . . . 10 KORONA
NEGYED ÉVRE . 5 KORONA
• • •
EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR, VIDÉKEN 44 FILLÉR.
• • •
KAPHATÓ MINDEN DOHÁNYTŐZSDÉBEN. .·. AZ ELŐFIZETÉSEK E LAP KIADÓHIVATALÁBA (IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5.) KÜLDENDŐK.

Felhivás a pénzintézetek vezetőihez!

A magyar sport egy régi munkása bátorkodik ezen rideg számitó férfiakhoz fordulni!

Az ifjuság egy intelligens tömegét képezik a bankfiatalok is, kiknek minden oly mozgalmát, mely a testi nevelés és ápolásra irányul, el akarják nyomni, mert nem komoly elemeknek való. Nem lehet hallani mást a pénzintézetek tisztviselőinek sportolóitól, mint, hogy „nem érek rá trénirozni, nem mehetek versenyre, sőt még azt is tagadnom kell, hogy tagja vagyok egy sportegyletnek. Ezért nincs ereje, szive, bátorsága a tisztviselők zömének, nincs lélekjelenléte, mikor baj van.

Mi egyesületi vezetők hiába fordulunk nemes céljainkban anyagi támogatásért, egyesületeink működésének hatását nem akarják észrevenni!

Most, midőn 2 ember — később csak egyetlen egy volt, — 5 hivatalnok ellen az ujpesti rablásnál, nem volt szív, nem volt bátorság. Elpuhult test, bátorságot nem ismerő szív, nem tudta megvédeni a vagyont. A pénzt odaadó pénztáros egy zacskó ezüst pénzzel kellett, hogy oda verjen a rablóknak.

A katonaság évét az igazgató urak elveszett évnek mondják, a sportot művelni nem engedik, nem is tudják megvédeni a rájuk bizott vagyont.

A sportoló bátor, tiszta lelkü, ezt jegyezzék meg az igazgatók.

Előre is köszönöm soraim közzétételét

Schubert Alfréd,
a Magyar Uszó-Egyesület titkára.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Labdarugók Szövetsége. *Elnök:* Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körut 41.) *Alelnökök:* Steiner Hugó (V., Akadémia-utca 9.) (Ujpesti Tégla- és Mészégető RT. Füzessery Zoltán dr. (VI., Szerecsen-u. 56.) *Főtitkár:* Malecki Román (VI. Andrássy-ut 48. II. 10.) Hivatalos órák minden szerdán este 7—8-ig az Edison-kávéház külön termében. *Titkár:* Cseke Gyula (II., Csalogány-u. 7.) *Jegyző:* Sugár István (Baross-utca 4. I. em. 7.). *Pénztáros:* Glanber József (IV., Deák Ferenc-u. 5. Iparbank.) *Ellenőr:* Olgyay István dr. *Intéző-bizottság:* Oprée Rezső, Balogh Hugó, Vida Henrik. A birák bizottságának elnöke: Füzesséry Árpád dr. *Ülések:* VI., Teréz-körut 24a. sz. Edison földszinti külön termében tartatnak.

Kivonat az intéző bizottság 1908. évi október hó 28-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A Budapesti LIE. és a Fekete II. FE. között a f. é. október hó 25-én meg nem tartott III. oszt. bajnoki mérkőzés az 1908. évi november hó 1-sö napján délelőtt játszandó le.

Nemzeti SC. — URAK. közös kérelmére, kivételesen megengedi a bizottság, hogy fenti két egyesület a felhozott, méltánylást érdemlő okora való tekintettel, a f. évi december hó 13-ra kisorsolva volt bajnoki mérkőzését a f. évi november hó 8-án tarthassa meg.

Aradi Athletikai Clubnak a keletkerületi bajnokságtól való visszalépése sajnálattal vétetett tudomásul. A visszalépést tárgyazó beadvány indokaira való tekintettel, a birák bizottságával közöltetik.

Molnár Ferenc és Molnár Imre, a Budapesti Torna-Club tagjainak és játékosainak játékjogát azért, mert most nevezettek készpénzkölcsönök kedvéért és azok megszerzése érdekében többször egyesületet cseréltek s tehetségüket a footballsport terén arra használták föl, hogy egyesületüktől készpénzkölcsönt szoritsanak ki, — az intéző bizottság elöleges felfüggesztéstől, azaz 1908. május 6-tól számitott 2. (kettő) évre felfüggeszti.

A Pozsonyi Pannonia Football Club nyilatkozattételre hivatik föl, hogy vajjon emel-e kifogást a nyugatmagyarországi bajnokság ujból való kiirása iránt, — avagy ellenzi-e a Soproni Football- és Athletikai Club s a Pozsony—Terézvárosi Football Club utólagos nevezésének elfogadását.

UTE. footballosztály vezetője és pénztárosa a bizottság legközelebbi ülésére, november hó 4-ére, azzal idéztetnek meg, hogy az október hó 25-iki UTE. — Föv. TC. mérkőzés elszámolására vonatkozó adatokat is hozzák magukkal.

URAK — MAFC. 1908. szeptember 25-iki bajnoki mérkőzés ellen MAFC. által beadott óvás tárgyában leendő kihallgatása céljából Havas Lajos, játékbiró, a bizottság legközelebbi üiésére idéztetik.

Magyar Torna Club csapatvezetője felhivatik, hogy 1908. szeptember 8-án a Vivó és AC. elleni bajnoki mérkőzésen résztvevő Heves nevü játékosát a bizottság legközelebbi üiésére kihallgatása céljából állitsa elő.

Sugár István, jegyző.

Felhivás

A Magyar Labdarugók Szövetsége f. évi november hó 1-én a magyar-osztrák szövetségi csapatok tiszteletére este ½8 órakor a Prind-féle vendéglőben (Damjanich-u. 5. sz.) bankettet rendez.

A szövetség ez uton kéri az egyesületek vezetőit, hogy az ünnepi vacsorán minél számosabban jelenjenek meg. Teriték ára 3 kor. 20 filler.

A volt representativ játékosok a mérkőzést dijtalanul tekinthetik meg, számukra a korzón külön hely tartatott fenn, kötelező azonban a szövetségi sapka viselése.

Igazolások 2032-től 2066-ig. Pozsony—Ujvárosi LE. részére: Katzl Károly, Duretz János, Schindler Frigyes; — Bpesti Postás részére: Lohász Géza; — URAK. részére: Harmer Károly; — MUE. részére: Szirtes Ferenc, Berger Lajos, Borovi Ferenc; — Föv. TC. részére: Kendur Gábor; — MAC. részére: Sporkó Lajos (TLE.-ből); — BLIE. részére: Vladárszki Ferenc; — UTE. részére: Weiner István, Weiner Imre, Soltész Lajos, Szentirmay Árpád; — BTC. részére: Rauchmaul Emil, Erhardt Dezső, Tarczaly Tóth Gyula, Graber Géza, Földi Ferenc (MUE.-ból), Rákóczy Jenő (MAFC.-ból); — Kőbányai TE. részére: Bognár Mihály, Bergmann Károly, — Budai TK. részére: Rudniczay István, Kardos Jenő, Endrődy Miklós; — FSC. részére: Terney Péter; — 33-as FC. részére: Horváth Béla, Bosnyákovits József, Wohlrab Géza (utóbbi a TLE.-ből), Heller Jenő a Monori Sp. E.-ből átigazolható nem volt, mert nem bizonyitotta, hogy állandó budapesti lakos; — Kojozsvári Kereskedelmi Akadémiai Sportkör részére: Zboray Jenő, Walter Ferenc, Schmidt János, Akontz Olivér.

Sugár István, jegyző.

Kivonat a birák bizottságának 1908. évi október hó 26-án tartott üléséből.

A Kolozsvári Keresk. Akadémia Sportkör—Kolozsvári Vasutasok között nov. 1-én tartandó bajnoki mérkőzésre *Szüsz Hugó* 50 korona költséggel; a „Báeska" Szabadkai AC.—Aradi Postások között ugyancsak nov. 1-én Szabadkán tartandó bajnoki mérkőzésre Schubert M. Ferenc 36 korona költséggel kiküldetik.

A bizottság *Izsó László* (BTC.) és *László Simon dr.* (MAFC.) jelölteket tréning, klubközi és ifjusági mérkőzések vezetésére minősiti; *Dombováry Odön* (egyleten kivüli) birójelöltet *ujabb* gyakorlati vizsgára; *Glötzer József* (MAFC.) és *Schassek Odön* (BTC.) birójelölteket gyakorlati vizsgára; *Schwartz László* (KAOE.), *Klinger Nándor* (LFC.) és *Steiner Márton* (BLIE.) birójelölteket pedig ujabb szóbeli vizsgára utasitja.

A f. évi nov. 1-én Budapesten tartandó *magyar-osztrák* mérkőzésen a határbirói tisztségek elvállalására *Fehéry Ákos* és *Vámos Soma* szöv. birók kéretnek fel.

A birák bizottsága f. évi nov. 1-én d. e. 8 órakor a millenáris pályán gyakorlati birói vizsgát tart, melyre megidéztetnek a következő jelöltek: *Budai Károly* (Postás), Glötzer József (MAFC.) és Schassek Ödön (BTC.).

Zoltán Béla sk., jegyző.

Kivonat az igazgatótanács 1908. évi október hó 24-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Napirend előtt a tanács mély részvéttel és fájdalommal értesül néh. Ladányi Dezsőnek, az Ujpesti Torna-Egylet football-vezetőjének, az igazgató-tanács tagjának hirtelen bekövetkezett tragikus haláláról. Az elhunyt érdemei elismeréséül és mély részvétét kifejezendő a MLSz. koszorut helyez a megboldogult ravatalára és temetésén Neuwelt Emil és Sugár István tanácstagok által képviselteti magát.

Iszer Károlynak a MLSz. válogató bizottságában elfoglalt tisztségéről való lemondása tárgyában a tanács határozatilag kimondja, miszerint azon körülményben, hogy Iszer Károly (BTC.) mint bizottsági tag és Minder Frigyes (BTC.), mint szövetségi kapitány a válogató bizottságban együttesen helyet foglaljanak, — a tanács összeférhetetlenséget nem lát, e tényt ugy a szabályokkal, mint az eddigi gyakorlattal megegyezőnek tartja. Ezek szerint pedig elesvén Iszer Károly lemondásának téves információn alapuló indoka, a tanács Iszer Károly lemondását nem veszi tudomásul és őt tisztségének további megtartására kéri föl.

Steiner Hugó válogató bizottsági tag távollétének időtartamára, a tanács most nevezett helyére Zoltány Kálmán tanácstagot küldi ki a válogató bizottság kiegészitésére.

Bakó Gyula volt szövetségi jegyző mindezideig sem tett eleget a tanács azon felhivásának, hogy a hátralékban maradt tanácsülési jegyzőkönyvet szolgáltassa át, minek folytán a szövetségi ügy kezelésében akadályokat okozott; mindezekre való tekintettel Bakó Gyula, mint képesitett szöv. biró biráskodási joga további intézkedésig felfüggesztetett.

Dr. Bognár Elek felszólalása folytán utasitja a tanács az intéző-bizottságot, hogy Molnár Ferenc és Molnár Imre játékosok ellen 1908. május hó óta folyamatban levő fegyelmi ügyben legközelebbi ülésén érdemleges határozatot hozzon.

Ifjusági Labdarugók Szövetsége.

Alakult 1903-ban. Beiratási díj 5 korona, az egyletek tagdíjat nem fizetnek. Szövetségi értesitő „Nemzeti Sport“ Helyiség: Lidó kávéház (VI. ker., Andrássy-ut 61.) különterme. Ülések vagy összejövetelek minden hétfő és szombat este. Hivatalos órák e két napon 1/2 8—1/2 10-ig. Irásbeli megkeresések a *titkár*, pénzküldemények a *főpénztáros címére* küldendők. *Tiszteletbeli elnök*: betöltetlen; *elnök*: Zoltán Béla; *alelnökök*: Goldstein János, Schneider Béla: *főtitkár*: Müllender Sándor; *titkár*: Friedmann Mór (VII., Király-utca 24. I. 12.); *főpénztáros*: Gerő Ferenc (VII., Király-utca 48. I. 11.); *pénztáros*: Ritter József; *főjegyző*: Holló Agoston: *jegyzők*: M-nyhart Antal, Neumann Béla; *háznagy*: Juhász Mihály; *ellenőr*: Kohári Dezső; *számvizsgálók*: Gorup Ferenc, Kiss Árpád, Váradi Lajos; *szöv. kapitány*: Horváth János; *szöv. képviselő*: Müllender Sándor (VII., Dob-utca 108. I. 4.); *intéző-bizottsági elnök*: Schneider Béla; *a birói szakiskola elnöke*: Vámos Soma.

HIVATALOS. *Kivonat az október hó 17-én tartott igazgatósági ülés jegyzőkönyvéből*: a titkár ama jelentése, mely szerint az ILSz.-nek 450 igazolt játékosa van, tudomásul vétetett. Betöltötte a tanács a hiányzó tisztségeket, melynek eredményeképen *Ivánesics* Mihály pénztárosnak, *Nánási Gábor* ellenőrnek, *Samuel Ferenc* jegyzőnek, *Koch Lajos* háznagynak és *Horváth János* szöv. kapitánynak választattak meg. Az intéző-bizottságba *Horváth János*, *Nánási Gábor* és *Tihanyi Árpád* választattak be. Póttanácstagok lettek: *Horzitzky Vilmos*, *Mendl Vilmos* és *Rosner Géza*. A tanács a pénztári jelentést tudomásul vette.

Kivonat az intéző-bizottság október 19-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből: *Wurfer Lajos* kérelmére vonatkozó ügyirat irattárba helyeztetik. A megkövetést az int.-biz. tudomásul vette. Öt egyesület kérelmére október 31-én rendkivüli közgyülés tartatik. LTE.—FTC. ICs. bajnoki mérkőzésüket nov. 8-án játszák le. A felmerült költségeket közösen tartoznak fedezni. A *Budapesti SC.* „1908“, a *Magyar Testedzők Egyesülete* és a *Megyeri SC.* a további bajnoki mérkőzésektől mindaddig eltiltatnak, mig különböző tartozásaikat ki nem egyenlitik. A *Budapesti SC.* „1908“ első csapatának 9 játékosa, névszerint: *Bruck*, *Iványits Juhász*, *Kunovits Matuskovits*, *Stokker*, *Terney*, *Tulbik* és *Április* 1909. január 1-ig a játéktól fegyelmezetlen magatartásuk miatt eltiltatnak. *Szaczinger* (FTC. ICs.) játékjoga 6 hóra felfüggesztetett. *Rosenfeld* és *Schwarcz* játékjogosultságuktól végleg megvonatnak. Az *Ujpesti Testedzők Köré*-nek a 3 bemutató mérkőzés lejátszására engedély adatik. MTE.—ISC. (5:0) igazolva. MSC. II.—LTE. II. (1:0) igazolva. *Hollóssy Gyula* az ifjusági mérkőzések vezetésétől 6 hóra eltiltatik, mivel több birói jelentést nem adott be. *Tasch* (KTE.) játékosnak a főtitkár utján tétetett kérelme egyhangulag elutasittatott, annál is inkább, miután a FTC. ICs.-nek ideiglenesen igazolható játékosokra szüksége nincs.

Az okt. 25-ére kisorsolt R.-Szt.-Mihály—LTE. és a FTC. ICs.—MIHK. mérkőzések november 29-én tartatnak meg. *Braun* Mór igazolása az ILSz. részére megsemmisittetik s többé ifjusági csapatnak nem igazolható. Törekv. SE. ICs.—Főv. TC. ICs. bajnoki match közös kérelem folytán nov. 15-ére halasztatott. MIHK.—Ujpesti TK. első bemutató mérkőzése tudomásul szolgál. FT. Kör.—BAK. ICs. (3:1) igazolva. *Csontos* (FT. Kör) szigoruan megdorgáltatott. Második csapatoknál a 2 pont BAK. II. javára iratott. Igazoltattak továbbá a következő bajnoki mérkőzések: Főv. TC. ICs.—MSC. (3:2), LTE.—KSC. (2:0), Typ. ICs.—R.-Szt.-Mihály (1:0), Typ. ICs.—FT. Kör (2:2), Főv. TC. ICs.—MTE. (2:1), KSC.—MTE. (7:2), MSC.—FTC. ICs. (3:1), MSC. II.—FTC. ICs. II. (3:1), FTC. ICs.—Törekv. ICs. (5:2). A második csapatoknál 2 pontot nyertek a MSC. II., KSC. II., FT. Kör II., MTE. II. és a R.-Szt-Mihály II. a Főv. TC. ICs.-vel, illetőleg a LTE. II., a Typ. ICs. II., a Főv. TC. ICs. II. és a Törekv. ICs.-vel szemben. *Rónai* (MTE.) tanácstagságától megvonatott. *Blum* (FTC. ICs.) második csapatbeli kapitány, a csapat fegyelmezetlen magaviselete miatt megintetik. R.-Szt.-Mihály—Törekvés ICs. előbbi javára igazolva. A Törekvés ICs. felhivatik, hogy a jövőben 14 nappal előbb értesitse ellenfelét, hogy a pályán nem fog megjelenni. A jelen esetben ugyanis a fennforgó körülmények folytán nem merültek fel kiadások. *Baralt* (FTC. ICs.) játékjoga megjelenéséig felfüggesztetik. Nevezett játékos a f. hó 26-iki ülésre beidéztetik. *Géser Albert* és *Zoltán Béla* urak ugyancsak a 26-iki ülésre hivatnak meg. A főjegyző megbizatik, hogy az eddig kitiltott játékosokat a MLSz.-nek jelentse be.

Friedmann s. k., titkár.

A „NEMZETI SPORT“ 1907-iki évfolyama
kapható a kiadóhivatalban.
(BUDAPEST, IV., Kecskeméti-utca 5.)
Füzve 11, bekötve pedig 12 koronáért.

WEINBERGER IZIDOR
sport-üzlete
Budapest, V., Városház-tér 2. szám.
földszint, főlépcső 1. szám.

Saját gyártmányu vivószerek, football és athletikai sport cikkek rendkivül előnyös beszerzési forrása.
Kizárólag
!! Magyar gyártmány !!

2 kg.	**diszkosz** . . . K	8.—
2 „	ugyanaz hitelesitett „	10.—
2 „	**füles labda** . . „	8.40
2 „	ugyanaz hitelesitett „	11.—
5-ös	**Diadal football** . . „	6.80
5-ös	**Rambler football** . „	10.—
7 1/4 kg.	**Vasgolyó** . . . „	3.—
7 1/4 „	ugyanaz hitelesitett „	3.50
	Gerely . . . . . „	4.—
	ugyanaz hitelesitett . „	4.50
	Svéd gerely . . . . „	4.50

Futó cipő finom kivitelben **7.—**

TALLYHÓ!
MOST JELENT MEG!
VADÁSZ-NAPTÁR
V.-IK ÉVFOLYAMA
1909. évre.
SZERKESZTI: REMETEI KÖVÁRY JÁNOS.

A vadásztudományok kis kincses háza. Minden vadász nélkülözhetetlen kézikönyve. Diszes vászonkötésben, képekkel ellátva, ára: 3 korona.

Ifj. Nagel Ottó kiadása Budapest, Muzeum-körut 2. sz.

VI. évfolyam. 1908. október 31. 44. szám

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Motor Club“ hivatalos lapja.

Az 1909-es modelü Daimler motor.

(Második közlemény.)

Miután a motor szerkezetét elég behatóan ismertettük, rátérhetünk annak legspeciálisabb részére is, a tulajdonképpeni ujitás, a *hengertolattyúk* részletes tárgyalására.

A konstruktiv alapeszme a gőzgépek hengertolattyúinak a benzinmotornál való felhasználása volt, mely szerkezeti ujitás által nemcsak a motor zajtalan működését érték el, hanem a teljesen sima, rázkódtatás nélküli járás mellett, tetemesen nagyobb energiakifejtést, mint a régi typusu tányérszelepes motoroknál.

A tolattyúk működését röviden avval jellemezhetjük, hogy a beáramlási periodusban *teljes töltést engednek* meg, a *sürités tökéletes*, mivel hiányzik a tányérszelepek elkerülhetetlen lazasága, s végül a kipuffogó-gázok távozása oly hirtelenül történik, hogy minden *visszaható nyomás ki van zárva*.

A dugattyú (*U*) a belső hengertolattyúban (*B*) dolgozik, lökethossza 130 mm., amig a két tolattyú egyenkint 25—25 mm.-nyi utat tesz meg; a két tolatytyút meghajtó forgattyúk 90°-kal vannak egymáshoz képest elforgatva. Igen fontos körülmény, hogy a *sürités* és *robbanási* periodusokban, mikor tehát az oldalnyomás, mely a tolattyúkat éri, a legnagyobb, a belső tolattyú a dugattyúval *egy irányban* működik, s ez által a fellépő surlódás a legcsekélyebb mértékre van leszállitva.

Három vezérlési periodusnál, u. m.: a beáramlás kezdetén és végén, valamint a kipuffogás végén a két tolattyú éppen holtponton, illetve középhelyzetben áll, s az igy fellépő legnagyobb viszonylagos sebességek roppant gyors vezérhatásokat eredményeznek.

Ha a beáramláson kezdve, az egész vezérlési folyamaton figyelemmel kisérjük a tolattyúk működését, látni fogjuk, hogy amikor a dugattyú a beáramlási szakasz elején, a felső holtpontból lefelé indul, akkor a két tolattyú kipuffogó hasitékai egymással ellenkező irányban mozognak el, s a két tolattyú fala kölcsönösen zárja el a másik kipuffogó hasitékát. Ugyanez az ellentétes irányu elmozgás a két tolattyú beáramlási hasitékát egymás felé közeliti, majd egymást födő helyzetbe juttatja, ez által a beömlést nyitja, s teljes töltést idéz elő. Ezután a tolattyúk felfelé kezdenek haladni; a belső tolattyú mozgási ideje ugy van kiszabva, hogy kipuffogó hasitéka ugyanakkor ér a széles tömitőgyürü fölé, mikor a dugattyu az alsó holtpontba ér, s a beáramlási periodus végződik.

A beáramlási és kipuffogó hasitékok is zárnak, s a henger ürege légmentesen el van zárva, mi alatt a dugattyu a felső holtpontba érve, a süritési periodus befejeződik. A gázok nyomása által a hengerfej széles tömitőgyürüje szorosan a belső tolattyú hasitékai mögé simul, amig a robbanás megtörténik, aminek éppen a dugattyú felső holt helyzetében való bekövetkezése azért roppant előnyös, mivel akkor a belső tolattyú hasitékai éppen a tömitőgyürü közepe fölé kerülnek s a lehető leghermetikusabb zárás áll elő.

A robbanási periodus alatt a dugattyú lefelé mozog, mig elérkezik az időpont, mikor a kipuffogás kivánatos. Ez időpontig a tolattyúk annyira haladtak már szintén lefelé, hogy a kipuffogó-hasitékok alsó széle elsiklik a hengerfedél széles tömitőgyürüjének alsó éle mellett. A tolattyúk folytatólagos mozgása teljesen nyitja a kipuffogó-hasitékot, mely nyitva is marad mindaddig, mig a dugattyú felső holt helyzetbe nem kerül. Ekkor a külső tolattyú kipuffogó hasitékának felső éle a henger kipuffogó nyilásának alsó éle mögé kerülve, a kipuffogó nyilást zárja. Mikor a dugattyú a felső holtponton áthalad, a beáramlással ujból kezdődik az egész folyamat.

Az eredeti Knight-féle modellen a felső kipuffogó nyiláson kivül még egy alsó kipuffogás is volt, melyet a Daimler Motor-Company a kivitelben teljesen mellőzött, egyrészt azért, mivel az alsó nyilás nélkül a motor konstruktiv külseje egységesebb, másrészt, mivel a diagrammokból kitünt, hogy *egy*, elég *bőségesen* méretezett kipuffogó-hasiték teljesen elegendő. Az alsó kipuffogó nyilás elejtésének fő oka azonban azon körülményben keresendő, hogy a nyilás nagyon megnehezitette volna ugy a tolattyuk, mint a dugattyúnak hathatós kenését.

Szakkörökben amugy is némi skepticizmussal nyilatkoztak az uj motor kenése felől és főleg arról voltak meggyőződve, hogy a hengertolattyúk kenése fog zavarokat okozni. A kisérletek alapján konstatál-

Benoidgáz világitás

kastélyok, villák és uradalmak számára. Főzés, fütés, világitás, vizszivattyuzás. Legkedveltebb világitási mód. Teljesen tüzbiztos. Robbanás kizárva. Több mint 200 kastélyban berendezve. Költségvetéssel szolgál a

Gyár: **ARAD.**

Magyar Benoidgáz Részvény Társaság.

Főraktár; **Budapest, VI., Andrássy-út 17.**

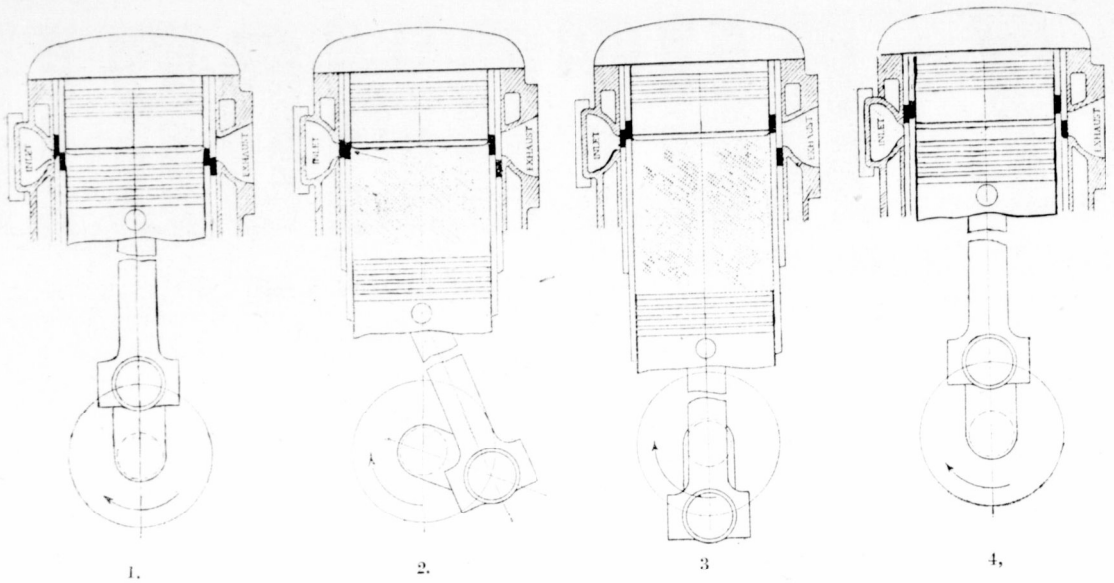

1. 2. 3 4,

Az 1.—8. ábrák a **tolattyuk működési diagrammját** tüntetik föl. A hasitékok feketével vannak jelölve.

1. ábra: Beáramlás kezdete; külső tolattyu lefelé, belső fölfelé halad, gyors nyitást eredményezve.

2. ábra: Beáramlási hasiték legnagyobb nyitása 12×140 $^{m}/_{m}$. A főtengely forgattyuja a felső holthelyzetből 105° ivet haladt.

3. ábra: Alsó holthelyzet, a beáramlási nyilás még 3×140 $^{m}/_{m}$; mindkét tolattyu felfelé mozog, s a nyilás hirtelen zárul.

4. ábra: Felső holthelyzet, teljes zárás; sürités

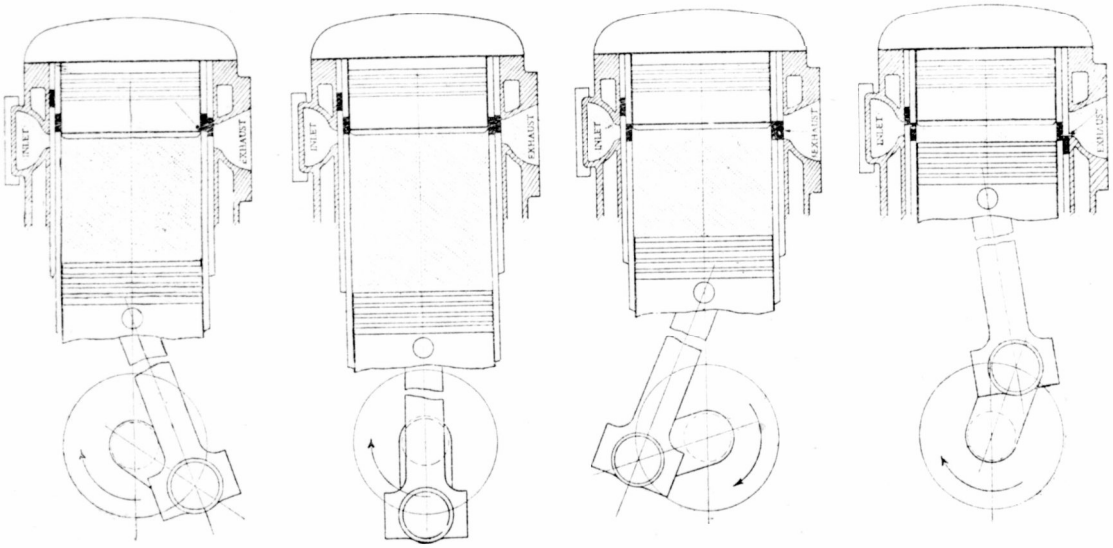

5. 6. 7. 8.

5. ábra: A robbanási periodus befejezte után a kipufogó hasitékok nyitnak: a tolattyuk lefelé mozognak, — a belső gyorsabban mint a külső, a forgattyu a felső holthelyzetből 125°-os ivet haladt.

6. ábra: Alsó holthelyet, kipufogó nyilás 5×140 $^{m}/_{m}$.

7. ábra: Legnagyobb kipufogó nyilás 14×140 $^{m}/_{m}$. A forgattyu az alsó holthelyzetből 55°-os ivet haladt.

8. ábra: Külső tolattyu lefelé mozog, s a kipufogó nyilást zárja. A forgattyu a felső holthelyzetből 20°-os ivet haladt.

A 2., 5. és 7. ábrán látható nyilak **nem** a gáz áramlási irányát jelölik, hanem a tolattyuk nyilásainak speciális helyzetére figyelmeztetnek.

ható tény, hogy az uj motortypus kenése körül egyáltalán nem léptek fel nehézségek.

Az első modelleken központi olajozást alkalmaztak, s külön olajvezetéket minden kenésre szoruló géprészhez, mely vezetékek segélyével nyomás alatt történt az olajozás. Kisérletet tettek aztán az alsó gépburokfélben elhelyezett olajfürdő segélyével, locsolás által történő kenéssel is, s miután ez utóbbi kenési mód

Hornyák Ferenc és társa
VI., Szondy-utca 55. sz.
motorok, kis typusu automobilok, mechanikai alkatrészek gyártása.
Garage és javitó-mühely.

teljesen alkalmasnak, kielégitőnek, s ami fő, egyszerünek bizonyult, az uj modell legutóbbi kiviteli stádiumában már csak ezt alkalmazták, s a nyomás által történő kenést teljesen elejtették.

Mint már emlitettük, jelenleg máris két nagyságban kivitel alatt áll a motor, 124×130 mm. és 140×150 mm. hengerméretekkel, s a harmadik nagyság 96×130 mm.-es hengerekkel előkészületi stádiumban van. Mind a három typus kenése, a gépburok alsó felében elhelyezett olajfürdő segélyével történik.

A hütés a kisebb motornál thermosyphon rendszerü, a két nagyobb typusunál centrifugálszivattyu nyer alkalmazást. Ez utóbbi elrendezés, tekintve, hogy a thermosyphon-hütés már nagy typusu motoroknál is igen jól megállotta helyét, nem tekinthető nagyon szerencsés megoldásnak.

(Folytatjuk.)

Hirek.

A HENRIK HERCEG-TÚRAÚT MAGYARORSZÁGON. Pénteken, f. hó 23-án, Berlinben gyültek össze a német, magyar, bajor és osztrák automobilklubok képviselői, hogy az 1909. évi Henrik herceg-túraút szabályzatát és útvonalát véglegesen megállapitsák. Mint képviselők jelen voltak: a vendéglátó *Kaiserlicher Automobil-Club* részéről: Ratibor Viktor herceg elnök, Rabe tábornok és gróf Sierstorpff Adalbert alelnökök, De La Croix főtitkár, gróf Arco Vilmos, dr. Levin-Stoelping, Büxenstein kereskedelmi tanácsos és dr. Veith János; a *Magyar Automobil-Club* részéről: gróf *Zichy* Béla Rezső alelnök, *Krisztinkovich* Béla igazgató és dr. *Delmár* Tivadar; a *Bajor Automobil-Club* részéről: Oberstadti Bopp gróf elnök és *Czermák* kapitány, alelnök; *az Osztrák Automobil-Club* részéről: *Solms-Braunfels* herceg elnök és *Fassbender* Károly főtitkár.

Henrik porosz herceg a tanácskozásoknál majdnem végig ott volt és maga is igen élénk részt vett a vitában. A herceg igen nagy érdeklődést mutatott a magyar útvonal iránt, a maga részéről örömmel hozzájárult az útnak Magyarországon való keresztülvezetéséhez és gróf *Zichy* Béla Rezsőnek kilátásba helyezte, hogy a túra alkalmából ellátogat Budapestre.

A szabályzat körülbelül ugyanazon formában fogadtatott el, amint azt mult számunkban ismertettük és csak a túrakocsik részesittettek még nagyobb pártfogásban, mint a tervezetben. Egyelőre a szabályzat közzétételétől elállott az értekezlet, mivel előbb a *Verein Deutscher Motorfahrzeug Industrieller* véleményét akarják meghallani. A német gyárosok véleményének vétele után, tehát körülbelül november hó végén, a feltételek teljes szövegükben fognak közzététetni.

Az utvonalra vonatkozólag végleg megállapodott az értekezlet és pedig a *Magyar Automobil-Club* által javasolt útvonalat fogadva el. A napi túrák programmja a következő.

Junius 8—9. Kocsik mérlegelése.
„ 10. Berlin (Tempelhofer-Feld)—Bresslau.
„ 11. Bresslau—Tátralomnicz.
„ 12. Tátralomnicz—Budapest.
„ 13. Pihenőnap Budapesten.
Junius 14. Budapest—Wien.
„ 15. Pihenőnap Wienben.
„ 16. Wien—Salzburg.
„ 17. Salzburg—München.
„ 18. Dijkiosztás.

A hegyiversenyt végleg elejtette az értekezlet, de a két sikversenyt, mint eredetileg is tervezve volt, az első, illetve utolsó útszakasz közben fogják megtartani.

A verseny szervezése egy munkabizottságra fog bizatni, amely Sierstorpff gróf, a Kaiserlicher Automobil-Club elnökének elnöklete alatt, a Kaiserlicher AC., továbbá a magyar, bajor és osztrák klubok három-három képviselőből fog állani.

Protestek elintézésére Solms-Braunfels herceg, az Oesterreichischer Automobil-Club elnökének vezetése mellett, a négy érdekelt klub egy-egy tagjából álló zsüri fog feállittatni.

Nevezési zárlatul előreláthatólag május hó 1-je lesz kitüzve.

AZ ELISMERT AUTOMOBIL-KLUBOK NEMZETKÖZI SZÖVETSÉGE az elmult héten tartotta meg szokásos értekezletét Párisban. Az értekezlet, melyen Hevesy Vilmos gépészmérnök képviselete a *Magyar Automobil-Clubot*, hét különböző inditványt tárgyalt. Ezen inditványok között kétségkivül a jövő évi versenykocsi-szabályzattal foglalkozó bir a legnagyobb érdekkel s ez a német álláspontnak megfelelő módositást nyert. Az egyes inditványok tárgyalásáról, illetve az értekezlet lefolyásáról *Hevesy* Vilmos ur szives értesitései alapján a következőkben referálhatunk olvasóinknak:

A nemzetközi sportbizottság megalakitását célzó inditványt az inditványozó Belga Automobil-Club még az ülés előtt visszavonta, mert látta, hogy a többi klub az inditványt *feleslegesnek* tartja. Ellenben ugyanezen klubnak másik inditványát, amely egy *nemzetközi jogügyi bizottság* alakitását célozta, egyhangulag elfogadták, miután egy ily bizottság talán némi segitséget nyujthat az automobilizmus fejlődését gátló elhamarkodott törvényhozási intézkedések megakadályozásánál. A bizottság végleges megalakitása egy, a novemberi automobil-szalon alkalmával tartandó rendkivüli nemzetközi értekezletnek fogja feladatát képezni.

Az 1909-i *versenykocsik* méretezésénél 130 mm. maximális furat (4 cylindernél) és 900 kg. minimális súlyt állapitva meg az értekezlet. A francia tagok 140 mm. mellett voltak, az angolok pedig a maximális súly

„Automobilia“
első magyar PNEUMATIC javitó mühely. Elsőrangu nyersanyag, leggondosabb vulcanizálás.
BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 20. sz.
Sürgönycim: AUTOMOBILIA. Távbeszélő 105—08.

LAURIN & KLEMENT gyárt
motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsit, turakocsit, teherkocsit, autobuszt.
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweiss-utca 9. sz.

kimondását is óhajtották. Ez utóbbi kívánságnak a voituretteknél eleget is tettek, amennyiben a *verseny-voiturettek* legkisebb sulya 600 kg., a legnagyobb pedig 800 kg. lesz 100, 80, illetve 65 mm.-es furatok mellett, aszerint, hogy egy-, két- vagy négyhengeres motorokkal vannak azok ellátva.

Az Olasz Automobil-Club propoziciója, hogy *lára-kocsikra* alkalmas versenyformula is állittassék fel, mint időszerütlen és nehezen kivihető dolog, elvettetett.

De Dion márki szóvá tette, hogy amig a gépkonstruktörök folyton fáradoznak a szerkezetek tökéletesitésén, a *pneumatik-gyárosok* egyáltalán semmit sem tesznek a haladás érdekében s nevezetesen mellőznek minden kisérletezést a pneumatikok minőségének megjavitására. Inditványa, hogy a klubbok a gyárosokat erre *rászorilsák*, általános helyesléssel találkozott s most a klubbokon a sor, hogy a novemberi ülésig gondolkodjanak miként lehetne ezt legjobban elérni.

Az angol kiküldöttek rámutattak arra, hogy számos *rekord* a mérőeszközök hiányossága folytán nem autentikus. — Ők stoppórával mért rövidtávu rekordoknál 8 km.-nyi mérési hibákat is konstatáltak. Kivánatosnak tartják, hogy rövid távon csakis olyan rekordok ismertessenek el, amelyek bizonyos feltételek betartása, nevezetesen pedig villamos mérőeszközök használata mellett lettek meghatározva. Hosszu távon persze a másodpercek tört részei már nem játszanak szerepet. Evvel a kérdéssel a francia klub technikai bizottsága fog foglalkozni.

A német auto-klub képviselői — kapcsolatban az útkongresszus határozataival — egy, az *útmutató jelzések* nemzetközi egységesitésére vonatkozó inditványt tettek. Az értekezlet az egységesités szükségét kimondotta, miután azonban ehhez még bizonyos előtanulmányok kellenek, az ügy érdemleges tárgyalása ugyancsak a novemberi ülésre maradt.

Igen nagy lelkesedést keltett De Dion márki és báró Zuylen amaz inditványa, hogy az automobilklubok az *aviatio* ügyét hathatósan karolják fel, miután az tulajdonképpen az automobil fejlődésének folyománya. A „sportot" mondotta de Dion „most ott kell keresni, mert az automobilizmusnak, mint sportnak, már befellegzett."

E célból ajánlják, hogy az Automobil-Clubok tömörüljenek és közösen egy igen magas *nemzetközi dijat* tüzzenek ki, amelynek feltételeit a novemberi ülésen döntsük el.

Amint látjuk az értekezlet ez alkalommal igazán értékes munkásságot fejtett ki és számos oly eszmét hozott szőnyegre, mely hosszu időkön át fogja még az egyes klubok munkáját igénybevenni.

Az értekezleten a már emlitetteken kivül jelen voltak többek közt: Franciaországból de Knyff és Vete de Vogè, Németországból De La Croix, Levin-Stoelping, báró Schrenk-Nötzing, Hammesfahr a Benz-gyár és Vischer az Unter-Türkheimi gyár igazgatói, Angolországból Holdan ezredes és Merry O'Gorman, Olaszországból marquis d'Ventimiglia, Svédországból Amundsen kapitány, Svájcból Mégevet, Belgiumból báró Grawhez és Davust, Hollandiából Hombach de Hulst, Spanolországból Aninones de Leon, Portugáliából gróf Peuha Louga és du Bocage ezredes, Ausztriából Wolf őrnagy és Fassbender főtitkár. Az Amerikai Automobil-Club kiküldötte kimentette magát, Románia pedig nem küldött képviselőt.

A vita, amelyet mindvégig igen konciliáns hang jellemzett, többnyire csak O' Gorman, de Knyff, de Dion és Davust között folyt.

Az ülés bezárása után igen sok szó esett még az aviatióról. Zuylen kijelentette, hogy a francia klub az előbb emlitett nemzetközi dijhoz 100.000 frankkal kész járulni és reményli, hogy — a többi klub ugyanannyit fog tenni. Ezzel szemben a Magyar Automobil-Club képviselője utalt arra, hogy ily arányu hozzájárulás a néhány száz taggal biró kluboktól semmi körülmény között sem várható, azonban a Magyar Automobil-Club esetleg egy, a nagy anyagi hozzájárulásnál jóval hasznosabb dolgot nyujthat majd, még pedig *alkalmas terel* a nemzetközi *aeroplan-verseny* megvivására, miután kétségtelen, hogy erre kedvezőbb alkatu és földrajzi fekvésü hely, mint a Magyar-Alföld nincsen és az a körülmény, hogy ott az egymással szomszédos nagy birtokok egész láncolata terül el, a rendezést különösen megkönnyiti.

Miután mi sem terelhetné jobban a müvelt világ figyelmét hazánkra, Hevessy Vilmos a Magyar Automobil-Clubhoz intézett jelentésében ajánlja, hogy a klub ezen eszmét megfontolás tárgyává tegye.

A kongresszuson résztvevő német képviselők egyike, De La Croix, a Kais. A. C. titkára a kongresszuson a legnagyobb elragadtatás hangján emlékezett meg a magyarországi fogadtatásról és a Henrik herceg-verseny jövő évi kilátásairól, ami igen jó hatást tett.

A NEMZETKÖZI ÚTKONGRESSZUS, amelyen a *Magyar Automobil-Club* képviseletében *Hevessy* Vilmos gépészmérnök vett részt, a jövő útjaira vonatkozólag a következő kivánalmakat állapitotta meg és a következő határozatokat hozta:

1. A kongresszus a mai utakat, amennyiben a kongresszus által megjelölt módon készittetnek és tartatnak fenn, mérsékelt forgalom mellett teljesen kielégitőknek találja.

2. *a)* A jövő útjának homogennek kell lennie és kemény, ellenálló, szilárdul megkötött anyagból készitendő.

b) Az összes járművek számára egy úttest, mely a közlekedés sürüségével megfelelően méretezendő (minimálisan 6 méter) elegendő. Kivételt képeznek a nagy forgalmu útvonalak, amelyeknek több útpályára való osztása kivánatos.

Blázsei Miklós
automobil-kocsigyártó.
Javitások. Uj carrosseriák.
Budapest, VIII., Práter-u. 67.

BENZINT bármely szerkezetü **automobilok** és **motorok** részére, **foltisztitási célra, hydrurt, gazolint, ligroint világitási célra,** nemkülönben **PETROLEUMOT, ÁSVÁNYKENŐOLAJOKAT, PARAFINT, MOTORKÉKOLAJAT** legjobb minőségben és legolcsóbb árak mellett szállit a **MAGYAR PETROLEUM-IPAR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 53. szám.**

c) Az út csekély domborulattal birjon, amennyi a viz lefolyatására elegendő.

d) A görbületek sugara, lehetőleg nagy legyen, (minimálisan 50 méter). Az útgörbék az útegyenessel parabolikus görbék által kötendők össze.

e) A görbületek emelhetők, de csak mérsékelten, hogy a közönséges járműveket ne akadályozzák; az áttekintés lehető szabad legyen. A kisebbik sugaru körön belül gyalogjáró alkalmazandó. Kőhalmazoknak a fordulókba rakása megtiltandó.

f) Az útkeresztezéseknek tisztán láthatóknak és szabadoknak kell lenniök; sinkeresztezések, lehetőleg mellőzendők és mindenesetre szabadon hagyandók, hogy éjjel is világosan észrevehetők legyenek. Az útnak tramwayvonalakkal való keresztezése szintén jelzendő.

3. A kongresszus kerékpárosok és lovasok számára külön utvonalak épitését kivánatosnak tartja, továbbá igen célszerünek tartja az utaknak fákkal való szegélyezését.

A kongresszus működéséről jövő számunkban részletesebben fogunk megemlékezni. E helyütt csak emlitjük, hogy a magyar delegátusok közül egyedül *Hevessy* Vilmos tartott előadást *„Az országúti teherszállitásról"*. Hevessy egyébként élénk részt vett a kongresszus munkálataiban, mely több inditványát el is fogadta.

KIÁLLITÁSI HIREK. A jövő hónapban megnyiló párisi *„Salon"* előmunkálatai, amelyeket ismét az agilis M. Rives vezet, már előrehaladott stádiumban vannak. A minap tisztelgett a kiállitás elnöksége Fallières elnöknél, kérve őt, hogy a kiállitást ez évben is megnyissa. Az elnök készségesen megigérte a megnyitásnál való közreműködését. A kiállitás alkalmából, mint az előző években is, a francia vasutak kedvezményeket engedélyeznek a kiállitás látogatóinak. A látogatók ebbeli igényüket sziveskedjenek a kiállitás titkárságánál: Commissariat General des Expositions, 8, Place de la Concorde, Páris, bejelenteni.

A kiállitás két részből fog állani. A túraautomobilok, kerékpárok és egyéb sportfelszerelések kiállitása november hó 28-tól december hó 13-ig és a haszonjárművek, géprészek, hajtómotorok, repülőgépek és motorléghajók kiállitása december hó 24-től december hó 30-ig.

A londoni *„Olympia-Show"* már két hét mulva nyitja meg kapuit november hó 13-án. Ugy hirlik, hogy a kiállitás igen sok mechanikai és segédszerkezeti ujdonságot fog piacra hozni. A kiállitáson a német gyárak is nagy számban fognak résztvenni.

UTAK PORTALANITÁSA. Budapest főváros köztisztasági hivatala az elmult évben, tudvalevőleg néhány makadamutat próbaképpen olajjal permeteztetett, hogy az olajnak porkötő hatását tanulmányozza. Ezen próbák, amint a hivatal érdemes vezetője azt kifejtette, első sorban az automobilközlekedésre való tekintettel foganatosittattak. Ezen modern intézkedés által a köztisztasági hivatal vezetősége azonban nemcsak az automobil-ulajdonosok háláját érdemelte ki, hanem az érdekelt villatulajdonosoknak is rendkivül közéletünk számos kiváló alakja, a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak ezen portalanitási mód felett, nagy szolgálatot tett. A villatulajdonosok, közöttük s ezen vélemények és saját megfigyelései tekintetbevételével, a köztisztasági hivatal a jövő évben az összes fővárosi makadamutaknak olajjal való portalanitását inditványozta a tanácsnál, a vizzel való permetezés helyett. Ismét egy közhasznu intézkedés, amelyet a sokat szidott automobilnak köszönhetünk.

A POZSONYI ZÜST-GYÁR. A Società Motori Züst, Milano, amint már régebben jeleztük, Pozsonyban automobilgyárat létesitett. A gyár, amint értesülünk, a *Magyar Hadfölszerelési Gyár R. T.*-al kapcsolatban áll és épületei máris elkészültek, ugy hogy már a folyó év végével remélnek egyes kocsikat szállitani. A gyár 12/12 l. e. négyhengeres túrakocsikat és 30 l. e. omnibuszokat és teherkocsikat (6000 kg. teherbirásig) fog gyártani. A cég eladási társasága a bécsi Garagegesellschaft A. G. Állitólag az utóbbi napokban két Züst-kocsit adott el a társaság Budapestre.

BERLIET-AUTOMOBIL A KIRÁLYI CSALÁDNÁL. Jenő főherceg, aki mint ismeretes, már több év óta lelkes hive az automobilsportnak, a napokban egy 14/16 HP. Berliet városi kocsit vásárolt. A kocsinak ivezett váza, magas feszültségü mágnes gyujtása, négy sebessége és kardanhajtása van. Teljes megterheléssel 60 km. sebességgel halad óránként.

Automobilnaptár.

Október 20—31. Az Oesterreichischer Automobil-Club teherkocsiversenye.

Október 24. Vanderbilt-verseny.

November 11—21. Olympia-Show.

November 26. Amerikai Grand-Prix.

November 28.—december 13. Párisi Salon.

December 22—29. Párisi teherkocsi- és motorléghajó-kiállitás.

December 23. Indiai útiverseny.

December 31.—január 7. Amerikai automobilkiállitás (New-York-Show).

AZ AUTOMOBIL-KÖZLEKEDÉS SZABÁLYOZÁSA. A magyar kir. Kuria, az automobillal való közlekedéssel kapcsolatosan, a következő határozatokat hozta:

Az automobil vezetője, ha észreveszi, hogy a vele szemben, vagy mellette haladó kocsi lovai megbokrosodtak, köteles a gépét megállitani. Ha ezt elmulasztja és ebből sulyos testi sértés támad, a vezető a btk. 31. §-ába ütköző gondatlanság cimén felelős. — Ha a haladó automobiltól valamely kocsinak a lovai megbokrosodnak és a kocsit felforditják, a felelősséggel tartozó egyén, a sebes hajtás folytán elkövetett kihágásban csak akkor bünös, ha a megengedett sebességnél gyorsabb volt a gépkocsi közlekedése.

AUTOMOBILOZÓ PAPOK. A praktikus angol hivők modern és célszerü ajándékkal lepték meg a köztiszteletben álló newcastlei lordpüspököt, egy 30 l. e. elegáns Armstrong-Withworth kocsi alakjában. A püspök köszönettel fogadta tisztelői praktikus ajándékát és szorgalmasan használja azt.

100% gummi megtakaritás! HERKULES Szabadalmazott asbest légtömlő védő szalag használata mellett nincs többé defekt, szakadás, repedés, átmelegedés. Prospektust küld: Kell Jenő Budapest, VI., Gyár-utca 26. 100% gummi megtakaritás!

Versenyek.

BENZ AZ AMERIKAI GRAND-PRIXBEN. A mannheimi benzgyár, a november hóban megtartandó amerikai Grand-Prix számára, teljesen uj kocsitypust épittetett. Az uj kocsik 155 mm. furat mellett 200 mm. lökettel fognak birni, tehát lényegesen nagyobbak, mint a Grand-Prix-kocsik, amelyeknél a gyár 165 mm.-es lökettel elégedett meg. A szokatlanul nagy löketü kocsik körülbelül 150 lóerősek és bizonyára igen jelentékeny sebességet képesek kifejteni.

A COUPE BOLLINGER ELMENHORST, Svájcnak legnagyobb megbizhatósági versenye remek időben tartatott meg a mult héten a Adlisweil—Albisi útvonalon, Zürich mellett. A verseny távja 5.8 kilométer volt 5.84% átlagos és 8.6%-os maximális emelkedés mellett. A magasságdifferencia 339 méter volt. A versenyen 38 teljes túrafelszerelésü kocsi indult, amelyeket a szabályzat értelmében a kocsi tulajdonosa vezetett. A verseny minden egyes résztvevője a 10 l. e. kocsitól egészen a 75 l. e.-ig minden baleset nélkül végigfutotta a távot. Általában a mult évi versenynél jobb időket értek el. A verseny győztese *dr Meyer—Wirz* (15/22 l. e. Bayard—Clement) lett 9 p. 18 mp., menetidővel és 15.163 ponttal, második Schlotterbeck C. (18/24 l. e. Süddeutsche A. G.) lett, a mult évi győztes, kinek menetideje 7 p. 47 mp., pontszáma pedig 14.263 volt. A két gyorsasági dij körül az egyiket A. *Gönner* (75 l. e. Mercedes) nyerte 6 p. 02 mp. menetidővel, a másodikat *Martini* Miksa (60 l. e. Martini) 6 p. 20 mp.-es menetidővel.

AZ 1909. évi GRAND-PRIX. Az *Automobil-Club de France* sportbizottsága mindeddig nem tudott megállapodni a jövő évi Grand-Prix pályájára vonatkozólag. A mult héten az augersi polgármester és a Maine & Loire Departement prefektusának vezetésével, küldöttség jelent meg az AC. de Franceban, mely az Aujon körpályát ajánlotta fel hivatalosan a klubnak. A bizottság, amelynek képviseletében az ajánlattevők megjelentek, hajlandó az esetben, ha az AC. de France az általuk felajánlott útvonalat választja, a jövő évi Grand-Prix körpályájául, a költségekhez 100.000 frankkal hozzájárulni.

A sportbizottság a jövő héten fog a felajánlott útvonalon helyszini szemlét tartani.

VANDERBILT-SERLEGET, melyért f. hó 24-én küzdöttek Amerikában, *Robertson* (Am. Locomobile) nyerte meg Lyttle (Isotta Fraschini) ellen. Győztes ideje 4 óra 48.4 mp., a másodiké 4 óra 2 perc.

Kereskedelem.

AZ AUTOMOBILIA UJ GAZDÁI. Az Automobilia-vállalat, mely a magyar automobil-piacon igazán hézagpótló vállalatnak bizonyult már eddig is, — gazdát cserélt. Az uj cégtulajdonosok *Kemény és Fischel*, mint fiatal erők, nagy ambiciókkal mennek a már eddig is oly szépen virágzó vállalkozásnak. Örömmel kell konstatálnunk, hogy az automobilanyagok iparában is van már önálló vállalatunk s ez a Vörösmarty-utcai modernül berendezett mühely, melyben most már nemcsak légtömlőket és autoköpenyeket javitanak, de már szögecselt csuszásgátlókat is *gyártanak*. A cégnek sportkörökben is kedvezően ismert tagja Fischel Gusztáv angliai tanulmány-útjáról visszatérve, a legkitünőbb bőr- és ragasztóanyag források birtokában, a legkitünőbb berlini munkásokat szerződtette. Ily nagyarányu előkészületek mellett a cégtulajdonosok erősen hiznak, hogy az Automobilia eddigi jó hirnevét nemcsak megőrizni, de öregbiteni is fogják.

Főszerkesztő: **Friedrich Nándor.**
Felelős szerkesztő: **Lindner Ernő.**
Főmunkatársak: **Biró Alajos és ifj. Holub József.**

Kempelen Béla családtörténeti (genealógiai) irodája :: és cimerfestészeti müintézete. ::
Budapest, VI., Rózsa-utca 71. (Andrássy-ut mellett.)
Nemesi adományok, cimerek, e ő n e v e k (külföldieké is) kikutatása. Cs. és kir. **kamarási** stb. **ősfák** egybeállitása. Minden **nemesi ügy** (nemesség átruházása, külföldi lovagrendekbe való felvétel stb.) elintézése. **Cimereknek** (művészi és heraldikailag szabályos) festése, vésetése, égetése, himezése papirra, pergamentre, bőrre, fára, üvegre, csontra, bronzra, márványra stb., **családfák, ősfák, családi kronikák,** megszerkesztése és megfestése.

Használt elsőrendü gyártmányu **automobilok**

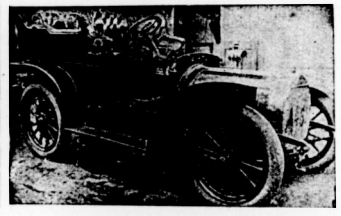

állandóan raktáron vannak

Kozma Mihály-nál
Budapest VIII., Tavaszmező-utca 8.
KOZMA KOCSIGYÁR Alapitási év: 1882.

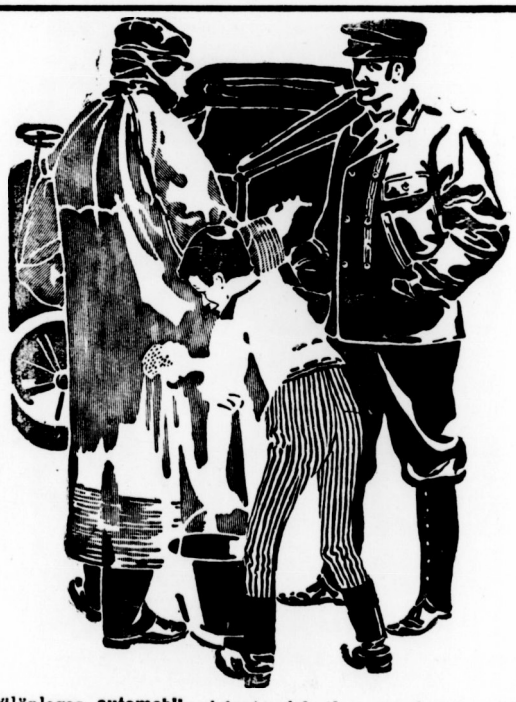

Különleges **automobil**-ruházat vizhatlan angol szövetekből és mosható dániai **„LAVALA"**-bőrből.
WESZELY ISTVÁN
angol sport-, gummi- és acél-árú cikkek raktára
BUDAPEST, IV. kerület. Váci-utca 9. szám, — Telefon 79—04. sz. —

DUNLOP LESZERELHETŐ ABRONCS

10 m.-perc
alatt fel- és leszerelve.

Nagy időnyereség
IDŐ = PÉNZ
tehát nagy
pénzmegtakarítás.

Magyarországi vezérképviselet:

Sürgönycim: **DUNLOP.**

VAS GÉZA és Fia

Távbeszélő: **65—43.**

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 6. szám.

MINDEN VERSENYBEN GYŐZTES
A VALÓDI
POGNON
GYERTYA MINDIG GYUJT
MONOPOL: S. ERBEN & ARNOLD FRIEDMANN. WIEN I

Lovag Tichtl Károly

genealogus, heraldikus
mindenféle nemesi ügyekben
felvilágositást ad.
Budapest, VIII., Baross-utca 32. sz.

LÁNG LAJOS

BUDAPEST
VIII., Stáhly-utca 7.
Kocsigummi-, automobil- és pneumatik-javitások.
Bárminő gummik megvétetnek.

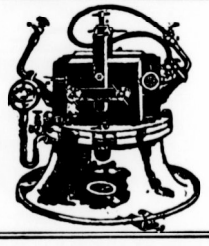

Carosserie Misura

Misura Mihály

kocsi és automobil, caroserie gyára

Budapest, VIII., Tanesics-utca 4. (volt Liszt Ferenc-utca).

Kitüntetve Budapest 1896. Páris 1900, Pécs 1907 IV. Nemzetközi automobil-kiállitáson arany-éremmel kitüntetve.

Carosserie Misura

Automobilok és motoros kerékpárok

használtak is. Továbbá **motoros cséplők, gőzgépek** és **malomberendezések** nagyon olcsón.

FISCHER ERNŐ
BUDAPEST, VII. kerület, Ovoda-utca 41. szám.

1896. kiáll. éremmel kitüntetve.

Stein Sándor

szijgyártó-, nyerges és bőröndösmester
Budapest, VI., Aradi-utca 28.

Ő felsége a szerb király udv. szállitója.
A magy. kir. operaház szállitója.

Ajánlja saját gyártmányu antikstilusban készült **lószerszámait** nyergeket és nyeregtakarókat a XV. század kezdetétől a mai korig. Javitások és adjusztálások pontosan eszközöltetnek.

BERLIET

15, 22, 40, 60 lóerős 4-hengeres, 40, 60 lóerős 6-hengeres a legjobb városi és toura-kocsik.

Bárdi József r. t.

Budapest, VI., Mozsár-utca 9.

TELEFON 41—00.

Városi üzlet és pneumatik-javitó-mühely, ujdonságok állandó kiállitása, dusan felszerelt alkatrész- és acetylen-lámpa-raktár:

VI., Liszt Ferenc-tér 15.
(Andrássy-út mellett).

Telefon 116—34.

LÉGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST.